Wolaytta Bible

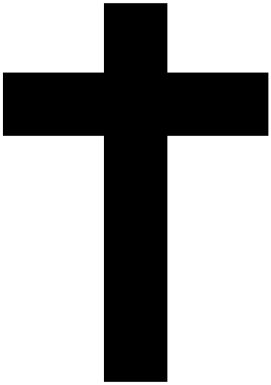

Portions of the Holy Bible in the Wolaytta language of Ethiopia

Wolaytta Bible
Portions of the Holy Bible in the Wolaytta language of Ethiopia

copyright © 2004 SIM

℗ Faith Comes by Hearing

Language: Wolaytta

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.
You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-03-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023
6baa8af2-99d9-51d5-a40a-ff54bdb9b793

Contents

Maatiyoosa 1
Marqqoosa 77
Luqaasa 126
Yohaannisa 204
Yesuusi Kiittidoogeetu Oosuwaa 261
Koiro Qoronttoosa 332
Naa77antto Qoronttoosa 362
Galaatiyaa 382
Efisoona 394
Piliphphisiyuusa 405
Qolasiyaasa 413
Koiro Tasalonqqe 421
Naa77antto Tasalonqqe 428
Koiro Ximootiyoosa 432
Naa77antto Ximootiyoosa 441
Pilimoona 448
Ibraawe 450
Yaaqooba 474
Koiro PHeexiroosa 482
Naa77antto PHeexiroosa 490
Koiro Yohaannisa 496
Naa77antto Yohaannisa 504
Heezzantto Yohaannisa 506
Yihudaa 508

Maatiyoosa Wonggeliyaa Mishiraachchuwaa

Gidduwaa Erissuwaa

Maatiyoosa Wonggeliyaa Mishiraachchoi Yesuusi yaana giyo hidootai kase odetti uttido Xaliyaa gidiyoogaanne Xoossai Gal77a Maachchan ba asaassi immido hidootaa qaalaa polidoogee a baggaara gidiyoogaa mishiraachchuwaa qaalaa oiqqidaagaa. Ha mishiraachchuwaa qaalai Yesuusi eta giddon yelettidi diccido Aihudatu xalaalaassa gidennan, kumetta sa7an de7iya asaassa.

Maatiyoosa Wonggeliyaa mishiraachchoi daro akeekan xaafettida maxaafa. Yesuusa yeletan doommidi, i xammaqettidoogaanne i paacettidoogaa odi simmidi, Galiilan i qaalaa odidobaa, tamaarissidobaanne hargganchchata pattidobaa odees. Hegaappe kaallidi Yesuusi Galiilappe Yerusalaame biidoogaanne a ha sa7aa de7uwaa wurssetta saaminttan hanidabata qonccissees. Hegeetikka i masqqaliyaa bollan, misimaariyan xishetti kaqettidi haiqqidobaanne haiquwaappe paxidi denddidobaa yootees.

Ha Wonggeliyaa Mishiraachchoi Yesuusa, Xoossaa higgiyaa birshshettaa immanau maatai de7iyoogaanne Xoossaa Kawotettaabaa tamaarissiya gita asttamaare oottidi shiishshees. A timirttiyaappe dariya baggai dumma dumma meran giigissido ichchashu kifiletun shaahettees.

1. Xoossaa kawotettan de7ana asaa eeshshaa, oosuwaa, maataanne wurssetta qaadaa odiya Deriyaa Bolla Timirttiyaa (Miraafiyaa 5ppe biidi 7 gakkanaashin).
2. Tammanne naa77u erissiyo ashkkarati Wonggeliyaa tamaarissanau biido wode etayyo imettida kaaletuwaa (Miraafiyaa 10).
3. Xoossaa kawotettaabaa tamaarissishin shiiqida dumma dumma leemisota (Miraafiyaa 13).
4. Erissiyo ashkkaratettaa birshshettaa odiya timirttiyaa (Miraafiyaa 18).
5. Ha77i laittaa wurssettaanne Xoossaa Kawotettaa yuussaa xeelliyaagan imettida timirttiyaa (Miraafiyaa 24ppe biidi 25 gakkanaashin).

Yesuus Kiristtoosa Yeletaa Turaa
(Luqaasa 3:23-38)

1 Hagee Daawita zarenne Abrahaama zare gidida Yesuus Kiristtoosa yeletaa yootiya maxaafaa.

2 Abrahaami Yisaaqa yeliis; Yisaaqi Yaaqooba yeliis;
Yaaqoobi Yihudaanne a ishantta yeliis.
3 Yihudai Ti7imaaro giyo maccaaseeppe Paareesanne
Zaraaha yeliis; Paareesi Hexiroona yeliis; Hexirooni Raama
yeliis.
4 Raami Aminadaaba yeliis; Aminadaabi Na7asoona yeliis;
Na7asooni Solomona yeliis.
5 Solomoni Ra7aabo giyo maccaaseeppe Boo7eeza yeliis;
Boo7eezi Uruto giyo maccaaseeppe Yobeeda yeliis; Yobeedi
Isseya yeliis.
6 Isseyi Kawuwaa Daawita yeliis.
Kawoi Daawiti Solomona yeliis. Solomona aayyiyaa koiro
Ooriyoona giyoogaa machchiyo.
7 Solomoni Robi7aama yeliis; Robi7aami Abiiya yeliis; Abi-
iyi Asaafa yeliis.
8 Asaafi Yoosaafixa yeliis; Yoosaafixi Yoraama yeliis;
Yoraami Ooziyaana yeliis.
9 Ooziyaani Yo7aataama yeliis; Yo7aataami Akaaza yeliis;
Akaazi Hizqqiyaasa yeliis.
10 Hizqqiyaasi Minaasa yeliis; Minaasee Amoona yeliis;
Amooni Yoosiyaasa yeliis.
11 Israa7eela asai omoodettidi, Baabiloone biitti biido
wode, Yoosiyaasi Yo7aakiinanne a ishantta yeliis.
12 Asai omoodetti Baabiloone biitti biidoogaappe guyyiyan,
Yo7aakiini Salaatiyaala yeliis; Salaatiyaali Zarubaabeela
yeliis.
13 Zarubaabeeli Abiyuuda yeliis; Abiyuudi Eliyaaqiima
yeliis; Eliyaaqiimi Azoora yeliis.
14 Azoori Xaadooqa yeliis; Xaadooqi Akiima yeliis; Akiimi
Eliyuuda yeliis.
15 Eliyuudi El77aazara yeliis; El77aazari Maataana yeliis;
Maataani Yaaqooba yeliis.
16 Yaaqoobi Kiristtoosa giyo Yesuusa yelida Mairaami azi-
naa Yooseefa yeliis.
17 Hegaa gishshau, zare ubbai Abrahaamappe Daawita
gakkanaassi tammanne oidda; Daawitappe doommidi, asai
Baabiloone biitti omoodettidi biido wode gakkanaassi tam-
manne oidda; asai Baabiloone biitti omoodettidi biido
wodeppe Kiristtoosi yelettido wodiyaa gakkanaassi tam-
manne oidda.

Yesuus Kiristtoosa Yeletaa
(Luqaasa 2:1-7)

18 Yesuus Kiristtoosa yeletai hagaa mala; a aayyiyaa
Mairaama Yooseefayyo giigaasu; a he wode Yooseefaara gait-
tennan de7aidda, Geeshsha Ayyaanau shahaaraasu.

19 O giigissi wottida Yooseefi, xillo asa gididaagee, o
kaushshanau koyibeenna; ibaa qonccissennan o aggi
bayanau qoppiis.
20 SHin i hegaa qoppishin, Godaa kiitanchchai aimuwan
aara gaittidi, “Daawita na7au Yooseefaa, Mairaama Geeshsha
Ayyaanau shahaarido gishshau, o ekkanaagaa yayyoppa.
21 Attuma na7a a yelana; qassi neeni Yesuusa gaada a
sunttana; aissi giikko, i ba asaa eta nagaraappe ashshana”
yaagiis.
22-23 Qassi Godai hananabaa yootiyaagaa baggaara,
“Geela7iyaa shahaarada na7aa yelana; a sunttai
Amaanu7eela geetettana” giidoogee polettana mala, hagee
ubbai haniis; “Amaanu7eela” giyoogee “Xoossai nunaara
de7ees” giyoogaa.
24 Yooseefi xiskkuwaappe beegottidi, Godaa kiitanchchai
bana azazidoogaadan, Mairaamo efiis.
25 SHin ba baira na7aa a yelana gakkanaassi o
bochchibeenna; qassi na7aa Yesuusa giidi sunttiis.

2

Arshshoppe Yiida Eranchchata

1 Yesuusi Yihudaa biittan Beetaliheeme giyo kataman
Heeroodisi kawotidi de7iyo wode yelettiis; hegaappe
guyyiyan, xoolinttiyaa paidiya asati arshsho baggappe
Yerusalaame yiidi,
2 “Aihuda kawo gidanau yelettida na7ai awan de7ii? Aissi
giikko, nuuni arshsho baggaara kiyida a xoolinttiyaa be7idi,
ayyo goinnanau yiida” yaagidi oichchidosona.
3 Kawoi Heeroodisi, hegaa siyidi dagammiis; Yerusalaa-
men de7iya asai ubbaikka dagammiis.
4 Heeroodisi qeese halaqata ubbatanne higgiyaa tamaaris-
siyaageeta xeesidi, “Kiristtoosi awan yelettanddeeshsha?”
yaagidi oichchiis.
5-6 Oichchin eti zaaridi, “Yihudaa biittan Beetaliheeme
kataman yelettana. Hananabaa yootiyaagee,
‘Yihudaa biittan de7iya Beetaliheemee,
neeni Yihudaa biittaa haariyaageetuppe ainne laafakka.
Aissi giikko, ta asaa,
Israa7eela haariyaagee neeppe kiyana’
giidi xaafiis” yaagidosona.
7 Hegaappe guyyiyan, Heeroodisi arshsho baggappe yi-
ida asata geeman xeesidi, xoolinttee etau beettido wodiyaa
etappe geeshshidi eriis.

8 Yaatidi Beetaliheeme eta yeddiiddi, “Biidi na7aa mintti
koyite; a demmido wode taanikka baada ayyo goinnanaadan,
tana erissite” yaagiis.
9 Eti kawoi giidoogaa siyidi biidosona; biiddi ogiyan ar-
shsho baggaara eti kase be7ido xoolinttiyaa be7idosona; he
xoolinttee na7ai de7iyoosaa gakkidi eqqana gakkanaassi, eta
kaalettiis.
10 Eti he xoolinttiyaa be7ido wode, zawai bainna daro
ufaissaa ufaittidosona.
11 Soo gelidi, na7ai ba aayee Mairaamiira de7iyaagaa
be7idosona; gulbbatidi ayyo goinnidosona; hegaappe
guyyiyan, bantta saaxiniyaa dooyidi, worqqaa, ixaanaanne
karbbiyaa ayyo immidosona.
12 Eti Heeroodisakko simmenna mala, Xoossai aimuwan
eta, “Inttena erite” gin hara ogiyaara bantta dere simmi-
dosona.

Gibxxe Baqatidosona

13 Eti biidoogaappe guyyiyan, Godaa kiitanchchai
aimuwan Yooseefayyo beettidi, “Heeroodisi na7aa woranau
koyiyo gishshau, denddada na7aanne na7aa aayyiyo ekkada
Gibxxe biitti baqata; taani neeyyo odana gakkanaassi, yan
uttaashsha” yaagiis.
14-15 Yaagin Yooseefi qammi denddidi, na7aanne na7aa
aayyiyo ekkidi, Gibxxe biitti biis; Godai hananabaa yootiyaa-
gaa baggaara, “Taani ta na7aa Gibxxe biittaappe xeesaas”
giidoogee polettana mala, Heeroodisi haiqqana gakkanaas-
sikka i yan de7iis.

Heeroodisi Guutta Naata Worissiis

16 Hegaappe guyyiyan, Heeroodisi arshsho baggappe yi-
idaageeti bana cimmidoogaa erido wode, daro hanqqettiis;
hanqqettidi xoolinttee kase beettido wodiyaabaa etappe siyi-
doogaadankka, wotaaddarata yeddidi, Beetaliheemeeninne
Beetaliheeme heeran de7iya naa77u laitta attuma naatanne
qassi naa77u laittappe guuxxiya attuma naata ubbaa woris-
siis.
17-18 Hananabaa yootiya Ermmaasi,
“Yeehoinne zilaassai Raama giyo kataman siyettiis;
Raaheela ba naatuyyo yeekkausu.
Eti haiqqiichchido gishshau,
agga gin, aggennan ixxaasu”
giidi haasayidoogee polettiis.

Gibxxeppe Simmidosona

19 SHin Heeroodisi haiqqidoogaappe guyyiyan, Godaa ki-
itanchchai Gibxxe biittan de7iya Yooseefayyo aimuwan beet-
tidi

20 a, “Dendda; na7aanne na7aa aayyiyo ekkada, Israa7eela
biitti simma; aissi giikko, na7aa woranau koyiyaageeti
haiqqiichchidosona” yaagiis.
21 Yaagin Yooseefi denddidi, na7aanne na7aa aayyiyo
ekkidi, Israa7eela simmiis.
22 SHin Yooseefi Arkkelawoosi ba aawaa Heeroodisa so-
huwan Yihudaa biittan kawotidoogaa siyido wode, yaa
baanau yayyiis; Xoossai ayyo aimuwan yootin, Galiila biitti
biis.
23 Hananabaa yootiyaageeti, “Asai a, ‘Naazireeta asa’ giidi
Xeesana” giidoogee polettana mala, Naazireeta giyo katamaa
biidi de7iis.

3

Xammaqiya Yohaannisi Qaalaa Odiis
(Marqqoosa 1:1-8; Luqaasa 3:1-18; Yohaannisa 1:19-28)

1-2 He wode Xammaqiya Yohaannisi asaa, “Saluwaa ka-
wotettai matattido gishshau, intte nagaraappe simmite”
yaagiiddi, Yihudaa Bazzuwan yootiiddi yiis.
3 Aissi giikko, hananabaa yootiya Isiyaasi, Yohaannisabaa
yootiiddi,
“Issoi bazzon ba qaalaa xoqqu oottidi,
‘Godaa ogiyaa giigissite.
I hemettana loossuwaakka
ayyo sitti oottite’ giis”
yaagiis.
4 Yohaannisau gaameelaa ikisiyan dadettida afalai de7ees;
qassi ba xeessan dafuwaa gixxees; i miyo qumaikka
boolenne degeera eessa.
5 Asai he wode Yerusalaameppe, Yihudaa biitta ubbasaap-
penne Yorddaanoosa giyo shaafaa heeran de7iya biitta ub-
baappe akko yees.
6 Yiidi ba nagaraa paaxin, Yorddaanoosa giyo shaafan asaa
xammaqiis.
7 SHin Yohaannisi daro Parisaawetinne Saaduqaaweti
xammaqettanau baakko yiyaageeta be7idi, eta hagaadan
yaagiis; “Ha shooshshatoo, Xoossaa hanqqoi yaana haniyaa-
gaappe baqatana mala, intteyyo oonee odidai?
8 Simmi intte intte nagaraappe simmidoogaa erissiyaabaa
oottite.
9 Intte intte wozanan, ‘Abrahaami nu aawaa’ giidi qop-
poppite. Aissi giikko, taani inttessi yootais; Xoossai ha
shuchchata Abrahaamassi na7a kessanaukka danddayees.
10 Beexee mittaa xaphuwan qanxxanau giigi uttiis; lo77o
aifiyaa aifenna mitta ubbai qanxxettidi, taman yegettana.

11 “Intte intte nagaraappe simmidoogaa erissanau, taani
inttena haattan xammaqais; shin taappe guyyeera yiyaagee,
inttena Geeshsha Ayyaanaaninne taman xammaqana.
I taappe daro minnees; taani harai atto a caammaa
tookkanaukka bessikke.
12 A kushiyan kattaa suraggiyo laidai de7ees. Kattaa
qoxxiyo audiyaa keehi geeshshees; ba gisttiyaa gootaran
qolana; shin dalaa to77enna taman xuuggana” yaagiis.

Yesuusi Xammaqettiis
(Marqqoosa 1:9-11; Luqaasa 3:21-22)

13 Yesuusi he wode Yohaannisan xammaqettanau, Gali-
ilappe Yorddaanoosa giyo shaafaa akko biis.
14 SHin Yohaannisi a, “Taani nenan xammaqettanau koyiyo
wode neeni taakko yai?” yaagidi, a qofaa laammanau koyiis.
15 SHin Yesuusi zaaridi a, “Nuuni xillotetta ooso ubbaa ha-
gaadan polanau bessiyo gishshau, ha77i tau eeno ga” yaagiis.
Yaagin Yohaannisi au eeno giis.
16 Yesuusi xammaqettidoogaappe guyyiyan, sohuwaara
haattaappe kiyiis; saloi dooyettin, Xoossaa Ayyaanai haraph-
phedan yiishiininne ba bolli wodhdhishin be7iis;
17 qassi saluwaappe, “Taani siiqiyo ta Na7ai, tana ufais-
siyaagee hagaa” yaagiya qaalai yiis.

4

Yesuusi Paacettiis
(Marqqoosa 1:12-13; Luqaasa 4:1-13)

1 Hegaappe guyyiyan, xalahe halaqai Yesuusa paaccana
mala, Geeshsha Ayyaanai bazzo Yesuusa efiis.
2 Efin Yesuusi oitamu gallassaanne oitamu qammaa xoomi-
doogaappe guyyiyan namisettiis.
3 Xalahe halaqai yiidi a, “Neeni Xoossaa Na7a gidikko, ane
ha shuchchati oitta gidana mala azaza” yaagiis.
4 SHin Yesuusi zaaridi, “Xoossaa maxaafai, ‘Asi Xoossai
haasayiyo qaala ubban de7anaappe attin, oitta xalaalan
de7enna’ yaagees” yaagiis.
5 Hegaappe guyyiyan, xalahe halaqai Yesuusa geeshsha
katamaa efiidi, Beeta Maqidasiyaa xeeraa kessidi,
6 “Neeni Xoossaa Na7aa gidikko, ane duge guppa. Aissi
giikko, Xoossaa maxaafai,
‘Xoossai ba kiitanchchata
neeyyo azazana’
qassi ‘Eti ne tohoi shuchchan xubettenna mala,
bantta kushiyan nena denttana’
yaagees” yaagiis.

7 Yesuusi zaaridi a, “Qassikka Xoossaa maxaafai, ‘Godaa ne
Xoossaa paaccoppa’ yaagees” yaagiis.
8 Qassi xalahe halaqai Yesuusa issi daro gita deriyaa xeeraa
kessidi, sa7an de7iya kawotetta ubbaanne eta bonchchuwaa
bessiis.
9 Bessidi a, “Neeni taayyo gulbbatada goinnikko, taani
hagaa ubbaa neeyyo immana” yaagiis.
10 Hegaappe guyyiyan, Yesuusi zaaridi a, “Laa ha Seex-
aanau haakka; aissi giikko, Xoossaa maxaafai, ‘Godaayyo, ne
Xoossaayyo goinna; a xalaalau ootta’ gees” yaagiis.
11 Hegaappe guyyiyan, xalahe halaqai a aggi bayin, ki-
itanchchati yiidi, ayyo oottidosona.

Yesuusi Ba Tamaarissiyo Oosuwaa Galiilan Doommiis
(Marqqoosa 1:14-15; Luqaasa 4:14-15)

12 Yohaannisi qashettidoogaa Yesuusi siyido wode, Galiila
giyo biitti biis.
13 Naazireeteppe kiyidi, Qifirinaahooma katamaa biidi,
yan de7iis; Qifirinaahoomi Zaabiloona biittaaninne Nift-
taaleema biittan abbaa matan de7ees.
14 Hegee hanidoogee hananabaa yootiya Isiyaasi giidoogee
polettanaassa; hananabaa yootiya Isiyaasi hagaadan yaagiis;
15 “Zaabiloona biittaaninne Nifttaaleema biittan,
abbaa ogiyan Yorddaanoosa SHaafaappe hefintta bag-
gan,
Aihuda gidenna asai de7iyo Galiilan,
16 xuman de7iya asai
wolqqaama poo7uwaa be7iis.
Qassi haiquwaa kuwai de7iyo biittan
uttidaageetuyyo poo7oi kiyiis”
yaagiis.
17 He wodiyaappe doommidi Yesuusi, “Intte nagaraappe
simmite; aissi giikko, saluwaa kawotettai matattiis” giidi
qaalaa yootuwaa doommiis.

Yesuusi Moliyaa Oiqqiya Oiddu Asata Xeegiis
(Marqqoosa 1:16-20; Luqaasa 5:1-11)

18 Yesuusi Galiila Abbaa mataara aadhdhiiddi, naa77u
ishantti PHeexiroosa giyo Simooninne a ishaa Inddiraasi,
moliyaa oiqqiyaageeta gidido gishshau, gitiyaa abban yeg-
giyaageeta be7iis.
19 Be7idi eta, “Tana kaallite; taani inttena asa oiqqiyoogaa
tamaarissana” yaagiis.
20 Yaagin eti sohuwaarakka bantta gitiyaa yeggi bayidi,
Yesuusa kaallidosona.
21 Yesuusi hegaappe sinttaukko biiddi, hara naa77u is-
hantta, Zabddiyoosa naata Yaaqoobanne a ishaa Yohaannisa

be7iis; eti bantta aawaa Zabddiyoosaara wolwolo giddon
bantta gitiyaa giigissiyaageeta be7idi xeesiis.
22 Xeesin sohuwaarakka eti wolwoluwaanne bantta aawaa
yeggi bayidi, Yesuusa kaallidosona.

Yesuusi Daro Asaa Tamaarissiisinne Pattiis
(Luqaasa 6:17-19)

23 Yesuusi Aihuda woosa keettatun tamaarissiiddi, ka-
wotettaa wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootiiddinne qassi
hargge ubbaappenne saho ubbaappe asaa pattiiddi, Galiila
biitta ubban yuuyiis.
24 A woree Sooriyaa biittaa ubbaa gakkiis; asai dumma
dumma harggiyan ohettidi harggida asaanne sahettida asa
ubbaa, xalaheti oiqqido asaa, kaarettai oiqqido asaanne,
qassi bollai silido asaa Yesuusakko ehiis; ehin i eta pattiis.
25 Daro asai Galiilappe, tammu katamatuppe,
Yerusalaameppe, Yihudaappenne Yorddaanoosappe
hefinttan de7iya biittaappe Yesuusa kaalliis.

5

Yesuusi Deriyaa Bollan Gididi Tamaarissido Timirttiyaa
(Miraafiyaa 5-7)

1 Yesuusi daro asaa be7idi, deriyaa huuphiyaa kiyidi uttiis.
Bana kaalliyaageeti baakko shiiqin,
2 tamaarissuwaa doommidi, eta hagaadan yaagiis.

Tumu Ufaissaa
(Luqaasa 6:20-23)

3 Bantta ayyaanan hiyyeesa gididoogaa
eriyaageeti anjjettidaageeta;
aissi giikko, saluwaa kawotettai etassa.
4 Kayyottiyaageeti anjjettidaageeta;
aissi giikko, Xoossai eta minttettana.
5 Ashkketi anjjettidaageeta;
aissi giikko, eti sa7aa laattana.
6 Namisettiyaageetinne saamettiyaageeti
kattaa haattaa koyiyoogaadan,
xillobaa oottanau laamotiyaageeti
anjjettidaageeta;
aissi giikko, Xoossai eta kalissana.
7 Maariyaageeti anjjettidaageeta;
aissi giikko, Xoossai eta maarana.
8 Wozanaa geeshshati anjjettidaageeta;
aissi giikko, eti Xoossaa be7ana.
9 Asa sigettiyaageeti anjjettidaageeta;
aissi giikko, Xoossai eta,

ba naata giidi xeesana.
10 Xillotettaa gishshau
yedetettiyaageeti anjjettidaageeta;
aissi giikko, saluwaa kawotettai etassa.
11 “Intte tana kaalliyo gishshau, asai inttena boriyo wodenne waissiyo wode, qassi intte bolli iitabaa ubbaa wordduwan haasayiyo wode, intte anjjettidaageeta.
12 Intteyyo saluwan gita woitoi de7iyo gishshau, ufaittite; hashshu giite; aissi giikko, asai intteppe kase de7ida hananabaa yootiyaageetakka hegaadan waissiis.

Maxiniyaanne Poo7uwaa Leemisuwaa
(Marqqoosa 9:50; Luqaasa 14:34-35)

13 “Asa ubbaassi intte maxine mala; shin maxinee laqilaqana xayikko, naa77antto a waatidi laqilaqissanee? Kare olin, asi a yedhdhi hemettanaappe attin, wodeppe ainne go77enna.
14 “Sa7au intte poo7o mala; deriyaa huuphiyan keexettida katamai geemmana danddayenna.
15 Xomppe oittidi, son de7iya asa ubbau poo7ana mala, xoqqiyaasan wottiyoogaappe attin, kere giddon qum77i wottiya asi baawa.
16 Hegaadankka, asi intte oottiyo lo77o oosuwaa be7idi, saluwan de7iya intte Aawaa galatana mala, intte poo7oi asa sinttan poo7o.

Muuse Higgiyaabaa

17 “Taani Muuse higgiyaanne hananabaa yootiyaageeti tamaarissiyoogaa xaissanau yiidobaa intteyyo milatoppo; taani polanau yiidoogaappe attin, xaissanau yabeikke.
18 Aissi giikko, taani intteyyo tumaa odais; saloinne sa7ai aadhdhana gakkanaassi, qassi ubbabaikka polettana gakkanaassi, higgiyaappe issi qaalaikka woi issi pitaleekka xayenna.
19 Hegaa gishshau, ha azazo ubbaappe guuxxiya issi azazuwaa kanttiya urai ooninne, qassi haratikka baagaadan oottanaadan tamaarissiya urai ooninne, saluwaa kawotettan ubbaappe guutta gidana; shin higgiyaa oottiyaageenne tamaarissiyaagee ooninne saluwaa kawotettan gita gidana.
20 Aissi giikko, taani intteyyo odais; intte xillotettai higgiyaa tamaarissiyaageetu xillotettaappenne Parisaawetu xillotettaappe darana xayikko, saluwaa kawotettaa intte mulekka gelekketa.
21 “Beni asaa, ‘Asa woroppa; asa worida ooninne pirddettana’ giidoogaa siyideta.
22 SHin taani intteyyo odais; ba ishaa hanqqettiya ubbai pirddettana; ba ishaa cayiya ubbai yaa7aa pirddau shiiqana;

qassi ba ishaa, ‘Eeyyai’ giya ubbai Gaannabiyaa tamaa pirddau shiiqana.
23 Hegaa gishshau, neeni yarshshiyoosan yarshshishin, ne
ishaa naaqqidobai neeyyo hegan hassayettikko,
24 ne yarshshuwaa he sohuwankka yegga bayada ba; kase-
tada ne ishaara sigettaichcha; hegaappe guyyiyan yaada, ne
yarshshuwaa yarshsha.
25 “Nena mootiyaagaara pirdda keettaa baidda ogiyan elle
aara sigettaichcha; hegee xayikko, i nena daanna sintti aat-
tana; qassi daannai nena polisiyau aattidi immin, polisee
nena qachchana.
26 Taani neeyyo tumaa odais; neeni issi santtimee attennan,
ne maqqaccuwaa wurssada qanxxana gakkanaassi, mulekka
qasho keettaappe kiyakka.

SHaaramuxanau Bessenna

27 “ ‘SHaaramuxoppa’ giidoogaa siyideta.
28 SHin taani intteyyo odais; maccaaro xeellidi amottiya
ubbai, ba wozana giddon he wode iira shaaramuxiis.
29 Ne ushachcha aifee nena nagara ootissikko, neeppe
shoddada ola baya; aissi giikko, ne bollai muleera
Gaannabiyaa taman olettanaagaappe, appe issoi xayiyoogee
neeyyo keha.
30 Qassi ne ushachcha kushee nena nagara ootissikko,
neeppe qanxxada ola baya; aissi giikko, ne bollai muleera
Gaannabiyaa taman olettanaagaappe, appe issoi xayiyoogee
neeyyo keha.

Machchiyo Yeddanau Bessenna
(Maatiyoosa 19:9; Marqqoosa 10:11-12; Luqaasa 16:18)

31 “ ‘Qassi ba machchiyo yeddiya ooninne o yeddiyo para-
maa immo’ geetettiis.
32 SHin taani intteyyo odais; ba machchiyaa shaaramuxen-
nan de7ishin yeddiya ooninne o shaaramuxa kessees; qassi
azinai yeddido maccaasiyo ekkiya ooninne shaaramuxees.

Caaquwaabaa

33 “Qassi beni asaa, ‘Wordduwan caaqqoppa, shin ne Go-
dau caaqqidoogaa pola’ giidoogaa siyideta.
34 SHin taani intteyyo odais; mulekka caaqqoppite; saloi
Xoossaa kawotaa araataa gidiyo gishshau, saluwan mulekka
caaqqoppitenne;
35 qassi sa7ai a gedee yedhdhiyoosaa gidiyo gishshau,
sa7an caaqqoppite; qassi Yerusalaamee gita kawuwaa
katama gidiyo gishshau, Yerusalaamenkka caaqqoppite.
36 Neeni issi binnaanakka bootta woi karetta kessanau
danddayenna gishshau, ne huuphiyankka caaqqoppa.

37 SHin intte, ‘Ee’ woi, ‘CHii’ giite; hageetuppe hara caaqoi
xalahe halaqaappe yees.

Lancciyaa Uluwan Oiqqanau Bessenna
(Luqaasa 6:29-30)

38 “ ‘Aife gishshaa aife; achcha gishshaa achcha’ giidoogaa
siyideta.
39 SHin taani intteyyo odais; intteyyo iitabaa oottiya
uraa diggoppite; ooninne ne ushachcha bagga qinxxalliyaa
baqqikko, ne haddirssa bagga qinxxalliyaakka a bessa;
40 ne qoliyaa ekkanau issi urai nena mootikko, he urai ne
kootiyaakka ekko.
41 Ooninne nena issi saate ogiyaa banaara wolqqan efiikko,
aara naa77u saate ogiyaa ba.
42 Nena woossiya urau imma; qassi neeppe tal77ana koyiya
uraukka diggoppa.

Morkkiyaa Siiqiyoogaa
(Luqaasa 6:27-36)

43 “ ‘Ne shooruwaa siiqa; ne morkkiyaa morkka’ giidoogaa
siyideta.
44-45 SHin taani intteyyo odais; saluwan de7iya intte Aawau
naata gidana mala, intte morkketa siiqite; inttena qang-
giyaageetakka anjjite; inttena ixxiyaageetuyyo lo77obaa oot-
tite; inttena waissiyaageetuyyookka Xoossaa woossite; aissi
giikko, iita asaukka lo77o asaukka Xoossai ba awaa awaxxis-
sees; qassi xillotuyyookka nagaranchchatuyyookka ba iraa
bukissees.
46 Aissi giikko, intte inttena siiqiyaageetu xalaalaa siiqikko,
intteyyo ai woitoi de7ii? Harai atto, giiraa ekkiyaageetikka
hegaadan oottoosona.
47 Intte intte ishanttu xalaalaa sarotikko, harati oottiy-
oogaappe aadhdhiyaabaa ai oottidetii? Harai atto, Xoossaa
ammanenna asaikka hegaadan oottees.
48 Hegaa gishshau, saluwan de7iya intte Aawai bali bain-
naagaa gidiyoogaadan, inttekka bali bainnaageeta gidite.

6

Hiyyeesau Immiyo Maaraa

1 “Intte ammano oosuwaa asa bessanau asa sinttan oot-
tenna mala naagettite; hegee xayikko, saluwan de7iya intte
Aawai intteyyo woituwaa immenna.
2 “Hegaa gishshau, intte aibakko hiyyeesau immiyo wode,
lo77o milatiya iitati banttana bonchchissanau, Aihuda woosa
keettatuuninne ogetun awaajissiyoogaadan awaajissoppite;
taani intteyyo tumaa odais; eti bantta woituwaa ekkiichchi-
dosona.

3-4 SHin intte hiyyeesau immiyo wode, geeman immanaadan, intte ushachcha kushee oottiyoogaa intte haddirssa kushee eroppo; geeman be7iya intte Aawai intteyyo qoncciyan immana.

Woosaabaa
(Luqaasa 11:2-4)

5 “Xoossaa woossiiddi, lo77o milatiya iitatudan hanoppite; aissi giikko, banttana asi be7ana mala; Aihuda woosa keettatuuninne ogetu doonan eqqidi, Xoossaa woossiyoogaa dosoosona; taani intteyyo tumaa odais; eti bantta woituwaa muleera ekkiichchidosona.
6 SHin intte Xoossaa woossiyo wode, intte soo gelite; kariyaa gorddidi, geeman de7iya intte Aawaa woossite; geeman be7iya intte Aawai intteyyo qoncciyan immana.
7 “Xoossaa intte woossiyo wode, Xoossaa ammanenna asaagaadan, mela biddoppite; aissi giikko, Xoossaa ammanenna asai adussidi Xoossaa woossin siyees giidi qoppees.
8 Hegaa gishshau, he asaagaadan hanoppite; aissi giikko, intte Aawai inttena koshshiyaagaa intte woossanaappe kasetidi erees.
9 Simmi intte hagaadan yaagidi, Xoossaa woossite;
‘Saluwan de7iya nu Aawau,
ne geeshsha sunttai anjjetto.
10 Ne kawotettai yo;
ne shenee saluwan hanidoogaadan,
sa7ankka hano.
11 Hachchi hachchi koshshiya qumaa
nuuyyo hachchi imma.
12 Nuuni nuna naaqqidaageetuyyo
atto giyoogaadan,
neenikka nu naaquwaa atto ga.
13 Nuna iitabaappe ashshanaappe attin,
paacen gelissoppa.
Kawotettai, wolqqainne bonchchoi
merinaukka neessa. Amin77i’ yaagite.
14 “Intte inttena naaqqida hara asaa naaquwaa atto giikko, saluwan de7iya intte Aawaikka intteyyo atto gaana.
15 SHin intte inttena naaqqida hara asaa naaquwaa atto gaana xayikko, intte Aawaikka intte naaquwaa atto geenna.
16 “Qassi intte xoomiyo wode, lo77o milatiya iitatudan, kayyottiyaabaa milatoppite; aissi giikko, eti xoomiyoogaa asai be7ana mala, bantta som77uwaa bullaalissoosona; taani intteyyo tumaa odais; eti bantta woituwaa muleera ekkiichchidosona.

Xoomaabaa

17-18 “SHin intte xoomiyo wode, intte Aawai intte xoomiy-
oogaa eranaappe attin, asi erenna mala, intte som77uwaa
meeccite; intte huuphiyaakka tiyettite; yaatikko, geeman
de7iya intte Aawai intte oottiyoogaa geeman be7idi, intteyyo
qoncciyan immana.

Ha Sa7aa Bollan Aquwaa Dagayanau Bessenna
(Luqaasa 12:33-34)

19 “Bil77i bashshiyoosaaninne birati shiyiyoosan,
kaisoikka bookkidi wuuqqiyoosan, sa7an intte huuphessi
miishsha dagayoppite.
20 SHin bil77inne qunoi bashshennasan, kaisoikka
bookkidi wuuqqennasan intte huuphessi saluwan miishsha
dagayite.
21 Aissi giikko, ne wozanai ne miishshai de7iyoosan
de7ana.

Bollaa Xomppiyaabaa
(Luqaasa 11:34-36)

22 “Bollaa xomppee aifiyaa; hegaa gishshau, ne aifee payya
gidikko, ne bolla ubbai poo7o gidana.
23 SHin ne aifee payya gidana xayikko, ne bolla ubbai
xumana; simmi ne bolli de7iya poo7oi xumikko, xumai ai
keenaa xumanddeeshsha!

De7ossi Hirgganau Bessenna
(Luqaasa 16:13; 12:22-31)

24 “Naa77u godatuyyo haarettanau danddayiyai ooninne
baawa; aissi giikko, woi issuwaa ixxidi, hinkkuwaa siiqana;
woi issuwaa bonchchidi, hinkkuwaa karana; Xoossaassinne
miishshaassi haarettanau danddayekketa.
25 “Hegaa gishshau, taani intteyyo odais; intte paxa
de7anau maanabaassinne uyanabaassi, woi intte bollau
maayanabaassi hirggoppite; shemppoi qumappe aadhdhen-
nee? Qassi bollai maayoppe aadhdhennee?
26 Paalliya kafota xeellite; eti zerokkona; cakkokkona;
gootarankka qolokkona; shin saluwan de7iya intte Aawai eta
mizees; intte etappe keehi aadhdhekketii?
27 Intte giddon keehi qoppidi, ba geesaa bolli issi wara
gujjanau danddayiyai oonee?
28 “Aissi maayossi hirggeetii? Dembban de7iya ciishshati
waani dicciyaakko, akeeki xeellite; eti daafurokkona woi
puutto suqqokkona.
29 SHin taani intteyyo odais; harai atto, Solomoni
hegaa keena bonchchettidaagaa gidiiddi, he ciishshatuppe
issuwaagaa malaa maayibeenna.

30 SHin laafa ammanoi de7iyoogeetoo, Xoossai, hachchi
de7idi, wontto coociyaa taman eexxiya dembbaa maataa
maizziyaagee, inttena etaagaappe aattidi waati maizzennee?
31 Simmi, ‘Nuuni ai maanee? Woi ai uyanee? Woi ai
maayanee?’ yaagidi hirggoppite.
32 Aissi giikko, he ubbabaa Xoossaa ammanennaageeti
darissidi koyoosona; he ubbai inttena koshshiyoogaa
saluwan de7iya intte Aawai erees.
33 SHin kasetidi, Xoossaa kawotettaanne a xillotettaa
koyite; i intteyyo he ubbabaa immana.
34 Hegaa gishshau, wonttobau hirggoppite; aissi giikko,
wonttoi bau hirggana; gallassa ubbaukka gidiya a huuphe
waayee de7ees.

7

Hara Asaa Bolli Pirddanau Koshshenna
(Luqaasa 6:37-42)

1 “Xoossai intte bolli pirddenna mala, inttekka haratu bolli
pirddoppite.
2 Aissi giikko, intte haratu bolli pirddiyoogaadan, Xoossai
intte bolli pirddana; qassi intte haratuyyo immanau makkiy-
ooban i intteyyo makkana.
3 Ne aifiyan de7iya tuussaa be7akka; shin ne ishaa aifiyan
de7iya suullaa aissi xeellai?
4 Woi ne aifiyan tuussai de7ishin, neeni ne ishaa, ‘Taani ne
aifiyaappe suullaa kessoo’ waanada gaanau danddayai?
5 Laa ha lo77o milatiya iitau, kasetada ne aifiyaappe tu-
ussaa kessargga; hegaappe guyyiyan, ne ishaa aifiyaappe
suullaa kessanau geeshshada xeellana danddayaasa.
6 “Geeshshabaa kanatuyyo immoppite; eti guyye simmidi,
inttena saxxana. Qassi inqquwaa giyo intte al77o shuchchaa
gudunttatu sintti oloppite; eti bantta tohuwan yedhdhana.

Woosaa Aifiyaa
(Luqaasa 11:9-13)

7 “Woossite; intte ekkana. Koyite; intte demmana. Kare
yiidi xeesite; intteyyo karee dooyettana.
8 Aissi giikko, woossiya ubbai ekkana; koyiya urai dem-
mana; qassi kare yiidi xeesiya urau karee dooyettana.
9 Woi intte giddon ba na7i, ‘Oitta imma’ giikko, shuchcha
immiya aawu de7ii?
10 Qassi, ‘Mole imma’ giikko, ayyo shooshsha immanee?
11 Intte iita gidiiddi, intte naatussi lo77obaa immiyoogaa
erikko, yaatin, saluwan de7iya intte Aawai bana woos-
siyaageetussi lo77obaa waati darissidi immanddeeshsha!

12 “Hegaa gishshau, hara asi intteyyo oottanau koyiyo ub-
babaa inttekka asau oottite; aissi giikko, Muuse higgiyaa
birshshettainne hananabaa yootiyaageeti tamaarissiyoogee
hegaa.

Un77o Penggiyaabaa
(Luqaasa 13:24)

13 “Un77o penggiyaara gelite. Aissi giikko, bashshau efiya
penggee aaho; ogeekka woggaa. Hegaara geliya asaikka
daro.
14 “Aissi giikko, de7uwau efiya penggee un77o; ogeekka
xuntta. Qassi hegaara biya asatikka amaridaageeta.

Mittai Ba Aifiyan Erettees
(Luqaasa 6:43-44)

15 “Bolla baggaara dorssa milatidi, inttekko yiya word-
duwaa hananabaa yootiyaageetuppe naagettite; shin tu-
maappe eti garssa baggaara wanggireellotu mala.
16 Eti aifiyo aifiyan intte eta erana; aguntti woine giyo turaa
aife aifenna; gom77oreekka balase giyo mittaa aife aifenna.
17 Hegaadankka, lo77o mitta ubbai lo77o aife aifees; shin
iita mitti iita aife aifees.
18 Lo77o mitti iita aife aifanau danddayenna; qassi iita
mittikka lo77o aife aifanau danddayenna.
19 Lo77o aife aifenna mitta ubbai qanxxettidi, taman yeget-
tana.
20 Hegaa gishshau, intte eti aifiyo aifiyan eta erana.

21 “Saluwan de7iya ta Aawai giidoogaa oottiya urai saluwaa
gelanaappe attin, ‘Ta Godau, ta Godau’ giya ubbai gelenna.
22 He gallassi daro asai tana, ‘Nu Godau, nu Godau, nuuni
ne sunttan hananabaa yootibookkonii? Ne sunttan xalaheta
kessibookkonii? Qassi nuuni Xoossai oottiyo malaataa ne
sunttan oottibookkonii?’ yaagana.
23 Taani he wode eta, ‘Taani inttena mulekka erikke; iitabaa
oottiyaageeti intte ta matappe haakkite’ yaagana.

*SHuchchaa Bolli Woikka SHafiyaa Bolli Keexettida Keet-
tatu Leemisuwaa*
(Luqaasa 6:47-49)

24 “Hegaa gishshau, hagaa ta qaalaa siyidi oottiya ubbai
shuchchan ba keettaa keexxida wozannaama asa mala.
25 Irai bukkiis; di7oi di77iis; carkkoikka carkkidi, he keet-
taa sugiis. SHin keettai shuchchan keexettido gishshau kund-
dibeenna.
26 “Hagaa ta qaalaa siyidi oottenna asai ubbai, ba keettaa
shafiyan keexxida eeyya asa mala.

27 Irai bukkiis; di7oi di77iis; carkkoikka carkkidi, he keettaa sugin, keettai kunddiis. He keettai wolqqaama kunddettaa kunddiis” yaagiis.
28 Yesuusi ba haasayiyoogaa wurssido wode, asai i tamaarissiyoogan garamettiis.
29 Aissi giikko, i eta tamaarissiiddi, higgiyaa tamaarissiyaageetudan gidennan, bau alaafetettai de7iyo asadan tamaarissees.

8

Yesuusi Inchchirichchai Oiqqido Bitaniyaa Pattiis
(Marqqoosa 1:40-45; Luqaasa 5:12-16)

1 Yesuusi deriyaappe wodhdhido wode, daro asai a kaalliis.
2 Inchchirichchai oiqqido issi bitanee Yesuusakko yiidi, a sinttan gulbbatidi, “Godau, neeni koyikko, tana pattanau danddayaasa” yaagiis.
3 Yesuusi ba kushiyaa yeddidi, a bochchidi, “Taani koyais; paxa” yaagiis. Yaagin sohuwaarakka inchchirichchai bitaniyaa yeddi aggiis.
4 Yesuusi a, “Simmi hagaa ooyyoonne yootoppa; shin qeesiyaakko baada ne bollaa a bessa; neeni paxidoogaa asaa erissanau Muusee azazido yarshshuwaa yarshsha” yaagiis.

Yesuusi Mato Halaqaa Na7aa Pattiis
(Luqaasa 7:1-10)

5-6 Yesuusi Qifirinaahooma katamaa gelido wode, issi mato halaqai akko yiidi, “Ta Godau, ta ashkkaraa asatettai silin, daro sahettiiddi, son zin77iis; hai pattarkkiishsha” yaagidi woossiis.
7 Woossin Yesuusi, “Taani baada a pattana” yaagiis.
8 SHin mato halaqai zaaridi yaagiis; “Ta Godau, nena ta soo gelissanau tau bessenna; shin neeni doona xalaalaa haasaya; ta ashkkarai paxana.
9 Aissi giikko, taani taappe bollaara de7iyaageetuyyo haarettiya asa; qassi taappe garssaara wotaaddarati de7oosona. Taani issuwaa, ‘Ba’ giikko bees; qassi hinkkuwaa, ‘Haaya’ giikko yees; ta ashkkaraa, ‘Hagaa ootta’ giikko oottees” yaagiis.
10 Yesuusi hegaa siyido wode garamettidi, bana kaalliya asaa hagaadan yaagiis; “Taani intteyyo tumaa odais; taani hagaa mala ammanuwaa harai atto, Israa7eela biittankka be7abeikke.
11 Taani intteyyo odais; daro asai arshshoppenne arggoppe yiidi, Abrahaamaara, Yisaaqaaranne Yaaqoobaara saluwaa kawotettan issippe uttana.

12 SHin kawotettan de7anau bessiyo asai xumau kare
olettana; hegan eti yeekkananne bantta achchaa garccana”
yaagiis.
13 Yesuusi mato halaqaa, “Ne soo ba; neeni
ammanidoogaadan neeyyo hanana” yaagiis; yaagin mato
halaqaa ashkkarai he saatenkka paxi aggiis.

Yesuusi Daro Asata Eta Harggiyaappe Pattiis
(Marqqoosa 1:29-34; Luqaasa 4:38-41)

14 Yesuusi PHeexiroosa soo biidi, a bollotiyaa qoxonne
misho harggada zin77idaaro be7iis.
15 I kushiyaa i bochchin, qoxoinne mishoi o aggi bayiis; aggi
bayin, a denddada ayyo oottaasu.
16-17 Sa7ai omariyo wode, asai xalaheti oiqqido daro asaa
Yesuusakko ehiis; hananabaa yootiya Isiyaasi, “I nu sahuwaa
bau ekkiis; qassi nu harggiyaakka tookkiis” giidoogee po-
lettana mala, Yesuusi tuna ayyaanata ba qaalan kessidi,
harggida asa ubbaakka pattiis.

Yesuusa Kaalliyaageeta Gakkiya Metuwaa
(Luqaasa 9:57-62)

18 Yesuusi daro asai ba matan yuuyi aadhdhidi eqqi-
doogaa be7idi, abbaappe hefintti pinnana mala, ba erissiyo
ashkkarata azaziis.
19 Higgiyaa tamaarissiya issoi akko yiidi, “Tamaarissiyaa-
goo, neeni biyoosaa ubbaa taani nena kaallana” yaagiis.
20 Yesuusi a, “Worakanatussi ollai de7ees; kafotussikka
keettai de7ees; shin taani, Asa Na7ai, zin77ada shemppa
ekkiyoosikka tau baawa” yaagiis.
21 Qassi kaalliyaageetuppe issoi a, “Godau, taani kaseta
baada ta aawaa moogoo?” yaagiis.
22 SHin Yesuusi a, “Neeni tana kaalla; haiqqidaageeti bantta
haiqqidaageeta moogona” yaagiis.

Yesuusi Beetaa Co77u Oottiis
(Marqqoosa 4:35-41; Luqaasa 8:22-25)

23 Yesuusi wolwoluwan gelin, erissiyo ashkkarati aara bi-
idosona.
24 Beetai wolwoluwaa kumana gakkanaashin, sohuwaara
abban wolqqaama gotee denddiis; shin Yesuusi xiskkiis.
25 Erissiyo ashkkarati akko biidi, xiskkuwaappe dentti-
dosona; denttidi a, “Godau, nuuni xayoos; nuna ashsharkkii”
yaagidosona.
26 Yesuusi eta, “Ha ammanoi paccidoogeetoo, aissi yayy-
eetii?” yaagiis. Hegaappe guyyiyan denddidi, gotiyaanne
beetaa aggite gin, goteenne beetai woppu giidosona.
27 Asai garamettidi, “Hagee laa harai atto, goteenne beetai
azazettiyoogee aiba asee?” yaagiis.

Yesuusi Xalahee Oiqqido Naa77u Asata Pattiis
(Marqqoosa 5:1-20; Luqaasa 8:26-39)

28 Yesuusi abbaappe hefinttan de7iya Gerggesenoona giyo biittaa pinniis; xalaheti oiqqido naa77u asati he biittan de7oosona; asa moogiyo gonggoluwaappe eti kiyidi, aara gaittidosona. Eti daro wolqqaama gidiyo gishshau, ooninne he ogiyaara aadhdhanau danddayibeenna.

29 Eti bantta qaalaa xoqqu oottidi, “Xoossaa Na7au, nunanne nenanne aibee gattiyai? Wodee gakkennan nuna qaxxayanau yaadii?” yaagidosona.

30 Etappe haahuwan gudunttaa wudee heemettees.

31 Xalaheti Yesuusa, “Neeni nuna kessanabaa gidikko, hini gudunttaa wudiyaa giddo yeddarkkii” yaagidi woossidosona.

32 Yesuusi eta, “Biite” gin eti bitaniyaappe kiyidi biidi, gudunttatun gelidosona. Gelin gudunttaa wudee ubbai kakaa huuphiyaara jaamiiddi, abban gelidi, meetetti bayiis.

33 Gudunttaa wudiyaa heemmiyaageeti baqatidi, katamaa biidosona; biidi xalaheti oiqqido asati hanidobaa ubbaa yootidosona.

34 Yootin kataman de7iya asai ubbai Yesuusaara gaittanau kiyiis; a be7ido wode, ba biittaappe baana mala woossiis.

9

Yesuusi Bollai Silido Bitaniyaa Pattiis
(Marqqoosa 2:1-12; Luqaasa 5:17-26)

1 Yesuusi wolwoluwan gelidi, abbaa pinnidi, ba katamaa biis.

2 Amarida asati bollai silido issi bitaniyaa halan tookkidi, Yesuusakko ehiidosona; Yesuusi eta ammanuwaa be7idi, bollai silido bitaniyaa, “Ta na7au, yayyoppa; ne nagarai atto geetettiis” yaagiis.

3 Yaagin higgiyaa tamaarissiyaageetuppe issooti issooti bantta wozanan, “Laa ha bitanee Xoossaa bolli iitabaa haasayeesittennee!” yaagidosona.

4 Yesuusi eta qofaa eridi, eta hagaadan yaagiis; “Intte intte wozanan hegaadan iitabaa aissi qoppeetii?

5 ‘Ne nagarai atto geetettiis’ giyoogee mateeyye? Woi, ‘Dendda eqqada hemetta’ giyoogee matee?

6 SHin sa7aa bollan nagara atto gaanau taayyo, Asa Na7aayyo, alaafetettai de7iyoogaa taani inttena erissana” yaagidi, hegaappe he bollai silido bitaniyaa, “Dendda eqqa; yaatada ne halaa tookkada, ne soo ba” yaagiis.

7 Yaagin silida bitanee denddi eqqidi, ba soo biis.

8 SHin daro asai hegaa be7idi yayyiis; yayyidi asaayyo hagaa mala alaafetettaa immida Xoossaa galatiis.

Yesuusi Maatiyoosa Xeesiis
(Marqqoosa 2:13-17; Luqaasa 5:27-32)

9 Yesuusi hegaara aadhdhiiddi, Maatiyoosa giyoogee giiraa giiriyoosan uttidaagaa demmidi a, “Tana kaalla” yaagiis.

Yaagin Maatiyoosi denddi eqqidi, a kaalliis.

10 Yesuusi maatiyoosa son qumaa maanau uttidaashin, giiraa ekkiya daro asatinne nagaranchchati yiidi, aaranne i erissiyo ashkkaratuura issippe uttidosona.

11 Issi issi Parisaaweti hegaa be7idi, Yesuusi erissiyo ashkkarata, “Inttena tamaarissiyaagee giiraa ekkiyaageetuuranne nagaranchchatuura qumaa aissi issippe mii?” yaagidosona.

12 SHin Yesuusi eti giyoogaa siyidi, “Harggaanchchatussippe attin, payyatuyyo aakime koshshenna.

13 SHin intte biidi, Xoossaa maxaafai, ‘Taani maarotettaa koyaisippe attin, yarshshuwaa koyikke’ giyoogee woigiyoogaakkonne erite; aissi giikko, taani nagaranchchata xeesanau yiidoogaappe attin, xillota xeesanau yabeikke” yaagiis.

Xoomaabaa Oichchido Oishaa
(Marqqoosa 2:18-22; Luqaasa 5:33-39)

14 He wode Yohaannisi erissiyo ashkkarati Yesuusakko yiidi, “Nuuninne Parssaaweti xoomoos; shin neeni erissiyo ashkkarati aissi xoomokkonaa?” yaagidi a oichchidosona.

15 Yesuusi eta hagaadan yaagiis; “Bullachchaa yiida asati machchiyo ekkiyaagee banttanaara de7ishin, kayyottanau danddayiyoonaa? Danddayokkona; shin machchiyo ekkiyaagaa eta matappe efaana wodee yaana; eti he wode xoomana.

16 “Ceega maayo bolli ooratta woto wotti sikkiya asi baawa; aissi giikko, he wotoi maayuwaa peererettana; peerettaikka kaseegaappe darana.

17 Ho77o woine eessa ceega ogoron naaqqiya asi baawa. SHin naaqqikko, he woiniyaa eessai ogoruwaa daakkana; baukka gukkana; ogoroikka moorettana. SHin, ho77o woine eessa ooratta ogoron naaqqeettees; naa77aikka moorettokkona” yaagiis.

Yaa7iroosa Na7eebaanne Yesuusa Maayuwaa Bochchida Maccaaseebaa
(Marqqoosa 5:21-43; Luqaasa 8:40-56)

18 Yesuusi etayyo hegaa odishin, Aihuda halaqatuppe issoi akko yiidi, a sinttan gulbbatidi, “Ta na7iyaa ha77i haiqqaasu; shin neeni yaada ne kushiyaa i bolli wottarkkii; haiquwaappe a paxana” yaagiis.

19 Yaagin Yesuusi denddidi, ba erissiyo ashkkaratuura issippe a kaallidi biis.
20 Biishin tammanne naa77u laittaasappe doommidi, i bollaappe suuttai goggiyo issi maccaasiyaa guyyeera shiiqada,
Yesuusa afalaa macaraa bochchaasu.
21 Aissi giikko, a ba wozanan, “Taani a afalaa xalaalaa
bochchikko paxana” yaagada qoppaasu.
22 SHin Yesuusi simmidi o xeellidi, “Ta na7ee, yayyoppa;
nena ne ammanoi pattiis” yaagiis. He sohuwaarakka mac-
caasiyaa paxa aggaasu.
23 Yesuusi Aihuda halaqaa soo gakkido wode, yeehuwan
dinkkiyaa punniya asaanne yeekkiya asaa be7idi,
24 “Kare kiyite; guutta na7iyaa xiskkaasuppe attin,
haiqqabeikku” yaagiis. Yaagin asai a bolli keehi miicciis.
25 SHin daro asaa kare i kessidoogaappe guyyiyan, soo ge-
lidi, na7ee kushiyaa oiqqiis; oiqqin na7iyaa dendda aggaasu.
26 He odoi he biitta ubbaa gakkiis.

Yesuusi Naa77u Qooqeta Pattiis

27 Yesuusi hegaara aadhdhidi biishin, naa77u qooqeti
bantta qaalaa xoqqu oottidi, “Daawita na7au, nuna
maararkkii” yaagiiddi a kaallidosona.
28 Yesuusi soo gelido wode, qooqeti akko yiidosona; yin
Yesuusi eta, “Taani hagaa oottanau danddayiyoogaa amma-
neetii?” yaagiis.
Eti, “Ee Godau” yaagidosona.
29 Hegaappe guyyiyan, Yesuusi eta aifiyaa bochchidi eta,
“Intteyyo intte ammanuwaadan hano” yaagiis.
30 Eta aifee dooyetti aggiis; Yesuusi etayyo, “Hagaa ooyy-
oonne odoppite” yaagidi minttidi yootiis.
31 SHin asati biidi, he biitta ubban Yesuusabaa odidosona.

Yesuusi Issi Duudiyaa Pattiis

32 Eti kiyidi biishin, amarida asati xalahee oiqqin duudida
bitaniyaa Yesuusakko ehiidosona.
33 Yesuusi xalahiyaa kessidoogaappe guyyiyan, duude bi-
tanee haasayiis. Asai, “Hagee oorattabaa; hagaa malabai
Israa7eela biittan mulekka hanibeenna” yaagiis.
34 SHin Parisaaweti, “I xalahetu halaqaa wolqqan xalaheta
kessees” yaagidosona.

Yesuusi Asaassi Qarettiis

35 Yesuusi eta Aihuda woosa keettatun tamaarissiiddinne
kawotettaa wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootiiddi, qassi
hargge ubbaappenne saho ubbaappe asa pattiiddi, wogga
katamatuuninne qeeri katamatun ubban yuuyiis.

36 Daro asaa be7idi, heemmiya asi bainna dorssadan asai
hirggiyo gishshaunne asaa maaddiyaabi bainna gishshau,
asaayyo qarettiis.
37 Yaatidi ba erissiyo ashkkarata, “Kattai daro; shin cakkiya
asai guutta.
38 Simmi kattaa Godai kattaa cakkanau oosanchcha yed-
dana mala, a woossite” yaagiis.

10

Yesuusi Kiittido Tammanne Naa77u Asatubaa
(Marqqoosa 3:13-19; Luqaasa 6:12-16)

1 Yesuusi ba tammanne naa77u erissiyo ashkkarata xee-
sidi, eti tuna ayyaanaa kessana mala, qassi hargge ubbaanne
saho ubbaa pattana mala, etayyo maataa immiis.
2 Yesuusi kiittido tammanne naa77atu sunttai, koiroogee
PHeexiroosa giyo Simoonanne a ishaa Inddiraasa, Zabddiy-
oosa naata ishantta, Yaaqoobanne Yohaannisa,
3 Piliphphoosanne Barttalamoosa, Toomaasanne giiraa
ekkiya Maatiyoosa, Ilppiyoosa na7aa Yaaqoobanne Taaddiy-
oosa giyo Libddiyoosa;
4 ba biittau mishettiya Simoonanne Yesuusa aattidi immida
Asqqorootu Yihudaa.

Yesuusi Kiittido Tammanne Naa77ati Tamaarissanau Ki-
itettidosona
(Marqqoosa 6:7-13; Luqaasa 9:1-6)

5 Yesuusi ha tammanne naa77ata hagaadan yaagidi kiittiis;
“Aihuda gidenna asaa biitti booppite; qassi Samaaretu kata-
maakka geloppite;
6 hegaa gishshaa bayida dorssaakko, Israa7eela asaakko
biite.
7 Biidi, ‘Saluwaa kawotettai matattiis’ yaagidi yootite.
8 Harggan chchata pattite; haiqqidaageeta haiquwaappe
denttite; inchchirichchai oiqqidoogeetakka pattite; xala-
hetakka kessite. Intte coo ekkideta; coo immite.
9 Worqqa woi bira woi santtime intte kiisiyan oiqqoppite;
10 woi ogiyau qarcciita, woi naa77antto qole, woi
caamma woi xam77a oiqqoppite. Aissi giikko, oosanchchau
koshshiyaabaa immanau bessees.
11 “Intte geliyo kataman woi qeeri kataman ubban inttena
mokkanau ufaittiyai oonakkonne akeekan xomoosite; intte
hegaappe kiyana gakkanaashin, aagan uttite.
12 Qassi soo geliiddi sarotite.
13 He keettan de7iya asai inttena mokkikko, intte sarotido
sarotai eta gakko. SHin eti inttena mokkennan ixxikko, intte
sarotido sarotai intteyyo guyye simmo.

14 Qassi issi issi keettai woi katamai inttena mokkennan
woi intte yootiyoobaa siyennan ixxikko, he keettaappe woi
he katamaappe kiyiiddi, intte tohuwaappe buhiyaa shocite.
15 Taani intteyyo tumaa odais; Xoossai pirddaa gallassi
he katamaa asatuppe, Sadooma katamaa asaunne Gamoora
katamaa asau pirddaa kehissana.

Godai Yaanaappe Kasetidi, Yedetainne Metoi Hanana
(Marqqoosa 13:9-13; Luqaasa 21:12-17)

16 "Be7ite! Taani inttena dorssaa wanggireello giddo yed-
diyoogaadan yeddais. Hegaa gishshau, shooshshadan cincca
gidite; qassi haraphphedan, ashkke gidite.
17 SHin asappe naagettite. Aissi giikko, asi inttena pirdda
keettau aattidi immana; qassi ba Aihuda woosa keettatunkka
inttena lissuwan garafana.
18 Deriyaa haariyaageetu sinttaaninne kawotu sinttan ta
gishshau intte eqqidi, etassinne Aihuda gidenna asaassi
wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootana.
19 SHin eti inttena pirddau aattiyo wode, intte haasayan-
abaa he saatiyan Xoossai intteyyo immiyo gishshau, intte
gaanabaunne woi woigi haasayanaakkonne hirggoppite.
20 Aissi giikko, inttenan de7idi haasayiyai intte Aawaa
Geeshsha Ayyaanaa gidiyoogaappe attin, haasayiyaageeti
inttena gidekketa.
21 "Ishai ba ishaa, aawai ba na7aa worissana; naati bantta
aawatu bollinne bantta aayetu bolli denddidi, eta worissana.
22 Qassi asai ubbai inttena ta sunttaa gishshau ixxana; shin
wurssettai gakkanaashin gencciyaagee attana.
23 Eti inttena issi katamaappe yedettikko, hara katamaa
baqatite. Aissi giikko, taani intteyyo tumaa gais; taani, Asa
Na7ai, yaana gakkanaashin, intte intte oosuwaa Israa7eela
katama ubban ootti wurssekketa.
24 "Tamaariyaagee bana tamaarissiyaagaappe darenna;
ashkkaraikka ba godaappe darenna.
25 Tamaariyaagee bana tamaarissiyaagaa keeni gidiy-
oogee, ashkkaraikka ba godaa keeni gidiyoogee au gidana;
eti keettaawaa Bi7eeli-Zeebula giidi xeesikko, a so asaa ai
keenaa mooridi xeesaneeshsha!

Oossi Yayyanau Bessiyaakko
(Luqaasa 12:2-7)

26 "Simmi asassi yayyoppite; aissi giikko, gentti wottidobai
qoncciyaa kiyennan attenna; qottidobaikka erettennan at-
tenna.
27 Taani intteyyo xuman odiyoobaa poo7uwan haasayite;
intteyyo haittan saasukkidi odidobaa, keettaa huuphiyan
awaajjite.

28 Ashuwaa woriyaageetuyyo yayyoppite; eti shemppuwaa
woranau danddayokkona. SHin shemppuwaanne ashuwaa
Gaannabiyan xaissanau danddayiya Xoossaassi yayyite.
29 Naa77u siine kafoti bakkannan baizettokkonaayye?
Intte Aawai gaana xayikko, he siine kafotuppe issinniyaakka
sa7an wodhdhukku.
30 SHin harai atto, intte huuphiyan de7iya binnaana ub-
baikka qoodan de7ees.
31 Simmi yayyoppite; daro siine kafotuppe intte aadhd-
heeta.

Kiristtoosabaa Markkattanau Bessees
(Luqaasa 12:8-9)

32 "Hegaa gishshau, asa sinttan tabaa markkattiya ooyyo
gidikkonne, taanikka saluwan de7iya ta Aawaa sinttan
markkattana;
33 shin asa sinttan tana kaddiya oonanne taanikka qassi
saluwan de7iya ta Aawaa sinttan a kaddana.
34 "Taani sa7aassi sarotettaa ehaanau yiidobaa inttessi mi-
latoppo; taani tooraa ehaanau yiidoogaappe attin, sarotettaa
ehaanau yabeikke.
35 Aissi giikko, taani na7aa a aawaappe, na7iyo i aayeeppe,
na7aa machchiyookka i bolloteeppe shaakkanau yaas;
36 asassi morkketi a so asata gidana.
37 "Ba aawaa woi ba aayyiyo taappe aattidi siiqiyaagee
tabaa gidanau bessenna; ba attuma na7a woi ba macca
na7iyo taappe aattidi siiqiyaagee tabaa gidanau bessenna.
38 Ba masqqaliyaa tookkidi, ta geeduwaa kaallennaagee
tabaa gidanau bessenna.
39 Ba shemppuwaa ashshiyaagee bashshana; shin ta
gishshau ba shemppuwaa bashshiyaagee ashshana.
40 "Inttena mokkiyaagee tana mokkees; qassi tana
mokkiyaagee tana kiittidaagaa mokkees.
41 Hananabaa yootiyaagaa hananabaa yootiyaagaa sunt-
tan mokkiyaagee, hananabaa yootiyaagaa woituwaa aara
shaakkana; qassi xilluwaa xilluwaa sunttan mokkiyaagee,
xilluwaa woituwaa aara shaakkana.
42 Ooninne ha ta erissiyo ashkkaratuppe guuxxiya issuwau
tana kaalliyaagee a gidiyo gishshau, harai atto bule haatta
xalaalaa uyanau immikkokka, taani intteyyo tumaa gais; i ba
woituwaa ekkana" yaagiis.

11

Xammaqiya Yohaannisappe Kiitettida Asata
(Luqaasa 7:18-35)

1 Yesuusi ba tammanne naa77u erissiyo ashkkarata azaziy-
oogaa polido wode, hegaappe denddidi, katamatun tamaaris-
sanaunne yootanau biis.

2 Xammaqiya Yohaannisi qasho keettan de7iiddi, Yesuusi
oottidobaa siyidi, ba erissiyo ashkkaratuppe akko kiittidi,
3 “Yaanaagee neneeyye? Woi nuuni haraa naaganee?”
yaagidi oichchiis.

4 Oichchin Yesuusi zaaridi, etayyo hagaadan yaagiis; “Biidi
intte be7iyoogaanne siyiyoogaa Yohaannisau yootite;
5 qooqeti xeelloosona; wobbeti hemettoosona;
inchchirichchai oiqqidoogeeti paxoosona; tulleti siyoosona;
haiqqidaageeti denddoosona; hiyyeesati wonggeliyaa
mishiraachchuwaa siyoosona.
6 Tana sirenna urai anjjettidaagaa” yaagiis.

7 Yohaannisi erissiyo ashkkarati guyye simmidi biishin,
Yesuusi Yohaannisabaa shiiqida asaassi hagaadan yaagidi
haasayiis; “Ai be7anau bazzo kiyidetii? Carkkoi qaattiyo
shombboquwaa be7anau kiyidetiiyye?
8 Yaatin, ai be7anau kiyidetii? Lo77iya maayuwaa maayida
bitaniyaa be7anau kiyidetiiyye? Lo77iya maayuwaa
maayiyaageeti kawotu keettan de7oosona.
9 Yaatin, ai be7anau kiyidetii? Hananabaa yootiyaagaa
be7anau kiyidetii? Ee, taani intteyyo odais; hananabaa
yootiyaagaappekka aadhdhiyaagaa be7ideta.
10 Aissi giikko, Xoossaa maxaafan,

‘Xoossai, “Be7a, ta kiittiyoogaa
taani neeppe sinttau yeddana.
I neeyyo ogiyaa kessana” yaagees’
geetettidi Yohaannisabai xaafettiis.
11 Taani intteyyo tumaa odais; aayee uluwaappe yelettida
asa ubban Xammaqiya Yohaannisappe aadhdhiya
ooninne de7ibeenna; shin saluwaa kawotettan ubbaappe
laafiyaageekka appe aadhdhana.
12 Xammaqiya Yohaannisa wodiyaappe doommidi, hachchi
gakkanaashin, saluwaa kawotettai daro naaqettees;
wolqqaama asati wolqqan a ekkoosona.
13 Aissi giikko, hananabaa yootiya ubbatinne Muuse higgee
Yohaannisa wode gakkanaashin, kawotettaabaa haasayi-
dosona;
14 intte eta kiitaa ammananabaa gidikko, yaana giido Eelaasi
ha Yohaannisa.
15 Simmi siyiya haitti de7iyoogee siyo!

16 “SHin taani ha wodiyaa asaa aibiira leemisoo? Eti qocan
uttiya naata milatoosona; eti bantta laggeta xeesidi,

17 ‘Nuuni intteyyo cachcha zayiyaa punnida; shin
duribeekketa; yeeho yettaakka kessida; shin yeekkibeekketa’
yaagoosona.
18 Aissi giikko, Yohaannisi xoomiiddinne woine eessa uyen-
nan yin eti, ‘A bolli xalahee de7ees’ yaagidosona.
19 Taani, Asa Na7ai, maiddanne uyaidda yin, eti tana, ‘Ha
yoraanne woine eessaa uyiyaagaa be7ite; giiraa ekkiyaagee-
tuuranne nagaranchchatuura siiqettees’ yaagoosona; shin
Xoossaa aadhdhida eratettai ba oosuwan tuma gididi beet-
tees” yaagiis.

Ammanennan Ixxido Gishshau Walasettida Katamata
(Luqaasa 10:13-15)

20 Hegaappe guyyiyan, Yesuusi ba malaataappe dariya bag-
gaa oottido katamatun de7iya asai bantta nagaraappe sim-
mibeenna gishshau, eta hagaadan yaagidi, boruwaa doom-
miis;
21 “Koraaziine katamau, neeyyo aayye7ana; Beetasaida
katamau, neeyyookka aayye7ana; aissi giikko, intte bolli
Xoossai oottido malaatai Xiiroosa katamaaninne Sidoona
kataman oosettidobaa gidiyaakko, eti waaruwaa maayidi,
bidinttaa tisttettidi, beni bantta nagaraappe simmanaagaa
shin.
22 Taani intteyyo odais; pirddaa gallassi Xoossai intteppe
Xiiroosa katamaunne Sidoona katamau pirddaa kehissana.
23 Qassi Qifirinaahooma katamau, neeni saluwaa pude
xoqqu gaanau koyadii? Neeni Si7ooliyaa duge yegettana;
aissi giikko, ne bolli Xoossai oottido malaatai Sadooma kata-
man oosettidobaa gidiyaakko, Sadooma katamai hachchi
gakkanaassikka de7anaagaa shin.
24 Taani intteyyo odais; pirddaa gallassi Xoossai neeppe
Sadoomayyo pirddaa kehissana” yaagiis.

Kiristtoosan SHemppuwaa Demmiyoogaa
(Luqaasa 10:21-22)

25 Yesuusi he wode zaaridi, hagaadan yaagiis; “Ta
Aawau, saluwaa sa7aa Godau, neeni hagaa aadhdhida
eranchchatuppenne akeekanchchatuppe genttada, erenna
naatussi qonccissido gishshau, nena galatais;
26 ee ta Aawau, aissi giikko, hagee ne shenedan oosettiis.
27 “Ta Aawai taassi ubbabaa immiis; Aawaappe harai
Na7aa erenna; Na7aappenne Na7ai Aawaa bessanau koyiyo
asatuppe attin, harai Aawaa erenna.
28 “Daafuranchchatoo, deexuwaa tookkiyaageetoo, ubbati
taakko haa yiite; taani inttena shemppissana.

29 Taani ashkkenne wozanappe kauyyiyaagaa gidido
gishshau, ta qambbaran waaxettite; taappe tamaarite; intte
shemppuwaukka intte shemppo demmana.
30 Aissi giikko, ta qambbarai giiga; qassi taani inttena
toossidoogeekka kaushsha" yaagiis.

12

Sambbataabaa Oichchido Oishata
(Marqqoosa 2:23-28; Luqaasa 6:1-5)

1 Yesuusi he wode Sambbata gallassi, tiya bangga giddoora
aadhdhees. Aadhdhishin i erissiyo ashkkarati namisettidi,
tiya banggaa duuttidi, muussaa doommidosona.
2 SHin Parisaaweti hegaa be7idi Yesuusa, "Be7a, ne erissiyo
ashkkarati Sambbata gallassi oottanau higge gidennabaa
oottoosona" yaagidosona.
3 SHin Yesuusi etassi hagaadan yaagiis; "Daawitinne aara
de7iyaageeti namisettido wode, Daawiti oottidobaa nab-
babibeekketii?
4 Daawiti Xoossaa keettaa gelidi, qeesetu xalaalai
maanaappe attin, inne aara de7iyaageeti maanau higge
gidennaagaa Xoossaassi yarshshido oittaa miidi, banaara
de7iyaageetussikka immiis.
5 Woi Sambbata ubban Beeta Maqidasiyan de7iya qeeseti
Sambbataa higgiyaa mooriyoogaa, qassi menttidi eti boret-
tennaagaa Muuse higgiyan nabbabibeekketii?
6 SHin taani intteyyo odais; Beeta Maqidasiyaappe aadhd-
hiyaagee hagan de7ees.
7 Xoossaa maxaafai, 'Taani maarotettaa koyaisippe at-
tin, yarshshuwaa koyikke' giyoogee woigiyoogaakko intte
eriyaakko, nagari bainna asa bolli pirddekketa.
8 Aissi giikko, taani, Asa Na7ai, Sambbataa Godaa" yaagiis.

Kushee Silido Bitanee Paxiis
(Marqqoosa 3:1-6; Luqaasa 6:6-11)

9 Yesuusi hegaappe denddidi, Aihuda woosa keettaa biis.
10 Hegan kushee gunddido issi bitanee de7ees; Yesuusa
mootana koyiya asati, "Sambbatan, pattiyoogee higgee?"
yaagidi a oichchidosona.
11 Oichchin Yesuusi eta, "Intte giddon issi dorssi de7iyo
urai, he dorssai Sambbata gallassi aafuwan kunddikko,
oiqqidi kessennai oonee?
12 Yaatin, asi dorssappe waani keehi darennee! Hegaa
gishshau, Sambbata gallassi lo77obaa oottiyoogee higge"
yaagiis.

13 Hegaappe guyyiyan bitaniyaa, “Ne kushiyaa piddi
ootta” yaagin bitanee piddi oottin, a kushee hinkko
kushiyaadankka paxi aggiis.
14 SHin Parisaaweti kare kiyidi, Yesuusa waati woranaakko
maqettidosona.

Xoossai Doorido Ashkkaraa

15 SHin Yesuusi eta zoretaa eridi, he sohuwaappe aggidi
biishin, daro asai a kaalliis; harggida ubbaa pattiis.
16-17 Xoossai hananabaa yootiya Isiyaasa baggaara gi-
idoogee polettana mala, Yesuusi asatuyyo, “Tabaa hara asassi
yootoppite” yaagiis.
18 Xoossai Isiyaasa baggaara hagaadan yaagiis;
“Taani doorido ta ashkkarai,
taani siiqiyo, tana ufaissiyaagee hageeho.
Taani ta Ayyaanaa
a bolli wottana.
I suure pirddaa Aihuda gidenna asa ubbau yootana.
19 I palamettenna; woi wocamenna.
Ba qaalaakka ogiyan sissenna.
20 Suure pirddaa i
xoonissana gakkanaassi,
dinccettida shombboquwaa menttenna;
qassi cuwattiya muqaaddaakka i toissenna.
21 Aihuda gidenna asai ubbai
an ammanana”
yaagiis.

Yesuusabaanne Bi7eeli-Zeebulabaa
(Marqqoosa 3:20-30; Luqaasa 11:14-23)

22 Hegaappe guyyiyan, amarida asati xalahee oiqqin du-
udida issi qooqe bitaniyaa Yesuusakko ehiidosona; Yesuusi
he duude bitaniyaa pattidi, haasayissiisinne a aifiyaakka
xeelissiisi.
23 Asai ubbai garamettidi, “Laa hagee Daawita na7a gi-
danddeeshsha?” yaagiis.
24 SHin Parisaaweti hegaa siyidi, “Ha bitanee xalahetu
halaqai Bi7eeli-Zeebuli baayyo wolqqaa immin, xalaheta
kessees” yaagidosona.
25 SHin Yesuusi eta qofaa eridi, eta hagaadan yaagiis; “Ba
giddon shaakettiya kawotetta ubbai xayana; qassi ba giddon
shaakettiya katamai woi keetta asaikka eqqenna.
26 Qassi Seexaanai Seexaanaa kessiyaabaa gidikko, ba gid-
don shaakettiis; yaatin, a kawotettai waanidi eqqanee?
27 Tau Bi7eeli-Zeebuli wolqqaa immin, taani xalaheta
kessiyaabaa gidikko, intte asau wolqqaa ooni immin xala-
heta kessanee? Hegaa gishshau, eti intte bolli pirddana.

28 SHin Xoossaa Geeshsha Ayyaanai tau wolqqaa immin,
taani xalaheta kessiyaabaa gidikko, simmi Xoossaa kawotet-
tai inttekko yiichchiis.
29 “Woi asi kasetidi, wolqqaama asa qachchennan de7iiddi,
a keettaa gelidi, a miishshaa bonqqanau waanidi danddayii?
Qachchidoogaappe guyyiyan, a keettaa bonqqana dandday-
ees.
30 “Ta bagga gidenna urai tabaa ixxees; qassi tanaara is-
sippe shiishshennaagee laalees.
31 Hegaa gishshau, taani intteyyo odais; Xoossai asayyo ai
nagara gidinkka, qassi ai cashsha gidinkka atto gaana; shin
Geeshsha Ayyaanaa cayidaagaayyo atto geenna.
32 Ta bolli, Asa Na7aa bolli, iitabaa haasayiya o nagaraanne
Xoossai atto gaana; shin Geeshsha Ayyaanaa bolli iitabaa
haasayiya o nagaraanne sa7an gidin, saluwan gidin, Xoossai
atto geenna.

Lo77o Mittai Ba Aifiyan Erettees
(Luqaasa 6:43-45)

33 “Lo77o aifiyaa demmanau lo77o mittaa dichchana
bessees; iita mittaa intte dichchikko, iita aifiyaa demmana;
aissi giikko, mittai erettiyoi ba aifiyo aifiyaana.
34 SHooshshatoo, intte iita gidiiddi, waatidi lo77obaa
haasayanau danddayeetii? Aissi giikko, doonai wozana gid-
don kumidabaa haasayees.
35 Lo77o asi ba lo77o minjjaappe lo77obaa kessees; qassi
iita asi ba iita minjjaappe iitabaa kessees.
36 Taani intteyyo odais; asi ba haasayido pattenna haasaya
ubbau pirddaa gallassi zaaro immana.
37 Aissi giikko, ne haasayai nena xillissana; woi ne haasayai
ne bolli pirddana” yaagiis.

Malaata Oottin Be7anau SHiiqida Oishaa
(Marqqoosa 8:11-12; Luqaasa 11:29-32)

38 Hegaappe guyyiyan, higgiyaa tamaarissiya issi issi
asatinne Parisaaweti zaaridi Yesuusa, “Tamaarissiyaagoo,
neeni malaata oottishin, nuuni be7anau koyoos” yaagi-
dosona.
39 SHin i zaaridi, etayyo hagaadan yaagiis; “Ha wodiyaa
asai iitai, Xoossau ammanettennaagee, malaata koyees;
hananabaa yootiya Yoonaasa malaataappe attin, hara
malaati au imettenna.
40 Yoonaasi gita moliyaa uluwan heezzu gallassaanne
heezzu qammaa de7idoogaadan, taani, Asa Na7aikka, biitta
giddon heezzu gallassaanne heezzu qammaa de7ana.

41 Nanawe asai Yoonaasi yootidoogan bantta nagaraappe
simmido gishshau, pirddaa gallassi denddidi, inttena
mootana; be7ite, Yoonaasappe aadhdhiyaagee hagan de7ees.
42 Tohossa bagga biittaa kawiyaa Solomona aadhdhida er-
atettaa siyanau sa7aa gaxaappe yiido gishshau, pirddaa gal-
lassi denddada, inttena mootana; be7ite, Solomonappekka
aadhdhiyaagee hagan de7ees.

Tuna Ayyaanai Asaa Bolli Simmidi Geliyoogaa
(Luqaasa 11:24-26)

43 "Tuna ayyaanai asaappe kiyido wode, baayyo shemp-
piyoosaa koyiiddi, haatti bainnasaara aadhdhees; shin dem-
menna.
44 He wode, 'Taani aggada yiido ta keettaa simmana'
yaagees; simmidi yiyo wode, keettai mela de7iyaagaanne
pitetti geeyidi, giigi uttidaagaa demmees.
45 Hegaappe guyyiyan, biidi baappe iitiya laappun hara
ayyaanata ehees; he ayyaanati gelidi, hegan de7oosona. He
bitaniyaa de7oi kaseegaappe guyyeegee keehi iitees. Ha
wodiyaa iita asaukka qassi hegaadan hanana" yaagiis.

Yesuusa Aayyiyoonne A Ishantta
(Marqqoosa 3:31-35; Luqaasa 8:19-21)

46 Yesuusi daro asaayyo haasayishin, a aayyiyaanne a is-
hantti aara haasayanau koyidi, karen eqqidosona.
47 Issoi a, "Ne aayyiyaanne ne ishantti nenaara haasayanau
koyidi, karen eqqidosona" yaagiis.
48 SHin Yesuusi zaaridi, "Ta aayyiyaa oonee? Ta ishantti
oonee?" yaagiis.
49 Ba kushiyan ba erissiyo ashkkaratukko malaatidi,
"Be7ite, ta aayyiyaanne ta ishantti hageetihona.
50 Aissi giikko, saluwan de7iya ta Aawai koyiyoobaa oottiya
ubbai, ta isha ta michchonne ta aayo" yaagiis.

13

Zeriyaagaa Leemisuwaa
(Marqqoosa 4:1-9; Luqaasa 8:4-8)

1 Yesuusi he gallassi sooppe kiyidi, abbaa lanqqiyan uttiis.
2 Keehi daro asai ba lanqqiyan yuuyi aadhdhidi shiiqettin,
wolwoluwaa giddo gelidi uttiis; asai ubbai abbaa lanqqiyan
eqqiis.
3 Asaassi leemisuwan darobaa hagaadan yaagidi yootiis;
"Issi bitanee zerettaa zeranau kiyiis.
4 I zerishin, issi issi zerettai ogiyaa doonan wodhdhiis;
wodhdhidaagaa kafoi yiidi miis.

5 Qassi issi issi zerettai guutta biittai de7iyo shuchchaa
anccuwaa bolli wodhdhiis; daro biittai bainna gishshau, he
zerettai sohuwaara mokkiis.
6 SHin awai kiyido wode carshshai shulliis; adussa xa-
phuwaa yeddibeenna gishshau meli bayiis.
7 Issi issi zerettai aguntta giddon wodhdhiis; wodhdhidi
mokkidaagaa agunttai diccidi cuulliis.
8 Issi issi zerettai aradda biittan wodhdhidi mokkiis; issoi
xeetu aifiyaa, issoi usuppun tammaa, issoi hasttamaa aifiis.
9 Siyiyo haitti de7iyo urai siyo!" yaagiis.

Yesuusi Leemisuwan Yootido Gaasuwaa
(Marqqoosa 4:10-12; Luqaasa 8:9-10)

10 Erissiyo ashkkarati Yesuusakko shiiqidi, "Neeni aissi
etassi leemisuwan odai?" yaagidosona.
11 Yesuusi zaaridi, etassi hagaadan yaagiis; "Inttessi
saluwaa kawotettaa xuuraa erai imettiis; shin etassi
imettibeenna.
12 Aissi giikko, de7iyoogau gujettana; au darana; shin bain-
naagaappe harai atto, he de7iyaageekka ekettiichchana.
13 Taani eti xeelliiddi demmenna gishshaunne siyiiddikka
siyenna gishshau, woi qassi eti akeekenna gishshaunne etau
leemisuwan odais.
14 "Isiyaasi etabaa hananabaa yootidoogee polettees;
hananabaa yootidoogee hagaa;
'Intte sissaa siyana;
shin intteyyo gelenna;
intte xeeluwaa xeellana;
shin be7ekketa.
15 Aissi giikko, ha asaa wozanai dammiis;
bantta haittaa tulissidosona;
bantta aifiyaakka qilimmidosona.
Hegee bainnaakko, eti bantta aifiyan be7ana;
bantta haittan siyana;
bantta wozanankka akeekana;
eti taakko, Xoossaakko simmana;
taanikka eta pattana, shin attiis'
yaagees.
16 "SHin intte aifee xeelliyo gishshaunne intte haittaikka
siyiyo gishshau, intte anjjettidaageeta.
17 Taani intteyyo tumaa odais; hananabaa yootiya
darotinne xilloti intte be7iyoogaa be7anau amottidosona;
shin be7ibookkona. Intte siyiyoogaa siyanau amottidosona;
shin siyibookkona.

Yesuusi Zeriyaagaa Leemisuwaa Birshshettaa Odiis
(Marqqoosa 4:13-20; Luqaasa 8:11-15)

18 “Simmi kattaa zeriyaagaa leemisuwaa birshshettai giy-
oogaa siyite.
19 Kawotettaa qaalaa siyidi, akeekenna ooninne ogiyaa
doonan wodhdhida zerettaa mala; xalahe halaqai yiidi, eta
wozanan zerettidaagaa maxirggees.
20 SHuchchaa anccoi de7iyo biittan wodhdhida zerettai
qaalaa siyidi, sohuwaara ufaissan ekkiyaageeta milatees.
21 SHin hegee ha77issau de7iyoogaappe attin, aani xaphoi
baawa; qaalaa gaasuwan waayee woi yedetai yiyo wode,
sohuwaara xubetti aggees.
22 Qassi aguntta giddon wodhdhidaagee qaalaa siyiyaagaa
milatees; shin ha sa7aa de7uwau hirggiyoogeenne duretetta
siiqiyoogee qaalaa cuullees; cuullin he zerettai aifennan atti
aggees.
23 Aradda biittan zerettidaagee qaalaa siyidi, akeekiya asa
milatees; yaatidi aifees; issoi xeetaa, issoi usuppun tammaa
issoi hasttamaa aifees” yaagiis.

Zardduwaa Leemisuwaa

24 Yesuusi etayyo hara leemisuwaa hagaadan yaagidi odiis;
“Saluwaa kawotettai ba goshshan lo77o zerettaa zerida bi-
taniyaa milatees.
25 SHin qammi asai xiskkiichchidaashin, a morkkee yiidi,
gisttiyaa zeridoogaa bolli zardduwaa zeridi biis.
26 SHin gisttee mokkidi, aifido wode, zarddoikka a giddon
beettiis.
27 “A ashkkarati akko yiidi, ‘Godau, neeni ne goshshan
lo77o zerettaa zerabeikkii? Yaatin, zarddoi auppe yiidee?’
yaagidosona.
28 “Yaagin Godai, ‘Hegaa morkkee oottiis’ yaagiis.
“Ashkkarati, ‘Nuuni biidi shoddanaagaa dosai?’ yaagi-
dosona.
29 “SHin i, ‘CHii, zardduwaa intte shoddiiddi, gisttiyaara
shoddana.
30 Bochchoppite; cakkiyo wodee gakkanaashin, issippe dic-
cona. Cakkiyo wodee gakkin, taani cakkiyaageeta, kasetidi
zardduwaa maxite; maxidi taman xuugganau mirqqiyan
mirqqiyan qachchite; shin gisttiyaa ta gootaran qolite’
gaana” yaagiis.

Sanaafice Giyo Mittee Zerettaa Leemisuwaa
(Marqqoosa 4:30-32; Luqaasa 13:18-19)

31 Yesuusi etayyo hara leemisuwaa yaagidi odiis; “Saluwaa
kawotettai sanaafici giyo qii mittee aifiyo milatees; he mittee
aifiyo asi ekkidi, ba goshshan zeriis.

32 He zerettiyaa zeretta ubbaappe guuxxausu; shin dic-
cido wode, hara ataakiltte ubbaappe gitatausu; kafoi yiidi, i
tashiyan keexxiyoogaa keena gita mitta gidausu” yaagiis.

Irshshuwaa Leemisuwaa
(Luqaasa 13:20-21)

33 Qassikka Yesuusi hara leemisuwaa etau yaagidi odiis;
“Saluwaa kawotettai issi mishiriyaa heezzu kere xiilliyaa
ekkada, munaqqido munaqai ubbai denddana gakkanaassi,
aani tigido irshshuwaa milatees” yaagiis.

Yesuusi Leemisuwan Tamaarissido Gaasuwaa
(Marqqoosa 4:33-34)

34-35 Yesuusi asau he ubbaa leemisuwan odiis; leemisoi
bainnan i issibaakka odenna; hananabaa yootiyaagee,
“Taani etayyo haasayiyo wode
leemisuwan haasayais.
Sa7ai merettoosappe doommidi
geemmida yohota odais”
giidoogee polettana mala, hegaa i odiis.

Yesuusi Zardduwaa Leemisuwaa Birshshettaa Odiis

36 Hegaappe guyyiyan, Yesuusi asaa yeggi bayidi, soo geliis;
erissiyo ashkkarati akko biidi, “Goshshan de7iya zardduwaa
leemisuwaa birshshettaa nuuyyo oda” yaagidosona.
37 Yaagin Yesuusi zaaridi, hagaadan yaagiis; “Lo77o
zerettaa zeriyaagee tana Asa Na7aa.
38 Goshshai sa7aa; lo77o zerettai kawotettaa asaa; zarddoi
xalahe halaqaa asaa.
39 Zardduwaa zerida morkkee xalahe halaqaa;
cakkiyo wodee, wodiyaa wurssettaa; qassi cakkiyaageeti
kiitanchchata.
40 “Hegaa gishshau, zardduwaa maxidi, taman xuuggiy-
oogaadan, wodiyaa wurssettan hegaa mala gidana.
41 Taani, Asa Na7ai, ta kiitanchchata kiittana; eti ta ka-
wotettaa giddon xube gidiya ubbaanne iitabaa oottiyaageeta
shiishshana.
42 SHiishshidi to77enna taman olana; hegan eti yeekkana;
qassi achchaa garccana.
43 He wode xilloti bantta aawaa kawotettan awa aifiyaadan
poo7ana. Siyiya haitti de7iyo urai siyo!

Moogido Miishshaa Leemisuwaa

44 “Saluwaa kawotettai goshshan moogido miishsha mila-
tees; issi bitanee he miishshaa demmidi, zaarettidi moogiis;
daro ufaittiiddi biidi, baayyo de7iyaabaa ubbaa baizzidi, he
goshshaa shammiis.

Inqquwaa Giyo Daro Al77o SHuchchaa Leemisuwaa

45 “Qassi saluwaa kawotettai inqquwaa giyo daro al77o
shuchchaa koyiya zal77anchchaa milatees.
46 He zal77anchchai daro al77o inqquwaa demmidi, biidi
baayyo de7iyaabaa ubbaa baizzidi, a shammiis.

Gitiyaa Leemisuwaa

47 “Qassi saluwaa kawotettai ubba qommo moliyaa oiqqiya
abban yeggido gitiyaa milatees.
48 Molee gitiyaa kumido wode, moliyaa oiqqiya asati ab-
baappe gaxaa kessidi uttidosona; uttidi lo77o moliyaa qoridi,
keeshiyan yeggidosona; shin iita moliyaa wora olidosona.
49 Wodiyaa wurssettan hegaadan hanana; kiitanchchati
yiidi, nagaranchchata xillotu giddoppe qoridi,
50 to77enna taman olana; hegan eti yeekkana; qassi
achchaa garccana.
51 “Hagee ubbai intteyyo gelidee?” yaagidi eta oichchiis.
Eti, “Ee” yaagidosona.
52 Yaagin i, “Hegaa gishshau, saluwaa kawotettan eris-
siyo ashkkara gidida higgiyaa tamaarissiya ubbai, ba min-
jjidosaappe ooratta miishshaanne gal77a miishshaa kessiya
asa milatees” yaagiis.

Naazireeten Yesuusa Ekkennan Ixxidoogaa
(Marqqoosa 6:1-6; Luqaasa 4:16-30)

53 Yesuusi ha leemisota yootidi wurssidoogaappe guyyiyan,
hegaappe denddidi,
54 ba yelettido katamaa biis. Biidi Aihuda woosa keettan
tamaarissiyoogaa siyida asai garamettidi, hagaadan yaagiis;
“Hagee ha aadhdhida eratettaanne Xoossai oottiyo malaataa
oottanau wolqqaa awappe ekkidee?
55 Hagee anaaxiyaa na7aa gidennee? A aayyiyaa Mairaamo
gidekkee? A ishantti Yaaqoobanne Yooseefa, Simoonanne
Yihudaa gidokkonaayye?
56 A michchentti ubbai nunaara de7okkonaayye? Yaatin, i
hagaa ubbaa awappe demmidee?” yaagiis.
57 Eti i giyoobaa ekkennan ixxidosona.
SHin Yesuusi he asaassi, “Hananabaa yootiyaagee ba bi-
ittaaninne bantta so asaani bonchchettennaagaappe attin,
hara ubbasan bonchchettees” yaagiis.
58 Eti ammanibeenna gishshau, Xoossai oottiyo malaataa
he sohuwan keehi oottibeenna.

14

Xammaqiya Yohaannisa Haiquwaa
(Marqqoosa 6:14-29; Luqaasa 9:7-9)

1 He wode oiddantto biittaa haariya Heeroodisi Yesuus-
abaa siyiis;
2 siyidi ba ashkkaratussi, “Hagee haiquwaappe den-
ddida Xammaqiya Yohaannisa; Xoossai oottiyo wolqqaama
malaataa i oottiyoogee hegaassa” yaagiis.
3 Aissi giikko, Heeroodisi ba ishaa Piliphphoosa machchee
Heeroodiyaadi gaasotan Yohaannisa oitti qashissidi, qasho
keettan yeggi wottiis.
4 Aissi giikko, Yohaannisi Heeroodisa, “Neeni Heeroo-
diyaado ekkanau bessenna” yaagiis.
5 Heeroodisi Yohaannisa woranau koyiis; shin Yihudaa asai
hananabaa yootiya asadan Yohaannisa xeellido gishshau
yayyiis.
6 SHin Heeroodisi yelettido gallassai gakkin, Heeroo-
diyaadi na7iyaa asaa sinttan durada Heeroodisa ufaissaasu;
7 ufaissin Heeroodisi na7iyo, “Nena lo77idabaa aibanne
gidikko, tana oichcha; taani neessi immana” yaagidi iyyo
caaqqiis.
8 Na7iyaa ba aayee zoriyaa ekkada Heeroodisa, “Xam-
maqiya Yohaannisa huuphiyaa ha soruwan wottada tau
imma” yaagaasu.
9 Kawoi au qarettiis; shin ba caaquwaa gishshaunne ba-
naara uttida imattaa gishshau, iyyo immana mala azaziis.
10 Kawoi kiittidi, Yohaannisa qooriyaa qasho keettan muu-
cissiis.
11 Huuphiyaa soruwan wotti ehiidi, na7eessi immidosona;
na7iyaa he huuphiyaa ba aayeekko efaasu.
12 Yohaannisi erissiyo ashkkarati yiidi, a ahaa efiidi moogi-
dosona; moogidi Yesuusau biidi odidosona.

Yesuusi Ichchashu SHa7u Asaa Miziis
(Marqqoosa 6:30-44; Luqaasa 9:10-17; Yohaannisa 6:1-14)

13 Yesuusi hegaa siyidi, wolwoluwan gelidi, he sohuwaappe
barkka asi bainnasaa biis; asai hegaa siyidi, katamaappe
denddidi, tohuwan a kaalliis.
14 Yesuusi wolwoluwaappe kiyido wode, daro asaa be7idi,
he asau qarettiis; yaatidi etaara de7iya harggan chchata pat-
tiis.
15 Sa7ai omariyo wode, Yesuusi erissiyo ashkkarati Yesu-
usakko yiidi, “Hagee sohoi asi bainna soho; ha77i sa7aikka
qammiichchiis; asai ubbai qeeri katamata biidi, bau qumaa
shammana mala, asaa yedda” yaagidosona.
16 SHin Yesuusi eta, “Asai baanau koshshenna; asau miy-
oobaa intte immite” yaagiis.
17 Eti zaaridi a, “Nuuyyo hagan ichchashu oittappenne
naa77u moleppe attin, hari baawa” yaagidosona.

18 Yaagin Yesuusi eta, “Hegeeta tau haa ekki ehiite” yaagiis.
19 Asai maatan uttana mala, Yesuusi azaziis; ichchashu
oittaanne naa77u moliyaa oiqqidi, saluwaa pude xeellidi,
Xoossaa galatiis; he oittaa menttidi, ba erissiyo ashkkaratussi
immin, eti daro asaayyo gishidosona.
20 Asai ubbai miidi kalliis; kallin attida xarzzai tammanne
naa77u samppaa kumidaagaa denttidosona.
21 Miida asai maccaasaanne naata paidennan, ichchashu
sha7aa gidiyaagaa keena.

Yesuusi Abbaa Bollaara Hemettidi Biis
(Marqqoosa 6:45-52; Yohaannisa 6:15-21)

22 Yesuusi daro asaa yeddiiddi, ba erissiyo ashkkarati wol-
woluwan gelidi, baappe sinttatidi, abbaappe hefintti pin-
nana mala azaziis.
23 Asaa yeddidi, Xoossaa woossanau deriyaa huuphiyaa
barkka kiyiis; sa7ai qammiichchinkka hegan barkka de7ees.
24 SHin wolwoloi he wode abbaa bollan de7ishin, sintta
baggaara carkkoi carkkiyo gishshau, beetai wolwoluwaa
sugees.
25 Baira kuttoi waassi simmin, Yesuusi abbaa bolli hemetti-
iddi, etakko yiis.
26 Erissiyo ashkkarati abbaa bolli i hemettishin be7idi
dagammidi, “Hegee moitille gidennee!” yaagidi yayyidi
waassidosona.
27 SHin Yesuusi sohuwaara eta, “Aikko baawa; tanattennee;
yayyoppite” yaagiis.
28 PHeexiroosi zaaridi a, “Ta Godau, hegee nena gidikko,
taani haattaa bollaara neekko baana mala, tana azazarkkii”
yaagiis.
29 Yesuusi PHeexiroosa, “Haa ya” yaagiis.
PHeexiroosi wolwoluwaappe wodhdhidi, haattaa bollaara
hemettiiddi, Yesuusakko beettaa doommiis.
30 SHin wolqqaama carkkuwaa be7idi yayyiis; haattai bana
mituwaa doommido wode, ba qaalaa xoqqu oottidi, “Ta Go-
dau tana ashsharkkii!” yaagiis.
31 Sohuwaara Yesuusi ba kushiyaa yeddidi, PHeexiroosa
oiqqidi, “Laa ha ammanoi laafidoogoo! Aissi siradii?”
yaagiis.
32 Eti naa77ai wolwoluwan gelido wode, carkkoi woppu
giis.
33 Wolwoluwaa giddon de7iya erissiyo ashkkarati Yesuusa,
“Neeni Xoossaa Na7aa gididoogee tuma” yaagidi au goin-
nidosona.

Yesuusi Genssereexen Harggangchchaa Pattiis
(Marqqoosa 6:53-56)

34 Eti abbaa pinnidi, Genssereexa giyo biittaa gakkidosona.

35 He biittaa asai Yesuusa eriis; eridi hegaa heera biitta
ubbaa kiittidi, harggiya asa ubbaa akko ehiis.
36 Harggiya asai a afalaa macara xalaalaa bochchana mala,
a woossiis; macaraa bochchida ubbaikka paxiis.

15

Aawatu Wogaabaa
(Marqqoosa 7:1-13)

1 Hegaappe guyyiyan, higgiyaa tamaarissiya issi issi
asatinne Parisaaweti Yerusalaameppe Yesuusakko yiidi,
2 "Neeni erissiyo ashkkarati aissi nu aawatu wogaa mooriy-
oonaa? Aissi giikko, eti qumaa maanaappe kasetidi, bantta
kushiyaa meecettokkona" yaagidosona.
3 Yesuusi zaaridi, eta hagaadan yaagiis; "Intte intte wogaa
gishshau, Xoossaa azazuwaa poliyoogaa aissi ixxeetii?
4 Aissi giikko Xoossai, 'Ne aawaanne ne aayyiyo bonchcha'
qassi, 'Ba aawaa woi ba aayyiyo cayiyaagee haiqqo' yaagiis.
5-6 SHin intte, 'Issi asi ba aawaa woi ba aayyiyo maaddiy-
oobi bau de7in, "Hegee Xoossaabaa" giikko, ba aawaa woi ba
aayyiyo bonchchanau bessenna' yaageeta; yaatidi intte intte
wogaa polanau Xoossaa qaalaa xaissideta.
7 Ha lo77o milatiya iita asatoo, Isiyaasi balennan inttebau
hananabaa yootiiddi,
8 'Xoossai hagaadan yaagiis;
"Hagee asai tana
ba bolla doonan bonchchees;
shin eta wozanai
taappe haahuwan de7ees.
9 Asai tau mela goinnees;
aissi giikko, asi oottido azazuwaa
Xoossaa higgiyaa milatissidi
tamaarissees" giis' yaagiis"
yaagiis.

Asaa Tunissiyaabata
(Marqqoosa 7:14-23)

10 Yesuusi daro asaa baakko xeesidi, "Siyitenne akeekite;
11 asa tunissiyaabai doona giddo geliyaabaa gidenna; shin
asa tunissiyaabai doonappe kiyiyaabaa" yaagiis.
12 Hegaappe guyyiyan, erissiyo ashkkarati akko yiidi,
"Parisaaweti neeni haasayidoogaa siyidi, hanqqettidoogaa
akeekai?" yaagidosona.
13 SHin Yesuusi zaaridi, "Saluwan de7iya ta Aawai
tokkibeenna mitta ubbai shodettana.
14 Etabau hirggoppite; eti qooqe kaalettiya qooqeta; qooqee
qooqe kaalettikko, naa77aikka ollan kunddana" yaagiis.

15 Yaagin PHeexiroosi zaaridi, “Ha leemisuwaa birshshet-
taa nuuyyo odarkkii” yaagiis.
16 Yesuusi eta hagaadan yaagiis; “Intteyyo qassi ha77i
gakkanaashinkka gelibeennee?
17 Doonan geliya ubbai ulo giddo biidi, qassi uloppe gaxi
kiyiyoogaa erekketii?
18 SHin doonappe kiyiyaabai wozanappe kiyees; asa tunis-
siyaabai hegaa malaa.
19 Aissi giikko, wozana giddoppe iita qofai, woriyoogee,
shaaramuxiyoogee, qassi shaaramuxanau qaaqqatiyoogee
ubbai, wuuqqiyoogee, wordduwaa markkattiyoogee,
cashshai kiyees.
20 Hegaa milatiyaabai asa tunissiyoogaappe attin, meec-
cibeenna kushen miyoogee asa tunissenna” yaagiis.

Kanaane Asa Gidiya Issi Maccaasee Ammanuwaa
(Marqqoosa 7:24-30)

21 Hegaappe guyyiyan, Yesuusi hegaappe aggidi,
Xiiroosanne Sidoona giyo katamati de7iyo biitti biis.
22 Kanaane giyo biittaa maccaasa issinniyaa hegaappe
Yesuusakko yaada, ba qaalaa xoqqu oottada, “Ta Godau,
Daawita na7au, tana maararkkii; ta na7iyo xalahee pala
ohetta oiqqiis” yaagaasu.
23 SHin Yesuusi iyyo qaalanne qaattibeenna; erissiyo
ashkkarati akko yiidi, “Ha mishiriyaa nu geeduwaa kaalla
kaallada, ba qaalaa xoqqu oottada yootausu; hegaa gishshau,
neeni o yeddarkkii” yaagidi woossidosona.
24 Yesuusi zaaridi, “Taani bayida dorssau, Israa7eela asaa
xalaalau kiitettaas” yaagiis.
25 SHin a yaada, “Ta Godau, tana maaddarkkii!” yaagada
au goinnaasu.
26 Qassi i zaaridi, “Naatu qumaa ekkidi, zairotuyyo oliy-
oogee lo77o gidenna” yaagiis.
27 Mishiriyaa, “Ee ta Godau, hegee tuma; shin harai atto
zairotikka bantta godati miishin, masoofiyaappe laalettida
suuppaa moosonattennee” yaagaasu.
28 Yaagin Yesuusi zaaridi o, “Ha mishiree, ne ammanoi
gita; neeni koyidoogaadan neeyyo hano” yaagiis. I na7iyaa
sohuwaarakka paxa aggaasu.

Yesuusi Daro Harggangchata Pattiis

29 Yesuusi hegaappe denddidi, Galiila Abbaa mati biis; qassi
issi deriyaa bolli kiyidi, hegan uttiis.
30 Daro asai wobbeta, qooqeta, quunatanne duudeta, qassi
hara darota ekkidi, akko ehiis; ehiidi a matan wottiis. Yesuusi
eta pattiis.

31 Hegaa gishshau, asai duudeti haasayishin, quunati
sitti giishin, wobbeti hemettishin, qooqeti xeellishin be7idi
garamettidi, Israa7eela asaa Xoossaa galatiis.

Yesuusi Oiddu SHa7u Asaa Miziis
(Marqqoosa 8:1-10)

32 Yesuusi ba erissiyo ashkkarata baakko xeesidi, “Ha daro
asai tanaara heezzu gallassi gakkanaassi gam77ido gishshau,
taani ha asau qarettais; etau ha77i miyoobi baawa. Qassi eti
ogiyan daafuridi kunddenna mala, quma mizennan eta mela
yeddanaukka koyikke” yaagiis.
33 Erissiyo ashkkarati zaaridi Yesuusa, “Nuuni ha baz-
zuwan hagaa keena asaa kalissiya quma auppe demmanee?”
yaagidosona.
34 Qassi Yesuusi eta, “Intteyyo aappun oittai de7ii?” yaagidi
oichchiis.
Eti, “Laappun oittainne guutta moletuppe amaridaageeti
de7oosona” yaagidosona.
35 Yesuusi asaa, “Sa7an uttite” yaagiis.
36 Yaagidi he laappun oittaanne moliyaa oiqqidi, Xoossaa
galatiis; menttidi erissiyo ashkkaratussi immiis; qassi eris-
siyo ashkkarati daro asaassi immidosona.
37 Asai ubbai miidi kalliis; miishin attida laappun samppaa
kumida xarzzaa erissiyo ashkkarati denttidosona.
38 Miida asai maccaasaanne naata paidennan, oiddu sha7u
attumaasa.
39 Yesuusi asaa yeddidoogaappe guyyiyan, wolwoluwan
gelidi, Magedoona giyo biitti biis.

16

Malaataa Be7anau Oichchido Oishaa
(Marqqoosa 8:11-13; Luqaasa 12:54-56)

1 Issi issi Parisaawetinne Saaduqaaweti Yesuusakko yi-
idi, a paaccanau koyidosona; yaatidi banttana saluwaappe
malaata bessana mala woossidosona.
2 SHin Yesuusi zaaridi, eta hagaadan yaagiis; “Sa7ai qam-
miyo wode intte, ‘Saloi zo77ido gishshau, sa7ai booqallana’
yaageeta;
3 wonttimaatti qassi, ‘Saloi zo77idi gubbanido gishshau,
hachchi irai bukkana’ yaageeta; saluwaa xeellidi, sa7ai
hananabaa eranau danddayeeta; shin ha wodiyaa malaataa
shaakki eranau danddayekketii?
4 Ha wodiyaa asai iitai, Xoossau ammanettennaagee,
malaata koyees; hananabaa yootiya Yoonaasa malaataappe
attin, hara malaati au imettenna” yaagiis. Yaagidi, eta yeggi
bayidi biis.

Parisaawetunne Saaduqaawetu Irshshuwaa
(Marqqoosa 8:14-21)

5 Erissiyo ashkkarati abbaa pinnido wode, qumaa efaanaa-
gaa dogidosona.
6 Yesuusi eta, “Parisaawetu irshshuwaappenne
Saaduqaawetu irshshuwaappe inttena eridi naagettite”
yaagiis.
7 Eti bantta giddon, “I hagaa giyoogee nuuni qumaa
ehibeenna gishshaassa” yaagidi haasayaa doommidosona.
8 SHin eti giyoogaa Yesuusi eridi, “Ha ammanoi pacci-
doogeetoo, qumi bainna gishshau, aissi intte giddon haasay-
eetii?
9 Ha77ikka intteyyo gelibeennee? Taani ichchashu oittaa
ichchashu sha7u asaayyo battidoogaa, qassi intte aappun
samppaa kunttidi denttidaakko hassayekketii?
10 Woi taani laappun oittaa oiddu sha7u asaayyo batti-
doogaa, qassi intte aappun samppaa kunttidi denttidaakko
hassayekketii?
11 Taani inttena Parisaawetu irshshuwaappenne
Saaduqaawetu irshshuwaappe naagettite giyoogaappe
attin, oittabaa intteyyo haasayabeennaagaa intte waanidi
akeekekketii?” yaagiis.
12 Erissiyo ashkkarati Yesuusi banttau odidoogee,
Parisaawetu timirttiyaappenne Saaduqaawetu timirt-
tiyaappe eti naagettanaagaa gididoogaappe attin, oittan
tigiyo irshshuwaappe naagettanaagaa gidennaagaa he wode
akeekidosona.

PHeexiroosa Ammanuwaanne Markkatettaa
(Marqqoosa 8:27-30; Luqaasa 9:18-21)

13 Yesuusi Piliphphoosi-Qiisaariyaa giyo biittaa gakkido
wode, ba erissiyo ashkkarata, “Asai tana, Asa Na7aa oona
gii?” yaagidi oichchiis.
14 Erissiyo ashkkarati zaaridi, “Nena issi issi asai,
Xammaqiya Yohaannisa yaagees; harati qassi Eelaasa
yaagoosona; qassi baggati Ermmaasa woi hananabaa
yootiyaageetuppe issuwaa yaagoosona” yaagidosona.
15 Yaagin Yesuusi eta, “Yaanin intte tana oona geetii?”
yaagiis.
16 Simoon PHeexiroosi zaaridi, “Neeni de7o Xoossaa Na7aa
Kiristtoosa” yaagiis.
17 Yesuusi zaaridi, hagaadan yaagiis; “Yoona na7aa
Simoonaa, hagaa neessi saluwan de7iya ta Aawai
erissidoogaappe attin, asi ooninne nena erissibeenna
gishshau, neeni anjjettidaagaa.

18 PHeexiroosaa, taani neeyyo odais; neeni shuchcha; taani
ha zaallaa bolli ta woosa keettaa keexxana; ta woosa keettaa
harai atto, Si7ooliyaa wolqqaikka xoonanau danddayenna.
19 Taani neessi saluwaa kawotettaa qulppiyaa immana;
neeni sa7an qachchiyo ubbai saluwan qashetti uttiis; neeni
sa7an birshshiyo ubbai saluwankka birshshetti uttiis”
yaagiis.
20 Hegaappe guyyiyan, Kiristtoosa i gididoogaa erissiyo
ashkkarati oossinne odenna mala, eta azaziis.

Yesuusi Bana Gakkana Metuwaabaanne Haiquwaabaa Koiro Oduwaa Odiis
(Marqqoosa 8:31-33; Luqaasa 9:22-27)

21 He wodeppe doommidi Yesuusi, “Taani Yerusalaame bin,
tana cimati, qeese halaqatinne higgiyaa tamaarissiyaageeti
daro waissanau bessees; eti tana woranaunne taani heez-
zantto gallassi haiquwaappe denddanau bessees” yaagidi, ba
erissiyo ashkkaratussi geeshshidi oduwaa doommiis.
22 PHeexiroosi a issi baggi zaaridi, “Ta Godau, Xoossai nena
hegaappe ashsho; hagee ne bolli mulekka yeenna” yaagidi a
zoranau doommiis.
23 SHin Yesuusi guyye simmidi PHeexiroosa, “Ha Seex-
aanau, neeni ta matappe kichcha; neeni asi dosiyoobaa qop-
piyoogaappe attin, Xoossai dosiyoobaa qoppenna gishshau,
tau xube gidadasa” yaagiis.

Yesuusa Kaalliyo Hanotaa
(Marqqoosa 8:34-9:1; Luqaasa 9:23-27)

24 Hegaappe guyyiyan, Yesuusi ba erissiyo ashkkarata ha-
gaadan yaagiis; “Tana kaallanau koyiya urai de7ikko, bana
yeggi bayo; yaatidi ba masqqaliyaa tookkidi, tana kaallo.
25 Aissi giikko, ba shemppuwaa ashshana koyiya urai
bashshana; shin ba shemppuwaa ta gishshau bashshiya urai
ashshana.
26 Issi urai sa7an de7iya ubbabaa bau shiishshidi, ba
shemppuwaa bashshikko, a ai maaddanee? Woi issi urai ba
shemppuwaa wozanau ai immana danddayii?
27 Aissi giikko, taani, Asa Na7ai, ta Aawaa bonchchuwan
ta kiitanchchatuura yaana hanais; asa ubbau he wode a
oosuwaa malaa immana.
28 Taani intteyyo tumaa gais; amarida asati, taani, Asa
Na7ai, kawo gidada yiyoogaa be7ana gakkanaassi, haiqqen-
naageeti hagan de7oosona” yaagiis.

17

Yesuusa Merai Laamettiis
(Marqqoosa 19:2-13; Luqaasa 9:28-36)

1 Yesuusi usuppun gallassappe guyyiyan, banaara PHe-
exiroosa, Yaaqoobanne, Yaaqooba ishaa Yohaannisa ekkidi,
eta xalaalaa gita deriyaa huuphiyaa kessiis.
2 Qassi eti xeellishin, eta sinttan laamettiis; a som77oi awa
aifiyaadan poo7iis; a maayoikka poo7uwaadan booxxiis.
3 Muuseenne Eelaasi Yesuusaara haasayishin, ha heezzu
erissiyo ashkkarati be7idosona.
4 PHeexiroosi Yesuusa, “Ta Godau, nuuni hagan de7iyoogee
nuussi lo77o; neeni dosikko, nuuni hagan heezzu zamppata
issuwaa neessi, issuwaa Muusessi, issuwaa Eelaasassi zamp-
payana” yaagiis.
5 I haasayishin, poo7iya shaarai yinne eta gentti aggiis;
genttin shaaraappe, “Hagee taani siiqiyo tana ufaissiya ta
Na7aa; i giyoogaa siyite” giya qaalai yiis.
6 Erissiyo ashkkarati he qaalaa siyido wode, daro yayyidi,
gufanni wodhdhidosona.
7 Yesuusi etakko yiidi, eta bochchiis; bochchidi, “Denddite;
yayyoppite” yaagiis.
8 Eti xoqqu giidi xeelliyo wode, Yesuusa xalaalaappe attin,
hara asa oonanne be7ibookkona.
9 Eti deriyaappe wodhdhishin, Yesuusi eta, “Taani Asa
Na7ai, haiquwaappe denddana gakkanaassi, ha intte
be7idoogaa ooyyoonne odoppite” yaagidi azaziis.
10 Erissiyo ashkkarati Yesuusa, “Yaatin, higgiyaa tamaaris-
siyaageeti aissi, ‘Eelaasi kasetidi yaanau bessees’ giyoonaa?”
yaagidi oichchidosona.
11 Oichchin i zaaridi yaagiis; “Eelaasi kaseti yiidi, ubbabaa
giigissana.
12 SHin taani intteyyo odais; Eelaasi hagaappe kase yi-
ichchiis. Yin asai a ba koyidobaa ubbaa oottidoogaappe
attin eribeenna; hegaadankka, qassi tana, Asa Na7aa, asai
waissana” yaagiis.
13 Erissiyo ashkkarati he wode banttau Yesuusi Xam-
maqiya Yohaannisabaa odiyoogaa akeekidosona.

Yesuusi Xalahee Oiqqido Na7aa Pattiis
(Marqqoosa 9:14-29; Luqaasa 9:37-43)

14 Eti daro asaakko yiido wode, issi bitanee Yesuusakko
yiidi, a sinttan gulbbatidi,
15 “Ta Godau, ta na7aa kaarettai oiqqin, i daro wode taman,
qassi daro wode haattan kunddiyo gishshau, i keehi sahet-
tees; a pattarkkii.
16 Ne erissiyo ashkkaratukkokka a ehaas; shin pattanau
danddayibookkona” yaagiis.
17 Yesuusi zaaridi eta, “Ammanenna ha wodiyaa geella
asau! Taani inttenaara aude gakkanaassi de7anee? Qassi

inttebaa aude gakkanaassi danddayanee? Na7aa taakko haa ekki yiite” yaagiis.
18 Yesuusi xalahiyaa, “Appe kiya” giidi azazin, xalahee na7aappe kiyi aggiis; sohuwaarakka na7ai paxi bayiis.
19 Hegaappe guyyiyan, erissiyo ashkkarati banttarkka Yesuusakko yiidi, “Nuuni xalahiyaa kessanau aissi danddayibookkonii?” yaagidosona.
20 Yaagin Yesuusi eta yaagiis; “Hegee intte ammanoi guuxxido gishshataassa; taani intteyyo tumaa odais; intteyyo sanaafici giyo qii mittee aifee keena ammanoi de7iyaakko, intte ha deriyaa, ‘Hagaappe yaa shiiqa’ yaagiyaakko i shiiqana; intte ai oottanaukka danddayana.
21 SHin hagaa malaa woosappenne xoomappe harabai kessanau danddayenna” yaagiis.

Yesuusi Ba Haiquwaabaa Naa77anttuwaa Odiis
(Marqqoosa 9:30-32; Luqaasa 9:43-45)

22 Erissiyo ashkkarati Galiilan, issippe shiiqi uttidaashin, Yesuusi eta, “Tana, Asa Na7aa, asi asau aattidi immana.
23 Asai tana worana; worin taani heezzantto gallassi haiquwaappe denddana” yaagiis. Erissiyo ashkkarati daro qarettidosona.

Beeta Maqidasiyaa Giiraa Giiriyoogaa

24 Yesuusinne erissiyo ashkkarati Qifirinaahooma katamaa yiido wode, Beeta Maqidasiyaassi giiraa ekkiyaageeti PHeexiroosakko yiidi, “Inttena tamaarissiyaagee Beeta Maqidasiyaa giiraa giirennee?” yaagidosona.
25 I zaaridi, “Giirees” yaagiis.
PHeexiroosi soo gelido wode, Yesuusi kasetidi a, “Simoonaa, ne qofai aibee? Ha sa7aa kawoti qaraxaa woi giiraa ooppe ekkiyoonaa? Bantta biittaa asaappe ekkiyoonaayye woi hara biitta asaappe ekkiyoonaa?” yaagiis.
26 Yaagin PHeexiroosi, “Hara biitta asaappe ekkoosona” yaagiis.
Yesuusi PHeexiroosa, “Yaatikko, biittaa asai giiranau bessenna.
27 SHin nuuni ha asata hanqqetissanau koyokko; neeni abbaa baada aani piriyaa yegga; yaatada koiro kiyiya moliyaa oiqqada, a doonaa pooqqiyo wode, giirau gidiya miishshaa neeni demmana. Hegaa ekkada, ta giiraanne ne giiraa etau qanxxa” yaagiis.

18

Ubbaappe Aadhdhiyaagee Oonee?
(Marqqoosa 9:33-37; Luqaasa 9:46-48)

1 Erissiyo ashkkarati Yesuusakko he wode yiidi, “Saluwaa
kawotettan ubbaappe aadhdhiyaagee oonee?” yaagidosona.
2 Yaagin Yesuusi issi guutta na7aa xeesidi, eta giddon essidi,
hagaadan yaagiis;
3 “Taani intteyyo tumaa odais; Xoossaakko intte sim-
midi, guutta naatudan hanana xayikko, saluwaa kawotettaa
mulekka gelanau danddayekketa.
4 Simmi ha guutta na7aadan, bana kaushshiya ooninne
saluwaa kawotettan ubbaappe aadhdhiyaagaa.
5 Qassi hagaa mala na7a ta sunttan mokkiya ooninne tana
mokkees.
6 SHin tana ammaniya ha guutta naatuppe issuwaa balet-
tiya ooninne, gaacciyo wogga woxaa ba qooriyan qachchidi,
ciimma abban mitettiyoogee au keha.

Xubiyaassi Gaaso Gidiyaabaa
(Marqqoosa 9:42-48; Luqaasa 17:1-2)

7 “Sa7ai asaa xubbiyo gishshau, sa7aayyo aayye7ana; aissi
giikko, xubbiyaabai yuussaa aggenna; shin xubee a gaasotan
yiyo uraayyo aayye7ana.
8 “Ne kushee woi ne tohoi nena balettikko, neeppe qanxxa
ola; neeni naa77u kushiyaaranne naa77u tohuwaara meri-
naa taman olettanaagaappe wobbe woi duuxa kushiyaara
merinaa de7uwaa geliyoogee neeyyo keha.
9 Qassi ne aifee nena balettikko, neeppe wooca ola; neeni
naa77u aifiyaara Gaannabiyaa taman olettanaagaappe issi
aifiyaara merinaa de7uwaa geliyoogee neeyyo keha.
10 “Intte ha guuttatuppe issuwaanne karenna mala, int-
tena naagite; aissi giikko, taani intteyyo odais; saluwan eta
kiitanchchati ubba wode, saluwan de7iya ta Aawaa sinttan
de7oosona.
11 Aissi giikko, taani, Asa Na7ai, bayidaagaa ashshanau
yaas.

Bayida Dorssaa Leemisuwaa
(Luqaasa 15:3-7)

12 “Issi asayyo xeetu dorssati de7iyaageetuppe issoi
bayikko, uddufun tammanne uddufunaa deriyan yeggi
bayidi, he bayidaagaa koyanau beennee? Intte woigeetii?
13 Taani intteyyo tumaa gais; i demmikko, bayibeenna
uddufun tammanne uddufun dorssatuppe aattidi, he issi
dorssan ufaittees.
14 Hegaadankka, saluwan de7iya intte Aawai ha guut-
tatuppe issoi bayyanaagaakka koyenna.

Moorida Asassi Oottanau Bessiyaabaa

15 “Ne ishai nena naaqqikko, nerkka akko baada, a
mooruwaa au yoota; i nebaa siyikko, ne ishaa balaappe
zaaradasa.
16 SHin i nebaa siyennan ixxikko, naa77u woi heezzu
markkai markkattidoogan yoho ubbai tumattiyo gishshau,
hara issi woi naa77u asa nenaara ekka efa.
17 I etabaa siyennan ixxikko, ubbabaa woosa keettaassi
oda; qassi woosa keettai giyoogaakka i siyennan ixxikko,
ammanenna asadaaninne giiraa ekkiya asadan a paida.

18 “Taani intteyyo tumaa gais; sa7an intte qachchiyo ubbai
saluwankka qashetti uttiis; qassi sa7an intte birshshiyo ub-
bai saluwankka birshshetti uttiis.
19 “Qassikka taani intteyyo odais; intteppe naa77u urai
sa7an Xoossaa woossiyooban aibiininne maayettikko,
saluwan de7iya ta Aawai hegaa intteyyo immana.
20 Aissi giikko, naa77u urai woi heezzu urai ta sunttan
shiiqiyoosan, taani hegan eta gidduwan de7ais” yaagiis.

Atto Giyoogaa

21 PHeexiroosi he wode Yesuusakko yiidi, “Godau, ta
ishai tana aapputoo naaqqikko taani ayyo atto gaanau
bessii? Laappuntto gakkanaassi naaqqiineeyye?” yaagidi a
oichchiis.
22 Yesuusi zaaridi a, “CHii, taani nena laappun tammutoo
laappuntto gaisippe attin, laappuntto giikke.
23 “Aissi giikko, saluwaa kawotettai ba ashkkaratuura mi-
ishshaa qoodettanau qoppida kawuwaa milatees.
24 He kawoi miishshaa qoodettanau doommido wode, daro
sha7u paundde acoi de7iyo issi bitaniyaa akko ehiidosona.
25 SHin he ashkkarau acuwaa qanxxiyoobai xayin, a godai
he acuwaa qanxxanau, a machchiyaanne inne a naati, qassi
au de7iya ubbabai baizettana mala, a azaziis.
26 Hegaa gishshau, ashkkarai ba godaa sinttan gulbbatidi,
‘Ta godau, hai nanggashsharkkii; taani neeyyo ubbabaakka
qanxxana’ yaagidi a woossiis.
27 Woossin a godai au qarettidi, a yeddi bayiis; a acuwaakka
ayyo maari aggiis.
28 “SHin he ashkkarai kiyidi, ba lagge ashkkaratuppe issoi
baappe ishatamu bira gidiyaagaa tal77idaagaara gaittidi, ‘Ne
bolli de7iya ta miishshaa qanxxa’ yaagi oiqqidi, a cuulliis.
29 “Cuullin he a lagge ashkkarai a sinttan gulbbatidi,
‘Hai nanggashsharkkii; taani neeyyo ubbabaakka qanxxana’
yaagidi a woossiis.
30 “SHin ixxidi ekki efiidi, a laggee he acuwaa qanxxana
gakkanaashin, qasho keettaa gelissiis.

31 Hegaa gishshau, a lagge ashkkarati hegaa be7idi, daro
yiillotidosona; bantta godaakko biidi, i oottido ubbabaa au
odidosona.
32 “Hegaappe guyyiyan, godai he ashkkaraa xeesidi, ‘Ha iita
ashkkarau, neeni tana woossido gishshau, taani he aco ubbaa
neeyyo maara aggaas.
33 Taani neeyyo he acuwaa maaridoogaadan, neenikka ne
lagge ashkkarau maaranau bessennee?’ yaagiis.
34 Yaagidi a daro hanqqettidi, ba acuwaa ubbaa i qanxxana
gakkanaashin, paxa kaa7ettana mala, qasho keettaa gelissiis.
35 “Intte huuphiyan huuphiyan intte ishau wozanappe
atto gaana xayikko, he godai ba ashkkaraa oottidoogaadan,
saluwan de7iya ta Aawaikka inttena hegaadan oottana”
yaagiis.

19

Yesuusi Geluwaa Ehuwaabaa Tamaarissiis
(Marqqoosa 10:1-12)

1 Yesuusi he haasayaa wurssidoogaappe guyyiyan, Gali-
ilappe denddidi, Yorddaanoosa SHaafaappe hefinttan de7iya
Yihudaa biittaa biis.
2 Daro asai a kaallidi biidaagaa hegan pattiis.
3 Issi issi Parisaaweti paaccanau Yesuusakko yiidi, “Issi
asi issiban gaasottidi, ba machchiyo yeddanau nu higgee
azazii?” yaagidi a oichchidosona.
4 Oichchin Yesuusi zaaridi, hagaadan yaagiis; “Xoossai
koiro eta medhdhiiddi, attumaasanne maccaasa oottiis.
5 Hegaa gishshau, ‘Issi asi ba aawaanne ba aayyiyo aggi
bayidi, ba machcheera issippe de7ees; eti naa77ai issi asa
gidoosona’ yaagiya qaalaa nabbabibeekketii?
6 Hegaa gishshau, eti issi asa gidiyoogaappe attin, naa77u
asa gidokkona; hegaa gishshau, Xoossai issippe gattidoogaa
asi shaakkoppo” yaagiis.
7 Parisaaweti Yesuusa, “Yaatin, Muusee aissi issi urai ba
machcheeyyo paramaa immidi yeddana mala azazidee?”
yaagidosona.
8 Yesuusi zaaridi, “Intte intte maccaasaa yeddana mala,
Muusee inttena azazidoogee, intte yootin siyennaageeta gi-
dido gishshaassappe attin, koiro hegaa mala gidenna.
9 Taani intteyyo odais; ba machchiyo shaaramuxennan
de7ishin yeddidi, haranno ekkiya ooninne shaaramuxees;
harai yeddidooro ekkiyaageekka shaaramuxees” yaagiis.
10 Erissiyo ashkkarati a, “Azina giddooninne machchi gid-
don de7iya wogai hegaa mala gidikko, ekkennaaninne gelen-
nan de7iyoogee keha” yaagidosona.

11 SHin Yesuusi eta yaagiis; “Hagaa mala timirttee Xoossai
immidoogeetussappe attin, asa ubbaassa gidenna;
12 aissi giikko, bantta aayee uluwaappe yelettiyo wodekka,
attumatetti bainnan yelettidaageeti de7oosona; qassi asi
qaaratidoogeetikka de7oosona; qassi saluwaa kawotettaa
gishshau, banttana qaaratidaageeti de7oosona; ha timirt-
tiyaa eranau danddayiya ooninne ero” yaagiis.

Yesuusi Guutta Naatu Bolli Ba Kushiyaa Wottiis
(Marqqoosa 10:13-16; Luqaasa 18:15-17)

13 Yesuusi he wode ba kushiyaa guutta naatu bolli wottidi,
Xoossaa woossana mala, issi issi asai naata akko ehiis; shin
erissiyo ashkkarati he asaa hanqqettidosona.
14 SHin Yesuusi, “Guutta naati taakko yiyoogaa diggoppite;
aissi giikko, saluwaa kawotettai hageetu malaassa” yaagiis.
15 Yaagidi ba kushiyaa eta bolli wottidoogaappe guyyiyan,
hegaappe aggi bayidi biis.

Yelaga, Dure Bitaniyaa Oishaa
(Marqqoosa 10:17-31; Luqaasa 18:18-30)

16 Issi bitanee Yesuusakko yiidi, “Tamaarissiyaagoo, taani
merinaa de7uwaa demmanau lo77obaa ai oottoo?” yaagiis.
17 Yesuusi a, “Lo77obai aibakko tana aissi oichchai? Is-
suwaa xalaalai lo77o; shin neeni merinau de7anau koyikko,
azazota naaga” yaagiis.
18 Bitanee, “Augeeta?” yaagidi oichchiis.
Oichchin Yesuusi zaaridi, “Woroppa; shaaramuxoppa; wu-
uqqoppa; worddo markkattoppa;
19 ne aawaanne ne aayyiyo bonchcha; ne shooruwaakka ne
huuphedan siiqa” yaagiis.
20 He yelaga bitanee Yesuusa, “Taani hegaa ubbaakka gu-
utta naatettaasappe doommada naagaas; yaatin, tau pac-
ciyaabi aibee?” yaagiis.
21 Yesuusi bitaniyaa, “Neeni polida asa gidanau koyikko,
baada neeyyo de7iyaabaa baizzada, he miishshaa hiyyeesau
imma; neeni saluwan duretana; yaatada yaada tana kaalla”
yaagiis.
22 SHin he yelaga bitanee hegaa siyido wode, i daro dure
gidiyo gishshau, qarettiiddi aggi bayidi biis.
23 Yesuusi ba erissiyo ashkkaratussi, “Taani intteyyo tumaa
gais; dure asi saluwaa kawotettaa gelanaagee daro meto
gidana.
24 Taani gujjadakka intteyyo odais; dure asi Xoossaa ka-
wotettaa gelanaagaappe, gaameelai marppiyaa xoo7iyaara
aadhdhanaagee matattees” yaagiis.

25 Erissiyo ashkkarati hegaa siyidi garamettidi, “Yaatin,
ooni attanau danddayii?” yaagidosona.
26 Yesuusi eta tishshi ootti xeellidi, “Hagee asau danddayet-
tenna; shin Xoossau ubbabai danddayettees” yaagiis.
27 PHeexiroosi he wode zaaridi Yesuusa, “Be7a, nuuni
nuuyyo de7iya ubbabaa aggi bayidi, nena kaallida; yaatidi
nuuni ai demmaneeshsha?” yaagiis.
28 Yaagin Yesuusi eta hagaadan yaagiis; “Taani intteyyo tu-
maa gais; taani, Asa Na7ai, ooratta biittan ta kawotaa araatan
uttiyo wode, tana kaallida inttekka tammanne naa77u Is-
raa7eela zaretu bolli pirddanau, tammanne naa77u kawotaa
araatan uttana.
29 Ta sunttaa gishshau, keettata woi ishantta woi
michchentta, woi aawaa woi aayyiyo woi machchiyo,
woi naata woi gadiyaa aggida ooninne, xeetu kushiyaappe
dichchaa ekkana; qassi merinaa de7uwaakka laattana.
30 SHin daroti ha77i sinttan de7iyaageeti guyye aadhd-
hana; qassi daroti ha77i guyyen de7iyaageeti sinttau aadhd-
hana.

20

Woiniyaa Turaa Giddon Oottiya Oosanchchatu Leemisuwaa

1 “Saluwaa kawotettai woiniyaa giyo turaa gidduwaa oo-
sanchchata keraa ootissanau, maallado guuraara kiyida
woiniyaa turaa godaa milatees.
2 I he oosanchchatuyyo hachchi hachchi issi shilingge
qanxxanau etaara giigidi, ba woiniyaa turaa gidduwaa ootis-
sanau eta yeddiis.
3 “Qassi heezzu saate gidishin kiyidi, oosoi bainnan qocan
eqqida hara asata be7idi,
4 eta, ‘Inttekka qassi ta woiniyaa turaa gidduwaa oottanau
biite; taani intteyyo bessiya waagaa qanxxana’ yaagiis; yaa-
gin eti biidosona.
5 Naa77anttuwaakka usuppun saatiyaaninne uddufun
saatiyan kiyidi, hegaadan oottiis.
6 Tammanne isiini saatiyan i kiyiyo wode, harati hegan
eqqidaageeta demmidi, ‘Ooso oottennan kumetta gallassaa
hagan aissi eqqi pe7idetii?’ yaagiis.
7 “Yaagin eti, ‘Nuna ootissiya asi xayido gishshau eqqi
pe7ida’ yaagidosona.
“I, ‘Inttekka qassi ta woiniyaa turaa gidduwaa oottanau
biite’ yaagiis.
8 “Sa7ai omariyo wode, woiniyaa turaa godai
oosanchchatu halaqaa, ‘Oosanchchata xeesada, wurssettan

oosuwan gelidaageetuppe doommada koiro gelidaageeta
gakkanaassi, eta damoozaa qanxxa' yaagiis.
9 "Tammanne isiinintta saatiyan oosuwaa doommi-
daageeti yiidi, huuphiyan huuphiyan issi issi shilinggiyaa
ekkidosona.
10 Koiro oosuwaa doommida asati yiido wode, daruwaa
ekkanau qoppidosona; shin etikka huuphiyan huuphiyan
issi issi shilinggiyaa ekkidosona.
11-12 Ekkidi, 'Ha guyyeppe yiidaageeti issi saate xalaalaa
oottidosona; kumetta gallassaa daafuraanne hombbiyaa
ekkida nuugaara eta damoozaa lagge oottadasa' yaagidi
banttana oosuwan gelissidaagaa bolli zuuzummidosona.
13 "SHin i etappe issuwaa hagaadan yaagiis; 'Ta jaalau,
taani nena naaqqabeikke; issi shilinggiyan tanaara giiga-
beikkiiyye?
14 Neegaa ekkada ba; taani ha wurssettan oosuwan gelidaa-
gaassikka neegaa keenaa immanau koyais.
15 Taani ta miishshan ta koyidobaa oottanau tau maati
baawee? Woi taani keha gidido gishshau, neeni qanaatai?'
yaagiis.
16 "Hegaadankka, qassi guyyeegeeti sinttau aadhdhana;
sinttaageeti guyye aadhdhana; aissi giikko, xeesettidaageeti
daro; shin doorettidaageeti guutta" yaagiis.

Yesuusi Ba Haiquwaabaa Heezzanttuwaa Odiis
(Marqqoosa 10:32-34; Luqaasa 18:31-34)

17 Yesuusi Yerusalaame biiddi, ogiyan banaara biya tam-
manne naa77u erissiyo ashkkarata gaxaa kessidi, dumma
etassi yaagiis.
18 "Be7ite, nuuni Yerusalaame ha77i kiyeettees. Yaani tana,
Asa Na7aa qeese halaqatussinne higgiyaa tamaarissiyaagee-
tussi aattidi immana; eti ta bolli haiqo pirddaa pirddana.
19 Qassi Aihuda gidenna asaassikka tana aattidi immana;
he Aihuda gidenna asai ta bolli qilliiccananne tana lis-
suwan garafana; yaatidi masqqaliyaa bolli misimaariyan
xishidi, tana kaqqana; kaqqin taani heezzantto gallassi
haiquwaappe denddana" yaagiis.

Zabddiyoosa Naatu Aayee Woosaa
(Marqqoosa 10:35-45)

20 He wode Zabddiyoosa naatu aayyiyaa ba naatuura Yesu-
usakko yaasu; yaada a sinttan gulbbatada issibaa a woos-
saasu.
21 Yesuusi o, "Ai koyai?" yaagidi oichchiis.
A zaarada, "Ha ta naa77u naati ne kawotettan issoi neeppe
ushachcha baggaara, qassi issoi neeppe haddirssa baggaara
uttona garkkii" yaagada woossaasu.

22 SHin Yesuusi zaaridi naata, “Intte ai woossiyaakko
erekketa; taani uyana burccukkuwaappe uyanaunne taani
xammaqettana xinqqatiyaa xammaqettanau danddayeetii?”
yaagiis.
Yaagin eti, “Ee danddayoos” yaagidosona.
23 Yesuusi, “Taani uyiyo burccukkuwaappe tumakka intte
uyana; shin taappe ushachcha baggaaranne haddirssa bag-
gaara uttanaageeta dooranau taayyo maati baawa; shin he
sohoi ta Aawai immanau giigissi wottidoogeetussa” yaagiis.
24 Hankko tammu erissiyo ashkkarati hegaa siyido wode,
he naa77u ishantta hanqqettidosona.
25 SHin Yesuusi eta ubbaa baakko xeesidi, hagaadan
yaagiis; “Aihuda gidennaageetu halaqatinne hegeeta kaalet-
tiya asati bantta asaa haariyoogaa ereeta.
26 Intte giddon hegaa mala gidenna; shin intte giddon
gitatana koyiya ooninne intteyyo ashkkara gidanau bessees.
27 Qassi intte giddon ubbaappe bolla gidana koyiyai
ooninne intteyyo aille gidanau bessees.
28 Hegaadan taani, Asa Na7ai, asaayyo oottanaunne daro
asaa wozanau ta shemppuwaa immanau yiidoogaappe attin,
asi tau oottanau yabeikke” yaagiis.

Yesuusi Naa77u Qooqeta Pattiis
(Marqqoosa 10:46-52; Luqaasa 18:35-43)

29 Yesuusinne erissiyo ashkkarati Yarkkoppe kiyishin, daro
asai eta kaalliis.
30 Naa77u qooqe asati ogiyaa doonan uttidaageeti Yesuusi
hegaara aadhdhiyoogaa siyidi, bantta qaalaa xoqqu oottidi,
“Godau, Daawita na7au, nuna maararkkii” yaagidosona.
31 Daro asai eta, “Haizzite” giidi hanqqettiis; shin eti bantta
qaalaa keehi xoqqu oottidi, “Godau, Daawita na7au, nuna
maararkkii!” yaagidosona.
32 Yesuusi ogiyan eqqidi, eta xeesiis; xeesidi, “Taani
intteyyo ai oottanau koyeetii?” yaagiis.
33 Qooqeti, “Godau, nu aifiyaa pattarkkii” yaagidosona.
34 Yesuusi etau qarettidi, eta aifiyaa bochchiis;
sohuwaarakka eta aifee xeelli aggin, a kaalli bayidosona.

21

Yesuusi Gita Bonchchuwan Yerusalaame Geliis
(Marqqoosa 11:1-11; Luqaasa 19:28-40; Yohaannisa 12:12-19)

1 Eti Yerusalaame matidi, Dabira Zaite giyo deriyaa lan-
qqiyan de7iya Beetafaage giyo qeeri katamaa gakkidosona;
Yesuusi erissiyo ashkkaratuppe naa77aa sinttau kiittidi,

2 eta hagaadan yaagiis; “Intteppe sinttan de7iya qeeri kata-
maa biite; biidi issi hariyaa qashuwan de7iyaaro i maraara
intte sohuwaara demmana; eta birshshidi, tau ekki yiite.
3 Ooninne inttena oichchikko, ‘Godai hageeta koyees’
yaagite; sohuwaarakka i eta yeddi bayana.
4-5 Hananabaa yootiyaagee,
“Xiyoone katamau,
‘Be7a, ne kawoi ashkke gididi,
hariyaa bolli, hare maraa bolli uttidi,
neekko yees’ yaagite”
yaagidi haasayidoogee polettana mala, hagee haniis.
6 Erissiyo ashkkarati biidi, Yesuusi banttana
azazidoogaadan oottidosona.
7 Hariyoonne hare maraa ehiidi, bantta maayuwaa eta
zokkuwan hiixxidosona; hiixxin Yesuusi toggiis.
8 He daro asaappe dariya baggai ba maayuwaa ogiyan
hiixxiis; qassi harati mittaa tashiyaa kari karidi, ogiyan hi-
ixxidosona.
9 Yesuusappe sinttaara hemettiya daro asainne qassi a
geeduwaa kaalliya daro asai, ba qaalaa xoqqu oottidi,
“Daawita na7ai galatetto!
Godaa sunttan yiyaagee anjjettidaagaa!
Xoossai galatetto!” yaagiis.
10 Yesuusi Yerusalaame katamaa gelido wode, kataman
de7iya asai ubbai, “Hagee oonee?” yaagidi shabbirettiis.
11 Asai, “Hagee Galiilan de7iya Naazireeta giyo kata-
maappe yiida hananabaa yootiya Yesuusa” yaagiis.

Yesuusi Beeta Maqidasiyaa Geliis
(Marqqoosa 11:15-19; Luqaasa 19:45-48; Yohaannisa 2:13-22)

12 Yesuusi Beeta Maqidasiyaa gelidi, hegan baizziyaagee-
tanne shammiyaageeta ubbaa kare yedettiis; qassi mi-
ishshaa laammiyaageetu xaraphpheezaanne haraphphiyaa
baizziyaageetu oidiyaa aatti yeggidi,
13 eta, “Xoossaa maxaafan, ‘Ta keettai Xoossaa woossiyo
keetta geetettana’ yaagettidi xaafetti uttiis; shin intte a pang-
gati qosettiyo gonggolo kesseeta” yaagiis.
14 Qooqetinne tohoi silidoogeeti Yesuusakko Beeta Maqi-
dasiyaa yin, i eta pattiis.
15 SHin qeese halaqatinne higgiyaa tamaarissiyaageeti
Yesuusi oottiyo oorattabaa be7ido wodenne, guutta naati
Beeta Maqidasiyan bantta qaalaa xoqqu oottidi, “Daawita
na7ai galatetto” yaagiyoogaa be7ido wode hanqqettidosona.
16 Hanqqettidi Yesuusa, “Hageeti giyoogaa siyai?” yaagi-
dosona.

Yesuusi, “Ee siyais; Xoossaa maxaafai, ‘Guutta naatinne xammiya naati nena galatana mala, eta erissadasa’ yaagiyaagaa mulekka nabbabibeekketii?” yaagiis.
17 Yesuusi eta aggi bayidi, he katamaappe Biitaaniyaa giyo katamaa biidi, yaani aqiis.

Aifee Xayido Balase Mittiyo
(Marqqoosa 11:12-14, 20-24)

18 Yesuusi maallado katamaa simmidi yiidi namisettiis.
19 Ogiyaa doonan issi balase giyo mittiyo be7idi, ikko biis; biidi he balasen haitta xalaalappe attin, aife ainne demmibeenna; o, “Naa77anttuwaa merinaukka aifoppa” yaagin, he balasiyaa sohuwaara mela aggaasu.
20 Erissiyo ashkkarati hegaa be7idi garamettidi, “Ha balasiyaa waanada issi kuttan mela aggadee?” yaagidosona.
21 Yesuusi zaaridi, “Taani intteyyo tumaa gais; intte ammanoi de7iyoogeetanne sirennaageeta gidikko, ha balasiyo taani oottidoogaa mala xalaalaa oottekketa; shin harai atto intte ha deriyaa, ‘Denddada abban kundda’ giikkokka hanana;
22 intte ammanidi Xoossaa woossiyoobaa aiba gidikkokka ekkana” yaagiis.

Yesuusa Alaafetettai Yiidosaa
(Marqqoosa 11:27-33; Luqaasa 20:1-8)

23 Yesuusi Beeta Maqidasiyaa yiidi tamaarissishin, qeese halaqatinne Aihuda cimati akko yiidi, “Neeni hagaa oottanau neeyyo ai alaafetetti de7ii? Neeyyo ha alaafetettaa oonee immidai?” yaagidosona.
24 Yesuusi zaaridi eta, “Taanikka inttena issibaa oichchana; intte tau hegaa odikko, taani hagaa ai alaafetettan oottiyaakko, intteyyo odana;
25 Yohaannisi xammaqiyo alaafetettai awappe yiidee? Xoossaappe yiideeyye asappe yiidee?” yaagiis.
Eti bantta giddon palamaa doommidi, “Nuuni, ‘Xoossaappe yiis’ yaagikko i nuna, ‘Yaatin, Yohaannisi yootidoogaa aissi ammanibeekketii?’ yaagana.
26 SHin nuuni, ‘Asappe yiis’ yaagikko, asai ubbai Yohaannisi hananabaa yootiyaagaa gididoogaa eriyo gishshau, asau yayyoos” yaagidosona.
27 Eti Yesuusayyo, “Nuuni erokko” yaagidi zaaridosona.
Yesuusi, “Taanikka hagaa ai alaafetettan oottiyaakko, intteyyo odikke” yaagiis.

Naa77u Naatu Leemisuwaa

28 “SHin intte ai qoppeetii? Naa77u naati de7iyo issi bitanee
de7ees; he bitanee baira na7aakko biidi, ‘Ta na7au, hachchi
baada ta woiniyaa turaa ootta’ yaagiis.
29 Na7ai zaaridi, ‘Ixxaas’ giis; shin guyyeppe ba wozanan
qoppi ekkidi, woiniyaa turaa oottanau biis.
30 Aawai hinkko na7aakko biidi, bairau giidoogaadankka
au giis; kaalo na7ai zaaridi, ‘Ero ta godau’ yaagiis; shin
bibeenna.
31 Ha naa77u naatuppe ba aawai koyidoogaa oottidaagee
augee?” yaagiis.
Yaagin eti, “Bairaa” yaagidosona.
Yesuusi eta hagaadan yaagiis; “Taani intteyyo tumaa
gais; giiraa ekkiyaageetinne shaaramuxati intteppe sintta-
tidi, Xoossaa kawotettaa gelana.
32 Aissi giikko, Xammaqiya Yohaannisi xillotettaa ogiyaa
tamaarissiiddi, inttekko yin, i giyoogaa ammanibeekketa.
SHin giiraa ekkiyaageetinne shaaramuxati i giyoogaa am-
manidosona; intte harai atto hegaa be7idikka, intte na-
garaappe simmidi, i giyoogaa ammanibeekketa” yaagiis.

Woiniyaa Turaa Giddon Oottiya Goshshanchchatu Leemisuwaa
(Marqqoosa 12:1-12; Luqaasa 20:9-19)

33 Qassikka Yesuusi hagaadan yaagiis; “Hara
leemisuwaakka siyite; woiniyaa giyo turaa tokkida issi
bitanee de7ees; woiniyaa turaa yuushshi aattidi diriis; qassi
he woiniyaa gum77iyo ollaakka bookkiis; hegaa naagiya
asaayyo adussa shuchchaa gimbbiis. Hegaappe guyyiyan,
kottaa oottiya asau immidi, hara dere biis.
34 Woiniyaa aifiyaa maxiyo wodee gakkin, bana gakkiyaa-
gaa ekkidi yaana mala, ba ashkkarata ba kottaawatukko
kiittiis.
35 Kottaawati a ashkkarata oiqqidi, issuwaa wadhdhi-
dosona; issuwaa woridi, qassi hinkkuwaa shuchchan caddi-
dosona.
36 Qassikka he bitanee kaseegeetuppe dariya hara
ashkkarata kiittiis; kottaawati he ashkkaratakka
kaseegeetudan oottidosona.
37 “SHin wurssettan i, ‘Ta na7aa eti bonchchana’ yaagidi ba
na7aa etakko kiittiis.
38 “SHin kottaawati na7aa be7idi, bantta giddon, ‘Gadiyaa
laattanaagee hagaa; hinddite a woridi, gadiyaa nuuni laat-
toos’ yaagidosona.
39 Na7aa oiqqidi, woiniyaa turaa giddoppe gaxaa kessidi
woridosona.
40 “Simmi woiniyaa turaa godai yiyo wode, he kottaawata
waatanee?” yaagidi oichchiis.

41 Oichchin eti, “I he iita asata wori wurssidi, woiniyaa turai
aifiyo wode bana gakkiyaagaa wodiyan sheedhdhiya hara
kottaawatuyyo immana” yaagidosona.
42 Yesuusi eta hagaadan yaagiis;
“ ‘Gimbbiyaageeti karidi ixxido shuchchai
godaa xaphuwaa minttiya, ubbaappe aadhdhiya
shuchcha gidiis.
Hagee Godai oottidobaa;
qassi nu aifiyaukka garamissiyaabaa’
yaagiyaagaa Xoossaa maxaafaappe mulekka nab-
babibeekketii?
43 “Hegaa gishshau, taani intteyyo odais; Xoossaa kawotet-
tai intteppe ekettidi, lo77o aifiyaa immiya asau imettana.
44 He shuchchaa bolli kunddiya ubbai meqerettana; qassi
he shuchchai asa bolli kunddikko, he kunddido uraa gaac-
cana” yaagiis.
45 Qeese halaqatinne Parisaaweti Yesuusi odido
leemisuwaa siyido wode, banttabaa haasayiyoogaa
eridosona.
46 Eti Yesuusa oiqqanau koyidosona; shin Yesuusa daro asai
hananabaa yootiyaagaa giidi qoppi uttido gishshau, he asau
yayyidosona.

22

Bullachchaa Oduwaa Leemisuwaa
(Luqaasa 14:15-24)

1 Yesuusi asaayyo naa77anttuwaa leemisuwan hagaadan
yaagidi haasayiis;
2 “Saluwaa kawotettai ba na7aayyo bullachchaa makkida
kawuwaa mala.
3 He kawoi bullachchaa odi wottido asata xeesanau ba
ashkkarata kiittiis; shin asati yaanau koyibookkona.
4 “Qassi hara ashkkarata, ‘Xeesettidaageeta, “Taani qumaa
giigissaas; ta sanggatinne ta daddaroti shuhettidosona; ub-
babaikka mahettiis. Bullachchaa haa yiite” yaagite’ yaagidi
kiittiis.
5 SHin xeesettidaageeti koyennan ixxidi, bantta oosuwau
oosuwau biidosona; issoi ba goshshau bin, hinkkoi ba
zal77iyau biis.
6 Attidaageeti qassi kawuwaa ashkkarata oiqqidi wadhd-
hidi woridosona.
7 “Kawoi daro hanqqettiis; qassi ba wotaaddarata yeddidi,
he shemppuwaa woridaageeta worissidi, eta katamaa xu-
ugissiis.

8 Hegaappe guyyiyan, ba ashkkarata, ‘Bullachchai ma-
hettiis; shin xeesettidaageeti bullachchau bessiya asa gi-
dokkona.
9 Hegaa gishshau, wogga ogiyaa biidi, intte demmido asa
ubbaa bullachchau xeesite’ yaagiis.
10 He ashkkarati ogiyaa biidi, bantta demmido asa ub-
baa lo77uwaa iitaa shiishshidi, bullachchaa daasiyaa kuntti-
dosona.
11 “SHin kawoi qumaa maanau uttida asaa be7anau gelido
wode, bullachchaa maayuwaa maayibeenna issi bitaniyaa
hegan be7idi,
12 ‘Ta jaalau, bullachchaa maayuwaa maayennan waanada
hagaa geladii?’ yaagin bitanee co77u giis.
13 “Hegaappe guyyiyan, kawoi ba ashkkarata, ‘Ha bitaniyaa
kushiyaanne tohuwaa qachchidi, kare xumaa kessi olite; i
hegan yeekkananne achchaa garccana’ yaagiis.
14 “Aissi giikko, xeesettidaageeti daro; shin doorettti-
daageeti guutta” yaagiis.

Giiraa Giirettaabaa Oichchido Oishaa
(Marqqoosa 12:13-17; Luqaasa 20:20-26)

15 Hegaappe guyyiyan, Parisaaweti biidi, a haasayaappe
bala demmidi, a oiqqana mala maqettidosona.
16 Qassi bantta erissiyo ashkkaratuppenne Heeroodisa
baggatuppe amaridaageeta akko kiittidosona. Kiittin eti,
“Tamaarissiyaagoo, neeni tumaa haasayiyoogaanne Xoossaa
ogiyaa tumatettan tamaarissiyoogaa nuuni eroos; aissi gi-
ikko, neeni asappe asa shaakkakkanne dummayakka.
17 Ne qofai aibakko nuuyyo oda; nuuni Roome biittaa
Kawuwaa Qeesaarayyo giiraa giiriyoogee wogeeyye woga
gidennee?” yaagidosona.
18 SHin Yesuusi eta iita qofaa eridi, “Ha lo77o milatiya iita
asatoo, aissi tana paacceetii?
19 Giiraa qanxxiyo miishshaa tana bessite” yaagiis. Yaagin
eti santtimiyaa au ehiidosona.
20 I, “Ha merainne sunttai oogee?” yaagiis.
21 Yaagidi eta oichchin, eti, “Roome biittaa Kawuwaa
Qeesaaraagaa” yaagidosona.
Hegaappe guyyiyan, Yesuusi eta, “Yaatikko, Qeesaaraagaa
Qeesaarassi, Xoossaagaa Xoossaassi immite” yaagiis.
22 Eti hegaa siyido wode, garamettidi a yeggi bayidi bi-
idosona.

Haiqqidaageetu Dendduwaabaa
(Marqqoosa 12:18-27; Luqaasa 20:27-40)

23 Haiqqida asi denddenna giya Saaduqaawetuppe issi
issi asati he gallassi Yesuusakko yiidi, hagaadan yaagidi, a
oichchidosona;
24 “Tamaarissiyaagoo, Muusee, ‘Issi asi na7a yelennan
haiqqikko, he haiqqidaagaa ishai a machchiyo aissidi, ba
ishaayyo na7a yelanau bessees’ yaagiis.
25 Nunaara laappun ishantti de7oosona; bairai machchiyo
ekkidi, na7a yelennan haiqqiis; haiqqin a machchiyo a ishai
aissiis.
26 Qassi naa77anttoikka haiqqiis; heezzanttoikka, laap-
puntta gakkanaashinkka hegaadan hanidosona.
27 Ubbaappe guyyiyan, he maccaasiyaa haiqqaasu.
28 Yaatin, haiqqida asai haiquwaappe denddiyo gallassi
he maccaasiyaa laappunatuppe augaayyo machcho gida-
nee? Aissi giikko, laappunati ubbaikka o ekkidosona” yaagi-
dosona.
29 Yesuusi zaaridi, hagaadan yaagiis; “Xoossaa maxaafata
woi a wolqqaa intte erenna gishshau baleeta.
30 Aissi giikko, haiqqida asai haiquwaappe denddiyo gal-
lassi, saluwan de7iya kiitanchchatu mala gidanaappe attin,
attumaasinne ekkenna; maccaasinne gelenna.
31-32 SHin haiqqidaageetu dendduwaabaa gidikko,
Xoossai, ‘Taani Abrahaama Xoossaa, Yisaaqa Xoossaa,
Yaaqooba Xoossaa’ yaagidi intteyyo odidoogaa mulekka
nabbabibeekketii? Xoossai paxa de7iyaageetu Xoossaa
gidiyoogaappe attin, haiqqidaageetu Xoossaa gidenna”
yaagiis.
33 Daro asai hegaa siyidi, a timirttiyan garamettiis.

Ubbaappe Aadhdhiya Azazuwaa
(Marqqoosa 12:28-34; Luqaasa 10:25-28)

34 SHin Yesuusi Saaduqaaweta co77u oottidoogaa
Parisaaweti siyido wode, issisaa shiiqidosona.
35 Eta giddoppe higgiyaa tamaarissiya issoi, Yesuusa paac-
canau issibaa oichchiis.
36 “Tamaarissiyaagoo, higgiyaa giddon ubbaappe aadhd-
hiya azazoi augee?” yaagidi a oichchiis.
37 Oichchin Yesuusi zaaridi, hagaadan yaagiis; “ ‘Neeni Go-
daa ne Xoossaa ne kumetta wozanaappe, ne kumetta shemp-
puwaappe, ne kumetta qofaappe siiqa’ yaagiis.
38 Hegee ubbaappe gitatiya azazonne qassi ubbaappe aad-
hdhiya azazo.
39 Qassi naa77antto azazoikka a mala; hegee, ‘Neeni ne
shooruwaa ne huuphedan siiqa’ giyaagaa.
40 Muuse higge ubbainne hananabaa yootiyaageetu timirt-
tee ha naa77u azazotun qashettees” yaagiis.

Kiristtoosabaa Oichchido Oishaa
(Marqqoosa 12:35-37; Luqaasa 20:41-44)

41-42 Parisaaweti issisaa shiiqidaashin Yesuusi eta, “Kiristtoosabaa woigi qoppeetii? I o na7ee?” yaagidi oichchiis.

Oichchin eti, “Kiristtoosi Daawita na7aa” yaagidosona.

43 Yesuusi eta, “Yaatin, Daawiti bana Geeshsha Ayyaanai haasayissin Kiristtoosa woigidi, ‘Goda’ giidi xeesii?

44 Qassikka Daawiti,
‘Godai ta Godaa,
“Taani ne morkketa neeni yedhdha eqqiyoobaa oottana gakkanaassi,
hagan taappe ushachcha baggaara utta” giis’
yaagiis.

45 Daawiti Kiristtoosa, ‘Godaa’ giidi xeesikko, yaatin, Kiristtoosi waanidi Daawita na7a gidii?” yaagiis.

46 Yesuusau issi qaala zaaranau danddayida issi asinne baawa; qassi he gallassappe doommin, hara oisha a oichchanau xalidai oonikka baawa.

23

Muuse Higgiyaa Tamaarissiyaageetunne Parisaawetu Iitatettaa
(Marqqoosa 12:38-39; Luqaasa 11:43-46; 20:45-46)

1 Hegaappe guyyiyan, Yesuusi shiiqida asaayyoonne ba erissiyo ashkkaratuyyo hagaadan yaagidi haasayiis;

2 “Higgiyaa tamaarissiyaageetinne Parisaaweti Muuse higgiyaa tamaarissiyo maataara de7oosona.

3 Hegaa gishshau, intte oottana mala, eti inttena azaziyo ubbabaa oottitenne qassi naagite; shin eti oottiyoogaadan oottoppite; aissi giikko, eti bantta yootiyoogaa oottokkona.

4 Tookkanau deexxiya toohuwaa eti qachchidi, asa toossoosona; shin bantta huuphen harai atto, he toohuwaa biradhdhiyan bochchanaukka koyokkona.

5 “SHin eti bantta ooso ubbaa asi be7anaadan oottoosona; aissi giikko, bantta som77uwaaninne bantta kushiyaa qesiyan qachchiyo xiqisiyaara de7iya kitaafaa aassoosonanne bantta maayuwaa macaraakka adussoosona.

6 Asi banttana imattiyoosan bonchcho sohuwaa dosoosona; qassi Aihuda woosa keettatunkka daro lo77iya oidiyaa dosoosona.

7 Asi giyan banttana bonchchidi sarotanaagaanne ‘Tamaarissiyaagoo’ giidi banttana xeesanaagaa koyoosona.

8 “SHin inttena tamaarissiyaagee issuwaa xalaala gidido gishshaunne intte ubbai ishantta gidido gishshau, issoi issuwaa, ‘Tamaarissiyaagoo’ giidi xeesoppite.

9 Ha sa7an oonanne ‘Aawa’ giidi xeesoppite; aissi giikko,
intteyyo saluwan de7iya issi Aawai de7ees.
10 Issoi issuwaa, ‘Godau’ giidikka xeesoppite; aissi giikko,
intteyyo issi Godai, Kiristtoosa xalaalai de7ees.
11 Intte giddon ubbaappe gitatiyaagee intteyyo ashkkara
gidanau bessees.
12 Bana gitayiya oonikka kauyyana; qassi bana kaushshiya
oonikka gitatana.

Higgiyaa Tamaarissiyaageetinne Parisaaweti Borettidosona
(Marqqoosa 12:40; Luqaasa 11:39-42,44,52; 20:47)

13 “Lo77o milatiya iitatoo, higgiyaa tamaarissiyaagee-
toonne Parisaawetoo, asaayyo saluwaa kawotettaa intte
gorddiyo gishshau, intteyyo aayye7ana; aissi giikko, intte
huuphiyaunne gelekketa; qassi gelanau koyiyaageetanne ge-
lissekketa.
14 “Lo77o milatiya iitatoo, higgiyaa tamaarissiyaagee-
toonne Parisaawetoo am77etu keettaa intte bonqqidi,
intteyyo lo77o milatanau Xoossaa woosaa adusseeta; hegaa
gishshau, intteyyo aayye7ana; ubbaappe aadhdhiya pirddaa
intte ekkana.
15 “Lo77o milatiya iitatoo, higgiyaa tamaarissiyaagee-
toonne Parisaawetoo intte issi uraa ammanttanau
abbaaninne sa7an yuuyiyo gishshaunne qassi intte a
ammanttiyo wode, he uraa intteegaappe naa77u kushe iitida
Gaannabiyau na7a oottiyo gishshau, intteyyo aayye7ana.
16 “ ‘Ooninne Beeta Maqidasiyan caaqqikko, aibinne
baawa; shin Beeta Maqidasiyan de7iya worqqan caaqqikko,
he caaqoi a gakkees’ giya intteyyo qooqi uttidi asa
kaalettiyaageetoo, intteyyo aayye7ana.
17 Ha eeyyati, ha qooqeti, worqqai aadhdhiiyye? Worqqaa
geeshsha oottiya Beeta Maqidasee aadhdhii?
18 Qassi intte, ‘Ooninne yarshsho yarshshiyooban
caaqqikko, aikkokka baawa; shin ooninne a bolli de7iya
yarshshon caaqqikko, he caaqoi a gakkees’ yaagidi
tamaarisseeta.
19 Ha eeyyati, ha qooqeti, yarshshoi aadhdhiiyye? Woi
yarshsho geeshsha oottiya a yarshshiyoobai aadhdhii?
20 Hegaa gishshau, yarshsho yarshshiyooban caaqqiya urai
he yarshshiyoobankka caaqqees; qassi a bolli de7iya ubba-
bankka caaqqees.
21 Beeta Maqidasiyan caaqqiya urai, he Beeta Maqi-
dasiyaaninne a giddon de7iya Xoossan caaqqees.
22 Saluwan caaqqiya urai, Xoossaa kawotaa araataaninne
he araatan uttiyaagan caaqqees.

23 “Lo77o milatiya iitatoo, higgiyaa tamaarissiyaageetoonne Parisaawetoo, intteyyo aayye7ana. Aissi giikko, karetta sawuwaappe, katikallaappenne okashiyaappe asirataa intte immeeta; shin higgiyan de7iya keehi koshshiyaageeta aggi bayeeta; hegeeti pirddaa, maarotettaanne xillotettaa. Haratakka aggennan, intte oottanau bessiya yohoti hegeeta.

24 Intteyyo qooqi uttidi, asa kaalettiyaageetoo, intte ushshaappe udunxxiyaa gaccidi, gaameelaa mitteeta.

25 “Lo77o milatiya iitatoo, higgiyaa tamaarissiyaageetoonne Parisaawetoo, intteyyo aayye7ana. Aissi giikko, intte shaatiyaayyoonne keriyaayyo bolla baggaa geeshsheeta; shin intteyyo giddoora bonqqiyoogeenne uuzettiyoogee kumi uttiis.

26 Ha qooqe Parisaawiyau, shaatiyaayyoonne keriyaayyo garssaa kasetada geeshshargga; hegaappe guyyiyan, bolla baggaikka geeshsha gidana.

27 “Lo77o milatiya iitatoo, higgiyaa tamaarissiyaageetoonne Parisaawetoo, intteyyo aayye7ana. Aissi giikko, kare baggaara aannuwan tiyettidi, lo77i uttidi, qassi garssa baggaara haiqqida asa meqettinne wooqqidabai ubbabai kumido duufota milateeta.

28 Hegaadankka, qassi bolla baggaara asa ubbau xillo milateeta; shin intteyyo garssa baggaara lo77o milatiya iitatettainne makkalai kumi uttiis.

29 “Lo77o milatiya iitatoo, higgiyaa tamaarissiyaageetoonne Parisaawetoo, intteyyo aayye7ana. Aissi giikko, hananabaa yootiyaageetu duufuwaa bolli keettaa keexxeeta; qassi xillotu duufuwaakka loitteeta.

30 Qassi intte, ‘Nuuni beni nu aawatu wode de7idobaa gidiyaakko, etaara issippe hananabaa yootiyaageeta worokko shin’ yaageeta.

31 Hegaa gidikko, hananabaa yootiyaageeta woridaageetu naata intte gididoogaa intte huuphen markkatteeta.

32 Simmi intte aawati doommidoogaa polekketii!

33 “Ha shooshshatoo, shooshshaa naatoo, Gaannabiyaa pirddaappe waanidi attuuteetii?

34 Hegaa gishshau, be7ite, taani hananabaa yootiyaageeta, aadhdhida eranchchatanne higgiyaa tamaarissiyaageeta inttekko kiittais. Etappe issuwaa issuwaa intte worananne masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi kaqqana; qassi issuwaa issuwaa intte woosa keettatun lissuwan garafananne katamappe katama yedettana.

35 Hegaa gishshau, xilluwaa Aabeela woroosappe doommidi, Beeta Maqidasiyaappenne yarshshiyoosaappe gidduwan intte worido Baraakiyaa na7aa Zakkaariyaasa

wodiyaa gakkanaassi, haiqqida xillo ubbatu suuttaa
gishshau, intte qaxxayettana.
36 Taani intteyyo tumaa odais; ha ubbabai ha wodiyaa asaa
bolli gakkana.

Yerusalaamessi Odettida Mino Oduwaa
(Luqaasa 13:34-35)

37 “Yerusalaame katamaa asau, Yerusalaame katamaa
asau, hananabaa yootiyaageeta intte woreeta; Xoossai int-
tekko kiittidoogeetakka shuchchan caddeeta; kuttiyaa ba
marata ba qefiyan haphphiyoogaadan, taani intte asaa issi
diri shiishshanau aapputoo koyidanaa! SHin tana diggideta.
38 Be7ite, intte keettai muleera ona gidana.
39 Aissi giikko, taani intteyyo odais; intte, ‘Godaa
sunttan yiyaagee anjjettidaagaa’ gaana gakkanaashin,
naa77anttuwaa tana be7ekketa” yaagiis.

24

Yesuusi Beeta Maqidasee Laalettanaagaa Kasetidi Odiis
(Marqqoosa 13:1-2; Luqaasa 21:5-6)

1 Yesuusi Beeta Maqidasiyaappe kiyidi biishin, Beeta Maqi-
dasiyaa dirssa giddon de7iya keettata bessanau erissiyo
ashkkarati akko yiidosona.
2 Yesuusi zaaridi eta, “Hagaa ubbaa be7eetii? Taani
intteyyo tumaa odais; ha keettatun de7iya issi shuchchinne
attennan ubbai qolettana” yaagiis.

Wodiyaa Wurssettaabaa
(Marqqoosa 13:3-13; Luqaasa 21:7-19)

3 Yesuusi Dabira Zaite giyo deriyaa bollan uttidaashin,
erissiyo ashkkarati banttarkka akko yiidi a, “Hegee aude
hananaakko, nuuyyo odarkkii; qassi ne yuussaayyoonne
wodiyaa wurssettaayyo malaatai aiba gidanee?” yaagi-
dosona.
4 Yesuusi zaaridi, eta hagaadan yaagiis; “Inttena ooninne
balettenna mala naagettite.
5 Aissi giikko, daro asati ta sunttan, ‘Taani Kiristtoosa’
yaagiiddi yaana; yiidi daro asaa balettana.
6 Matan de7iya olaa cenggurssaanne haahuwan de7iya
olaa oduwaa siyanau intte de7eeta; hegaa malabai hananau
bessiyo gishshau, naagettite; hirggoppite; shin wurssettai
biroona.
7 Aissi giikko, issi biittaa asai hara biittaa asaara olettana;
qassi issi kawotettai hara kawotettaara olettana; koshainne
biittaa qaattai ubbasan de7ana.
8 Hegee ubbaikka koiro leesso mala.

9 “Asai he wode inttena waissananne worana; ta sunttaa
gishshau, dere ubbai inttena ixxana.
10 He wode daroti ammanuwaa aggana; bantta giddon issoi
issuwaa aattidi immananne issoi issuwaa ixxana.
11 Qassi wordduwaa hananabaa yootiya daroti denddidi,
daro asaa cimmana.
12 Makkalai dariyo gishshau, daro asaa siiqoi irxxana.
13 SHin wurssettaa gakkanaashin gencciya urai attana.
14 Asa ubbau markka gidana mala, kawotettaa
wonggeliyaa mishiraachchoi sa7a ubban odettana;
hegaappe guyyiyan, wurssettai gakkana.

Hanttaara Waayiyaa
(Marqqoosa 13:14-23; Luqaasa 21:20-24)

15 “Hegaa gishshau, hananabaa yootiya Daaneeli odido
bashshaa tunatettai geeshsha sohuwan eqqidaagaa intte
be7ana; hegee woigiyoogaakko, nabbabiyaagee akeeko.
16 Yihudaa biittan he wode de7iyaageeti deriyaakko baqa-
tona.
17 Keettaa huuphiyan de7iya uraikka ba son de7iyaabaa
ekkanau wodhdhoppo.
18 Gaden de7iyaagee ba maayuwaa ekkanau guyye sim-
moppo.
19 He wode shahaara maccaasatuyyoonne xanttiya mac-
caasatuyyo aayye7ana.
20 Balggon woi Sambbatan intte baqatenna mala, Xoossaa
woossite;
21 aissi giikko, sa7ai merettoosappe hachchi gakkanaashin
de7ibeennabainne qassi hagaappe sinttaukka mule de7enna
iita waayee he wode de7ana.
22 Xoossai he gallassatu qoodaa guuttiyoi bainnaakko, asa
gididai ooninne attenna; shin i ba doorido asatu gishshau, he
gallassatu qoodaa guuttana.
23 “He wode ooninne inttena, ‘Be7ite. Kiristtoosi hagan
de7ees’ woi, ‘Hegan de7ees’ yaagikko abaa ammanoppite.
24 Aissi giikko, worddanchcha Kiristtoosatinne
wordduwaa hananabaa yootiyaageeti denddana;
denddidi banttau danddayettikko, harai atto Xoossai
dooridoogeetakka balettanau gita malaataanne
garamissiyaabaa bessana.
25 Be7ite, taani intteyyo hegaa kasetada yootaas.
26 “Hegaa gishshau, asai inttena, ‘Be7ite, Kiristtoosi bazzon
de7ees’ giikko, hegaa booppite; woi inttena, ‘Be7ite, qol77on
de7ees’ giikkokka, etabaa ammanoppite.
27 Aissi giikko, wolqqanttai arshshoppe wolqqammidi,
arggo gakkanaassi phooliyoogaadan, ta yuussai, Asa Na7aa
yuussai, hegaadan hanana.

28 “Gauxai de7iyoosaa ankkoi shiiqana.

Asaa Na7ai Kiristtoosi Naa77anttuwaa Yaana
(Marqqoosa 13:24-27; Luqaasa 21:25-28)

29 “He wode waayiyaappe guyyiyan,
sohuwaara awai xumana;
aginai poo7iyoogaa aggi bayana;
xoolintteti saluwaappe kunddana;
qassi saluwan de7iya wolqqatikka qaaxettana.
30 He wode ta malaatai, Asa Na7aa malaatai, saluwan beettana; sa7an he wode de7iya asa zare ubbai yeekkana. Qassi taani, Asa Na7ai, wolqqaaranne gita bonchchuwaara saluwaa shaara giddoora yiishin, eti be7ana.
31 I ba kiitanchchata gita malkkataara kiittana; kiittin kiitanchchati sa7au ha gaxaappe ya gaxaa gakkanaashin, qassi sa7an oiddu zooziyaappe au doorettida asaa shiishshana.

Godai Yaana Gallassaa Malaataa
(Marqqoosa 13:28-31; Luqaasa 21:29-33)

32 “Leemisuwaa balasiyo giyo mitteeppe akeekite; balasiyaa aaciyo wodenne i tashee bonccottiyo wode, bonee matattidoogaa intte erana.
33 Hegaadankka, intte he ubbabaa be7iyo wode, i matattidi pengge shiiqidoogaa erite.
34 Taani intteyyo tumaa odais; ha ubbabai hanana gakkanaassi, ha wodiyaa asai haiqqiichchenna.
35 Saloinne sa7ai aadhdhana; shin ta qaalai mulekka aadhdhenna.

Godai Yaana Gallassaa Ooninne Erenna
(Marqqoosa 13:32-37, Luqaasa 17:26-30,34-36)

36 “SHin he gallassaanne he saatiyaa Aawaa xalaalaappe attin, harai atto saluwan de7iya kiitanchchata gidin, woi tana Na7aa gidinkka ooninne eriyaabi baawa.
37 Ta yuussai, Asa Na7aa yuussai, Nohe wode hanidoogaa mala gidana.
38 Aissi giikko, bashshiya haattaa yuussaappe kase wode, Nohee markkabiyan gelido gallassai gakkanaashin, asai meesinne uyees; qassi attumaasai machcheesinne maccaasai azinaa gelees.
39 Bashsha haattai yiidi, eta ubbaa efaana gakkanaashin, eti akeekibookkona; taani, Asa Na7ai, yiyo wodee, hegaa mala gidana.
40 “He wode naa77u asati gaden oottiyaageetuppe issuwaa efaana; issoi attana.
41 Naa77u maccaasati woxan gaacciyaageetuppe issinniyo efaana; issinniyaa attana.

42 “Simmi intte Godai ai gallassi yaanaakkonne intte
erenna gishshau, naagi uttite.
43 SHin kaisoi qammaappe woqqa wodiyan yaanaakko
keettaawai eridaakko, ba keettai bookettenna mala, beegot-
tidi naagi uttanaagaa erite.
44 Hegaa gishshau, inttekka giigi uttite; aissi giikko, taani,
Asa Na7ai, intte qoppenna saatiyan yaana.

Iitanne Lo77o Ashkkaraa Leemisuwaa
(Luqaasa 12:41-48)

45 “Yaatin, ba so asau qumaa koshshiyo wodiyan immana
mala, a godai sunttido ammanettida wozannaama ashkkari
oonee?
46 I hegaadan oottishin, a godai yiidi demmiyo ashkkarai
anjjettidaagaa.
47 Taani intteyyo tumaa odais; godai he ashkkaraa babaa
ubbaa bolli sunttana.
48 SHin ashkkarai iita gidikko, ‘Ta godai gam77idi yaana’
yaagidi ba wozanan qoppidi,
49 ba lagge ashkkarata waraa doommikko, mattottiyaagee-
tuura miikkonne uyikko,
50 he ashkkaraa godai i qoppibeenna gallassaaninne i
eribeenna saatiyan yaana.
51 Yiidi a qanxxerettidi, lo77o milatiya iita asati de7iyoosan
wottana; hegan i yeekkananne achchaa garccana.

25

Tammu Geela7otu Leemisuwaa

1 “He wode saluwaa kawotettai bantta kuraaziyaa oiqqidi,
machchiyo bullachchiyaagaa mokkanau kare kiyida tammu
geela7ota milatana.
2 Etappe ichchashati eeyya; qassi ichchashati cincca.
3 Eeyyati bantta kuraaziyaa oiqqidosona; shin lambba
oiqqibookkona.
4 SHin cinccati bantta kuraaziyaanne xaaramusiyan lam-
baa oiqqidosona.
5 Machchiyo bullachchiyaagee yeennan gam77in, he
geela7oti banttana xiskkissin zin77i bayidosona.
6 “Bilahe gidido wode, ‘Be7ite, machchiyo bul-
lachchiyaagee gakkiis; a mokkanau kare kiyite’ yaagiya
gita cabboi denddiis.
7 “He wode he geela7oti ubbati beegottidi, bantta ku-
raaziyaa giigissidosona.
8 Eeyyati cinccata, ‘Nu kuraazee to77ana haniyo gishshau,
intte lambbaappe nuuyyo immerkketii’ yaagidosona.

9 “SHin cinccati zaaridi eta, ‘CHii, nuuyyoonne intteyyo
gidenna; hegaa gishshaa intteyyo baizziyaageetukko biidi
shammi ekkite’ yaagidosona.
10 Yaagin eeyya geela7oti lambbaa shammanau biichchi-
daashin, machchiyo bullachchiyaagee puttu gin, giigi uttida
ichchashu geela7oti aara issippe bullachchaa keettaa geli-
dosona; kareekka gorddetti aggiis.
11 “Guyyeppe qassi hinkko geela7oti yiidi, ‘Godau, godau,
nuuyyo dooyarkkii’ yaagidosona.
12 “SHin machchiyo bullachchiyaagee zaaridi, ‘Taani
intteyyo tumaa odais; taani inttena erikke’ yaagiis.
13 “Simmi taani, Asa Na7ai, yaana gallassaa woi saatiyaa
intte erenna gishshau, naagi uttite.

Heezzu Ashkkaratu Leemisuwaa
(Luqaasa 19:11-27)

14 “Aissi giikko, saluwaa kawotettai ba ashkkarata xee-
sidi, bau de7iyaabaa etau sheedhdhidi, oge baana haniya
bitaniyaa milatees.
15 Etau huuphiyan huuphiyan eta wolqqaa keenaa issuwau
ichchashu sha7u biraa, issuwau naa77u sha7u biraa, qassi
issuwau issi sha7u biraa immidi, ba ogiyaa biis.
16 Ichchashu sha7u biraa ekkida ashkkarai sohuwaara bi-
idi zal77idi, hara ichchashu sha7u biraa worissiis.
17 Hegaadankka, qassi naa77u sha7u biraa ekkida
ashkkarai hara naa77u sha7u biraa worissiis.
18 SHin issi sha7u biraa ekkidaagee biidi, ollaa bookkidi, ba
godaa miishshaa moogiis.
19 “Daro wodiyaappe guyyiyan, he ashkkaratu godai yiidi,
ba miishshaa etaara qoodettiis.
20 Ichchashu sha7u biraa ekkida ashkkarai yiidi, hara
ichchashu sha7u biraa sheedhdhiiddi, ‘Ta godau, neeni tau
ichchashu sha7u biraa immadasa; be7a, hara ichchashu
sha7u biraa worissaas’ yaagiis.
21 A godai a, ‘Hayyanaashsho! Neeni lo77onne ammanet-
tiya ashkkara; neeni guuttaban ammanettadasa. Taani nena
darobaayyo alaafe oottana; haa gelada ne godaara ufaitta’
yaagiis.
22 “Qassi naa77u sha7u biraa ekkidaageekka yiidi, ‘Ta go-
dau, neeni tau naa77u sha7u biraa immadasa; be7a, taani
hara naa77u sha7u biraa worissaas’ yaagiis.
23 A godai a, ‘Hayyanaashsho! Neeni lo77onne ammanet-
tiya ashkkara; neeni guuttaban ammanettadasa. Taani nena
darobaayyo alaafe oottana; haa gelada ne godaara ufaitta’
yaagiis.

24 “Issi sha7u biraa ekkidaagee qassi yiidi, ‘Ta godau,
neeni zerabeennasaappe cakkiya asa gidiyoogaanne katta
laalabeennasaappe maxiya meqetti bainna asa gidiyoogaa
taani erais.
25 Taani yayyaas; yaatada baada ne biraa biittan moogaas;
be7a, ne birai hageeho’ yaagiis.
26 “A godai zaaridi, a hagaadan yaagiis; ‘Ha iita aza-
lla ashkkarau, taani zerabeennasaappe cakkiya asa gidiy-
oogaanne katta laalabeennasaappe maxiya asa gidiyoogaa
eradii?
27 Yaatin, neeni ta miishshaa bankkiyan wottidobaa
gidiyaakko, taani simmiyo wode ta miishshaa woriyaara
ekkanaagaa shin attiis.
28 Hegaa gishshau, he miishshaa appe wotti ekkidi, tammu
sha7u birai de7iyoogaayyo immite.
29 Aissi giikko, de7iyo ubbau harai gujettana; i bau gidiyaa-
gaappe darissidi ekkana; shin bainnaagaappe harai atto, he
au de7iya guuttaikka appe ekettiichchana.
30 Allaalle kessenna ashkkaraa kare xumaa kessi olite;
hegan i yeekkananne ba achchaa garccana’ yaagiis.

Wodiyaa Wurssettan Hanana Pirddaa

31 “Taani, Asa Na7ai, kiitanchcha ubbatuura bonchchuwan
yiyo wode, ta bonchcho kawotaa araatan uttana.
32 Sa7an de7iya asai ubbai ta sintti shiiqana; heem-
miyaagee dorssata deeshshatuppe shaakkiyoogaadan, taani
he asaa naa77u kessada shaakkana.
33 Qassi dorssata taappe ushachcha baggaara essada,
deeshshata taappe haddirssa baggaara essana.
34 “Hegaappe guyyiyan, taani kawoi taappe ushachcha
baggaara de7iyaageeta hagaadan yaagana; ‘Ta Aawai
anjjidoogeetoo, haa yiidi sa7ai merettoosappe hachchi
gakkanaashin, intteyyo giigida kawotettaa laattite.
35 Aissi giikko, taani namisettin mizideta; saamettin
ushshideta; imatta gidada binkka mokkideta.
36 Taani kallottin maizzideta; harggin be7ideta; qashettin
taakko gakkideta’ yaagana.
37 “Hegaappe guyyiyan, xilloti zaaridi, a hagaadan yaa-
gana; ‘Godau, neeni namisettin, aude be7idi mizidoo? Woi
neeni saamettin, aude be7idi ushshidoo?
38 Neeni imatta gidada yin aude be7idi mokkidoo? Woi
neeni kallottin aude maizzidoo?
39 Qassi neeni harggin, woi qashettin neekko biidi aude
nena be7idoo?’ yaagana.
40 Taani kawoi zaarada, ‘Taani intteyyo tumaa odais; intte
ha ta ishanttu ubbaappe harai atto, laafiya issuwaayyo ootti-
dobaa gidikkokka, hegaa tau oottideta’ yaagana.

41 “He wode, taappe haddirssa baggaara de7iyaageeta taani
yaagana; ‘Ha qanggettidaageetoo, ta matappe kichchite; biidi
xalahe halaqaayyoonne a kiitanchchatuyyo giigida merinaa
taman gelite.
42 Aissi giikko, taani namisettin, tana mizibeekketa;
saamettin ushshibeekketa.
43 Taani imatta gidada bin, tana mokkibeekketa;
kallottin maizzibeekketa; qassi harggin, qashettinkka tana
be7ibeekketa’ yaagana.
44 “He wode eti qassi hagaadan yaagidi zaarana; ‘Godau,
neeni namisettin woi saamettin, woi imatta gidada bin woi
kallottin, woi harggin woi qashettin, aude be7idi, nena maad-
dennan ixxidonii?’ yaagana.
45 “He wode taani kawoi zaarada eta, ‘Taani intteyyo tumaa
odais; intte ha ubbaappe laafiya issuwaa maaddennan ixxi-
doogee, tana maaddennan ixxidoogaa’ yaagana.
46 Hegeeti merinaa qaxxayuwau baana; shin xilloti meri-
naa de7uwau baana” yaagiis.

26

Yesuusa Bolli Maqettidosona
(Marqqoosa 14:1-2; Luqaasa 22:1-2; Yohaannisa 11:45-53)

1 Yesuusi ha timirttiyaa ubbaa wurssido wode, ba erissiyo
ashkkarata,
2 “Naa77u gallassappe guyyiyan, Paasikaa Baalaa
bonchchiyo gallassa gidiyoogaa ereeta. He gallassi tana,
Asa Na7aa, asai masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi
kaqqanau aatti immana” yaagiis.
3 He wode qeese halaqatinne dere cimati Qayaafa giyo
qeese ubbatu halaqaa gita keettan shiiqidi,
4 asi erennan Yesuusa oiqqidi, woranau maqettidosona.
5 SHin eti, “Asai ooshshaa kessenna mala, Paasikaa
bonchchiyo gallassi hegaa oottokko” yaagidosona.

Issi Maccaasiyaa Yesuusa SHittuwaa Tiyaasu
(Marqqoosa 14:3-9, Yohaannisa 12:1-8)

6 Yesuusi Biitaaniyaa kataman inchchirichchaa harggiya
Simoona son de7ishin,
7 issi mishiriyaa albbasxxiroosa giyo shuchchaappe oottido
bilqqaadiyaa kumida daro al77o shittuwaa ekkada yaasu;
yaada qumaa i miishin, he shittuwaa Yesuusa huuphiyan
tigaasu.
8 SHin erissiyo ashkkarati hegaa be7idi hanqqettidosona;
hanqqettidi, “Ha shittuwaa coo mooriyoogee aibissee?
9 Aissi giikko, ha shittuwaa al77o waagan baizzidi, mi-
ishshaa hiyyeesau immanau danddayettees” yaagidosona.

10 Yesuusi eti giyoogaa eridi, eta hagaadan yaagiis; “Ha
maccaasiyo aissi waisseetii? A tau lo77obaa oottaasu.
11 Hiyyeesati ubba wode inttenaara de7oosona; shin taani
inttenaara ubba wode de7ikke;
12 a ha shittuwaa ta bolli tigiyoogee tana mooganau giigis-
sanaassa.
13 Taani intteyyo tumaa odais; sa7a ubban ha wonggeliyaa
mishiraachchuwaa odiyoosan awaanikka, asai o hassayana
mala, a oottidoogee odettana” yaagiis.

Yihudai Yesuusa Aattidi Immanau Maayiis
(Marqqoosa 14:10-11; Luqaasa 22:3-6)

14 He wode tammanne naa77u erissiyo ashkkaratuppe issoi
Yihudaa Asqqorootu giyoogee qeese halaqatukko biis.
15 Biidi, “Taani intteyyo Yesuusa oittikko, tau ai immuu-
teetii?” yaagin eti ayyo hasttamu biraa qoppidi immidosona.
16 Hegaappe guyyiyan, Yihudai Yesuusa aattidi immanau
injjetiya wodiyaa wochchees.

Yesuusi Aihudatu Paasikaa Kahuwaa Ba Kiittidoogeetuura Miis
(Marqqoosa 14:12-21; Luqaasa 22:7-14, 21-23; Yohaannisa 13:21-30)

17 Oittaa miyo gallassaa bonchchiyo koiro gallassi, erissiyo
ashkkarati Yesuusakko yiidi, “Paasikaa bonchchiyo gallassi
neeni maana qumaa awan giigissanee?” yaagidosona.
18 Yaagin Yesuusi eta, “Katamaa biidi, issi bitaniyaa,
‘Tamaarissiyaagee nena, “Tau wodee gakkiis; taani ta eris-
siyo ashkkaratuura Paasikaa bonchchiyo gallassaa ne son
aattana” yaagees’ yaagite” yaagiis.
19 Erissiyo ashkkarati Yesuusi banttana azazidoogaadan
oottidi, Paasikaa bonchchiyo gallassi maana qumaa giigissi-
dosona.
20 Sa7ai omarido wode, Yesuusi tammanne naa77u erissiyo
ashkkaratuura qumaa maanau uttiis.
21 Eti miishin, Yesuusi eta, “Taani intteyyo tumaa odais;
intteppe issi urai tana aattidi immana” yaagiis.
22 Eti daro dagammidi, huuphiyan huuphiyan, “Godau,
tumu taneeshsha?” giyoogaa doommidosona.
23 Yesuusi zaaridi, “Ba kushiyaa tanaara issippe shaatiyan
yeddidi tushkkiyaagee tana aattidi immana.
24 Taani, Asa Na7ai, Xoossaa maxaafai haiqqana
giidoogaadan haiqqana; shin tana, Asa Na7aa, aattidi
immiya urau aayye7ana; he urai yelettennan attiyaakko
au keha shin” yaagiis.
25 A oittiya Yihudai zaaridi, “Tamaarissiyaagoo, neeni giy-
oogee tanee?” yaagiis.

Yaagin Yesuusi zaaridi a, “Neeni ne huuphen gaadasa” yaagiis.

Godaa Kahuwaa Ekkiyo Wogaa
(Marqqoosa 14:22-26; Luqaasa 22:15-20; Koiro Qorontoosa 11:23-25)

26 Eti miishin, Yesuusi oittaa ekkidi, Xoossaa galatiis; he oittaa menttidi, ba erissiyo ashkkaratuyyo immiiddi, “Heite; miite; hagee ta ashuwaa” yaagiis.
27 Burccukkuwaa ekkidi, Xoossaa galatiis. Etau immiiddi, “Ubbai hagaappe uyite;
28 aissi giikko, hagee daro asaa nagarai atto geetettana gishshau gukkiya ta suuttaa; ta suuttai ooratta maachchaa.
29 SHin taani intteyyo odais; taani ta Aawaa kawotettan ooratta woine eessaa inttenaara uyana gallassai gakkanaashin, naa77anttuwaa ha woine eessaa mulekka uyikke” yaagiis.
30 Mazamuriyaa yexxidoogaappe guyyiyan, Dabira Zaite giyo deriyaa biidosona.

Yesuusi PHeexiroosi Kaddanaagaa Kasetidi Yootiis
(Marqqoosa 14:27-31; Luqaasa 22:31-34; Yohaannisa 13:36-38)

31 Yesuusi he wode eta, “Hachchi qammi intte ubbai tana yeggi bayidi baqatana; aissi giikko, Xoossaa maxaafai,
‘Xoossai dorssaa heemmiyaagaa worana;
worin dorssaa wudee laalettana’
yaagees.
32 SHin taani haiquwaappe denddidoogaappe guyyiyan, intteppe kasetada Galiilaa baana” yaagiis.
33 PHeexiroosi zaaridi, “Eti ubbati nena yeggi bayidi baqatikkokka, taani nena mulekka yeggikke” yaagiis.
34 Yesuusi PHeexiroosa, “Taani neeyyo tumaa odais; hachchi qammi kuttoi waassanaappe kase, neeni tana heezzutoo kaddana” yaagiis.
35 Yaagin PHeexiroosi zaaridi, “Taani harai atto, nenaara issippe haiqqiyaakkokka, nena mulekka kaddikke” yaagiis.

Yesuusi Geetesemaanen Woossiis
(Marqqoosa 14:32-42; Luqaasa 22:39-46)

Qassi erissiyo ashkkarati ubbatikka hegaadan giidosona.
36 Yesuusi he wode ba erissiyo ashkkaratuura Geetesemaane giyo sohuwaa biidi eta, “Taani hiniyo baada Xoossaa woossishin, intte hagan uttiishshite” yaagiis.
37 Yaagidi PHeexiroosanne Zabddiyoosa naata naa77aa banaara ekki efiidi, daro kayyuwaanne waayiyaa doommiis.

38 Qassi eta, “Taani haiqqana gakkanaassikka kayyottais;
hagan takkidi, tanaara naagite” yaagiis.
39 Guuttaa sinttaukko shiiqiiddi, biittan gufannidi, “Ta
Aawau, danddayettiyaabaa gidikko, ha burccukkuwaa
taappe digga; shin neeni koyiyoogaadan hanoppe attin,
taani koyiyoogaadan hanoppo” yaagidi Xoossaa woossiis.
40 Yesuusi erissiyo ashkkaratukko simmidi yiis; xiskki-
daageeta demmidi PHeexiroosa, “Intte issi saatekkonne
xiskkennan tanaara naaganaukka danddayibeekketii?
41 Paaciyan intte gelenna mala, naagitenne Xoossaa woos-
site; ayyaanai giigi uttiis; shin ashoi daafuranchcha” yaagiis.
42 Yesuusi qassi naa77anttuwaa biidi, “Ta Aawau, taani
ha burccukkuwaappe uyennan de7ishin burccukkuwaa
denttanaagee danddayettennabaa gidikko, neeni koyiyoobai
hano” yaagidi Xoossaa woossiis.
43 Qassikka simmi yiidi, erissiyo ashkkaratu aifiyaa xiskkoi
goozi wottido gishshau, xiskkidaageeta demmiis.
44 Qassikka eta yeggi bayidi biidi, heezzanttuwaa kase
qaaliyo zaarettidi, Xoossaa woossiis.
45 Hegaappe guyyiyan, erissiyo ashkkaratukko yiidi,
“Ha77i gakkanaashinkka xiskkeetiinne shemppeetii? Be7ite,
tana, Asa Na7aa, nagaranchcha asatuyyo aattidi immiyo
wodee gakkiis.
46 Denddidi hinddite; be7ite, tana aattidi immiyaagee
hageeho gakkiis” yaagiis.

Yesuusi Ba Morkketun Oiqettiis
(Marqqoosa 14:43-50; Luqaasa 22:47-53; Yohaannisa 18:3-12)

47 Yesuusi hegaa biron haasayishin, tammanne naa77u
erissiyo ashkkaratuppe issoi, Yihudai, gakki wodhdhiis; qassi
qeese halaqatinne dere cimati kiittin, bisuwaanne dullaa
oiqqida daro asai aara issippe yiis.
48 Yesuusa aattidi immiyaagee he daro asaa, “Taani yeriy-
oogee a; a oiqqite” yaagidi malaataa yooti wottiis.
49 Sohuwaarakka Yesuusakko shiiqidi, “Tamaarissiyaagoo,
saro de7ai” yaagidi a yeri ekkiis.
50 Yesuusi a, “Ta jaalau, neeni oottanabaa ootta agga”
yaagiis.
Hegaappe guyyiyan, he daro asai shiiqidi, Yesuusa mintti
oiqqiis.
51 Yesuusaara de7iyaageetuppe issoi ba bisuwaa shod-
dinne qeese ubbatu halaqaa ashkkaraa shocidi, a haittaa
qanxxi oliis.

52 Yesuusi he wode a hagaadan yaagiis; “Ne bisuwaa a
shoohuwan zaarada wotta; aissi giikko, biso shoddiya ubbai
bison haiqqana.
53 Ta Aawai daro sha7u kiitanchchata issi kuttan yeddidi,
tana maaddana mala, taani a woossanau danddayiyoogaa
erikkiiyye?
54 Yaatin, Xoossaa maxaafati hagaadan hananau bessees
yaagidoogee waanidi polettanau danddayii?” yaagiis.
55 Hegaappe guyyiyan, Yesuusi he shiiqida daro asaa
hagaadan yaagiis; “Tana pangga kessidi, pangga oiqqiy-
oogaadan oiqqanau bisonne dulla oiqqidi yiidetii? Taani
Beeta Maqidasiyan tamaarissaidda, gallassi gallassi intte-
naara oottiyo wode tana oiqqibeekketa;
56 shin hagee ubbai hanidoogee hananabaa yootiyaageeti
Xoossaa maxaafatun xaafidoogee polettanaassa” yaagiis.

Erissiyo ashkkarati he wode ubbati a yeggi bayidi baqati-
dosona.

Yesuusi Pirdda SHangguwau Aadhdhiis
(Marqqoosa 14:53-65; Luqaasa 22:54-55,63-71; Yohaannisa 18:13-14,19-24)

57 Yesuusa oiqqidaageeti qeese ubbatu halaqaa
Qayaafakko, higgiyaa tamaarissiyaageetinne cimati
shiiqidosaa ekki efiidosona.
58 SHin PHeexiroosi qeese ubbatu halaqaa dirssa giddo
gakkanaashin, haahuwan a kaalliis; yohuwaa wurssettaa
be7anau dirssa giddo gelidi, naagiyaageetuura utti bayiis.
59 Qeese halaqatinne yaa7aa asai ubbai Yesuusa woranau a
bolli worddo markka demmanau koyidosona.
60 SHin harai atto daroti yiidi, a bolli wordduwaa markkat-
tinkka appe ainne demmibookkona. Guyyeppe naa77ati
yiidi,
61 “Ha bitanee, ‘Taani Xoossaa Beeta Maqidasiyaa qolada,
heezzu gallassan zaaretta keexxanau danddayais’ yaagiis”
yaagidosona.
62 Qeese ubbatu halaqai denddi eqqidi Yesuusa, “Hageeti
nena mootiyo mootuwau neeyyo zaariyoobi baawee?”
yaagiis.
63 SHin Yesuusi co77u giis; qassikka qeese ubbatu halaqai
a, “Taani nena de7o Xoossaa sunttan callais; neeni Xoossaa
Na7aa Kiristtoosa gidikko nuussi oda” yaagiis.
64 Yaagin Yesuusi zaaridi, “Neeni ne huuphenkka gaadasa;
shin taani intteyyo odais; hagaappe sinttan, intte tana, Asa
Na7aa, wolqqaama Xoossaappe ushachcha baggaara utti-
daashiininne saluwaa shaaraara yiishin be7ana” yaagiis.

65 Hegaappe guyyiyan, qeese ubbatu halaqai ba maayuwaa
pooshshi olidi, “Hagee cayiichchiis; nuna hagaappe sinttan
aissi hara markka koshshii? I ha77i cayiyoogaa intte siyideta.
66 Intte qofai aibee?” yaagiis.
Yaagin eti, “Au haiqoi bessees” yaagidi zaaridosona.
67 Hegaappe guyyiyan, eti a som77uwan cuchchidi, a
dechchidosona; harati qassi a baqqidi,
68 “Kiristtoosaa! Nena dechchidai oonee? Ane nuuyyo
hananabaa yoota” yaagidosona.

PHeexiroosi Yesuusa Kaddiis
(Marqqoosa 14:66-72; Luqaasa 22:56-62; Yohaannisa 18:15-18,25-27)

69 PHeexiroosi keettaappe kareera dirssa giddon utti-
daashin, issi ashkkariyaa akko yaada, “Neenikka Galiilaa
Yesuusaara issippe de7aasa” yaagaasu.
70 SHin i eta ubbaa sinttan he ashkkariyo, “Neeni giyoobai
aibakko taani erikke” yaagidi kaddiis.
71 Qassi biidi dirssaa penggekko kiyishin, hara ashkkariyaa
a be7ada, hegan de7iya asatuyyo, “Ha bitanee Naazireeta
Yesuusaara de7ees” yaagaasu.
72 Yaagin PHeexiroosi naa77anttuwaa caaqqidi, “Taani
hegaa bitaniyaa erikke” yaagiis.
73 Guuttaa gam77ishin, hegan eqqida asati PHeexiroosakko
yiidi, “Neenikka tuma etaara issippe de7aasa; aissi giikko,
neeni haasayiyo haasayaikka nena erissees” yaagidosona.
74 Hegaappe guyyiyan PHeexiroosi, “Taani hegaa bitaniyaa
erikke!” yaagidi, bana qanggettaanne caaquwaa doommiis.
He wode sohuwaarakka kuttoi waassi aggiis.
75 PHeexiroosi bana Yesuusi, “Neeni kuttoi waassanaappe
kase heezzutoo tana kaddana” giidoogaa hassayidi, kare
kiyidi, mishettidi yeekkiis.

27

Yesuusi PHilaaxoosa Sintti Pirddau SHiiqiis
(Marqqoosa 15:1; Luqaasa 23:1-3; Yohaannisa 18:28-32)

1 Maallado guuraara qeese halaqati ubbatinne dere cimati
Yesuusa woranau maqettidosona;
2 eti Yesuusa qachchidi efiidi, deriyaa haariya
PHenxxeniyaa PHilaaxoosayyo aattidi immidosona.
3 Yesuusa he wode oittida Yihudai PHilaaxoosi Yesuusa
bolli pirddidoogaa be7idi, “Aayye7ana! Oittennan aggarkki-
naashsha!” yaagidi, he hasttamu biraa qeese halaqatuyy-
oonne dere cimatuyyo guyye zaaridi,
4 “Taani geeshsha asa oittada nagaraa oottaas” yaagiis.

SHin eti a, “Hegee nuuyyo ai metoo? Hegee ne shene” yaagidosona.

5 Yihudai biraa Beeta Maqidasiyan oli bayiis; eta matappe aggidi biidi, suletti haiqqiis.

6 Qeese halaqati biraa ekkidi, “Ha birai suutta miishsha gidishin, nuuni Beeta Maqidasiyaa miishshaara gattiyoogee higge gidenna” yaagidosona.

7 Yaagidi issippe zorettidi, asa biitta asayyo moogo gade oottanau urqqa miishsha medhdhiyaageetu gadiyaa shammidosona.

8 Hegaa gishshau, he gadee hachchi gakkanaassikka, suutta gade geetettidi xeesettees.

9 Hananabaa yootiya Ermmaasi, “Eti Israa7eela asai au qanxxanau qoppido hasttamu xaqara biraa ekkidi,

10 Godai tana azazidoogaadan, urqqa miishsha medhdhiyaageetu biittaa shammanau immidosona” giidoogee he wode polettiis.

PHilaaxoosi Yesuusa Qoridi Oichchiis
(Marqqoosa 15:2-5; Luqaasa 23:3-5; Yohaannisa 18:33-38)

11 Yesuusi deriyaa haariyaagaa sintti shiiqin, deriyaa haariyaagee a, “Neeni Aihudatu kawoo?” yaagidi oichchiis.

Yesuusi a, “Neenikka gaasa” yaagiis.

12 Qeese halaqatinne dere cimati a mootin, etau ainne zaaro immibeenna.

13 He wode, PHilaaxoosi Yesuusa, “Hageeti nena mootiyoobaa ubbaa siyikkii?” yaagiis.

14 Yesuusi harai atto, issi qaalakka zaarennan ixxin, deriyaa haariyaagee daro garamettiis.

Yesuusi Haiquwau Pirddettiis
(Marqqoosa 15:6-15; Luqaasa 23:13-25; Yohaannisa 18:39-40; 19:1-16)

15 Deriyaa haariyaagee Paasikaa bonchchiyo gallassan, asai koyiyo issi uraa qashuwaappe birshshiyo meezee de7ees.

16 He wode issi Barbbaana giyo daro erettida iita asi qasho keettan de7ees.

17 Hegaa gishshau, daro asai issisaa shiiqidaashin PHilaaxoosi, “Taani intteyyo Barbbaana birshshooyye, woi Kiristtoosa giyo Yesuusa birshshoo?” yaagidi asaa oichchiis.

18 Aissi giikko, eti qanaatidi Yesuusa oittidoogaa i erees.

19 PHilaaxoosi pirdda keettan uttidaashin, a machchiyaa ayyo, “He xillo bitaniyaa ainne oottoppa; aissi giikko, taani hachchi qammi aimuwan aban daro waayettaas” yaagada kiittaasu.

20 SHin qeese halaqatinne dere cimati PHilaaxoosi Barb-
baana birshshidi, Yesuusa woranaadan, shiiqida asai a woos-
sana mala, asaa cimmidosona.
21 PHilaaxoosi zaaridi eta, “Taani eta naa77aappe intteyyo
oona birshshanau koyeetii?” yaagin eti, “Barbbaana bir-
shshanau koyoos” yaagidosona.
22 PHilaaxoosi, “Yaatin, Kiristtoosa giyo Yesuusa waatoo?”
yaagidi eta oichchin ubbai, “Masqqaliyaa bolli misimaariyan
xishettidi kaqetto” yaagidosona.
23 PHilaaxoosi asaa, “Aissi? Ai iitabaa oottidee?” yaagiis.
SHin asai kaseegaappekka ba qaalaa xoqqu oottidi,
“Masqqaliyaa bolli misimaariyan xishettidi i kaqetto”
yaagidosona.
24 Ooshshi denddanaagaappe attin, aibinne polettennaa-
gaa PHilaaxoosi be7idi, haattaa ekkidi, “Ha bitanee haiqqiy-
ooban taani gelikke; hegaa intte erite” yaagidi shiiqida asaa
sinttan ba kushiyaa meecettiis.
25 SHiiqida asai ubbai zaaridi, “A suuttaa gomee nunanne
nu naata gakko” yaagiis.
26 Hegaappe guyyiyan, PHilaaxoosi Barbbaana etau bir-
shshiis; birshshidi lissuwan Yesuusa garafidi, masqqaliyaa
bolli misimaariyan xishidi kaqqanau etau aattidi immiis.

Wotaaddarati Yesuusa Bolli Qilliiccidosona
(Marqqoosa 15:16-20; Yohaannisa 19:2-3)

27 Hegaappe guyyiyan, PHilaaxoosa wotaaddarati Yesuusa
deriyaa haariyaagaa ooso keettaa ekki efin, wotaaddarati
ubbai a lanqqiyan yuuyi aadhdhidi eqqidosona.
28 A afalaa qaari ekkidi, zo7o afalaa a maizzidosona.
29 Qassi agunttaa akiliiliyaa giigissidi, a huuphiyan wot-
tidosona; a ushachcha kushiyan shombboqo gatimaa oit-
tidi, a sinttan gulbbatidi, “Aihudatu kawuwau, saro de7ai!”
yaagidi, a bolli qilliiccidosona.
30 A bolli cuchchidosona; he shombboqo gatimaa ekkidi, a
huuphiyaa shocidosona.
31 Eti a bolli qilliiccidoogaappe guyyiyan, zo7o afalaa appe
qaari ekkidi, a afalaa a maizzidosona; qassi masqqaliyaa
bolli misimaariyan xishidi a kaqqanau ekki efiidosona.

Yesuusi Kaqettiis
(Marqqoosa 15:21-32; Luqaasa 23:25-43; Yohaannisa 19:17-27)

32 Eti kare kiyiiddi, issi Simoona giyo Qareena biitta asa
demmidi, Yesuusa masqqaliyaa wolqqan toossidosona.
33 Golggottaa giyoosaa gakkidosona. “Golggottaa” giyoogee
“Guuggiyaa Sohuwaa” giyoogaa.

34 Hegan eti ciyyee walahettido woine eessaa Yesuusayyo
uyanau immidosona; immin i hegaa ganxxi xeellidi, uyen-
nan ixxiis.
35 Eti masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi a kaqqi-
doogaappe guyyiyan, a afalaa shaakkidi, saamaa yeggidi
ekkidosona.
36 Hegaappe guyyiyan, a naaganau hegan utti bayidosona.
37 Qassi, “Hagee Aihudatu Kawuwaa Yesuusa” yaagidi
mootiyo xifatiyaa a huuphessaara wottidosona.
38 Yesuusaara he wode naa77u panggata issuwaa appe
ushachcha baggaara, qassi issuwaa appe haddirssa bag-
gaara, masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi kaqqidosona.
39 Ogiyaara aadhdhiya asai Yesuusa karidi, ba huuphiyaa
qaattiiddi cayiis.
40 “Beeta Maqidasiyaa qolada heezzu gallassa giddon ke-
exxiyaagoo, ne huuphiyaa ashsha; neeni Xoossaa Na7a
gidikko, ane masqqaliyaa bollappe wodhdha” yaagiis.
41 Hegaadankka, qeese halaqati higgiyaa tamaaris-
siyaageetuuranne cimatuura issippe Yesuusa bolli
qilliicciiddi, hagaadan yaagidosona;
42 “Harata ashshiis; shin bana ashshanau danddayenna. I
Israa7eela kawo; ane masqqaliyaa bollappe ha77i wodhdho;
nuunikka qassi a ammanana.
43 Xoossan i ammanettees; Xoossai a ashshana koyikko
ane ashsho; aissi giikko, i bana, ‘Taani Xoossaa Na7aa’ gees”
yaagidosona.
44 Qassi harai atto, aara masqqaliyaa bolli misimaariyan
xishettidi kaqettida panggatikka hegaadan giidi, a bolli qilli-
iccidosona.

Yesuusi Haiqqiis

(Marqqoosa 15:33-41; Luqaasa 23:44-49; Yohaannisa 19:28-30)

45 Usuppun saateppe doommidi, uddufun saate
gakkanaashin, biitta ubbai xumiis.
46 Uddufun saate gidiyo heeran Yesuusi ba qaalaa xoqqu
oottidi, “Elohee, Elohee, laamaa sabaqitaanii?” yaagiis.
Hegaa giyoogee, “Ta Xoossau, ta Xoossau, tana aissi aggadii?”
giyoogaa.
47 Hegan eqqida asaappe issoi hegaa siyidi, “Ha bitanee
Eelaasa xeesees” yaagiis.
48 Sohuwaara etappe issoi woxxidi, gombbilla mala ispponjjiyaa ekkidi, caala woine eessaa kunttiis; hegaa shombboqo gatimaa xeeran wottidi, ushshanau a doonaakko shiishshiis.
49 SHin hankkooti, “Nangga, Eelaasi a ashshanau
yaanaakkonne be7oos” yaagidosona.

50 Yesuusi naa77anttuwaa ba qaalaa xoqqu ootti waassidi,
haiqqi bayiis.
51 Akeekite; Beeta Maqidasiyan kaqettida magalashoi qom-
moppe duge gakkanaassi, naa77u kiyidi, pooshetti wodhd-
hiis; biittai qaaxxiis. Qassi zaallaikka phalqqettiis;
52 duufoti dooyettidosona. Xoossaa asatuppe daroti haiqqi-
daageeti, haiquwaappe denddidosona.
53 Eti duufuwaappe kiyidi, Yesuusi haiquwaappe dendd-
doogaappe guyyiyan, geeshsha katamaa biidosona; hegan
eta daro asai be7iis.
54 Mato halaqainne aara Yesuusa naagiya wotaaddarati bi-
ittai qaaxxiyoogaanne hegan hanidabaa ubbaa be7ido wode
daro yayyidosona; yayyidi, “Tumu hagee Xoossaa Na7aa”
yaagidosona.
55 Hegan daro maccaasati, Galiilappe doommidi, Yesuusa
maaddiiddi kaallidaageeti, haahuwan eqqidi xeelloosona.
56 Eta giddon Magddala giyo katamaappe yiida Mairaama,
Yaaqoobanne Yooseefa aayyiyaa Mairaamanne Zabddiyoosa
naatu aayyiyaa de7oosona.

Yesuusi Moogettiis
(Marqqoosa 15:42-47; Luqaasa 23:50-56; Yohaannisa 19:38-42)

57 Sa7ai omariyo wode, Yooseefa giyo issi dure bitanee,
Armmaatiyaasa katamaa asi yiis; i ba huuphenkka Yesuusa
kaalliyaagaa.
58 Yooseefi PHilaaxoosakko biidi, Yesuusa ahaa ekkanau
woossiis; woossin PHilaaxoosi Yooseefayyo imettana mala
azaziis.
59 Yesuusa ahaa ekkidi, geeshsha moogo afalan xaaxiis.
60 Xaaxidi baayyo moogettanau shuchchaa woocido
ooratta gonggoluwaa giddon a ahaa wottiis; qassi he
gonggoluwaa doonan gita shuchchaa gonddorssi wottidi,
aggi bayidi biis.
61 Magddala katamaappe yiida Mairaamanne hinkko
Mairaama hegan gonggoluwaakko simmidi uttidosona.
62 Sambbataassi giigettiyo gallassaappe wonttetta gallassi,
qeese halaqatinne Parisaaweti PHilaaxoosaara gaittidi, ha-
gaadan yaagidosona;
63 “Godau, he worddoi paxa de7iyo wode, ‘Taani heezzu
gallassappe guyyiyan, haiquwaappe denddana’ yaagidoogaa
nuuni hassayida.
64 Hegaa gishshau, a moogido gonggoluwaa heezzu gal-
lassa gakkanaassi, mintti naagana mala azazarkkii; hegee
xayikko erissiyo ashkkarati biidi, a ahaa wuuqqidi asaayyo,

‘Haiquwaappe denddiis’ yaagana; yaagin naa77antto word-
doi kase wordduwaappe ubba yaa palattana” yaagidosona.
65 PHilaaxoosi eta, “Intteyyo naagiyaageeti de7oosona; bi-
idi intte danddayiyoogaa keenaa naagissite” yaagiis.
66 Yaagin eti biidi, shuchchaa bolli maatafaa attamidi, qassi
naagiyaagaa yaani wottidi, Yesuusa moogido gonggoluwaa
naagissidosona.

28

Yesuusi Haiquwaappe Denddiis
(Marqqoosa 16:1-10; Luqaasa 24:1-12; Yohaannisa 20:1-10)

1 Sambbatai aadhdhin Woggaa gallassi sa7ai wonttishin,
Magddala giyo katamaappe yiida Mairaamanne hinkko
Mairaama Yesuusi moogettido gonggoluwaa be7anau bi-
idosona.
2 Godaa kiitanchchai saluwaappe wodhdhido gishshau,
biittai daro qaaxxiis; he kiitanchchai yiidi, shuchchaa gond-
dorssi olidi, a bolli kiyi uttiis.
3 A merai wolqqantta milatees; a maayoikka shachchaadan
boota.
4 Naagiyaageeti kiitanchchau yashshaa kokkoridi,
haiqqida asadan hanidosona.
5 Kiitanchchai maccaasata hagaadan yaagiis; “Yayyoppite;
aissi giikko, masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi kaqqido
Yesuusa intte koyiyoogaa taani erais.
6 I hagan baawa; aissi giikko, i ba giidoogaadankka
haiquwaappe denddiichchiis; haa yiidi, i zin77idosaa be7ite.
7 Intte ha77i eesuwan biidi, Yesuusi erissiyo
ashkkaratuyyo, ‘Yesuusi haiquwaappe denddiichchiis. Qassi
i intteppe kasetidi, Galiilaa bees; intte a yaani be7ana’ yaagidi
odite. Be7ite, taani intteyyo odaas” yaagiis.
8 Eti yayyiiddinne qassi daro ufaittiiddi, Yesuusi
moogettido gonggoluwaa matappe eesuwan aggidi, erissiyo
ashkkaratukko odanau woxxidosona.
9 Sohuwaara Yesuusi etaara gaittinne eta, “Saro de7eetii”
yaagi aggiis; eti akko shiiqidi, a tohuwaa oiqqidi, ayyo goin-
nidosona.
10 Yesuusi he wode eta, “Yayyoppite; ta ishantti Galiilaa
baana mala, biidi etau yootite; eti tana yaani be7ana” yaagiis.
11 He maccaasati biishin, gonggoluwaa naagiya wotaad-
daratuppe amaridaageeti katamaa biidi, hanidabaa ubbaa
qeese halaqatuyyo odidosona.
12 Qeese halaqati cimatuura issippe shiiqi zorettidi,
wotaaddaratuyyo daro miishshaa immidi,
13 “ ‘Nuuni xiskkidaashin erissiyo ashkkarati qammi yiidi,
a ahaa wuuqqidosona’ yaagite;

14 ha yohuwaa deriyaa haariyaagee siyikko, nuuni ayyo
yooti maizzana; qassi inttena aibinne hirggissennaadan oot-
tana” yaagidosona.
15 Wotaaddarati miishshaa ekkidi, banttau odidoogaadan
oottidosona. Ha yohoi Aihudatu matan hachchi
gakkanaashinkka, odettiiddi de7ees.

Yesuusi Ba Erissiyo Ashkkaratuyyo Beettiis

(Marqqoosa 16:14-18; Luqaasa 24:36-49; Yohaannisa 20:19-23; Yesuusi Kiittidoogeetu Oosuwaa 1:6-8; Koiro Qoronttoosa 15:3-8)

16 SHin tammanne isiini erissiyo ashkkarati Yesuusi bant-
tana biite giido Galiila Deriyaa biidosona.
17 Biidi a be7ido wode ayyo goinnidosona; shin etappe
issooti issooti siridosona.
18 Yesuusi etakko shiiqidi, eta hagaadan yaagiis; “Maata
ubbai saluwaaninne sa7an taayyo imettiis.
19 Hegaa gishshau, intte biidi, asa ubbaa tana kaal-
liyaageeta oottite; Aawaa sunttan, Na7aa sunttaaninne
Geeshsha Ayyaanaa sunttan eta xammaqite.
20 Taani inttena azazidobaa ubbaa eti naagana mala, eta
tamaarissite; taani wodiyaa wurssettai gakkanaassikka ubba
wode inttenaara de7iyoogaa akeekite” yaagiis.

Marqqoosa Wonggeliyaa Mishiraachchuwaa

Gidduwaa Erissuwaa

Marqqoosa Wonggelee koiro denddiiddikka, “Hagee Xoossaa Na7aa Yesus Kiristtoosa mishiraachchuwaa qaalau doomettaa” giiddi doommees. Ha wonggeliyaa mishiraachchuwaa giddon Yesuusi oosuwaasanne maataasa gididi shiiqiis. A maatai a timirttiyan, xalahiyaa citaa bolli ayyo de7iya wolqqaaninne nagaraa atto giyoogan beettiis. Yesuusi, “Asaa nagaraa ailletettaappe kessanau taani ta de7uwaa aattada immanau yiida Asaa Na7aa” yaagidi i ba huuphen haasayiis.

Marqqoosi Yesuusa taarikiyaa sitta ogiyaaninne wolqqai kumido ogiyan odiis. I bairayidi odidoogee Yesuusa qaalaanne timirttiyaa gidennan i oottido ooratta oosota. Xammaqiya Yohaannisa taarikiyaa, Yesuusa xinqqatiyaanne paaciyaa qanttan erissi simmidi, Yesuusa tamaarissuwaanne patuwaa aassidi odees. Takkiiddi takkiiddi Yesuusa kaalliyaageeti Yesuusa loittidi eri eridi biidosona. Yesuusa ixxiyaageetikka ixuwaa gujji gujjidi biidosona. Wurssetta miraafeti Yesuusa de7uwan wurssetta saaminttaa giddon polettida oosota, hegeetikka a kaqettaabaanne a dendduwaabaa odiyaageeta.

Wonggeliyaa mishiraachchuwaa wurssettan haphaa giddon beettiya naa77u kifileti issi issi birshshettatu xalaalan de7iyaageeta.

Xammaqiya Yohaannisa Awaajuwaa
(Maatiyoosa 3:1-12; Luqaasa 3:1-18; Yohaannisa 1:19-28)

1 Xoossaa Na7aa Yesuus Kiristtoosa wonggeliyaa mishiraachchuwaa doomettaa.
2 Hananabaa yootiya Isiyaasi xaafido maxaafan Xoossai,
“Be7a, ta kiittiyoogaa
taani neeppe sinttau yeddana.
I neeyyo ogiyaa kessana.
3 Issoi bazzon ba qaalaa xoqqu oottidi,
‘Godaa ogiyaa giigissite.
I hemettana loossuwaakka
ayyo sitti oottite’ giis”
yaagees.
4 Xammaqiya Yohaannisi asaa xammaqiiddinne, “Intte nagaraappe simmidi xammaqettite; Xoossai intte nagaraa atto gaana” yaagidi qaalaa yootiiddi bazzon kiyi wodhdhiis.

5 Yihudaa biittan de7iya asai ubbainne Yerusalaame kata-
maa asai ubbai Yohaannisakko yees. Yiidi ba nagaraa paaxin,
Yohaannisi he asaa Yorddaanoosa SHaafan xammaqees.

6 Yohaannisi gaameelaa ikisiyan daddido afalaa maayidi,
ba xeessan dafuwaa gixxees; qassi booliyaanne degeeraa
eessaa mees.
7 Yohaannisi qaalaa yootiiddi, “Taappe guyyeera daro min-
niyaagee yees; harai atto, hokkada a caammaa dafuwaa
birshshanaukka taayyo bessenna.
8 Taani inttena haattan xammaqais; shin i inttena
Geeshsha Ayyaanan xammaqana” yaagees.

Yesuusi Xammaqettidoogaanne Paacettidoogaa
(Maatiyoosa 3:13-17; 4:1-11; Luqaasa 3:21-22; 4:1-13)

9 Yesuusi he wode Galiila biittan de7iya Naazireete kata-
maappe yin, Yohaannisi Yorddaanoosa SHaafan a xam-
maqiis.
10 Yesuusi haattaappe kiyosaara saloi dooyettishiininne
Geeshsha Ayyaanai ba bolli haraphphedan wodhdhishin
be7iis.
11 Qassi saluwaappe, “Taani siiqiyo ta Na7ai nena; tana
nebai ufaissees” yaagiya qaalai yiis.

12 Sohuwaarakka Geeshsha Ayyaanai bazzo a yeddiis.

13 Yesuusi bazzon bana Seexaanai paaccishin, oitamu gal-
lassa gattiis; do7aarakka de7iis; kiitanchchatikka yiidi, ayyo
oottidosona.

Yesuusi Moliyaa Oiqqiya Oiddu Asata Xeesiis
(Maatiyoosa 4:12-22; Luqaasa 4:14-15; 5:1-11)

14 Yohaannisi qashettiichchidoogaappe guyyiyan, Yesuusi
Xoossaa kawotettaa wonggeliyaa mishiraachchuwaa yooti-
iddi, Galiila biitti biis;
15 biidi, “Wodee gakkiis; Xoossaa kawotettaikka matattiis.
Intte nagaraappe simmidi, wonggeliyaa mishiraachchuwaa
ammanite” yaagiis.

16 Yesuusi Galiila Abbaa lanqqiyaara aadhdhiiddi, moliyaa
oiqqiyaageeta, Simoonanne a ishaa Inddiraasa, bantta gi-
tiyaa abban yeggiyaageeta be7iis.
17 Be7idi eta, “Tana kaallite; taani inttena asa oiqqiyoogaa
tamaarissana” yaagiis.
18 Yaagin eti sohuwaarakka bantta gitiyaa yeggi bayidi,
Yesuusa kaallidosona.
19 Yesuusi guuttaa sinttaukko biidi, Zabddiyoosa naata
naa77u ishantta, Yaaqoobanne Yohaannisa wolwolo giddon
bantta gitiyaa giigissiyaageeta be7iis.

20 I be7osaarakka eta xeesin, bantta aawaa, Zabddiyoosa,
a oosanchchatuura wolwolo giddon yeggi bayidi, Yesuusa
kaallidi biidosona.

Tuna Ayyaanai Oiqqido Bitanee Paxiis
(Luqaasa 4:31-37)

21 Eti Qifirinaahooma giyo katamaa gelidosona; Yesuusi
Sambbata gallassi sohuwaara Aihuda woosa keettaa gelidi,
tamaarissuwaa doommi aggiis.
22 Baayyo alaafetettai de7iyo asadan, asaa i tamaarissiy-
oogaappe attin, higgiyaa tamaarissiyaageetudan tamaaris-
senna gishshau, asai a timirttiyan garamettiis.
23 He wode iita ayyaanai de7iyo issi bitanee Aihuda woosa
keettaa gelosaarakka ba qaalaa xoqqu oottidi,
24 “Naazireeta Yesuusaa, neeni nuuppe ai koyai? Nuna
xaissanau yaadii? Neeni oonakko erais; neeni Xoossaa
geeshshaa gidikkii!” yaagiis.
25 Yesuusi he iita ayyaanaa, “Haizza; bitaniyaappe kiya”
yaagidi azaziis.
26 Iita ayyaanai bitaniyaa daferettinnee, wolqqappe waa-
sissidi, appe kiyi aggiis.
27 Asai ubbai garamettidi, “Hagee aibee? Ha bitanee ba
alaafetettan harai atto, iita ayyaanatakka azazees; etikka
qassi ayyo azazettoosona; hagee aiba ooratta timirttee?”
yaagidi, ba giddon issoi issuwaa oichchiis.
28 Yesuusabai sohuwaara Galiila biittan de7iya heera ub-
baa gakki aggiis.

Yesuusi Daro Harggancchata Pattiis
(Maatiyoosa 8:14-17; Luqaasa 4:38-41)

29 Yesuusi Aihuda woosa keettaappe kiyosaara,
Yaaqoobaaranne Yohaannisaara Simoona soonne
Inddiraasa soo bi aggiis.
30 Simoona bollotiyaa qoxonne misho harggada
zin77idaaribaa i yaa gakkosaarakka ayyo odi aggidosona.
31 I ikko shiiqidi, i kushiyaa oiqqidi, o dentti essiis; qox-
oinne mishoi o aggin, a etayyo oottaasu.
32 Harggida asa ubbaanne xalaheti oiqqido asa ubbaa
omarssi awai wullidoogaappe guyyiyan, akko ehiidosona.
33 Kataman de7iya asai ubbai he kare shiiqiis.
34 Yesuusi dumma dumma harggiyan oiqettida daro asaa
pattidi, daro xalahetakka kessiis. Kiristtoosa i gidiyoogaa
xalaheti erido gishshau, eta haasayissennan diggiis.

Yesuusi Galiilan Tamaarissiis
(Luqaasa 4:42-44)

35 Yesuusi maallado wonttimaattan denddidi, sooppe
kiyidi, asi bainnasaa biis; biidi yan Xoossaa woossiis.
36 Simooninne aara de7iyaageeti a koyiiddi biidosona.
37 Eti a demmidi, “Asai ubbai nena koyees” yaagiis.
38 Yaagin Yesuusi qassi eta, “Hegaa heeran de7iya hara
katamata hinddite; taani hegankka qaalaa yootanau bessees;
aissi giikko, taani yiidoogee hegaassa” yaagiis.
39 Yaagidi Aihuda woosa keettatun qaalaa yootiiddinne
xalaheta kessiiddi, Galiila biitta ubbaa yuuyiis.

Yesuusi Inchchirichchai Oiqqido Bitaniyaa Pattiis
(Maatiyoosa 8:1-4; Luqaasa 5:12-17)

40 Inchchirichchai oiqqido issi bitanee Yesuusakko yiidi,
a sinttan gulbbatidi, “Neeni koyikko, tana pattanau dand-
dayaasa” yaagidi woossiis.
41 Yesuusi ayyo qarettiis; ba kushiyaa yeddidi, a bochchidi,
“Taani koyais; paxa!” yaagiis.
42 Sohuwaarakka inchchirichchai bitaniyaa yeddi aggin,
bitanee paxi aggiis.
43 Yesuusi wolqqappe godatidi, sohuwaara a kessi yeddiis.
44 Yesuusi a, “Nena era! Hagaa ooyyoonne yootoppa; shin
baada ne bollaa qeesiyaa bessa; qassi neeni ha77i geeshsha
gididoogaa asaa erissanau, Muusee azazido yarshshuwaa
yarshsha” yaagiis.
45 SHin bitanee biidi, yohuwaa ubbasan asa ubbau
oduwaanne laalettaa doommiis; hegaa gishshau, Yesuusi
qoncciyaa kiyidi, katama gelanau danddayibeenna; shin asi
bainnasan gaxan de7iis; qassi asai ubbasaappe akko yees.

2

Yesuusi Bollai Silido Bitaniyaa Pattiis
(Maatiyoosa 9:1-8; Luqaasa 5:17-26)

1 Amarida gallassaappe guyyiyan, “Yesuusi Qifirinaa-
hooma guyye simmidi, son de7ees” giyo odoi siyettiis.
2 Keettai ekkennan ixxin, harai atto, kareekka un77ana
gakkanaassi daro asai shiiqiis; shiiqin Yesuusi qaalaa asau
yootees.
3 Oiddu asati bollai silido issi bitaniyaa tookkidi, akko
ehiidosona.
4 Asai darido gishshau, bitaniyaa Yesuusakko efaanau
etayyo danddayettennan ixxin, Yesuusi de7iyo ginaara keet-
taa qaaridi, kaaraa lukkidosona; he lukkidosaara bitaniyaa i
zin77ido halaara duge yeddidi, Yesuusa sinttan wottidosona.
5 Yesuusi eta ammanuwaa be7idi, he bollai silido bitaniyaa,
“Ta na7au, ne nagarai atto geetettiis” yaagiis.

6 Yaagin higgiyaa tamaarissiyaageetuppe he sohuwan uttida issooti issooti bantta wozanan,
7 “Laa ha bitanee hagaa mala iitabaa Xoossaa bolli aissi haasayii? Xoossaa xalaalappe attin, harai ooni nagara atto gaanau danddayii?” yaagidi qoppidosona.
8 Eti bantta wozanan hegaadan qoppidoogaa Yesuusi sohuwaara ba ayyaanan eridi, eta hagaadan yaagiis; “Intte intte wozanan aissi hegaadan qoppeetii?
9 Bollai silido bitaniyaa, ‘Ne nagarai atto geetettiis’ giyoogee mateeyye? Woi, ‘Dendda eqqada ne halaa tookkada hemetta’ giyoogee matee?
10 SHin taayyo, Asa Na7aayyo, sa7aa bollan nagara atto gaanau alaafetettai de7iyoogaa taani inttena erissana” yaagidi he bollai silido bitaniyaa,
11 “Nena gais; dendda eqqa; yaatada ne halaa tookkada ne soo ba” yaagiis.
12 Bitanee sohuwaara denddi eqqidi, ba halaa tookkidi, asai ubbai xeellishin biis; bin asai ubbai garamettidi, “Nuuni hagaa malabaa mulekka be7i erokko” yaagidi Xoossaa galatiis.

Yesuusi Leewa Xeesiis
(Maatiyoosa 9:9-13; Luqaasa 5:27-32)

13 Yesuusi naa77anttuwaa Galiila Abbaa dooni biis; asai ubbai akko yiidaagaa tamaarissiis.
14 Hegaara aadhdhiiddi, Ilppiyoosa na7aa Leewa, giyoogee giiraa giiriyoosan uttidaagaa demmidi, “Tana kaalla” yaagiis. Yaagin Leewi denddi eqqidi, a kaalliis.
15 Yesuusi qumaa maanau Leewi son uttidaashin, giiraa ekkiya daro asainne nagaranchchati aaranne i erissiyo ashkkaratuura issippe uttidosona. Aissi giikko, a kaalliyaageetu giddon hegeetu mala asati daridosona.
16 Higgiyaa tamaarissiya issi issi Parisaaweti Yesuusi nagaranchchatuuranne giiraa ekkiyaageetuura qumaa miishin be7idi, “I aissi nagaranchchatuuranne giiraa ekkiyaageetuura qumaa mii?” yaagidi, erissiyo ashkkarata oichchidosona.
17 Yesuusi eti giyoogaa siyidi, “Harggaanchchatuppe attin, payyatuyyo aakime koshshenna; taani nagaranchchata xeesanau yiidoogaappe attin, xillota xeesanau yabeikke” yaagidi etayyo zaariis.

Xoomaabaa Eranau SHiiqida Oishaa
(Maatiyoosa 9:14-17; Luqaasa 5:33-39)

18 Xammaqiya Yohaannisi erissiyo ashkkaratinne Parisaaweti xoomoosona; amarida asati Yesuusakko yiidi, “Yohaannisi erissiyo ashkkaratinne Parisaaweti erissiyo

ashkkarati xoomoosona; shin neeni erissiyo ashkkarati aissi
xoomokkonaa?” yaagidosona.
19 Yesuusi eta hagaadan yaagiis; “Bullachchaa yiida asati
machchiyo ekkiyaagee banttanaara de7ishin, xoomanau
danddayiyoonaa? Machchiyo ekkiyaagee etaara de7ishin,
xoomanau danddayokkona.
20 SHin machchiyo ekkiyaagaa eta matappe efaana wodee
yaana; eti he wode xoomana.
21 “Ceega maayo bolli ooratta woto wotti sikkiya asi baawa;
wotti sikkikko, ooratta wotoi ceega maayuwaa peererettana;
peerettaikka kaseegaappe darana.
22 Qassi ho77o woine eessa ceega ogoron naaqqiya asi
baawa; shin naaqqikko, he woiniyaa eessai ogoruwaa
daakkana; baukka gukkana; ogoroikka moorettana; shin
ho77o woine eessaa ooratta ogoron naaqqeettees” yaagiis.

Sambbataabaa Eranau SHiiqida Oishaa
(Maatiyoosa 12:1-8; Luqaasa 6:1-5)

23 Yesuusi issi Sambbata gallassi tiya banggaa giddoora
aadhdhishin, erissiyo ashkkarati aara biiddi, banggaa
tiyaappe duutettaa doommidosona.
24 Parisaaweti Yesuusa, “Be7a; neeni erissiyo ashkkarati
Sambbata gallassi higge gidennabaa aissi oottiyoonaa?”
yaagidosona.
25 Yesuusi eta, “Daawiti namisettidi, miyoobaa koyido
wode, banaara de7iyaageetuura oottidobaa mulekka nab-
babibeekketii?
26 Abiyaataari qeese ubbatu halaqa gidido wode, Daawiti
Xoossaa keettaa gelidi, qeesetu xalaalai maanaappe attin,
ooninne maanau higge gidennaagaa Godaa sinttan wottido
oittaa miidi, banaara de7iyaageetuyyookka immiis” yaagiis.
27 Qassikka Yesuusi eta, “Sambbatai asau meretti-
doogaappe attin, asi Sambbatau merettibeenna.
28 Hegaa gishshau, taani, Asa Na7ai, harai atto, Samb-
bataukka Goda” yaagiis.

3

Kushee Silido Bitaniyaa
(Maatiyoosa 12:9-14; Luqaasa 6:6-11)

1 Yesuusi Aihuda woosa keettaa naa77anttuwaa geliis;
hegan kushee silido issi bitanee de7ees.
2 Issi issi asai Yesuusa mootanau koyidi, kushee silido bi-
taniyaa Sambbatan i pattiyaakko be7anau mintti naagees.
3 Yesuusi he kushee silido bitaniyaa, “Dendda eqqada sint-
tau haa ya” yaagiis.

4 Hegaappe guyyiyan asaa, “Sambbatan lo77obaa
oottiyoogee wogeeyye iitabaa oottiyoogee wogee? Asa
shemppo ashshiyoogee wogeeyye woriyoogee wogee?”
yaagidi oichchiis.
SHin asai co77u giis.
5 Yesuusi hanqqettidi, eta yuushshi aatti xeellidi, eti yootin
siyennaageeta gidiyo gishshau, etau keehi qarettiis; he bi-
taniyaa, “Ne kushiyaa piddi ootta” yaagiis; bitanee piddi
oottin, a kushee paxi aggiis.
6 Parisaaweti Aihuda woosa keettaappe kare kiyidi, Yesu-
usa waati woranaakko maqettanau, Heeroodisa baggatuura
sohuwaara issisaa shiiqidosona.

Asai Abbaa Lanqqen Yesuusakko SHiiqiis

7 Yesuusi ba erissiyo ashkkaratuura Galiila Abbaa biis;
Galiilappenne Yihudaappe yiida daro asai a kaalliis.
8 Qassikka daro asai Yerusalaameppe, Eedomiyaasappe,
Yorddaanoosa SHaafaappe hefintta baggappe, Xiiroosa kata-
maappenne Sidoona katamaappe Yesuusi oottidobaa siyidi,
Yesuusakko yiis.
9 Yesuusi daro asai bana un77enna mala, ba erissiyo
ashkkarati wolwoluwaa baayyo takkissana mala azaziis.
10 Daro asaa i pattido gishshau, harggiya asai ubbai a
bochchanau sugerettees.
11 Iita ayyaanai de7iyo asatikka a be7ido wode ubban a sint-
tan gufannidi, bantta qaalaa xoqqu oottidi, “Neeni Xoossaa
Na7aa gidikkii!” yaagoosona.
12 Yesuusi he iita ayyaanati babaa asau yootidi, bana qonc-
ciyaa kessenna mala, eta minttidi azaziis.

Yesuusi Tammanne Naa77u Erissiyo Ashkkarata Dooriis
(Maatiyoosa 10:1-4; Luqaasa 6:12-16)

13 Yesuusi deriyaa bolli kiyidi, ba koyido asata baakko
xeesiis; xeesidoogeeti akko biidosona.
14-15 Eti banaara de7ana malanne qaalaa yootanau eta
kiittana mala, xalaheta kessanaukka etayyo maatai de7ana
mala, tammanne naa77u asata dooriis.
16 I doorido tammanne naa77ati hageeta: PHeexiroosa
yaagidi sunttido Simoona,
17 Bo7anerggeesa yaagidi sunttidoogeeta, Zabddiyoosa
naata Yaaqoobanne Yaaqooba ishaa Yohaannisa.
“Bo7anerggeesa” giyoogee “Dadaa milatiya asata” giyoogaa.
18 Inddiraasanne Piliphphoosa, Barttalamoosanne Maatiy-
oosa, Toomaasanne Ilppiyoosa na7aa Yaaqooba, Taaddiy-
oosanne ba biittau mishettiya Simoona,
19 Yesuusa aatti immida Yihudaa Asqqoroota.

Yesuusanne Bi7eeli-Zeebula
(Maatiyoosa 12:22-32; Luqaasa 11:14-23; 12:10)

20 Yesuusi soo biis; naa77anttuwaakka qassi daro asai shi-
iqin, inne erissiyo ashkkarati harai atto, qumaa maanaukka
danddayibookkona;
21 asai a, “Gooyees” giyo gishshau, a dabboti hegaa siyidi, a
ekkanau biidosona.
22 Higgiyaa tamaarissiya issi issi asati Yerusalaameppe yi-
idi, “A bolli Bi7eeli-Zeebuli de7ees” yaagidosona; qassi harati,
“Xalahetu halaqai baayyo wolqqaa immin, xalaheta kessees”
yaagidi haasayidosona.
23 Yesuusi asaa baakko xeesidi, leemisuwaa yootiiddi, “Se-
exaanai Seexaanaa waati kessanau danddayii?
24 Issi kawotettai ba giddon shaahettikko, he kawotettai
eqqana danddayenna;
25 qassi issi keetta asaikka ba giddon shaahettikko, he keet-
taa asaikka eqqanau danddayenna.
26 Qassi Seexaanai banaara ooyettidi shaahettikko,
xayanaappe attin, de7ana danddayenna.
27 “SHin wolqqaama asa kasetidi qachchennan de7iiddi,
a keettaa gelidi, a miishshaa bonqqanau danddayiya asi
baawa; qachchidoogaappe guyyiyan, a keettaa bonqqana
danddayees.
28 “Taani intteyyo tumaa gais; Xoossai asa naatuyyo nagara
ubbaanne eti cayiyo cashsha ubbaa atto gaana;
29 shin Geeshsha Ayyaanaa bolli iitabaa haasayiya ooyy-
oonne merinau nagara gidanaappe attin, Xoossai mulekka
atto geenna” yaagiis.
30 Yesuusi hegaa giidoogee, issi issi asati, “A bolli iita
ayyaanai de7ees” yaagido gishshaassa.

Yesuusa Aayyiyoonne Ishantta
(Maatiyoosa 12:46-50; Luqaasa 8:19-21)

31 A aayyiyaanne a ishantti yiidi, karen eqqidi, akko asa
kiittidi, a xeesissidosona.
32 Daro asai a matan uttiis; he kiittidoogee a, “Be7a; ne
aayyiyaanne ne ishantti karen eqqidi, nenaara gaittanau
koyoosona” yaagiis.
33 Yaagin Yesuusi zaaridi, “Ta aayyiyaa oonee? Qassi ta
ishantti oonee?” yaagiis.
34 Ba matan uttida asaa yuushshi aatti xeellidi, “Be7ite; ta
aayyiyaanne ta ishantti hageetihona.
35 Xoossai koyiyoobaa oottiyai ubbai ta isha, ta michchonne
ta aayo” yaagiis.

4

Zerettaa Zeriyaagaa Leemisuwaa
(Maatiyoosa 13:1-9; Luqaasa 8:4-8)

1 Yesuusi naa77anttuwaa Galiila Abbaa lanqqiyan
tamaarissuwaa doommiis; keehi daro asai ba lanqqiyan
yuuyi aadhdhidi shiiqettin, abban de7iya wolwolo giddo
gelidi, aani uttiis; qassi he asai ubbai abbaa lanqqiyan
de7ees.
2 I eta darobaa leemisuwan tamaarissiis. Tamaarissiiddi
hagaadan yaagiis,
3 "Siyite; issi bitanee zerettaa zeranau kiyiis.
4 I zerishin, issi issi zerettai ogiyaa doonan wodhdhiis;
wodhdhidaagaa kafoi yiidi miis.
5 Issi issi zerettai guutta biittai de7iyo shuchchaa anccuwaa
bolli wodhdhiis; daro biittai bainna gishshau, he zerettai
sohuwaara mokkiis.
6 Awai kiyido wode shulliis; adussa xaphuwaa
yeddibeenna gishshau, meli bayiis.
7 Issi issi zerettai aguntta giddon wodhdhiis; wodhdhidi
mokkidaagaa agunttai diccidi cuullin, aifennan attiis.
8 Issi issi zerettai aradda biittan wodhdhidi mokkiis; diccidi
issoi hasttamaa, issoi usuppun tammaa aifin, issoi xeetaa
aifiis" yaagiis.
9 Yaagidi, "Siyanau haitti de7iyo urai siyo" yaagiis.

Yesuusi Leemisuwan Odido Gaasota
(Maatiyoosa 13:10-17; Luqaasa 8:9-10)

10 Yesuusi yootidoogaa siyida hara asatinne tammanne
naa77u erissiyo ashkkarati Yesuusi barkka de7ishin, akko
shiiqidi, he leemisuwaa birshshettaa a oichchidosona.
11-12 Oichchin Yesuusi etassi hagaadan yaagiis; "Inttessi
Xoossaa kawotettaa xuura yohuwaa erai imettiis; shin
harati kawotettaappe kareera de7iyaageeti, xeeluwaa xeel-
lidi be7enna mala, qassi sissaa siyidikka akeekenna mala,
eti naa77anttuwaa Xoossaakko simmin, i eta nagaraa atto
geenna mala, etayyo ubbabai leemisuwan odettiis" yaagiis.

Zeriyaagaa Leemisuwaa Birshshettaa
(Maatiyoosa 13:18-23; Luqaasa 8:11-15)

13 Yesuusi eta, "Ha leemisuwaa erekketii? Yaatin, leemiso
ubbaa waati eruuteetii?
14 Zeriyaagee Xoossaa qaalaa zerees.
15 Qaalai zerettiyo ogiyaa doonan de7iyaageeti hageeta;
eti qaalaa siyiyo wode, Seexaanai sohuwaarakka yiidi, eta
wozanan zerettida qaalaa efirggees.

16 Hegaadankka qassi shuchchaa anccoi de7iyo biittan
zerettidaageeti hageeta; eti qaalaa siyidi, sohuwaara ufais-
san ekkoosona.
17 Eti ha77issau de7iyoogaappe attin, etau mino xaphoi
baawa; guyyeppe qaalaa gaasuwan waayee woi yedetai yiyo
wode, eti sohuwaara xubetti aggoosona.
18 Qassi aguntta giddon zerettidaageeti hageeta; eti qaalaa
siyiyaageeta.
19 SHin ha sa7aa de7uwau hirggiyoogee duretettaa siiqiy-
oogeenne harabaa amottiyoogee eta wozanan gelidi, qaalaa
cuullees; cuullin aifennan atti aggees.
20 SHin aradda biittan zerettidaageeti qaalaa siyidi
ekkiyaageeta; issoi hasttamaa, issoi usuppun tammaa aifin,
issoi xeetaa aifiis" yaagiis.

Geeman De7iya Xomppiyaa
(Luqaasa 8:16-18)

21 Yesuusi gujjidi, "Xomppe ehiidi, kereppe woi arssappe
garssaara wottiya asi de7ii? Xoqqan wottenneeyye?
22 Aissi giikko, qosidobai ubbai qoncciyaa kiyana; qassi
genttidobai ubbaikka beettennan attenna.
23 Siyanau haitti de7iyo urai de7ikko siyo" yaagiis.
24-25 Qassikka eta, "Intte siyiyoogaa ezggidi siyite; Xoos-
sai intte makkido qun77an intteyyo makkana. I intteyyo
darissidi immana; aissi giikko, issibai de7iyo urau gujji im-
mana; bainnaagaappe harai atto, au de7iya he guuttiyookka
ekkirggana" yaagiis.

Dicciya Zerettaa Leemisuwaa

26 Yesuusi qassikka yaagiis; "Xoossaa kawotettai ba gaden
katta zeriya asa mala.
27 He bitanee qammi xiskkees; maallado denddees; i ba hu-
uphen waaniyaakkonne erennan, he zerettai mokkeesinne
diccees.
28 Biittai kattaa barkka mokkeesinne aifees; koiro
carshshai caarees; guyyeppe aifanau kukkumees; qassi
wurssettan kumetta aifiyaa aifees.
29 SHin kattai gakkiyo wode, kattaa shiishshiyo wodee
gakkido gishshau, bitanee sohuwaarakka baacaara geli
aggees" yaagiis.

Sanaafici Giyo Mittee Zerettaa Leemisuwaa
(Maatiyoosa 13:31-34; Luqaasa 13:18-19)

30 Yaagidi Yesuusi, "Nuuni Xoossaa kawotettaa ai milatees
gaanee? Woi aibiira leemisanee?

31 Xoossaa kawotettai sanaafici giyo qii mittee aifiyo mila-
tees. He mittee aifiyo zeriyo wode, sa7an de7iya mitta aife
ubbaappekka guuxxausu;
32 o zerin mokkada ataakiltte ubbaappe gitatausu; daro
daashshaa daayausu. Kafoi i tashiyaa kuwan bau keettaa
keexxana danddayees" yaagiis.
33 Yesuusi hagaa mala daro leemisuwan asau gelana
gakkanaassi, ba qaalaa yootiis.
34 Asaayyo leemisoi bainnan yootenna; shin Yesuusi ba
erissiyo ashkkaratu xalaalaara de7iyo wode, etayyo ubbabaa
birshshidi yootees.

Yesuusi Beetaa Co77u Oottiis
(Maatiyoosa 8:23-27; Luqaasa 8:22-25)

35 He gallassi sa7ai omarin, Yesuusi ba erissiyo ashkkarata,
"Abbaa hefintti pinnoos" yaagiis.
36 Erissiyo ashkkarati daro asaa yeggi bayidi, Yesuusi
kase geli uttido wolwoluwan gelidi, Yesuusa banttanaara
efiidosona; hara wolwolotikka hegan de7oosona.
37 Wolqqaama gotee denddin, beetai wolwoluwaa shocin,
haattai kumana gakkanaassi wolwoluwaa giddo geliis.
38 He wode Yesuusi wolwoluwan guyye baggaara borkko-
taa borkkotidi xiskkiis. Erissiyo ashkkarati a denttidi,
"Tamaarissiyaagoo, nuuni xayiyo wode coo xeellai?" yaagi-
dosona.
39 Yaagin i beegottidi gotiyaa, "Co77u ga" giidi, abbaakka,
"Woppu ga" giis; goteekka co77u gin, ubbabaikka woppu giis.
40 Yesuusi ba erissiyo ashkkarata, "Aissi hagaadan yayy-
eetii? Intte waani ammanekketii?" yaagiis.
41 Eti daro yayyidi bantta giddon, "Hagee laa harai atto,
goteenne abbai azazettiyoogee oonee?" yaagidosona.

5

Yesuusi Tuna Ayyaanai Oiqqido Bitaniyaa Pattiis
(Maatiyoosa 8:28-34; Luqaasa 8:26-39)

1 Eti abbaappe hefintti pinnidi, Gerggesenoona giyo biitti
gakkidosona.
2 Asa moogiyo gonggoluwaappe iita ayyaanai de7iyo issi
bitanee kiyidi, Yesuusi wolwoluwaappe kiyido wode, Yesu-
usaara gaittiis;
3 bitanee he gonggoluwan aqidi pe7idi, yan de7ees;
a ooninne naa77anttuwaa harai atto, sanssalatan
qachchanaukka danddayibeenna.

4 Aissi giikko, i darotoo huqqunnaaninne sanssalatan
qashettidi de7ees; shin sanssalataa duuterettees; huqqun-
naakka mentterettees; a xoonanau danddayidai ooninne
baawa.
5 I ubba wode gallassinne qammi, he gonggoluwaa gid-
dooninne dere bolli waassees; ba bollaakka shuchchan gaa-
rees.
6 Yesuusa haahuwan be7ido wode, woxxidi ayyo goinniis.
7 He bitanee ba qaalaa xoqqu oottidi, “Ubbaappe Bolla
Xoossaa Na7au Yesuusaa, nenanne tana aibee gattiyai? Tana
qaxxayenna mala, taani nena Xoossaa sunttan woossais”
yaagiis.
8 I hegaa aissi giidee giikko, Yesuusi a, “Laa ha iita
ayyaanau, ha bitaniyaappe kiya” yaagidoogaassa.
9 Yesuusi a, “Ne sunttai oonee?” yaagidi oichchiis.
Oichchin i, “Nuuni daro gidiyo gishshau, ta sunttai Leegiy-
oona” yaagiis.
10 Yaagidi iita ayyaanata he biittaappe kessi yeddenna
mala, Yesuusa minttidi woossiis.
11 He deriyaa bollan daro gudunttaa wudee heemettees;
12 iita ayyaanati Yesuusa, “Nuna hini gudunttaa
wudiyaakko yeddarkkii; etan biidi geloos” yaagidi woossin,
13 Yesuusi, “Biite” yaagiis. Yaagin iita ayyaanati bi-
taniyaappe kiyidi, gudunttatun gelidosona; naa77u sha7aa
gidiya gudunttaa wudee kakaa huuphiyaara jaamiiddi, ab-
ban gelidi, meetetti bayiis.
14 Gudunttaa wudiyaa heemmiyaageeti baqatidi, hanid-
abaa katamaaninne katamaappe gaxa biittan yootidosona;
yootin hegaa be7anau asai yiis.
15 Asai Yesuusakko yiidi, xalaheti beni oiqqido Leegiyoona
giyo bitanee ba wozanai simmin, maayuwaa maayidi, hegan
uttidaagaa be7idi, ubbai yayyiis.
16 Hegaa be7ida asati xalaheti oiqqido bitanee
hanidobaanne qassi gudunttaa wudiyaabaa he asaassi
yootidosona.
17 Hegaa gishshau, asai bantta biittaappe Yesuusi baana
mala, woosaa doommiis.
18 Yesuusi wolwoluwan gelishin, xalaheti oiqqido bitanee
Yesuusaara de7ana mala, Yesuusa woossiis.
19 SHin Yesuusi ixxidi a, “Ne soo simmada, Godai neessi
waanida gitabaa oottidaakkonne qassi i neessi waanida ke-
hakko ne so asau yoota” yaagiis.
20 Bitanee biidi, Tammu Katamaa giyoosan yuuyidi, Yesu-
usi baassi waanida gitabaa oottidaakko, yootuwaa doom-
miis; i yootidoogaa siyida asai ubbai garamettiis.

Yaa7iroosa Na7aanne Yesuusa Maayuwaa Bochchida Maccaasiyo

(Maatiyoosa 9:18-26; Luqaasa 8:40-56)

21 Yesuusi simmidi, wolwoluwan gelidi, abbaa
pinnidoogaappe guyyiyan, daro asai abbaa lanqqiyan a
mati yuuyi aadhdhidi shiiqiis.
22 Yaa7iroosa giyoogee, Aihuda woosa keettaa halaqatuppe
issoi, Yesuusa be7ido wode akko yiidi, a tohuwan kunddiis;
23 kunddidi, “Ta na7iyaa harggada haiqqana hanausu; a
paxada payya de7ana mala, yaada ne kushiyaa i bolli wot-
tarkkii” yaagidi Yesuusa minttidi woossiis.
24 Yesuusi Yaa7iroosaara biis; biishin keehi daro asai a
kaalliiddi un77iis.
25 Tammanne naa77u laittaasappe doommidi, i bollaappe
suuttai goggiyo issi maccaasiyaa de7ausu.
26 Daro aakimeti o aakimishinkka, a paxa kaa7ettaasu; ba
miishshaa ubbaa wurssinkka iyyo haa iitidoogaappe attin,
ainne o maaddibeenna.
27 He maccaasiyaa Yesuusabaa siyada, asaa giddoora Yesu-
usappe guyyeera yaada, a afalaa bochchaasu.
28 Aissi giikko a, “Taani harai atto, a afalaa bochchikko
paxana” yaagada qoppaasu.
29 Ippe goggiya suuttai sohuwaarakka aggi bayiis; a ba
waayiyaappe paxidoogaa ba bollan era aggaasu.
30 Yesuusi baappe wolqqai kiyidoogaa ba huuphen eridi,
sohuwaara daro asaa giddon guyye simmidi, “Ta afalaa
bochchidai oonee?” yaagiis.
31 Erissiyo ashkkarati a, “Asai nena sugiyoogaa be7aidda,
‘Tana oonee bochchidai?’ yaagai?” giidosona.
32 Yesuusi hegaa ooni oottidaakkonne be7anau yuushshi
aattidi xeelliis;
33 shin mishiriyaa baayyo hanidabaa erada, yashshaa
kokkoraidda yaada Yesuusa sinttan gufannaasu; qassi tumu
hanidabaa ubbaa ayyo yootaasu.
34 Yootin Yesuusi o, “Ta na7ee, nena ne ammanoi pattiis;
saruwan ba, ne waayiyaappenne paxa” yaagiis.
35 Yesuusi biron hegaa giishin, Aihuda woosa keettaa
halaqaa sooppe kiitettida asati yiidi, “Ne na7iyaa
haiqqaichchaasu; simmi tamaarissiyaagaa aissi daafurssai?”
yaagidosona.
36 SHin Yesuusi eti giyoogaa siyidi, Aihuda woosa keettaa
halaqaa, “Ammano xalaalaa ammanappe attin, yayyoppa”
yaagiis.
37 Yesuusi PHeexiroosappe, Yaaqoobappenne Yaaqooba
ishaa Yohaannisappe harai ooninne bana kaallenna mala
diggiis.

38 Eti Aihuda woosa keettaa halaqaa soo gakkido wode,
Yesuusi asai wozanaa bayidi yeekkiyoogaanne zilaaliyoogaa
be7iis.
39 Gelidi asaa, “Aissi wozanaa bayidi yeekkeetii? Na7iyaa
xiskkaasuppe attin, haiqqabeikku” yaagiis.
40 Yaagin asai a bolli miicciis; shin asa ubbaa kare kes-
sidi, na7ee aawaanne aayyiyo he banaara de7iya erissiyo
ashkkaratanne ekkidi, na7iyaa de7iyoosaa geliis.
41 Yesuusi na7ee kushiyaa oiqqidi, “Xaalitaa, quumii”
yaagiis; hegaa birshshettai, “Guutta na7ee, taani nena
dendda gais” giyoogaa.
42 Na7iyaa sohuwaarakka dendda eqqada hemetettaasu; a
tammanne naa77u laitta na7a; hegee haniyoogan asai keehi
daro garamettiis.
43 Yesuusi hegaa eti ooyyoonne odenna mala, eta mintti
azazidi, “Iyyo miyoobaa immite” yaagiis.

6

Yesuusa Naazireeten Ekkennan Ixxidosona
(Maatiyoosa 13:53-58; Luqaasa 4:16-30)

1 Yesuusi hegaappe kiyidi, ba biitti Naazireete katamaa biis;
erissiyo ashkkaratikka a kaallidi biidosona.
2 Sambbata gallassi Aihuda woosa keettan tamaarissuwaa
doommiis; i tamaarissiyoogaa siyida daro asai garamettidi,
“Hagee ha ubbabaa auppe demmidee? Ha ayyo imettida aad-
hdhida eratettai aibee? Xoossai oottiyo malaataa i waatidi
oottii?
3 Hagee anaaxiyaa gidennee? Mairaami na7aa, Yaaqooba
ishaa, Yoosa ishaa, Yihudaa ishaa, Simoona ishaa giden-
neeyye? A michchentti nunaara hagan de7okkonaayye?”
yaagidi, i giyoobaa ekkennan ixxiis.
4 Yesuusi he asaassi, “Hananabaa yootiyaagee ba biittan,
ba dabbotuuninne bantta so asan bonchchettennaagaappe
attin, ubbasan bonchchettees” yaagiis.
5 I he sohuwan ba kushiyaa amarida asatu bolli wottidi,
eta pattidoogaappe attin, Xoossai oottiyo malaataa oottanau
ainne danddayibeenna.
6 Asai ammanibeenna gishshau garamettiis.

Yesuusi Tammanne Naa77u Erissiyo Ashkkarata Kiittiis
(Maatiyoosa 10:5-15; Luqaasa 9:1-6)

Hegaappe guyyiyan, Yesuusi hegaa heeran de7iya qeeri
katamatun yuuyi yuuyidi, asaa tamaarissees.
7 Yesuusi tammanne naa77u erissiyo ashkkarata baakko
xeesidi, naa77aa naa77aa kiittiis; qassi etayyo iita ayyaanata
kessiyo wolqqaa immiis.

8 Immidi eta, “Oge xam77appe attin, quma, qarcciita, intte
kiisen miishsha ainnekka oiqqoppite.
9 Intte tohuwan caammaa wottite; shin naa77u qole maay-
oppite” yaagiis.
10 Qassikka eta, “Inttena asi awan mokkikkokka, kata-
maappe kiyana gakkanaashin, he keettan utti bayite.
11 Inttena asi mokkennasaa woi intte yootiyoobaa
siyennasaa awa gidikkokka, he biittan de7iya asaayyo
hegee markka gidana mala, he sohuwaappe kiyidi, intte
tohuwaappe buhiyaa shocite” yaagiis.
12 Tammanne naa77u erissiyo ashkkarati biidi, asai ba
nagaraappe simmanaadan, qaalaa yootidosona.
13 Eti asaappe daro xalaheta kessidi, harggiya asaa
daruwaa zaitiyaa tiyidi pattidosona.

Xammaqiya Yohaannisa Haiquwaa
(Maatiyoosa 14:1-12; Luqaasa 9:7-9)

14 Asai Yesuusa sunttaa denttiyo gishshau, Kawoi Heero-
odisi hegaa ubbaa siyiis; issi issi asai, “Xammaqiya Yohaan-
nisi haiquwaappe denddiis; Xoossai oottiyo wolqqaama
malaataa i oottiyoogee hegaassa” yaagiis.
15 SHin harati a, “Hagee Eelaasa gidennee?” yaagidosona.
Harati qassi, “Hagee beni wode hananabaa yootiyaageeta
milatiya hananabaa yootiyaagaa gidennee?” yaagidosona.
16 SHin Heeroodisi hegaa siyido wode, “Hegee taani
qooriyaa muucissido xammaqiya Yohaannisa gidennee? He
i haiquwaappe paxiis” yaagiis.
17 Aissi giikko, Heeroodisi ba ishaa Piliphphoosa
machchiyo Heeroodiyaado ekki wottiis; Heeroodisi i
gishshau, ba huuphen asa kiittidi, Yohaannisa oittidi,
qashissi wottiis.
18 Aissi giikko, Yohaannisi Heeroodisa, “Neeni ne ishaa
machchiyo ekkanau bessenna” yaagi wottiis.
19 Heeroodiyaada Yohaannisau uluwan morkkiyaa
oiqqada a worissanau koyaasu; shin danddayabeikku.
20 Yohaannisi xillo asanne geeshsha asa gididoogaa
Heeroodisi erido gishshau, ayyo yayyidi, loitti naagi
wottiis; Yohaannisi giyoobaa siyidi, ba wozanan keehi
metootiiddikka abaa ufaissan siyiis.
21 Heeroodisi ba yelettido gallassi, deriyaa haariyaagee-
tuyyo, shaalaqatuyyoonne Galiilan de7iya gita asaayyo
imatuwaa giigissido wode, wurssettan Heeroodiyaada injje
gallassaa demmaasu.
22 Heeroodiyaadi na7iyaa imattaa imattiyoosaa gela du-
rada, Heeroodisanne a imattata ufaissaasu; ufaissin kawoi

na7iyo, “Nena lo77idabaa aiba gidikkonne tana oichcha;
taani neeyyo immana” yaagiis.
23 Qassi iyyo daro caaqqidi, “Neeni oichchidobaa aiba
gidikkokka, taani neeyyo immana; harai atto, ta kawotet-
taappe baggaa gidikkokka, taani neeyyo immana” yaagiis.
24 Na7iyaa kare kiyada ba aayyiyo, “Ai imma goo?” yaagada
oichchaasu.
Oichchin, i aayyiyaa, “Xammaqiya Yohaannisa huuphiyaa
imma ga” yaagaasu.
25 Na7iyaa eesuwan kawuwaakko baada a, “Xammaqiya
Yohaannisa huuphiyaa soruwan wottada, neeni ha77i tau
immanaagaa koyais” yaagaasu.
26 Yaagin kawoi daro qarettiis; shin ba caaquwaa
gishshaunne ba imattatu gishshau iyyo caaqqido caaquwaa
maanau koyibeenna.
27 Hegaa gishshau, sohuwaara zabainnaa kiittidi, Yohaan-
nisa huuphiyaa ehaana mala azaziis; zabainnai qasho keet-
taa biidi, Yohaannisa qooriyaa muuciis.
28 He muucidoogaa soruwan wotti ehiidi, na7eeyyo immiis;
na7iyaa qassi ba aayeeyyo immaasu.
29 Yohaannisi erissiyo ashkkarati hegaa siyido wode yiidi,
a ahaa ekki efiidi moogidosona.

Yesuusi SHa7u Asaa Miziis
(Maatiyoosa 14:13-21; Luqaasa 9:10-17; Yohaannisa 6:1-14)

30 Yesuusi kiittidoogeeti simmidi, Yesuusaara gaittidi,
bantta oottidobaanne bantta tamaarissidobaa ubbaa
Yesuusassi odidosona.
31 Biyaabainne yiyaabai darin, harai atto qumaa
maanaukka eta gattennan ixxido gishshau, Yesuusi eta,
“Nurkka guuttaa shemppi ekkanau asi bainnasaa hinddite”
yaagiis.
32 Yesuusinne eti banttarkka wolwoluwan uttidi, asi bain-
nasaa biidosona.
33 Eti biishin, daro asai eta be7idi eriis; eridi katama ub-
baappe woxxidi, eti biyoosaa etappe kasetidi gakkiis.
34 Yesuusi wolwoluwaappe kiyidi, daro asaa be7iis; asai
heemmiya asi bainna dorssaa mala gidido gishshau, qarettidi
asaa darobaa tamaarissuwaa doommiis.
35 Sa7ai omariyo wode, Yesuusi erissiyo ashkkarati akko
yiidi, “Hagee sohoi asi bainna soho; ha77i sa7aikka qammi-
ichchiis;
36 asai dere giddonne qeeri katamatu giddo biidi, bau miy-
oobaa shammana mala, asaa yedda” yaagidosona.
37 SHin Yesuusi zaaridi eta, “Asau miyoobaa intte immite”
yaagiis.

Yaagin eti, “Nuuni biidi, naa77u xeetu biran oittaa shammidi, asai maanau immanee?” yaagidi a oichchidosona.
38 Yesuusi eta, “Intteyyo aappun oittai de7ii? Biidi be7ite” yaagiis.
Eti be7idi, “Ichchashu oittanne naa77u mole” yaagidosona.
39 Yesuusi ba erissiyo ashkkarata asa ubbaa citan citan shaakki shaakkidi, maatan utissana mala azaziis.
40 Asai xeetai xeetainne ishatamai ishatamai citan citan uttiis.
41 Yesuusi ichchashu oittaanne naa77u moliyaa oiqqidi, pude saluwaa xeellidi, Xoossaa galatiis; oittaa menttidi asau gishana mala, erissiyo ashkkaratussi immiis; qassi naa77u moliyaakka eta ubbau shaakkiis.
42 Asai ubbai miidi kalliis.
43 Kallin attida oittaa xarzzainne moliyaa xarzzai tammanne naa77u samppaa kumidaagaa erissiyo ashkkarati denttidosona.
44 Oittaa miida attumaasai ichchashu sha7a.

Yesuusi Abbaa Bollan Hemettidi Biis
(Maatiyoosa 14:22-33; Yohaannisa 6:15-21)

45 Sohuwaara Yesuusi he daro asaa moissiiddi, ba erissiyo ashkkarati wolwoluwan gelidi, abbaappe hefinttan de7iya Beetasaida giyo katamaa baappe sinttatidi baanaadan azaziis.
46 Erissiyo ashkkarata moissidoogaappe guyyiyan, Xoossaa woossanau deriyaa huuphiyaa kiyiis.
47 Sa7ai qammiyo wode wolwoloi abbau gidduwan de7ishin, Yesuusi abbaappe gaxan barkka de7ees.
48 Carkkoi erissiyo ashkkaratukko carkkiyo gishshau, erissiyo ashkkarata abbaa shaariyoogee waissiyoogaa Yesuusi be7idi, kuttoi waassana haniyo wode abbaa bolli hemettiiddi, etakko yiis; eta yeggidi aadhdhanau koyiis.
49 SHin abbaa bolli i hemettishin, eti a be7idi, banttau moitille milatin waassidosona.
50 Aissi giikko, eti ubbai a be7idi, yashshaa kokkoridosona; shin sohuwaara Yesuusi eta, “Aikko baawa; tanattennee yayyoppite” yaagiis.
51 Yesuusi etaara issippe wolwoluwan gelin, carkkoi woppu giis; gin eti daro garamettidosona.
52 Aissi giikko, eta wozanai dammido gishshau, eti oittaabaa akeekibookkona.

Yesuusi Genssereexen Harggangchchata Pattiis
(Maatiyoosa 14:34-36)

53 Eti abbaa pinnidi, Gennssereexa giyo biittaa gakkidosona; gakkidi wolwoluwaa gaxaa shiishshi qachchidosona.

54 Eti wolwoluwaappe wodhdhiyoogan, asai sohuwaara Yesuusa erinne
55 hegaa heeran de7iya biitta ubban woxerettidi, hargganchchata halan tookkidi, “Yesuusi de7ees” gin siyidosaa ehuwaa doommiis.
56 Yesuusi biido soho ubban qeeri kataman gidin, gita kataman gidin, dere giddon gidinkka, asai hargganchchata giyaa sohuwaa efees. Yesuusi ba afalaa macaraa gidikkonne hargganchchata boshissana mala, asai a woossiis; woossin bochchida ubbaikka paxiis.

7

Yesuusi Asi Medhdhido Wogaa PHalqqiis
(Maatiyoosa 15:1-9)

1 Parisaawetinne Yerusalaameppe yiidi, higgiyaa tamaarissiya amarida asati Yesuusakko shiiqidosona.
2 SHiiqidi Yesuusi erissiyo ashkkaratuppe issooti issooti geeyenna kushiyan, hegaa giyoogee meecettennan qumaa miyaageeta be7idosona.
3 Aissi giikko, Parisaawetinne Aihuda asai ubbai bantta aawatu wogaa naagidi, bantta kushiyaa loitti meecettennan mookkona.
4 Qassi giyaappe yiidikka meecettennan de7iiddi mookkona. Qassi eti bantta aawatuppe ekkido hara daro wogai de7ees; hegee siiniyaanne keriyaa nahaasiyaappe medhdhido miishshaanne arssaa meecciyo wogaa.
5 Parisaawetinne higgiyaa tamaarissiyaageeti Yesuusa, “Ne erissiyo ashkkarati aissi aawatu wogaa kaallennan ixxidi, bantta kushiyaa meecettennan oittaa miyoonaa?” yaagidi oichchidosona.
6-7 Yesuusi eta hagaadan yaagiis; “Isiyaasi hananabaa yootido wode, inttebaa, lo77o milatiya iitatubaa xaafidoogaadankka,
‘Xoossai, “Hagee asai tana
ba bolla doonan bonchchees.
SHin eta wozanai taappe haahuwan de7ees;
asai tau mela goinnees.
Aissi giikko, asi oottido azazuwaa
Xoossaa higgiyaa milatissidi tamaarissees” giis’
giidi hananabaa tumaa yootiis.
8 “Xoossaa azazuwaa intte aggi bayidi, asa wogaa minttidi naageeta” yaagiis.
9 Qassikka Yesuusi, “Intte intte wogaa naaganau Xoossaa azazuwaa yeggi bayeeta.

10 Aissi giikko Muusee, ‘Ne aawaanne ne aayyiyo
bonchcha.’ Qassi, ‘Ba aawaanne ba aayyiyo cayiyaagee
haiqqo’ yaagiis.
11 SHin issi urau ba aawaa woi ba aayyiyo maaddiyoobi
de7ishin i, ‘Hagee qurbbaane; hegaa giyoogee Xoossaabaa
giyoogaa’ giikko,
12 i ba aawaa woi ba aayyiyo wodeppe maaddanaagaa
ainne koyekketa.
13 Hegaadankka qassi intte haratuyyo immido intte wogan
Xoossaa qaalaa karidi, hegaa mala darobaa ootteeta” yaagiis.

Asa Tunissiyaabata
(Maatiyoosa 15:10-20)

14 Yesuusi daro asaa qassikka baakko xeesidi, “Ubbai taani
giyoogaa siyitenne akeekite.
15 Asa wozanappe kiyiyaabai asa tunissiyoogaappe attin,
kareppe asa wozanan gelidi, asa tunissiyaabi aibinne baawa;
16 siyanau haittai de7iyo urai ooninne siyo” yaagiis.
17 Yesuusi daro asaa yeggi bayidi soo gelido wode, i erissiyo
ashkkarati he leemisuwaabaa a oichchidosona.
18 Oichchin i eta, “Intteyyookka qassi gelibeennee?
Kareppe asa wozanan geliyaabai aibinne asa tunissanau
danddayennaagaa akeekeetii?
19 Aissi giikko, qumai asa ulo giddo gelidi, gaxi
kiyiyoogaappe attin, asa wozana giddo gelenna” yaagiis.
Hegaadankka Yesuusi quma ubbai geeshsha gidiyoogaa
erissiis.
20 Qassikka Yesuusi hagaadan yaagiis; “Asa tunissiyaabai
asa wozana giddoppe kiyiyaabaa.
21 Aissi giikko, asa wozana giddoppe kiyiyaabai iita
qofa; shaaramuxanau qaaqqatiyoogaa, wuuqqiyoogaa,
woriyoogaa, shaaramuxiyoogaa,
22 duretettaa amottiyoogaa, iitatettaa, geniyaa, amottiy-
oogaa, qanaatiyoogaa, cashshaa, ayyuwaa, azallatettaa.
23 Ha iitabai ubbaikka asa wozana giddoppe kiyidi, asa
tunissees” yaagiis.

Issi Giriike Mishiree Ammanuwaa
(Maatiyoosa 15:21-28)

24 Yesuusi hegaappe aggidi, Xiiroosanne Sidoona giyo kata-
matu matan de7iya biitti biidi, issi keettaa geliis; qassi i yaani
de7iyoogaa ooninne eranaagaa koyibeenna; shin qosettidi
gam77anau danddayibeenna.
25 SHin ba guutta na7ee bolli iita ayyaanai de7iyo issi
maccaasiyaa Yesuusabaa siyada, sohuwaara akko yanne a
tohuwan gufanna wodhdhaasu.

26 He mishiriyaa Aihuda gidukku; a yelettidoikka Sirofin-
qqe giyo biittaana; a ba na7eeppe xalahiyaa kessana mala,
Yesuusa woossaasu.
27 SHin Yesuusi zaaridi, “Naati kasetidi qumaa kallona;
aissi giikko, naatu qumaa ekkidi, zairotuyyo oliyoogee lo77o
gidenna” yaagiis.
28 Mishiriyaa zaarada, “Tumakka ta Godau, harai atto ma-
soofiyaa lanqqiyan de7iya zairotikka naatuppe attida suup-
paa moosona” yaagaasu.
29 Yesuusi qassi o, “Ha ne qaalaa gishshau, ne soo ba;
xalahee ne na7eeppe kiyiis” yaagiis.
30 Mishiriyaa ba soo biyo wode, i na7iyaa xalahee ippe
kiyin, hiixan zin77idaaro demmaasu.

Yesuusi Tullenne Duude Gidida Issi Bitaniyaa Pattiis

31 Yesuusi Xiiroosa biittaappe kiyidi, Sidoonaaranne
Tammu Katamaa giyo biittaara kanttidi, Galiila Abbaakko
biis.
32 Asai tullenne duude gidida bitaniyaa Yesuusakko ehiidi,
ba kushiyaa a bolli wottana mala, Yesuusa woossiis.
33 Yesuusi barkka he bitaniyaa daro asaappe gaxaa kessidi,
ba biradhdhiyaa a haittan yeddiis; qassi cuchchaa cuchchidi,
a inxxarssaa bochchiis.
34 Bochchidi saluwaa pude xeellidi, tookki shemppidi, “Eft-
tah” yaagiis; hegaa giyoogee dooyetta giyoogaa.
35 Bitaniyaa haittai sohuwaara dooyetti aggiis; qassi a
dooqettida inxxarssaikka birshshetti aggiis; bitanee ainne
waayettennan haasayi bayiis.
36 Yesuusi asa ubbaa, “Hagaa ooyyoonne odoppite” yaagidi
odiis; shin i keehi mintti odin, asai qassi oduwaa yaa darissiis.
37 Hegaa siyida asai ubbai daro garamettidi, “Ubbabaakka
i loitti oottees. Harai atto tulliyaakka sissees; qassi du-
udiyaakka haasayissees” yaagiis.

8

Yesuusi Oiddu SHa7u Asaa Miziis
(Maatiyoosa 15:32-39)

1 Amarida wodiyaappe guyyiyan, daro asai qassi Yesu-
usakko shiiqiis; asaayyo miyoobi xayin, Yesuusi ba erissiyo
ashkkarata baakko xeesidi yaagiis;
2 “Ha daro asai tanaara heezzu gallassi gakkanaassi
gam77idi, miyoobaa ainne demmibeenna gishshau, taani
asau qarettais.
3 Taani asaa namisaara soo yeddikko, asai biiddi, ogiyan
daafuridi kunddana; aissi giikko, issoi issoi haahosaappe
yiis” yaagiis.

4 Yesuusi erissiyo ashkkarati zaaridi Yesuusa, “Ha baz-
zuwan ha asa ubbaa mizanau gidiya oitta demmanau dand-
dayiyai oonee?” yaagiis.
5 Yaagin Yesuusi eta, “Inttessi aappun oittai de7ii?” yaagidi
oichchiis.
Eti, “Laappun oittai de7ees” yaagidosona.
6 Yesuusi daro asaa, “Sa7an uttite” yaagidi azaziis; qassi
laappun oittaa ekkidi, Xoossaa galatiis; galatidi he oittaa
menttidi, asaayyo gishana mala, ba erissiyo ashkkaratuyyo
immiis. Erissiyo ashkkarati he daro asaassi gishidosona.
7 Etayyo qassikka amarida suuppa moleti de7oosona; Yesu-
usi hegeetuyyookka Xoossaa galatidi, asau gishana mala,
erissiyo ashkkarata azaziis.
8 Asai ubbai miidi kalliis; asai miishin attida xarzzai laap-
pun samppaa kumidaagaa erissiyo ashkkarati denttidosona.
9 Qumaa miida asai oiddu sha7aa gidana; hegaappe
guyyiyan, Yesuusi asaa yeddiis.
10 I qassi ba erissiyo ashkkaratuura sohuwaara wol-
woluwan gelidi, Dalmmanuta giyo biitti biis.

*Parisaaweti Banttau Malaatai Oosettana Mala Oichchi-
dosona*
(Maatiyoosa 16:1-4)

11 Parisaaweti yiidi, Yesuusa paaccanau eqqidi,
saluwaappe malaataa banttana bessana mala, Yesuusaara
palamaa doommidosona.
12 Yesuusi keehi tookki shemppidi, “Ha wodiyaa asai aissi
malaata koyii? Taani intteyyo tumaa odais; ha wodiyaa asau
malaati ubbakka imettenna” yaagiis.
13 Qassi eta hegan yeggi bayidi, naa77anttuwaa wol-
woluwan gelidi, abbaappe hefintti pinniis.

*Parisaawetu Irshshuwaanne Heeroodisa Irshshuwaa
(Maatiyoosa 16:5-12)*

14 Erissiyo ashkkarati qumaa efaanaagaa dogidosona; etau
wolwoluwaa giddon issi oittappe hari baawa.
15 Yesuusi eta, “Inttena erite; Parisaawetu irshshuwaap-
penne Heeroodisa irshshuwaappe naagettite” yaagidi
azaziis.
16 Eti bantta giddon, “I hagaa giyoogee nuussi qumi bainna
gishshaassa” yaagidi haasayaa doommidosona.
17 Yesuusi eti giyoogaa eridi, eta yaagiis; “Intteyyo oitti
bainnaagaa aissi haasayeetii? Ha77inne erekketii? Woi
akeekekketii? Yootin siyekketii?
18 Intteyyo aifee de7ees; be7ekketii? Qassi haittai de7ees;
siyekketii? Intteyyo hassayettennee?

19 Taani ichchashu oittaa ichchashu sha7u asau battido wode, aappun samppaa kumida xarzzaa denttidetii?”
yaagiis.
Yaagin eti, “Tammanne naa77u samppaa kumida xarzzaa
denttida” yaagidosona.
20 “Taani qassikka laappun oittaa oiddu sha7u asau battido wode, aappun samppaa kumida xarzzaa denttidetii?”
yaagiis.
Yaagin eti, “Laappun samppaa kumida xarzzaa denttida”
yaagidosona.
21 I qassi, “Ha77inne akeekibeekketii?” yaagiis.

Yesuusi Beetasaidan Issi Qooqiyaa Pattiis

22 Yesuusinne erissiyo ashkkarati Beetasaida giyo katamaa
biidosona; amarida asati qooqe bitaniyaa Yesuusakko ehiidi,
he bitaniyaa bochchana mala, a woossidosona.
23 Yesuusi qooqe bitaniyaa kushiyaa oiqqidi, qeeri katamaappe gaxaa kessiis; a aifiyan cuchchidi, ba kushiyaa a bolli
wottidi, “Neeyyo aibakko beettii?” yaagidi oichchiis.
24 Bitanee xeellidi, “Taani asaa be7ais; shin asai hemettiiddi, mitta milatees” yaagiis.
25 Hegaappe guyyiyan, Yesuusi naa77anttuwaa bitaniyaa
aifiyan ba kushiyaa wottin, bitanee loittidi xeelliis; a aifee
paxiis; qassi ubbabaakka geeshshidi be7iis.
26 Yesuusi bitaniyaa a soo yeddiiddi, “Harai atto qeeri katamaakka geloppa” yaagiis.

PHeexiroosa Ammanuwaanne A Markkatettaa
(Maatiyoosa 16:13-20; Luqaasa 9:18-21)

27 Yesuusi ba erissiyo ashkkaratuura Piliphphoosa-
Qiisaariyan de7iya qeeri katamata biis; biishin ogiyan
Yesuusi, “Tana asai oona gii?” yaagidi ba erissiyo ashkkarata
oichchiis.
28 Erissiyo ashkkarati, “Issi issi asai nena, ‘Xammaqiya
Yohaannisa’ gees; harati, ‘Eelaasa’ goosona; qassi
harati, ‘Hananabaa yootiyaageetuppe issuwaa’ goosona”
yaagidosona.
29 Yaagin Yesuusi eta, “Yaanin intte tana oona geetii?”
yaagidi oichchiis.
PHeexiroosi, “Neeni Kiristtoosa” yaagidi zaariis.
30 Yesuusi, “Tabaa ooyyoonne odoppite” yaagidi eta azaziis.

Yesuusi Bana Gakkana Metuwaabaanne Waayiyaabaa Koiruwaa Haasayiis
(Maatiyoosa 16:21-28; Luqaasa 9:22-27)

31 Yesuusi ba erissiyo ashkkarata, “Taani, Asa Na7ai,
daro waayettanau bessees; cimati, qeese halaqatinne
higgiyaa tamaarissiyaageeti tana ixxanau bessees; eti

tana woranaunne taani heezzantto gallassappe guyyiyan,
haiquwaappe denddanau bessees” yaagidi tamaarissuwaa
doommiis.
32 Hegaa i etayyo geeshshidi odiis; PHeexiroosi a issi baggi
zaaridi, zoretaa doommiis.
33 SHin Yesuusi guyye simmidi, ba erissiyo ashkkarata xeel-
lidi PHeexiroosa, “Kichcha ta matappe! Ha Seexaanau, neeni
asi dosiyoobaa qoppiyoogaappe attin, Xoossai dosiyoobaa
qoppakka” yaagiis.

Yesuusa Kaalliyoogee Bana Kaddanaagaa Oichchees
(Maatiyoosa 10:38-39; 16:24-28; Luqaasa 9:23-27; 14:26-27)

34 Qassi Yesuusi daro asaanne ba erissiyo ashkkarata
baakko xeesidi, hagaadan yaagiis; “Tana kaallana koyiya urai
de7ikko, bana yeggi bayo; yaatidi ba masqqaliyaa tookkidi,
tana kaallo.
35 Aissi giikko, ba shemppuwaa ashshana koyiya
urai bashshana; shin ta gishshaunne wonggeliyaa
mishiraachchuwaa gishshau ba shemppuwaa bashshiya
urai ashshana.
36 Aissi giikko, issi urai sa7an de7iya ubbabaa bau shi-
ishshidi, ba shemppuwaa bashshikko, a ai maaddanee?
37 Issi urai ba shemppuwaa wozanau ai immana dand-
dayii?
38 Xoossaa ammanenna mala diggiya ha nagaranchcha
wodiyan, issi urai tanaaninne ta qaalan yeellatikko,
taanikka, Asa Na7ai, qassi ta Aawaa bonchchuwan geeshsha
kiitanchchatuura yiyo wode, aani yeellatana” yaagiis.

9

Yesuusa Merai Laamettiis
(Maatiyoosa 17:1-13; Luqaasa 9:28-36)

1 Yesuusi eta, “Taani intteyyo tumaa gais; amarida asati
Xoossaa kawotettai wolqqaara yiyaagaa be7ennan haiqqen-
naageeti hagan de7oosona” yaagiis.
2 Yesuusi usuppun gallassappe guyyiyan, banaara PHe-
exiroosa, Yaaqoobanne Yohaannisa ekkidi, eta xalaalaa gita
deriyaa bolli kessiis; kessidi eta sinttan laamettiis;
3 a maayoikka phooliis; sa7an maayo meecciya ooninne
geeshshanau danddayennaagaa keenaa daro booxxiis.
4 He heezzu erissiyo ashkkarati, Eelaasinne Muusee Yesu-
usaara haasayiyaageeta be7idosona.
5-6 PHeexiroosi Yesuusa, “Tamaarissiyaagoo, nuuni hagan
de7iyoogee nuussi lo77o; nuuni heezzu zamppata issuwaa

neessi, issuwaa Muusessi, qassi issuwaa Eelaasassi zamppayana” yaagiis. I woigiyaakkonne eribeenna; aissi giikko, ikko hinkkootikka daro yayyidosona.

7 Hegaappe guyyiyan, shaarai yiidi eta kammin shaaraappe, “Hagee taani siiqiyo ta Na7aa; i giyoogaa siyite” giya qaalai yiis.

8 Sohuwaara eti yuushshi aatti xeelliyo wode, Yesuusappe attin, haraa oonanne bantta matan be7ibookkona.

9 Eti deriyaappe wodhdhishin, Yesuusi eta, “Taani, Asa Na7ai, haiquwaappe denddana gakkanaassi, intte be7idobaa ooyyoonne odoppite” yaagidi azaziis.

10 I azazidoogaa eti, “Eeno” giidi, “Ha haiquwaappe denddiyoogaa giyoogee woigiyoogee” yaagidi, bantta giddon haasayettidosona.

11 Eti Yesuusa, “Higgiyaa tamaarissiyaageeti aissi, ‘Eelaasi kasetidi yaanau bessees’ giyoonaa?” yaagidi oichchidosona.

12 I zaaridi yaagiis; “Eelaasi kaseti yiidi, ubbabaa giigissees; yaatin, aissi Xoossaa maxaafai, ‘Asa Na7ai daro waayettananne ixettana’ yaagii?

13 SHin taani intteyyo odais; Eelaasi yiis; qassi abai Xoossaa maxaafan xaafettidoogaadankka, asai a ba koyidobaa oottiis” yaagiis.

Yesuusi Tuna Ayyaanai Oiqqido Na7aa Pattiis
(Maatiyoosa 17:14-21, Luqaasa 9:37-43)

14 Yesuusi, PHeexiroosi, Yaaqoobinne Yohaannisi hinkko erissiyo ashkkaratukko simmidi yiyo wode, daro asai eta yuuyi aadhdhi eqqidaagaanne higgiyaa tamaarissiya amarida asati etaara palamettiyaageeta be7idosona.

15 He daro asai Yesuusa be7ido wode dagammidi, sohuwaara akko woxxi yiidi, a sarotiis.

16 Yesuusi ba erissiyo ashkkarata, “Etaara ai palametteetii?” yaagidi oichchiis.

17 He daro asaa giddoppe issi bitanee zaaridi, “Tamaarissiyaagoo, ta na7aa bolli haasayaa diggiya iita ayyaanai de7iyo gishshau, a neekko ekkada yaas.

18 Ha iita ayyaanai a oiqqiyo wode ubban, a ooggees; a doonaarakka hoommoi goppattees; qassi achchaa garccissees; bollaakka zoxissees. Appe ha iita ayyaanaa kessana mala, ne erissiyo ashkkaratuyyo odaas, shin kessanau danddayibookkona” yaagiis.

19 Yesuusi zaaridi eta, “Ammanenna ha wodiyaa asau! Taani inttenaara aude gakkanaassi de7anee? Qassi inttebaa aude gakkanaassi danddayanee? Na7aa taakko haa ekki yiite” yaagiis.

20 Yaagin eti na7aa akko ehiidosona; he iita ayyaanai
Yesuusa be7idosaarakka na7aa kokkorssi bayiis; na7ai sa7an
kunddidi, doonaara hoommoi goppu giishin gonddorettiis.
21 Yesuusi he na7aa aawaa, “Hagee ne na7aa oiqqoosappe
woqqa wode gidanee?” yaagidi oichchiis.
Oichchin, na7aa aawai, “I guuttan de7iyo wodeesappe
doommiis.
22 A woranau daro wode tamaaninne haattan oliis; shin
neeni danddayikko, nuuyyo qarettada nuna maaddarkkii”
yaagiis.
23 Yaagin Yesuusi a, “ ‘Neeni danddayikko’ gai? Ammaniya
asayyo ubbabai danddayettees” yaagiis.
24 Sohuwaara na7aa aawai ba qaalaa xoqqu oottidi, “Taani
ammanais; shin gujja ammananaadan, tana maaddarkkii”
yaagiis.
25 Yesuusi asai dari dari biyoogaa be7idi, iita ayyaanaa, “Ha
tullenne duude ayyaanau, ha na7aappe kiya gaada nena ta
azazais; qassi naa77anttuwaa aani geloppa” yaagiis.
26 He iita ayyaanai waassidi, na7aa keehi kokkorssidi, appe
kiyiis. Na7ai haiqqidabaa milatin, daro asai, “Na7ai haiqqiis”
yaagiis.
27 SHin Yesuusi na7aa kushiyaa oiqqidi denttin, na7ai
denddi eqqiis.
28 Yesuusi soo gelidoogaappe guyyiyan, erissiyo ashkkarati
Yesuusa dumma, “Nuuni he iita ayyaanaa kessanau aissi
danddayibookkonii?” yaagidi oichchidosona.
29 Yesuusi zaaridi, “Hegaa malai woosappenne xoomappe
attin, haraban kiyanau danddayenna” yaagiis.

Yesuusi Bana Gakkana Metuwaabaanne Haiquwaabaa Naa77anttuwaa Odiis
(Maatiyoosa 17:22-23; Luqaasa 9:43-45)

30 Eti hegaappe denddidi, Galiilaara aadhdhidi biidosona;
Yesuusi ba de7iyoosaa ooninne erana mala koyibeenna.
31 Aissi giikko, i ba erissiyo ashkkarata, “Tana, Asa Na7aa,
asi asau aattidi immananne worana; taani qassi heezzu
gallassappe guyyiyan, naa77anttuwaa haiquwaappe dend-
dana” yaagidi tamaarissees.
32 SHin etau i giyoogee gelibeenna; qassi a oichchanaukka
yayyidosona.

Ubbaappe Aadhdhiyaagee Oonee?
(Maatiyoosa 18:1-5; Luqaasa 9:46-48)

33 Eti Qifirinaahooma giyo katamaa biidosona; biidi soo
gelidoogaappe guyyiyan, Yesuusi eta, “Ogiyan ai haasay-
eetii?” yaagidi oichchiis.

34 SHin eti biidi ogiyan, “Nu giddon nu ubbaappe aad-
hdhiyaagee oonee?” yaagidi palamettido gishshau, co77u
giidosona.
35 Yesuusi uttidi, tammanne naa77u erissiyo ashkkarata
xeesidi eta, “Ooninne sinttau aadhdhana koyikko, ubbaappe
guyye aadhdhidi, he ubbau ashkkara gidanau bessees”
yaagiis.
36 Issi guutta na7aa oiqqidi, eta giddon essiis; he guutta
na7aa qoommidi eta,
37 “Hageetu mala guutta naatuppe issuwaa ta sunttan
mokkiya ooninne tana mokkees; qassi tana mokkiya
ooninne tana kiittidaagaa mokkiyoogaappe attin, ta xalaalaa
mokkenna” yaagiis.

Yesuusi, “Nubaa Ixxenna Urai Nu Bagga” Yaagiis
(Luqaasa 9:49-50)

38 Yohaannisi a, “Tamaarissiyaagoo, issi asi ne sunttan xala-
heta kessiyaagaa nuuni be7idi, nu bagga gidenna gishshau, a
diggida” yaagiis.
39 SHin Yesuusi yaagiis; “Ooninne ta sunttan Xoossai oot-
tiyo malaataa oottidi, sohuwaara ta bolli iitabaa haasayanau
danddayiyaabi bainna gishshau diggoppite;
40 aissi giikko, nubaa ixxenna urai nu bagga.
41 Taani intteyyo tumaa odais; intte taageeta
Kiristtoosaageeta gidiyo gishshau, ooninne intteyyo ta
sunttan bule haatta uyanau immikkokka, ba woituwaa
ekkana.

Nagaraa Gaasuwaa
(Maatiyoosa 18:6-9; Luqaasa 17:1-2)

42 “Tana ammaniya ha guuttatuppe issuwaa balettiya oo-
nanne, gaacciyo wogga woxaa a qooriyan qachchidi, abban
a oliyoogee au keha.
43-44 Ne kushee nena balettikko, qanxxa ola; neeni naa77u
kushiyaara guxunee mule haiqqennasaanne qassi mulekka
to77enna Gaannabiyaa taman geliyoogaappe, duuxa
kushiyaara de7uwaa geliyoogee neeyyo keha.
45-46 Ne tohoi nena balettikko, qanxxa ola; neeni naa77u
tohuwaara guxunee mule haiqqennasan, qassi mulekka
to77enna Gaannabiyaa taman yegettiyoogaappe, wobbe gi-
dada de7uwaa geliyoogee neeyyo keha.
47-48 Ne aifee nena balettikko, wooca ola; neeni naa77u
aifiyaara guxunee mule haiqqennasan qassi mulekka
to77enna Gaannabiyaa taman yegettiyoogaappe, issi
aifiyaara Xoossaa kawotettaa geliyoogee neeyyo keha.
49 “Aissi giikko, quman maxiniyaa yeggiyoogaadan, tamai
asa ubbaa bolli yegettana.

50 Maxinee lo77o; shin i mal77ana xayikko, zaaridi a waati
mal77ettuuteetii? Inttenan maxinee de7o; yaatidi issoi is-
suwaara sarotettan de7ite" yaagiis.

10

Machcho Yeddanau Bessenna
(Maatiyoosa 19:1-2; Luqaasa 16:18)

1 Yesuusi hegaappe denddidi, Yihudaa biitti biis; biidi Yord-
daanoosa SHaafaa pinniis. Daro asai naa77anttuwaa akko
shiiqin, kaseegaadankka he asaa tamaarissuwaa doommiis.
2 Issi issi Parisaaweti paaccanau Yesuusakko yiidi, "Issi
asi ba machchiyo yeddanau nu higgee azazii?" yaagidi a
oichchidosona.
3 Oichchin i zaaridi, "Muusee inttena woigi azazidee?"
yaagiis.
4 Eti, "Muusee, 'Issi asi ba machcheeyyo paramaa immidi
yeddo' giis" yaagidosona.
5 Yesuusi zaaridi, eta hagaadan yaagiis; "Intte yootin siyen-
naageeta gidiyo gishshau, Muusee ha azazuwaa intteyyo
xaafiis.
6 SHin Xoossai koiro medhdhiyo wode, attumaasanne mac-
caasa oottidi, eta medhdhiis.
7 Hegaa gishshau, issi asi ba aawaanne ba aayyiyo aggi
bayidi, ba machcheera issippe de7ees;
8 eti naa77ai issi asa gidoosona; hegaa gishshau, eti issi asa
gidiyoogaappe attin, naa77u asa gidokkona.
9 Hegaa gishshau, Xoossai issippe gattidoogaa asi
shaakkoppo" yaagiis.
10 Eti soo simmido wode, erissiyo ashkkarati ha
yohuwaabaa Yesuusa naa77anttuwaa oichchidosona.
11 Yesuusi eta yaagiis; "Ba machchiyo yeddidi, haranniyo
ekkiya urai ooninne ba machchen shaaramuxees.
12 Qassi maccaarakka ba azinaappe kiyada hara azinaa
gelikko shaaramuxausu" yaagiis.

Yesuusi Guutta Naata Anjjiis
(Maatiyoosa 19:13-15; Luqaasa 18:15-17)

13 Yesuusi guutta naata bochchana mala, issi issi asai
naata akko ehees; shin erissiyo ashkkarati he asaa hanqqet-
tidosona.
14 Yesuusi hegaa be7idi, ba erissiyo ashkkarata hanqqettiis;
eta, "Guutta naati taakko yiyoogaa diggoppite; aissi giikko,
Xoossaa kawotettai hageetu malaassa.
15 Taani intteyyo tumaa gais; Xoossaa kawotettaa guutta
na7adan ekkenna urai ooninne he kawotettaa mulekka ge-
lenna" yaagiis.

16 Yaagidi guutta naata qoommidi, ba kushiyaa eta bolli
huuphiyan huuphiyan wottidi, eta anjjiis.

Miishshaa Siiqoi Ehiyo Metuwaa
(Maatiyoosa 19:16-30; Luqaasa 18:18-30)

17 Yesuusi baanau kiyido wode, issi bitanee woxxiiddi yi-
idi, a sinttan gulbbatidi, “Lo77o tamaarissiyaagoo, merinaa
de7uwaa laattanau taani ai oottoo?” yaagidi a oichchiis.
18 Oichchin Yesuusi, “Aissi tana lo77uwau gai? Xoossaa
xalaalaappe attin, hara lo77oi ooninne baawa.
19 Xoossaa azazuwaa, ‘Woroppa; shaaramuxoppa;
wuuqqoppa; wordduwaa markkattoppa; cimmoppa; ne
aawaanne ne aayyiyo bonchcha’ yaagiyaagaa eraasa”
yaagiis.
20 Bitanee Yesuusa, “Tamaarissiyaagoo, taani hegaa ubbaa
naatettaasappe doommada ha77i gakkanaassikka naagais”
yaagiis.
21 Yesuusi bitaniyaa dosiis; tishshi ootti xeellidi, “Neeyyo
issibai paccees; baada neeyyo de7iyaabaa ubbaa baizzada,
he miishshaa hiyyeesau imma; neeni saluwan duretana.
Yaatada yaada tana kaalla” yaagiis.
22 SHin bitanee hegaa siyidi, i daro dure gidiyo gishshau, ba
som77uwaa xumissidi, ufaittennan aggi bayidi biis.
23 Yesuusi ba erissiyo ashkkarata yuushshi aatti xeel-
lidi, “Daro dure asi Xoossaa kawotettaa gelanaagee waani
metanddeeshsha!” yaagiis.
24 Erissiyo ashkkarati a haasayaa siyidi garamettidosona;
shin Yesuusi qassikka eta, “Naatoo, miishshan ammanettiya
asatuyyo Xoossaa kawotettaa gelanaagee woqqaa metand-
deeshsha!
25 Dure asi Xoossaa kawotettaa gelanaagaappe, gaameelai
marppiyaa xoo7iyaara aadhdhanaagee matattees” yaagiis.
26 Yaagin erissiyo ashkkarati garamettidi, “Yaatin, ooni
attanau danddayii?” yaagidi issoi issuwaa oichchidosona.
27 Yesuusi eta tishshi ootti xeellidi, “Hagee Xoossau dand-
dayettiyoogaappe attin, asau danddayettenna; aissi giikko,
Xoossau ubbabaikka danddayettees” yaagiis.
28 PHeexiroosi Yesuusa, “Be7a; nuuni nubaa ubbaa aggi
bayidi, nena kaallida” yaagiis.
29 Yesuusi yaagiis; “Taani intteyyo tumaa gais; ta
gishshaunne wonggeliyaa mishiraachchuwaa gishshau,
keettaa woi ishantta woi michchentta, woi aawaa woi
aayyiyo woi machchiyo, woi naata woi gadiyaa aggida asi
ooninne,
30 ha77i ha wodiyan xeetutooppe dariya keettata, ishantta,
michchentta, aayeta, naata, gadiyaa, qassi waayiyaakka

ekkana. Sinttappe yaana wodiyankka merinaa de7uwaa ekkana.
31 SHin daroti ha77i sinttan de7iyaageeti guyye aadhdhana; qassi daroti ha77i guyyen de7iyaageeti sinttau aadhdhana” yaagiis.

Yesuusi Bana Gakkana Metuwaabaanne Haiquwaabaa Heezzanttuwaa Odiis
(Maatiyoosa 20:17-19; Luqaasa 18:31-34)

32 Eti Yerusalaame biiddi, ogiyan de7oosona; Yesuusi ba erissiyo ashkkaratuppe sinttan hemettees. Eti garamettidosona; a kaallidaageetikka yayyidosona. Naa77anttuwaa tammanne naa77u erissiyo ashkkarata gaxaa kessidi, bana gakkanabaa dumma etassi hagaadan yaagidi odiis;
33 “Be7ite; nuuni Yerusalaame ha77i kiyeettees; yaani tana, Asa Na7aa, qeese halaqatussinne higgiyaa tamaarissiyaageetussi aattidi immana. Eti ta bolli haiqo pirddaa pirddana; qassi Aihuda gidenna asaassikka tana aattidi immana.
34 He Aihuda gidenna asai ta bolli qilliiccananne cuchchana; tana lissuwan garafananne worana; taani qassi heezzu gallassappe guyyiyan, haiquwaappe denddana” yaagiis.

Yaaqoobinne Yohaannisi Woossido Woosaa
(Maatiyoosa 20:20-28)

35 Zabddiyoosa naati Yaaqoobinne Yohaannisi Yesuusakko yiidi, “Tamaarissiyaagoo, nuuni nena woossiyo ubbabaa nuuyyo oottarkkii” yaagidosona.
36 Yesuusi eta, “Taani intteyyo ai oottoo?” yaagiis.
37 Yaagin eti a, “Ne bonchcho kawotettan neeni uttiyo wode, nuuppe issuwaa neeppe ushachcha baggaara qassi issuwaa haddirssa baggaara utissarkkii” yaagidosona.
38 SHin Yesuusi eta, “Intte ai woossiyaakkonne erekketa; taani uyanau bessiyo burccukkuwan uyanau danddayeetii? Qassi taani xammaqettanau bessiyo xinqqatiyaa xammaqettanau danddayeetii?” yaagiis.
39 Yaagin eti zaaridi, “Ee danddayoos” yaagidosona.
Yesuusi qassi, “Taani uyanau bessiyo burccukkuwan intte uyana; taani xammaqettanau bessiyo xinqqatiyaakka intte xammaqettana.
40 SHin taappe ushachcha baggaaranne haddirssa baggaara uttanaageeta dooranau taayyo maati baawa; shin he sohoi Xoossai immanau giigissi wottidoogeetussa” yaagiis.
41 Hankko tammu erissiyo ashkkarati hegaa siyido wode, Yaaqoobanne Yohaannisa hanqqettidosona.
42 Yesuusi eta ubbaa baakko xeesidi, hagaadan yaagiis; “ ‘Aihuda gidennaageeta haariyaageeta’ giidi

qoppiyoogeetinne hegeeta kaalettiya asati bantta asaa haariyoogaa ereeta.
43 SHin intte giddon hegaa mala gidenna; intte giddon gitatana koyiyai ooninne intteyyo ashkkara gidanau bessees.
44 Qassi intte giddon ubbaappe bolla gidana koyiyai ooninne intte ubbaayyo aille gidanau bessees.
45 Aissi giikko, harai atto taani, Asa Na7aikka, asau oottanaunne darota wozanau ta shemppuwaa immanaunne yiidoogaappe attin, asi tau oottanau yabeikke" yaagiis.

Yesuusi Qooqiyaa Barxximoosa Aifiyaa Pattiis
(Maatiyoosa 20:29-34; Luqaasa 18:35-43)

46 Eti Yarkko giyo katamaa biidosona; Yesuusi ba erissiyo ashkkaratuuranne keehi daro asaara Yarkkoppe kiyishin, Ximoosa na7ai qooqee, Barxximoosa giyoogee, ogiyaa doonan woossiiddi uttiis.
47 Barxximoosi Naazireeta Yesuusa gididoogaa siyidi, ba qaalaa xoqqu oottidi, "Daawita na7aa Yesuusaa, tana maararkkii!" yaagettaa doommiis.
48 Daro asai a, "Haizza!" giidi hanqqettiis.

SHin, i ba qaalaa kaseegaappekka keehi xoqqu oottidi, "Daawita na7au, tana maararkkii!" yaagiis.
49 Yesuusi ogiyan eqqidi, "A haa xeesite" yaagiis.

Yaagin eti qooqiyaa, "Aikko baawa; dendda eqqa; nena xeesees" yaagidi xeesidosona.
50 Qooqee ba maayuwaa oli bayidi, guppi denddi eqqidi, Yesuusakko biis.
51 Yesuusi a, "Taani neeyyo ai oottanau koyai?" yaagiis.

Yaagin qooqee, "Tamaarissiyaagoo, taani xeellanaagaa koyais" yaagiis.
52 Yaagin Yesuusi a, "Ba; ne ammanoi nena pattiis" yaagiis. Sohuwaarakka a aifee xeelli aggin, ogiyan Yesuusa kaalli bayiis.

11

Yesuusi Gita Bonchchuwan Yerusalaame Geliis
(Maatiyoosa 21:1-11; Luqaasa 19:28-40; Yohaannisa 12:12-19)

1 Eti Yerusalaame matiiddi, Dabira Zaite Deriyaa lanqqiyan de7iya Beetafaaganne Biitaaniyaa giyo katamata gakkidosona; Yesuusi ba erissiyo ashkkaratuppe naa77aa sinttau kiittidi,
2 "Intteppe sinttan de7iya qeeri katamaa biite; biidi yaa gelosaara ooninne mulekka toggibeenna qashuwan de7iya hare maraa intte demmana; a birshshidi, haa ekkidi yiite.

3 Ooninne inttena, ‘Hegaa aissi ootteetii?’ yaagidi
oichchikko, ‘Godai hagaa koyees; sohuwaara zaaridi, haa
yeddi bayana’ yaagite” yaagiis.
4 Eti biidi, hare maraa penggiyaa matan ogiyan qachchi
wottidoogaa demmidi birshshidosona.
5 Hegan eqqida issi issi asati eta, “Hare maraa waatanau
birshsheetii?” yaagidosona.
6 Erissiyo ashkkarati Yesuusi banttana azazidoogaa yootin,
asati yeddi bayidosona.
7 Eti hare maraa Yesuusakko ehiidi, bantta maayuwaa a
zokkuwan hiixxidosona; hiixxin Yesuusi he hare maraa tog-
giis.
8 Daro asai ba maayuwaa ogiyan hiixxiis; qassi harati
mittaa tashiyaa kari karidi, ogiyan hiixxidosona.
9 Yesuusappe sinttaara hemettiya asainne a geeduwaa
kaalliya asai ba qaalaa xoqqu oottidi,
“Xoossai galatetto!
Godaa sunttan yiyaagee anjjettidaagaa.
10 Godaa sunttan yiya nu aawaa
Daawita kawotettai anjjettidaagaa.
Salo ubbaappe bolla saluwan
de7iya Xoossai galatetto”
yaagidosona.
11 Yesuusi Yerusalaame biidi, Beeta Maqidasiyaa geliis;
qassi ubbabaa yuuyi yuuyi xeellidoogaappe guyyiyan,
sa7ai qammiyo gishshau, tammanne naa77u erissiyo
ashkkaratuura Biitaaniyaa giyo katamaa biis.

Yesuusi Qanggido Balase Mittiyo
(Maatiyoosa 21:18-19)

12 Wonttetta gallassi eti Biitaaniyaappe kiyidi biishin, Yesu-
usi namisettiis.
13 Haahuwan issi balase giyo mittiyo tashiyaa maaya ut-
tidaaro be7idi, geelladan i bolli aifee beettikkonne giidi,
be7anau ikko biis; shin ikko i biyo wode, tashe xalaalaappe
attin, ainne aife demmibeenna; aissi giikko, balasee aifiyo
wodee gakkibeenna.
14 Yesuusi he balasiyo, “Neeppe naa77antto merinau asi
aife mooppo” yaagiis. Erissiyo ashkkarati i giyoogaa siyi-
dosona.

Yesuusi Beeta Maqidasiyan Zal77iyaageeta Kessiis
(Maatiyoosa 21:12-17; Luqaasa 19:45-48; Yohaannisa 2:13-22)

15 Eti Yerusalaame biidosona; Yesuusi Beeta Maqidasiyaa
gelidi, hegan baizziyaageetanne shammiyaageeta kare yede-
taa doommiis; qassi miishshaa laammiyaageetu xaraph-
pheezaanne haraphphiyaa baizziyaageetu oidiyaa aatti yeg-
gidi,
16 ooninne aibakko tookkidi, Beeta Maqidasiyaa giddoora
aadhdhanaagaa diggiis.
17 Yesuusi asaa hagaadan yaagidi tamaarissiis; “Xoossaa
maxaafan, ‘Ta keettai Aihuda gidenna asai ubbai Xoossaa
woossiyo keetta geetettana’ yaagettidi xaafetti uttiis; shin
intte a panggati qosettiyo gonggolo kessideta” yaagiis.
18 Qeese halaqatinne higgiyaa tamaarissiyaageeti hegaa
siyidi, a xaissana ogiyaa koshshaa doommidosona; shin
keehi daro asai i tamaarissiyoogan garamettiyo gishshau,
ayyo yayyidosona.
19 Sa7ai omarido wode, Yesuusinne erissiyo ashkkarati
katamaappe gaxaa kiyidosona.

Balase Giyo Mittiya Melaasu
(Maatiyoosa 21:20-22)

20 Eti wonttetta gallassi maallado ogiyaara aadhdhiiddi, he
balasiyaa xaphuwaara melaichchidaaro be7idosona.
21 PHeexiroosi hassayidi, “Tamaarissiyaagoo, be7a; neeni
qanggido balasiyaa melaichchaasu” yaagiis.
22 Yesuusi zaaridi, eta hagaadan yaagiis; “Xoossaa amman-
ite.
23 Taani intteyyo tumaa gais; ooninne ba wozanan siren-
nan ba giidobai hananaagaa ammanidi, ha deriyaa, ‘Dend-
dada abban kundda’ giikko hanana.
24 Hegaa gishshau, taani intteyyo odais; Xoossaa
intte woossiyoobaanne oichchiyoobaa ubbaanne
ekkirggidobaadan ammanite; intte ekkana.
25 Xoossaa woossanau intte eqqiyo wode, saluwan de7iya
intte Aawai intte nagaraa atto gaana mala, ooninne inttena
naaqqidobai de7ikko, au atto giite.
26 SHin asa nagara intte atto gaana xayikko, saluwan de7iya
intte Aawaikka intte nagaraa intteyyo atto geenna” yaagiis.

Yesuusi Aiba Maatan Oottii Giya Oishaa
(Maatiyoosa 21:23-27; Luqaasa 20:1-8)

27 Eti qassikka Yerusalaame biidosona; Yesuusi Beeta Maqi-
dasiyan hemetettishin, qeese halaqati, higgiyaa tamaaris-
siyaageetinne cimati akko yiidosona.
28 Yiidi a, “Neeni hagaa oottanau neeyyo ai alaafetetti de7ii?
Woi neeyyo ha alaafetettaa immidai oonee?” yaagidosona.

29 Yesuusi zaaridi eta, “Taanikka inttena issibaa oichchana;
tau odite; taani qassi hagaa ai alaafetettan oottiyaakko,
intteyyo odana.
30 Yohaannisi xammaqiyo alaafetettaa ekkidoi
Xoossaappeeyye woi asappee? Tau odite” yaagiis.
31 Eti bantta giddon palamaa doommidi, “Nuuni, ‘Xoos-
saappe yiis’ yaagikko, i nuna, ‘Yaatin, Yohaannisi yooti-
doogaa aissi ammanibeekketii?’ yaagana.
32 SHin, ‘Asappe yiis gaanee?’ yaagidosona; qassi asai
ubbai Yohaannisi hananabaa yootiyaagaa gididoogaa eriyo
gishshau, asau yayyidosona.
33 Hegaa gishshau, eti Yesuusayyo, “Nuuni erokko” yaagidi
zaaridosona;
Yesuusi, “Taanikka hagaa ai alaafetettan oottiyaakko,
intteyyo odikke” yaagiis.

12

Woiniyaa Turaa Tokkiya Goshshanchchatu Leemisuwaa
(Maatiyoosa 21:33-46; Luqaasa 20:9-19)

1 Yesuusi etayyo oduwaa leemisuwan yaagidi doommiis;
“Issi bitanee woiniyaa giyo turaa tokkidi, dirssaa yuushshi
aattidi diriis; qassi he woiniyaa gum77iyo ollaakka bookkiis;
hegaa naagiya asaayyo adussa shuchchaa gimbbiis;
hegaappe guyyiyan, kottaa oottiya asau immidi, hara dere
biis.
2 Woiniyaa aifiyaa maxiyo wodee gakkin, bana gakkiyaa-
gaa ekkidi yaana mala, issi ashkkaraa ba kottaawatukko
kiittiis.
3 Kottaa oottiyaageeti a ashkkaraa oiqqidi wadhdhidi,
kushe mela yedettidosona.
4 Naa77anttuwaa hara ashkkaraa etakko kiittiis; kiittin eti
he ashkkaraassi huuphiyaa qoo7idinne kaushshidi yeddi-
dosona.
5 Woiniyaa turaa godai qassikka hara ashkkaraa kiittiis; he
ashkkaraa woridosona; qassi hara darotakka hegaadan oot-
tidosona; issuwaa issuwaa wadhdhidi, harata woridosona.
6 “Woiniyaa turaa godaayyo kiittanau ubbaappe wursset-
tan i daro siiqiyo a na7aa xalaalai attiis; i, ‘Eti ta na7aa
bonchchennan aggokkona’ giidi, ba na7aa etakko kiittiis.
7 “SHin kottaa oottiyaageeti bantta giddon, ‘Laattanaagee
hagaa; hinddite a woroos; a aqoi nubaa gidana!’ yaagi-
dosona.
8 Na7aa oiqqidi woridi, a ahaa woiniyaa turaa giddoppe
gaxaa kessi olidosona.

9 “Simmi woiniyaa turaa godai waatanee? Yiidi he kottaawata wori wurssidi, woiniyaa turaa kottaa oottiya hara asau immana.

10-11 “ ‘Gimbbiyaageeti karidi ixxido shuchchai
godaa xaphuwaa minttiya,
ubbaappe aadhdhiya shuchcha gidiis.
Hagee Godai oottidobaa;
qassi nu aifiyaukka garamissiyaabaa’
yaagiyaagaa Xoossaa maxaafaappe nabbabibeekketii?” yaagiis.

12 Qeese halaqati, higgiyaa tamaarissiyaageetinne cimati Yesuusi he leemisuwaa banttanan leemisidoogaa erido gishshau, a oiqqanau koyidosona; shin asau yayyidi, aggi bayidi biidosona.

Giiraa Giiranee Agganee Giya Oishaa
(Maatiyoosa 22:15-22; Luqaasa 20:20-26)

13 Qassi a haasayaappe bala demmidi, a oiqqana mala, Parisaawetuppenne Heeroodisa baggatuppe amaridaageeta akko kiittidosona.

14 Kiittin yiidi, “Tamaarissiyaagoo, neeni tumaa haasayiyoogaanne asappe asa shaakkennaagaa nuuni eroos; aissi giikko, neeni asa dummayakka; qassi Xoossaa ogiyaa tumatettan tamaarissaasa. Nuuni Roome biittaa Kawuwaa Qeesaarayyo giiraa giiriyoogee wogeeyye woga gidennee? Giiraa giiraneeyye digganee?” yaagidosona.

15 SHin eti lo77o milatiya iita asa gididoogaa Yesuusi eridi, “Tana aissi paacceetii? Issi santtimiyaa haa ehiite; taani be7ais” yaagiis.

16 Eti au ehiidosona; “Ha merainne sunttai oogee?” yaagidi eta oichchidosona.

Oichchin eti, “Roome biittaa Kawuwaa Qeesaaraagaa” yaagidosona.

17 Yesuusi zaaridi eta, “Yaatikko, Qeesaaraagaa Qeesaarassi, Xoossaagaa Xoossaassi immite” yaagin eti abaa garamettidosona.

Haiquwaappe Denddiyoogaa
(Maatiyoosa 22:23-33; Luqaasa 20:27-40)

18 Haiqqida asi denddenna giya Saaduqaawetuppe issi issi asati Yesuusakko yiidi, hagaadan yaagidi, a oichchidosona;

19 “Tamaarissiyaagoo, Muusee nuuyyo higgiyaa xaafiiddi, ‘Machcho ekkida asi na7a yelennan haiqqikko, he haiqqidaagaa ishai a machchiyo aissidi, ba ishaayyo na7a yelanau bessees’ yaagiyaagaa xaafiis.

20 Issi wode laappun ishantti de7iyaageetuppe bairai
machchiyo ekkidi, na7a yelennan haiqqiis.
21 Haiqqin naa77anttoi o aissiis; ikka na7a yelennan
haiqqiis; heezzanttoikka hegaadan haniis.
22 Laappunatikka o ekkidi, na7a yelennan haiqqidosona;
ubbaappe guyyiyan, qassi he maccaasiyaa haiqqaasu.
23 Yaatin, haiqqida asai haiquwaappe denddiyo gallassi,
a etappe augaayyo machcho gidanee? Aissi giikko, laap-
punatikka o ekkidosona" yaagidosona.
24 Yesuusi zaaridi, eta hagaadan yaagiis; "Intte baliy-
oogee, Xoossaa maxaafatanne Xoossaa wolqqaa intte erenna
gishshaassa!
25 Aissi giikko, haiqqida asai haiquwaappe denddiyo gal-
lassi, saluwan de7iya kiitanchchatu mala gidanaagaappe at-
tin, attuma asinne ekkenna; macca asinne gelenna.
26 SHin haiqqidaageetu dendduwaabaa gidikko, Muuse
maxaafan xaafettida xaragettiya buuraabaa odiya sohuwan,
Xoossai Muusa, 'Taani Abrahaama Xoossaa, Yisaaqa Xoossaa,
Yaaqooba Xoossaa' giidoogaa mulekka nabbabibeekketii?
27 I paxa de7iyaageetu Xoossaa gidiyoogaappe attin,
haiqqidaageetu Xoossaa gidenna; intte keehi balideta"
yaagiis.

Ubbaappe Aadhdhiya Azazuwaa
(Maatiyoosa 22:34-40; Luqaasa 10:25-28)

28 Higgiyaa tamaarissiyaageetuppe issoi eti palamettiy-
oogaa shiiqidi siyiis; qassi Yesuusi etayyo loitti zaaridoogaa
siyidi, "Azazo ubbaappe aadhdhiya azazoi augee?" yaagidi
Yesuusa oichchiis.
29 Yesuusi zaaridi, a hagaadan yaagiis; "Azazo ubbaappe
aadhdhiya azazuwaa siyite; 'Israa7eela asau, Godai nu Xoos-
sai issi Godaa.
30 Intte Godaa intte Xoossaa intte kumetta wozanaappe,
intte kumetta shemppuwaappe, intte kumetta qofaappe,
intte kumetta wolqqaappe siiqite' yaagees.
31 Qassi azazo ubbaappe aadhdhiya naa77antto azazoi ha-
gaa; 'Neeni ne shooruwaa ne huuphedan siiqa' giyaagaa;
hageetuppe aadhdhiya hara azazoi baawa" yaagiis.
32 Higgiyaa tamaarissiyaagee Yesuusa yaagiis; "Tamaaris-
siyaagoo, tumaa gaadasa; neeni 'Xoossai issi Xoossaa xalaala.
Appe attin, hari baawa' giidoogee tuma.
33 Xoossaa kumetta wozanaappe, kumetta qofaappenne
kumetta wolqqaappe siiqiyoogeenne qassi ba shooruwaakka
ba huuphedan siiqiyoogee, xuuggiyo yarshshuwaappenne
hara yarshsho ubbaappe aadhdhees" yaagiis.

34 Yesuusi higgiyaa tamaarissiyaagaa zaaroi aadhdhida er-
anchcha asa zaaro gididoogaa be7idi, “Neeni Xoossaa ka-
wotettaappe haakkabaakka” yaagiis; hegaappe guyyiyan,
Yesuusa harabaa oichchanau ooninne xalibeenna.

Yesuusi O Na7ee? Yaagiya Oishaa
(Maatiyoosa 22:41-46; Luqaasa 20:41-46)

35 Yesuusi Beeta Maqidasiyan tamaarissiiddi, hagaadan
yaagiis; “Higgiyaa tamaarissiyaageeti Kiristtoosa woigidi
Daawita na7a giyoonaa?
36 Daawiti bana Geeshsha Ayyaanai haasayissin,
‘Godai ta Godaa, “Taani ne morkketa
neeni yedhdha eqqiyoobaa oottana gakkanaassi,
hagan taappe ushachcha baggaara utta” giis’
yaagiis.
37 Daawiti ba huuphen Kiristtoosa, ‘Godaa’ giidi xeesikko,
yaatin, Kiristtoosi waanidi, Daawita na7a gidii?” yaagiis.
Daro asai Yesuusi giyoogaa ufaissan siyiis.

Yesuusi, “Muuse Higgiyaa Tamaarissiyaageetuppe Naaget-
tite” Yaagiis
(Maatiyoosa 23:1-36; Luqaasa 20:45-47)

38 Yesuusi tamaarissiiddi, hagaadan yaagiis; “Higgiyaa
tamaarissiyaageetuppe naagettite; eti adussa maayuwaa
maayidi yuuyiyoogaanne giyaa sohuwankka asai eta
bonchchidi sarotiyoogaa dosoosona.
39 Eti Aihuda woosa keettatun daro lo77iya oidiyaa
dosoosona; qassi asi banttana imattiyoosankka bonchcho
sohuwaa dosoosona.
40 Eti am77etu keettaa bonqqidi, banttau lo77o milatanau
Xoossaa woosaa adussoosona; eti ubbaappe aadhdhiya pird-
daa ekkana” yaagiis.

Am77ee Muxuwaatiyaa
(Luqaasa 21:1-4)

41 Yesuusi Beeta Maqidasiyan muxuwaataa yeggiyo saax-
iniyaa matan uttidi, asai ba miishshaa he saaxiniyan yeggiy-
oogaa be7iis; daro dure asai daro miishshaa he saaxiniyan
yeggees.
42 Issi hiyyeesa am77iyaa yaada, issi santtimiyan laamet-
tiya naa77u bakkannata he saaxiniyan yeggaasu.
43 Yesuusi ba erissiyo ashkkarata xeesidi, “Taani intteyyo
tumaa gais; muxuwaataa saaxiniyan yeggida asa ubbaappe
ha hiyyeesa am77iyaa darissada yeggaasu.
44 Aissi giikko, harati ubbai banttau palahida miishshaappe
yeggidosona; shin a ba pacaappe, bau de7iya aquwaa
muleera imma aggaasu” yaagiis.

13

Yesuusi Beeta Maqidasee Qolettanaagaa Kasetidi Yootiis (Maatiyoosa 24:1-2; Luqaasa 21:5-6)

1 Yesuusi Beeta Maqidasiyaappe kiyishin, erissiyo ashkkaratuppe issoi a, “Tamaarissiyaagoo, hagee aiba lo77o shuchchakkonne qassi aiba lo77o shuchcha keettakko be7ai!” yaagiis.

2 Yesuusi zaaridi, “Ha gita shuchcha keettata be7ai? Ha keettatun de7iya issi shuchchinne attennan ubbai qolettana” yaagiis.

Godai Yaanaappe Kasetidi Gakkana Yedetaanne Waayiyaa (Maatiyoosa 24:3-14; Luqaasa 21:7-19)

3 Yesuusi Beeta Maqidasiyaappe hini baggaara Dabira Zaite Deriyaa bolli uttidaashin, PHeexiroosi, Yaaqoobi, Yohaannisinne Inddiraasi banttarkka akko yiidi a,

4 “Hegee aude hananaakko, nuuyyo odarkkii; qassi hegee ubbai polettana wodiyaa erissiya malaatai aiba gidanee?” yaagidi oichchidosona.

5 Yesuusi qassi etayyo hagaadan yaagidi, oduwaa doommiis; “Inttena ooninne balettenna mala naagettite.

6 Daro asati ta sunttan, ‘Taani Kiristtoosa’ yaagiiddi yaana; yiidi daro asaa balettana.

7 Matan de7iya olaa cenggurssaanne haahuwan de7iya olaa oduwaa intte siyiyo wode, hirggoppite; hegaa malabai hananau bessees; shin wurssettai biroona.

8 Aissi giikko, issi biittaa asai hara biittaa asaara olettana; qassi issi kawotettai hara kawotettaara olettana; biittaa qaattai ubbasan de7ana; koshaikka de7ana; shin hegee koiro leesso mala.

9 “SHin intte intte huuphen naagettite; aissi giikko, asi inttena oiqqidi, pirdda keettau aattidi immana; qassi ba Aihuda woosa keettatunkka inttena lissuwan garafana; deriyaa haariyaageetu sinttaaninne kawotu sinttan ta gishshau intte markkattanau eqqana.

10 Wonggeliyaa mishiraachchoi koiroora dere ubbau odettiichchanau bessees.

11 Eti inttena pirdda keettaa ehiyo wodenne aattidi immiyo wode, woigidi haasayanaakkonne koiroora hirggoppite; he saatiyan Xoossai intteyyo immiyoobaa haasayite. Aissi giikko, Geeshsha Ayyaanai haasayanaappe attin, haasayiyaageeti inttena gidekketa.

12 “Ishai ba ishaa, aawai ba na7aa worissana; qassi naati bantta aawatu bollinne bantta aayetu bolli denddidi, eta worissana.

13 Asai ubbai inttena ta sunttaa gishshau ixxana; shin
wurssettai gakkanaashin gencciyaagee attana.

Yerusalaame Gakkana Hanttaara Metuwaa
(Maatiyoosa 24:15-28; Luqaasa 21:20-24)

14 “SHin hananabaa yootiya Daaneeli odido bashshaa
tunatettai eqqanau bessennasan eqqidaashin intte be7iyo
wode, hegee woigiyoogaakko, nabbabiyaagee akeeko; Yihu-
daa biittan he wode de7iyaageeti deriyaakko baqatona.
15 Keettaa huuphiyan de7iya uraikka issibaa ekkanau duge
wodhdhidi, ba soo geloppo.
16 Gaden de7iyaageekka ba maayuwaa ekkanau guyye sim-
moppo.
17 He wode shahaara maccaasatuyyoonne xanttiya mac-
caasatuyyo aayye7ana.
18 SHin hagee ubbai haniyo wodee balggo gidenna mala,
Xoossaa woossite;
19 aissi giikko, Xoossai sa7aa koiro medhdhoosappe doom-
midi, ha77i gakkanaassi, mulekka de7ibeenna metoi, qassi
hagaappe sinttaukka mule de7enna metoi asaa bolli he wode
de7ana.
20 Godai he gallassatu qoodaa guuttiyoi bainnaakko, asa
gididai ooninne attenna; shin i ba doorido asatu gishshau, he
gallassatu qoodaa guuttiis.
21 “He wode ooninne inttena, ‘Be7ite; Kiristtoosi hagan
de7ees’ woi, ‘Be7ite; Kiristtoosi hegan de7ees’ yaagikko,
hegaa ammanoppite.
22 Aissi giikko, worddanchcha Kiristtoosatinne
wordduwaa hananabaa yootiyaageeti denddana;
denddidi banttau danddayettikko, harai atto Xoossai
dooridoogeetakka balettanau malaataanne garamissiyaabaa
bessana.
23 SHin intte naagettite; taani intteyyo ubbabaa kasetada
odaas.

Kiristtoosa Naa77antto Yuussaa
(Maatiyoosa 24:29-31; Luqaasa 21:25-28)

24 “SHin he wode he waayiyaappe guyyiyan,
awai xumana;
aginai poo7iyoogaa aggi bayana;
25 xoolintteti saluwaappe kunddana;
qassi saluwan de7iya wolqqatikka qaaxettana.
26 He wode taani, Asa Na7ai, gita wolqqaaranne
bonchchuwaara shaaraa giddoora yiishin, eti be7ana.
27 He wode taani kiitanchchata sa7aa oiddu zooziyaa kiit-
tana; kiittada sa7aa gaxaappe saluwaa gaxaa gakkanaashin,
Xoossai doorido asaa shiishshana.

Wodee Gakkidoogaa Malaatiya Balase Mittiyo
(Maatiyoosa 24:32-35; Luqaasa 21:29-33)

28 “Leemisuwaa balasiyo giyo mitteeppe akeekite; bal-
asiyaa aaciyo wodenne i tashee bonccottiyo wode, bonee
matattidoogaa intte ereeta.
29 Hegaadankka intte he ubbabai haniyoogaa be7iyo wode,
i matattidi pengge shiiqidoogaa erite.
30 Taani intteyyo tumaa odais; ha ubbabai hanana
gakkanaassi, ha wodiyaa asai haiqqiichchenna.
31 Saloinne sa7ai aadhdhana; shin ta qaalai mulekka aad-
hdhenna.

Wurssetta Gallassaanne Saatiyaa Ooninne Erenna
(Maatiyoosa 24:36-44)

32 “SHin he gallassaanne he saatiyaa Aawaa xalaalaappe
attin, harai atto saluwan de7iya kiitanchchata gidin, woi tana
Na7aa gidinkka ooninne eriyaabi baawa.
33 He wodee aude gidanaakko, intte erenna gishshau,
naagettite; minnite; Xoossaa woossite.
34 Ta yuussai ba keettaa aggidi, oge biya bitaniyaa mala;
bitanee ba ashkkaratuyyo huuphen huuphen oosuwaa
immidi, eta ba oosuwaayyo alaafe oottiis; qassi kariyaa
naagiyaageekka minttidi naagana mala azaziis.
35 “Hegaa gishshau, minnite; aissi giikko, keettaawai
omarssa gidin, woi qamma bilahe gidin, woi kuttoi waassiyo
wode gidin, woi maallado guuraara gidin aude yaanaakko,
intte erekketa.
36 Intte akeekennan i yiikko, inttena xiskkidaageeta dem-
menna mala minnite.
37 Taani intteyyo odiyoogaa asa ubbau odais; minnite”
yaagiis.

14

Kiristtoosa Bolli Maqettidosona
(Maatiyoosa 26:1-5; Luqaasa 22:1-2; Yohaannisa 11:45-53)

1 Paasikaa Baalaa giyoogaa bonchchiyo gallassainne oittaa
meettaa bonchchiyo gallassai gakkanau naa77u gallassai at-
tiis; qeese halaqatinne higgiyaa tamaarissiyaageeti asi eren-
nan Yesuusa oiqqidi woriyo ogiyaa koyoosona.
2 “Asai ooshshaa kessenna mala, Paasikaa bonchchiyo gal-
lassi hegaa oottokko” yaagidosona.

Yesuusa SHittuwaa Tiyida Maccaasiyo
(Maatiyoosa 26:6-13; Yohaannisa 12:1-8)

3 Yesuusi Biitaaniyaa kataman inchchirichchaa harggiya
Simoona son qumaa maanau uttidaashin, issi mishiriyaa

albbasxxiroosa giyo shuchchaappe oottido bilqqaadiyaa kumida narddoosiyaa giyo daro al77o shittuwaa ekkada yaasu; yaada he bilqqaadiyaa menttada shittuwaa Yesuusa huuphiyan tigaasu.

4-5 He sohuwan de7iya asaappe issoi issoi hanqqettidi, “Ha shittuwaa coo mooriyoogee aibissee? Ha shittuwaa xeetanne ishatamu biraappe dariya waagan baizzidi, miishshaa hiyyeesau immanau danddayettees” yaagidi bantta giddon haasayoosona; yaatidi he mishiriyo daro boridosona.

6 SHin Yesuusi hagaadan yaagiis; “Ha maccaasiyo ainne gooppite; o aissi waisseetii? A tau lo77obaa oottaasu.

7 Hiyyeesati ubba wode inttenaara de7oosona; intte koyido wode audenne eta maaddanau danddayeeta; shin taani ubba wode inttenaara de7ikke.

8 A ba danddayidoogaa oottaasu; qassi tana mooguwau giigissanau kasetada shittuwaa tiyaasu.

9 Taani intteyyo tumaa odais; sa7a ubban wonggeliyaa mishiraachchuwaa odiyoosan awaanikka, asai o hassayana mala, ha a oottidoogee odettana” yaagiis.

Yihudai Yesuusa Aattidi Immanau Zoretaa Maayiis
(Maatiyoosa 26:14-16; Luqaasa 22:3-6)

10 Tammanne naa77u erissiyo ashkkaratuppe issoi Yihudaa Asqqoroota giyoogee, Yesuusa qeese halaqatuyyo aattidi immanau etakko biis.

11 Eti hegaa siyido wode ufaittidi, “Nuuni neeyyo miishsha immana” yaagidosona; yaagin Yihudai Yesuusa aattidi immanau injjetiya wodiyaa wochchees.

Yesuusi Ba Erissiyo Ashkkaratuura Paasikaa Miis
(Maatiyoosa 26:17-25; Luqaasa 22:7-14,21-23; Yohaannisa 13:21-30)

12 Oittaa miyo gallassaa bonchchiyo koiro gallassi, Paasikaa qumaa maanau anqqara dorssaa shukkiyo wode, Yesuusi erissiyo ashkkarati a, “Paasikaa bonchchiyo gallassi neeni maana qumaa nuuni awa biidi giigissanee?” yaagidi oichchidosona.

13 Yesuusi ba erissiyo ashkkaratuppe naa77ata hagaadan yaagidi kiittiis; “Katamaa biite; intte biishin, otuwan haattaa tookkida issi bitanee inttenaara gaittana; a kaallite.

14 I biidi geliyo keettaawaa, ‘Tamaarissiyaagee nena, “Taani ta erissiyo ashkkaratuura Paasikaa qumaa maanau ta imatta kifilee awaanee?” yaagees’ yaagite.

15 Keettaawai inttena pooqiyaa bollan de7iya giigi uttida aaho kifiliyaa bessana; hegan nuuyyo giigissite” yaagiis.

16 He naa77u erissiyo ashkkarati kiyidi, katamaa bi-
idosona; Yesuusi banttau odidoogaadankka ubbabaa dem-
midi, Paasikaa qumaa giigissidosona.
17 Sa7ai omariyo wode Yesuusi tammanne naa77u erissiyo
ashkkaratuura yaa biis.
18 Eti uttidi masoofiyaappe qumaa miishin, Yesuusi
eta, “Taani intteyyo tumaa odais; intteppe issoi tanaara
miyaagee, tana aattidi immana” yaagiis.
19 Erissiyo ashkkarati dagammidi, huuphiyan huuphiyan
a, “Tumu taneeshsha?” giyoogaa doommidosona.
20 Yesuusi zaaridi, “I ha intte tammanne naa77atuppe is-
suwaa; i tanaara issippe tushkkanau ba oittaa shaatiyan
yeddiyaagaa.
21 Taani, Asa Na7ai, Xoossaa maxaafai haiqqana
giidoogaadan haiqqana; shin tana, Asa Na7aa, aattidi
immiya urau aayye7ana; he urai yelettennan attiyaakko,
au keha shin” yaagiis.

Qurbbaaniyaa (Godaa Kahuwaa) Ekkiyo Wogaa
*(Maatiyoosa 26:26-30; Luqaasa 22:14-20; Koiro Qoront-
toosa 11:23-25)*
22 Eti miishin, Yesuusi oittaa ekkidi, Xoossaa galatiis; he
oittaa menttidi, ba erissiyo ashkkaratuyyo immiiddi, “Heite;
hagee ta ashuwaa” yaagiis.
23 Burccukkuwaa ekkidi, Xoossaa galatidi, etayyo immiis;
immin ubbaikka he burccukkuwaappe uyidosona.
24 Yesuusi, “Hagee ooratta maachchan daro asaa gishshau
gukkiya ta suuttaa.
25 Taani intteyyo tumaa odais; taani Xoossaa kawotettan
ooratta woine eessaa uyana gallassai gakkanaassi,
naa77anttuwaa ha woine eessaa mulekka uyikke” yaagiis.
26 Mazamuriyaa yexxidoogaappe guyyiyan, Dabira Zaite
Deriyaa biidosona.

PHeexiroosi Kaddanaagaa Yesuusi Kasetidi Yootiis
*(Maatiyoosa 26:31-35; Luqaasa 22:31-34; Yohaannisa
13:36-38)*
27 Yesuusi eta, “Intte ubbai tana yeggi bayidi baqatana; aissi
giikko, Xoossaa maxaafai,
‘Xoossai dorssaa heemmiyaagaa worana;
worin dorssai ubbai laalettana’
yaagees.
28 SHin taani haiquwaappe denddidoogaappe guyyiyan, int-
teppe kasetada Galiila baana” yaagiis.
29 PHeexiroosi zaaridi, “Eti ubbati nena yeggi bayidi
baqatikkokka, taani nena mulekka yeggikke” yaagiis.

30 Yaagin Yesuusi PHeexiroosa, “Taani neeyyo tumaa odais;
hachchi qammi kuttoi naa77utoo waassanaappe kase, neeni
tana heezzutoo kaddana” yaagiis.
31 SHin PHeexiroosi kaseegaappekka minttidi, “Taani harai
atto, nenaara issippe haiqqiyaakkokka, nena mulekka kad-
dikke” yaagiis. Qassi harati ubbatikka hegaadan giidosona.

Yesuusi Geetesemaanen Woossiis
(Maatiyoosa 26:36-46; Luqaasa 22:39-46)

32 Geetesemaane giyo sohuwaa biidosona; Yesuusi ba eris-
siyo ashkkarata, “Taani Xoossaa woossanaashin, intte hagan
uttiishshite” yaagiis.
33 Yesuusi PHeexiroosa, Yaaqoobanne Yohaannisa banaara
ekki efiis; daro gencceeciisinne waayettiis.
34 Qassi eta, “Taani haiqqana gakkanaassikka kayyottais;
hagan takkishshite; xiskkoppite” yaagiis.
35 Guuttaa sinttaukko shiiqiiddi, biittan gufannidi, dand-
dayettiyaabaa gidikko, he wodee baappe aadhdhana mala,
Xoossaa woossiis.
36 Qassikka, “Abbaa, ta Aawau, ubbabai neeyyo danddayet-
tees; ha burccukkuwaa taappe digga; shin neeni koyiyoobai
hanoppe attin, taani koyiyoobai hanoppo” yaagiis.
37 Yesuusi erissiyo ashkkaratukko simmi yiidi, xiskki-
daageeta demmidi PHeexiroosa, “Simoonaa, xiskkadii?
Neeni issi saatekkonne naaganau danddayabeikkii?
38 Paaciyan intte gelenna mala, naagitenne Xoossaa woos-
site; ayyaanai giigi uttiis; shin ashoi daafuranchcha” yaagiis.
39 Qassikka biidi kaseegaadankka Xoossaa woossiis.
40 Erissiyo ashkkaratukko guyye simmidi i yiyo wode,
xiskkidaageeta demmiis; eta aifiyaa xiskkoi goozi wottido
gishshau, ayyo ai haasayiyaakkokka eribookkona.
41 Heezzanttuwaa etakko yiidi, “Ha77i gakkanaassikka
xiskkeetiinne shemppeetii? Gidana; wodee gakkiis; be7ite,
tana, Asa Na7aa, nagaranchcha asatun aattidi immiyo wodee
gakkiis.
42 Denddidi hinddite; be7ite, tana aattidi immiyaagee
hageeho gakkiis” yaagiis.

Yesuusi Ba Morkketu Kushiyan Oiqettiis
(Maatiyoosa 26:47-56; Luqaasa 22:47-53; Yohaannisa 18:3-12)

43 Yesuusi hegaa biron haasayishin, tammanne naa77u
erissiyo ashkkaratuppe issoi, Yihudai, sohuwaara gakki wod-
hdhiis; qassi qeese halaqati higgiyaa tamaarissiyaageetinne
cimati kiittin, bisuwaanne dullaa oiqqida daro asai aara
issippe yiis.

44 Yesuusa aattidi immiyaagee he daro asaayyo, “Taani
yeriyoogee a; a oiqqidi loitti naagidi, ekki efiite” yaagidi
malaataa yooti wottiis.
45 Yihudai gakkosaarakka Yesuusakko shiiqidi, “Tamaaris-
siyaagoo” yaagidi Yesuusa yeri ekkiis.
46 He daro asai Yesuusa mintti oiqqiis.
47 SHin matan eqqidaageetuppe issoi ba bisuwaa shod-
dinne qeese ubbatu halaqaa ashkkaraa shocidi, a haittaa
qanxxi oliis.
48 Yesuusi zaaridi, he shiiqida daro asaa, “Tana pangga kes-
sidi, pangga oiqqiyoogaadan oiqqanau bisonne dulla oiqqidi
yiidetii?
49 Taani Beeta Maqidasiyan tamaarissaidda, gallassi gal-
lassi inttenaara de7iyo wode tana oiqqibeekketa; shin Xoos-
saa maxaafati giidoogee polettanau bessees” yaagiis.
50 Erissiyo ashkkarati ubbati a yeggi bayidi baqatidosona.
51 Naxala xalaalan ba kalluwaa kammida issi yelaga bita-
nee Yesuusa kaalliyaagaa asai oiqqiis.
52 SHin he bitanee naxalaa oli bayidi, kallo xiire baqatiis.

Yesuusa Pirdda SHangguwaa Efiidosona
*(Maatiyoosa 26:57-68; Luqaasa 22:54-55,63-71; Yohaan-
nisa 18:13-14,19-24)*

53 Asai Yesuusa qeese ubbatu halaqaa soo, qeese halaqa
ubbati, cimatinne higgiyaa tamaarissiyaageeti shiiqidosaa
ekki efiis.
54 PHeexiroosi qeese ubbatu halaqaa dirssa giddo
gakkanaassi haahuwan a kaalliis; yan naagiyaagaara tamaa
ho77iiddi, utti bayiis.
55 Qeese halaqatinne yaa7aa asai ubbai Yesuusa woranau a
bolli markka koyidosona; shin ainne demmibookkona.
56 Aissi giikko, daro asati a bolli wordduwaa markkatti-
dosona; shin eta markkatettai issi mala gidenna.
57-58 Issi issi asati denddi eqqidi Yesuusa bolli, “I, ‘Taani asai
keexxido ha Beeta Maqidasiyaa qolada, asai keexxibeenna
hara Beeta Maqidasiyaa heezzu gallassa giddon keexxana’
giishin, nuuni siyida” yaagidi wordduwaa markkattidosona.
59 SHin harai atto eta markkatettai hegankka issi mala
gidibeenna.
60 Qeese ubbatu halaqai asa ubbaa sinttan denddi eqqidi
Yesuusa, “Hageeti nena mootiyo mootuwau neeyyo zaariy-
oobi baawee?” yaagidi oichchiis.
61 SHin Yesuusi co77u giidi, ainne zaaribeenna; qeese ub-
batu halaqai a, “Anjjettida Xoossaa Na7ai Kiristtoosi nenee?”
yaagidi naa77anttuwaa oichchiis.

62 Yesuusi zaaridi, “Ee tana; intte tana, Asa Na7aa,
wolqqaama Xoossaappe ushachcha baggaara uttidaashi-
ininne saluwaa shaaraara yiishin be7ana” yaagiis.
63 Qeese ubbatu halaqai ba maayuwaa pooshshi olidi,
“Nuna hagaappe sinttan aissi hara markka koshshii?
64 Intte a cashshaa siyideta; intte qofai aibee?” yaagiis;
yaagin eti ubbai, “I haiqqana bessees” yaagidi a bolli pirddi-
dosona.
65 Etappe issooti issooti a bolli cushettaa doommidosona;
a aifiyaa goozidi dechchidi, “Nena dechchidai oonee? Ane
hananabaa yoota!” yaagidosona; qassi naagiyaageetikka a
qinxxalliyaa baqqiiddi ekki efiidosona.

PHeexiroosi Yesuusa Kaddiis
(Maatiyoosa 26:69-75; Luqaasa 22:56-62; Yohaannisa 18:15-18,25-27)

66 PHeexiroosi dirssa giddon hirkkiira de7ishin, qeese ub-
batu halaqaa macca ashkkaratuppe issinniyaa yaasu.
67 Yaada PHeexiroosi tamaa ho77iyaagaa be7ada, tishshi
ootta xeellada, “Neenikka Naazireeta Yesuusaara issippe
de7aasa” yaagaasu.
68 SHin PHeexiroosi, “Neeni giyoobai aibakko taani erikke;
tau akeekettenna” yaagidi kaddiis; yaatidi dirssaa peng-
giyaakko kiyiis; kuttoikka waassiis.
69 He ashkkariyaa PHeexiroosa be7ada, a matan eqqida
asata, “Ha bitaneekka etaara de7ees” gaada gujjada oduwaa
doommaasu.
70 SHin PHeexiroosi qassikka kaddiis.
Guuttaa gam77ishin, matan eqqida asati naa77anttuwaa
PHeexiroosa, “Neeni tuma etaara issippe de7aasa; aissi gi-
ikko, neeni Galiila biitta asa” yaagidosona.
71 SHin PHeexiroosi, “Taani hegaa intte giyo bitaniyaa
erikke!” yaagidi bana qanggettaanne caaquwaa doommiis.
72 Sohuwaarakka kuttoi naa77anttuwaa waassi aggiis;
PHeexiroosi bana Yesuusi, “Neeni kuttoi naa77utoo waas-
sanaappe kase heezzutoo tana kaddana” giidoogaa has-
sayidi, daro yeekkiis.

15

Yesuusa PHilaaxoosakko Efiidosona
(Maatiyoosa 27:1-2,11-14; Luqaasa 23:1-5; Yohaannisa 18:28-38)

1 Maallado guuran sohuwaara qeese halaqati cimatuu-
ranne higgiyaa tamaarissiyaageetuura yaa7aa asa ubbaara
maqettidi, Yesuusa qachchidi efiidi, PHilaaxoosayyo aattidi
immidosona.

2 PHilaaxoosi a, “Neeni Aihudatu kawoo?” yaagidi
oichchiis.
Yesuusi zaaridi a, “Neenikka gaasa” yaagiis.
3 Qeese halaqati Yesuusa daroban mootidosona.
4 SHin PHilaaxoosi naa77anttuwaa Yesuusa, “Neeyyo
zaariyoobi baawee? Eti ne bolli woqqa mootuwaa ehiyaakko
be7ikkii?” yaagidi oichchiis.
5 SHin Yesuusi harabaa zaarennan ixxin, PHilaaxoosi
garamettiis.

Yesuusa Haiquwan Pirddidosona
(Maatiyoosa 27:15-26; Luqaasa 23:13-25; Yohaannisa 18:39-40; 19:1-16)

6 PHilaaxoosayyo Paasikaa Baalaa bonchchiyo gallassan
asai koyiyo issi uraa qashuwaappe birshshiyo meezee
de7ees.
7 He wode issi Barbbaana giyo bitanee ooshshaa kessidi
shemppo worida asatuura issippe qasho keettan de7ees.
8 SHiiqida daro asai PHilaaxoosi kaseegaadankka oottana
mala, ba qaalaa xoqqu oottidi, woosaa doommiis.
9 PHilaaxoosi asaa zaaridi, “Taani intteyyo Aihudatu
kawuwaa birshshiyoogaa koyeetii?” yaagidi oichchiis.
10 Aissi giikko, qeese halaqati Yesuusa qanaatidi aatti immi-
doogaa PHilaaxoosi eriis.
11 SHin qeese halaqati Yesuusa gishshaa Barbbaana bir-
shshanaadan, he shiiqida asai PHilaaxoosa woossana mala,
asaa maqqidosona.
12 PHilaaxoosi zaaridi naa77anttuwaa, “Yaatin, ha Aihuda
kawo intte giyoogaa waatoo?” yaagiis.
13 Yaagin asai PHilaaxoosayyo naa77anttuwaa ba qaalaa
xoqqu oottidi, “Masqqaliyaa bolli misimaariyan xishada a
kaqqa” yaagiis.
14 PHilaaxoosi asaa, “Aissi? I ai iitabaa oottidee?” yaagiis.
SHin asai kaseegaappekka ba qaalaa xoqqu oottidi,
“Masqqaliyaa bolli misimaariyan xishada a kaqqa” yaagiis.
15 PHilaaxoosi asaa ufaissanau koyidi, Barbbaana asaayyo
birshshiis; yaatidi lissuwan Yesuusa garafidi, masqqaliyaa
bolli misimaariyan xishidi kaqqanau etau aattidi immiis.

Wotaaddarati Yesuusa Qilliiccidosona
(Maatiyoosa 27:27-31; Yohaannisa 19:2-3)

16 Hegaappe guyyiyan, wotaaddarati Yesuusa deriyaa
haariyaagaa ooso keettaa ekki efiidi, hara wotaaddarata ub-
baa issippe xeesidosona.
17 Qassi zo7o afalaa a maizzidosona; agunttaa akiliiliyaa
giigissidi, a huuphiyan wottidosona.

18 Hegaappe guyyiyan a, “Aihudatu kawuwau saro de7ai”
yaagiiddi, ayyo zigettaa doommidosona.
19 A huuphiyaa shombboqo gatiman shocidosona; qassi a
bolli cuchchidosona; gulbbatidi ayyo goinnidosona.
20 A bolli qilliiccidoogaappe guyyiyan, zo7o afalaa appe
qaari ekkidi, a afalaa a maizzidosona; maizzidi masqqaliyaa
bolli misimaariyan xishidi, a kaqqanau ekki efiidosona.

Yesuusa Kaqqidosona

(Maatiyoosa 27:32-44; Luqaasa 23:26-43; Yohaannisa 19:17-27)

21 Eti biidi, Iskkinddiranne Rufoosa yelida aawaa, issi
Simoona giyo Qareena biitta asi, gaxaappe katamaa yiyaa-
gaara gaittidi, Yesuusa masqqaliyaa wolqqan toossidosona.
22 Yaatidi Golggottaa giyoosaa Yesuusa efiidosona.
“Golggottaa” giyoogee “Guuggiyaa Sohuwaa” giyoogaa.
23 Karbbiyaa giyo xalee wolahettido woine eessaa Yesu-
usayyo uyanau immidosona; shin i uyennan ixxiis.
24 Eti masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi, a kaqqi-
dosona; qassi oona gakkanaakko eranau a afalaa shaakkidi,
saamaa yeggidosona.
25 Eti masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi a kaqqiyo
wode, maallado heezzu saate.
26 Eti, “Aihudatu kawuwaa” yaagidi a mootiyo xifatiyaa
xaafi wottidosona.
27 Yesuusaara naa77u panggata issuwaa appe ushachcha
baggaara, qassi issuwaa appe haddirssa baggaara
masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi kaqqidosona.
28 Xoossaa maxaafai, “Iitabaa oottida asatuura i paidettiis”
yaagiyoogee polettiis.
29 Ogiyaara aadhdhiya asai Yesuusa karidi, ba huuphiyaa
qaattiiddi cayiis; “A77a! Beeta Maqidasiyaa qolada heezzu
gallassa giddon keexxiyaagoo, ne huuphiyaa ashsha;
30 ane masqqaliyaa bollappe wodhdha” yaagiis.
31 Hegaadankka qeese halaqati higgiyaa tamaarissiyaagee-
tuura issippe Yesuusa bolli qilliiccidi, hagaadan yaagidosona;
“Harata ashshiis; shin bana ashshanau danddayenna;
32 nuuni be7idi ammanana mala, Kiristtoosi Israa7eela
kawoi, ane masqqaliyaa bollappe ha77i wodhdho” yaagi-
dosona. Qassi harai atto, aara masqqaliyaa bolli mis-
imaariyan xishettidi kaqettidaageetikka a bolli qilliicci-
dosona.

Yesuusa Haiquwaa

(Maatiyoosa 27:45-56; Luqaasa 23:44-49; Yohaannisa 19:28-30)

33 Usuppun saateppe doommidi, uddufun saate
gakkanaassi, biitta ubbai xumiis.
34 Uddufun saatiyan Yesuusi ba qaalaa xoqqu oottidi, “Elo-
hee, Elohee, laamaa sabaqitaanii?” yaagiis. Hegaa giyoogee,
“Ta Xoossau, ta Xoossau, tana aissi aggadii?” giyoogaa.
35 Hegan eqqida asaappe issoi issoi hegaa siyidi, “Be7ite;
Eelaasa xeesees” yaagiis.
36 He asaappe issoi woxxidi, gombbilla mala ispponjjiyan
caala woine eessaa kunttiis; hegaa shombboqo gatimaa
xeeran wottidi, “Nanggite; Eelaasi masqqaliyaappe a wot-
tanau yaanaakkonne ane be7oos” yaagiiddi Yesuusa doon-
aakko ushshanau shiishshiis.
37 SHiishshin Yesuusi ba qaalaa xoqqu ootti waassidi,
haiqqi bayiis.
38 Beeta Maqidasiyan kaqettida magalashoi qommoppe
duge gakkanaassi, naa77u kiyidi pooshetti wodhdhiis.
39 Masqqaliyaappe sintta baggaara hegan eqqida issi mato
halaqai, hegaa keenaa Yesuusi waassidi haiqqidoogaa be7ido
wode, “Ha bitanee tumu Xoossaa Na7aa” yaagiis.
40 Hegan haahuwan eqqidi xeelliya amarida maccaasati
de7oosona; eta giddon Magddala giyo katamaappe yiida
Mairaama, kaaluwaa Yaaqoobanne Yoosa aayyiyaa Mairaa-
manne Salooma de7oosona.
41 He macca asati Yesuusi Galiilan de7iyo wode, a kaal-
lidaageetanne a maaddidaageeta; qassi Yesuusaara issippe
Yerusalaame biida hara daro macca asati hegan de7oosona.

Yesuusa Mooguwaa
(Maatiyoosa 27:57-61; Luqaasa 23:50-56; Yohaannisa 19:38-42)

42-43 Sa7ai omarido wode, yaa7aa asan bonchchettida issi
Yooseefa giyo bitanee, Xoossaa kawotettai yaanaagaa naagi
uttidaagee, Armmaatiyaasa giyo katamaa asi yiis; he gal-
lassai wonttetta Sambbataayyo giigettiyo gallassa gidido
gishshau, Yooseefi xalidi PHilaaxoosakko biidi, Yesuusa ahaa
ekkanau woossiis.
44 PHilaaxoosi Yesuusi haiqqidoogaa siyido wode garam-
ettiis; mato halaqaa xeesidi, “I haiqqoosappe gam77idee?”
yaagidi oichchiis.
45 PHilaaxoosi Yesuusi haiqqidoogaa mato halaqaappe
siyidi, a ahaa Yooseefayyo imissiis.
46 Yooseefi moogo afalaa shammiis; Yesuusa ahaa
masqqaliyaappe wottidi, afalan xaaxidi, shuchchaa woocido
asa moogiyo gonggoluwaa giddon a ahaa wottiis; qassi he
gonggoluwaa doonan gita shuchchaa gonddorssidi wottiis.

47 Magddala katamaappe yiida Mairaamanne Yoosa
aayyiyaa Mairaama Yesuusa ahaa eti awan wottiyaakko
be7oosona.

16

Yesuusi Haiquwaappe Denddiis
(Maatiyoosa 28:1-8; Luqaasa 24:1-12; Yohaannisa 20:1-10)

1 Sambbatai aadhdhidoogaappe guyyiyan, Magddala kata-
maappe yiida Mairaama, Yaaqooba aayyiyaa Mairaamanne
Salooma biidi, Yesuusa ahaa tiyanau shittuwaa shammi-
dosona.
2 Woggaa gallassi maallado daro guuran xalqqee kiyishin,
he gonggoluwaa biidosona.
3 Eti bantta giddon issoi issuwaara, “Gonggoluwaa
doonaappe nuuyyo shuchchaa oonee gonddorssidi
digganaishsha?” yaagidi haasayoosona.
4 Eti xeelliyo wode, he daro gita shuchchaa gonddorssirggi-
doogaa be7idosona.
5 Yesuusi moogettido gonggoluwaa giddo geliyo wode, issi
wodalla bitanee bootta maayuwaa maayidi, ushachcha bag-
gaara uttidaagaa be7idi dagammidosona.
6 SHin i eta, “Dagammoppite. Masqqaliyaa bolli misi-
maariyan xishidi kaqqido Naazireeta Yesuusa intte koyeeta. I
hagan baawa; denddiichchiis. Eti a wottidosaa hagaa be7ite.
7 SHin biidi Yesuusi erissiyo ashkkaratuyyoonne
PHeexiroosayyo, ‘Yesuusi intteppe kasetidi Galiila bees; i
intteyyo odidoogaadankka intte a yaani be7ana’ yaagidi
hagaa yootite” yaagiis.
8 Macca asati banttana yashshai kokkorssido gishshau,
Yesuusi moogettido gonggoluwaappe kiyidi baqatidosona;
qassi eti yayyido gishshau, asau hegaa ooyyoonne ainne
yootibookkona.

Yesuusi Magddala Mairaamissi Beettiis
(Maatiyoosa 28:9-10; Yohaannisa 20:11-18)

Maccaasati biidi, banttau odidobaa ubbaa PHe-
exiroosaunne aara de7iyaageetau qanttan yootidosona;
hegaappe guyyiyan, Yesuusi ba huuphen erissiyo ashkkaratu
bolli, merinau ashshiya laamettenna geeshsha wonggeliyaa
mishiraachchuwaa, awai mokkiyoosaappe wulliyoosaa
gakkanaassi kiittiis.
9 Yesuusi haiquwaappe denddidoogaappe guyyiyan, Wog-
gaa gallassi maallado, laappun xalaheta kessido Magddala
katamaappe yiida Mairaamiyyo kasetidi beettiis.
10 A baada kase aara de7iyaageetuyyo, qarettiiddinne
yeekkiiddi uttidaageetuyyo odaasu;

11 shin Yesuusi paxa de7iyoogaanne iyyo beettidoogaa eti
siyido wode, i oduwaa tuma gibookkona.

Yesuusi Naa77u Erissiyo Ashkkaratussi Beettiis
(Luqaasa 24:13-35)

12 Hegaappe guyyiyan, etappe naa77ati katamaappe gaxaa
kiyidi biishin, ogiyan Yesuusi kaseegaappe dummatidi,
etayyo beettiis.
13 Eti guyye simmidi, haratuyyo odidosona; shin haratikka
eta oduwaa tuma gibookkona.

Yesuusi Tammanne Isiini Erissiyo Ashkkaratussi Beettiis
(Maatiyoosa 28:16-20; Luqaasa 24:36-49; Yohaannisa 20:19-23; Yesuusi Kiittidoogeetu Oosuwaa 1:6-8)

14 Guyyeppe tammanne isiini erissiyo ashkkarati qumaa
miishin, Yesuusi etayyo beettiis. Etayyo ammanoi bainna
gishshau, i eta boriis; qassi haiquwaappe i denddidoogaa
hinkkooti etau yootin, eti ammanennan ixxido gishshaunne
yootin siyennaageeta gidiyo gishshau, i eta boriis.
15 I eta hagaadan yaagiis; “Sa7a ubbaa biidi, asa ubbau
wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootite.
16 Ammaniyaageenne xammaqettidaagee attana; shin am-
manennaagaa bolli Xoossai pirddana.
17 Ammaniyaageetuyyo ha malaatati imettana: eti ta sunt-
tan xalaheta kessana; qassi eti dumma dumma qaalan
haasayana.
18 Eti shooshsha oiqqikkokka, woi marzze uyikkokka eta
qohenna. Qassi eti bantta kushiyaa hargganchchatu bolli
wottana; wottin he hargganchchati paxana” yaagiis.

Yesuusi Saluwaa Pude Kiyiis
(Luqaasa 24:50-53; Yesuusi Kiittidoogeetu Oosuwaa 1:9-11)

19 Godai Yesuusi erissiyo ashkkaratuura haasayi-
doogaappe guyyiyan, Xoossai a pude saluwaa ekki efin,
Xoossaappe ushachcha baggaara uttiis.
20 Erissiyo ashkkarati biidi, ubbasan qaalaa yootidosona.
Godaikka etaara issippe oottees; eti yootiyo qaalaikka tuma
gididoogaa Xoossai etayyo immiyo malaatatun erissiis.

Luqaasa Wonggeliyaa Mishiraachchuwaa

Gidduwaa Erissuwaa

Luqaasa Wonggelee Yesuusa, koiro yaana gi wottidaagaa, Israa7eela ashshiyaagaa, hegaadankka asaa naata ubbaa ashshiyaagaa yaagidi odees. Luuqaasi Yesuusa Xoossaa Ayyaanai xeesidoogee "Hiyyeesatuyyo wonggeliyaa mishiraachchuwaa odanaassa" gidiyoogaanne ha Wonggelee asaassi de7iya dumma dumma metuwaa qaariyo wolqqaa oiqqidaagaa gidiyoogaa odees. Luqaasa Wonggeliyaa giddon, Yesuusabaa odiya koiro miraafetuuninne qassi Yesuusi saluwaa pude kiyidoogaa odiya wurssetta miraafetun darissidi, odidoi ufaissaabaa. Yesuusi saluwaa kiyidoogaappe guyyiyan Kiristtinnaa ammanoi waani diccidaakkonne waani aakkidaakko odiya taarikiyaa ha maxaafaa xaafida bitanee Yesuusi Kiittidoogeetu Oosuwaa maxaafan odiis.

Kiitanchchatu mazamuriyaabaa, Yesuusi yelettido wode henttanchchati biidi be7idoogaa yootiya taarikee, Yesuusi naatettan de7iiddi Beeta Maqidasiyaa biidobai, qaretanchcha Saamiraawiyaanne bayidi beettida na7aa taarikee Luqaasa wonggeliyaa giddo xalaalan beettiyaageeta. Ha wonggeliyaa giddon ha gaxaappe hini gaxaa gakkanaashin waannatidi xeelettidabati woosaa, Geeshsha Ayyaanaa, Yesuusa oosuwaa giddon maccaasaassi de7iya sohuwaanne Xoossai nagaraa atto giyoogaa.

1-2 Bonchcho Tewofiloosaa, koiro bantta aifiyan be7idaageetuppenne Xoossaa qaalaa odidaageetuppe ekkidoogaadan, nu matan polettida Yohuwaassi daroti taarikiyaa maaran maaran xaafanau doommidosona.
3-4 Hegaa gishshau, neeni tamaarido yohuwaa geeshshada erana mala, taani qassi koiruwaappe doommada, ubbaa akeekan qorada, maaran maaran neessi xaafikko, lo77o yaagada qoppaas.

Xammaqiya Yohaannisi Yelettanaagaa Kiitanchchai Gabreeli Kasetidi Yootiis

5 Yihudaa biittaa kawuwaa Heeroodisa wodiyan, Zakkaariyaasa yaagiyo issi qeesee de7ees. I Abiiya qeesetuppe issuwaa. A machchiyaanne qeesiyaa Aaroona zare; i sunttai Elssaabeexo.
6 Eti naa77aikka Xoossaassi xillo gididi, Godaa higgiyaanne azazuwaa ubbaa moorennan, naagidi polidosona.

7 Elssaabeexa maine gidido gishshau, etassi na7i baawa;
naa77aikka daro cimidosona.
8-9 Bantta qeesetu kayan Zakkaariyaasi Xoossaa sinttan
oottishin, qeesetu meeziyaadan, Godaa Beeta Maqidasiyaa
gelidi, ixaanaa cuwayanau saamai a gakkiis.
10 Ixaanaa i cuwayiyo wode, asai ubbai karen eqqidi, Xoos-
saa woossees.
11 Xoossaa kiitanchchai ixaanaa i cuwayiyo sohuwaappe
ushachcha baggaara eqqidi, ayyo beettiis.
12 Zakkaariyaasi hegaa be7idi, dagammidi yayyin,
13 kiitanchchai Zakkaariyaasa hagaadan yaagiis; "Yayy-
oppa; ne woosai siyettiis. Ne machchiyaa Elssaabeexa neessi
attuma na7a yelana; neeni he na7aa Yohaannisa yaagada
sunttana.
14 I yelettin, neeni daro ufaittana; haratikka ufaittana.
15 Xoossaa sinttan i gita gidana; mattoyiyaabaanne woine
eessa uyenna. Biron ba aayee uluwan de7ishin, Geeshsha
Ayyaanai aani kumana.
16 Israa7eela asaappe daruwaa Godaakko, eta Xoossaakko,
zaarana;
17 Godaassi asaa giigissanau, aawatu wozanaa naatukko
zaaranau, azazettennaageetakka xillotettaa eraassi
zaaranau, Eelaasa ayyaanaaninne wolqqan Godaappe
sinttaara bees" yaagiis.
18 Zakkaariyaasi, "Taani cima; ta machchiyaanne ceeg-
gaasu; hegaa ta aibin eranee?" yaagidi, kiitanchchaa
oichchiis.
19 Kiitanchchai zaarettidi yaagiis; "Taani Xoossaa sinttan
eqqiya Gabreela; taani ne sinttan eqqada haasayanau, qassi
ha mishiraachchuwaa neessi odanau, tana Xoossai neekko
kiittiis.
20 Ha77i siya; ba wodiyan polettana ta qaalaa neeni
ammanabeenna gishshau, ta neessi odido yohoi polet-
tanaashin, neeni duudana; ne doonai haasayanau dand-
dayenna" yaagiis.
21 "Beeta Maqidasiyaa giddon i waanidi gam77idee?"
yaagidi garamettiiddi, asai zakkaariyaasa naagees.
22 Kare i kiyido wode, haasayanau danddayibeenna. Beeta
Maqidasiyaa giddon i aibakko ajjuutan be7idoogaa asai
akeekiis; duudidaagee biradhdhiiddi haasayees.
23 Ba oosuwaa wodiyaa wurssidi, soo biis.
24 He wodiyaappe guyyiyan, a machchiyaa Elssaabeexa
shahaarada, ichchashu aginau bana genttaasu.
25 Elssaabeexa, "Xoossai taakko xeelliis; asa sinttan tana
yeellaappe ashshanau maaddiis" yaagaasu.

Yesuusi Yelettanaagaa Gabreeli Kasetidi Yootiis

26 Usuppuntta aginan Xoossai kiitanchchaa Gabreela Gali-
ila biittan Naazireete giyo katamaa kiittiis.
27 Daawita zare gidiya Yooseefa giyo bitaniyaassi giigida
issi geela7eekko Xoossai a kiittiis; he geela7ee sunttai
Mairaamo.
28 Kiitanchchai ikko yiidi, “Daro doorettidaaree, saro; Go-
dai nenaara de7ees; nena i daro anjjiis” yaagiis.
29 Mairaama hegaa siyada daro dagammaasu. Dagam-
mada, “Hegee woigiyo sarotee?” yaagada qoppaasu.
30 Kiitanchchai hagaadan yaagiis; “Mairaamee yayyoppa;
Xoossan sabettadasa;
31 be7a; neeni shahaarada attuma na7a yelana; a sunttaa
Yesuusa yaagada sunttana.
32 I gita gidana; qassi Ubbaappe Bolla Xoossaa Na7a geetet-
tana; Godai ayyo a aawaa Daawita kawotettaa immana;
33 inne Yaaqoobantta zariyan merinau kawotana; a ka-
wotettaassi wurssetti baawa” yaagiis.
34 Mairaama kiitanchchaa, “Taani geela7o gidishin, hegee
waanidi hananee?” yaagaasu.
35 Kiitanchchai zaaridi Mairaamo, “Geeshsha Ayyaanai ne
bolli yaana; Ubbaappe Bolla Xoossaa wolqqai nenan shemp-
pana; hegaa gishshau, ne yelana geeshsha na7ai Xoossaa
Na7aa geetettana.
36 Be7a; ne dabbiyaa Elssaabeexa ceeggikkonne attuma
na7a shahaaraasu; asai beni o maine gees; shin a ha77i
usuppun agina shahaara.
37 Hegeenne Xoossaassi danddayettennabi bainna
gishshaassa” yaagiis.
38 Mairaama, “Taani Godaa ailliyo; ne qaalaadan, taassi
hano” yaagaasu. Kiitanchchainne i matappe biis.

Mairaama Elssaabeexo Xomoosaasu

39 Guutta gallassaappe guyyiyan, Mairaama denddada,
deree dariyo Yihudaa giyo biittan de7iya issi katamaa
eesuwan baasu.
40 Qassi Zakkaariyaasa soo gelada, Elssaabeexo sarotaasu.
41-42 Elssaabeexa Mairaami sarotaa siyido wode, i uluwan
de7iya na7ai qaaxxiis. Elssaabeexin Geeshsha Ayyaanai
kumin, qaalaa xoqqissada, “Neeni maccaasa ubban anjjetti-
daaro; ne uluwan de7iya na7ainne anjjettidaagaa;
43 neeni ta Godaa aayyiyaa taakko yaanau, hegaa mala
bonchchoi taassi waanidi bessii?
44 Neeni saro giyo qaalan ta uluwan de7iya na7ai ufaissan
qaaxxiis;
45 Godai neeyyo odido qaalai polettanaagaa ammanidaara
neeni anjjettidaaro” yaagada Mairaamissi odaasu.

Mairaama Galata Woosaa Woossaasu

46-49 Mairaama hagaadan yaagaasu;
“Taani a ailliyaa tooshettidoogaa
i be7ido gishshau,
ta shemppoi Godaa bonchchees;
ta ayyaanaikka ta Xoossaa tana ashshiyaagan ufaittees.
Be7a; wolqqaama Xoossai taassi
daro gitabaa oottido gishshau,
hachchippe sinttan tana asai ubbai
anjjettidaaree yaagana.
A sunttai geeshsha.
50 I baassi yayyiya ubbaassi
yeletaappe yeletaa gakkanaashin,
maarotettaa immees.
51 Ba kushiyan wolqqaama oosuwaa
oottiis.
Otoranchchata eta qofaara laaliis.
52 Kawota kawotettaappe duge wottidi,
ziqqan de7iyaageeta xoqqu oottiis.
53 Namisettidaageeta lo77obaa kalissidinne
dureta mela kushe yedettiis.
54-55 Nu aawatussi odidoogaadan,
Abrahaamassinne a zariyaassi Xoossai
maarotettaa merinau immanau hassayidi,
ailliyaa Israa7eela maaddiis”
yaagaasu.

56 Mairaama heezzu agina gidiyaagaa keenaa Elssaabeexi matan uttidoogaappe guyye baggan, ba soo simmaasu.

Xammaqiya Yohaannisi Yelettiis

57 Elssaabeexissi yeliyo wodee gakkin, attuma na7aa yelaasu.

58 I shoorotinne i dabboti Godai maarotettan iyyo oottido lo77obaa siyidi, iira ufaittidosona.

59 Hosppuntta gallassan, na7aa qaxxaranau yiidosona; a aawaa sunttaadan, Zakkaariyaasa giidi, sunttanau qoppidosona;

60 shin a aayyiyaa zaarada, “CHii! Yohaannisa giidi sunttana” yaagaasu.

61 Eti zaarettidi, “Ne dabboppe he sunttan xeesettiyai issoinne baawa” yaagidosona.

62 Qassi, “Woigi sunttanee?” yaagidi, a aawaa biradhdhidi oichchidosona.

63 Aawai xaafiyoobaa oichchi ekkidi, “Na7aa sunttai Yohaannisa” giidi xaafin, ubbai garamettiis.

64 Sohuwaara a doonai dooyettin, inxxarssai birshshettiis; Xoossaa anjjiiddi haasayiis.

65 Eta shooro ubbai yayyiis; ha ubba yohoi deree dariyo
Yihudaa biittaa ubban daro haasayettiis.
66 Siyida asai ubbai hegaa qoppiiddi, Xoossaa wolqqai a
bolli de7iyoogaa erido gishshau, “Ha na7ai wode waana-
neeshsha?” yaagiis.

Zakkaariyaasi Hananabaa Yootiis

67 Yohaannisa aawaa Zakkaariyaasan, Geeshsha Ayyaanai
kumin, hagaadan hananabaa yootiis;
68 “Ba asaa maaddanau yiidi,
eta wozido gishshau,
Godai, Israa7eela Xoossai anjjetto.
69-70 Kaseesappe de7iya hananabaa
yootiya geeshshatu doonan haasayidoogaadan,
ba ashkkaraa Daawita zariyaappe denttidi,
nuna ashshiya wolqqaamaa nuukko kiittiis.
71 Xoossai nu morkketuppenne
nuna ixxiyaageetu ubbaa kushiyaappe
nuna ashshees.
72-73 Hagaadan nu aawatussi
maarotettaa immiis.
Nu aawaa Abrahaamassi caaqqido caaquwaa
geeshsha maachchaa qoppiis.
74-75 Aani nu morkketu kushiyaappe nuuni attidi,
yayyennan nu de7uwaa wodiyaa ubban
Xoossaa sinttan geeshshatettaaninne
xillotettan ayyo oottanau,
nuna danddayissiis.

76 “Ta na7au, neeni Godaa ogiyaa
giigissanau appe sinttau biyo gishshau,
Ubbaappe Bolla Xoossaassi oottiya
hananabaa yootiyaagaa geetettana.
77 Xoossai eta nagaraa atto giyoogan
a asai attanau danddayiyoogaa
eta erissanau baasa.
78 Hegeenne, nu Xoossaa maarotettainne
qaretai daro gidiyo gishshau,
saluwaa poo7uwaa i nu bollan poo7issana;
79 he poo7oi nuna sarotaa ogiyaa kaalettanau,
xumaaninne haiquwaa kuwan
de7iyaageetussi poo7ana”
yaagiis.
80 Guutta na7ai diccidi, ayyaanan minniis; Israa7eelatussi
qoncciyan beettana gakkanaassi bazzuwan de7iis.

2

Yesuusi Yelettiis
(Maatiyoosa 1:18-25)

1 He wode, sa7an de7iya asa ubbaa sunttai xaafettana mala,
Roome biittaa kawoi, Augisxxoosi azaziis.
2 Asaa sunttai koiro xaafettiyo wode, Qereneyoosi Sooriyaa
biittaa haariyaagaa.
3 Asa ubbai huuphiyan huuphiyan xaafettanau, ba yelet-
tido biittaa biis.
4-5 Yooseefi qassi Daawitantta keettanne zare gidido
gishshau, ayyo giigida Mairaamiira xaafettanau
Galiilan de7iya Naazireete katamaappe Yihudaa biittan
Beetaliheeme giyo Daawita katamaa issippe biis.
6 He wode Mairaama shahaara; eti yan Beetaliheemen
de7ishin, a yeliyo wodee gakkiis;
7 ba baira na7aa yelaasu; imattai aqiyo keettan sohoi
bainna gishshau, maayuwan na7aa xaaxada, miizzai kattaa
wottin miyo qoriyan zin77issaasu.

Henttanchchatanne Kiitanchchata

8 He deren dorssaa wudiyaa qamma heemmiiddi, demb-
ban aqiya asati de7oosona.
9 Godaa kiitanchchai etakko yiis; Godaa bonchchoi eta
yuuyi aadhdhidi poo7iis. Eti daro yayyin,
10-11 kiitanchchai eta, “Hachchi Godai Kiristtoosi,
ashshiyaagee Daawita kataman yelettidoogaassi taani asa
ubbaa ufaissiya mishiraachchuwaa intteyyo odiyo gishshau,
yayyoppite;
12 maayuwan xaaxettida gacino na7ai miizzai kattaa
wottin miyo qoriyan zin77idaagaa demmanaagee intteyyo
malaata gido” yaagiis.
13 Akeekennan he kiitanchchaara daro saluwaa
kiitanchchati kiyidi beettidosona.
14 Xoossaa galatiiddi,
“Salo ubbaappe bolla saluwan
de7iya Xoossaassi bonchchoi gido.
Sa7an a ufaissiya asaassi
sarotettai gido”
yaagidosona.
15 Kiitanchchati etappe shaahettidi, saluwaa biichchi-
daashin, dorssaa heemmiyaageeti bantta giddon, “Ane Bee-
taliheeme gakkanaashin biidi, Xoossai nuussi odido yohoi
hanidaagaa be7oos” yaagidosona.
16 Eesuwan yiidi, Mairaamonne Yooseefa demmidi, miiz-
zai kattaa wottin miyo qoriyan gacino na7ai zin77idaagaa
be7idosona.

17 Eti be7ido kiitanchchai ha guutta na7aabaa etassi odi-
doogaa erissidosona.
18 Hegaa siyida ubbai dorssaa heemmiyaageeti odido
yohuwan garamettiis.
19 Mairaama qassi ha ubba yohuwaa ba wozanaa giddon
wottada, qoppaidda de7ausu.
20 Dorssaa heemmiyaageeti kase etassi kiitanchchai yooti-
doogaadan hanin, siyido ubbaa gishshaunne be7ido ubbaa
gishshau, Xoossaa galatiiddinne bonchchiiddi simmidosona.

Guutta Na7aa Yesuusa Beeta Maqidasiyaa Efiidosona

21 Hosppun gallassaappe guyyiyan, Yesuusi qaxxarettiyo
wodee gakkin, Mairaama a yelanau shahaaranaappe kase
kiitanchchai a sunttidoogaadan, a sunttai Yesuusa geetettiis.
22-23 Muuse higgee azaziyoogaadan, Mairaamissinne
Yooseefassi geeyiyo wodee gakkin, Godaa higgee, “Baira
yelettida attuma ubbai Godaassi dummatidaagaa geetetto”
giidoogaadan, Godaassi Yesuusa immanau Yerusalaame
efiidosona.
24 Qassi Godaa higgee, “Naa77u buuba haraphpheta
woikko naa77u mara haraphpheta” giidoogaadan, Godaassi
yarshshuwaa yarshshanau efiidosona.
25-26 Yerusalaamen Simoona giyo bitanee de7ees; i Xoossau
yayyiya xillo asa; qassi Israa7eelati attiyo wodiyaa naagiiddi
de7ees. He wode, Geeshsha Ayyaanai a bolli de7iyaagee,
“Godai tiyido Kiristtoosa be7ennan haiqqakka” yaagidi, a
erissi wottiis.
27 Simooni ayyaanai kaalettin, Beeta Maqidasiyaa geliis.
Aayyiyaanne aawai higgee azaziyoogaadan, guutta na7aa
Yesuusa Beeta Maqidasiyaa ehin,
28 Simooni he na7aa idimmidi, Xoossaa galatiiddi yaagiis.

29-31 “Ubbaa Haariya Godau, neeni asa ubbaa sinttan
giigissido ne ashettaa
taani ta aifiyan be7ido gishshau,
ha77i ne qaalaadan,
taani ne aillee sarotan haiqqana.
32 He ashettai Israa7eela gidenna asau
nebaa bessiya poo7o mala;
qassi ne asaa Israa7eelassi bonchcho”
yaagiis.
33 Yooseefinne Mairaama Simooni Yesuusabaa odidoogan
garamettidosona.
34-35 Simooni eta anjjiis; anjjidi a aayyiyo Mairaamo, “Is-
raa7eelan de7iya darotu kunddettaassinne dendduwaassi a
ixissiyaageetussi Xoossaappe malaata gidanau, qassi darota

wozanan de7iya geemmida qofai qonccana mala, ha na7ai
Xoossaappe doorettiis. Ne wozanaakka qara bisuwaadan,
qaretai qanxxana" yaagiis.
36 Aseera zerettaappe yelettida Panu7eela na7iyaa Haanna
hananabaa yootiyaaro. A ba geela7otetta azinaara laappun
laittaa de7aasu.
37 I azinai haiqqin, hosppun tammanne oiddu laittaa az-
ina gelennan de7aasu. A daro cima; qassi xoomaiddanne
woossaidda gallassinne qammi Xoossau goinnaasu; Beeta
Maqidasiyaappe kiyennan de7aasu.
38 He saatiyankka shiiqada, Xoossaa galataasu. Qassi Xoos-
sai Yerusalaame wozin be7ana yaagidi naagiya asaa ubbau
na7aabaa odaasu.

Naazireete Simmidosona

39 Eti Godaa higgee azazidoogaadan, ubbabaa
polidoogaappe guyye baggan, Galiila biittan de7iya
Naazireete giyo bantta katamaa biidosona.
40 Na7ai diccidi minniis; aadhdhida eratettai aani kumiis;
ayyaanan minniis; Xoossaa aaro kehatettai a bolli de7ees.
41 Yesuusa aayyiyaanne aawai laittan laittan, Paasikaa gal-
lassaa bonchchiyo wode, Yerusalaame boosona.
42 I yelettoosappe tammanne naa77u laitta gidin, harood-
eegaadankka Yerusalaame biidosona.
43 Paasikaa gallassaa bonchchiyo wodee wurin, eti guyye
bantta soo simuwaa doommidosona; shin Yesuusi so asai
erennan Yerusalaamen attiis.
44 Eti ogiyaa asaara issippe de7ees giiddi, issi gallassa
ogiyaa biidosona. Bantta dabbuwaa giddooninne eriyo asaa
giddon a koyidosona.
45-46 Xayin a koyiiddi, Yerusalaame simmidi, Yesuusi Beeta
Maqidasiyan tamaarissiyaageetuppe siyiiddinne eta oichchi-
iddi eta giddon uttidaagaa heezzantto gallassaappe guyyiyan
demmidosona.
47 A doonaappe kiyiyaabaa siyida ubbai i immiyo era
zaaruwan garamettiis.
48 Aayyiyaanne aawai a be7idi garamettidosona.
Mairaama, "Ta na7au, nuna aissi hagaadan oottadii? Ne
aawainne taani nena koyiiddi, daro tuggatida" yaagaasu.
49 Yesuusi zaaridi, "Tana aissi koyidetii? Taani ta Aawaa
keettan de7anau bessiyoogaa erekketii?" yaagiis.
50 SHin i giidobaa eti akeekibookkona.
51 Etaara duge Naazireete biis. Yan etassi azazettees.
Mairaama ha ubba yohuwaa ba wozanan wottausu.
52 Yesuusi aadhdhida eratettaaranne geesaara dicciiddi,
Xoossaaninne asan sabettiis.

3

Xammaqiya Yohaannisi Tamaarissido Timirttiyaa
(Maatiyoosa 3:1-12; Marqqoosa 1:1-8; Yohaannisa 1:19-28)

1 Xibaariyoosi, Roome biittaa kawoi kawotido tammanne
ichchashantta laittan, PHenxxeniyaa PHilaaxoosi Yihudaa
haariyo wode, Heeroodisi Galiila haarees; a ishai
Piliphphoosi, Ixuriyaasanne Xiraakonidoosa biittaa haarees;
Lisaaniyoosikka Abilaaniisa biittaa haarees.
2 Haanninne Qayaafi qeese halaqa. He wode bazzon de7iya
Zakkaariyaasa na7aa, Yohaannisakko Xoossaa qaalai yiis.
3 Yohaannisi Yorddaanoosa SHaafaa heera biittaa ubban,
“Intte nagaraa atto gaanaassi, nagaraappe simmidi xam-
maqettite” yaagidi yootiis.
4 Hananabaa yootiya Isiyaasi ba maxaafan hagaadan
xaafiis;

“Issoi bazzon ba qaalaa xoqqu oottidi,
‘Godaa ogiyaa giigissite.
I hemettana loossuwaakka
ayyo sitti oottite.
5 Gisa biitta ubbai kumana.
Dereenne kerai ubbai baasettidi giigana.
Geella ogee sitta gidana.
Moorettida ogee salallana.
6 Asai ubbai Xoossai ashshiyoogaa
be7ana’ giis”
yaagiis.
7 Hegaa gishshau, Yohaannisi banan xammaqettana gi-
idi yiida asaa, “Ha shooshshatoo, Xoossaa hanqqoi yaana
haniyaagaappe baqatana mala, intteyyo oonee odidai?
8 Intte nagaraappe simmidoogaa erissiyaabaa oottite.
Abrahaami nu aawaa giidi, intte giddon haasayanau
doommoppite. Aissi giikko, ‘Xoossai ha shuchchata
Abrahaamassi na7a kessanaukka danddayees’ yaagada,
taani inttessi odais.
9 Beexee mittaa xaphuwan qanxxanau giigi uttiis. Simmi
lo77o aifiyaa aifenna mitta ubbai qanxxettidi, taman yeget-
tana” yaagiis.
10 “Yaatin nu ai oottanee?” yaagidi, daro asai a oichchiis.
11 I asaassi zaaridi, “Naa77u qolee de7iyo urai issi qoliyaa
aibinne bainna urau immo; qumai de7iyo uraikka hegaadan
ootto” yaagiis.
12 Qaraxaa shiishshiyaageeti xammaqettanau yiidi,
“Tamaarissiyaagoo, nuuni ai oottanee?” yaagidosona.
13 “Higgee azaziyoogaappe aattidi, ekkoppite” yaagiis.

14 Wotaaddarati, “Qassi nuuni ai oottanee?” yaagidi a oichchidosona.
Oichchin, “Wolqqan dafidi, woi wordduwan mootidi, ooppenne miishsha ekkoppite. Intte damoozai intteyyo gidana yaagidi, ufaittidi de7ite” yaagiis.
15 Asai Godai tiyido Kiristtoosa naagiiddinne Yohaannisabaa bantta wozanaa giddon qoppiiddi, “Hagee Kiristtoosa gidennan aggenna” yaagidi, a mali wottidaashin,
16 Yohaannisi eta ubbaassi zaaridi, “Taani inttena haattan xammaqais; shin taappe wolqqaamiyaagee yees. Taani a caammaa qashuwaa birshshanaukka bessikke. I inttena Geeshsha Ayyaanaaninne taman xammaqana.
17 A kushiyan kattaa suraggiyo laidai de7ees. Kattaa qoxxidi, audiyaappe geeshshidi pittees; gisttiyaa gootaran qolees; shin dalaa to7enna taman xuuggana” yaagiis.
18 Hegaa gishshau, Yohaannisi asaa daro dumma zoriyaa zoriiddi, wonggeliyaa mishiraachchuwaa asau yootees;
19 shin deriyaa haariya Heeroodisi ba ishaa machchiyo Heeroodiyaado ekkido gishshaunne hara iitabaa oottido gishshau, Yohaannisi a hanqqettidi seeriis.
20 Hegaa ubbaa bolli hara iitabaa gujjidi, Heeroodisi Yohaannisa qasho keettaa gelissiis.

Yesuusi Xammaqettiis
(Maatiyoosa 3:13-17; Marqqoosa 1:9-11)

21 Ubba asai xammaqettidoogaappe guyye baggan, Yesuusi qassi xammaqettiis. I woossishin, saloi dooyettiis.
22 Geeshsha Ayyaanai haraphphe milatiiddi, a bolli wodhdhiis. Qassi saluwaappe, “Taani siiqiyo ta Na7ai nena; tana nebai ufaissees” yaagiya qaalai yiis.

Yesuusa Yeletaa Turaa
(Maatiyoosa 1:1-17)

23 Yesuusi yelettoosappe hasttamu laitta keena gidishin, tamaarissanau doommiis.
24 Asai a Yooseefa na7aa yaagidi qoppiis.
25 Yooseefi Eela na7aa; Eeli Maaxaata na7aa; Maaxaati Leewa na7aa; Leewi Milkka na7aa; Milkki Yoona na7aa; Yooni Yooseefa na7aa; Yooseefi Maataatiyu na7aa; Maataatiyu Amoxa na7aa; Amoxi Naahooma na7aa; Naahoomi Esiliima na7aa; Esiliimi Naage na7aa;
26 Naagee Maa7ata na7aa; Maa7ati Maataatiyu na7aa; Maataatiyu Seemeya na7aa; Seemeyi Yooseefa na7aa; Yooseefi Yooda na7aa;
27 Yoodi Yoonaana na7aa; Yoonaani Reesa na7aa; Reesi Zarubaabeela na7aa; Zarubaabeeli Salaatiyaala na7aa; Salaatiyaali Neera na7aa;

28 Neeri Milkka na7aa; Milkki Hada na7aa; Hadi Yoosaasa
na7aa; Yoosaasi Qosaama na7aa; Qosaami Elmmodaama
na7aa; Elmmodaami Eera na7aa;
29 Eeri Yoosee7a na7aa; Yoosee7i El77eezara na7aa;
El77eezari Yoraama na7aa; Yoraami Maaxaata na7aa;
Maaxaati Leewa na7aa;
30 Leewi Simoona na7aa; Simooni Yihudaa na7aa; Yihu-
dai Yooseefa na7aa; Yooseefi Yoonaana na7aa; Yoonaani
Eliyaaqiima na7aa;
31 Eliyaaqiimi Meliyaa na7aa; Melee Mainaana na7aa;
Mainaani Maaxaata na7aa; Maaxaati Naataana na7aa;
Naataani Daawita na7aa;
32 Daawiti Isseya na7aa; Isseyi Yobeeda na7aa; Yobeedi
Boo7eeza na7aa; Boo7eezi Salimoona na7aa; Salimooni
Na7asoona na7aa;
33 Na7asooni Aminadaaba na7aa; Aminadaabi Raama
na7aa; Raami Arnna na7aa; Arnni Hexiroona na7aa;
Hexirooni Paareesa na7aa; Paareesi Yihudaa na7aa;
34 Yihudai Yaaqooba na7aa; Yaaqoobi Yisaaqa na7aa;
Yisaaqi Abrahaama na7aa; Abrahaami Taara na7aa; Taari
Naakoora na7aa;
35 Naakoori Saruuga na7aa; Saruugi Raa7u na7aa; Raa7u
Peeleega na7aa; Peeleegi Ebeera na7aa; Ebeeri SHeela na7aa;
36 SHeeli Qainiima na7aa; Qainiimi Arifaakisaada na7aa;
Arifaakisaadi Seema na7aa; Seemi Nohe na7aa; Nohee
Laameeka na7aa;
37 Laameeki Maatusaala na7aa; Maatusaali Heenooka
na7aa; Heenooki Yaareeda na7aa; Yaareedi Malaali7eela
na7aa; Malaali7eeli Qainaana na7aa;
38 Qainaani Heenoosa na7aa; Heenoosi Seeta na7aa; Seeti
Addaame na7aa; Addaamee Xoossaa na7aa.

4

Yesuusi Paacettiis
(Maatiyoosa 4:1-11; Marqqoosa 1:12-13)

1 Yesuusi Geeshsha Ayyaanan kumidi, Yorddaanoosappe
simmiis.
2 Ayyaanai kaalettin, bazzo biidi, oitamu gallassaa xalahe
halaqan paacettiis. He gallassatun ainne quma mibeenna
gishshau, oitamu gallassaappe guyyiyan namisettiis.
3 Xalahe halaqai a, “Neeni Xoossaa Na7aa gidikko ha
shuchchaa, ‘Oitta gida’ gaada azaza” yaagiis.
4 Yesuusi zaaridi, “Xoossaa maxaafai, ‘Asi Xoossaa qaalaa
ubban de7anaappe attin, oitta xalaalan de7enna’ yaagees”
yaagiis.
5 Xalahe halaqai a gita deriyaa huuphiyaa kessidi, sa7aa
kawotettaa ubbaa issi kuttan bessiis.

6 Xalahe halaqai, “Ha wolqqa ubbainne bonchchoi taassi
imettido gishshau, taani dosiyo oossinne immana; neessikka
immana.
7 Hegaa gishshau, neeni taassi goinnikko, ha ubbai neessi
gidana” yaagiis.
8 Yesuusi zaaridi, “Xoossaa maxaafai, ‘Godau, ne Xoossau
goinna; a xalaalau ootta’ yaagees” yaagiis.
9 Xalahe halaqai Yesuusa Yerusalaame efiidi, Beeta Maqi-
dasiyaa xeeraa kessidi, “Neeni Xoossaa Na7aa gidikko, ane
duge guppa.
10-11 Aissi giikko, Xoossaa maxaafai,
‘Xoossai nena naagana mala,
ba kiitanchchata azazana’
qassi ‘Eti ne tohoi shuchchan xubettenna mala,
bantta kushiyan nena denttana’
yaagees” yaagiis.
12 Yesuusi zaaridi a, “Qassikka Xoossaa maxaafai, ‘Godaa
ne Xoossaa paaccoppa’ yaagees” yaagiis.
13 Xalahe halaqai Yesuusa paacciyoogaa ubbaa wurssi-
doogaappe guyye baggan, ha77issau appe shaahettiis.

Yesuusi Galiilan Tamaarissuwaa Doommiis
(Maatiyoosa 4:12-17; Marqqoosa 1:14-15)

14 Yesuusi Ayyaanaa wolqqan Galiila simmiis. Abai hegaa
heeran de7iya biitta ubban odettiis.
15 I bantta Aihuda woosa keettatun tamaarissiiddi, ubban
galatettiis. Yesuusi ba diccido Naazireete katamaa yiis.

Naazireeten Yesuusa Ixxidosona
(Maatiyoosa 13:53-58; Marqqoosa 6:1-6)

16 Haroodeegaadan Sambbata gallassan Aihuda woosa
keettaa gelidi, nabbabanau denddiis.
17-19 Hananabaa yootiya Isiyaasan xaafettidi xaaxettida
maxaafaa ayyo immidosona. He maxaafaa dooyidi,
“Taani hiyyeesaassi
lo77o mishiraachchuwaa
yootanau tiyettido gishshau,
Godaa Ayyaanai ta bollan de7ees.
Qashettidaageetussi birshshettiyoogaa,
qooqetussi xeelliyoogaa yootana mala,
qassi qohettidaageeta qohuwaappe
kessana mala,
dosettida Godaa laittaa yootana mala,
tana kiittiis”
geetettidi, xaafettida sohuwaa demmiis.
20 Maxaafaa xaaxidi, Aihuda woosa keettan naagiyaagaassi
immidi uttiis. Aihuda woosa keettan de7iya asai a akeekidi
xeellees.

21 Yesuusi etassi haasayanau doommidi, “Hachchi nabba-
bettin, intte siyiyo wode, ha Xoossaa maxaafai giidoogee
polettiis” yaagiis.
22 Ubbai ayyo markkattidosona. A doonaappe kiyiya aaro
kehatettaa qaalaa garamettidi, “Hagee Yooseefa na7aa gide-
nee?” yaagidosona.
23 Yesuusi eta hagaadan yaagiis; “Intte taassi, ‘Xaliyaa go-
dau, ne huuphiyaa patta’ yaagiyo leemisuwaa yootanaagaa
taani geeshshada erais. Qassi, ‘Neeni Qifirinaahooma kata-
man oottidoogaa nuuni siyida; hegaadan hagan ne biittan
ootta’ yaagidi, intte taassi yootana” yaagiis.
24 Qassikka hagaadan yaagiis; “Tumaa gais; hananabaa
yootiyaagee ba biittan bonchchetti erenna.
25 “SHin taani intteyyo tumaa gais; Eelaasa wodiyan heezzu
laittanne usuppun agina gakkanaashin, saloi gorddettin,
sa7an ubban wolqqaama koshai geliis. Gelido wode, Is-
raa7eelan daro am77e maccaasati de7oosona.
26 Eelaasi Sidoona biittan de7iya Siraafita giyo kataman issi
am77e maccaaseekko kiitettoorippe attin, etappe ookkonne
kiitettibeenna.
27 Hananabaa yootiya Elssaa7a wodiyan Israa7eelan
daro inchchirichchaa harggiya asai de7ees. Sooriyaa
Naa7imaanappe attin, etappe harai issoinne paxibeenna”
yaagiis.
28 Aihuda woosa keettan de7iya ubbai hegaa siyidi, daro
hanqqettidosona.
29 Eti denddidi, katamaappe Yesuusa gaxaa efiidosona.
Efiidi kakaara duge olanau katamai keexettido deriyaa hu-
uphiyaa a kessidosona.
30 SHin i eta gidduwaara kanttidi biis.

Tuna Ayyaanai Oiqqido Bitaniyaa
(Marqqoosa 1:21-28)

31 Galiilan Qifirinaahooma giyo katamaa wodhdhidi, Yesu-
usi Sambbatan asaa tamaarissees.
32 A qaalai alaafetettai de7iyo asa qaala mala gidido
gishshau, asai a timirttiyaa siyidi garamettiis.
33 Aihuda woosa keettan iita ayyaanai de7iyo bitanee ba
qaalaa xoqqu oottidi,
34 “Hai aggarkkii; Naazireeta Yesuusaa, neeni nuuppe ai
koyai? Nuna xaissanau yaadii? Neeni oonakko erais; neeni
Xoossaa geeshshaa gidikkii!” yaagiis.
35 Yesuusi he iita ayyaanaa, “Haizza; bitaniyaappe kiya”
yaagidi azaziis. Iita ayyaanai a eta matan gufantti yeggidi,
ainne qohennan bitaniyaappe kiyi aggiis.

36 Ubbai garamettidi bantta giddon, “Hagee aiba qaalee?
Alaafetettaaninne wolqqan iita ayyaanata azazees; qassi
appe kiyidi boosona” yaagidi haasayidosona.
37 Yesuusabai hegaa heeran de7iya biitta ubbaa gakki ag-
giis.

Yesuusi Daro Harggangchchata Pattiis
(Maatiyoosa 8:14-17; Marqqoosa 1:29-34)

38 Yesuusi Aihuda woosa keettaappe denddidi, Simoona
soo biis. Biyo wode, Simoona bollotiyaa wolqqaama qox-
uwaanne mishuwaa harggada zin77idaaribaa Yesuusayyo
yootidosona.
39 I matan eqqidi, qoxuwaanne mishuwaa agga gin,
mishoinne qoxoi o aggiis. Sohuwaara denddada etayyo ootta
aggaasu.
40 Dumma dumma harggiyan ohettida asaa ubbaa awai
wullin, akko ehiidosona. Ba kushiyaa eta ubbaa bolli hu-
uphiyan huuphiyan wottidi, ubbaa pattiis.
41 Pattin xalaheti qassi, “Neeni Xoossaa Na7aa Kiristtoosa
gidikkii!” yaagidi waassiiddi, daro asaappe kiyidosona. I
Kiristtoosa gididoogaa eti erido gishshau, haasayennaadan
Yesuusi eta seeridi diggiis.

Yesuusi Qassikka Galiilan Tamaarissiis
(Maatiyoosa 4:23-25; Marqqoosa 1:35-39)

42 Wonttin kiyidi, asi bainnasaa biis. Asai a koyiiddi, akko
yiis. I eta matappe beenna mala, digganau koyidosona.
43 SHin i, “Taani hara kataman de7iya asaukka Xoossaa ka-
wotettaa wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootanau bessees.
Aissi giikko, Xoossai tana kiittidoogee hegaassa” yaagiis.
44 Yaagidi, Galiilan de7iya Aihuda woosa keettatun yootiis.

5

Yesuusi Koiro Erissiyo Ashkkarata Xeesiis
(Maatiyoosa 4:18-22; Marqqoosa 1:16-20)

1 Asai Xoossaa qaalaa Yesuusappe siyiiddi a sugin, Yesuusi
Genssereexa abbaa lanqqiyan eqqiis.
2 Eqqidi abbaa lanqqiyan de7iya naa77u wolwoluwaa
be7iis. Hegan moliyaa oiqqiyaageeti wolwoluwaappe kiyidi,
bantta gitiyaa meeccoosona.
3 Yesuusi he wolwolotuppe issuwan, Simoonaagan gelidi,
“Ha wolwoluwaa abbaa lanqqiyaappe guuttiyo giddokko shi-
ishsha” yaagidi Simoona woossiis. He wolwoluwaa giddon
uttidi, deriyaa tamaarissiis.

4 Haasayaa wurssidoogaappe guyye baggan Simoona, “Ci-
immatiya sohuwaa shiiqa; moliyaa oiqqanau intte gitiyaa
haattan yeggite” yaagiis.
5 Simooni zaaridi, “Godau, qamma ubbaa daafuridi, ainne
oiqqibookko; shin ha77i ne qaalaadan gitiyaa yeggais”
yaagiis.
6 Yeggidoogaappe guyye baggan, keehi daro moliyaa
oiqqin, gitee daahettana haniis.
7 Etaara issippe oottiya hara wolwoluwan de7iyaageeti
yiidi banttana maaddana mala, eta wuttin, yiidi naa77u wol-
woluwaakka haattai mittana gakkanaashin, moliyaa kuntti-
dosona.
8 SHin Simoon PHeexiroosi hegaa be7ido wode, Yesu-
usa tohuwan kunddidi, “Godau, taani nagaranchcha gidido
gishshau, taappe shaahetta” yaagiis.
9 Simooninne aara de7iya hara asai ubbai bantta oiqqido
daro moliyaa be7idi, garamettidosona.
10 Hegaadankka Simoonaara issippe oottiyaageeti, Zabd-
diyoosa naati, Yaaqoobinne Yohaannisi garamettidosona.
Garamettin Yesuusi Simoona, “Yayyoppa; hagaappe sint-
tan neeni asa oiqqiyaagaa gidana” yaagiis.
11 Eti wolwolota haattaappe gaxaa kessidoogaappe guyye
baggan, ubbabaa aggi bayidi, Yesuusa kaallidosona.

Yesuusi Inchchirichchai Oiqqido Bitaniyaa Pattiis
(Maatiyoosa 8:1-4; Marqqoosa 1:40-45)

12 Yesuusi katamatuppe issinnen de7ishin, issi
inchchirichchai bolla ubban kumido bitanee Yesuusakko
yiidi, a be7idi, a sinttan gulbbatidi, “Godau, neeni koyikko,
tana pattanau danddayaasa” yaagidi woossiis.
13 Yesuusi ba kushiyaa yeddidi, a bochchidi, “Taani koy-
ais; paxa!” yaagin, sohuwaarakka inchchirichchai bitaniyaa
yeddi aggiis.
14 Yesuusi a, “Hagaa oossinne yootoppa; shin qeesiyaakko
baada ne bollaa a bessa; neeni geeshsha gididoogaa asaa eris-
sanau Muusee azazidoogaadankka yarshshuwaa yarshsha”
yaagiis.
15 SHin Yesuusabai daro sohuwaa gakkiyo wode, cora asai
i odiyoogaa siyanaunne bantta harggiyaappe paxanau shi-
iqoosona.
16 SHin Yesuusi asi bainnasaa biidi woossees.

Yesuusi Silida Bitaniyaa Pattiis
(Maatiyoosa 9:1-8; Marqqoosa 2:1-12)

17 Issi gallassi, Yesuusi tamaarissishin, Galiilaaninne Yi-
hudan de7iya katamaa ubbaappenne Yerusalaameppe yi-
ida Parisaawetinne higgiyaa tamaarissiyaageeti he sohuwan

uttidosona. Yesuusi hargganchchata pattana mala, Godaa wolqqai a bolli de7ees.

18 Amarida asati bollai silido issi bitaniyaa halan tookkidi, Yesuusakko ehiidosona; ehiidi, soo gelissanaunne Yesuusa sinttan a wottanau koyidosona.

19 Asai darido gishshau, soo a gelissanau etassi ogee xayin, keettaa huuphiyaa kiyidi, kaaraa lukkidi, bitaniyaa a halaara duge yeddidi, Yesuusa sinttan de7iya asaa giddon wottidosona.

20 Yesuusi eta ammanuwaa be7idi, “Bitaniyau, ne nagarai atto geetettiis” yaagiis.

21 Yaagin, higgiyaa tamaarissiyaageetinne Parisaaweti, “Laa hagee Xoossaa bolli iitabaa haasayiyaagee oonee? Xoossaa xalaalaappe attin, harai ooni nagara atto gaanau danddayii?” yaagidi, bantta giddon qofaa doommidosona.

22 Yesuusi eta qofaa eridi, “Intte intte wozanan hagaadan aissi qoppeetii?

23 ‘Ne nagarai atto geetettiis’ giyoogee mateeyye woi ‘Dendda eqqada hemetta’ giyoogee matee?

24 Qassi sa7aa bollan nagara atto gaanau taayyo Asa Na7aayyo alaafetettai de7iyoogaa taani inttena bessana” yaagidi, bollai silido bitaniyaa, “Nena gais; dendda eqqa. Yaatada ne halaa tookkada ne soo ba” yaagiis.

25 Sohuwaara eta sinttan denddi eqqidi, ba zin77ido halaa tookkidi, Xoossaa galatiiddi, ba soo biis.

26 Bin eti ubbai, garamettidosona. Daro yayyidi, “Hachchi nuuni oorattabaa be7ida” yaagidi Xoossaa galatidosona.

Yesuusi Maatiyoosa Geetettiya Leewa Xeegiis (Maatiyoosa 9:9-13; Marqqoosa 2:13-17)

27 Hegaappe guyyiyan, Yesuusi kiyidi, giiraa ekkiya Leewa giyoogee giiraa ekkiyo ba sohuwan uttidaagaa demmidi, “Tana kaalla” yaagiis.

28 Yaagin Leewi ubbabaa aggi bayidi, denddi eqqidi, a kaalliis.

29 Leewi ba son Yesuusa mokkanau daro imatuwaa makkiis. Hegan giiraa ekkiyaageetinne hara asai etaara issippe uttidosona.

30 Parisaawetinne higgiyaa tamaarissiya, etaara oottiyaageeti, “Giiraa ekkiyaageetuuranne nagaranchchatuura intte aissi issippe meetii? Qassi aissi issippe uyeetii?” yaagidi, Yesuusi erissiyo ashkkaratu bolli zuuzummidosona.

31 Yesuusi zaaridi, “Hargganchchatuppe attin, payyatuyyo aakimee koshshenna.

32 Taani nagaranchchati bantta nagaraappe sim-
manaadan, eta xeesanau yiidoogaappe attin, xillota
xeesanau yabeikke” yaagiis.

Xoomaabaa Oichchido Oishaa
(Maatiyoosa 9:14-17; Marqqoosa 2:18-22)

33 Eti Yesuusa, “Yohaannisi erissiyo ashkkarati daro wode
xoomoosona; woossoosona; qassi Parisaaweti erissiyo
ashkkaratikka hegaadan oottoosona. SHin ne erissiyo
ashkkarati moosona, uyoosona” yaagidosona.
34 Yesuusi eta hagaadan yaagiis; “Bullachchaa yiida asata
machchiyo ekkiyaagee etaara de7ishin, xoomissanau dand-
dayeetii? Danddayekketa;
35 shin machchiyo ekkiyaagaa eta matappe efaana wodee
yaana; eti he wode xoomana” yaagiis.
36 Yesuusi etayyo leemisuwaa odiiddi, “Ooratta
maayuwaappe peeridi, ceega maayo bolli wotti sikkiya asi
baawa; hegaadan oottikko, ooratta maayuwaa peererettana;
ooratta maayuwaappe peeridoogeekka ceega maayuwaassi
giigenna.
37 Ho77o woine eessa ceega ogoron naaqqiya asi baawa;
naaqqikko he woiniyaa eessai ogoruwaa daakkana; baukka
gukkana; ogoroikka moorettana.
38 SHin ho77o woine eessa ooratta ogoron naaqqanau
koshshees; eti issoi issuwaa naagoosona.
39 Gam77ida woine eessa lo77o yaagiyo gishshau, a
uyirggidi, oorattaa uyanau koyiyai ooninne baawa” yaagiis.

6

Sambbataabaa Oichchido Oishaa
(Maatiyoosa 12:1-8; Marqqoosa 2:23-28)

1 Yesuusi issi Sambbata gallassi tiya bangga giddoora aad-
hdhishin, i erissiyo ashkkarati tiya banggaa duuttidi, bantta
kushiyan shigichchidi moosona.
2 Issi issi Parisaaweti, “Sambbatan oottanau woga gi-
dennabaa aissi ootteetii?” yaagidosona.
3 Yesuusi etassi zaaridi, hagaadan yaagiis; “Daawitinne
aara de7iyaageeti namisettido wode, Daawiti oottidobaa
nabbabibeekketii?
4 Daawiti Xoossaa keettaa gelidi, qeesetuppe attin, ooninne
maanau higge gidennaagaa Xoossaassi yarshshido oittaa mi-
idi, banaara de7iyaageetussikka immiis” yaagiis.
5 Qassi Yesuusi, “Taani Asa Na7ai, Sambbataa Godaa”
yaagidi etassi odiis.

Yesuusi Kushee Silido Bitaniyaa Pattiis
(Maatiyoosa 12:9-14; Marqqoosa 3:1-6)

6 Yesuusi hara Sambbatan Aihuda woosa keettaa gelidi
tamaarissiis. Hegan ushachcha kushee gunddido issi bitanee
de7ees.
7 Higgiyaa tamaarissiyaageetinne Parisaaweti Yesuusa
mootiyoobaa demmanau, i Sambbatan asa pattikko be7ana
yaagidi naagi uttidosona.
8 SHin i eta qofaa eridi, kushee gunddido bitaniyaa,
“Denddada, hagan gidduwan eqqa” yaagin, bitanee denddidi
eqqiis.
9 Hegaappe guyyiyan, Yesuusi eta, “ ‘Higgee Sambbatan
lo77obaa oottanaagaa azaziiyye? Iitabaa oottanaagaa azazii?
Asa shemppo ashshanaagaa azaziiyye woranaagaa azazii?’
yaagada inttena oichchais” yaagiis.
10 Yesuusi eta ubbaa yuushshi aatti xeellidi bitaniyaa, “Ne
kushiyaa piddi ootta” yaagiis. I piddi oottin, a kushee paxiis.
11 Eti daro hanqqettidosona. Hanqqettidi, “Nuuni Yesuusa
ai oottanee?” yaagidi, bantta giddon haasayidosona.

Yesuusi Tammanne Naa77u Erissiyo Ashkkarata Dooriis
(Maatiyoosa 10:1-4; Marqqoosa 3:13-19)

12 He wodiyan Yesuusi Xoossaa woossanau deree
de7iyoosaa biis. Biidi qamma ubban Xoossaa woossiiddi
aqiis.
13 Qassi bana kaalliyaageeta wonttin xeesiis; etappe tam-
manne naa77aa dooridi, “Kiitettidaageeta” yaagidi sunttiis.
14 Hegeeti PHeexiroosa yaagidi sunttido Simoona, a ishaa
Inddiraasa, Yaaqooba, Yohaannisa, Piliphphoosa, Barttalam-
oosa,
15 Maatiyoosa, Toomaasa, Ilppiyoosa na7aa Yaaqooba, ba
biittaassi mishettiya Simoona,
16 Yaaqooba na7aa Yihudaanne Yesuusa aattidi immida
Yihudaa Asqqoroota.

Yesuusi Daro Asaa Tamaarissiis; Pattiis
(Maatiyoosa 4:23-25)

17-18 Etaara deriyaappe duge wodhdhidi, kaalliyaagee-
tuppe daruwaara issippe dembba biittan eqqiis. Qassi i
giyoobaa siyidi, bantta harggiyaappe paxanau Yihudaa ub-
baappe, Yerusalaameppe, abbaa matan de7iya Xiiroosap-
penne Sidoonappe yiida daro asai he sohuwan de7ees.
Tuna ayyaanan waayettiyaageeti bantta harggiyaappe
paxidosona.
19 Wolqqai appe kiyidi, eta ubbaa pattiyo gishshau, asai
ubbai a bochchanau keehi koyees.

Ufaissaanne Kayyuwaa Gaasota
(Maatiyoosa 5:1-12)

20 Yesuusi ba erissiyo ashkkaratukko xeellidi, hagaadan yaagiis;
“Xoossaa kawotettai inttebaa
gidiyo gishshau,
hiyyeesati intte anjjettidaageeta.
21 Intte digin kallana gishshau,
ha77i namisettiyaageeti anjjettidaageeta.
Intte digin miiccana gishshau,
ha77i yeekkiyaageeti anjjettidaageeta.
22 Intte tana Asa Na7aa
kaalliyo gishshau,
asi inttena ixxiyo wode,
asappe shaakkiyo wode,
boriyo wode,
inttena iita sunttan xeegiyo wodekka
intte anjjettidaageeta.
23 “Intteyyo saluwan gita woitoi de7iyo gishshau, he wode ufaissan guppite; aissi giikko, eta aawati hananabaa yootiyaageeta hegaadan oottidosona.

24 “SHin duretoo, intte
ufaittidi de7iyo gishshau,
intteyyo aayye7ana.
25 Intte digin namisettana gishshau,
ha77i kallidaageetoo, intteyyo aayye7ana.
Intte qarettana gishshaunne
yeekkana gishshau,
ha77i miicciyaageetoo,
intteyyo aayye7ana.
26 Asa ubbai inttebaa loittidi
haasayiyo wode aayye7ana;
aissi giikko, eta aawati
hananabaa yootiya worddanchchatussi
hegaadan oottoosona.

Morkkiyaa Siiqiyoogaa
(Maatiyoosa 5:38-48; 7:12)

27 “SHin taani yootiyoogaa siyiyaageetoo, taani intteyyo odais; intte morkketa siiqite; inttena ixxiyaageetussi lo77obaa oottite;
28 inttena qanggiyaageeta anjjite; inttena naaqqiyaageetussi Xoossaa woossite.
29 Ooninne ne qinxxalliyaa baqqikko, hinkko qinxxalliyaakka bessa; ooninne ne kootiyaa ekkikko, qoliyaakka diggoppa.
30 “Nena woossiya ubbau imma; ne miishshaa ekkiya uraappe guyye zaara yaagada oichchoppa.

31 Asi intteyyo oottanau intte dosiyoogaadan, haraukka
hegaadan oottite.
32 “Intte inttena siiqiyaageetu xalaalaa siiqikko, intteyyo
ai galati de7ii? Aissi giikko, nagaranchchatikka banttana
siiqiyaageeta siiqoosona.
33 Intte intteyyo lo77obaa oottiyaageetussi lo77obaa oot-
tikko, inttessi ai galati de7ii? Aissi giikko, nagaranchchatikka
qassi hegaadan oottoosona.
34 Intte guyye ekkanau qoppidi tal77ikko, inttessi ai galati
de7ii? Nagaranchchatikka guyye ekkanau nagaranchcha-
tussi tal77oosona;
35 shin Xoossai bana galatennaageetussikka iitatussikka
keha gidido gishshau, intte morkketa siiqite; etayyo lo77obaa
oottite; qassi ainne guyye ekkanau qoppennan tal77ite; intte
ekkana woitoi darana. Qassi intte Ubbaappe Bolla Xoossaa
naata gidana.
36 Intte Aawai Xoossai maariyoogaadan maarite.

Hara Asaa Pirddanau Bessenna
(Maatiyoosa 7:1-5)

37-38 “Haratu bolli pirddoppite; Xoossai intte bolli pird-
denna. Harata iita gooppite; Xoossai inttena iita geenna.
Atto giite; Xoossai intteyyo atto gaana. Immite; Xoossai
intteyyo immana. Baqqi naaqqidi siilli kunttin, palahidi
wora laalettiyaagaa Xoossai intte kiyuwan idinttidi immana.
Aissi giikko, intte harau immanau likkidi makkiyooban Xoos-
sai intteyyo likkidi immana” yaagiis.
39 Yesuusi etassi leemisuwaa odiiddi, hagaadan yaagiis;
“Qooqee qooqe kaalettana danddayii? Kaalettikko, naa77ai
ollan kunddokkonaa?
40 Tamaariyaagee bana tamaarissiyaagaappe aadhd-
henna; shin tamaaridi wurssida ubbai tamaarissiyaagaa
mala gidees.
41 “Ne aifiyan de7iya tuussaa be7akka; shin ne ishaa aifiyan
de7iya suullaa aissi xeellai?
42 Ne aifiyan de7iya tuussaa be7ennan waanada ne ishaa,
‘Ta ishau, taani ne aifiyan de7iya suullaa kessoo’ gaanau
danddayai? Laa ha lo77o milatiya iitau, kasetada ne
aifiyaappe tuussaa kessargga. Hegaappe guyyiyan, ne ishaa
aifiyan de7iya suullaa kessanau geeshshada xeellana dand-
dayaasa.

Mittai Ba Aifiyan Erettees
(Maatiyoosa 7:16-20; 12:33-35)

43 “Lo77o mitti iita aife aifenna; hegaadankka, iita mitti
lo77o aife aifenna.

44 Aissi giikko, mitta ubbai ba aifiyo aifiyan erettees; agunt-
tappe balase giyo mitta aife, gom77oreppe woine aife maxi
erettenna.
45 Lo77o asi ba wozana giddon de7iya lo77o minjjaappe
lo77obaa kessees; qassi iita asi ba iita minjjaappe iitabaa
kessees; aissi giikko, asa dooni a wozanan kumidabaappe
haasayees.

Naa77u Qommo Keettaa Keexxiya Asata
(Maatiyoosa 7:24-27)

46 "Taani giyoogaa oottiyoogaa aggi bayidi, aissi tana, 'Go-
dau, Godau' geetii?
47 Taakko yiya ubbai qassi ta qaalaa siyidi azazettiyaagee
ai mala asakko taani inttena bessana.
48 I gita ollaa bookkidi, aaho shuchchaa hiixxidi, gimbbidi,
keettaa keexxida asa mala. Di7oi di77ido wode, he keettaa
sugiis; shin minttidi keexxido gishshau, qaattanau dandday-
ibeenna.
49 SHin ta qaalaa siyidi oottenna urai, aaho shuchcha
hiixxennaaninne gimbbennan biittan keetta keexxida asa
mala. Di7oi sugin, keettai sohuwaara kunddi aggiis; he
keettai wolqqaama kunddetta kunddiis" yaagiis.

7

Yesuusi Mato Halaqaa Ashkkaraa Pattiis
(Maatiyoosa 8:5-13)

1 Yesuusi ubbabaa asau wurssi odirggidoogaappe guyye
baggan, Qifirinaahooma geliis.
2 Issi mato halaqai de7iyaagaassi i dosiyo ashkkarai
harggidi, haiqqana matiis.
3 He mato halaqai Yesuusabaa siyido wode, Yesuusi yi-
idi, ba ashkkaraa pattanau woossana mala, Yihudaa cimata
Yesuusakko kiittiis.
4 Etinne Yesuusakko yiidi, "Neeni hegaa ayyo oottanau
bessees.
5 Aissi giikko, i nu asaa siiqidi, Aihuda woosa keettaa ba
miishshan keexxiis" yaagidi daro woossidosona. Yesuusinne
etaara biis.
6 Biidi mato halaqaa keettaa gakkanau matido wode, mato
halaqai ba laggeta akko kiittidi, "Ta Godau, daafuroppa; aissi
giikko, nena ta soo gelissanau tau bessenna.
7 Hegaa gishshau, taani neekko shiiqanau laafa gidiyoogaa
erais; shin neeni doona xalaalaa haasaya; ta ashkkarai pax-
ana.
8 Taani taappe bollaara de7iyaageetuyyo haarettiya asa;
taappe garssaara wotaaddarati de7oosona. Taani issuwaa,
'Ba' giikko bees; qassi hinkkuwaa, 'Haa ya' giikko yees; ta
ashkkaraa, 'Hagaa ootta' giikko oottees" yaagiis.

9 Yesuusi hegaa siyido wode, aban garamettidi, guyye simmidi, bana kaalliya daro asaa, “Inttena gais; taani hagaa mala ammanuwaa harai atto, Israa7eela biittankka be7abeikke” yaagiis.
10 Kiitettida asati mato halaqaa soo guyye simmidi, a ashkkarai paxidaagaa be7idosona.

Yesuusi Issi Am77ee Na7aa Haiquwaappe Denttiis

11 Guyyeppe Yesuusi ba erissiyo ashkkaratuuranne daro asaara Naina giyo issi katamaa biis.
12 Yesuusi katamaa dooni shiiqido wode, asai haiqqida asa ahaa tookkidi efees. Haiqqidaageenne ba aayeessi issi na7aa; a ba azinai haiqqoosappe am77e gidada de7ausu. Katamaa asaappe daroi o kaalliis.
13 Godai o be7idi, iyyo qarettidi, “Yeekkoppa” yaagiis.
14 I shiiqidi, ahaa saaxiniyaa bochchin, tookkida asai eqqiis. Yesuusi, “Na7au, dendda gais” yaagin,
15 haiqqidaagee xoqqu giidi uttiis. Qassi haasayaa doommin, Yesuusi na7aa a aayeessi immiis.
16 Asa ubbai daro yayyidi, “Hananabaa yootiya goobai nu giddon beettiis; qassi Xoossai ba asaa maaddanau yiis” yaagiiddi Xoossaa galatidosona.
17 Hagee i oottidobai Yihudaa biittaa ubbaaninne hegaa heeran de7iya biitta ubban haasayettiis.

Xammaqiya Yohaannisappe Yesuusakko Kiitettida Asata (Maatiyoosa 11:2-19)

18 Yohaannisi erissiyo ashkkarati hegaa ubbaa Yohaannisassi yootidosona.
19 Yohaannisi ba erissiyo ashkkaratuppe naa77aa baakko xeesidi, “Yaanaagee neneeyye? Woikko nuuni haraa naaganee?” yaagidi, eti oichchana mala, Yesuusakko kiittiis.
20 Kiittin eti akko yiidi, “ ‘Yaanaagee neneeyye? Woikko nuuni haraa naaganee?’ yaagidi oichchana mala, Xammaqiya Yohaannisi nuna neekko kiittiis” yaagidosona.
21 He gallassi Yesuusi daro harggissidi, paxa kaa7iya sahuwaappenne iita ayyaanaappe daro asaa pattiis. Qassi daro qooqe asaa xeelissiis.
22 Yesuusi zaaridi, “Biidi intte be7idoogaanne siyidoogaa Yohaannisassi yootite; qooqeti xeelloosona; wobbeti hemettoosona; inchchirichchai oiqqidoogeeti paxoosona; tulleti siyoosona; haiqqidaageeti denddoosona; hiyyeesati wonggeliyaa mishiraachchuwaa siyoosona.
23 Tana sirenna urai anjjettidaagaa” yaagiis.
24 Yohaannisi kiittidoogeeti biichchidoogaappe guyyiyan, Yesuusi Yohaannisabaa shiiqida asaassi hagaadan yaagidi

haasayiis; “Ai be7anau bazzo kiyidetii? Carkkoi qaattiyo shombboquwaa be7anau kiyidetiiyye?
25 Yaatin ai be7anau kiyidetii? Lo77iya maayuwaa maayida bitaniyaa be7anau kiyidetiiyye? Lo77iya maayuwaa maayidaageetinne duretidi ufaissan de7iyaageeti kawo keettan de7oosona.
26 Yaatin ai be7anau kiyidetii? Hananabaa yootiyaagaa be7anau kiyidetii? Ee; taani intteyyo odais; hananabaa yootiyaagaappekka aadhdhiyaagaa be7ideta.
27 Xoossaa maxaafan,
‘Godai, “Be7a, ta kiittiyoogaa
taani neeppe sinttau yeddana.
I neeyyo ogiyaa kessana” yaagees’
geetettidi Yohaannisabai xaafettiis.
28 “Taani intteyyo odais; aayee uluwaappe yelettida asa ubban Xammaqiya Yohaannisappe aadhdhiya ooninne de7ibeenna; shin Xoossaa kawotettan ubbaappe laafiyaageekka appe aadhdhana” yaagiis.
29 Siyida asai ubbai harai atto qaraxaa shiishshiyaageeti attennan, Yohaannisan xammaqettidi, Xoossai xillo gidiyoogaa ammanidosona.
30 SHin higgiyaa tamaarissiyaageetinne Parisaaweti Yohaannisan xammaqettibeenna gishshau, Xoossai etassi qoppidobaa ixxidosona.
31 Yesuusi, “Yaatin taani ha wodiyaa asaa aibiira leemisoo? Eti ai milatiyoonaa?
32 Eti qocan uttiya naata milatoosona; bantta giddon issoi issuwaa xeesidi, ‘Nuuni intteyyo cachcha zayiyaa punnida; shin duribeekketa. Yeeho yettaakka kessida; shin yeekkibeekketa’ yaagoosona.
33 Aissi giikko, Xammaqiya Yohaannisi Xoomiiddinne woine eessa uyennan yin intte, ‘A bolli xalahee de7ees’ yaagideta.
34 Taani Asa Na7ai, maiddanne uyaidda yin, intte tana Asa Na7aa, ‘Ha yoraanne woine eessaa uyiyaagaa be7ite! Giiraa ekkiyaageetuuranne nagaranchchatuura siiqettees’ yaageeta.
35 SHin Xoossaa aadhdhida eratettai ba oosuwan tuma gididi beettees” yaagiis.

Issi Maccaasiyaa Yesuusa Tohuwaa SHittuwaa Tiyaasu

36 Parisaawetuppe issoi banaara laaxaa maanau Yesuusa woossin, Yesuusi a soo yiidi, laaxaa maanau uttiis.
37 He kataman issi nagaranchcha mishiriyaa de7iyaara Yesuusi a son laaxau uttidoogaa erada, albbasxxiroosa giyo

shuchchaappe oosettida bilqqaadiyaa kumida shittuwaa
ehaasu.
38 Guyyeera a tohuwaa matan eqqada yeekkishin, i afut-
tai a tohuwan xokkidi, laagottidoogaa ba huuphiyaa bin-
naanan quccausu. Tohuwaa quccaiddanne yeraidda shit-
tuwan tiyausu.
39 Yesuusa ba soo xeesida Parisaawee hegaa be7idi, ba
wozana giddon qoppiiddi, “A nagaranchcha gidiyo gishshau,
hagee tumu hananabaa yootiyaagaa gidiyaakko, ha bana
bochchiya mishiriyaa oonakko erana” yaagiis.
40 Yesuusi zaaridi, “Simoonaa, neessi taani odiyoobai
de7ees” yaagiis.
Yaagin, Simooni, “Tamaarissiyaagoo, yoota” yaagiis.
41 Yesuusi hagaadan yaagiis; “Naa77u asati issi
bitaniyaappe miishsha tal77idosona. Issoi naa77u xeetanne
ishatamu biraa tal77in, naa77anttoi laatamanne ichchashu
biraa tal77iis.
42 Hegaa qanxxanau etassi miishshi xayin, acuwaawai
naa77aakka maariis. Yaatin etappe augee a aattidi siiqanai?”
yaagiis.
43 Simooni zaaridi, “Dariya biraa aggido bitaniyaa gide-
nnan aggenna” yaagiis.
Yaagin Yesuusi Simoona, “Tumu pirddadasa” yaagiis.
44 Yesuusi mishireekko xeellidi, Simoona hagaadan yaagiis;
“Hanno mishiriyo be7ai? Taani ne soo yin, harai atto haat-
taa ta tohuwaassi immabaakka; shin hanna ba afuttan ta
tohuwaa laagottada, ba huuphiyaa binnaanan quccaasu.
45 Neeni tana yerabaakka; shin a taani soo geloosappe
ha77i gakkanaashin, ta tohuwaa yerausu.
46 Neeni ta huuphiyaa zaitiyan tiyabaakka; shin a ta to-
huwaa shittuwan tiyaasu.
47 Hegaa gishshau, taani inttessi odais; a daro siiqido
gishshau, i nagarai daroi atto geetettiis; shin guutta nagaraa
atto giido urai guuttaa siiqees” yaagiis.
48 Yesuusi mishiriyo, “Ne nagarai attiis” yaagiis.
49 Yaagin, aara laaxaa maanau uttidaageeti bantta wozana
giddon qoppiiddi, “Harai atto nagaraakka atto gaanau dand-
dayiyaagee hagee oonee?” yaagidosona.
50 Yesuusi mishiriyo, “Nena ne ammanoi ashshiis; saruwan
ba” yaagiis.

8

Yesuusa Kaallidanne Au Oottida Macca Asata

1 Hegaappe guyyiyan, Yesuusi Xoossaa kawotettaa mishi-
raachchuwaa yootiiddi, dumma dumma gita katamaanne

guutta katamaa bees. Biyo wode, tammanne naa77u erissiyo ashkkaratinne
2 iita ayyaanaappenne wolqqaama harggiyaappe paxida issi issi maccaasatinne aara issippe de7oosona. Hegeetinne laappun xalaheti kiyido Magddala giyo katamaappe yiida Mairaamo,
3 Heeroodisa keettan azaziya Kuza machchiyo Yohaano, Sosinonne Yesuusau banttassi de7iyaagaappe immida daro asata.

Zeriyaagaa Leemisuwaa
(Maatiyoosa 13:1-9; Marqqoosa 4:1-9)

4 Asai katamaappe kataman Yesuusakko shiiqees. Daro asai shiiqidaagau Yesuusi leemisuwaa hagaadan yaagidi odiis;
5 "Issi bitanee ba zerettaa zeranau kiyiis. Zerishin, issoi issoi ogiyaa doonan wodhdhidi yerettiis. Yaatin, kafoi hegaa miis.
6 Harai shuchchaa bolli wodhdhiis. Mokkidi, dubbai bainna gishshau meliis.
7 Issi issi zerettai aguntta giddon wodhdhiis; wodhdhidi mokkidaagaa agunttai diccidi cuulliis.
8 Issi issi zerettai aradda biittan wodhdhidi mokkiis; diccidi xeetu kushiyaa aifiis" yaagiis.

Yesuusi Leemisuwan Haasayido Gaasotaa
(Maatiyoosa 13:10-17; Marqqoosa 4:10-12)

Yesuusi hegaa haasayiiddi, "Siyanau haitti de7iyo urai siyo!" yaagidi wolqqappe haasayiis.
9 I erissiyo ashkkarati, "Yaatin, ha leemisuwaa birshshettai aibee?" yaagidi Yesuusa oichchidosona.
10 Oichchin, i hagaadan yaagiis; "Inttessi Xoossaa kawotettaa xuuraa erai imettiis, shin
harati xeellidi be7enna mala,
siyidikka akeekenna mala,
taani leemisuwan haasayais.

Yesuusi Zerettaa Leemisuwaa Birshshiis
(Maatiyoosa 13:18-23; Marqqoosa 4:13-20)

11-12 "Leemisoi hagaa. Zerettai Xoossaa qaalaa. Ogiyaa doonan de7iya zerettai qaalaa siyidaageetu leemisuwaa bessees; shin hegaappe guyyiyan, eti ammanidi attenna mala, xalahe halaqai yiidi, eta wozanaappe qaalaa efirggees.
13 SHuchchaa bollan de7iyaageeti siyiiddi, a qaalaa ufaissan ekkiyaageeta milatoosona; etassi xaphoi baawa. Eti ha77issau ammaniyoogaappe attin, paacee yiyo wode xubettiyaageeta.

14 Qassi aguntta giddon wodhdhidaageeti siyiyaageeta mi-
latoosona. Siyidi banttau de7iiddi, de7uwaa wodiyaa qo-
fan duretettaaninne lo77o de7uwan cuulettiyo gishshau, eta
aifee bootennan atti aggees.
15 SHin aradda biittan wodhdhidaageeti hegeeti lo77o
wozanaappenne tumu wozanaappe qaalaa siyidi naagi-
daageeta; eti danddayaara naagidi aifoosona.

Geeman Wottido Xomppiyaa
(Marqqoosa 4:21-25)

16 "Xomppe oittidi, keren qum77iyai woikko arssa giddon
wottiya asi baawa; shin asai geliiddi, poo7uwaa be7ana mala,
xomppiyaa qoncciyan wottees.
17 Aissi giikko, qosidobai ubbai qoncciyaa kiyana; qassi
genttidobai ubbaikka beettennan attenna.
18 "Simmi, intte siyiyo yohuwaa ezggidi siyite; aissi giikko,
issibai de7iyo urau gujji immana. Bainnaagaappe harai atto,
he au de7iyaabaa milatiyaagaakka ekkirggana" yaagiis.

Yesuusa Aayyiyoonne Ishantta
(Maatiyoosa 12:46-50; Marqqoosa 3:31-35)

19 Yesuusa aayyiyaanne ishantti akko yiidosona; shin daro
asaa giddoora aadhdhiyo sohoi bainna gishshau, aara gait-
tanau danddayibookkona.
20 Asai Yesuusa, "Ne aayyiyaanne ne ishantti nenaara gait-
tana koyidi, karen eqqidosona" yaagiis.
21 SHin Yesuusi zaaridi, "Ta aayyiyaanne ta ishantti Xoos-
saa qaalaa siyiyaageetanne oottiyaageeta" yaagiis.

Yesuusi Gotiyaa Seeriis
(Maatiyoosa 8:23-27; Marqqoosa 4:35-41)

22 Issi gallassi, Yesuusi ba erissiyo ashkkaratuura issippe
wolwoluwan gelidi, "Abbaa hefintti pinnoos" yaagiis; yaagin
biidosona.
23 Biishin Yesuusi xiskkiis. Wolqqaama gotee abbaa bolli
yiis. Wolwoluwan haattai kumi kumi yees. Yiidi haattai eta
mittana hanin,
24 erissiyo ashkkarati Yesuusakko biidi, "Godau, Godau,
nuuni xayoos" yaagidi, xiskkuwaappe a denttidosona.
Yesuusi denddidi, gotiyaanne beetaa aggite gin, goteenne
beetai woppu giidosona.
25 Yaatin Yesuusi, "Intte ammanoi anee?" yaagiis.
Eti yayyidinne garamettidi bantta giddon, "Hagee laa harai
atto, gotiyaanne haattaa azaziyaagee oonee? Etikka ayyo
azazettoosona" yaagidosona.

Yesuusi Xalaheti Oiqqido Bitaniyaa Pattiis
(Maatiyoosa 8:28-34; Marqqoosa 5:1-20)

26 Galiila ginan sinttaara de7iya Gerggesenoona giyo biittaa wolwoluwan biidosona.
27 Yesuusi abbaappe gaxaa kiyiyoorin, xalaheti de7iyo bitanee katamaappe kiyidi, aara gaittiis; asa moogiyo ganggoluwan i daro laittaa de7iyoogaappe attin, son de7enna.
28 Yesuusa be7idi, a sinttan kunddidi, qaalaa xoqqu oottidi, “Ubbaappe bolla Xoossaa Na7au Yesuusaa, tananne nenanne aibee gattiyai? Hayyanaa tana qaxxayopparkkii” yaagiis.
29 I hegaa aissi giidee giikko, Yesuusi tuna ayyaanai bitaniyaappe kiyidi baana mala azazidoogaassa. Daroto tuna ayyaanai bitaniyaa oiqqi uttido gishshau, sanssalataaninne huqqunna biratan qashettidi naagettees; shin sanssalataa duuttees. Xalahee a bazzo yedettees.
30 Yesuusi a, “Ne sunttai oonee?” yaagidi oichchiis.

Daro xalaheti an de7iyo gishshau, “Ta sunttai Leegiyoona” yaagiis.
31 Xalaheti Yesuusa, “Nuna ciimma ollau yeddopparkkii” yaagidi woossidosona.
32 He deriyaa bollan daro gudunttaa wudee hemettees; xalaheti gudunttatu giddo gelana mala Yesuusa woossin, i, “Biite” yaagiis.
33 Yaagin xalaheti bitaniyaappe kiyidi, gudunttatun gelin, wudee kakaara jaamiiddi abban gelidi, meetetti bayiis.
34 Gudunttaa wudiyaa heemmiyaageeti hanidabaa be7ido wode, baqati biidi, katamaaninne katamaappe gaxa biittan yootidosona.
35 Yootin asai hanidabaa be7anau kiyidi, Yesuusakko biis. Xalahee kiyido bitanee ba wozanai simmin, maayuwaa maayidi, Yesuusa gediyaa matan uttidaagaa asai be7idi yayyiis.
36 Hegaa be7ida asati xalaheti oiqqido bitanee waani paxidaakko, asaassi yootidosona.
37 Gerggesenoona biittan de7iya asai ubbai daro yayyido gishshau, bantta matappe baana mala, Yesuusa woossidosona. Yesuusi wolwoluwan gelidi simmiis.
38-39 Xalaheti kiyido bitanee Yesuusaara de7ana mala, Yesuusa woossiis; shin i, “Ne soo simmada, Xoossai neessi waanida gitabaa oottidaakko yoota” yaagidi a yeddiis. Yeddin, bitanee baassi Yesuusi waanida gitabaa oottidaakko, kataman de7iya asa ubbau yootiiddi biis.

Yaa7iroosa Na7iyoonne Yesuusa Maayuwaa Bochchida Mishiriyo

(Maatiyoosa 9:18-26; Marqqoosa 5:21-43)

40 Ubba asai Yesuusa naagiiddi uttido gishshau, i simmido wode mokkidosona.

41-42 Yaa7iroosa giyoogee Aihuda woosa keettaa halaqai
Yesuusakko yiis. Ayyo tammanne naa77u laitta na7iyaa
de7iyaara harggada haiqqana haniyo gishshau, Yesuusa to-
huwan kunddidi, ba soo gelana mala, a minttidi woossiis.

Yesuusi yaa biishin, asai ubbasaara shiiqidi, a un77iis.
43 Tammanne naa77u laittaasappe doommidi, i bollaappe
suuttai goggiyo issi maccaasiyaa de7ausu. Aakimetussi
qanxxaidda ba miishsha ubbaa wurssaasu; shin ooninne o
pattanau danddayibeenna.
44 Guyyeera shiiqada Yesuusa afalaa macaraa bochchaasu;
bochchin i bollaappe goggiya suuttai sohuwaarakka aggi
bayiis.

45 Yesuusi, “Tana bochchidai oonee?” yaagiis.

Ubba asai, “Nuna gidokko” yaagin, PHeexiroosinne aara is-
sippe de7iyaageeti, “Godau, daro asai nena sugiiddi un77ees;
‘Tana bochchidai oonee?’ gai?” yaagidosona.

46 SHin Yesuusi, “Taappe wolqqai kiyido gishshau, tana issi
urai bochchidoogaa taani erais” yaagiis.

47 Maccaasiyaa qosettada attanau danddayennaagaa er-
ada, kokkoraidda Yesuusa sinttan gufannaasu; a Yesuusa
aissi bochchidaakkonne qassi waanada sohuwaara paxi-
daakko asa ubbaa sinttan Yesuusau yootaasu.
48 I, “Ta na7ee, nena ne ammanoi pattiis; saro ba” yaagiis.

49 Yesuusi biron hegaa giishin, issi asi Aihuda woosa keet-
taa halaqaa sooppe yiidi, “Ne na7iyaa haiqqaichchaasu;
simmi tamaarissiyaagaa daafurssoppa” yaagiis.

50 SHin eti giyoobaa Yesuusi siyidi, “Yayyoppa; ammano
xalaalaa ammana; a paxana” yaagidi Yaa7iroosassi yootiis.

51 Yesuusi soo geliiddi, PHeexiroosappe, Yaaqoobappe,
Yohaannisappe, na7ee aayeeppenne aawaappe harai
ooninne banaara gelenna mala diggiis.
52 Ubbai na7eessi, “Aayyee aayyee!” yaagidi yeekkoosona.
SHin Yesuusi, “Yeekkoppite; na7iyaa xiskkausuppe attin,
haiqqabeikku” yaagiis.

53 A haiqqidoogaa eridi, asai a bolli miicciis.
54 SHin Yesuusi i kushiyaa oiqqidi, “Na7ee, dendda” yaagidi
xeesiis.
55 Na7ee shemppoi simmin, sohuwaara na7iyaa dendda
aggaasu. Yesuusi, “Iyyo miyoobaa immite” yaagidi azaziis.
56 I aawainne aayyiyaa garamettidosona. SHin Yesuusi,
“Hanidaagaa oossinne odoppite” yaagidi azaziis.

9

Yesuusi Ba Erissiyo 12 Ashkkarata Wonggeliyaa Mishiraachchuwaa Odanaadan Kiittiis
(Maatiyoosa 10:5-15; Marqqoosa 6:7-13)

1 Yesuusi ba tammanne naa77u erissiyo ashkkarata issippe baakko xeesidi, xalahiyaa ubbaa asaappe kessanaunne
harggiyaageeta pattanau etassi wolqqaanne alaafetettaa immiis.
2 Xoossaa kawotettaabaa yootanaunne harggiyaageeta pattanau eta kiittiis.
3 I eta hagaadan yaagiis; “Gatima woi qarcciita woi quma
woi miishsha ainnekka ogiyaa biiddi oiqqoppite; naa77antto
qoliyaakka oiqqoppite.
4 Inttena asi awan mokkikkokka, katamaappe kiyana
gakkanaashin, he keettan utti bayite.
5 Katamaa asai inttena mokkennan ixxikko, he katamaappe kiyite; kiyiiddi eti inttena mokkennan ixxidoogaassi
markka gidana mala, intte tohuwaappe buhiyaa shocite”
yaagiis.
6 Erissiyo ashkkarati biidi, qeeri katama ubban Xoossaa
qaalaa yootiiddinne harggiya asaa ubbasan pattiiddi yuuyoosona.

Heeroodisi Yesuusa Woriyaa Siyiis
(Maatiyoosa 14:1-12; Marqqoosa 6:14-29)

7-8 Galiila biittaa haariya Heeroodisi hanidabaa ubbaa
siyiis. Issi issi asai, “Yohaannisi haiquwaappe denddiis”
yaagees; hinkko asai, “Eelaasi kiyidi beettiis” yaagees;
harati, “Beni hananabaa yootiyaageetuppe issoi denddiis”
yaagoosona. Hegaa gishshau, Heeroodisi ba wozana giddon
metootiis.
9 Metootidi, “Taani Yohaannisa qooriyaa muucissarggaas;
shin hagaadan asai haasayiyo bitanee oonee?” yaagidi, Yesuusa be7anau koyiis.

Yesuusi Ichchashu SHa7u Asaa Miziis
(Maatiyoosa 14:13-21; Marqqoosa 6:30-44; Yohaannisa 6:1-14)

10 Yesuusi kiittidoogeeti simmidi, bantta oottidobaa ubbaa
Yesuusassi odidosona. Yesuusi eta xalaalaa ekkidi, Beetasaida giyo katamaa matan de7iya bazzuwaa biis.
11 Asai a eridi kaallin, eta mokkidi, Xoossaa kawotettaabaa
yootiis; harggiyaappe pattanau koshshiyoogeetakka pattiis.
12 Sa7ai omariyo wode, tammanne naa77u erissiyo
ashkkarati Yesuusakko yiidi, “Asa ubbai dere giddonne qeeri
katamatu giddo biidi, aqiyoosaanne shinqqe demmana mala,
asaa yedda; aissi giikko, nuuni hagan asi bainnasan de7oos”
yaagidosona.

13 SHin Yesuusi eta, “Asau miyoobaa intte immite” yaagiis.
Yaagin eti, “Nuuyyo ichchashu oittappenne naa77u moleppe hari baawa; nuuni ha daro asau qumaa shammanau baanaagaa koyai?” yaagidosona.
14 Aissi giikko, he sohuwan ichchashu sha7u gidiya asai de7ees.
Yesuusi ba erissiyo ashkkarata, “Ishatamu ishatamu asaa citan citan shaakki shaakki utissite” yaagiis.
15 Erissiyo ashkkarati i giidoogaadan, ubba asaa utissidosona.
16 Yesuusi ichchashu oittaanne naa77u moliyaa oiqqidi, saluwaa pude xeellidi, Xoossaa galatiis; he oittaanne moliyaa menttidi, “Daro asaa sintti aattite” yaagidi, erissiyo ashkkaratussi immiis.
17 Asa ubbai miidi kalliis; kallin attida xarzzai tammanne naa77u samppaa kumidaagaa denttidosona.

PHeexiroosa Ammanuwaanne A Markkatettaa
(Maatiyoosa 16:13-19; Marqqoosa 8:27-29)

18 Issitoo Yesuusi barkka woossiyo wode, i erissiyo ashkkarati a matan de7oosona; de7ishin, “Asai tana oona gii?” yaagidi eta oichchiis.
19 Eti zaaridi, “Asai nena Xammaqiya Yohaannisa yaagees; hara asai Eelaasa yaagees; harai qassi beni hananabaa yootiyaageetuppe issoi denddiis yaagees” yaagidosona.
20 Yaagin Yesuusi eta, “Yaanin intte tana oona geetii?” yaagiis.
PHeexiroosi zaaridi, “Neeni Xoossai tiyido Kiristtoosa” yaagidi zaariis.

Yesuusa Kaalliyo Hanotaa
(Maatiyoosa 10:38-39; 16:24-28; Marqqoosa 8:34-38; Luqaasa 14:26-27)

21 SHin Yesuusi eta, “Hagaa oossinne odoppite” yaagidi, minttidi azaziiddi,
22 “Taani, Asa Na7ai, daro waayettanau bessees; tana cimati, qeese halaqatinne higgiyaa tamaarissiyaageeti ixxanau bessees; eti tana woranaunne taani heezzantto gallassi haiquwaappe denddanau bessees” yaagiis.
23-24 Yesuusi asa ubbaa hagaadan yaagiis; “Ba shemppuwaa ashshana koyiya urai bashshana; shin ba shemppuwaa ta gishshau bashshiya urai ashshana; hegaa gishshau, tana kaallana koyiya urai de7ikko, bana yeggi bayo; yaatidi ubba gallassi ba masqqaliyaa tookkidi, tana kaallo.
25 Issi urai ba huuphiyaa bashshidi, woi bau pacissidi, sa7an de7iya ubbabaa bau shiishshikko, a ai maaddanee?

26 Asi tanaaninne ta qaalan yeellatikko, taani Asa Na7ai,
ta bonchchuwaara, ta Aawaa bonchchuwaaranne geeshsha
kiitanchchatu bonchchuwaara yiyo wode, aani yeellatana.
27 Taani intteyyo tumaa gais; amarida asati Xoossaa
kawotettaa be7ennan haiqqennaageeti hagan de7oosona”
yaagiis.

Yesuusa Merai Laamettiis
(Maatiyoosa 17:1-8; Marqqoosa 9:2-8)

28 Yesuusi hegaadan giidoogaappe guyyiyan, hosppun gal-
lassa gidiyaagaa gam77idi, PHeexiroosa, Yohaannisanne
Yaaqooba ekkidi, woossanau deriyaa huuphiyaa kiyiis.
29 I woossishin, a merai laamettiis. A maayoikka phoolidi
booxxiis.
30 Akeekennan, Muusanne Eelaasa giyo naa77u asati kiyi
beettidi, aara haasayidosona.
31 Eti bonchchuwaara beettidi, Yesuusi Xoossaa qofaa
polanau Yerusalaamen haiqqanaagaa aara haasayidosona.
32 SHin PHeexiroosinne aara de7iyaageeti xiskkuwan
kairidosona. SHin beegottidi, Yesuusa bonchchuwaanne
aara issippe eqqida naa77u asata be7idosona.
33 He naa77u asati Yesuusa matappe biishin, PHeexiroosi
Yesuusassi woigiyaakko akeekidi erennan a, “Ta Godau, nu-
uni hagan de7iyoogee nuussi lo77o; nuuni heezzu zamppata
issuwaa neessi, issuwaa Muusessi, issuwaa Eelaasassi zamp-
payana” yaagiis.
34 PHeexiroosi hegaa etassi giishin, shaarai yiidi, eta
genttiis. Genttishin erissiyo ashkkarati yayyidosona.
35 SHaaraappe, “Hagee taani doorido ta Na7aa; i giyoogaa
siyite” giya qaalai yiis.
36 Yiidoogaappe guyyiyan, Yesuusi barkka attiis. Eti co77u
giidi, oossinne he wode be7ido yohuwaappe ainne odi-
bookkona.

Yesuusi Tuna Ayyaanai Oiqqido Na7aa Pattiis
(Maatiyoosa 17:14-18; Marqqoosa 9:14-27)

37 Wonttetta gallassi, eti deriyaappe duge wodhdhido
wode, daro asai Yesuusaara gaittiis.
38 Asai qoppennan asaappe issoi ba qaalaa xoqqu oot-
tidi, “Tamaarissiyaagoo, taassi issi na7aa xalaalai de7iyo
gishshau, neeni a be7anau nena woossais;
39 qassi iita ayyaanai au denddees; denddidi akeekennan a
waasissees; a doonaara hoommoi goppattana gakkanaashin
a kokkorssidi, ubba gallassi qohiyoogaappe attin, a elle yed-
denna.
40 Ne erissiyo ashkkarati he iita ayyaanaa kessana mala,
taani eta woossaas; shin danddayibookkona” yaagiis.

41 Yesuusi zaaridi eta, “Ammanenna ha wodiyaa geella
asau! Taani inttenaara aude gakkanaashin de7anee? Qassi
inttebaa aude gakkanaashin danddayanee? Ne na7aa haa
ekka ya” yaagiis.
42 Na7ai yiishin, xalahee a sa7an ooggidi kokkorssiis; shin
Yesuusi tuna ayyaanaa agga giidi, na7aa pattidi, a aawaassi
zaaridi immiis.
43 Asa ubbai Xoossaa gita wolqqan garamettiis.

Yesuusi Ba Haiquwaabaa Naa77anttuwaa Yootiis
(Maatiyoosa 17:22-23; Marqqoosa 9:30-32)

Eti ubbai Yesuusi oottido ubbaban garamettishin, i ba eris-
siyo ashkkaratussi yootiiddi,
44 “Tana Asa Na7aa asi asau aattidi immana; ha yohuwaa
dogoppite” yaagiis.
45 SHin i giyoogaa eti akeekibookkona; eti akeekenna mala,
etappe yohoi geemmiis. He yohuwaa a oichchanau yayy-
oosona.

Ubbaappe Aadhdhiyai Oonee? Giyo Oishaa
(Maatiyoosa 18:1-5; Marqqoosa 9:33-37)

46 Erissiyo ashkkarati, “Nu giddon aadhdhiyaagee oonee?”
yaagidi palamettidosona.
47 Yesuusi eti qoppiyoogaa eridi, guutta na7aa ehiidi, ba
matan essidi,
48 “Ha guutta na7aa ta sunttan mokkiya ooninne tana mok-
kees; qassi tana mokkiyaagee tana kiittidaagaakka mokkees;
aissi giikko, intte ubbaa giddon guuxxiyaagee ubbaappe gita-
tees” yaagiis.

Intte Giyoogaa PHalqqenna Urai Intte Bagga
(Marqqoosa 9:38-40)

49 Yohaannisi zaaridi, “Godau, issi asi ne sunttan xalaheta
kessiyaagaa nuuni be7idi, nu bagga gidenna gishshau, a
diggida” yaagiis.
50 SHin Yesuusi a, “Intte giyoobaa phalqqenna urai intte
bagga gidiyo gishshau, a diggoppite” yaagiis.

Samaariyaa Asati Yesuusa Mokkanau Koyibookkona

51 Yesuusi saluwaa biyo wodee matin, Yerusalaame baanau
denddiis.
52 Qassi ba kiittiyoogeeta baappe sinttau kiittiis; kiittin eti
ayyo ubbabaa giigissanau, Samaariyaa biittan de7iya issi
qeeri katamaa biidosona.
53 SHin i Yerusalaame baanau denddido gishshau, asai a
mokkibeenna.
54 I erissiyo ashkkarati Yaaqoobinne Yohaannisi hegaa
be7idi, “Godau, nuuni Eelaasi oottidoogaadan, ‘Tamai
saluwaappe yiidi eta mo’ yaagana mala koyai?” yaagidosona.

55 SHin guyye simmidi eta, “Aggite, inttessi ai mala ayyaani
de7iyaakko erekketa.
56 Taani, Asa Na7ai, asa shemppo ashshanau yiidoogaappe
attin, bashshanau yabeikke” yaagiis. Eti harasan de7iya
qeeri katamaa biidosona.

Yesuusa Kaalliyaageeta Gakkiya Paaciyaa
(Maatiyoosa 8:19-22)

57 Eti ogiyaara biishin, issi bitanee a, “Godau, neeni biy-
oosaa ubbaa taani nena kaallana” yaagiis.
58 Yesuusi a, “Worakanatussi ollai de7ees; kafotussikka
keettai de7ees; shin taani, Asa Na7ai, zin77ada shemppa
ekkiyoosikka tau baawa” yaagiis.
59 Yesuusi haraa, “Tana kaalla” yaagiis.
SHin, bitanee “Godau, taani kaseta baada ta aawaa moo-
goo?” yaagiis.
60 Yaagin Yesuusi a, “Haiqqidaageeti bantta haiqqidaageeta
moogona; nena gidikko baada, Xoossaa kawotettaabaa
yoota” yaagiis.
61 Qassi hara bitanee, “Godau, taani nena kaallana; shin
koiroora ta so asaa saro goo?” yaagiis.
62 SHin Yesuusi a, “Booraa goyiiddi, guyye xeelliyai ooninne
Xoossaa kawotettaassi bessenna” yaagiis.

10

Wonggeliyaa Tamaarissanaadan, Yesuusi 70 Erissiyo Ashkkarata Kiittiis

1 Hegaappe guyyiyan, Godai hara laappun tammu asata
dooriis. Etappe naa77aa naa77aa bau baanau qoppi uttido
katamaanne sohuwaa ubbaa baappe sinttau kiittiis.
2 I eta hagaadan yaagiis; “Kattai daro; shin cakkiyaageeti
guutta; hegaa gishshau, kattaa Godai kattaa cakkiyaageeta
yeddana mala, a woossite.
3 Ha77i biite; taani inttena wanggireello giddon de7iya
dorssa maraadan yeddais.
4 Korjjokka qarcciitakka caammakka oiqqoppite; ogiyan
oonanne sarotoppite.
5 “O keettanne intte geliyo wode koiroora, ‘Sarotettai ha
keettaassi gido’ yaagite.
6 Sarotettaa koyiya asi hegan de7ikko, sarotettan i de7ana;
shin koyennan ixxikko, sarotettai inttekko simmana.
7 Oosanchchaassi damoozaa qanxxanau koshshiyo
gishshau, eti immiyoobaa miiddinne uyiiddi he keettan
utti bayite; ha sooppe ya soo booppite.
8 “Intte ai katamanne geliyo wode, asi inttena mokkikko,
intte sinttau aattidobaa miite.

9 Hegan de7iya harggan chchata pattidi eta, ‘Xoossaa ka-
wotettai inttekko matiis’ yaagite;
10 shin intte geliyo katama ubbai inttena mokkennan
ixxikko, he katamaa ogiyaa kiyidi,
11 ‘Nuuni inttena yeellayanau, harai atto intte katamaappe
nu tohuwaa oiqqida buhiyaakka inttessi pittoos; shin Xoos-
saa kawotettai inttekko matidoogaa hegaa erite’ yaagite.
12 He gallassi Sadooma katamai ekkido pirddaappe aadhd-
hiya pirddai he katamaa gakkanaagaa taani inttessi odais.

Ammanennan Ixxido Gishshau Walassido Katamata
(Maatiyoosa 11:20-24)

13 “Koraaziine katamau, neeyyo aayye7ana; Beetasaida
katamau, neeyyookka aayye7ana; aissi giikko, intte bolli
Xoossai oottido malaatai Xiiroosa katamaaninne Sidoona
kataman oosettidobaa gidiyaakko, eti waaruwaa maayidi,
bidinttaa tisttidi, beni bantta nagaraappe simmanaagaa shin;
14 pirddaa gallassi Xoossai intteppe Xiiroosa katamaunne
Sidoona katamau pirddaa kehissana.
15 Qassi Qifirinaahooma katamau, neeni saluwaa pude
xoqqu gaanau koyadii? Neeni Si7ooliyaa duge wodhdhana.
16 “Intte giyoobaa siyiya asi taani giyoobaa siyees; inttena
ixxiya urai tana ixxees; tana ixxiya urai tana kiittidaagaakka
ixxees” yaagiis.

70 Erissiyo Ashkkarati Kiitettidosaappe Simmidosona

17 Laappun tammu asati, “Godau, harai atto xalahetikka
ne sunttan nuussi azazettidosona” yaagiiddi ufaissan simmi-
dosona.
18 Yesuusi etassi hagaadan yaagiis; “Seexaanai wolqqant-
tadan saluwaappe kunddishin, taani be7aas.
19 Intte shooshshaanne masimasuwaa yedhdhidi hemet-
tana mala, morkkiyaa wolqqaa ubbaa bolli inttessi godatet-
taa immaas. Inttena qohiyaabi aibinne baawa.
20 Tuna ayyaanai inttessi azazettiyo gishshau ufaittop-
pite; shin intte sunttai saluwan xaafettido gishshau ufaittite”
yaagiis.

Yesuusi Ba Ufaissaa Qonccissiis
(Maatiyoosa 11:25-27; 16:13-17)

21 Yesuusi he wode Geeshsha Ayyaanan ufaittidi, hagaadan
yaagiis; “Ta Aawau, saluwaa sa7aa Godau, neeni hagaa aad-
hdhida eranchchatuppenne akeekanchchatuppe genttada,
erenna naatussi qonccissido gishshau, nena galatais; ee, ta
Aawau, aissi giikko, hegee ne shenedan oosettiis.
22 “Ta Aawai taassi ubbabaa immiis; Aawaappe harai
ooninne Na7ai oonakko erenna; Na7aappenne Na7ai Aawaa

bessanau koyiyo asatuppe attin, harai ooninne Aawai oon-
akko erenna” yaagiis.
23 Yesuusi ba erissiyo ashkkaratukko guyye simmidi, eta
xalaalaa hagaadan yaagiis; “Intte be7iyoogaa be7iyaageeti
anjjettidaageeta.
24 Taani inttessi yootiyoogee aibee giikko, hananabaa
yootiyaageetuppe darotinne kawoti intte be7iyoogaa
be7anau koyidosona; shin be7ibookkona; intte
siyiyoogaakka siyanau koyidosona; shin siyibookkona”
yaagiis.

Asau Qarettiya Samaare Bitaniyaa

25 Higgiyaa tamaarissiya issoi Yesuusa paaccanau akko
yiidi, “Tamaarissiyaagoo, taani merinaa de7uwaa laattanau
ai oottoo?” yaagidi a oichchiis.
26 Yesuusi zaaridi, “Higgiyan xaafettidaagee aibee? Neeni
ai nabbabai?” yaagiis.
27 Bitanee zaaridi, “Neeni Godaa ne Xoossaa ne
kumetta wozanaappenne ne kumetta shemppuwaappe,
ne kumetta wolqqaappenne ne kumetta qofaappe siiqa; ne
shooruwaakka ne huuphedan siiqa” yaagiis.
28 Yaagin Yesuusi a, “Neeni giyoogee tuma; hegaa ootta;
neeni merinau de7ana” yaagiis.
29 SHin higgiyaa tamaarissiyaagee bana xillissanau koyidi
Yesuusa, “Ta shooroi oonee?” yaagiis.
30 Yesuusi zaaridi, “Issi bitanee Yerusalaameppe Yarkko
bees; biishin, panggati a bolli kiyidosona. Eti a maayuwaa
qaari ekkidi, a shocidi, haiquwaappenne paxaappe gid-
duwan yeggidi biidosona.
31 Issi qeesee qaadadan he ogiyaara biiddi, he bitaniyaa
be7iis; be7idi a yeggi bayidi, harasaara aadhdhiis.
32 Hegaadankka qassi Leewa zaree he sohuwaara biiddi,
bitaniyaa be7idi, yeggi bayidi, harasaara aadhdhiis.
33 SHin Samaariyaa asa issoi he ogiyaara biiddi, akko yiis.
A be7idi, ayyo qarettiis.
34 Akko shiiqidi, zaitiyaanne woiniyaa eessaa a masunttaa
bolli tigidi, qachchiis. Ba hariyaa togissidi, imattai aqiyo
sohuwaa efiis; efiidi a maaddiiddi aqiis.
35 Wonttetta gallassi naa77u shilinggiyaa kessidi, imattai
aqiyo sohuwaa naagiyaagaassi immidi, ‘A naaga; neeni aani
wurssiyo miishshai aappuna gidikkonne, taani guyye sim-
miyo wode, neessi qanxxana’ yaagiis.
36 “Yaatin he panggati shocido bitaniyaassi ha heezzu asat-
uppe augee shoorotiyai?” yaagiis.
37 Yaagin higgiyaa tamaarissiyaagee, “Ayyo kehidaagee
shoorotees” yaagiis.

Yaagin Yesuusi a, “Baada neenikka hegaadan ootta”
yaagiis.

Yesuusi Marttinne Mairaami Soo Biis

38 Yesuusinne i erissiyo ashkkarati biishin, i issi qeeri kata-
maa gelin, issi Martto giyo maccaasiyaa a ba son mokkaasu.
39 Marttissi Mairaamo giyo michchiyaa de7iyaara Yesuusa
tohuwaa matan uttada, a qaalaa siyausu.
40 SHin Martta baassi oosoi darido gishshau, ba wozana
giddon daro metootaasu. Yesuusakko shiiqada, “Godau,
taani ha ubba oosuwaa oottishin, ta michchiyaa utta bayi-
doogaa qoppikkii? Yaatikko o tana maadda ga” yaagaasu.
41 Yaagin Yesuusi zaaridi o, “Marttee, Marttee, neeni
daroban hirggaasa; qassi tuggataasa.
42 SHin koshshiyaagee issibaa; Mairaama baappe ooninne
ekkenna lo77obaa dooraasu” yaagiis.

11

Yesuusi Woosaabaa Tamaarissiis
(Maatiyoosa 6:9-13; 7:7-11)

1 Yesuusi issi sohuwan woossees. Woosaa wurssido wode,
i erissiyo ashkkaratuppe issoi, “Godau, Yohaannisi ba eris-
siyo ashkkarata tamaarissidoogaadan, nuuni woigi woos-
sanaakko, nuna tamaarissa” yaagiis.
2 Yesuusi eta, “Xoossaa woossiiddi, hagaadan yaagite;
‘Saluwan de7iya nu Aawau,
ne geeshsha sunttai anjjetto.
Ne kawotettai yo.
Ne shenee saluwan hanidoogaadan, sa7ankka hano.
3 Hachchi hachchi koshshiya qumaa
nuuyyo hachchi imma.
4 Nuuni nuna naaqqidaageetuyyo
ubbaa atto giido gishshau,
neenikka nu naaquwaa atto ga.
Nuna iitabaappe ashshanaappe attin,
paacen gelissoppa’
yaagite” yaagiis.
5 Yesuusi ba erissiyo ashkkarata hagaadan yaagiis; “Geel-
ladan hai intteppe issoi qamma bilahe ba lagge asa soo biidi,
‘Ta ishau, taassi heezzu baso oitta tal77a.
6 Aissi giikko, ta laggee ogeppe ta soo yiis; taani a sintti
aattiyoobi baawa’ yaagikko,
7 a laggee sooppe haasayiiddi, ‘Tana daafurssoppa; ka-
ree gorddettiichchiis; ta naatikka tanaara hiixan de7oosona;
taani denddada, neessi ainne immanau danddayikke’ yaaga-
nee?

8 Taani inttessi odiyoogee aibee giikko, i a lagge gidido
gishshau, denddi eqqidi, ayyo ainne immennan ixxikkokka,
a laggee a oichchiiddi waissido gishshau, denddidi i koyiy-
oobaa ubbaa immana.
9 “Taani inttessi odais; woossite, intte ekkana; koyite, intte
demmana; kare yiidi xeesite; karee intteyyo dooyettana.
10 Aissi giikko, woossiya ubbai ekkana; koyiya urai dem-
mana; qassi kare yiidi xeesiya urau karee dooyettana.
11 “Intte giddon ba na7i, ‘Quma imma’ giikko, shuchcha im-
mana aawi de7ii? ‘Mole imma’ giikko shooshsha immanee?
12 Woi, ‘PHuuphulle imma’ giikko masimaso immanee?
13 Intte iita gidiiddi, intte naatussi lo77obaa immiyoogaa
erikko, yaatin saluwan de7iya Aawai bana woossiyaagee-
tussi Geeshsha Ayyaanaa waati darissidi immanddeeshsha?”
yaagiis.

Yesuusanne Bi7eeli-Zeebula
(Maatiyoosa 12:22-30; Marqqoosa 3:20-27)

14 Yesuusi bitaniyaappe duude xalahiyaa kessiis; xalahee
kiyidoogaappe guyyiyan, bitanee haasayaa doommin, asai
garamettiis.
15 SHin etappe issoi issoi, “Xalahetu halaqaa Bi7eeli-Zeebuli
baayyo wolqqaa immin, xalaheta kessees” yaagiis.
16 Harati a paaccanau i saluwaappe malaataa oottana mala
koyidosona.
17 SHin Yesuusi eta qofaa eridi, eta hagaadan yaagiis;
“Ba giddon shaakettiya kawotetta ubbai xayana; shaakettiya
keettaikka kunddana.
18 Yaatin Seexaanaa kawotettai ba giddon shaakettikko,
he kawotettai waanidi eqqanee? Intte tana, ‘Bi7eeli-Zeebuli
neessi wolqqaa immin, xalaheta kessaasa’ yaageeta.
19 Tau Bi7eeli-Zeebuli wolqqaa immin, taani xalaheta
kessiyaabaa gidikko, intte asau wolqqaa ooni immin, xala-
heta kessanee? Hegaa gishshau, eti intte bolli pirddana.
20 SHin Xoossai tau wolqqaa immin, taani xalaheta
kessiyaabaa gidikko, simmi Xoossaa kawotettai inttekko
yiichchiis.
21 “Tooraanne gonddalliyaa oiqqida mino bitanee ba keet-
taa naagikko, a mehee saro de7ana.
22 SHin appe minniyaagee yiidi, a xoonidi i ammani uttido
tooraanne gonddalliyaa appe wotti ekkidi, a mehiyaa shaak-
kees.
23 “Ta bagga gidenna urai tabaa ixxees; qassi tanaara is-
sippe shiishshennaagee laalees.

Tuna Ayyaanai Asaa Giddo Simmidi Geliyo Geluwaa
(Maatiyoosa 12:43-45)

24 “Tuna ayyaanai asappe kiyiyo wode, baayyo shemp-
piyoosaa koyiiddi, haatti bainnasaara aadhdhees; au beet-
tennan ixxikko, ‘Taani aggada yiido ta keettaa simmana’
yaagees;
25 simmidi yiyo wode, keettai pitettidi, giigi uttidaagaa
demmees.
26 Hegaappe guyyiyan, biidi baappe iitiya laappun hara
ayyaanata ehees; he ayyaanati gelidi, hegan de7oosona; he
bitaniyaa de7oi kaseegaappe guyyeegee keehi iitees” yaagiis.

Tumu Ufaissaa

27 Yesuusi hagaa gin, asaa giddoppe issi maccaasiyaa
qaalaa xoqqu oottada, “Nena tookkida uloinne neeni xam-
mido xanttai anjjettidaageeta” yaagaasu.
28 SHin Yesuusi, “Anjjettidaageeti Xoossaa qaalaa siyidi, he
qaalai azaziyoogaadan oottiyaageeta” yaagiis.

Yoonaasi Malaataa Gidiyo Hanotaa
(Maatiyoosa 12:38-42)

29 Daro asai shiiqido wode, Yesuusi hagaadan yaaganau
doommiis; “Malaataa koyiya ha wodiyaa asai iita; hananabaa
yootiya Yoonaasa malaataappe harai ayyo imettenna.
30 Yoonaasi Nanawe katamaa asaassi malaata
gididoogaadan, taani Asa Na7ai, ha wodiyaa asaassi malaata
gidana.
31 Tohossa bagga biittaa kawiyaa Solomona aadhdhida er-
atettaa siyanau sa7aa gaxaappe yiido gishshau, pirddaa gal-
lassi denddada, ha wodiyaa asaa mootana; be7ite; Solomon-
appekka aadhdhiyaagee hagan de7ees.
32 Nanawe asai Yoonaasi yootidoogan bantta nagaraappe
simmido gishshau, pirddaa gallassi denddidi, intte bolli pird-
dana; be7ite; Yoonaasappe aadhdhiyaagee hagan de7ees.
33 “Soo geliya asaassi poo7ana mala, xomppiyaa xomp-
pidi, xoqqan wottanaappe attin, genttidi woikko keriyan
qum77idi wottiyai ooninne baawa.
34 Ne aifee ne bollaassi xomppe mala; ne aifee payya gidiyo
wode ne bolla ubbai poo7o; shin ne aifee payya gidana
xayikko, ne bollai xuma gidana.
35 Hegaa gishshau, ne bolli de7iya poo7oi xuma gidenna
mala naagetta.
36 Simmi ne bolla ubban ainne xumi bainnan kumetta
poo7oi de7ikko, xomppee ba wagagga poo7uwaa ne bolli
poo7issiyoogaadan, ne bollai wagagga poo7o gidana” yaagiis.

Parisaawetanne Higgiyaa Tamaarissiyaageeta Walassiis
(Maatiyoosa 23:1-36; Marqqoosa 12:38-40)

37 Yesuusi haasayaa wurssido wode, issi Parisaawee,
“Tanaara laaxaa markkii” yaagidi a woossiis; woossin Yesu-
usi gelidi maanau uttiis.
38 Laaxaa maanaappe kase Yesuusi kushiyaa
meecettibeennaagaa be7idi, Parisaawee garamettiis.
39 Garamettin Godai a, “Parisaawetoo, shaatiyaayyoonne
keriyaayyo bolla baggaa geeshsheeta; shin intteyyo giddoora
bonqqiyoogeenne iitatettai kumi uttiis.
40 Eeyyatoo, gaxaa medhdhida Xoossai gidduwaa medhd-
hibeenneeyye?
41 SHin intte siiniyaaninne sainiyan de7iyaagaa hiyy-
eesaassi immite; inttessi ubbabaikka geeshsha gidana.
42 “SHin Parisaawetoo, intteyyo aayye7ana! Aissi giikko,
bootta sawuwaappe, karetta sawuwaappe, xalotiyaappenne
tokkidobaa ubbaappe asirataa Xoossaayyo intte immeeta;
shin xillotettaanne Xoossaa siiqiyoogaa intte aggi bayeeta;
haratakka aggennan, oottanau bessiya yohoti hageeta.
43 “Parisaawetoo, Aihuda woosa keettan intte bonchcho so-
huwan uttanau koyiyo gishshaunne giyan bonchcho sarotaa
koyiyo gishshau inttessi aayye7ana.
44 Lo77o misatiya iitatoo, higgiyaa tamaarissiyaageetoo,
Parisaawetoo, inttessi aayye7ana; aissi giikko, intte asi eren-
nan yedhdhi hemettiyo beettenna duufo misateeta” yaagiis.
45 Higgiyaa tamaarissiyaageetuppe issoi a, “Tamaarissiyaa-
goo, neeni hegaa yaagiyoogan nuna qassi cayaasattennee”
yaagiis.
46 Yaagin Yesuusi zaaridi, hagaadan yaagiis; “Higgiyaa
tamaarissiyaageetoo, inttessi aayye7ana; aissi giikko,
tookkanau deexxiya toohuwaa asa toosseeta; shin
tookkiya asa maaddanau harai atto, intte intte huuphen
biradhdhiyankka he toohuwaa bochchekketa.
47 “Intte aawati worido hananabaa yootiyaageetussi
duufuwaa bolli keettaa intte keexxiyo gishshau, inttessi
aayye7ana.
48 Simmi intte aawati hananabaa yootiyaageeta worin,
intte eta duufuwaa bolli keettaa keexxiyo gishshau, ‘Eta oosoi
lo77o’ yaagidi, etabaa markkatteeta.
49 Hegaa gishshau, Xoossaa aadhdhida eratettai, ‘Taani
hananabaa yootiyaageetanne kiitettidaageeta etakko kiit-
tana; kiittidoogeetuppe issuwaa issuwaa eti worana; issuwaa
issuwaa tuggayana’ yaagiis.
50-51 Aabeela woroosappe doommidi, yarshshiy-
oosaappenne Beeta Maqidasiyaappe gidduwan worido
zakkaariyaasa wodiyaa gakkanaashin, sa7ai merettoosappe
doommidi gukkida hananabaa yootiya ubbatu suuttaa

gishshau, ha wodiyaa asai qaxxayettanau bessees; ee, ha
wodiyaa asai qaxxayettanau bessees gais.
52 “Higgiyaa tamaarissiyaageetoo, eraa keettaa dooyiya
qulppiyaa intte ekkideta; intte huuphiyaunne gelibeekketa;
qassi gelanau koyiyaageetanne gelissekketa” yaagiis.
53-54 Yesuusi hegaappe biido wode, higgiyaa tamaaris-
siyaageetinne Parisaaweti a daro ixuwaa doommidi, i bal-
abaa haasayikko oiqqanau naagiiddi, daro yohuwaa keehi
oichchidosona.

12

*Yesuusi “Lo77o Milatiya Parisaawetu Iitatettaappe Naaget-
tite” Yaagiis*
(Maatiyoosa 10:26-27)

1 He wode daro sha7u asai issoi issuwaa yedhdhana
gakkanaashin shiiqi uttidaashin, Yesuusi erissiyo
ashkkaratussi koiroora odanau doommidi, “Parisaawetu
irshshuwaappe naagettite; hegeenne, lo77o misatiya
iitatettaappe naagettite giyoogaa.
2 SHin aibinne gentti wottidobai qonccyaa kiyennan at-
tenna; qassi qotti wottidobaikka erettennan attenna.
3 Hegaa gishshau, intte xuman haasayidobai ubbai gallassi
poo7uwan siyettana; intte asi bainnasan haittan saasukkidi
odidobai ubbai keettaa huuphiyan awaajettana.

Oossi Yayyanau Bessiyaakko
(Maatiyoosa 10:28-31)

4 “Ta ishatoo, taani intteyyo odais; ha77i ashuwaa woridi,
guyyeppe ainne hegaappe aadhdhiyaabaa oottanau dand-
dayennaageetau yayyoppite.
5 SHin intte oossi yayyanaakko, taani inttena erissana;
woridoogaappe guyyiyan, Gaannabiyan olanau wolqqai
de7iyoogaassi yayyite; ee assi yayyite gais.
6 “Ichchashu siine kafoti santtimiyan baizettokkonaayye?
Etappe issinnonne Xoossai dogenna.
7 SHin harai atto intte huuphiyan de7iya binnaana ub-
baikka qoodan de7ees; simmi yayyoppite; daro siine kafo-
tuppe intte aadhdheeta.

Kiristtoosabaa Markkattanau Bessees
(Maatiyoosa 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

8 “Taani intteyyo odais; tabaa asa sinttan markkattiya
ooyyookka taanikka Asa Na7ai, qassi Xoossaa kiitanchchatu
sinttan markkattana;
9 shin asa sinttan tana kaddiyaagaa taanikka Asa Na7ai,
qassi Xoossaa kiitanchchatu sinttan a kaddana.

10 “Ta bolli, Asa Na7aa bolli, iitabaa haasayiya ubbaa na-
garai atto geetettana; shin Geeshsha Ayyaanaa cayiya uraa
nagarai atto geetettenna.
11 “Inttena Aihuda woosa keettatukko, daannatukkonne
deriyaa haariyaageetukko ehiyo wode, ‘Waatidi zaaranee?
Woi woigidi haasayanee?’ yaagidi hirggoppite;
12 aissi giikko, intte he wode gaanau bessiyaabaa inttena
Geeshsha Ayyaanai tamaarissana” yaagiis.

Dure Bitaniyaa Eeyyatettaa

13 Daro asaappe issoi a, “Tamaarissiyaagoo, ta aawai aggidi
haiqqido aquwaa ta ishai tanaara shaakkana mala, ayyo
yoota” yaagiis.
14 SHin Yesuusi, “Bitaniyau, tana intte bolli pirddiya
daanna woi hegaa inttessi shaakkiyaagaa oottidi sunttidai
oonee?” yaagiis.
15 Qassi eta, “Asassi daro miishshai de7ikkokka, a shemp-
poi he duretettan de7enna gishshau naagettite; duretetta
amo ubbaappekka inttena naagite” yaagiis.
16 Etassi leemisuwaa odiiddi, “Issi dure bitaniyaa biittai
daro mokkees.
17 Bitanee, ‘Taassi ta kattaa wottiyo sohoi bainna gishshau
waatooshsha’ yaagidi, ba wozanan qoppiis;
18 ‘Taani waatanee giikko, ta gootaraa qolada, hara gi-
tatiyaagaa gootarana; ta kattaanne tabaa ubbaa hegan wot-
tana.
19 Yaatada tana, “Laa tanooshsho, neessi daro laittaassi
gidiya daro miishshai de7ees; shemppa, ma, uya, ufaitta”
gaana’ yaagiis.
20 “SHin Xoossai a, ‘Laa ha eeyyau, neeni hachchi qamma
haiqqaasa; yaatin, ha neeni shiishshidobai oossi gidanee?’
yaagiis.
21 “Xoossaa matan dure gidennan, bau miishsha shi-
ishshiyai ooninne he bitaniyaa mala” yaagiis.

Xoossaa Ammanettiyoogaa
(Maatiyoosa 6:25-34)

22 Yesuusi erissiyo ashkkarata, “Hegaa gishshau, taani
intteyyo odais; intte paxa de7anau maanabaassinne woi intte
bollau maayanabaassi hirggoppite.
23 Aissi giikko, shemppoi qumappe aadhdhennee? Qassi
bollai maayoppe aadhdhennee?
24 Qooraaseta xeellite; eti zerokkona; cakkokkona; etau
minjjiyo keetti woi gootari baawa; eta Xoossai mizees; kafo-
tuppe intte keehi aadhdheeta.
25 Intte giddon daro qoppidi, ba geesaa bolli issi wara
gujjanau danddayiyai oonee?

26 Yaatin intte hegaa mala, guuttabaa oottanau danddayen-
naageeti aissi harabau hirggeetii?
27 “Ciishshati waani dicciyaakko xeellite; daafurokkona
woi puutto suqqokkona. SHin taani intteyyo odais; harai
atto, Solomoni hegaa keena bonchchettidaagaa gidiiddi, he
ciishshatuppe issuwaagaa malaa maayibeenna.
28 Laafa ammanoi de7iyoogeetoo, Xoossai hachchi
de7idi, wontto coociyaa taman eexxiya dembbaa
maataa maizziyaagee, inttena etaagaappe aattidi, waati
maizzennee?
29-30 “Intte maanabaanne uyanabaa darissidi
koyoppitenne qassi hirggoppite. Aissi giikko, ha sa7an de7iya
ammanenna asati he ubbabaa darissidi koyoosona; qassi he
ubbai inttena koshshiyoogaa intte Aawai erees.
31 Hegaa aggi bayidi, Xoossaa kawotettaa koyite; i hegeeta
inttessi immana.

Ha Sa7an Miishshaa Dagayanau Bessenna
(Maatiyoosa 6:19-21)

32 “Amarida dorssa wudiyau, intte Aawai ba kawotettaa
inttessi immanau ufaittiyo gishshau yayyoppite.
33 Inttessi de7iyaabaa baizzite; hiyyeesau immite; kaisoi
shiiqennasan, bil77ai bochchennasan, saluwan wurenna mi-
ishshaa dagayidi, ceeggenna korjjuwaa intte huuphessi oot-
tite.
34 Aissi giikko, intte wozanai intte miishshai de7iyoosan
de7ana.

Oosanchchatu Minotettaa

35-36 “Bantta godai bullachchaappe soo simmidi, kariyaa
dooyanau xeegiyo wode, sohuwaara dooyanau naagiya asat-
udan, intte xeessan qabattuwaa mintti gixxidi, xomppiyaa
xomppidi, giigi uttite.
37 Bantta godai soo yiyo wode, xiskkennan naagiiddi uttida
ashkkarati waani anjjettanddonaashsha! Taani tumaa gais; i
eta, ‘Uttite’ giidi, ba qabattuwaa minttidi, eta sinttau qumaa
aattana.
38 Omarssa gidin, woi qamma bilahe gidin, audenne eta
godai yiidi, eta giigi uttidaageeta be7ikko, eti waani anjjet-
tanddonaashsha!
39 SHin intte issibaa erite; hegeenne aibee giikko, kaisoi
yaana wodiyaa keettaawai eridaakko, beegottidi kaisuwan
ba keettaa bookissenna.
40 Taani, Asa Na7ai, intte qoppenna wodiyan yaana
gishshau, inttekka qassi giigi uttanau bessees” yaagiis.

Iitanne Keha Oosanchchatu Leemisuwaa
(Maatiyoosa 24:45-51)

41 PHeexiroosi a, “Godau, neeni ha leemisuwaa nuussi
odaiyye ubbaassi odai?” yaagiis.
42 Godai zaaridi yaagiis; “Yaatin ba so asau qumaa
koshshiyo wodiyan immana mala, a godai sunttiyo
ammanettiya wozannaama ashkkari oonee?
43 I hegaadan oottishin, a godai yiidi, demmiyo ashkkarai
anjjettidaagaa.
44 Taani intteyyo tumaa odais; godai he ashkkaraa babaa
ubbaa bolli sunttana.
45 SHin he ashkkarai, ‘Ta godai gam77idi yaana’ yaagidi, ba
wozanan qoppidi, hara ashkkarata, attumaageetanne mac-
caageeta deshettaa doommikko, qassi meettaanne ushshaa
doommikkonne mattottikko,
46 he ashkkaraa godai i qoppibeenna gallassaaninne qassi
i eribeenna saatiyan yaana. Yiidi a qanxxerettidi, ammanet-
tenna asai de7iyoosan wottana.
47 “Ba godai dosiyoobaa eriiddi giigettibeenna ashkkarai,
woi i dosiyoogaadan oottennan ixxida ashkkarai, lissuwan
daro garafettana.
48 SHin ba godai dosiyoobaa erennan lissuwan garafanau
bessiyaabaa oottida ashkkarai lissuwan guuttaa garafet-
tana. Daruwaa immido uraappe daroi koyettees. Appekka
dariyaagaa immido uraappe keehi daroi koyettees.

Ubbabaa Aggidi Yesuusa Kaalliyoogaa
(Maatiyoosa 10:34-36)

49 “Taani taman sa7aa oittanau yaas; ha77ikka xuuget-
tappe harabaa ainne koyikke.
50 Taani xammaqettana xinqqatiyaa de7ausu; he xin-
qqatiyaa polettanaashin, taani waana tuggataneeshsha!
51 Taani sa7aassi sarotettaa ehaanau yiidabaa inttessi mi-
latii? CHii, chii, taani intteyyo odais; taani asaa gidduwan
shaahotettaa medhdhanau yiidoogaappe attin.
52 Aissi giikko, hagaappe sinttan issi keettan ichchashu
asati de7ana; de7ishin heezzai naa77aa bolli, naa77ai heez-
zaa bolli denddidi, shaahettana.
53 Aawai ba na7aa bolli, na7ai ba aawaa bolli, aayyiyaa
ba na7ee bolli, na7iyaa ba aayee bolli, bollotiyaa ba na7aa
machchee bolli, na7aa machchiyaa ba bollotee bolli, dend-
didi shaahettana” yaagiis.

Wodiyaa Hanotaa Eriyoogaa
(Maatiyoosa 16:2-3)

54 Yesuusi qassi asaa, “Awai wulliyo baggaara kiyiya
shaaraa intte be7iyo wode, sohuwaara, ‘Wolqqaama irai
yees’ yaageeta; tumakka yees.

55 Tohossa baggaara carkkoi carkkiyo wode, ‘Hombbana
hanees’ yaageeta; tumakka hombbees.
56 Intte lo77o misatiya iitati, sa7aanne saluwaa xeellidi,
hananabaa eriiddi, ha wodiyaabaa aissi erekketii?

Mootiyaagaara Sigettiichchiyoogaa
(Maatiyoosa 5:25-26)

57 “Yaatin aissi intte intte huuphiyan xilluwaa
pirddekketii?
58 Nena pirdda keettan mootiyaagee daanna sintti
goochchenna mala, qassi daannai nena polisiyau aattidi
immenna mala, poliseekka qasho keettaa gelissenna
mala, nena mootiyaagaara pirdda keettaa baidda, ogiyan
sigettaichcha.
59 Taani neeyyo odais; neeni issi santtimee attennan, ne
maqqaccuwaa wurssada qanxxana gakkanaassi, mulekka
qasho keettaappe kiyakka” yaagiis.

13

Nagaraappe Simmenna Ubbai Xayana

1 Issi issi asai he wode yiidi, Galiila asatubaa Yesuusassi
odiiddi, “PHilaaxoosi Galiila asata woridi, eta suuttaa eti
yarshshiyoobaara walakkiis” yaagiis.
2 Yesuusi zaaridi, hagaadan yaagiis; “Ha Galiila asati
haiqqido gishshau, yaatin inttessi hara Galiila asa ub-
baappekka nagaranchcha milatiyoonaa?
3 CHii, eti gidennaagaa taani inttessi odais; shin intte
nagaraappe simmennan ixxikko, intte ubbaikka hegaadan
haiqqana.
4 Woikko Saliihoomen shuchchan keexxido adussa
keettai eta bolli kunddidi, worido tammanne hosppun
asati Yerusalaamen de7iya ubbaappe daro naaqqidaageeta
inttessi milatiyoonaa?
5 CHii, eti naaqqibeennaagaa taani inttessi odais;
nagaraappe simmennan ixxikko, intte ubbai hegaadan
haiqqana” yaagiis.

Aifenna Balasee Leemisuwaa

6 Qassi Yesuusi ha leemisuwaa etassi odiis; “Hagee augee
giikko, issi bitaniyaassi woiniyaa turaa giddon tokettida
balasiyo giyo mittiyaa de7ausu. He bitanee mittiyaa aifi-
daakkonne giidi yin, aifee i bolli xayiis.
7 Woiniyaa turaa oottiyaagaa i, ‘Taani ha balaseeppe aife
demmana yaagaidda, heezzu laitta gakkanaashinkka ya
yaada ainne demmabeikke. He balasiyaa aissi gaden coo
eqqa bayadee? Qanxxa ola’ yaagiis.

8 SHin woiniyaa turaa oottiyaagee zaaridi, ‘Godau, taani o
bul77ada i xaphuwan oshaa yegganaashin, ha laittikka agga
baya.
9 Laitti a aifikko lo77o; shin aifennan ixxikko qanxxettu’
giis” yaagiis.

Yesuusi Issi Quuna Mishiriyo Sambbatan Pattiis

10 Issi Sambbatan Yesuusi Aihuda woosa keettatuppe is-
suwan tamaarissees.
11 Tammanne hosppun laittaasappe doommada, i bolli
iita ayyaanai de7iyaagee harggissin, sahettada de7iya issi
mishiriyaa de7ausu. Quuna gididaara muleera sitti gaada
eqqanau danddayabeikku.
12 Yesuusi o be7ido wode, “Maccaasee, ne harggiyaappe
paxadasa” yaagiis.
13 Ba kushiyaa i bolli wottin, sohuwaara sitti ga eqqada
Xoossaa galataasu.
14 SHin Aihuda woosa keettaa halaqai Yesuusi Sambbata
gallassan harggiyaappe mishiriyo pattido gishshau hanqqet-
tidi asaa, “Ooso oottiyo gallassati usuppuna; intte yiidi
harggiyaappe paxanau bessiyoi he gallassatuunappe attin,
Sambbataana gidenna” yaagiis.
15 Godai zaaridi, “Ha lo77o milatiya iita asatoo, intteppe
issoinne Sambbatan booraa woi hariyaa gaaxaataappe bir-
shshidi, haattaa ushshanau efeennee?
16 Hanna Abrahaama zariyaa tammanne hosppun laittaas-
appe Seexaanai qachchidoora qashuwaappe Sambbatan bir-
shshettanau bessekkee?” yaagiis.
17 I immiyo zaaroi a morkketa yeellayiis; i oottido ooratta
yoho ubban asai ubbai ufaittiis.

Sanaafici Giyo Mittee Zerettaa Leemisuwaa
(Maatiyoosa 13:31-32; Marqqoosa 4:30-32)

18 Yesuusi, “Xoossaa kawotettai ai milatii? I ai mi-
latiyaakko, taani inttena waata bessoo?
19 Xoossaa kawotettai sanaafici giyo qii mittee aifiyo mila-
tees. He mittee aifiyo asai ekkidi zeriis; zerin mokkidaara
diccada gita mitta gidaasu; gidin kafoi i tashiyaa bolli baassi
keexxiis” yaagiis.

Irshshuwaa Leemisuwaa
(Maatiyoosa 13:33)

20 Qassikka Yesuusi, “Xoossaa kawotettai ai milatiyaakko,
taani inttena waatada bessoo?
21 Issi mishiriyaa heezzu kere xiilliyaa ekkada, munaqqido
munaqai ubbai denddana gakkanaassi, aani tigido
irshshuwaa milatees” yaagiis.

Un77o Penggiyaabaa
(Maatiyoosa 7:13-14,21-23)

22 Yerusalaame biiddi, gita katamaaninne qeeri kataman
de7iya asaa tamaarissiiddi aadhdhees.
23 Aadhdhishin issi bitanee a, “Ta Godau neeni
ashshanaageeti amaridaageetee?” yaagiis.
Yaagin Yesuusi eta,
24 “Taani intteyyo odais; daro asai gelanau koyana shin
danddayenna gishshau, un77o penggiyaara gelanau olettite.
25 Keettaawai denddidi, ba keettaa gorddirggin, karen intte
eqqidi, ‘Godau, godau, nuussi dooyarkkii’ yaagidi xeessaa
doommiyo wode, i zaaridi, ‘Intte awappe yiyaakko, taani
inttena erikke’ yaagana.
26 “He wode intte, ‘Nuuni nenaara miida; uyida; neeni nu
biittan tamaarissadasa’ yaagana.
27 “Yaagin I qassi, ‘Taani inttessi odais; intte awappe
yiyaakko, taani inttena erikke; makkalati ubbaikka ta mat-
appe haakkite’ yaagana.
28 “Abrahaami, Yisaaqi, Yaaqoobinne hananabaa
yootiyaageeti ubbai karen intte eqqidaashin, Xoossaa
kawotettan de7iyaageeta intte be7iyo wode, intte
yeekkananne achchaa garccana.
29 Asai arshshoppenne arggoppe, qassi huuphessa baggap-
penne tohossa baggappe yiidi, Xoossaa kawotettan qumaa
maanau uttana.
30 Be7ite; ha77i guyyen de7iyaageeti sinttau aadhdhana;
ha77i sinttan de7iyaageeti guyye aadhdhana” yaagiis.

Yesuusi Yerusalaame Walassiis
(Maatiyoosa 23:37-39)

31 He wode Parisaawetuppe issoi issoi Yesuusakko yi-
idi, “Heeroodisi nena woranau koyiyo gishshau, hagaappe
baichcha” yaagidosona.
32 Yaagin Yesuusi zaaridi, “Biidi he worakanaassi,
‘Hachchinne wontto xalaheta kessana; qassi harggida
asaakka pattana; yaatada heezzantto gallassi ta oosuwaa
wurssana’ yaagite.
33 SHin hananabaa yootiyaagee Yerusalaameppe harasan
haiqqanau bessenna gishshau, taani hachchi, wonttonne
wonttifen ogiyaa bollan de7anau bessees.
34 “Yerusalaame katamaa asau, Yerusalaame katamaa
asau, hananabaa yootiyaageeta intte woreeta; Xoossai int-
tekko kiittidoogeetakka shuchchan caddeeta; kuttiyaa ba
marata ba qefiyan haphphiyoogaadan, taani intte naata issi
diri shiishshanau aapputoo koyidanaa! SHin tana diggideta.

35 Be7ite, Xoossai intte keettaa muleera yeggi bayana; taani
intteyyo odais; intte, ‘Godaa sunttan yiyaagee anjjettidaagaa’
gaana gakkanaashin, tana be7ekketa” yaagiis.

14

Yesuusi Qassikka Issi Hargganchchaa Sambbatan Pattiis

1 Issi Sambbata gallassi Yesuusi Parisaawetu halaqatuppe
issuwaa soo laaxaa maanau biis. He wode eti a daro naa-
goosona.
2 Bollai kixxido issi bitanee Yesuusa sinttan de7ees.
3 Yesuusi higgiyaa tamaarissiyaageetanne Parisaaweta,
“Nu higgee Sambbatan asa pattanau azaziiyye azazennee?”
yaagiis.
4 SHin eti co77u giidosona. Yesuusi he bitaniyaa bollaa
bochchidi, pattidi yeddiis.
5 Yesuusi eta, “Intteppe Sambbatan ba boorai woi haree
ollan kunddin, Sambbata giidi, sohuwaara ollaappe kessenai
oonee?” yaagiis.
6 SHin etau ha yohuwaassi zaaruwaa immanau danddayet-
tennan ixxiis.

Bana Ziqqi Oottiyoobaanne Imatobaa

7 Issi issi imattati bonchcho sohuwaa waatidi dooriyaakko,
Yesuusi xeellidi, leemisuwaa odiiddi, hagaadan yaagiis;
8 “Nena asi bullachchaa xeesikko, bonchcho sohuwan ut-
toppa. Neeppe bonchchettiya asi xeesettidaakkonne ooni
erii?
9 Nenanne anne xeesidaagee yiidi nena, ‘Ha sohuwaa ayyo
imma’ yaagin, neeni yeellatada ziqqiyaasan uttana.
10 SHin nena xeesidaagee yiidi nena, ‘Ta ishau pude aad-
hdha’ gaana mala, ubbaappe ziqqiyaasan utta; he wode
neeni imatta ubbaa sinttan bonchchettana.
11 Aissi giikko, bana xoqqu oottiya urai ziqqi gaana; bana
ziqqi oottiya urai xoqqu gaana” yaagiis.
12 Yesuusi bana ba soo xeesida bitaniyaa hagaadan yaagiis;
“Neeni laaxaa woi kahuwaa ne son katissiyo wode, ne
laggeta woi ne ishantta woi ne dabbota woi ne dure shoorota
xeesoppa; aissi giikko, eti nena kayan xeesidi, he kushiyaa
neessi zaarana.
13 SHin neeni qumaa katissiyo wode, hiyyeesata, quunata,
wobbeta, qooqeta xeesa.
14 Eti ne kushiyaa zaaranau danddayenna gishshau, neeni
anjjettana. Xilloti haiquwaappe denddiyo wode ne kushiyaa
Xoossai zaarana” yaagiis.

Gita Gibiraa Leemisuwaa
(Maatiyoosa 22:1-10)

15 Qumaa maanau uttida asaappe issoi hegaa siyidi Yesu-
usa, “Xoossaa kawotettan qumaa maanau uttanaageeti anj-
jettidaageeta” yaagiis.
16 SHin Yesuusi zaaridi, hagaadan yaagiis; “Issi bitanee
daro qumaa katissidi, daro asaa xeesiis.
17 Qumaa miyo wodee gakkin, kase xeesetti uttida asaa,
‘Ubbabai ha77i giigi uttido gishshau, haa yiite’ gaanau, ba
ashkkarata asaakko kiittiis.
18 SHin ubbai huuphiyan huuphiyan banttana aggi
bayana mala woossidosona. Koiroogee ashkkaraassi
yootiiddi, ‘Taani biittaa shammaas; he biittaa baada be7anau
koshshees; hayyanaa tana hanqqettoppa’ yaagiis.
19 “Hankkoi, ‘Taani ichchashu waaxa boorata shammi-
doogeeta goya be7ana bais; hayyanaa tana hanqqettoppa’
yaagiis.
20 “Harai qassi, ‘Taani machchiyo ekkido gishshau, baanau
danddayikke’ yaagiis.
21 “Ashkkarai simmidi, hegaa godaassi odiis. Odin godai
daro hanqqettidi, ba ashkkaraa, ‘Elle katamaa ogiyaanne
toho ogiyaa baada, hiyyeesata, quunnida asata, wobbetanne
qooqeta ekkada ya’ yaagiis.
22 “A ashkkarai, ‘Ta godau, neeni azazidoogaadan oottaas;
shin ha77ikka sohoi de7ees’ yaagiis.
23 “Yaagin godai ashkkaraa, ‘Dere garssa ogiyaanne loos-
suwaa baada, ta keettaa kumana mala, asaa ta soo eha.
24 Aissi giikko, kase ta soo xeesettida asatuppe issoinne ta
qumaa meennaagaa taani intteyyo odais’ giis” yaagiis.

Yesuusa Kaalliyoogee Yarshshettiyoogaa Koyees
(Maatiyoosa 10:37-38)

25 Yesuusi daro asaara biidi, asaakko guyye simmidi,
26 “Taakko yiya ooninne ba aawaa, ba aayyiyo, ba
machchiyo, ba naata, ba ishantta, ba michchentta, harai
atto banakka ixxana xayikko, tana kaalliyaagaa gidanau
danddayenna.
27 Ba huuphe masqqaliyaa tookkidi, tana kaallenna urai ta
erissiyo ashkkara gidanau danddayenna.
28 “Intteppe issi urai shuchcha keettaa keexxanau koyikko,
keettaa polanau woqqu miishshaa koshshiyaakko, koiroora
uttidi qoodennai oonee?
29-30 Yaanana xayikko, keettaa doommidi, i polanau dand-
dayennan aggin, hegaa be7ida asai ubbai, ‘Ha bitanee ke-
exxanau doommidi, polana danddayibeenna’ yaagidi, a bolli
miichchaa doommees.
31 “Woi tammu sha7u asai de7iyo kawoi laatamu sha7u asai
de7iyo kawuwaara olettanau danddayiyaakkonne, koiroora

uttidi qoppennee? Qoppana xayikko, hegee yaatin aiba ka-
woo?
32 Baassi danddayettana xayikko, hinkko kawoi haahuwan
de7ishin sigettanau woossees.
33 Hegaadan baassi de7iya ubbabaa aggi bayenna urai tana
kaalliyaagaa gidanau danddayenna.

Go77enna Maxiniyaa
(Maatiyoosa 5:13; Marqqoosa 9:50)

34 “Maxinee lo77o; shin laqilaqana xayikko, naa77antto a
waatidi laqilaqissanee?
35 Biittaunne lo77enna; araddissiyaabaanne gidenna. Asai
a oli bayees. Siyanau haittai de7iyoogee hegaa siyo” yaagiis.

15

Bayidi Beettida Dorssaa
(Maatiyoosa 18:12-14)

1 Issi gallassi, giiraa shiishshiyaageetinne nagaranchchati
Yesuusabaa siyanau daroti akko shiiqidosona.
2 Parisaawetinne higgiyaa tamaarissiyaageeti, “Hagee na-
garanchchatuura dabbotees; etaara mees” yaagidi, Yesuusa
bolli zuuzummidosona.
3 Zuuzummin Yesuusi etassi ha leemisuwaa odiiddi,
4 “Intteppe issi uraassi xeetu dorssi de7iyoogee etappe
issinna geelladan bayiyaabaa gidikko, uddufun tammanne
uddufunaa buuran yeggi bayidi, issinno demmana
gakkanaashin koyanau beennee?
5 He bayida dorssiyo demmido wode ufaittidi, ba hashiyan
tookkees.
6 Tookkidi soo ehiidi, ba laggetanne ba shoorota is-
sippe xeesees; xeesidi, ‘Taani ta bayida dorssiyo demmido
gishshau, tanaara ufaittite’ yaagidi, etassi odees.
7 Taani intteyyo odiyoogee aibee giikko, hegaadan na-
garaappe simmana koshshenna uddufun tammanne uddu-
fun xillotun ufaittanaappe ba nagaraappe simmiya issi na-
garanchchan saluwan de7iyaageeti ufaittana.

Bayidi Beettida Bootta SHilinggiyaa

8 “Woikko tammu bootta shilinggee de7iyoora geelladan,
issi shilinggee bayikko, xomppiyaa xomppada, ba keettaa pit-
tada demmana gakkanaashin, minttada koyennaara oonee?
9 Demmido wode, a ba laggetanne ba shoorota issippe
xeesada, ‘Taani ta bayida shilinggiyaa demmido gishshau,
tanaara ufaittite’ yaagana.
10 Taani inttessi odais; hegaadan Xoossaa kiitanchchati
nagaraappe simmiya issi nagaranchchan ufaittana” yaagiis.

Bayidi Beettida Na7aa

11 Qassikka Yesuusi hagaadan yaagiis; “Issi bitaniyaassi
naa77u naati de7oosona.
12 Etappe kaaloi ba aawaa, ‘Ta aawau, neessi
de7iyaabaappe tana gakkiyaagaa shaakkada hamma’
yaagin, aawai baassi de7iyaabaa ba naa77u naatussi
shaakkiis.
13 “Guutta gallassaappe guyyiyan, kaalo na7ai ba mi-
ishshaa ubbaa shiishshi ekkidi, haaho dere biis. Hegan
miishshaa ohettaa mooridi, ba miishshaa laaliis.
14 Ayyo de7iyaabai ubbai wuriichchidoogaappe guyyiyan,
he biittan wolqqaama koshai gelin, i tuggatiis.
15 He dere asaappe issuwaakko biidi, ‘Tana neessi ashkkara
oottarkkii?’ yaagin, bitanee ba gudunttaa wudiyaa heem-
manau dembbaa a yeddiis.
16 Gudunttaa wudee miyo harqquwaa maanaukka amot-
tiis; shin ayyo ainne immidai baawa.

17 “Ba mooruwaa hassayidi, ‘Qumai xoonidi sa7an attiyo
ta aawaa oosanchchati aappuna shin, tana hagan namisai
worii?
18 Denddada ta aawaakko baada, “Ta aawau, taani Xoos-
saakka nenakka naaqqaas.
19 Hagaappe sinttan ne na7a geetettanaukka bessikke; tana
ne ashkkaratuppe issuwaadan wottarkkii” gaana’
20 yaagidi denddidi, ba aawaakko yiis.

“I biron haahuwan de7ishin, a aawai a be7idi, ayyo mishet-
tiis; woxxi qoommidi, a yeriis.

21 “Na7ai, ‘Ta aawau, taani Xoossaakka nenakka naaqqaas;
hagaappe sinttan ne na7a geetettanaukka bessikke’ yaagiis.

22 “SHin a aawai ba ashkkarata hagaadan yaagiis; ‘Ub-
baappe lo77iya maayuwaa eesuwan ehiidi, a maizzite; a
kushiyan migiduwaa a gediyankka caammaa wottite.
23 Modhdho mirgguwaa ehiidi shukkite; moos, ufaittoos.
24 Aissi giikko, hagee ta na7ai haiqqiis; shin paxiis; qassi
bayiis; shin beettiis’ yaagin, ufaissaa doommidosona.

25 “Baira na7ai gaden de7iyaagee yiidi, soo matiyo wode,
karaabiyaanne yettaa siyiis.
26 Ashkkaratuppe issuwaa xeesidi, ‘Hegee aibee?’ yaagidi
oichchiis.
27 Oichchin ashkkarai, ‘Ne ishai saro yiido gishshau, ne
aawai modhdho mirgguwaa ayyo shukissiis’ yaagiis.

28 “Baira na7ai hanqqettidi, soo gelennan ixxin, a aawai
kare kiyidi, a woossiis.

29 SHin i ba aawaa hagaadan yaagiis; ‘Hagaa keena laittaa
neessi daro oottaas; neeni giidobaa polennan mulekka ag-
gabeikke; ta laggetuura ufaittana mala, taassi harai atto issi
deeshsha marakka imma erakka.
30 SHin hagee ne na7ai, ne miishshaa shaaramuxa
maccaasan wurssidaagee yin, ayyo modhdho mirgguwaa
shukkadasa’ yaagiis.
31 “Yaagin aawai a, ‘Ta na7au, neeni ubba wode tanaara
de7aasa; tabai ubbaikka neessa.
32 SHin hagee ne ishai, haiqqidaagee paxido gishshaunne
bayidaagee beettido gishshau, nuuni miiddi uyiiddi ufaittana
koshshees’ yaagiis” giidi Yesuusi yootiis.

16

Garssaara Sunttettida Cincca Bitaniyaa

1 Yesuusi ba erissiyo ashkkaratussi yootiiddi, “Issi dure
bitanee de7ees; baappe garssaara i sunttido bitanee
de7iyaagee a miishshaa mooriis giyo zigirssai a gakkiis.
2 Ba sunttido bitaniyaa xeesidi, ‘Ha nena asai giyoogee
aibee? Hagaappe sinttan neeni taappe garssaara suntta
gidanau danddayenna gishshau, ne kushiyan de7iya ta mi-
ishsha ubbaa hamma’ yaagiis.
3 “Yaagin bitanee, ‘Ta godai tana oosuwaappe kessana ha-
nees. SHin hai waanoo? Taassi hem77anau wolqqi baawa;
woossanau taassi pokkees.
4 Ta oottanabaa ta erais; i tana ta oosuwaappe kessiyo
wode, bantta soo bin, tana mokkiya laggeta taani demmana’
yaagiis.
5 “Ba godaappe miishshaa tal77ida asata huuphiyan hu-
uphiyan xeesidi, koiro bitaniyaa, ‘Neeni ta godaappe ai
tal77adii?’ yaagiis.
6 “ ‘Taani xeetu baattaa kumida zaitiyaa tal77aas’ yaagiis.
“Yaagin, ‘Ne paramaa hei; uttada eesuwan ishatama gaada
xaafa’ yaagiis.
7 “Guyyeppe hankkuwaa ‘Ne acoi aappunee?’ yaagiis.
“ ‘Xeetu qun77a gistte’ yaagiis.
“Yaagin, ‘Ne paramaa hei; hosppun tamma gaada xaafa’
yaagiis.
8 “He sunttai cinccatettan oottido gishshau, a godai a
galatiis; aissi giikko, ha sa7aa asai babau poo7uwaa asaappe
aadhdhida cincca.

Miishshaa Bessiyaasan Peeshshanau Bessiyoogaa

9 “Taani intteyyo odais; worddo miishshai wuriyo wode,
merinau wurenna keettan inttena eti mokkana mala, he
miishshan intte huuphessi lagge demmite.

10 Daro guuttaban ammanettiya urai qassi gitaban ammanettees. Daro guuttaban ammanettenna urai gitabankka ammanettenna.
11 Yaatin intte ha sa7aa miishshan ammanettennabaa gidikko, tumu miishshaa inttessi asi waatidi hadara yaagidi immanee?
12 Intte hara asa miishshaa bashshiyaabaa gidikko, intteegaa oonee intteyyo immanai?
13 “Naa77u godatuyyo haarettanau danddayiya ashkkari baawa; aissi giikko, woi issuwaa ixxidi, hinkkuwaa siiqana; woi issuwaa bonchchidi, hinkkuwaa karana; Xoossaassinne miishshaassi haarettanau danddayekketa” yaagiis.
14 Miishsha dosiya Parisaaweti hegaa ubbaa siyidi, Yesuusa bolli qilliiccidosona.
15 SHin Yesuusi eta, “Intte asaa sinttan intte huuphiyaa xillissiyaageeta; shin intte wozanaa Xoossai erees; aissi giikko, asa sinttan bonchchettiyaagee Xoossaa sinttan tuna gidees.

Muuse Higgiyaabaanne Geluwaa Ekuwaabaa
(Maatiyoosa 11:12-13; 5:31-32; Marqqoosa 10:11-12)

16 “Muuse higgeenne hananabaa yootiyaageeti xaafido maxaafai Yohaannisa wodiyaa gakkanaashin de7idosona; he wodiyaappe doommin, Xoossaa kawotettai odettiis; ubbai yaa gelanau warettees.
17 SHin higgiyaappe issi qaaliyaa moorettanaappe saloinne sa7ai aadhdhiyoogee matattees.
18 “Ba machchiyo yeddidi, haranno ekkiya ooninne shaaramuxees; qassi azinai yeddido maccaasiyo ekkiya ooninne shaaramuxees.

Dure Bitaniyaanne Hiyyeesaa Al77aazara

19 “Daro al77o maayuwaa maayiya issi dure bitanee de7ees. Ayyo sa7ai lo77in, ubba gallassi ufaittidi de7ees.
20-21 Al77aazara giyo masunxxida issi hiyyeesai, dure bitanee miyo masoofiyaappe sa7an wodhdhiya suuppa qumaa maanau amottidi, duriyaa penggen zin77ees. Harai atto kanatikka yiidi, a masunttaa laaccoosona.
22 “Hiyyeesa bitanee haiqqin, kiitanchchati a tookkidi, Abrahaama baggi aattidosona. Qassi dure bitanee haiqqidi moogettiis.
23 Si7ooliyan daro seelettiiddi, haahuwan de7iya Abrahaama xoqqu giidi xeelliis. Qassi Al77aazarakka Abrahaama matan de7iyaagaa be7iis.
24 “Ba qaalaa xoqqu oottidi, ‘Ta aawau Abrahaamaa, tana maara. Taani ha tamaa lacuwan paxa kaa7ettiyo gishshau, ba kushiyaa biradhdhiyaa xeeraa haattan yeddidi, yiidi ta inxxarssaa irxxissanau Al77aazara taakko yeddarkkii’ yaagiis.

25 “SHin Abrahaami yaagiis; ‘Ta na7au, neeni ne de7uwaa
wodiyan lo77obaa ekkin, Al77aazari iitabaa ekkidoogaa
hassaya; shin ha77i i hagan ufaittiyo wode, neeni paxa
kaa7ettaasa.
26 Hegaa bolli qassi hagaa baggaara de7iyaageetussi
intte baggi pinnanau danddayettenna mala, qassi yaara
de7iyaageetikka haa pinnanau danddayenna mala, nu
giddooninne intte giddon gita aafoi merettiis’ yaagiis.
27 “Yaagin dure bitanee, ‘Ta aawau, yaatikko, neeni
Al77aazara ta aawaa soo yeddana mala, nena woossais.
28 Aissi giikko, taassi ichchashu ishantti de7oosona. Eti
qassi ha meto sohuwaa yeenna mala, etau Al77aazari biidi
markkatto’ yaagiis.
29 “SHin Abrahaami, ‘Muuseenne hananabaa yootiyaageeti
xaafido maxaafai etau de7ees; he maxaafai giyoogaa eti
siyona’ yaagiis.
30 “Dure bitanee, ‘CHii, ta aawau Abrahaamaa, hegaa gi-
denna; shin issi urai haiquwaappe denddidi, etakko biikko,
eti bantta nagaraappe simmana’ yaagiis.
31 “Abrahaami, ‘Eti Muuseenne hananabaa yootiyaageeti
xaafido maxaafaappe siyana xayikko, harai atto
haiquwaappe issi urai denddikkokka ammanokkona’ giis”
yaagiis.

17

Xubiyaabaa, Atto Geettaabaanne Ammanuwaabaa
(Maatiyoosa 18:6-7,21-22; Marqqoosa 9:42)

1 Yesuusi ba erissiyo ashkkarata hagaadan yaagiis; “Asa
balettiyaabai yeennan attenna; shin he balettiyaabaa ehiya
uraassi aayye7ana.
2 Ha guutta naatuppe issuwaa balettiyoogaappe gaacciyo
woxaa ba qooriyan qachchidi, abban mitettiyoogee au keha.
3 Intte huuphiyaassi naagettite.
“Ne ishai nena naaqqikko, a zora. Qassi nagaraappe i
simmikko, ayyo atto ga.
4 I issi gallassi nena laappuntto naaqqidi, he gallassi laap-
puntto, ‘Taani nagaraappe simmaas’ yaagiiddi neekko yi-
ikkokka, ayyo atto ga” yaagiis.
5 Godai kiittidoogeeti, “Nuussi ammanuwaa gujja” yaagidi
Godaa oichchidosona.
6 Yaagin Godai zaaridi, “Inttessi sanaafici giyo qii mittee
aifiyo gakkiya ammanoi de7idaakko, intte ha ettaa, ‘Ettau,
neeni shodettada abban toketta’ yaagana; ha ettaikka qassi
inttessi azazettana.

Ashkkarai Oottanau Bessiyo Oosuwaa

7 “Intte giddon goyiya woi miizza heemmiya ashkkari
de7iyo asi geella de7ikko, ba ashkkarai oottidi simmidaagaa,
‘Qumaa maanau shiiqa utta’ gii?
8 Gaana xayikko, ‘Taani maana kahuwaa giigissa; ne
afalaa laammada, taani miishiininne uyishin, taassi kiitetta.
Guyyeppe neessi ma, uya’ yaagennee?
9 I ba azazuwaa polido gishshau, ba ashkkaraa galatii?
10 Hegaadan inttekka azazettido ubbabaa oottido wode,
‘Nuuni pattenna aille; nu ooso xalaalaa oottida’ yaagite”
yaagiis.

Yesuusi Inchchirichchai Oiqqido Tammu Asata Pattiis

11 Yesuusi Yerusalaame biiddi, Galiilappenne
Samaariyaappe gidduwaara aadhdhiis.
12 I issi qeeri katamiyo geliyo wode, inchchirichchai
oiqqido tammu asati haahuwan eqqidaageeta be7iis.
13 Eti bantta qaalaa xoqqu oottidi, “Godaa Yesuusaa, hai
nuna maararkkii!” yaagidosona.
14 Yaagin Yesuusi eta be7idi, “Biidi, intte bollaa qeeseta
bessite” yaagiis.
Yaagin biiddi, ogiyan inchchirichchaappe paxidosona.
15 Etappe issoi bau paxidoogaa be7idi, ba qaalaa xoqqu
oottidi, Xoossaa galatiiddi simmiis.
16 Qassi Yesuusa galatiiddi, a tohuwan kunddiis. Bitanee
Samaariyaa asa.
17 Yesuusi zaaridi, “Inchchirichchaappe paxidaageeti
tamma gidokkonaa? Yaatin uddufunati awan de7iyoonaa?
18 Ha hara dere bitaniyaappe harai Xoossaa galatanau sim-
midai baawee?” yaagiis.
19 Yesuusi a, “Denddada ba; nena ne ammanoi pattiis”
yaagiis.

Xoossaa Kawotettaa Yuussaa
(Maatiyoosa 24:23-28,37-41)

20 Parisaaweti, “Xoossaa kawotettai aude yaanee?” yaagidi
Yesuusa oichchidosona.
Oichchin Yesuusi, “Xoossaa kawotettai beettiya
malaataara yeenna.
21 Qassi Xoossaa kawotettai intte giddon de7iyo gishshau,
ooninne a hageeho, hagan de7ees; woi hegan de7ees geenna”
yaagiis.
22 Yesuusi erissiyo ashkkaratussi odiiddi, hagaadan
yaagiis; “Asa Na7ai beettana gallassatuppe issuwaa intte
amottana; shin be7ekketa.
23 Qassi eti inttena, ‘Hagan xeellite’ woi ‘Hegan xeellite’
yaagana. SHin eta kaallidi, etaara booppite.

24 Wolqqanttai wolqqammidi, saluwan ha gaxaappe ya
gaxaa gakkidi poo7issiyoogaadan, Asa Na7ai ba gallassi
hegaadan hanana.
25 SHin koiroora i daro waayiyaa ekkanaunne ha wodiyaa
asan ixettanau bessees.
26 “Ta yuussai, Asa Na7aa yuussai, Nohe wodiyan
hanidoogaadan, hegaadankka hanana.
27 Nohee markkabiyan gelido gallassai gakkanaashin, asai
meesinne uyees, qassi attumaasai machcheesinne maccaasai
azinaa gelees; bashshiya haattai yiidi, asa ubbaa woriis.
28 “Qassi Looxe wode hanidoogaadankka hegaadan
hanana; eti moosona, uyoosona, shammoosona,
baizzoosona, kattaa zeroosona, keettaakka keexxoosona.
29 SHin Looxee Sadoomappe kiyido gallassi, Xoossai
saluwaappe tamaanne eexxiya shuchchaa bukissidi, ubba
asaa wurssiis.
30 “Asa Na7ai qoncciyan beettiyo gallassi hegaadan
hanana.
31 He gallassi keettaa huuphiyan de7iyaagee ba son de7iya
miishshaa ekkanau wodhdhoppo; hegaadan goshshan
de7iyaageekka guyye simmoppo.
32 Ane Looxe machcheebaa qoppite!
33 Ba shemppuwaa ashshana koyiya ubbai bashshana; shin
ba shemppuwaa bashshiya ubbai ashshana.
34 Taani intteyyo odiyoogee aibee giikko, he gallassa qammi
naa77u asati issi hiixan zin77ana; etappe issuwaa efin, issoi
attana.
35 Naa77u maccaasati issi sohuwan gaacciyaageetuppe
issinniyo efin, issinniyaa attana.
36 Naa77u asati gaden oottiyaageetuppe issuwaa efaana;
issoi attana” yaagiis.
37 Erissiyo ashkkarati qassi a, “Godau, hegee awan hana-
nee?” yaagidosona.
Yaagin Yesuusi, “Gauxai de7iyoosaa ankkoi shiiqana”
yaagidi, etassi odiis.

18

Hiyyeesa Am77iyoonne Makkalanchcha Daannaa

1 Erissiyo ashkkarati ubba gallassi salettennan woossana
mala, Yesuusi etassi leemisuwaa odiiddi,
2 “Issi kataman Xoossaassi yayyenna qassi asassikka yeel-
latenna issi daannai de7ees.
3 He kataman issi am77e maccaasiyaa de7iyaara he
daannaakko ya yaada, ‘Taaninne ta baarigaarai mootettiyo
yohuwaa taassi pirdda’ yaagausu.

4 “Daannai daro wodiyaasappe iyyo pirddennan ixxiis;
shin ba wozanan qoppiiddi, ‘Taani Xoossaassi yayyennan
woi asassi yeellatennan ixxikkonne,
5 ha am77e maccaasiyaa tana waissiyo gishshau, qassi
ubba wode ya yaada tana daafurssenna mala, iyyo pirddana’
giis” yaagiis.
6 Qassikka Godai, “He makkala daannai giidoogaa siyite.
7 Yaatin bana maaddana mala, gallassinne qammi baakko
waassiya doorettida asaassi Xoossai pirddennee? I etassi
eesuwan zaarennee?
8 Taani inttessi odiyoogee aibee giikko, i eesuwan etassi
pirddana; shin Asa Na7ai yiyo wode, ha sa7an ammano
demmanee?” yaagiis.

*Otorettiya Parisaawiyaanne Bana Ziqqi Oottida Giiraa SHi-
ishshiya Bitaniyaa*

9 Banttana xillo giidi, hara asa ubbaa kariyaageetussi Yesu-
usi issi leemisuwaa odiiddi, hagaadan yaagiis;
10 “Naa77u asati Xoossaa woossanau Beeta Maqidasiyaa
kiyidosona; etappe issoi Parisaawe, issoi giiraa shiishshiyaa-
gaa.
11 Parisaawee eqqidi, ba wozana giddon woossiiddi, ‘Xoos-
sau, taani hara asa ubbaadan, worddanchcha, uuzenne
shaaramuxa woi ha giiraa shiishshiyaagaa mala gidenna
gishshau, nena galatais.
12 Saaminttan saaminttan naa77utoo xoomais; taani dem-
miyo miishsha ubbaappe asirataa immais’ yaagiis.
13 “SHin giiraa shiishshiyaagee haahuwan eqqidi, harai
atto saluwaa xeellanaukka dosibeenna. SHin, ‘Xoossau, taani
nagaranchcha; tana maara’ yaagidi, ba tiraa bubbuxiis.
14 “Taani inttessi odiyoogee aibee giikko, hagee
Parisaawiyaappe xillidi, ba soo biis. Aissi giikko, bana xoqqu
oottiya urai kauyyana; shin bana kaushshiya urai xoqqu
gaana” yaagiis.

Yesuusi Guutta Naata Anjjiis
(Maatiyoosa 19:13-15; Marqqoosa 10:13-16)

15 Yesuusi guutta naata bochchana mala, issi issi asai naata
akko ehiis; shin erissiyo ashkkarati hegaa be7idi, he asaa
hanqqettidosona.
16 Yesuusi guutta naata baakko xeesidi, “Guutta naati
taakko yiyoogaa diggoppite; aissi giikko, Xoossaa kawotettai
hageetu malaassa.
17 Taani intteyyo tumaa gais; Xoossaa kawotettaa guutta
na7adan ekkenna urai ooninne he kawotettaa mulekka ge-
lenna” yaagiis.

Dure Bitaniyaa Oishaa
(Maatiyoosa 19:16-30; Marqqoosa 10:17-31)

18 Yihudaa biittaa haariyaageetuppe issoi, “Lo77o
tamaarissiyaagoo, taani merinaa de7uwaa laattanau ai
oottoo?” yaagidi Yesuusa oichchiis.
19 Yesuusi zaaridi, “Tana aissi lo77o gai? Xoossaa
xalaalaappe attin, hara lo77oi ooninne baawa;
20 Xoossaa azazuwaa, ‘SHaaramuxoppa; woroppa; wu-
uqqoppa; wordduwaa markkattoppa; ne aawaanne ne
aayyiyo bonchcha’ yaagiyaagaa eraasa” yaagiis.
21 Bitanee, “Taani hegaa ubbaa naatettaasappe doommada
ha77i gakkanaassikka naagais” yaagiis.
22 Yesuusi hegaa siyidi bitaniyaa, “Ha77ikka neeyyo issibai
paccees; neeyyo de7iyaabaa ubbaa baizzada he miishshaa
hiyyeesau gisha; neeni saluwan duretana; yaatada yaada
tana kaalla” yaagiis.
23 SHin bitanee hegaa siyido wode, i daro dure gidiyo
gishshau qarettiis.
24 Bitanee daro qarettidoogaa Yesuusi be7idi, “Dure asi
Xoossaa kawotettaa gelanaagee waani metanddeeshsha!
25 Dure asi Xoossaa kawotettaa gelanaagaappe gaameelai
marppiyaa xoo7iyaara aadhdhanaagee matattees” yaagiis.
26 Hegaa siyidaageeti, “Yaatin attanau danddayiyai oonee?”
yaagidosona.
27 SHin Yesuusi zaaridi, “Asau danddayettennabai Xoossau
danddayettees” yaagiis.
28 PHeexiroosi Yesuusa, “Be7a; nuuni nuussi de7iya ub-
babaa aggi bayidi, nena kaallida” yaagiis.
29-30 Yesuusi, “Taani inttessi tumaa gais; Xoossaa kawotet-
taa gishshau giiddi, keettaa woi aawaanne aayyiyo, woi
ishantta, woi machchiyo, woi naata aggida asi ooninne
ha77i baassi de7iyaagaappe daruwaa ekkana; qassi sint-
tappe yaana wodiyankka merinaa de7uwaa ekkana” yaagiis.

Yesuusi Ba Haiquwaabaa Heezzanttuwaa Yootiis
(Maatiyoosa 20:17-19; Marqqoosa 10:32-34)

31 Yesuusi tammanne naa77u erissiyo ashkkarata banaara
efiiddi eta, “Nuuni ha77i Yerusalaame kiyeettees; hananabaa
yootiyaageeti xaafido tabai, Asa Na7aabai, ubbai polettana.
32 Aissi giikko, eti tana Aihuda gidenna asaassi aattidi im-
mana; ta bolli qilliiccana; cuchchana; qassi tana waissana;
33 eti tana lissuwan garafananne worana; shin taani heez-
zantto gallassi haiquwaappe denddana” yaagiis.
34 SHin erissiyo ashkkaratussi i yootidobaappe aibinne
gelibeenna; i yootidobai etappe geemmin, eranau danddayi-
bookkona.

Yesuusi Yarkkon Issi Qooqiyaa Pattiis
(Maatiyoosa 20:29-34; Marqqoosa 10:46-52)

35 Yesuusi Yarkko gakkana matidaashin, issi qooqe bitanee
woossiiddi, ogiyaa doonan uttiis.
36 Uttidaagee daro asai aadhdhiyoogaa siyidi, “Hegee
aibee?” yaagidi oichchiis.
37 Asai, “Naazireeta Yesuusi aadhdhees” yaagidi ayyo
yootiis.
38 Yootin ba qaalaa xoqqu oottidi, “Daawita na7au, Yesu-
usaa, tana maararkkii!” yaagiis.
39 Sinttan de7iyaageeti a, “Haizza!” giidi hanqqetti-
dosona; shin i ba qaalaa kaseegaappekka keehi xoqqu oottidi,
“Daawita na7au, tana maararkkii!” yaagiis.
40-41 Yesuusi eqqidi, he qooqe bitaniyaa baakko ehaana
mala azaziis. Qooqee akko yiidi gakkana matishin, “Taani
neeyyo ai oottanau koyai?” yaagidi a oichchiis.
Oichchin qooqee, “Ta Godau, taani xeellanaagaa koyais”
yaagiis.
42 Yaagin Yesuusi a, “Xeella; nena ne ammanoi pattiis”
yaagiis.
43 Sohuwaarakka a aifee xeelli aggin, Xoossaa galatiiddi,
Yesuusa kaalli bayiis.
Asa ubbai hegaa be7idi, Xoossaa galatiis.

19

Yesuusanne Zakkiyoosa

1 Yesuusi Yarkko giyo katamaara aadhdhees.
2 Hegan Zakkiyoosa giyo giiraa shiishshiyaageetu alaafee
de7ees; i dure asa.
3 Zakkiyoosi Yesuusi oonakko be7anau koyiis; shin i qantta
gidido gishshaunne asai daro gidido gishshau, be7anau
danddayibeenna.
4 Yesuusi hegaara aadhdhiyo gishshau, asaappe sinttau
woxxidi, Yesuusa be7anau issi ettaa xeeraa kiyiis.
5 Yesuusi he sohuwaa gakkiiddi, pude xeellidi, “Zakkiy-
oosaa, taani hachchi ne son pe7anau bessiyo gishshau,
eesuwan wodhdha” yaagiis.
6 Zakkiyoosi eesuwan ettaappe wodhdhidi, ufaissan Yesu-
usa mokkiis.
7 Hegaa be7ida asai ubbai, “Hagee nagaranchchaa son
imatettanau geliis” yaagidi zuuzummiis.
8 SHin Zakkiyoosi eqqidi Godaa, “Ta Godau, taani taassi
de7iya ubbabaappe baggaa hiyyeesau immana; qassi
ooppenne wordduwan ekkidobaa gidikko, i bashshido
mehiyaassi oiddu kushiyaa ayyo zaarana” yaagiis.

9 Yesuusi Zakkiyoosassi yootiiddi, “Neenikka Abrahaama
zeretta gidiyo gishshau, atotettai hachchi ha keettaa yiis.
10 Aissi giikko, taani, Asa Na7ai, bayidaagaa koyanaunne
ashshanau yaas” yaagiis.

Tammu Ashkkaratu Leemisuwaa
(Maatiyoosa 25:14-30)

11 Asai hegaa siyiyo wode, Yesuusi Yerusalaame matido
gishshaunne etassi Xoossaa kawotettai beettana matidobaa
milatido gishshau, etassi leemisuwaa yootiis.
12 Hegaa gishshau, hagaadan yaagiis; “Issi gita asi baassi
kawotettaa ekkidi yaanau, haaho dere biis.
13 Ba ashkkaratuppe tammata xeesidi, ‘Taani yaanaashin,
hagan zal77ite’ yaagidi, tammu paunddiyaa etassi immiis.
14 “SHin a biittaa asai a ixxidi, ‘Hagee nu bolli kawotanau
koyokko’ yaagiiddi, asaa a geeduwaa kiittiis.
15 “He gita asi kawotettaa ekkidi simmiis. Simmidi ba mi-
ishshaa immido ashkkarati zal77idi, huuphiyan huuphiyan
woqqaa worissidaakko eranau, eta baakko xeegissiis.
16 “Xeegettida ashkkaratuppe koiroogee yiidi, ‘Ta godau, ne
miishshai tammu paundde wodhdhiis’ yaagiis.
17 “A godai a, ‘Hayyanaashsho! Neeni lo77o ashkkara;
neeni ha qii guuttaban ammanettidaagaa gidido gishshau,
taani nena tammu katamatuyyo alaafe oottana’ yaagiis.
18 “Naa77anttoi yiidi, ‘Ta godau, ne miishshai ichchashu
paundde wodhdhiis’ yaagiis.
19 “A godai a, ‘Neenikka ichchashu katamatuyyo alaafe
gida’ yaagiis.
20 “Heezzanttoi yiidi, ‘Taani curqqan xaaxada naaga wot-
tido ne paunddiyo hanno be7a.
21 Aissi giikko, neeni meqetti bainna asa gidiyo gishshau,
neessi yayyaas. Neeni nebaa gidennabaa ekkaasa; zer-
abeennabaakka cakkaasa’ yaagiis.
22 “Yaagin, ‘Neeni iita ashkkara; ne doonai haasayidoban
nena taani pirddana. Taani tabaa gidennabaa ekkiyaagaa,
qassi zerabeennabaa cakkiya meqetti bainna asa gidiyoogaa
eradasa.
23 Yaatin ta miishshaa aissi dichchau immabeikkii? Taani
simmiyo wode ta miishshaa woriyaara ekkanaagaa shin at-
tiis’ yaagiis.
24 “He sohuwan eqqida asata, ‘He paunddiyaa appe wotti
ekkidi, tammu paunddee de7iyoogaayyo immite’ yaagiis.
25 “Yaagin, ‘Godau, ayyo tammu paunddee de7ees’ yaagi-
dosona.

26 “ ‘Taani intteyyo odais; de7iyo ubbau harai gujettana;
shin bainnaagaappe harai atto, he de7iyaageekka appe ekettiichchana.
27 SHin ha bantta bolli taani kawotana mala dosibeenna ta
morkketa haa ehiidi, ta sinttan goora7ite’ giis” yaagiis.

Yesuusi Gita Bonchchuwan Yerusalaame Geliis
(Maatiyoosa 21:1-11; Marqqoosa 11:1-11; Yohaannisa 12:12-19)

28 Yesuusi hagaadan yaagidi haasayidoogaappe guyyiyan,
etappe sinttatidi, Yerusalaame biis.
29 Yesuusi Dabira Zaite giyo deriyaa lanqqiyan de7iya
Beetafaaganne Biitaaniyaa giyo katamata matido wode, erissiyo ashkkaratuppe naa77aa kiittidi,
30 “Intteppe sinttan de7iya qeeri katamaa biite; biidi yaa
gelosaara biron ooninne mulekka toggibeenna qashuwan
de7iya hare maraa intte demmana; a birshshidi, haa ekki
yiite.
31 Ooninne inttena, ‘Hegaa aissi birshsheetii?’ yaagidi
oichchikko, ‘Godai hagaa koyees’ yaagite” yaagiis.
32 Kiitettidaageeti biidi, Yesuusi banttassi odidoogaadan
demmidosona.
33 Eti hare maraa birshshishin, a godati, “Hare maraa aissi
birshsheetii?” yaagidosona.
34 Yaagin eti, “Godai hagaa koyees” yaagidi,
35 hare maraa Yesuusakko ehiidi, bantta maayuwaa a
zokkuwan hiixxidi, Yesuusa togissidosona.
36 Yesuusi toggidi biishin, bantta maayuwaa i biyo ogiyan
hiixxidosona.
37 I Dabira Zaite Deriyaa dugettaa wodhdhana matishin,
a kaalliya ubbai Xoossai oottido malaata ubbaa be7ido
gishshau ufaittidi, Xoossaa galatanau bantta qaalaa xoqqu
oottidi,
38 “Godaa sunttan yiya kawoi
anjjettidaagaa;
saluwan sarotettai gido.
Qassi salo ubbaappe bolla saluwan
de7iya Xoossai bonchchetto”
yaagidosona.
39 Asaa giddoppe issi issi Parisaaweti Yesuusa, “Tamaarissiyaagoo, ne erissiyo ashkkarata haizzite giikkii?” yaagiis.
40 Yesuusi zaaridi, “Taani intteyyo odais; hageeti co77u
giikko, shuchchaikka waassana” yaagiis.
41 Katamaa gakkanau i matidi, katamaa be7ido wode qarettidi yeekkiiddi,

42 hagaadan yaagiis; “Sarotettai yiyo ogiyaa hachchi ne-
nakkonne erarkkiishsha! SHin ha77i hegee ne aifiyaappe
geemmiis.
43 Aissi giikko, ne bolli yaana wodee de7ees; he wode ne
morkketi urqqaa nukkidi, godaa essana. He godan nena yu-
ushshi aattidi diridi, ubba baggaara neeyyo ogiyaa gorddana.
44 Nenanne ne dirssaa giddon de7iya ne asaa ment-
terettana. Xoossai nena be7anau yiido wodiyaa neeni akeek-
abeenna gishshau, ne morkketi shuchcha ubbaa issuwaa
issuwaa bollaappe denttidi laalana” yaagiis.

Yesuusi Beeta Maqidasiyan Zal77iyaageeta Yedettiis
(Maatiyoosa 21:12-17; Marqqoosa 11:15-19; Yohaannisa 2:13-22)

45-46 Yesuusi Beeta Maqidasiyaa gelidi, hegan
zal77iyaageeta, “Xoossaa maxaafan, ‘Ta keettai Xoossaa
woossiyo keetta gidana’ geetettidi xaafetti uttiis; shin intte a
panggati qosettiyo gonggolo kessideta” yaagidi eta yedetaa
doommiis.
47 Yesuusi ubba gallassi Beeta Maqidasiyan tamaarissees.
Qeese halaqati, higgiyaa tamaarissiyaageetinne gita asai a
xaissanau koyoosona.
48 SHin asai ubbai a haasayaappe issoi attennan ezggi ut-
tido gishshau, a woriyo ogee etau xayiis.

20

Yesuusa Maataa Bolli Denddida Oishaa
(Maatiyoosa 21:23-27; Marqqoosa 11:27-33)

1 Issi gallassi Yesuusi asaa tamaarissiiddinne wonggeliyaa
mishiraachchuwaa yootiiddi Beeta Maqidasiyan de7ishin,
qeese halaqatinne higgiyaa tamaarissiyaageeti cimatuura
issippe akko yiidi a,
2 “Neeni hagaa oottanau neeyyo ai alaafetetti de7ii? Woi
neeyyo ha alaafetettaa immidai oonee? Ane nuussi oda”
yaagidosona.
3 Yesuusi zaaridi, “Taani qassi inttena issibaa oichchais;
taassi odite;
4 Yohaannisi xammaqiyo alaafetettaa ekkidoi
Xoossaappeeyye woi asappee?” yaagiis.
5 Eti bantta giddon palamaa doommidi, “Nuuni woiganee?
‘Xoossaappe yiis’ yaagikko, i nuna, ‘Yaatin Yohaannisi yooti-
doogaa aissi ammanibeekketii?’ yaagana.
6 SHin nuuni, ‘Asappe yiis’ yaagikko, ha asai ubbai Yohaan-
nisi hananabaa yootiyaagaa gididoogaa eri uttido gishshau,
nuna shuchchan caddana” yaagidosona.

7 Hegaa gishshau eti, “He alaafetettaa i awappe ekki-
daakkonne nuuni erokko” yaagidosona.
8 Yesuusi, “Taanikka hagaa ai alaafetettan oottiyaakko,
intteyyo odikke” yaagiis.

Woiniyaa Turaa Gidduwaa Oottiya Goshshanchchata
(Maatiyoosa 21:33-46; Marqqoosa 12:1-12)

9 Yaagidi asaassi ha leemisuwaa yootiis; “Asa issoi
woiniyaa turaanne tokkido sohuwaa kottau immidi, haaho
dere biidi, daro gam77iis.
10 Woiniyaa aifiyaa maxiyo wodee gakkin, woiniyaa
aifiyaappe bana gakkiyaagaa ekkidi yaana mala, issi
ashkkaraa ba kottaawatukko kiittiis; shin kottaawati a
ashkkaraa wadhdhidi, kushe mela yedettidosona.
11 Qassi hara ashkkaraa etakko kiittiis. Eti akka wadhdhidi
kaushshidi, kushe mela yeddidosona.
12 Qassi heezzantto ashkkaraa kiittiis. Kiittidoogaa ma-
sunxxissidi, woiniyaa turaa giddoppe gaxi kessi olidosona.
13 “Woiniyaa turaa godai, ‘Yaatin taani waatoo? Taani
siiqiyo ta na7aa kiittana; eti a bonchchanaakkonne ooni erii’
yaagidi qoppiis.
14 “SHin kottaawati a be7idi, bantta giddon haasayiiddi,
‘Hagaa laattanaagee a; gadiyaa nuuni laattanau a woroos’
yaagidosona.
15 Na7aa woiniyaa turaa giddoppe gaxaa kessidi wori-
dosona.
“Simmi woiniyaa turaa godai eta waatanee?
16 Yiidi, he kottaa oottiyaageeta wori wurssidi, woiniyaa
turaa kottaa oottiya hara asau immana” yaagiis.
Asai hegaa siyidi, “Hegee hanoppo” yaagiis.
17 Yesuusi etakko xeellidi, “Yaatin,
‘Gimbbiyaageeti karidi ixxido shuchchai
godaa xaphuwaa minttiya, ubbaappe aadhdhiya
shuchcha gidiis’
geetettidi maxaafan xaafettidaagee hegee aibee?
18 He shuchchaa bolli kunddiya ubbai meqerettana; shin he
shuchchai asa bolli kunddikko, he kunddido uraa gaaccana”
yaagiis.

Giiraa Giironii Aggonii Giya Oishaa
(Maatiyoosa 22:15-22; Marqqoosa 12:13-17)

19 Higgiyaa tamaarissiyaageetinne qeese halaqati Yesuusi
ha leemisuwaa bantta bolli odidoogaa erido gishshau, he
wode a oiqqanau koyidosona; shin asaassi yayyidosona.
20 Hegaassi injjetiya wodiyaa naagidi, Yesuusa haasayis-
siiddi, a doonaappe balabaa demmidi, a oiqqinne deriyaa

haariyaagaa wolqqaassinne a alaafetettaassi aattidi immana mala, xillo milatiiddi xillo gidenna kafota akko yeddidosona.
21 He kafoti Yesuusa, “Tamaarissiyaagoo, neeni haasayiyoogeenne tamaarissiyoogee likke gidiyoogaa nuuni eroos; neeni Xoossaa ogiyaa tumatettan tamaarissiyoogaappe attin, asa shaakkennaagaa eroos.
22 Nuuni Roome biittaa Kawuwaa Qeesaarayyo giiraa giiriyoogee wogeeyye woga gidennee?” yaagidi oichchidosona.
23 SHin Yesuusi eti cimmiyo cimuwaa eridi, “Tana aissi paacceetii?
24 Issi santtimiyaa tana bessite; ha santtimiyaa bolli de7iya merainne sunttai oogee?” yaagidi eta oichchiis.
Oichchin, eti zaaridi, “Roome biittaa Kawuwaa Qeesaaraagaa” yaagidosona.
25 Yesuusi eta, “Yaatikko Qeesaaraagaa Qeesaarassi, Xoossaagaa Xoossaassi immite” yaagiis.
26 Asaa sinttan a haasayan a oiqqiyoobaa demmanau danddayibookkona; hegaa gishshau, i zaarido zaaruwan garamettidi, co77u giidosona.

Haiquwaappe Denddiyoobaa Oichchido Oishaa
(Maatiyoosa 22:23-33; Marqqoosa 12:18-27)

27 Haiqqida asi denddenna giya Saaduqaawetuppe issi issi asati Yesuusakko yiidi,
28 hagaadan yaagidi, a oichchidosona; “Tamaarissiyaagoo, Muusee nuuyyo higgiyaa xaafiiddi, ‘Machcho ekkida asi na7a yelennan haiqqikko, he haiqqidaagaa ishai a machchiyo aissidi, ba ishaayyo na7a yelanau bessees’ yaagiyaagaa xaafiis.
29 Issi wode laappun ishantti de7iyaageetuppe bairai machchiyo ekkidi, na7a yelennan haiqqiis.
30 Haiqqin naa77anttoi o aissiis;
31 qassi heezzanttoikka o aissiis; hegaadan laappunatikka na7a yelennan haiqqidosona.
32 Hegaappe guyyiyan, qassi he maccaasiyaa haiqqaasu.
33 Yaatin haiqqida asai haiquwaappe denddiyo gallassi, a etappe augaayyo machcho gidanee? Aissi giikko, laappunatikka o ekkidosona” yaagidosona.
34 Yesuusi zaaridi, etassi hagaadan yaagiis; “Ha wodiyaa asai machchiyo ekkees; maccaageeti azinaa geloosona.
35 SHin haiquwaappe denddidi, sinttappe yiya wodiyan de7anau bessiya attumaasainne maccaasai ekkennanne gelenna.
36 Aissi giikko, eti kiitanchchatu mala gidiyo gishshau, naa77anttuwaa haiqqanau danddayokkona. Qassi eti haiquwaappe denddido gishshau, Xoossaa naata.

37 SHin haiqqida asai denddanabaa Muusee geeshshidi
erissiis. Xarageettiya buuraabaa odiya sohuwankka Go-
daabaa i yootiiddi, ‘Abrahaama Xoossaa, Yisaaqa Xoossaa,
Yaaqooba Xoossaa’ yaagiis.
38 Ubbai ayyo merinau de7iyaageeta gidido gishshau,
Xoossai merinau de7iyaageetu Xoossaa gidiyoogaappe attin,
haiqqidaageetu Xoossaa gidenna” yaagiis.
39 Higgiyaa tamaarissiyaageetuppe issoi issoi Yesuusa,
“Tamaarissiyaagoo, neeni giidoogee lo77o” yaagiis.
40 Aissi giikko, naa77anttuwaa issibaakka a oichchanau
xalibookkona.

Yesuusi Oonee Giya Oishaa
(Maatiyoosa 22:41-46; Marqqoosa 12:35-37)

41 Yesuusi qassi eta yaagiis; “Eti woigidi Kiristtoosa Daawita
na7a giyoonaa?
42-43 Aissi giikko, Daawiti Mazamure Maxaafan,
‘Godai ta Godaa; “Taani ne morkketa
neeni yedhdha eqqiyoobaa oottana gakkanaassi,
hagan taappe ushachcha baggaara utta” giis’
yaagiis.
44 “Daawiti Kiristtoosa, ‘Godaa’ giidi xeesikko, yaatin Kirist-
toosi waanidi, Daawita na7a gidii?” yaagiis.

Yesuusi, “Muuse Higgiyaa Tamaarissiyaageetuppe Naaget-
tite” yaagiis
(Maatiyoosa 23:1-36; Marqqoosa 12:38-40)

45 Yesuusi ba erissiyo ashkkarata asai ubbai siyishin,
46-47 “Higgiyaa tamaarissiyaageetuppe naagettite;
eti adussa maayuwaa maayidi yuuyiyoogaanne giyaa
sohuwankka asai eta bonchchidi sarotiyoogaanne
dosoosona; Aihuda woosa keettan daro lo77iya oidiyaa
dosoosona; asi banttana imattiyoosankka bonchcho
sohuwaa dosoosona. Eti am77etu keettaa bonqqidi, banttau
lo77o milatanau Xoossaa woosaa adussoosona; eti ubbaappe
aadhdhiya pirddaa ekkana” yaagiis.

21

Am77ee Muxuwaataa
(Marqqoosa 12:41-44)

1 Yesuusi ubbasaa xeelliiddi, dure asai ba miishshaa Beeta
Maqidasiyan muxuwaataa yeggiyo saaxiniyan yeggiyoogaa
be7iis.
2 Issi daro hiyyeesa am77iyaa naa77u bakkannaa hegan
yeggiyoogaa be7idi,
3 “Taani intteyyo tumaa gais; ha hiyyeesa am77iyaa ub-
baappe darissada yeggaasu.

4 Aissi giikko, hageeti ubbai bantta palahida miishshaappe
yeggidosona; shin a ba pacaappe bau de7iya aquwaa
muleera imma aggaasu” yaagiis.

Beeta Maqidasee Qolettanaagaa Yesuusi Kasetidi Yootiis
(Maatiyoosa 24:1-2; Marqqoosa 13:1-2)

5 Etappe issoi issoi Beeta Maqidasee lo77o shuchchaaninne
Xoossaassi imettidaban lo77idaagaa haasayishin Yesuusi,
6 “Ha intte be7iyo ubbai issi shuchchi attennan, ubbai
qolettana wodee yaana” yaagiis.
7 Yesuusi erissiyo ashkkarati, “Tamaarissiyaagoo, yaatin,
hegee aude hananee? Hegee hanana wodiyaa erissiya
malaatai aiba gidanee?” yaagidi a oichchidosona.

Yesuusi Meto Wodeenne Ufaissa Wodee Yaanaagaa Yootiis
(Maatiyoosa 24:3-14; Marqqoosa 13:3-13)

8 Yesuusi, “Baloppite; naagettite; aissi giikko, daro asati
ta sunttan, ‘Taani Kiristtoosa; wodee matattiis’ yaagiiddi,
yaana. Eta kaallidi booppite.
9 Olanne ooshsha siyiyo wode dagammoppite; aissi giikko,
hegaa mala yohoi koiroora hanana bessees; shin hegee wurs-
settai gakkana matiis giyoogaa gidenna” yaagiis.
10 He wode Yesuusi haasayiiddi, “Deree deriyaa bolli, ka-
wotettai kawotettaa bolli denddana.
11 Biittai wolqqappe qaaxxiyoogee, daro sohuwan koshai,
wurssiya harggee yaana. Yashissiyaabainne gita malaatai
saluwaappe yaana.
12 “SHin ha ubbai hananaappe kase, eti inttena oiqqananne
waissana; ta sunttaa gishshau, inttena Aihuda woosa keettaa
asatuyyo aattidi immananne; qasho keettankka qashissana.
Qassi inttena kawuwaa sinttinne deriyaa haariyaagaa sintti
efaana.
13 Hegee inttessi ta gishshau, eta sinttan markkattanau
lo77o wode gidana.
14 Hegaa gishshau, issibaa intte wozanan oiqqite; hegee
aibee giikko, intte waatidi zaaruwaa immanaakko, koiroora
hirggoppite giyoogaa.
15 Aissi giikko, intte morkketuppe ooninne inttenaara eqet-
tanaunne palamettanau danddayenna haasayaa minotet-
taanne aadhdhida eratettaa taani inttessi immana.
16 Harai atto inttena yelidaageetikka, ishantti, dabboti,
laggetikka, inttena aattidi immana. Intteppekka issuwaa
issuwaa eti worana.
17 Ta sunttaa gishshau, inttena ubbai ixxana; shin
18 intte huuphiyaa binnaanaappe issoinne xayenna.
19 Danddayan intte intte shemppuwaa ashshana.

Yesuusi Yerusalaame Bashshaabaa Yootiis
(Maatiyoosa 24:15-21; Marqqoosa 13:14-19)

20 “SHin wotaaddaran Yerusalaamee diretti uttidaashin
intte be7iyo wode, Yerusalaame xayoi matattidoogaa erana.
21 He wode Yihudan de7iyaageeti deriyaakko baqatona;
katama giddon de7iyaageeti katamaappe kiyona; gaxa biit-
tan de7iyaageeti katamaa geloppona.
22 Aissi giikko, Xoossaa maxaafatun xaafettidaagee ubbai
polettanau, Xoossai halo kessiyo wodee hagaa.
23 He wode shahaara maccaasatuyyoonne xanttiya mac-
caasatuyyo aayye7ana; aissi giikko, sa7aa bollan gita metoi
yaana. Ha asaa bollankka iita hanqqoi yaana.
24 Eti qara bisuwan qanxxettidi haiqqana; eti dere ubban
omoodettana; Aihuda gidenna asai bantta wode polettana
gakkanaashin, Yerusalaame katamaa yedhdhana.

Kiristtoosa Naa77antto Yuussaa
(Maatiyoosa 24:29-31; Marqqoosa 13:24-27)

25 “Awa aifiyaaninne aginan xoolinttiyan malaatai beet-
tana; sa7an de7iya issi issi dere asai abbainne beetai
guummiyoogaa siyidi, hananabai etassi erettennan ixxin
metootana.
26 Asai sa7aa bolli yaanabaa ubbaa naagiiddi, yashshan
daafurana; aissi giikko, saluwan de7iya wolqqati qaaxxana.
27 He wode taani, Asa Na7ai, wolqqaaranne gita
bonchchuwaara shaara giddoora yiishin, eti be7ana.
28 Hegee hananau doommiyo wode, intte wozettiyo wodee
matiyo gishshau, xoqqu giidi, pude xeellite” yaagiis.

Balasiyaa Giyo Mittaa Leemisuwaa
(Maatiyoosa 24:32-35; Marqqoosa 13:28-31)

29 Yesuusi etassi hagaadan yaagidi, leemisuwaa yootiis;
“Balasiyo giyo mittiyoonne hara mitta ubbaa akeekite.
30 Eta haittai aacaa doommiyoogaa intte be7iyo wode,
bonee matattidoogaa intte ereeta.
31 Hegaadankka intte hegee haniyoogaa be7iyo wode,
Xoossaa kawotettai gakkana matattidoogaa erana.
32 “Taani intteyyo tumaa odais; ha ubbabai hanana
gakkanaashin, ha wodiyaa asai haiqqiichchenna.
33 Saloinne sa7ai aadhdhana; shin ta qaalai mulekka aad-
hdhenna.

Minnidi Naagiyoogaa

34 “SHin muussan, ushshan, mattooninne aqossi hirggiy-
ooban intte wozanai balenna mala, qassi intte qoppennan he
gallassai intte bolli yeennaadan, inttena naagite.
35 Aissi giikko, he gallassai sa7a ubban de7iya asa ubbaa
piriyaadan oiqqana.

36 Simmi intte he yaanabaa ubbaappe attanaunne ta sint-
tan Asa Na7aa sinttan, eqqanau danddayana mala, ubba
wode Xoossaa woosan minnite” yaagiis.
37 Yesuusi gallassi gallassi Beeta Maqidasiyan tamaaris-
sees; shin qammi qammi Dabira Zaite Deriyaa kiyidi aqees.
38 Asa ubbai i tamaarissiyoogaa siyanau guuraara akko
Beeta Maqidasiyaa yees.

22

Kiristtoosa Bolli Maqettidosona
(Maatiyoosa 26:1-5; Marqqoosa 14:1-2; Yohaannisa 11:45-53)

1 Oittaa miyo Paasikaa Baalaa gallassaa bonchchiyo wodee
gakkana matiis.
2 Qeese halaqatinne higgiyaa tamaarissiyaageeti asaassi
yayyiyo gishshau, Yesuusa woriyo ogiyaa koyoosona.

Yihudai Yesuusa Aattidi Immanau Zoretaa Maayiis
(Maatiyoosa 26:14-16; Marqqoosa 14:10-11)

3 Hegaappe guyyiyan, Seexaanai tammanne naa77u eris-
siyo ashkkaratuppe issuwan, Asqqoroota giyo Yihudan gelin,
4 Yihudai biidi, qeese halaqatuuranne Beeta Maqidasiyaa
wotaaddarata azaziyaageetuura, “Yesuusa waata aattada im-
moo” giidi haasayiis.
5 Haasayin eti ufaittidi, Yihudaa, “Nuuni neessi miishsha
immana” yaagidi odidosona.
6 I ero yaagidi, asi bainnasan etassi Yesuusa aattidi im-
manau injjetiya wodiyaa wochchees.

Yesuusi Aihudatu Paasikaa Maanau Giigettiis
(Maatiyoosa 26:17-25; Marqqoosa 14:12-21; Yohaannisa 13:21-30)

7 Oittaa miyo gallassaa bonchchiyo wodee gakkiis. He
gallassan Paasikaassi anqqara dorssa shukkanau bessees.
8 Yesuusi PHeexiroosanne Yohaannisa, “Nuuni Paasikaa
Baalaa bonchchiyo gallassan maana qumaa biidi giigissite”
yaagidi kiittiis.
9 Kiittin, “Nuuni awan giigissanee?” yaagidi a oichchi-
dosona.
10 Yesuusi eta hagaadan yaagiis; “Siyite; katamaa intte
gelanau biishin, otuwan haattaa tookkida issi bitanee intte-
naara gaittana. A kaallidi, i geliyo keettaa gelite.
11 Gelidi keettaawaa, ‘Tamaarissiyaagee nena, “Taani ta
erissiyo ashkkaratuura Paasikaa Baalaa bonchchiyo gallas-
san qumaa maanau imatta kifilee awaanee?” yaagees’
yaagite.

12 Keettaawai inttena pooqiyaa bollan de7iya makettida
aaho kifiliyaa bessana. Hegan qumaa giigissite” yaagiis.
13 Eti biidi, Yesuusi banttau yootidoogaadan demmidi,
yaani Paasikaa Baalaa bonchchiyo gallassi maana qumaa
giigissidosona.

Qurbbaaniyaa (Godaa Kahuwaa) Ekkiyo Wogaa
(Maatiyoosa 26:26-30; Marqqoosa 14:22-26; Koiro Qorontoosa 11:23-25)

14 Qumaa miyo wodee gakkin, Yesuusi ba kiittido tam-
manne naa77atuura issippe maanau uttiis.
15 Uttidi yaagiis; “Taani waayettanaappe kasetada, intte-
naara ha Paasikaa Baalaa bonchchiyo gallassan miyo qumaa
maanau daro amottaas.
16 Aissi giikko, taani inttessi odais; hegee Xoossaa kawotet-
tan polettana gakkanaashin, taani naa77anttuwaa hegaa mi-
ikke” yaagiis.
17 Yaagidi Yesuusi burccukkuwaa ekkidi, Xoossaa galatidi,
“Heite; hagaa burccukkuwan de7iyaagaa shaakkidi uyite.
18 Aissi giikko, taani inttessi odais; Xoossaa kawotet-
tai yaana gakkanaashin, hachchippe doommada woiniyaa
eessaa uyikke” yaagiis.
19 Qassi oittaa ekkidi, Xoossaa galatiis; he oittaa menttidi,
etassi immidi, “Hagee intteyyo imettida ta ashuwaa; hagan
tana hassayite” yaagiis.
20 Kahuwaa mirggidoogaappe guyye baggan, kaseegaadan
burccukkuwaa etassi immidi, hagaadan yaagiis; “Hagee
inttessi gukkiya ta suuttan maacettida ooratta maachchaa.
21 “SHin be7ite; tana aattidi immana bitanee tanaara ma-
soofiyan issippe mees.
22 Aissi giikko, taani Asa Na7ai, Xoossai ba qofaa
qachchidoogaadan bais; shin tana aattidi immana uraassi
aayye7ana” yaagiis.
23 Bantta giddoppe hegaadan oottanau ooni qoppidaakko,
issoi issuwaa oichchidosona.

Ubbaappe Aadhdhiyai Oonee? Giyo Oishaa

24 Qassi bantta ubbaappe ooni gitakko bantta giddon
palamettidosona.
25 Palamettin Yesuusi eta yaagiis; “Ha sa7an de7iya kawoti
bantta asaa godatoosona. Eta haariyaageeti kehiyaageeta
geetettoosona.
26 SHin intteppe gitatiyaagee intte ubbaappe guuxxiyaagaa
mala gidanaappe attin, intte hegaadan hanoppite; inttena
haariyaagee inttessi ashkkaradan hano.

27 Qumaa maanau uttiyaagee giteeyye qumaa sinttau aat-
tiyaagee gitee? Qumaa maanau uttidaagee gita gidennee?
SHin taani intte giddon qumaa sinttau aattiya ashkkara mala.
28 “Qassi taani paacettiyo wode tana yeggibeennaageeta.
29-30 Ta kawotettan taani qumaa miyo sohuwan intte
maana malanne, uyana mala, qassi tammanne naa77u Is-
raa7eela zaretu bolli pirddiiddi, araatatun uttana mala, ta
Aawai tana sunttidoogaadan, taani inttena sunttais” yaagiis.

PHeexiroosi Kaddanaagaa Yesuusi Kasetidi Yootiis
(Maatiyoosa 26:31-35; Marqqoosa 14:27-31; Yohaannisa 13:36-38)

31 Godai, “Simoonaa, Simoonaa, akeeka; asai gisttiyaa
harqqiyoogaadan, Seexaanai inttena harqqanau Xoossaa
woossin, Xoossai ero giis.
32 SHin taani ne ammanoi bayenna mala, neessi Xoossaa
woossaas; neeni taakko simmiyo wode, ne ishantta mint-
tetta” yaagiis.
33 Simooni, “Godau, taani nenaara qasho keettaa baanau,
qassi nenaara haiqqanaukka giigaas” yaagiis.
34 SHin Yesuusi, “PHeexiroosaa, taani neeyyo odais;
hachchi qammi, kuttoi waassanaappe kase, neeni tana
eriyoogaa heezzutoo kaddana” yaagiis.
35 Yesuusi ba erissiyo ashkkaratussi, “Korjjoi woi qarcciiti
woi caammi bainnan taani inttena kiittido wode, inttessi
paccidabi de7ii?” yaagiis.
Yaagin eti, “Aibinne baawa” yaagidosona.
36 Yesuusi eta, “SHin ha77i korjjoi woi qarcciiti de7iyoi
ooninne ekki efo. Bisoi bainna urai ooninne ba maayuwaa
baizzidikka issi biso shammo.
37 Aissi giikko, taani inttessi odais; Xoossaa
maxaafan xaafettida tabai polettiyo gishshau, ‘Hagee
mooranchchatuura paidettiis’ geetettidi xaafettidaagee
tanan polettanau bessees” yaagiis.
38 Erissiyo ashkkarati, “Godau, hagan naa77u bisoti
de7oosona” yaagin Yesuusi, “Hegee gidana” yaagiis.

Yesuusi Dabira Zaite Deriyan Woossiis
(Maatiyoosa 26:36-40; Marqqoosa 14:32-42)

39 Yesuusi katamaappe kiyidi, haroodeegaadan Dabira
Zaite Deriyaa kiyiis. Qassi erissiyo ashkkaratikka a kaalli-
dosona.
40 He sohuwaa gakkidi, “Paaciyan intte gelennan attana
mala, Xoossaa woossite” yaagiis.
41 SHuchchaa olin gakkiyo sohuwaa keenaa etappe haakki
biidi gulbbatidi

42 Xoossaa, “Ta Aawau, neeni koyiyoobaa gidikko, ha burccukkuwaa taappe digga; shin neeni koyiyoobai hanoppe attin, taani koyiyoobai hanoppo” yaagidi woossiis.
43 Saluwaappe yiidi minttettiya kiitanchchai ayyo beettiis.
44 Ba wozanaa giddon mishettidi, daro minttidi woossees. I cawattiyo cawai sa7an xokkiya suutta milatees.
45 Woosaappe denddidi, ba erissiyo ashkkaratukko guyye biis. Biidi eti daro qarettido gishshau, daafuridi xiskkidaageeta demmidi,
46 “Aissi xiskkeetii? Paaciyan gelennan attana mala, denddidi Xoossaa woossite” yaagiis.

Yesuusi Ba Morkketu Kushiyan Oiqettiis
(Maatiyoosa 26:47-56; Marqqoosa 14:43-50; Yohaannisa 18:3-11)

47 I biron hegaa haasayishin, asai yiis. Tammanne naa77u erissiyo ashkkaratuppe issi Yihudaa giyoogee he asaa kaalettiiddi, Yesuusa yeranau akko shiiqiis.
48 SHin Yesuusi a, “Yihudaa, neeni tana Asa Na7aa yerada aatta immai?” yaagiis.
49 Yesuusaara de7iya erissiyo ashkkarati hegaa be7ido wode a, “Godau, nuuni eta bisuwan shocanee?” yaagidosona.
50 Etappe issoi qeese ubbatu halaqaa ashkkaraa shocidi, a ushachcha haittaa qanxxi oliis.
51 SHin Yesuusi, “Aggite” yaagidi, a haittaa bochchidi pattiis.
52 Hegaappe guyyiyan, Yesuusi baakko yiida qeese halaqata, Beeta Maqidasiyaa wotaaddarata azaziyaageetanne cima asaa hagaadan yaagiis; “Tana pangga kessidi, pangga oiqqiyoogaadan oiqqanau bisonne dulla oiqqidi yiidetii?
53 Taani Beeta Maqidasiyan gallassi gallassi inttenaara de7iyo wode tana oiqqibeekketa; shin hagee intte wodenne xumaa wolqqaa wode” yaagiis.

PHeexiroosi Yesuusa Kaddiis
(Maatiyoosa 26:57-58,69-75; Marqqoosa 14:53-54,66-72; Yohaannisa 18:12-18,25-27)

54 Yesuusa qachchidi, qeese ubbatu halaqaa soo ekki efiidosona. Qassi PHeexiroosi haahuwan kaalliis.
55 Eti dirssa giddon tamaa eettidi, issippe uttidaashin, PHeexiroosikka eta giddo gelidi, utti bayiis.
56 Issi ashkkariyaa PHeexiroosi tamaa achchan uttidaagaa be7idaara tishshi ootta xeellada, “Hageekka aara issippe de7ees” yaagaasu.
57 SHin PHeexiroosi, “Ha mishiree, taani a erikke” yaagidi kaddiis.

58 Guuttaa gam77ishin, issoi PHeexiroosa be7idi,
“Neenikka etaara issippe de7aasa” yaagiis.
SHin PHeexiroosi, “Hagoo, taani etaara issippe de7ikke”
yaagiis.
59 Hara bitanee issi saate gidiyaagaa keenaappe guyyiyan,
“Ha bitaneekka Galiila asa gidiyo gishshau, aara de7iyoogee
tuma” yaagidi minttidi odiis.
60 SHin PHeexiroosi, “Hagoo, neeni giyoobai aibakko taani
erikke” yaagiis. I biron haasayishin, sohuwaarakka kuttoi
waassi aggiis.
61 Godai guyye simmidi, PHeexiroosa xeelliis. Xeellin PHe-
exiroosi Godai bana, “Neeni hachchi kuttoi waassanaappe
kase, heezzutoo tana kaddana” giidoogaa hassayiis.
62 PHeexiroosi kare kiyidi, mishettidi yeekkiis.
63 Yesuusa oiqqida asati shocoosonanne a bolli qilliic-
coosona.
64 A aifiyaa goozidi, “Nena dechchidai oonee? Ane hanan-
abaa yoota” yaagidi a oichchidosona.
65 Qassi a hara daro cashshaa cayidosona.

Yesuusa Pirdda SHangguwaa Efiidosona
(Maatiyoosa 26:59-66; Marqqoosa 14:55-64 Yohaannisa 18:19-24)

66 Wonttin dere cimati, qeese halaqatinne higgiyaa
tamaarissiyaageeti issisaa shiiqidi, Yesuusa bantta
shiiqidosaa efiidi,
67 “Kiristtoosi nenee? Nuussi oda” yaagidosona.
SHin i yaagidi zaariis; “Taani inttessi odikko, tana am-
manekketa.
68 Qassi taani inttena oichchikko odekketa; woi tana
qashuwaappe birshshekketa.
69 SHin taani Asa Na7ai, ha77ippe doommada, wolqqaama
Xoossaappe ushachcha baggaara uttana” yaagiis.
70 Eti ubbai Yesuusa, “Yaatin neeni Xoossaa Na7ee?” yaagi-
dosona.
Yaagin i zaaridi, “Intte tana, ‘Neeni Xoossaa Na7aa’ giy-
oogaa tumaa geeta” yaagiis.
71 Eti, “Nuuni nu huuphiyan a doonaappe siyida; simmi
hagaappe sinttan nuna ai markka koshshii?” yaagidosona.

23

Yesuusa PHilaaxoosa Sintti SHiishshidosona
(Maatiyoosa 27:1-2,11-14; Marqqoosa 15:1-5; Yohaannisa 18:28-38)

1 Eti ubbai issippe denddidi, Yesuusa PHilaaxoosakko efi-
idosona.

2 Efiidi, “Hagee nu dere asaa balettishin, asai Roome
biittaa kawuwaassi giiraa immenna mala diggishiininne
qassi, ‘Taani kawuwaa’ yaagishin demmida” yaagidi Yesuusa
mootuwaa doommidosona.
3 PHilaaxoosi Yesuusa, “Neeni Aihudatu kawoo?” yaagidi
oichchiis.
Yesuusi zaaridi a, “Neenikka gaasa” yaagiis.
4 PHilaaxoosi qeese halaqatussinne asaassi odiiddi, “Ha
bitaniyaa bolli taani harai atto issi moorokka demmabeikke”
yaagiis.
5 SHin eti, “Hagee Galiilappe doommidi, harai atto hagaa
gakkanaashinkka, Yihudaa biitta ubban tamaarissiiddi, asa
ooshshees” yaagidi minttidi yootidosona.

Yesuusi Heeroodisa Sintti SHiiqiis

6 PHilaaxoosi hegaa siyido wode, “I Galiila asee?” yaagidi
oichchiis.
7 PHilaaxoosi Heeroodisi heemmiyo biittan Yesuusi
de7iyoogaa eridi, he wode Yerusalaamen de7iya
Heeroodisakko a yeddiis.
8 Heeroodisi Yesuusa be7anau daro wodiyaappe doommidi
amotti uttido gishshau, a be7ido wode daro ufaittiis. I amotti-
doogee kase Yesuusabaa siyidoogaassa. Qassi Yesuusi oottiyo
malaataappe be7ana yaagidi, qoppiiddi de7ees.
9 Heeroodisi Yesuusa darobaa oichchiis; shin Yesuusi ayyo
ainne zaaribeenna.
10 Qeese halaqatinne higgiyaa tamaarissiyaageeti a mint-
tidi mootiiddi, hegan eqqi bayidosona.
11 Heeroodisinne a wotaaddarati Yesuusa karidi, a bolli
qilliiccidosona. Alleequwaara de7iya maayuwaa a maizzidi,
PHilaaxoosakko zaaridi yeddidosona.
12 Hegaappe kase bantta giddon morkketti uttida PHilaax-
oosinne Heeroodisi he gallassi dabbotidosona.

Yesuusa Bolli Haiquwaa Pirddidosona

(Maatiyoosa 27:15-26; Marqqoosa 15:6-15; Yohaannisa 18:39-40; 19:1-16)

13 PHilaaxoosi qeese halaqata, deriyaa haariyaageetanne
asaa issippe xeesidi,
14 hagaadan yaagiis; “ ‘Asa balettees’ yaagidi ha bitaniyaa
taakko ehiideta; be7ite; taani a intte sinttan qoridoogaappe
guyyiyan, intte a mootido mootuwan a bolli ainne balabaa
demmabeikke.
15 Qassi Heeroodisi a nuukko haa yeddido gishshau, a bolli
ainne demmibeennaagee erettees. Be7ite; ha bitanee bana
worissanau bessiyaabaa ainne oottibeenna.
16 Hegaa gishshau, taani a lissuwan garafada, birshsha
yeddana” yaagiis.

17 PHilaaxoosayyo Paasikaa bonchchiyo gallassan issi ura
qashuwaappe birshshiyo meezee de7ees.
18 SHin eti ubbai issippe, “Ha bitaniyaa worada nuussi
Barbbaana birshsha” yaagiiddi wocamidosona.
19 Barbbaani kataman ooshshaa kessidi, asa worido
gishshau, qasho keettan qashettidi de7ees.
20 PHilaaxoosi Yesuusa birshshanau koyidi,
naa77anttuwaa etassi haasayiis.
21 SHin eti, “Masqqaliyaa bolli misimaariyan a xishada
kaqqa! Kaqqa!” yaagiiddi wocamoosona.
22 Heezzanttuwaa PHilaaxoosi eta, “Aissi? I ai iitabaa
oottidee? SHemppo worissiya iitabaa a bolli demmabeikke;
hegaa gishshau, lissuwan a garafada, birshsha yeddana”
yaagiis.
23 SHin Yesuusi masqqaliyaa bolli misimaariyan xishettidi
kaqettana mala, eti qaalaa xoqqu oottidi, minttidi yooti-
dosona. Eta wocamainne qeese halaqatu qaalai darido
gishshau,
24 eti woossiiddi uttido pirddaa PHilaaxoosi Yesuusa bolli
pirddiis.
25 Yaatidi kase eti birshshissarkkii yaagidi woossiiddi
uttido bitaniyaa birshshissiis; birshshettidaagee ooshshaa
gishshaunne shemppuwaa worido gishshau qashettida bi-
taniyaa. SHin eti Yesuusa bantta koyidoogaadan oottana
mala, PHilaaxoosi a etassi aattidi immiis.

Yesuusa Kaqqidosona
(Maatiyoosa 27:32-44; Marqqoosa 15:21-32; Yohaannisa 19:17-27)

26 Yesuusa efiiddi, issi Simoona giyo Qareena biitta asi
gaxaappe katamaa yiyaagaa oiqqidi, Yesuusappe guyyeera
tookkana mala, masqqaliyaa a bolli wottidosona.
27 Yeekkiiddinne waassiiddi uttida maccaasatinne keehi
daro asai issippe a kaalliis.
28-29 SHin Yesuusi etakko simmidi, hagaadan yaagiis;
“Yerusalaame maccaasatoo, taassi yeekkoppite; shin asai,
‘Maine maccaasati, na7a mulekka yelibeenna maccaasati,
na7a mulekka xanttibeenna maccaasati bantta hailau’ yaa-
gana gallassai yiyo gishshau, intte huuphessinne intte naa-
tussi yeekkite.
30 He wode eti dereta, ‘Nu bolli kunddite!’ yaagana. Ker-
atakka, ‘Nuna genttite!’ geettaa doommana.
31 Aissi giikko, eti qayye mittaa hagaadan oottiyaageeta
gidikko, mela mittaa waataneeshsha?” yaagiis.
32 Iitabaa oottida naa77u asatakka Yesuusaara gattidi
woranau efiidosona.

33 Guuggiyaa giyo sohuwaa gakkidi, masqqaliyaa bolli mis-
imaariyan Yesuusa xishidi kaqqidosona. He iitabaa oott-
daageetakka he sohuwan issuwaa Yesuusappe ushachcha
baggaara, issuwaa haddirssa baggaara, masqqaliyaa bolli
misimaariyan xishidi kaqqidosona.
34 Yesuusi, “Ta Aawau, eti bantta oottiyoogaa erenna
gishshau, eta nagaraa atto ga” yaagiis.
A maayuwaa shaakkidi, saamaa yeggidosona.
35 Asai eqqidi xeellishin, deriyaa haariyaageeti, “Harata
ashshiis; Xoossai doorido a i gidikko, ane bana ashsho” yaagi-
iddi a karidi qilliiccoosona.
36-37 Qassi wotaaddarati akko shiiqidi, woiniyaa eessaa
caalaa ehiidi, “Neeni Aihudatu kawo gidikko, ane ne hu-
uphiyaa ashsha” yaagidi a bolli qilliiccoosona.
38 Qassi, “Hagee Aihudatu kawuwaa” giidi, Giriike qaalan,
Roomaisxxe qaalaaninne Ibraisxxe qaalan xaafido xifatee a
huuphessaara de7ees.

Yesuusaara Kaqettida Naa77u Daafa Asata
(Maatiyoosa 27:38-44; Marqqoosa 15:27-32)

39 Iitabaa oottidi masqqaliyan kaqettida asatuppe issoi,
“Neeni a gidikko, ane nenanne nunanne ashsha” yaagidi
Yesuusa naassiis.
40 SHin hankkoi a, “Neeni hagaa mala pirddan de7aiddakka
Xoossaassi yayyikkii?
41 Nuuni nu oosuwaa malaa ekkiyo gishshau, nuussi imet-
tida pirddai bessiyaagaa; shin hagee ainne iitabaa oot-
tibeenna” yaagidi a hanqqettiis.
42 I Yesuusa, “Yesuusaa, neeni ne kawotettaa wolqqan yiyo
wode, tana dogoppa” yaagiis.
43 Yaagin Yesuusi, “Taani neessi tumaa odais; hachchi neeni
tanaara gannatiyan de7ana” yaagiis.

Yesuusi Haiqqiis
(Maatiyoosa 27:45-56; Marqqoosa 15:33-41; Yohaannisa 19:28-30)

44 He wode usuppun saate heera gidin, awai xumiis; uddu-
fun saate gakkanaashin, biitta ubban sa7ai xumiis.
45 Xumin Beeta Maqidasiyan kaqettida magalashoikka
naa77u kiyidi, pooshetti wodhdhiis.
46 Yesuusi qaalaa xoqqu oottidi, “Ta Aawau, taani ta shemp-
puwaa ne kushiyan wottais” yaagidi haiqqi bayiis.
47 Mato halaqai hegaa be7idi, “Hagee tumu xillo asa”
yaagidi Xoossaa galatiis.
48 Hegaa be7anau issisaa shiiqi uttida asai ubbai hegaa
be7ido wode, bantta tiraa bubbuxiiddi, soo simmidosona.

49 Yesuusa eriya asai ubbainne Galiilappe a kaallida mac-
caasati hegaa be7iiddi, haahuwan eqqidosona.

Yesuusi Moogettiis
(Maatiyoosa 27:57-61; Marqqoosa 15:42-47; Yohaannisa 19:38-42)

50 Yaa7aa alaafetuppe issi Yooseefa giyo lo77o xillo bitanee
de7ees.
51 Yooseefi eta zoretaanne eta oosuwaa dosibeenna. I Arm-
maatiyaasa geetettiya Aihudatu katamaa asa; qassi Xoossaa
kawotettaa naagiiddi uttiis.
52 He bitanee PHilaaxoosakko biidi, Yesuusa ahaa ekkanau
woossiis.
53 Yooseefi masqqaliyaappe ahaa wottidi, moogo afalan
xaaxiis. Xaaxidi shuchchaa woocido asa moogiyo gong-
goluwaa giddon kase ooninne moogettibeennaagan ahaa
wottiis.
54 Hegee Sambbataassi giigettiyo gallassa; Sambbatai
doommana hanees.
55 Galiilappe Yesuusaara yiida maccaasati Yooseefa kaal-
liiddi, Yesuusi moogettido gonggoluwaanne a ahaa waati
wottidaakko be7idosona.
56 Be7idi soo simmidi, shittuwaanne tiyettiyoobaa giigissi-
dosona.
Higgee azaziyoogaadan, Sambbatan shemppidosona.

24

Yesuusi Haiquwaappe Denddiis
(Maatiyoosa 28:1-10; Marqqoosa 16:1-8; Yohaannisa 20:1-10)

1 SHin woggaa gallassi wonttimaattan maccaasati
bantta giigissido shittuwaa ekkidi, Yesuusi moogettido
gonggoluwaa biidosona.
2 Biidi, gonggoluwaa doonaappe shuchchaa gonddorssi-
doogaa be7idosona.
3 SHin giddo gelidi, Godaa Yesuusa ahaa demmibookkona.
4 Maccaasati, “Haha! Laa hagee waaniichchidee?” yaag-
ishin, phooliya maayuwaa maayida naa77u asati eti akeeken-
nan eta matan eqqidosona.
5 Eti yayyidi, sa7aa xeellidaashin, asati eta yaagidosona;
“Paxa de7iyaagaa haiqqida asaa sohuwan aissi koyeetii?
6-7 I denddiichchiis; hagan baawa. Yesuusi, ‘Tana Asa
Na7aa asai nagaranchchatussi aattidi immin, masqqaliyaa
bolli tana misimaariyan xishin, taani kaqettanaunne heez-
zantto gallassi denddanau bessees’ yaagidi kase Galiilan
de7iyo wode, inttessi odidoogaa hassayite” yaagiis.

8-9 Yaagin maccaasati Yesuusi giidoogaa hassayidi,
i moogettido gonggoluwaappe simmidi, hegaa ubbaa
tammanne isiini erissiyo ashkkaratussinne haratu ubbaassi
odidosona.
10 Hegaa Yesuusi kiittidoogeetussi odidai Magddala
katamaappe yiida Mairaamo, Yohaano, Yaaqooba aayyiyoo
Mairaamonne, qassi etaara de7iya hara maccaasata.
11 He maccaasatu qaalai pattenna haasaya misatin, Yesuusi
kiittidoogeeti ammanibookkona.
12 SHin PHeexiroosi denddidi, gonggoluwaa woxxiis;
hokkidi gonggoluwaa giddo xeellidi, moogido afalaa xalaalaa
be7iis. Hegaa be7idi garamettiiddi, ba soo biis.

Yesuusi Naa77u Erissiyo Ashkkaratussi Beettiis
(Marqqoosa 16:12-13)

13-14 Yesuusa kaalliyaageetuppe naa77ati hanidabaa ub-
baa bantta giddon haasayiiddi, he gallassi Yerusalaameppe
naa77u saate keenaa haakkiya Emaahuusa giyo qeeri kata-
maa boosona.
15 Biiddi eti issippe haasayishiininne zorettishin, Yesuusi
ba huuphen etakko shiiqidi, etaara bees.
16 SHin eti a erenna mala, eta wozanaa jallissiis.

17 Yesuusi eta, “Ha intte kayyottidi hemettiiddi, issoi is-
suwaara haasayiyo yohoi aibee?” yaagiis.
18 Etappe issoi Qalayoopha giyoogee zaaridi, “Ha giddon
Yerusalaamen hanidabaa erennan Yerusalaame be7anau bi-
ida imatti ne xalaalee?” yaagiis.
19 Yesuusi, “I aibee?” yaagiis.

Eti hagaadan yaagidosona; “Xoossaa sinttaaninne asa ub-
baa sinttan oosuwaaninne qaalan hananabaa yootiya mino
gidida Naazireeta Yesuusabaa.
20 Nu qeese halaqatinne deriyaa haariyaageeti haiquwaa
pirddaassi a aatti immidi, masqqaliyaa bolli misimaariyan
xishidi, a kaqqidosona.
21 SHin nuuni, ‘Israa7eelata ashshanaagee a’ yaagidi ufais-
san naagoos. Qassi hegee ubbai hanoosappe hachchi heezzu
gallassa gidiis.
22 Qassi nunaara de7iya issi issi maccaasati garamiyaabaa
nuuyyo odidosona. Yesuusa moogido gonggoluwaa wontti-
maattan biidi,
23 a ahaa demmibookkona; ‘ “I paxa de7ees” yaagiya ki-
itanchchatu ajjuutaa be7ida’ yaagiiddi guyye simmidosona.
24 Nunaara de7iyaageetuppe issoi issoi gonggoluwaa bi-
idi, maccaasati etassi giidoogaadan hanidaagaa be7idosona;
shin Yesuusa be7ibookkona” yaagidosona.

25 Yesuusi eta, “Intte aiba eeyya asee? Hananabaa
yootiyaageeti odido ubbabaa intte wozanan ammananau
waanidi gam77eetii?
26 I ha waayiyaa ekkanaunne ba bonchchuwaa bonchchet-
tanau bessennee?” yaagiis.
27 Yaagidi Muuse maxaafaappenne hananabaa
yootiyaageetu maxaafaappe doommidi, Xoossaa maxaafatu
ubban babai xaafettidaagaa etassi birshshiis.
28 Eti bantta biyo qeeri katamaakko matishin, Yesuusi
etassi haaho sohuwaa baanabaa milatiis;
29 shin eti Yesuusa, “Sa7ai omariyo gishshau, nunaara aqa;
sa7ainne qammana hanees” yaagidi teqqidosona. Hegaa
gishshau, Yesuusi etaara aqanau geliis.
30 Etaara qumaa maanau uttidi, oittaa ekkidi anjjiis; ment-
tidi etassi immiis.
31 Eti a akeekana mala, eta aifee dooyettin, Yesuusa gidi-
doogaa eridosona; erin i eta aifiyaappe geemmiis.
32 Eti bantta giddon, “I nuussi ogiyan odishiininne Xoos-
saa maxaafata birshshishin, nu wozanai mishettidi xuuget-
tibeennee?” yaagidi haasayettidosona.
33-34 Eti sohuwaara denddidi, Yerusalaame simmidosona;
tammanne isiini erissiyo ashkkaratinne etaara de7iyaageeti,
“Godai tumu denddiis; Simoonikka a be7iis” yaagiiddi issippe
shiiqi uttidaageeta demmidosona.
35 He naa77ati ogiyan hanidabaanne Yesuusi oittaa ment-
tiyo wode, eti a waati eridaakkonne etassi odidosona.

Yesuusi Ba Erissiyo Ashkkaratussi Beettiis
(Maatiyoosa 28:16-20; Marqqoosa 16:14-18; Yohaannisa 20:19-23; Yesuusi Kiittidoogeetu Oosuwaa 1:6-8)

36 Eti hegaa odishin, Yesuusi ba huuphen eta giddo yiidi
eqqidi, “Sarotettai inttessi gido” yaagiis.
37 SHin eti dagammidi yayyidosona. Qassi etassi moitillee
beettiyaabaa milatiis.
38 Milatin i eta, “Aissi dagammeetii? Intte wozanan aissi
sireetii?
39 Taani tana gididoogaa, ta kushiyaanne ta tohuwaa
be7ite; tana oiqqi xeellite; aissi giikko, moitillessi ashoinne
meqetti baawa; shin intte be7iyoogaadan, taassi de7ees”
yaagiis.
40 Hegaa yaagidi, ba kushiyaanne ba tohuwaa eta bessiis.
41 Hegee eta ufaissin, eti garamettidi, biron ammananau
danddayibeenna gishshau i, “Hagan aibakko inttessi miyoobi
de7ii?” yaagiis.
42 Xiixxido moliyaappe issi muxuwaanne eessaa
ililuwaappe eti ayyo immin,

43 ekkidi eta sinttan miis.
44 I eta, “Taani inttenaara de7aidda, ‘Muuse higgiyan,
hananabaa yootiyaageetu maxaafaaninne Daawita maza-
muriyaa maxaafan tabai xaafettidaagee ubbai polettanau
bessees’ yaagada, inttessi yootido yohoi hagaa” yaagiis.
45 He wode, Xoossaa maxaafati giyoogee etassi gelana
mala, eta wozanaa dooyiis.
46 Dooyidi, hagaadan yaagiis; “ ‘I waayettanaunne heez-
zantta gallassi haiquwaappe denddanau bessees.
47 Qassi nagaraappe simmiyoogeenne nagaraa atto giy-
oogee Yerusalaameppe doommidi, Aihuda gidenna asa ub-
baassi a sunttan odettanau bessees’ geetettidi xaafettiis.
48 Ha yohuwaassi intte markka.
49 Ta Aawai immana giidoogaa taani inttessi yeddana; shin
Xoossai saluwaappe yiya wolqqaa inttena afaladan maiz-
zana gakkanaassi, Yerusalaame kataman naagite” yaagiis.

Yesuusi Saluwaa Pude Kiyiis
(Marqqoosa 16:19-20; Yesuusi Kiittidoogeetu Oosuwaa 1:9-11)

50 Hegaappe guyyiyan, Biitaaniyaa giyo katamaa
gakkanaashin eta kaalettiis; ba kushiyaa sinttau yeddidi,
eta anjjiis.
51 Anjjiiddi etappe shaahettidi, saluwaa biis.
52 Eti ayyo goinnidi, daro ufaissan Yerusalaame simmi-
dosona.
53 Xoossaa galatiiddi, paccennan Beeta Maqidasiyan
de7idosona.

Yohaannisa Wonggeliyaa Mishiraachchuwaa

Gidduwaa Erissuwaa

Yohaannisi Yesuusa erissiiddi, asho maayidi asatu giddon beettida Xoossaa Qaalaa yaagiiddi shiishshees. Ha Wonggelee xaafettiiddi qassi, a nabbabiya asai Yesuusi asaa ashshiya xale gididi yaana yaagido Xoossaa Na7aa gidiyoogaa ammanana malanne an ammanido gaasuwan merinaa de7oi etayyo de7anaagaa eti erana mala xaafettiis (20:31).

Wonggeliyaayyo koiro shaahoi merinaabaa gidida Xoossaa qaalainne Yesuusinne issuwaa gidiyoogaa odi simmidi, Yesuusi ashshiyaagaa gididi yaana giido Xoossaa Na7aa gidiyoogaa bessiya dumma dumma malaatata shiishshees. Hegaappe kaallidi qassi ha malaatatuppe beettida aifiyaa odiya taariketi kaalloosona. Ha kifilee issi issi asai Yesuusan ammanidi, a kaalliyaageeta gididobaa odees; harati qassi a waani ixxidaakkonne waani ammanokko giidaakko odoosona. Miraafiyaa 13ppe biidi 17 gakkanaashin Yesuusi oiqettido omarssi ayyo a erissiyo ashkkaratuura ai keena mino gaitotettai de7iyaakko, qassi wonttetta galla kaqettanaassi etassi giigettiyo qaalaanne minttetto qaalaa haasayidoogaa yootoosona. Wurssetta miraafeti Yesuusi oiqettidobaanne pirddau shiiqidobaa, a kaqettaanne a dendduwaa, hegaadankka qassi dendduwaappe guyyiyan erissiyo ashkkaratussi i qonccido hanotaa odoosona.

SHaaramuxaidda oiqettida maccaasee taarikiyaa (8:1-11) haphaa giddon de7iya xiqisiyaa daro birshshettatinne beni maxaafati banttanan gujjokkona; harati qassi shiridi hara sohuwan gelissoosona.

Yohaannisi orddissidi bessiyoobai Yesuusa baggaara beettiya merinaa de7uwaa. Hagee coo imota gididi beettiya merinaa de7oi doommiyoogee ha77i nuuni de7iyo de7uwaana gidishin, ha de7uwaa banttabaa oottanau danddayiyaageeti Yesuusi oge, tumanne de7o gidiyoogaa ammaniyaageeta. Yohaannisa Wonggeliyaa hara wonggeletuppe dumma oottiyaagee Ayyaana yohotu tumatettaa asaassi odidi gelissanau, asai meezetidonne hachchi hachchi de7uwan go7ettiyo yohotun, hegeetikka, haattaa, oittaa, poo7uwaa, henttanchchaa, dorssata, woiniyaa turaanne woiniyaa aifiyaa milatiya leemisotun go7ettiyoogaa.

De7o Qaalaa

1 Qaalai koiro de7ees; qaalaikka Xoossaara issippe de7ees;
qassi qaalai Xoossaa.
2 Qaalai Xoossaara issippe koiro de7ees.
3 Xoossai ubbabaa qaalaa baggaara medhdhiis. Merettid-
abai ubbai i bainnan aibinne merettibeenna.
4 Aani de7oi de7ees; de7oi asau poo7o.
5 Poo7oi xuman poo7ees; xumai poo7uwaa xoonibeenna.
6 Xoossai kiittido issi asi de7ees; a sunttai Yohaannisa.
7 Asai ubbai poo7uwaa baggaara ammanana mala,
poo7uwaabaa markkattanau markka gididi yiis.
8 Poo7uwaabaa markkattanau i yiidoogaappe attin, i ba
huuphen poo7o gidenna.
9 Asa ubbau poo7issiya tumu poo7oi sa7aa yees.
10 Qaalai sa7an de7iis; Xoossai Qaalan sa7aa medhdhiis;
shin sa7ai a eribeenna.
11 I baageetukko yiis; shin aageeti a shiishshi
ekkibookkona.
12 SHin i bana shiishshi ekkida ubbatuyyo, ba sunttan
ammanidaageetuyyo, Xoossaa naata gidana mala, maataa
immiis.
13 Eti Xoossaappe yelettidoogaappe attin, asi yeliyo maaran
woi asa sheniyan woi attumaasa sheniyan yelettibookkona.
14 Qaalai asa gididi, nu giddon de7iis. Nuuni a
bonchchuwaa aaro kehatettainne tumatettai kumidoogaa
be7ida. Aawaayyo issi Na7aa xalaala gidida i ekkido
bonchchoi hagaa.
15 Yohaannisi abaa markkattiis; ba qaalaa xoqqu oottidi,
“Taani, ‘Taappe guyyeera yiyaagee taappe wolqqaamees;
aissi giikko, taappe i kase de7iis’ gaada markkattidoogee
hagaa” yaagiis.
16 Nuuni ubbai a kumetta aaro kehatettaappe anjjuwaa
ekkida.
17 Aissi giikko, Xoossai higgiyaa Muuse baggaara immiis;
shin aaro kehatettainne tumatettai Yesuus Kiristtoosa bag-
gaara yiis.
18 Xoossaa be7ida asi mulekka baawa; ba Aawaa lanqqiyan
de7iya issi Na7aa xalaalai abaa markkattiis.

Xammaqiya Yohaannisa Markkatettaa
(Maatiyoosa 3:1-12; Marqqoosa 1:1-8; Luqaasa 3:1-8)

19 Yerusalaamen de7iya Aihudati qeesetanne Leewata,
“Neeni oonee?” giidi Yohaannisa oichchana mala, Yohaan-
nisakko kiittin, Yohaannisi etau markkattido markkatettai
hagaa.

20 Yohaannisi, “Taani Kiristtoosa gidikke” yaagidi
geeshshidi markkattidoogaappe attin, markkattiyoogaa
ixxibeenna.
21 Eti, “Yaatin, neeni oonee? Neeni Eelaaseeyye?” yaagidi
oichchidosona.
Oichchin Yohaannisi, “Akkai gidikke” yaagiis.
Qassikka eti, “Neeni hananabaa yootiyaagee?” yaagidi
oichchidosona.
Oichchin Yohaannisi, “Akkai” yaagidi zaariis.
22 Yaatin, “Neeni oonee? Nuuni nuna kiittidaageetuyyo
yootana mala, neeni nebaa woigai?” yaagidosona.
23 Yohaannisi zaaridi, “Hananabaa yootiya Isiyaasi gi-
idoogaadan, bazzon ba qaalaa xoqqu oottidi,
‘Godaa ogiyaa sitti oottite!’
giya cenggurssai taagaa”
yaagiis.
24 Qassi Parisaaweti kiittido asati
25 Yohaannisa, “Neeni Kiristtoosa woi, Eelaasa woi hanan-
abaa yootiyaagaa gidana xayikko, yaatin aissi xammaqai?”
yaagidi oichchidosona.
26 Oichchin Yohaannisi zaaridi, “Taani haattan
xammaqais; shin intte erenna asi intte giddon eqqiis.
27 I taappe guyyeera yees. Taani a caammaa qashuwaa
birshshanaukka bessikke” yaagiis.
28 Hagee ubbai Yorddaanoosa SHaafaappe hefinttan Bi-
itaaniyaa giyo biittan, Yohaannisi xammaqiyoosan haniis.

Xoossaa Dorssaa

29 Yohaannisi wonttetta gallassi Yesuusi baakko yiishin
be7idi yaagiis; “Xoossaa dorssai, sa7aa nagaraa xaissiyaagee,
hageeho!
30 Taani, ‘Taappe guyyeera issi asi yaana; i taappe
wolqqaama; aissi giikko, taappe kase de7iis’ gaada
haasayidoogee hagaa.
31 I oonakko taani erikke; shin Israa7eela asau a qonccis-
sanaassi haattan xammaqaidda yaas” yaagiis.
32 Yohaannisi hagaadan yaagidi markkattiis; “Geeshsha
Ayyaanai saluwaappe haraphphedan wodhdhishiininne a
bolli uttishin, taani be7aas.
33 Taani a erikke; shin haattan xammaqanau tana kiit-
tidaagee, ‘Geeshsha Ayyaanai wodhdhidi, issi asa bolli ut-
tishin, neeni be7ana; Geeshsha Ayyaanan xammaqanaagee
a’ yaagidi taayyo yootiis.
34 Taani hegaa be7ada, Xoossaa Na7aa i gididoogaa
markkattais” yaagiis.

Yesuusa Kaallida Koiro Erissiyo Ashkkarata

35 Qassi wonttetta gallassi Yohaannisi ba erissiyo
ashkkaratuppe naa77atuura issippe eqqiis;
36 eqqidi Yesuusi aadhdhishin be7idi, “Xoossaa dorssai
hageeho!” yaagiis.
37 Yohaannisi erissiyo naa77u ashkkarati Yohaannisi giy-
oogaa siyidi, Yesuusa kaallidosona.
38 Yesuusi bana kaalliyaageeta guyye simmi be7idi, “Ai
koyeetii?” yaagidi oichchiis.
Eti zaaridi, “Rabii, neeni awan de7ai?” yaagidosona. “Ra-
bii” giyoogee “Tamaarissiyaagoo” giyoogaa.
39 Yesuusi eta, “Haa yiidi be7ite” yaagiis. Yaagin eti biidi,
i de7iyoosaa be7idosona; he gallassi eti sa7ai tammu saate
heera gidiyo gishshau, a matan pe7idosona.
40 Yohaannisi giidoogaa siyidi, Yesuusa kaallida naa77u
asatuppe issoi, Simoon PHeexiroosa ishaa Inddiraasa.
41 Inddiraasi koiro ba ishaa Simoonaara gaittidi, “Nuuni
Masiyaara gaittida” yaagiis. “Masiyaa” giyoogee “Kirist-
toosa” giyoogaa.
42 Inddiraasi Simoona Yesuusakko ekki ehiis.
Ehin Yesuusi Simoona be7idi, “Neeni Yoona na7aa
Simoona; ne sunttai Keefa gidana” yaagiis. “Keefa” giyoogaa
birshshettainne “PHeexiroosa” giyoogaa birshshettai
issuwaa; hegaa giyoogee “SHuchchaa” giyoogaa.

Yesuusi Piliphphoosanne Naatinaa7eela Xeegiis

43 Wonttetta gallassi Yesuusi Galiila giyo biitti baanau qofaa
qachchiis; i Piliphphoosaara gaittidi, “Tana kaalla!” yaagiis.
44 Piliphphoosi Inddiraasinne PHeexiroosi de7ido Beeta-
saida giyo katamaappe yiida asa.
45 Piliphphoosi Naatinaa7eelaara gaittidi, “Higgiyaa
maxaafan Muusee abaa xaafidogaa, qassi hananabaa
yootiyaageetikka abaa xaafido Yooseefa na7aa Yesuusaara,
Naazireete kataman de7iyaagaara, nuuni gaittida” yaagiis.
46 Naatinaa7eeli zaaridi, “Naazireete katamaappe payyabi
kiyanau danddayii?” yaagiis.
Yaagin Piliphphoosi, “Yaada be7a” yaagiis.
47 Naatinaa7eeli baakko yiyaagaa Yesuusi be7idi, “Genee
bainna tumu Israa7eela asi hagaa!” yaagiis.
48 Yaagin Naatinaa7eeli Yesuusa, “Neeni tana awan erai?”
yaagiis.
Yesuusi zaaridi, “Piliphphoosi nena xeesanaappe kase,
neeni balasiyaa giyo mittaa garssan de7ishin, taani nena
be7aas” yaagiis.
49 Naatinaa7eeli zaaridi, “Tamaarissiyaagoo, neeni Xoos-
saa Na7aa! Neeni Israa7eela kawuwaa!” yaagiis.

50 Yaagin Yesuusi, “Taani nena balasiyo giyo mittee garssan
be7aas giido gishshau ammanai? Neeni hagaappe aadhd-
hiyaabaa be7ana!” yaagiis.
51 Qassikka Yesuusi, “Taani intteyyo tumaa odais; saloi
dooyettin, Xoossaa kiitanchchati ta bolli, Asa Na7aa bolli,
pude kiyishiininne duge wodhdhishin, intte be7ana” yaagiis.

2

Yesuusi Galiila Biittan, Qaana Kataman Bullachchaasaa Biis

1 Heezzantto gallassi Galiila biittan Qaana giyo kataman
bullachchi bullashettiis; Yesuusa aayyiyaa he bullachchan
de7ausu.
2 Yesuusikka ba erissiyo ashkkaratuura issippe he bul-
lachchaa xeesettiis.
3 Woiniyaa eessai wuriichchin, Yesuusa aayyiyaa Yesuusa,
“Etau woiniyaa eessai wuriichchiis” yaagaasu.
4 Yesuusi zaaridi, “Ha maccaasee, nena gattiyaabi aibee? Ta
wodee birooni gakkibeenna” yaagiis.
5 Yesuusa aayyiyaa ashkkarata, “I intteyyo odiyoobaa aiba
gidikkonne oottite” yaagaasu.
6 Aihudati haimaanootiyau oottiyoogaadan, meechchaa
wogaayyo issoi issoi heezzu heezzu oto oiqqiya usuppun
shuchcha baattati hegan de7oosona.
7 Yesuusi ashkkarata, “Baattatun haattaa kunttite” yaagiis;
yaagin eti baattatuyyo doonaa gakkanaassi haattaa kuntti-
dosona.
8 Yesuusi eta, “Ha77i duuqqidi, bullachchaa alaafiyau im-
mite” yaagiis; eti ayyo efiidi immidosona.
9 Bullachchaa alaafee woine eessa gidida haattaa ganxxi
xeellidi, auppe yiidaakkonne eribeenna; shin haattaa kunt-
tida ashkkarati eroosona. Bullachchaa alaafee machchiyo
ekkiyaagaa xeesidi,
10 “Ooninne aife woine eessaa asaa kasetidi ushshees; yaa-
tidi bullachchaasai daro uyidoogaappe guyyiyan, qiraariyaa
ushshees. SHin neeni aife woine eessaa hanno gakkanaassi
wotta bayadasa!” yaagiis.
11 Yesuusi ba oottido wolqqaama malaatatuppe hagaa
koiruwaa Galiila biittan Qaana giyo kataman oottiis; hegan
ba bonchchuwaa qonccissiis. Qassi erissiyo ashkkaratikka a
ammanidosona.
12 Hegaappe guyyiyan, Yesuusi ba aayeera, ba ishanttuu-
ranne ba erissiyo ashkkaratuura issippe Qifirinaahooma
giyo katamaa biis; biidi amarida gallassaa takkiis.

Yesuusi Woosa Keettan Zal77iyaageeta Kessiis
(Maatiyoosa 21:12-13; Marqqoosa 11:15-17; Luqaasa 19:45-46)

13 Aihudati bonchchiyo Paasikaa Baalaa gallassai matattin,
Yesuusi Yerusalaame biis.
14 Biidi Beeta Maqidasiyan miizzaa, dorssaanne haraph-
phiyaa baizziya asaa demmiis; qassi harati bantta oidiyan
uttidi, miishshaa laammiyaageeta demmiis.
15 I golaa xurqqayyiyaa dooqqidi, eta ubbaa dorssaaranne
miizzaara Beeta Maqidasiyaappe kare kessidi yedettiis. Mi-
ishshaa laammiyaageetu xaraphpheezaakka aatti yeggidi,
eta miishshaa laaliis.
16 Haraphphiyaa baizziyaageeta i, “Ha haraphpheta ha-
gaappe kessite; ta Aawaa keettaa giya oottoppite!” yaagiis.
17 Erissiyo ashkkarati Xoossaa maxaafan, “Taani ne keettau
mishettiyo mishoi tana tamadan xuuggees” geetettidi xaafet-
tidaagaa hassayidosona.
18 Hegaappe guyyiyan, Aihudati zaaridi, “Neeni hagaa oot-
tana danddayiyoogau nuna ai malaata bessuutee?” yaagi-
dosona.
19 Yaagin Yesuusi, “Ha Beeta Maqidasiyaa qolite; taani
heezzu gallassan zaarettada keexxana” yaagiis.
20 Qassikka Aihudati, “Ha Beeta Maqidasiyaa keexxanau
oitamanne usuppun laittaa ekkiis; shin neeni heezzu gallas-
san keexxuutee?” yaagidosona.
21 SHin i haasayiyo Beeta Maqidasee ba asatettaa.
22 Hegaa gishshau, Yesuusi haiquwaappe denddi-
doogaappe guyyiyan, erissiyo ashkkarati i hegaa giidoogaa
hassayidosona. Qassi eti Xoossaa maxaafaagaanne Yesuusi
haasayidoogaa ammanidosona.
23 Paasikaa bonchchiyoosan Yesuusi Yerusalaamen
de7ishin, i oottido malaataa be7idi, daro asai a ammaniis.
24 SHin Yesuusi he asaa ubbaa eriyo gishshau, eta am-
manibeenna.
25 Asabaa ooninne ayyo markkattana mala koyibeenna;
aissi giikko, asa wozanan aibi de7iyaakko, i ba huuphen
erees.

3

Yesuusanne Niqoodimoosa

1 Parisaawetu baggan Aihudatuyyo halaqa gidiya Niqood-
imoosa giyo issi bitanee de7ees.
2 Niqoodimoosi qammi Yesuusakko yiidi, “Tamaarissiyaa-
goo, neeni Xoossai kiittido tamaarissiyaagaa gidiyoogaa nu-
uni eroos; aissi giikko, Xoossai aara de7iyo asappe attin, ha

neeni oottiyo wolqqaama malaatata oottanau danddayiya
asi baawa” yaagiis.
3 Yaagin Yesuusi zaaridi, “Taani neeyyo tumaa odais;
ooninne naa77antto yelettana xayikko, Xoossaa kawotettaa
be7anau danddayenna” yaagiis.
4 Niqoodimoosi, “Cima asi waanidi naa77antto yelettanau
danddayii? Ba aayee uluwaa simmi gelidi, naa77anttuwaa
yelettanau asi danddayii?” yaagiis.
5 Yesuusi zaaridi, “Taani neeyyo tumaa odais; ooninne
haattaappenne Geeshsha Ayyaanaappe yelettana xayikko,
Xoossaa kawotettaa gelanau danddayenna.
6 Asappe yelettidaagee asa; Ayyaanaappe yelettidaagee
ayyaana;
7 ‘Intte naa77antto yelettanau bessees’ gaada taani intteyyo
odido gishshau, neeni garamettoppa.
8 Carkkoi ba koyidosaa carkkees. Neeni a kooshinchchaa
siyaasa; shin i auppe yiyaakko woi au biyaakko, neeni er-
akka. Ayyaanaappe yelettida ubbai hegaa mala” yaagiis.
9 Yaagin Niqoodimoosi, “Hagee waanidi hananau dand-
dayii?” yaagidi oichchiis.
10 Yesuusi zaaridi, “Neeni Israa7eelata tamaarissiyaagaa
gidaidda hagaa erikkii?
11 Taani neeyyo tumaa odais; nuuni eriyoogaa haasay-
oosinne be7idoogaa markkattoos; shin nuuni markkattiy-
oogaa intte ekkekketa.
12 Taani intteyyo sa7aabaa yootin, intte ammanennaageeta
gidikko, saluwaabaa yootin waani ammanuuteetii?
13 Saluwaappe wodhdhida taappe Asa Na7aappe attin,
saluwaa kiyidabi ooninne baawa; saluwan de7iya Asa Na7ai
tana” yaagiis.
14-15 Muusee bazzon shooshshaa kaqqidoogaadan, tana
ammanida ubbai merinaa de7uwaa ekkana mala, taani Asa
Na7ai kaqettanau bessees.
16 Xoossaa Na7aa ammaniya ubbai merinaa de7uwaa
ekkanaappe attin, xayenna mala, Xoossai ha sa7aa keehi
siiqido gishshau, ba mexi issi Na7aa immiis.
17 Aissi giikko, Xoossai ba Na7aa ha sa7aa pirddanau kiit-
tibeenna; shin sa7aa a baggaara ashshanau kiittiis.
18 Na7aa ammaniya ooninne pirddettenna; shin Na7aa am-
manenna ooninne, Xoossaa Na7aa issuwaa ammanibeenna
gishshau, ha77ikka pirddetti uttiis.
19 Asaa bolli pirddiyo pirddai hagaa; poo7oi sa7aa yiis; shin
asaa oosoi iita gidiyo gishshau, asai poo7uwaappe aattidi,
xumaa siiqees.

20 Iitabaa oottiya ooninne poo7o ixxees; aissi giikko, ba
oosoi qonccenna mala, poo7uwaakko shiiqenna.
21 SHin tumaa oottiya ooninne Xoossai azazidoogaadan,
i oottidoogaa poo7oi qonccissana mala, poo7uwaakko shi-
iqees.

Yesuusanne Xammaqiya Yohaannisa

22 Hegaappe guyyiyan, Yesuusinne erissiyo ashkkarati Yi-
hudaa biitti biidosona; Yesuusi he biittan etaara amarida
wodiyaa uttidi, asaa xammaqiis.
23 Qassi Yohaannisi Saleema matan de7iya Henoona giy-
oosan gooba haattai de7iyo gishshau, asaa xammaqees; asai
yi yiidi xammaqettees.
24 Yohaannisi biron qashettiichchibeenna.
25 Hegaappe guyyiyan, Yohaannisi erissiyo ashkkaratinne
amarida Aihudati meechchaabaa palamettidosona.
26 Eti Yohaannisakko biidi, “Tamaarissiyaagoo,
Yorddaanoosa SHaafaappe hefinttan nenaara de7iyaagee,
neeni abaa markkattidoogee, be7a ha77i xammaqees; asai
ubbaikka akko bees” yaagidosona.
27 Yohaannisi zaaridi, “Xoossai immana xayikko, asi ainne
ekkanau danddayenna.
28 ‘Taani Kiristtoosa gidikke; shin taani appe sinttau kiitet-
taas’ giidoogau taayyo intte intte huuphen markka.
29 Bullachchiyo maccaasiyaa de7iyo urai bullachchiyaa-
gaa; he bullachchiyaagaa laggee eqqidi, i giyoogaa siyiyaagee
bullachchiyaagaa haasayan daro ufaittees. Hegaa gishshau,
hagee ta ufaissai polettiis.
30 I gitatana bessees; taani qassi guuxxana bessees” yaagiis.
31 Bollappe yiyaagee ubbaappe bolla. Sa7aappe beetti-
daagee sa7aabaa; i qassi sa7aabaa haasayees. Saluwaappe
yiyaagee ubbaappe bolla.
32 I ba be7idobaanne siyidobaa markkattees; shin a
markkatettaa ekkiyai baawa.
33 A markkatettaa ekkiya ooninne Xoossai tumanchcha
gidiyoogaa hegan markkattees.
34 Xoossai kiittidoogee Xoossaa qaalaa yootees; aissi giikko,
Xoossai ba Geeshsha Ayyaanaa palahissidi immees.
35 Xoossai ba Na7aa siiqees; siiqidi ubbabaa a kushiyan
wottiis.
36 Na7aa ammaniya urau merinaa de7oi de7ees;
shin Na7aa ammanennaagaa bolli Xoossaa hanqqoi
de7anaagaappe attin, i de7o be7enna.

4

Yesuusanne Samaariyaappe Yiida Issi Maccaasiyo

1-3 Yesuusi Yohaannisaagaappe dariya kaalliyaageeta
baakko shiishsheesinne xammaqees giyoogaa Parisaaweti
siyidoogaa Yesuusi erido wode, Yihudaappe aggidi, Galiila
biis; gidikkokka, erissiyo ashkkarati xammaqidoogaappe
attin, Yesuusi ba huuphen oonanne xammaqibeenna.
4 Galiila biiddi, Samaariyaara aadhdhanaagee a
ashshennabaa gidiis.
5 Hegaa gishshau, Yaaqoobi ba na7aa Yooseefayyo immido
gadiyaa matan de7iya Sikaara giyo Samaariyaa katamaa biis.
6 He sohuwan Yaaqooba haattaa ollai de7ees; Yesuusi
hemetan daafuridi, he haattaa ollaa matan uttiis. He wode
sa7ai usuppun saate heera.
7 Samaariyaa katamaa maccaasa issinniyaa haattaa du-
uqqanau yaasu; Yesuusi he maccaasiyo, “Tana haattaa
ushsharkkii!” yaagiis.
8 Yesuusi erissiyo ashkkarati quma shammanau katamaa
biidosona.
9 He maccaasiyaa zaarada, “Neeni Aihuda asa gidaidda,
Samaariyaa maccaasa gidiya tana, waata haattaa ushsha
gai?” yaagaasu; aissi giikko, Aihudati Samaaretuura giiget-
tokkona.
10 Yesuusi zaaridi o, “Neeni Xoossai immiyoobaanne
qassi nena haattaa ushsha giyaagee oonakko eriyaabaa
gidiyaakko, a woossana shin; i neeyyo de7o haattaa immana”
yaagiis.
11 Maccaasiyaa zaarada, “Godau, neeyyo duuqqiyoobi
baawa; ollaikka ziqqa. Yaatin, de7o haattaa auppe ekkuutee?
12 Nuuyyo ha haattaa ollaa immida nu aawaa Yaaqoobappe
neeni gitatai? I, a naatinne a mehee hagaappe uyidosona”
yaagaasu.
13 Yaagin Yesuusi, “Ha haattaappe uyida ooninne
naa77anttuwaa saamettana.
14 SHin taani immana haattaa uyiya ooninne mulekka
saamettenna. Taani immana haattai he aawu giddon meri-
naa de7uwau pulttiya pultto gidana” yaagiis.
15 Maccaasiyaa zaarada, “Godau, taani saamettenna
malanne haattaa tikkanaukka ha sohuwaa yeenna mala,
taayyo he haattaa imma!” yaagaasu.
16 Yaagin Yesuusi o, “Baada ne azinaa xeesada haa ya”
yaagiis.
17 Maccaasiyaa zaarada, “Tau azini baawa” yaagaasu.
Yaagin Yesuusi o, “Tau azini baawa giyoogaa balabaakka.
18 Neeni ichchashu azinaa geladasa; ha77i nenaara de7iya
bitanee ne azina gidenna. Neeni ha77i tau odidoogee tuma”
yaagiis.

19 Maccaasiyaa zaarada, “Godau, neeni hananabaa
yootiyaagaa gidennan aggakka;
20 nu aawati ha deriyan goinnidosona; shin Aihudati
intte asi Xoossau goinnanau bessiya sohoi Yerusalaameena
yaageeta” yaagaasu.
21 Yaagin Yesuusi, “Ha maccaasee tana ammana; ha de-
riyan woi Yerusalaamen Aawaayyo intte goinnenna wodee
yaana.
22 Intte Samaariyaa asai intte erennabau goinneeta; atotet-
tai Aihudatuppe yiyo gishshau, nuuni Aihudati nu eriyoogau
goinnoos.
23 SHin Aawau tumaappe goinniyaageeti ayyaanaaninne
tumatettan goinniyo wodee matattiis; ha77ikka
gakkiichchiis. Aissi giikko, asi baayyo goinnana mala, Aawai
koyiyoogeeti hageetu malaa.
24 Xoossai ayyaana; qassi au goinniyaageeti
ayyaanaaninne tumatettan goinnanau bessees” yaagiis.
25 Maccaasiyaa zaarada, “Kiristtoosa giyo masee yaanaa-
gaa taani erais. I yiyo wode nuuyyo ubbabaa yootana”
yaagaasu.
26 Yaagin Yesuusi, “Ha nenaara haasayiya taani a” yaagiis.
27 Hinno eti haasayishin, Yesuusi erissiyo ashkkarati bi-
idosaappe simmidosona. Yesuusi maccaaseera haasay-
ishin, eti be7idi daro garamettidosona; shin maccaasiyo, “Ai
koyai?” giidai woi Yesuusa, “Iira aissi haasayai?” giidai
ooninne baawa.
28 Hegaappe guyyiyan, maccaasiyaa ba haatta otuwaa agga
bayada, guyye katamaa baasu; baada asau,
29 “Taani oottidobaa ubbaa taayyo yootida bitaniyaa
be7anau hinddite; hegee Kiristtoosa gidanddeeshsha?”
yaagaasu.
30 Asai katamaappe kiyidi, Yesuusakko biis.
31 Hegee hanishin, erissiyo ashkkarati Yesuusa, “Guuttabaa
markkii!” yaagidi woossidosona.
32 SHin i, “Taayyo intte erenna qumai taani maanaagee
de7ees” yaagiis.
33 Hegaa gishshau, erissiyo ashkkarati bantta giddon,
“Ayyo miyoobaa ehiida asi de7anddeeshsha?” yaagidosona.
34 Yaagin Yesuusi etau, “Ta qumai tana kiittidaagee koyiy-
oobaa oottanaagaanne a oosuwaa polanaagaa.
35 Intte, ‘Oiddu aginappe guyyiyan, kattai cakettana’
geekketiiyye? Taani intteyyo odais; goshshaa loitti xeellite;
kattai cahaa bessiis.
36 Zeriyaageenne cakkiyaagee issippe ufaittana mala,
cakkiyaagee damoozaa ekkeesinne kattaa merinaa de7uwau
shiishshees.

37 Aissi giikko, ‘Issoi zerees; qassi issoi cakkees’ giyo
haasayai tuma.
38 Intte daafuribeennaagaa cakkana mala, taani inttena
kiittaas; harati ootti daafuridosona; intte haratu daafuran
gelideta” yaagiis.
39 Maccaasiyaa, “I taani oottido ubbabaa yootiis” gaada
markkattido gishshau, he kataman de7iya Samaariyaa
asaappe daroi Yesuusa ammaniis.
40 Samaariyaa asai Yesuusakko yiido wode, bantta matan
takkana mala, Yesuusa woossidosona; woossin i yaani
naa77u gallassaa uttiis.
41 I yootiyo qaalaa gishshau, kaseegaappe daro asai am-
maniis;
42 qassi eti maccaasiyo, “Nuuni nu huuphen i giyoogaa
siyidi ammanidoogaappe attin, neeni markkattido
gishshassa gidenna; qassi i tumu ha sa7aa ashshiyaagaa
gidiyoogaakka nuuni eroos” yaagidosona.

Yesuusi Issi Halaqaa Na7aa Pattiis

43 Naa77u gallassappe guyyiyan, Yesuusi yaappe kiyidi,
Galiila biitti biis.
44 Aissi giikko, Yesuusi ba huuphen, “Hananabaa
yootiyaagee ba biittan bonchchettenna” yaagiis.
45 Yesuusi Galiila gakkido wode, Galiila asai a mokkiis;
aissi giikko, Paasikaa bonchchiyo gallassi eti Yerusalaamen
de7iyo gishshau, i oottido ubbabaa be7idosona.
46 Yesuusi haattaa woine eessa kessido, Galiilan de7iya
Qaana katamaa biis. Qifirinaahooman a na7ai sahettiyo
kawo keettan oottiya issi halaqai de7ees.
47 Yesuusi Yihudaappe Galiila yiidoogaa he halaqai siyidi,
akko yiis. Yiidi haiquwau matida ba na7aa biidi pattana
mala, Yesuusa woossiis.
48 Yesuusi halaqaa, “Xoossai oottiyo malaataanne garamis-
siyaabaa be7ennan de7iiddi, intte mulekka ammanekketa”
yaagiis.
49 Halaqai zaaridi, “Godau, ta na7ai haiqqennan de7ishin,
tanaara hinddarkkii” yaagiis.
50 Yaagin Yesuusi, “Ba; ne na7ai paxana!” yaagiis.
He halaqai Yesuusi giidoogaa ammanidi, aggidi biis.
51 I ba soo biishin, a ashkkarati aara ogiyan gaittidi a, “Ne
na7ai paxa de7ees” giidosona.
52 I ba ashkkarata ba na7au ai saatiyan kehidaakkonne
oichchin eti, “Zine laappun saatiyan mishoi a aggiis” yaagi-
dosona.

53 Yaagin na7aa aawai Yesuusi baayyo, “Ne na7ai paxana”
giidoogee likke he saatiyaana gididoogaa hassayiis. Hegaa
gishshau, inne a so asai ubbai ammaniis.
54 Hagee Yesuusi Yihudaappe Galiila yiidi oottido
naa77antto wolqqaama malaataa.

5

Yesuusi Issi Gundda Bitaniyaa Pattiis

1 Hegaappe guyyiyan, Yesuusi Aihudati bonchchiyo
baalaayyo Yerusalaame biis.
2 Yerusalaamen dorssaa penggiyaa matan Ibraisxxe qaalan
Beetasaida giyo dagatti uttida haattai de7ees; he dagatti ut-
tida haattaa yuuyi aadhdhida ichchashu baranddai de7ees.
3 Hegan haattai qaaxxiyoogaa naagiya daro harggan chcha
asati, qooqeti, wobbetinne silati zin77i uttidosona.
4 Aissi giikko, issi issitoo Godaa kiitanchchai dagattida
haattaakko biidi, haattaa qaattees; haattai qaaxxidoogaappe
guyyiyan, koiro gelida urai bana oiqqida ai harggiyaappekka
paxees.
5 He sohuwan hasttamanne hosppun laitta sahettida issi
bitanee de7ees.
6 He bitanee hegan zin77idaagaa Yesuusi be7idi, qassi daro
wodiyaa sahettidoogaa eridi bitaniyaa, “Paxanau koyai?”
yaagiis.
7 Sahettiya bitanee zaaridi, “Godau, haattai qaaxxiyo wode,
tana dagattida haattan yeggiya asi baawa; shin taani gelana
haniyo wode, hara urai taappe kasetidi geliichchees” yaagiis.
8 Yaagin Yesuusi a, “Dendda eqqa; ne arssaa tookkada ba”
yaagiis.
9 Bitanee sohuwaarakka paxi aggiis; ba arssaa tookkidi biis.
Hegee hanidoogee Sambbata gallassaana.
10 Hegaa gishshau, Aihudati paxida bitaniyaa, “Hachchi
sa7ai Sambbata; neeni ne arssaa tookkiyoogee higge gi-
denna” yaagidosona.
11 SHin bitanee, “Tana pattidaagee, ‘Ne arssaa tookkada ba’
yaagiis” yaagidi etau zaariis.
12 Eti a, “Nena, ‘Ne arssaa tookkada ba’ giidaagee i oonee?”
yaagidi oichchidosona.
13 SHin Yesuusi he sohuwan daro asai de7iyaagaa giddo
gelidi geemettido gishshau, bitanee bana pattida asi oon-
akkonne erenna.
14 Yesuusi guyyeppe he bitaniyaa Beeta Maqidasiyan
demmidi, “Be7a, neeni paxadasa; hagaappe iitabai nena
gakkenna mala, naa77antto nagara oottoppa” yaagiis.
15 Hegaappe guyyiyan, bitanee biidi, bana pattidaagee
Yesuusa gididoogaa Aihudatuyyo odiis.

16 Yesuusi hagaa Sambbatan oottido gishshau, Aihudati
Yesuusa waisuwaa doommidosona.
17 Yesuusi zaaridi etayyo, “Ta Aawai ubba wode oottees;
taanikka oottanau bessees” yaagiis.
18 Hegaa gishshau, Yesuusi Sambbata gallassaa
bonchchenna gishsha xalaalaassa gidennan, bana Xoossaara
giigissidi, “Xoossai ta Aawaa” giido gishshau, Aihudati a
woranau kaseegaappe minttidi koyoosona.

Xoossaa Na7aa Maataa

19 Yesuusi zaaridi etau, “Taani intteyyo tumaa odais; Na7ai
barkka ainne oottenna. I ba Aawai oottishin be7iyoogaa
xalaalaa oottees; Aawai oottiyoogaa Na7aikka oottees.
20 Aissi giikko, Aawai ba Na7aa siiqees; qassi i oottiyo
ooso ubbabaa ba Na7aa bessees. Intte garamettana mala, i
hagaappe aadhdhiya oosuwaakka ba Na7aa bessana.
21 Aissi giikko, Aawai haiqqidaageeta haiquwaappe dent-
tidi, paxa wottiyoogaadan, Na7aikka qassi ba siiqiyoogeeta
paxa wottees.
22-23 Asai ubbai Aawaa bonchchiyoogaadan, Na7aakka
bonchchana mala, Aawai pirdda ubbaa Na7au
immidoogaappe attin, i oonanne pirddenna; Na7aa
bonchchenna uri, Na7aa kiittida Aawaakka bonchchenna.
24 “Taani intteyyo tumaa odais; ta qaalaa siyiyaagaunne
tana kiittidaagan ammaniyaagau merinaa de7oi de7ees.
Haiquwaappe de7uwau i pinnidoogaappe attin, pirddet-
tenna.
25 Taani intteyyo tumaa odais; haiqqida asai Xoossaa Na7aa
cenggurssaa siyiyo wodee yaana; ha77ikka yees. He ceng-
gurssaa siyiyaageeti paxa de7ana.
26 Aissi giikko, Aawai banan de7oi de7iyoogaadan, ba
Na7aanikka de7oi de7ana mala oottiis.
27 Aawai Na7aayyo pirddiyo maataa immiis; aissi giikko,
Na7ai Asa Na7aa.
28 “Hagan garamettoppite; aissi giikko, duufuwan
de7iyaageeti a cenggurssaa siyiyo wodee yees.
29 Siyidi eti duufuwaappe gaxi kiyana; lo77obaa ootti-
daageeti de7anau denddana; qassi iitabaa oottidaageeti pird-
dettanau denddana.

Yesuusassi Markkattida Asata

30 “Taani tarkka ainne oottanau danddayikke; Xoossai tau
odidoogaadan pirddais. Ta pirddai tuma; aissi giikko, taani
tana kiittidaagee dosiyoobaa oottiyoogaappe attin, taani
dosiyoogaa oottikke.
31 “Taani tabaa markkattikko, ta markkatettai tuma gi-
denna.

32 Tabaa markkattiya harai de7ees; qassi i tabaa markkat-
tiyoogee tuma gidiyoogaa taani erais.
33 “Intte Yohaannisakko asa kiittin, i tumau markkattiis.
34 Taani hegaa inttena attona gaada giyoogaappe attin, asa
markkatetti tana koshshiina gidenna.
35 Yohaannisi muqaaddadan, eexxiisinne poo7issiis; qassi
intte amarida wodiyaa a poo7uwan ufaittanau koyideta.
36 “SHin tau Yohaannisaagaappe aadhdhiya markkatettai
de7ees; aissi giikko, taani wurssanau Aawai taayyo immido
oosoi, ha taani oottiyoogee, Aawai tana kiittidoogaa tabaa
markkattees.
37 “Qassi tana kiittida Aawaikka ba huuphen tabaa
markkattees. Intte a cenggurssaa mulekka siyibeekketa;
a meraakka be7ibeekketa.
38 I kiittidoogaa intte ammanenna gishshau, a qaalai intte
wozanan baawa.
39 “Xoossaa maxaafatuppe merinaa de7uwaa
demmiyoobaa intteyyo milatin, eta xanna7eeta; etikka tabaa
markkattoosona.
40 SHin de7uwaa demmanau taakko yiyoogaa intte
koyekketa.
41 “Asi tana bonchchanaagaa koyikke.
42 SHin taani intte wozanan Xoossaa siiqoi bainnaagaa
erais.
43 Taani ta Aawaa sunttan yaas; shin tana mokkibeekketa.
Hara asi ba sunttan yiyo wode, a mokkeeta.
44 Intte issoi issuwaa bonchcheeta; shin issi Xoossaappe
yiya bonchchuwaa koyekketa. Yaatin, waanidi ammananau
danddayeetii?
45 “Taani Aawan inttena mootiyoobaa intteyyo milatoppo;
inttena intte demmana giidi ufaissan naagiyo Muusee
mootana.
46 Intte Muusa ammanidabaa gidiyaakko, tanakka am-
manana; aissi giikko, tabaa xaafidai a.
47 SHin intte i xaafidoogaa ammanennan ixxikko, taani
giyoogaa waanidi ammanuuteetii?” yaagiis.

6

Yesuusi Ichchashu SHa7u Asaa Miziis
(Maatiyoosa 14:13-21; Marqqoosa 6:30-44; Luqaasa 9:10-17)

1 Hegaappe guyyiyan, Yesuusi Galiila abbaappe woi
Xibiriyaadoosa abbaappe hefintti pinniis.
2 I hargganchchatu bolli oottido wolqqaama malaataa
be7ido gishshau, daro asai a kaalliis.
3 Yesuusi deriyaa kiyidi, yaani ba erissiyo ashkkaratuura
issippe uttiis.

4 Aihudati bonchchiyo Paasikaa gallassai gakkiis.
5 Yesuusi sinttaukko xeellidi, daro asai baakko yiyaagaa
be7iis; be7idi Piliphphoosa, “Ha asaa ubbaa mizanau gidiya
qumaa auppe shammanee?” yaagiis.
6 I hegaa Piliphphoosa paaccanau giis; aissi giikko, i ba
huuphen ai oottanaakkonne erees.
7 Piliphphoosi zaaridi Yesuusa, “Huuphiyan huuphiyan,
harai atto issi issi barssa gattanau, naa77u xeetu biran sham-
mido oittaikka gidenna” yaagiis.
8 Qassi Yesuusi erissiyo ashkkaratuppe issoi, Simoon PHe-
exiroosa ishai Inddiraasi,
9 “Bangga oitta ichchashainne naa77u molee de7iyo issi
na7ai hagan de7ees; shin ha asa ubbau hegee ai maadda-
nee?” yaagiis.
10 Yesuusi erissiyo ashkkarata, “Asaa utissite” yaagiis. He
sohuwan daro maatai de7ees. Asai ubbai uttiis; attumaasaa
qoodai ichchashu sha7aa gidana.
11 Yesuusi oittaa ekkiis; Xoossaa galatidi, hegan uttida
asaayyo gishiis. Moliyaakka hegaadan oottiis; oottin asai ba
koyidoogaa keenaa miis.
12 Eti ubbai kallidoogaappe guyyiyan, Yesuusi ba erissiyo
ashkkarata, “Issibaikka moorettenna mala, attida xarzzaa
shiishshite” yaagiis.
13 Hegaa gishshau, eti ubbaakka shiishshidosona; asai mi-
ishin attida bangga oittaa xarzzaa shiishshidi, tammanne
naa77u samppaa kunttidosona.
14 Asai Yesuusi oottido wolqqaama malaataa be7ido wode,
“Hagee tumaappe ha sa7aa yaana giido hananabaa yootiyaa-
gaa” yaagidosona.
15 Eti yiidi bana oiqqidi, wolqqan kawo oottanau haniy-
oogaa Yesuusi eridi, barkka deriyaa bolli naa77anttuwaa
kiyiis.

Yesuusi Abbaa Bollan Hemettidi Biis
(Maatiyoosa 14:22-33; Marqqoosa 6:45-52)

16 Sa7ai omarido wode, Yesuusi erissiyo ashkkarati ab-
baakko biidosona;
17 wolwoluwan gelidi, abbaa pinnidi, Qifirinaahooma bi-
idosona. Sa7aikka qammiichchiis; shin Yesuusi biron etakko
yibeenna.
18 Wolqqaama carkkoi carkkido gishshau, abbai qaaxxees;
19 ichchashu woikko usuppun kilo meetire gidiyaagaa
keenaa eti abbaa shaaroogaappe guyyiyan, Yesuusi abbaa
bollaara hemettiiddi yiyaagaa be7idi yayyidosona.
20 SHin i, “Yayyoppite; tanattennee!” yaagiis.

21 Eti wolwoluwan a gelissanau koyidosona;
sohuwaarakka wolwoloi eti biyoosaa abbaa gaxaa gakki
aggiis.

Yesuusi De7o Oittaa

22 Wonttetta gallassi, abbaappe hefinttaara attida daro asai
issi wolwolo xalaalai de7iyaagaa be7iis; Yesuusi ba erissiyo
ashkkaratuura wolwoluwan gelidi, etaara beennan, eti bant-
tarkka biidoogaa akeekidosona.
23 SHin Xibiriyaadoosappe hara wolwoloti Yesuusi Xoossaa
galatin, asai oittaa miidosaa heeraa yiidosona.
24 Asai Yesuusi woi erissiyo ashkkarati hegan bainnaa-
gaa be7idi, Yesuusa koyanau wolwoluwan gelidi, Qifirinaa-
hooma biidosona.
25 Asai Yesuusa abbaappe hefinttan demmido wode,
“Tamaarissiyaagoo, hagaa aude yaadii?” yaagiis.
26 Yaagin Yesuusi zaaridi, “Taani intteyyo tumaa odais;
intte tana koyiyoogee oittaa miido gishshassanne kallido
gishshassa gidiyoogaappe attin, wolqqaama malaata be7ido
gishshassa gidenna.
27 Merinaa de7o qumau, taani Asa Na7ai intteyyo im-
manaagau, oottiteppe attin, samiya qumau oottoppite; aissi
giikko, Aawai Xoossai a bolli gido giyo paramaa parami wot-
tiis” yaagiis.
28 Hegaappe guyyiyan eti, “Nuuni Xoossaa oosuwaa oot-
tanau ai oottanee?” yaagidi Yesuusa oichchidosona.
29 Oichchin Yesuusi zaaridi, “Intte oottana mala, Xoossai
koyiyo oosoi hagaa; i kiittidoogaa ammanite” yaagiis.
30 Eti zaaridi, “Nuuni be7idi, nena ammanana mala, ai
wolqqaama malaata oottuutee? Ai oottuutee?
31 Xoossaa maxaafai, ‘Eti maanau saluwaappe oittaa im-
miis’ giyoogaadan, nu aawati bazzon mannaa miidosona”
yaagidosona.
32 Yaagin Yesuusi, “Taani intteyyo tumaa odais;
intteyyo saluwaappe tumu oittaa immiyaagee ta Aawaa
gidiyoogaappe attin, intteyyo saluwaappe oittaa immidaagee
Muusa gidenna.
33 Aissi giikko, Xoossaa oittai saluwaappe wodhdhiyaagee
sa7au de7uwaa immees” yaagiis.
34 Eti zaaridi, “Godau, nuuyyo he oittaa ubba wode imma”
yaagidosona.
35 Yaagin Yesuusi, “Taani de7o oitta; taakko yiya urai
mulekka namisettenna. Qassi tana ammaniya urai mulekka
saamettenna.
36 SHin taani intteyyo odaas; intte tana be7ideta; shin
ammanekketa.

37 Ta Aawai tau immiyo ubbai taakko yaana; qassi taakko
yiya oonanne mulekka taani wora yeddikke.
38 Aissi giikko, taani tana kiittidaagee koyiyoogaa oottanau
saluwaappe yaasippe attin, ta koyiyoogaa oottanau yabeikke.
39 Tana kiittidaagee koyiyoogee hagaa; taani i tau im-
mido ubbatakka wurssettaa gallassi denttanaappe attin, is-
suwaakka bashshana mala koyenna.
40 Aissi giikko, ta Aawai koyiyoogee hagaa; tana Na7aa
be7idi, ammaniya ubbati merinaa de7uwaa ekkana;
taanikka he ubbata wurssettaa gallassi denttana" yaagiis.
41 Yesuusi, "Taani saluwaappe wodhdhida oittaa" giido
gishshau, Aihudati a bolli zuuzummidosona.
42 Eti, "Hagee nuuni a aawaanne a aayyiyo eriyo
Yooseefa na7aa Yesuusa gidennee? Yaatin, i woigidi, 'Taani
saluwaappe wodhdhaas' gaanau danddayii?" yaagidosona.
43 Yesuusi zaaridi, "Issoi issuwaara zuuzummiyoogaa ag-
gite.
44 Tana kiittida ta Aawai taakko ehiido asappe attin, taakko
yaanau danddayiya asi baawa; taanikka wurssettaa gallassi
a denttana.
45 Hananabaa yootiyaageeti, 'Xoossai asa ubbaa tamaaris-
sana' yaagidi xaafidosona; Aawai giyoogaa siyiyaageenne
Aawaappe tamaariyaagee ooninne taakko yees.
46 Xoossaa matappe yiidaagaappe attin, Xoossaa be7ida asi
baawa; a xalaalai Xoossaa be7iis.
47 "Taani intteyyo tumaa odais; tana ammaniya urau meri-
naa de7oi de7ees.
48 Taani de7o oitta.
49 Intte aawati bazzon mannaa miidosona; shin haiqqi-
dosona.
50 Asi appe miidi haiqqenna oittai saluwaappe yiyaagee
hagaa.
51 Saluwaappe wodhdhida de7o oittai tana; ooninne ha
oittaappe miikko, merinau de7ana; qassi ha sa7ai de7ana
mala, taani immana oittai ta ashuwaa" yaagiis.
52 Aihudati, "Ha bitanee ba ashuwaa nuuni maana mala,
nuuyyo waatidi immanau danddayii?" yaagidi bantta giddon
palamettidosona.
53 Hegaa gishshau, Yesuusi eta, "Taani intteyyo tumaa
odais; ta ashuwaa, Asa Na7aa ashuwaa, intte maana xayikko,
qassi ta suuttaakka intte uyana xayikko, inttenan de7oi
baawa.
54 Ta ashuwaa miya uraunne, ta suuttaa uyiya uraunne
merinaa de7oi de7ees. Taani wurssettaa gallassi a denttana.
55 Aissi giikko, ta ashoi tumu quma; ta suuttaikka tumu
ushsha.

56 Ta ashuwaa miya urainne ta suuttaa uyiya urai tanaara
de7ees; taanikka aara de7ais.
57 De7o Aawai tana kiittin, taani a gaasuwan
de7iyoogaadan, tana miya uraikka ta gaasuwan de7ana.
58 Saluwaappe wodhdhida oittai hagaa; intte aawati miidi
haiqqido mannaa mala gidenna; ha oittaa miya urai merinau
de7ana" yaagiis.
59 Yesuusi Qifirinaahooma kataman Aihuda woosa keettan
tamaarissiiddi, hagaa yaagiis.

Merinaa De7o Qaalaa

60 Yesuusi erissiyo ashkkaratuppe dariya baggai hegaa
siyido wode, "Hagee gelenna timirtte; hagee ooyyo gelii?"
yaagidosona.
61 SHin Yesuusi ba erissiyo ashkkarati hegau zuuzummi-
doogaa eridi, "Hagee inttena xubbii?
62 Yaatin taani, Asa Na7ai, kase de7iyoosaa pude kiyishin
be7iyaakko waanuuteetii?
63 Geeshsha Ayyaanai de7uwaa immees; ashoi ainne
go77enna. Taani intteyyo yootido qaalai ayyaananne de7o.
64 SHin intte giddon ammanennaageeti de7oosona"
yaagiis; aissi giikko, ammanennaageeti augeetakko
Yesuusi kaseesappe doommidi erees. Qassi bana aatti
immanaageetakka erees.
65 Qassikka Yesuusi, "Aawai ba geennan ooninne taakko
yaanau danddayenna taani giidoogee hegaa gishshassa"
yaagiis.
66 Hegaa gaasuwan, Yesuusa kaalliyaageetuppe daroti
a aggi bayidi, guyye simmidosona; naa77antto a kaalli-
bookkona.
67 Yesuusi qassi ba tammanne naa77u erissiyo ashkkarata,
"Inttekka aggi bayidi baanau koyeetii?" yaagiis.
68 Simoon PHeexiroosi zaaridi, "Godau, nuuni ookko baa-
nee? Neeyyo merinaa de7uwaa qaalai de7ees.
69 Neeni Xoossaa geeshshaa gidiyoogaa nuuni
ammanoosinne eroos" yaagiis.
70 Yaagin Yesuusi eta, "Taani inttena tammanne naa77ata
doorabeikkinaa? Qassi intteppe issoi xalahe" yaagiis.
71 Yesuusi hegaa Simoona na7aa Yihudaa Asqqoroota
gees; aissi giikko, Yihudai tammanne naa77u erissiyo
ashkkaratuppe issuwaa; i Yesuusa aatti immanaagaa.

7

Yesuusi Daase Baalaassi Yerusalaame Biis

1 Hegaappe guyyiyan, Yesuusi Galiilan yaa haa yuuyiis;
Aihudati a woranau koyiyo gishshau, Yihudan yuuyana koy-
ibeenna.
2 Aihudati bonchchiyo Daase Baalai gakki uttiis.
3 Hegaa gishshau, Yesuusa ishantti a, “Ne erissiyo
ashkkarati neeni oottiyoogaa be7ana mala, hagaappe
denddada Yihudaa biitti ba.
4 Aissi giikko, baayyo erettanau koyiya asi ooninne ba ooso
genttenna. Neeni hageeta oottiyaabaa gidikko, nebaa sa7aa
erissa!” yaagidosona.
5 Aissi giikko, harai atto a ishanttikka a ammanibookkona.
6 Yesuusi eta, “Tau injjetiya wodee gakkibeenna; shin
intteyyo ai wodeekka injjetees.
7 Sa7ai inttena ixxanau danddayenna; shin taani sa7aa
oosoi iita gidiyoogaa markkattiyo gishshau, tana ixxees.
8 Baalaa bonchchiyoosaa intte biite; tau injjetiya wodee
gakkibeenna gishshau, taani baalaa bonchchiyoosaa
baanaagee biroona” yaagiis.
9 I hagaa giidi, Galiilan attiis.

Yesuusi Daase Baalaa Sohuwan Beettiis

10 SHin a ishantti baala gallassaa bonchchiyoosaa bi-
idoogaappe guyyiyan, ikka asi be7ennan geeman he so-
huwaa biis.
11 Aihudati baala gallassaa bonchchiyoosan a koyooso-
nanne, “I awan de7ii?” yaagiiddi, a lal77oosona.
12 Asaa giddon daro zuuzunttai denddiis. Amarida asai,
“I lo77o asa” yaagees; harati qassi, “Akkai; i asa balettees”
yaagoosona.
13 SHin Aihudatuyyo yayyido gishshau, ooninne abaa qon-
cciyan haasayenna.
14 Baala gallassaa bonchchiyoogee baggettin, Yesuusi Beeta
Maqidasiyaa biidi, tamaarissuwaa doommiis.
15 Aihudati garamettidi, “Ha bitanee ainne tamaarennan
hagaa keeni waani eridee?” yaagidosona.
16 Hegaa gishshau, Yesuusi zaaridi, “Taani tamaarissiy-
oogee tana kiittida Xoossaa matappe yiyoogaappe attin,
tabaa gidenna.
17 Xoossaa sheniyaa oottanau dosiya ooninne ha taani
tamaarissiyoogee Xoossaa matappe yiyaakko woi qassi taani
ta huupheppe haasayiyaakko erana.
18 Babaa haasayiya urai ba huuphessi bonchcho koy-
ees; shin bana kiittidaagaa bonchchuwaa koyiya urai tu-
manchcha; aani worddoi baawa.
19 Muusee intteyyo higgiyaa immibeennee? SHin intteppe
issoinne higgiyaa naagenna. Tana aissi woranau koyeetii?”
yaagiis.

20 Asai zaaridi, “Nenan xalahee de7ees; nena woranau
oonee koyidai?” yaagiis.
21 Yaagin Yesuusi, “Taani issi wolqqaamabaa oottin, intte
ubbai garamettideta.
22 Qaxxarai intte aawatuura yiidoogaappe attin, Muuseera
yibeenna; shin intte naata intte qaxxarana mala, Muusee
inttena azazido gishshau, intte Sambbatan naata qaxxareeta.
23 Muusee higgee azazido gishshau, intte Sambbatan
qaxxariyaabaa gidikko, yaatin taani issi asayyo kumetta bol-
laa pattido gishshau, tana aissi hanqqetteetii?
24 Tumu pirddaa pirdditeppe attin, asa som77o xeellidi
pirddoppite” yaagiis.

Kiristtoosaban Asai Palamettiis

25 Hegaa gishshau, Yerusalaame asaappe issooti issooti, “Eti
woranau koyiyo bitanee hagaa gidennee?
26 Be7ite, qoncciyan i haasayees; eti a ainne
gookkona. Hagee Kiristtoosa gidiyoogaa halaqati tumu
eriyoonaashsha?
27 SHin nuuni i auppe yiidaakko eroos; Kiristtoosi yiyo
wode, i auppe yiyaakkonne ooninne erenna” yaagidosona.
28 Hegaappe guyyiyan, Yesuusi Beeta Maqidasiyan
tamaarissiiddi, ba qaalaa xoqqu oottidi, “Intte tana ereeta;
qassi taani awappe yiidaakkokka ereeta. Taani ta shenen
yabeikke; shin tana kiittidaagee tumanchcha; intte a
erekketa.
29 SHin taani a erais; aissi giikko, i tana kiittin, taani a
matappe yaas” yaagiis.
30 Hegaa gishshau, eti a oiqqanau koyidosona; shin a wodee
birooni gakkibeenna gishshau, ooninne a bolli kushe wot-
tibeenna.
31 SHin daro asai Yesuusa ammanidi, “Kiristtoosi yiyo
wode, ha bitanee oottido malaataappe xoqqiyaagaa ootta-
neeyye?” yaagidosona.

Yesuusa Oiqqanau Wotaaddarati Kiitettidosona

32 Parisaaweti daro asai Yesuusabaa zuuzummiyoogaa
siyidosona; qeese halaqatinne Parisaaweti a oitti
qashissanau amarida wotaaddarata kiittidosona.
33 Yesuusi, “Taani inttenaara guuttaa takkana; hegaappe
guyyiyan, tana kiittidaagaakko baana.
34 Intte tana koyana; shin demmekketa; aissi giikko, taani
de7iyoosaa intte baanau danddayekketa” yaagiis.
35 Aihudati issoi issuwaara, “Hagee nuuni demmennasaa
awa baana hanii? Aihudati de7iyo Giriike katamaa biidi,
Giriiketa tamaarissanau haniiyye?

36 I, ‘Intte tana koyana; shin demmekketa’ qassi, ‘Taani
de7iyoosaa intte baanau danddayekketa’ yaagees; hegaa giy-
oogee woigiyoogee?” yaagidosona.

De7o Haattaa

37 He baala gallassaa bonchchiyo gallassaappe waannatiya
wurssetta gallassan Yesuusi denddi eqqidi, ba qaalaa xoqqu
oottidi, “Saamettida urai ooninne taakko yiidi uyo.
38 Tanan ammaniyaagau, Xoossaa maxaafai giyoogaadan,
a uluwaappekka de7o haattaa shaafai goggana” yaagiis.
39 I hegaa a ammanidaageeti ekkana Geeshsha
Ayyaanaabaa haasayiis. Yesuusi biron bonchchetti-
ichchibeenna gishshau, he wode Geeshsha Ayyaanai
imettiichchibeenna.

Asaa Giddon PHalqqettai Merettiis

40 He asaappe dariya baggai i giyoogaa siyidi, “Tumu hagee
hananabaa yootiyaagaa!” yaagiis.
41 Harati, “Hagee Kiristtoosa” yaagidosona.
SHin harati qassi, “Kiristtoosi Galiilappe waani kiyii?
42 Xoossaa maxaafai, ‘Kiristtoosi Daawita zariyaappe
Daawiti de7ido Beetaliheeme katamaappe yaana’
geenneeyye?” yaagidosona.
43 Yesuusa gaasuwan asai ba giddon shaahettiis.
44 He asaappe issooti issooti a oiqqanau koyidosona; shin
kushiyaaninne a bochchibookkona.
45 Beeta Maqidasiyaa wotaaddarati qeese halaqatukkonne
Parisaawetukko simmidosona; simmin eti Beeta
Maqidasiyaa wotaaddarata, “Aissi a ehibeekketii?” yaagidi
oichchidosona.
46 Oichchin Beeta Maqidasiyaa wotaaddarati etau, “Ha bi-
tanee haasayidoogaadan, mulekka ooninne haasayibeenna!”
yaagidi zaaridosona.
47 Parisaaweti zaaridi, “I inttenakka balettidee?
48 Halaqatuppe woi Parisaawetuppe a ammanida asi de7ii?
49 SHin higgiyaa erenna ha asai qanggettidaagaa” yaagi-
dosona.
50 Etappe kase issoi qammi Yesuusakko biida Niqoodimoosi
eta,
51 “Issi urai giyoobaa siyennan woi i ai oottidaakko erennan
de7iiddi, kasetidi a bolli pirddiyoogee nu higgiyan de7ii?”
yaagiis.
52 Yaagin eti zaaridi a, “Neenikka qassi Galiila biittaa
asee? Galiila biittaappe hananabaa yootiyaabi beettennaa-
gaa Xoossaa maxaafata marammarada era” yaagidosona.
53 Asai ubbai aggidi, ba soo ba soo biis.

8

SHaaramuxishin Oiqqido Maccaasiyo

1 SHin Yesuusi Dabira Zaite Deriyaakko biis.
2 Qassi wonttetta gallassi guuran Beeta Maqidasiyaa simmiis; daro asai akko yin, uttidi eta tamaarissiis.
3 Higgiyaa tamaarissiyaageetinne Parisaaweti shaaramuxishin oiqqido issi mishiriyo akko ekki ehiidosona. Eti asa ubbaa sinttan o essidi Yesuusa,
4 “Tamaarissiyaagoo, ha mishiriyaa shaaramuxaidda ohettaasu.
5 Higgiyaa bolli Muusee hanni mala maccaasa shuchchan caddana mala, nuna azaziis. Yaatin neeni woigai?” yaagidosona.
6 Eti hegaa giidoogee Yesuusa mootiyoobaa demmidi a paaccanaassa; shin Yesuusi hokkidi, ba biradhdhiyan biittaa bolli xaafiis.
7 Eti a oichchidi aggennan ixxin, pude xoqqu giidi, “Intte giddon nagara oottibeenna asi kasetidi, o shuchchan caddo” yaagiis.
8 Qassikka hokkidi, biittaa bolli xaafiis.
9 Eti hegaa siyido wode, kasetidi cimati kiyin, issoi issoi kiyiiddi wuridosona; wurin Yesuusa xalaalai hegan eqqida mishireera attiis.
10 I pude xoqqu giidi mishiriyo, “Mishiree, asati awan de7iyoonaa? Ooninne ne bolli pirddibeennee?” yaagiis.
11 Yaagin mishiriyaa, “Godau, ooninne ta bolli pirddibeenna” yaagaasu.
Yesuusi o, “Taanikka ne bolli pirddikke; ba; naa77anttada nagara oottoppa” yaagiis.
12 Qassikka Yesuusi asau, “Taani sa7au poo7o; tana kaalliya ooninne de7o poo7uwaa ekkanaappe attin, xuman mulekka hemettenna” yaagidi haasayiis.
13 Yaagin Parisaaweti, “Neeni nebaa markkattaasa; ne markkatettai tuma gidenna” yaagidosona.
14 Yesuusi zaaridi, “Taani tabaa markkattikkokka, ta markkatettai tuma; aissi giikko, taani awappe yiidaakkonne qassi awa biyaakko, intte erekketa.
15 Asi pirddiyo ogiyan intte pirddeeta; taani issi uraa bollikka pirddikke.
16 SHin taani pirddiyaabaa gidikkokka, ta pirddai tuma; aissi giikko, tana kiittida ta Aawai tanaara de7eesippe attin, taani tarkka de7ikke.
17 Naa77u asa markkatettai tuma gidiyoogee intte higgiyan xaafetti uttiis.
18 Taani tabaa ta huuphen markkattais; qassi tana kiittida ta Aawaikka tabaa markkattees” yaagiis.

19 Yaagin eti, “Ne aawai awan de7ii?” yaagidi Yesuusa oichchidosona.
Yesuusi zaaridi, “Intte tanakka woi ta Aawaakka erekketa; tana eridabaa gidiyaakko, intte ta Aawaakka erana” yaagiis.
20 Yesuusi Beeta Maqidasiyan tamaarissiiddi, muxuwaata miishshaa yeggiyo saaxiniyaa matan hegaa haasayiis. A ooninne oiqqibeenna; aissi giikko, a wodee biron gakki-ichchibeenna.

Ammanennan Ixxidaageetussi Imettida Mino Akeekissuwaa

21 Qassikka Yesuusi eta, “Taani baana. Bin intte tana koyana; shin intte intte nagaran haiqqana. Taani biyoosaakka baanau intte danddayekketa” yaagiis.
22 Aihudati, “I, ‘Taani biyoosaa intte baanau danddayekketa’ yaagees; i bana barkka woraneeyye?” yaagidosona.
23 Yesuusi zaaridi, “Intte garssa asa; taani bolla asa. Intte ha sa7aa asa; taani ha sa7aa asa gidikke.
24 Intte intte nagaran haiqqanaagaa taani intteyyo yootidoogee hegaassa; taani tana gidiyoogaa intte ammanana xayikko, intte intte nagaran haiqqana” yaagiis.
25 Yaagin eti, “Neeni oonee?” yaagidi oichchidosona.
Yesuusi zaaridi, “Taani intteyyo kaseesappe yootido tana.
26 Taani inttebaa haasayiyoobainne pirddiyoobai darobai de7ees. SHin tana kiittidaagee tumanchcha; qassi taani appe siyidoogaa sa7aa asaayyo yootais” yaagiis.
27 I ba Aawaabaa haasayiyoogaa eti akeekibookkona.
28 Hegaa gishshau, Yesuusi eta, “Tana Asa Na7aa intte masqqaliyaa bolli kaqqiyo wode, taani tana gidiyoogaanne qassi taani ta Aawai tana tamaarissidoogaadan haasayiyoogaappe attin, ta shenen ainne oottennaagaa intte erana.
29 Qassi tana kiittidaagee tanaara de7ees; taani ubba wode a ufaissiyaagaa oottiyo gishshau, i ta xalaalaa aggibeenna” yaagiis.
30 Yesuusi hegaa haasayishin siyida daro asai a ammaniis.

Nagaraa Ailletettaappe Kiyiyo Kessaa

31 Yesuusi bana ammanida Aihudata, “Intte taani tamaarissiyoogau azazettikko, tumu tana kaalliyaageeta.
32 Intte tumatettaakka erana; qassi tumatettai inttena ailletettaappe kessana” yaagiis.
33 Eti zaaridi, “Nuuni Abrahaama zare; nuuni ooyyookka ailletibookko. Yaatin neeni woigada, ‘Ailletettaappe intte kiyana’ gai?” yaagidosona.
34 Yaagin Yesuusi, “Taani intteyyo tumaa odais; nagara oottiya ooninne nagara aille.

35 Aillee ubba wode sooni de7enna; shin na7i merinau
sooni de7ees.
36 Na7ai inttena ailletettaappe kessikko, intte ailletettaappe
intte tumu kiyana.
37 Intte Abrahaama zare gidiyoogaa taani erais; shin ta
qaalai intte wozanan bainna gishshau, tana woranau koy-
eeta.
38 Taani ta Aawai tana bessidoogaa haasayais; qassi int-
tekka intte aawaappe siyidoogaa ootteeta" yaagiis.
39 Eti zaaridi, "Nu aawai Abrahaama" yaagidosona.

Yaagin Yesuusi eta, "Intte Abrahaama naata gididaakko, i
oottido oosuwaa malaa oottana.
40 SHin Xoossaappe siyido tumaa yootida tana intte
woranau koyeeta; Abrahaami hegaadan oottibeenna.
41 Intte intte aawai oottidoogaa ootteeta" yaagiis.

Eti zaaridi, "Nuuni shaaramuxan yelettibookko; nuuyyo
issi Aawai, Xoossaa xalaalai de7ees" yaagidosona.
42 Yaagin Yesuusi eta, "Intte Xoossaa naata tumu gidi-
daakko, tana siiqana; aissi giikko, taani Xoossaa matappe
yaada hagan de7ais. Tana i kiittidoogaappe attin, taani ta
shenen yabeikke.
43 Taani giyoogaa intte akeekennaagee aibissee? Taani
giyoogaa intte siyanau danddayenna gishshassa.
44 Intte intte aawaa xalahe halaqaa naata; qassi intte intte
aawai amottiyoobaa oottanau koyeeta. I kaseppe doommidi,
shemppo woridaagaa; tumatetti aani bainna gishshau, tu-
matettaakko shiiqi erenna. I wordduwaa haasayiyo wode,
baappe haasayees; aissi giikko, i worddanchchanne qassi
wordduwaukka aawa.
45 SHin taani tumaa haasayiyo gishshau, intte tana am-
manekketa.
46 Intteppe tana nagara oottishin be7aas gaanau dand-
dayiyai oonee? Taani tumaa haasayiyaabaa gidikko, tana
aissi ammanekketii?
47 Xoossaa asa gidiya urai Xoossai giyoogaa ezggees; intte
Xoossaa asa gidenna gishshau, Xoossai giyoogaa ezggekketa"
yaagiis.

Yesuusi Abrahaamappe Kase De7iis

48 Aihudati zaaridi, "Nuuni nena, 'Neeni Samaariyaa asa;
nenan xalahee de7ees' giidi mooridoo?" yaagidosona.
49 Yesuusi eta hagaadan yaagiis; "Ta bolli xalahee baawa.
Taani ta Aawaa bonchchais; shin intte tana kaushsheeta.
50 Taani ta huuphessi bonchcho koyikke; hegaa
koyiyaageenne pirddiyaagee de7ees.
51 Taani intteyyo tumaa odais; ta qaalaa naagiya ooninne
mulekka haiqqenna" yaagiis.

52 Aihudati zaaridi, “Ne bolli xalahee de7iyoogaa
nuuni ha77i erida. Abrahaami haiqqiis; hananabaa
yootiyaageetikka haiqqidosona; shin neeni, ‘Ta qaalaa
naagiya ooninne mulekka haiqqenna’ yaagaasa.
53 Neeni haiqqida nu aawaa Abrahaamappe darai? Hanan-
abaa yootiyaageetikka qassi haiqqidosona. Neeni nena o
mala gaada qoppai?” yaagidosona.
54 Yaagin Yesuusi, “Taani tana bonchchikko, ta bonchchoi
hada; intte nu Xoossaa giyo ta Aawai tana bonchchees.
55 Intte a erana xayikkokka, taani a erais. Taani a erikke
giikko, inttenadan worddanchcha gidais; shin taani a erais;
qassi a qaalaakka naagais.
56 Intte aawai Abrahaami, ta gallassaa be7anau laamotiis;
be7idikka ufaittiis” yaagiis.
57 Aihudati zaaridi a, “Neeyyo harai atto ishatamu laitta
kumibeennaagee Abrahaama be7adii?” yaagidosona.
58 Yaagin Yesuusi eta, “Taani intteyyo tumaa odais; Abra-
haami yelettanaappekka kase taani de7ais” yaagiis.
59 Hegaa gishshau, eti Yesuusa caddanau shuchchaa
ekkidosona; shin Yesuusi etappe geemettidi, Beeta
Maqidasiyaappe kiyidi biis.

9

Yesuusi Qooqe Gididi Yelettida Bitaniyaa Pattiis

1 Yesuusi biiddi, yelettoosappe qooqe gididi de7iya issi
bitaniyaa be7iis.
2 Erissiyo ashkkarati Yesuusa, “Tamaarissiyaagoo, ha bi-
tanee qooqe gididi yelettanaadan, nagara oottidai oonee?
I oottideeyye? Woi a yelidaageeti oottidonaa?” yaagidi
oichchidosona.
3 Oichchin Yesuusi, “Xoossaa oosoi a bollan qonccana mala
qooqidoogaappe attin, i woi a aayyiyaanne a aawai nagara
oottibookkona.
4 Nuuni sa7ai qammennan de7ishin, tana kiittidaagaa
oosuwaa oottanau bessees. Ooninne oottanau danddayenna
qammai yees.
5 Taani sa7an de7aidda sa7au poo7o” yaagiis.
6 Yesuusi hegaa giidi, sa7an cuchchiis; ba cuchchan guutta
urqqaa shugissidi, he urqqan qooqe bitaniyaa aifiyaa tiyiis.
7 Tiyidi, “Baada Saliihooma giyo dagattida haattan ne
aifiyaa meecca” yaagiis. “Saliihooma” giyoogee “Kiitettidaa-
gaa” giyoogaa. Hegaa gishshau, bitanee biidi, ba aifiyaa
meecettidi, xeelliiddi simmiis.

8 Bitaniyaa shoorotinne bitanee kase woossishin be7ida
asainne, “Hagee uttidi woossiya bitaniyaa gidenneeyye?”
yaagidosona.
9 Qassi amaridaageeti, “Hagee attennee” yaagidosona.
Harati qassi, “CHii, hagee a milatiyoogaappe attin, a gi-
denna” yaagidosona.
SHin bitanee, “Taani attennee” yaagiis.
10 Yaagin eti bitaniyaa, “Yaatin, ne aifee waani xeellidee?”
yaagidi oichchidosona.
11 I zaaridi, “Yesuusa giyo asi guutta urqqaa shugissidi,
ta aifiyaa tiyiis. Tiyidi, ‘Saliihooma giyo dagattida haattan
baada ne aifiyaa meecetta’ yaagiis. Taani baada meecettada
xeellaas” yaagiis.
12 Eti a, “I awan de7ii?” yaagidi oichchidosona.
Oichchin bitanee, “Taani erikke” yaagiis.
13 Eti kase qooqidi xeellida bitaniyaa Parisaawetukko ekki
efiidosona.
14 Yesuusi urqqaa shugissidi, bitaniyaa aifiyaa pattido gal-
lassai Sambbata gallassa.
15 Hegaa gishshau, bitanee waani xeellidaakkonne
Parisaaweti a naa77anttuwaa oichchidosona. Oichchin
bitanee etau, “I ta aifiyan guutta urqqaa wottiis. Ta aifiyaa
meecettaas; meecettada ha77i xeellais” yaagiis.
16 Parisaawetuppe issooti issooti, “Hagaa oottida bitanee
Sambbata higgiyaa naagenna gishshau, Xoossaa matappe
yibeenna” yaagidosona.
SHin harati, “Nagaranchcha asi hagaa mala wolqqaama
malaataa waani oottanau danddayii?” yaagidosona; yaagidi
eti bantta giddon shaahettidosona.
17 Hegaa gishshau, Parisaaweti bitaniyaa, “I ne aifiyaa
dooyido gishshau, abaa woigai?” yaagidosona.
Yaagin bitanee, “I hananabaa yootiyaagaa” yaagiis.
18 Aihudati he xeellida bitaniyaa aayyiyoonne aawaa xee-
sidi oichchana gakkanaassi, bitanee qooqe gididoogaanne
ha77i i xeelliyoogaa ammanibookkona.
19 Aihudati a aayyiyoonne aawaa, “Intte, ‘Qooqe gididi
yelettiis’ giyo intte na7ai hagee? Yaatin, ha77i waanidi xeel-
lidee?” yaagidi oichchidosona.
20 Oichchin bitaniyaa aayyiyaanne aawai, “Hagee nu na7aa
gididoogaanne qooqe i gididi yelettidoogaa nuuni eroos.
21 SHin ha77i i waani xeellidaakko, nuuni erokko; woi a
aifiyaa ooni pattidaakko, nuuni erokko. A oichchite; i gastta
asa; babaa haasayanau danddayees!” yaagidosona.
22 Bitaniyaa aayyiyaanne aawai Aihudatuyyo yayyido
gishshau, hegaa giidosona; aissi giikko, Aihudati Yesuusi

Kiristtoosa yaagidi markkattiya urai de7ikko, he uraa Aihuda woosa keettaappe kessanau kasetidi qachchi wottidosona.

23 A aayyiyaanne aawai, “I gastta asa; a oichchite!” gi-
idoogee hegaassa.

24 Hegaa gishshau, qooqe gididi yelettida bitaniyaa eti naa77anttuwaa xeesidi, “Xoossaa galata; ha bitanee na-
garanchcha gidiyoogaa nuuni eroos” yaagidosona.

25 Yaagin bitanee, “I nagaranchcha gidin, gidana xayin erikke; taani qooqe gidiyoogaanne ha77i xeelliyoogaa he issibaa erais” yaagiis.

26 Eti zaaridi bitaniyaa, “I neeyyo ai oottidee? I ne aifiyaa waati pattidee?” yaagidosona.

27 Yaagin i eta, “Taani intteyyo yootarggaas; siyibeekketa. Aissi naa77anttuwaa siyanau koyeetii? Inttekka Yesuusa kaalliyaageeta gidanau koyeetiiyye?” yaagiis.

28 Eti a cayidi, “Neeni he bitaniyaa kaalliyaagaa; nuuni Muusa kaalliyaageeta.

29 Xoossai Muuseyyo haasayidoogaa nuuni eroos; shin ha bitaniyaa gidikko, i awappe yiidaakkonne nuuni erokko” yaagidosona.

30 Yaagin bitanee, “I awappe yiidaakkonne intte eren-
naagee garamissiyaabaa; shin i ta aifiyaa pattiis!

31 Xoossaayyo yayyiya urainne Xoossai koyiyoobaa oottiya urai de7ikko, he uraabaa Xoossai siyiyoogaappe attin, na-
garanchchatubaa siyenna.

32 Qooqe gididi yelettida asa aifiyaa ooninne pattin, sa7ai merettoosappe doommin, siyetti erenna.

33 Ha bitanee Xoossaappe yibeennabaa gidiyaakko, issi-
baanne oottanaukka danddayenna” yaagiis.

34 Eti zaaridi ayyo, “Neeni nagaran yelettada diccidaagee nuna tamaarissanau koyai?” yaagidosona; Aihuda woosa keettaappe a kare kessidosona.

Wozanaa Qooqetettaa

35 Eti bitaniyaa kare kessidoogaa Yesuusi siyiis; Yesuusi bitaniyaa demmidi, “Asa Na7aa ammanai?” yaagiis.

36 Bitanee Yesuusa, “Godau, taani a ammananaadan i oonee? Taayyo odarkkii!” yaagiis.

37 Yaagin Yesuusi bitaniyaa, “Neeni a be7adasa; ha nenaara haasayiyaageekka a” yaagiis.

38 Bitanee zaaridi, “Godau, ammanais” yaagidi Yesuusayyo goinniis.

39 Yesuusi, “Qooqeti xeellana malanne xeelliyaageeti qooqana mala, taani pirddanau ha sa7aa yaas” yaagiis.

40 Aara de7iya amarida Parisaaweti hegaa siyidi, “Nuu-
nikka qooqeeyye?” yaagidi oichchidosona.

41 Oichchin Yesuusi, “Intte qooqe gididaakko, intteyyo na-
gara gidenna; shin ha77i intte, ‘Nuuni xeelloos’ yaageeta;
intte nagaraara de7eeta” yaagiis.

10

Yesuusi Lo77o Henttanchcha

1 Yesuusi, “Taani intteyyo tumaa odais; dorssaa birddiyau
penggeera gelennan harasaara geliya ooninne kaisonne
pangga.
2 SHin penggeera geliyaagee dorssaa heemmiya asa.
3 Penggiyaa naagiyaagee au penggiyaa dooyees;
dorssatikka a qaalaa siyana; i ba dorssata eta sunttan sunttan
xeesidi, kare kaalettana.
4 I baageeta kare kessidoogaappe guyyiyan, etappe sint-
taara hemettees; etikka a qaalaa eriyo gishshau, a kaal-
loosona.
5 Hara uraa qaalaa eti erenna gishshau, appe
baqatanaappe attin, a geeduwaa kaallokkona” yaagiis.
6 Yesuusi etau ha leemisuwaa odiis; shin i etau ai
odiyaakkonne eti akeekibookkona.
7 Yesuusi qassikka etau, “Taani intteyyo tumaa odais; taani
dorssatuyyo pengge.
8 Taappe kase yiida ubbai kaisonne pangga; shin dorssati
eti giyoogaa siyibookkona.
9 Penggee tana; tanan geliya ooninne attana. I gelananne
kiyana; qassi lo77o maatai de7iyoosaakka demmana.
10 Kaisoi wuuqqanau, woranaunne xaissanau yiyoogaappe
attin, harabau yeenna; taani etau de7oi de7ana malanne
kumidi palahana mala yaas.
11 “Taani dorssaa loitta heemmiyaagaa; dorssaa loitti
heemmiyaagee he dorssatu gishshau haiqqees.
12 Miishshaa ekkidi heemmiya urai wanggireelloi yiishin
be7idi, dorssata yeggi bayidi baqatees. Aissi giikko, dorssati
aageeta gidokkona; qassi ikka dorssata heemmiyaagaa gi-
denna. Hegaa gishshau, wanggireelloi dorssata oiqqeesinne
laalees.
13 Miishshaa ekkidi heemmiyaagee miishshau heemmiyo
gishshaunne dorssaabai a qofissenna gishshau, dorssata aggi
bayidi baqatees.
14-15 “Taani dorssaa loitta heemmiyaagaa; ta Aawai tana
eriyoogaadan, taanikka qassi ta Aawaa erais. Hegaadankka,
taani ta dorssata erais; ta dorssatikka tana eroosona. Qassi
taani ta dorssatu gishshau, haiqqanau koyais.
16 Ha wudiyan bainna hara dorssatikka tau de7oosona.
Taani etakka ehaanau bessees. Qassi eti ta qaalaa siyana; issi
wudee de7ana; heemmiyaageekka issuwaa gidana.

17 “Taani ta shemppuwaa zaarettada ekkana mala, aattada
immanau koyiyo gishshau, ta Aawai tana siiqees.
18 Taani dosada ta shemppuwaa aatta immiyoogaappe at-
tin, taappe ooninne ekkenna. Taayyo ta shemppuwaa aatta
immiyo maatai de7ees; qassi zaarettada ekkanaukka maatai
de7ees. Taani ha azazuwaa ta Aawaappe ekkaas” yaagiis.
19 He haasayaa gishshau, Aihudatu giddon qassikka shaa-
hoi merettiis.
20 Etappe dariya baggai, “Aani xalahee de7ees! I gooyees!
A haasayaa aissi siyeetii?” yaagidosona.
21 Harati qassi, “Xalahee oiqqido asi hagaadan haasayenna;
xalahee qooqe asa aife xeelissanau danddayiiyye?” yaagi-
dosona.

Yesuusi Asa Na7a

22 Yerusalaamen Beeta Maqidasiyaa Ooraxissiyo Baalai
gakkiis; sa7ai he wode balggo.
23 Yesuusi Beeta Maqidasiyan Solomona baranddan,
yaanne haanne hamettees.
24 Aihudati Yesuusa matan yuuyi aadhdhidi, “Neeni nuna
aude gakkanaassi sirissaidda wottuutee? Neeni Kiristtoosa
gidikko, nuuyyo geeshshada oda” yaagidosona.
25 Yesuusi etayyo zaaridi, “Taani intteyyo yootaas; shin
tana ammanekketa; taani ta Aawaa sunttan oottiyo oosoi
tabaa markkattees.
26 SHin taani intteyyo odidoogaadan, intte ta dorssa gi-
denna gishshau ammanekketa.
27 Ta dorssati ta qaalaa siyoosona; taani eta erais; etikka
tana kaalloosona.
28 Taani etayyo merinaa de7uwaa immais; qassi eti
mulekka haiqqokkona. Ooninne ta kushiyaappe eta wotti
ekkanau danddayenna.
29 Eta taayyo immida ta Aawai ooppenne aadhdhees;
ooninne ta Aawaa kushiyaappe eta wotti ekkanau dand-
dayenna.
30 Taanne ta Aawai issuwaa” yaagiis.
31 Aihudati Yesuusa caddanau qassikka shuchchaa dentti-
dosona.
32 Yesuusi eta, “Taani oottanau ta Aawai taayyo immido
daro lo77o oosuwaa inttena bessaas; hegeetuppe augeetu
gishshau, tana shuchchan caddanau koyeetii?” yaagiis.
33 Aihudati zaaridi, “Nuuni nena lo77o ooso gishshau,
shuchchan caddanau koyokko; shin neeni Xoossaa cayiyo
gishshaunne qassi asa gidaidda ne huuphiyaa Xoossaa oot-
tido gishshau, caddanau koyoos!” yaagidosona.
34 Yaagin Yesuusi zaaridi, “Intte higgiyan Xoossai, ‘Intte
xoossata’ giidoogee xaafettibeennee?

35 Xoossaa maxaafata laammanau danddayettenna; Xoossai ba qaalai yiido asata, ‘xoossata’ giidi xeesidobaa gidikko,
36 taani, ‘Taani Xoossaa Na7aa’ giido gishshau, ta Aawai anjjidi, sa7aa kiittido tana, ‘Xoossaa cayaasa’ yaageetii?
37 Taani ta Aawai oottiyoogaa oottana xayikko, tana ammanoppite.
38 SHin taani oottiyaabaa gidikko, harai atto intte tana ammanana xayikkokka, ta Aawai tanan de7iyoogaanne taanikka ta Aawan de7iyoogaa eranaadaaninne akeekanaadan, ta oosuwaa ammanite” yaagiis.
39 Qassikka eti a oiqqanau koyidosona; shin i etappe baqatiis.
40 Yohaannisi kase xammaqiyoosaa Yorddaanoosa SHaafaappe hefintti Yesuusi pinnidi, yaani de7iis.
41 Daro asai Yesuusakko yiidi, “Yohaannisi wolqqaama malaata oottibeenna; shin i ha bitaniyaabaa haasayidobai ubbai tuma” yaagidosona.
42 Yaani daro asai Yesuusa ammaniis.

11

Al77aazara Haiquwaa

1 Biitaaniyaa giyo qeeri kataman Al77aazara giyo issi bitanee harggiis; he katamai Mairaamanne i michchiyaa Martta de7ido katamaa.
2 Godaa tohuwaa shittuwaa tiyada, ba binnaanan a tohuwaa quccidaara he Mairaamo; harggidaagee qassi i ishaa Al77aazara.
3 Hegaa gishshau, michchentti, “Godau, neeni siiqiyoogee harggiis” giidi Yesuusayyo kiittidosona.
4 Yesuusi hegaa siyido wode, “Taani Xoossaa Na7ai harggiyaa gaasuwan bonchchettana mala, Xoossaa bonchchuwaassi ha harggee Al77aazara oiqqidoogaappe attin, woriya hargge gidenna” yaagiis.
5 Yesuusi Martto, i michchiyoonne Al77aazara siiqees;
6 Al77aazari harggidoogaa Yesuusi siyido wode, ba de7iyoosan naa77u gallassaa pe7iis.
7 Hegaappe guyyiyan, Yesuusi ba erissiyo ashkkarata, “Naa77anttuwaa Yihudaa biitti boos” yaagiis.
8 Erissiyo ashkkarati zaaridi, “Tamaarissiyaagoo, guutta wodeppe kase Aihudati nena shuchchan caddanau koyidosona; qassikka yaa buutee?” yaagidosona.
9 Yaagin Yesuusi, “Issi gallassan tammanne naa77u saatee de7ees; de7enneeyye? Gallassi hemettiya asi xubettenna; aissi giikko, i ha sa7aa poo7uwaa be7ees.
10 SHin qammi hemettiya urai de7ikko, poo7oi aani bainna gishshau, xubettees” yaagiis.

11 Yesuusi hegaa giidoogaappe guyyiyan, qassikka etau,
“Nu dabboi Al77aazari xiskkiis; shin xiskkuwaappe a dent-
tanau taani bais” yaagiis.
12 Erissiyo ashkkarati zaaridi, “Godau, i xiskkidabaa
gidikko, denddana” yaagidosona.
13 Al77aazari haiqqidoogaa Yesuusi odiis; shin Al77aazari
xiskkidi zin77idoogaa odiis giidi, eti qoppidosona.
14 Hegaa gishshau, Yesuusi geeshshidi eta, “Al77aazari
haiqqiis.
15 Intte ammanana mala, taani he sohuwan
de7ennaagaayyo, intte gishshau ufaittais. SHin hinddite;
akko boos” yaagiis.
16 Hegaappe guyyiyan, Menttiyaa giyo Toomaasi ba lagge
erissiyo ashkkarata, “Aara haiqqanau nuunikka qassi boos!”
yaagiis.

Yesuusi Denddoinne De7oi Tana Giis

17 Yesuusi gakkiyo wode, Al77aazari moogettoosappe
oiddu gallassa gidiis.
18 Biitaanee Yerusalaameppe naa77u kilo meetire keenaa
haakkees.
19 Daro Aihudati Marttonne Mairaamo eta ishai haiqqi-
doogau minttettanau yiidosona.
20 Martta Yesuusi yiidoogaa siyada, a mokkanau kiyaasu;
shin Mairaama sooni attaasu.
21 Martta Yesuusa, “Godau, neeni hagan de7idabaa
gidiyaakko, ta ishai haiqqenna.
22 SHin neeni woossiyoobaa ai gidikkokka, Xoossai neeyyo
harai atto ha77ikka immanaagaa taani erais” yaagaasu.
23 Yesuusi, “Ne ishai haiquwaappe denddana” yaagiis.
24 Yaagin Martta, “Wurssettaa gallassi haiquwaappe dend-
danaagaa taani erais” yaagaasu.
25 Yesuusi iyyo, “Taani denddonne de7o; tana ammaniya
urai harai atto, haiqqikkokka paxa de7ana.
26 Qassi paxa de7iya urainne tana ammaniya urai ubbai
mulekka haiqqenna; hegaa neeni ammanai?” yaagiis.
27 Martta zaarada, “Godau, ee taani ammanais; neeni Xoos-
saa Na7aa, sa7aa yaanau de7iya Kiristtoosa gidiyoogaa taani
ammanais” yaagaasu.
28 Martta hegaa giidoogaappe guyyiyan, baada ba
michcheeyyo geeman xeesada, “Tamaarissiyaagee yiidi,
nena koyees” yaagaasu.
29 Mairaama hegaa siyido wode, eesuwan dendda eqqada
Yesuusakko baasu.
30 Yesuusi Martta a mokkidosan de7eesippe attin, biron
qeeri katamaa gakkiichchibeenna.

31 Mairaamo minttettiiddi, sooni iira de7iya Aihudati, a
eesuwan dendda eqqada kare kiyiyoogaa be7idi, Al77aazari
moogettido gonggoluwaa baada yaani yeekkanau hanausu
yaagidi, o kaallidi kiyidosona.
32 Mairaama Yesuusi de7iyoosaa baada Yesuusa be7ido
wode, a tohuwaa bollan kunddaasu; kunddada, “Godau,
neeni hagan de7idobaa gidiyaakko, ta ishai haiqqenna shin!”
yaagaasu.
33 Yesuusi a yeekkiyoogaanne qassi iira yiida Aihudatikka
yeekkiyoogaa be7idi, ba wozanan daro mishettiis; qassi
tookki shemppiis.
34 Eta, “Awan moogidetii?” yaagidi oichchin, “Godau,
yaada be7a” yaagidi zaaridosona.
35 Yesuusi afuxxiis.
36 Hegaa gishshau, Aihudati, “Al77aazara i ai keenaa si-
iqiyaakko be7ite!” yaagidosona.
37 SHin etappe issooti issooti, “Hagee qooqe bitaniyaa
xeelissidaagee ha bitanee haiqqenna mala teqqanau dand-
dayennee?” yaagidosona.

Yesuusi Al77aazara Haiquwaappe Denttiis

38 Yesuusi qassikka wozanappe qarettidi, Al77aazari
moogettido gonggoluwaakko biis; he gonggoloi shuchchan
qum77etti uttiis.
39 Yesuusi, “SHuchchaa pogite!” yaagidi azaziis.
Haiqqida bitaniyaa michchiyaa Martta, “Godau, i
haiqqoosappe oiddu gallassa gidido gishshau, ha77i
xinqqana!” yaagaasu.
40 Yesuusi Martto, “Ammaniyaabaa gidikko, neeni Xoossaa
bonchchuwaa be7anaagaa taani neeyyo yootabeikkinaa?”
yaagiis.
41 Eti shuchchaa denttidosona; denttin Yesuusi saluwaa
pude xeellidi, “Aawau, taani giyoogaa neeni siyido gishshau,
nena galatais.
42 Neeni ubba wode siyiyoogaa taani erais; shin hagan
yuuyi aadhdhidi eqqida asai neeni tana kiittidoogaa am-
manana mala, hagaa taani eta gishshau gais” yaagiis.
43 Yesuusi hegaa giidoogaappe guyyiyan, ba qaalaa xoqqu
oottidi, “Al77aazaraa, haa kiya!” yaagiis.
44 Haiqqida bitaniyau kusheenne tohoi shaluwan qashetti
uttidaashiininne a som77oikka afalan kametti uttidaashin
kiyiis. Kiyin Yesuusi eta, “Birshshidi aggi bayite! Bo!” yaagiis.

Kiristtoosa Bolli Maqettidosona
(Maatiyoosa 26:1-5; Marqqoosa 14:1-2; Luqaasa 22:1-2)

45 Hegaa gishshau, Mairaamikko yiida Aihudatuppe daroti
Yesuusi oottidoogaa be7idi, a ammanidosona.

46 SHin etappe issooti issooti Parisaawetukko biidi, Yesuusi
oottidoogaa etau odidosona.
47 Hegaappe guyyiyan, qeese halaqatinne Parisaaweti
yaa7aa shiishshidi, “Ha bitanee daro wolqqaama malaataa
oottiyo gishshau, ai oottanee?
48 Nuuni a co77u giidi, aggi bayikko, asai ubbai a am-
manana; qassi Roome biittaa asati yiidi, nu Beeta Maqi-
dasiyaanne nu asaa xaissana” yaagidosona.
49 Etappe issoi Qayaafa giyoogee, he laitti qeese ubbatu
halaqa gididaagee, “Intte ainne erekketa!
50 Asai ubbai xayiyoogaappe asa ubbaa gishshau, issi asi
haiqqiyoogee keha gidiyoogaa intte akeekite” yaagiis.
51 I hegaa baappe gibeenna; shin he laitti qeese ub-
batu halaqa gidiyo gishshau, Yesuusi Aihuda asaa gishshau
haiqqanau bessiyoogaa hananabaa yootiis.
52 Qassi Yesuusi Aihuda asaa xalaalaayyo haiqqenna; shin
laaletti de7iya Xoossaa naata issippe shiishshanau haiqqana.
53 He gallassappe doommidi, eti a woranau maqettidosona.
54 Hegaa gishshau, Yesuusi Aihudatu giddon qoncciyan
yaa haa hemettibeenna; shin bazzuwaa lanqqiyan de7iya
biitti, Efireema giyo qeeri katamaa biis. Biidi ba erissiyo
ashkkaratuura he sohuwan takkiis.
55 Aihudati Paasikaa bonchchiyo gallassai matiis; qassi
daro asai bana geeshshanau, Paasikaa bonchchiyo gallassai
gakkanaappe kase he biittaappe Yerusalaame biis.
56 Eti Yesuusa koyoosona; Beeta Maqidasiyan eqqidi, “Ai
qoppeetii? Paasikaa bonchchiyoosaa Yesuusi yeennee?”
yaagidi issoi issuwaa oichchidosona.
57 Qassi qeesetu halaqatinne Parisaaweti Yesuusa
qachchanau, i de7iyoosaa eriya ooninne banttayyo yootana
mala azazidosona.

12

Yesuusa SHittuwaa Tiyida Maccaasiyo
(Maatiyoosa 26:6-13; Marqqoosa 14:3-9)

1 Paasikaa bonchchiyo gallassaappe usuppun gallassaa
kasetidi, Yesuusi i haiquwaappe denttido Al77aazari de7iyo
Biitaaniyaa giyo katamaa biis.
2 He sohuwan eti au kahuwaa kattidosona; Al77aazari aara
issippe uttidaashin, Martta kahuwaa kattausu.
3 Mairaama daro miishshan baizettiya narddoose giyo
geeshsha shittuwaa ehaada, Yesuusa tohuwaa tiyaasu; tiyada
ba binnaanan a tohuwaa quccaasu; keetta ubbai shittuwaa
sawuwan tonggu gees.
4 SHin Yesuusi erissiyo ashkkaratuppe issoi, Yesuusa aatti
immanaagee, Yihudaa Asqqorootu,

5 “Ha shittoi issi xeetanne ishatamu biran baizettin, aibissi
birai hiyyeesau imettennee?” yaagiis.
6 I kaiso gidido gishshau, hegaa giisippe attin, hiyyeesau
qarettidi gibeenna; i miishshaa qarcciitaa oiqqiyaagaa gidiyo
gishshau, ubba wode appe baayyo ekkees.
7 Yesuusi, “Bau de7iyaabaa taani moogettiyo gallassau min-
jju; o aggite.
8 Hiyyeesati ubba wode inttenaara de7ana; shin taani ubba
wode inttenaara de7ikke” yaagiis.
9 Aihudatuppe daro asai Yesuusi Biitaaniyan de7iyoogaa
siyidi, yaa biis; eti Yesuusa be7ana gishsha xalaalau giden-
nan, i haiquwaappe denttido Al77aazarakka be7anau bi-
idosona.
10 Hegaa gishshau, qeese halaqati Al77aazarakka qassi
woranau maqettidosona.
11 Aissi giikko, Al77aazara gaasuwan daro Aihudati bant-
tana kaalettiyaageeta aggi bayidi, Yesuusa ammanoosona.

Yesuusi Bonchchuwan Yerusalaame Geliis
(Maatiyoosa 21:1-11; Marqqoosa 11:1-11; Luqaasa 19:28-40)

12 Wonttetta gallassi Paasikaa bonchchiyoosaa yiida daro
asai Yesuusi Yerusalaame biyoogaa siyiis.
13 Siyidi zambbaa haittaa oiqqidi, a mokkanau kiyidosona.
Bantta qaalaa xoqqu oottidi,
“Xoossai galatetto!
Xoossaa sunttan yiya Israa7eela kawoi anjjettidaagaa!”
yaagidosona.
14-15 Xoossaa maxaafai,
“Xiyoone katamau, yayyoppa!
Be7a, ne kawoi hare maraa bolli uttidi yees”
giyoogaadan, Yesuusi hare maraa demmidi, a toggiis.
16 Yesuusi erissiyo ashkkarati hegaa kase akeekibookkona;
shin Yesuusi bonchchettidoogaappe guyyiyan, Xoossaa max-
aafai hegaa ubbaa giidoogaanne qassi etikka hegaa ubbaa
Yesuusayyo oottidoogaa hassayidosona.
17 Al77aazari moogettido gonggoluwaappe Yesuusi a xee-
sidi, haiquwaappe denttido wode, Yesuusaara de7iya daro
asai Yesuusayyo markkattiis.
18 Daro asai a mokkanau kiyidoogee, i he wolqqaama
malaataa oottido gishshassa.
19 Hegaa gishshau, Parisaaweti issoi issuwaa, “Intte ainne
oottanau danddayennaagaa be7eetii! Be7ite, dere ubbai a
geeduwaa kaallees” yaagidosona.
20 Paasikaa bonchchiyo gallassi goinnanau Yerusalaame
biidaageetu giddon issi issi Giriike asati de7oosona.

21 Eti Galiila biittan Beetasaida giyo katamaappe yiida
Piliphphoosakko biidi, “Godau, nuuni Yesuusa be7anau koy-
oos” yaagidi woossidosona.
22 Piliphphoosi biidi, Inddiraasayyo odiis; odin naa77aikka
biidi, Yesuusayyo odidosona.
23 Yesuusi etau hagaadan yaagiis; “Taani, Asa Na7ai,
bonchchettiyo saatee gakkiis.
24 Taani intteyyo tumaa odais; issi gistte aifiyaa biittan
wodhdhada wooqqana xayikko, barkka attausu. SHin he
gisttee aifiyaa wooqqikko, daro aifiyaa aifausu.
25 Ba shemppuwaa siiqiya ooninne bashshees; qassi ba
shemppuwaa ha sa7an ixxiya ooninne merinaa de7uwau
ashshees.
26 Ooninne tau oottikko, tana kaallanau bessees; qassi taani
de7iyoosan ta ashkkaraikka de7ana. Tau oottiya oonanne, ta
Aawaikka a bonchchana.
27 “Ha77i ta shemppoi daro un77ettiis; yaatin woigoo?
Taani, ‘Ta Aawau, tana ha saateeppe ashsharkkii’ yaagoo?
CHii, taani ha saatiyan yiidoogee hagaa gishshassa.
28 Ta Aawau, ne sunttaa bonchcha” yaagiis.
He wode saluwaappe, “Taani ta sunttaa bonchchaas; qas-
sikka gujjada bonchchana” yaagiya qaalai yiis.
29 He sohuwan eqqida daro asai he qaalaa siyidi, “Hegee
dadaa” yaagiis.
Harati qassi, “Kiitanchchai ayyo haasayiis” yaagidosona.
30 Yesuusi zaaridi eta, “Ha qaalai intte gishshau
yiidoogaappe attin, ta gishshassa gidenna.
31 Ha sa7ai pirddettiyo wodee ha77a; ha sa7aa haariyaagee
ha77i kare olettana.
32 Qassi taani masqqaliyaa bolli kaqettiyo wode, asa ubbaa
taakko ekkana” yaagiis.
33 I hegaa giidoogee ai mala haiquwaa i haiqqanaakkonne
eta erissanaassa.
34 Daro asai zaaridi Yesuusa, “Nu higgee Kiristtoosi
merinau de7iyoogaa odees. Yaatin, neeni woigada, ‘Asa
Na7ai masqqaliyaa bolli kaqettana’ gai? He Asa Na7ai
oonee?” yaagidosona.
35 Yaagin Yesuusi, “Poo7oi inttenaara guutta wodiyaa
takkana. Intteyyo xumenna mala, poo7oi de7ishin,
poo7uwan hemettite. Xuman hemettiya urai au biyaakkonne
erenna.
36 Poo7uwaa asa gidana mala, intteyyo poo7oi de7ishin,
poo7uwaa ammanite” yaagiis.

Aihudati Ammanennan Ixxido Hanotaa

Yesuusi hegaa haasayidoogaappe guyyiyan, biidi etappe
geemettiis.

37-38 I hegaa keena wolqqaama malaataa eta sinttan oottikkokka, hananabaa yootiya Isiyaasi,
“Godau, nu markkatettaa ooni ammanidee?
Godai ba wolqqaa oona bessidee?”
giidoogee tuma gidana mala, eti a ammanibookkona.
39-40 Isiyaasi qassikka,
“Eta aifee xeellenna mala,
eta wozanaikka akeekenna mala,
eti Xoossaakko simmin, i eta pattenna mala,
Xoossai eta aifiyaa qooqissiis.
Eta wozanaa dammissiis”
giido gishshau, eti ammananau danddayibookkona.
41 Isiyaasi Yesuusa bonchchuwaa be7ido gishshaunne qassi abaa haasayido gishshau, hegaa giis.
42 Hegaa gidinkka, harai atto Aihudatu halaqatuppekka daroti Yesuusa ammanidosona. SHin Parisaaweti banttana Aihudatu woosa keettaappe kessoosona giidi yayyido gishshau, ammanida giidi markkattibookkona.
43 Aissi giikko, eti Xoossaa sabaappe aattidi, asa sabaa siiqidosona.
44 Yesuusi ba qaalaa xoqqu oottidi yaagiis; “Tana ammaniya ooninne tana kiittidaagaakka ammaniyoogaappe attin, ta xalaalaa ammanenna.
45 Tana be7iya ooninne tana kiittidaagaakka be7ees.
46 Tana ammaniya ubbai xuman de7enna mala, taani poo7o gidada sa7aa yaas.
47 Ta qaalaa siyidi azazettenna uraa oonanne taani pirddikke; aissi giikko, taani sa7aa ashshanau yiidoogaappe attin, pirddanau yabeikke.
48 Tana ixxiya oonanne qassi ta qaalaa ekkenna oonanne pirddiyaagee de7ees. Taani yootido qaalai wurssettaa gallassi he uraa pirddana.
49 Aissi giikko, taani hagaa taappe haasayabeikke; shin tana kiittida ta Aawai taani gaanaagaanne haasayanaagaa tana azaziis.
50 Qassi a azazoi merinaa de7uwaa ehiyoogaa taani erais; hegaa gishshau, taani yootiyoogee ta Aawai tana yoota giidi odidoogaa” yaagiis.

13

Yesuusi Ba Erissiyo Ashkkaratu Gediyaa Meecciis

1 Paasikaa bonchchiyo gallassai gakkanaappe kasetidi, ha sa7aappe shaahettidi, Aawaakko biyo wodee gakkidoogaa Yesuusi eriis; ha sa7an de7iya baageeta ubba wode siiqiis; wurssettai gakkanaassi eta siiqiis.

2 Yesuusinne erissiyo ashkkarati kahuwaa miishin,
Simoona na7aa Yihudaa Asqqorootu Yesuusa aatti
immanaadan, xalahe halaqai a qofissi wottiis.
3 Yesuusi ba Aawai ubbabaa a kushiyan wottidoogaa, qassi
Xoossaa matappe i yiidoogaanne, simmidi akko baanaagaa
eriis.
4 Yesuusi miyoosaappe denddi eqqidi, bolla bagga
maayuwaa qaari wottidi, pooxaa ba xeessan gixxiis.
5 Hegaappe guyyiyan, haattaa kuixaaruwan tigidi, ba
erissiyo ashkkaratu tohuwaa meecciyoogaanne ba xeessan
gixxido pooxan qucciyoogaa doommiis.
6 Yesuusi Simoon PHeexiroosakko yin PHeexiroosi, "Go-
dau, neeni ta tohuwaa meeccanau hanaiyye?" yaagiis.
7 Yesuusi zaaridi a, "Taani oottiyoogaa neeni ha77i erakka;
shin guyyeppe akeekana" yaagiis.
8 Yaagin PHeexiroosi, "Neeni ta tohuwaa mulekka meecca-
kka!" yaagiis.
Yesuusi a, "Taani ne tohuwaa meeccana xayikko, neeyy-
oonne taayyoonne issippetetti baawa" yaagidi zaariis.
9 Yaagin PHeexiroosi Yesuusa, "Godau, yaatikko,
ta tohuwaa xalaalaa meeccoppa; ta kushiyaakka ta
huuphiyaakka meecca!" yaagiis.
10 Yesuusi zaaridi, "Bollaa meecettiichchida urai ooninne
tohoppe harabaa meecettanau koshshenna; ayyo ubba-
saikka geeshsha. Qassi inttekka geeshsha; shin ubbai
geeshsha gidekketa" yaagiis.
11 Aissi giikko, Yesuusi bana aatti immana urai oonakkonne
erees; i, "Intte ubbai geeshsha gidekketa" giidoogee hegaassa.
12 Eta tohuwaa meeccidoogaappe guyyiyan, Yesuusi ba
maayuwaa maayidi, ba sohuwaa guyye simmidi biidi uttiis;
uttidi eta yaagiis; "Taani intteyyo oottidoogaa akeekeetii?
13 Intte tana tamaarissiyaagoonne Godau geeta; taani he
intte giyoogaa gidiyo gishshau, loittideta.
14 Taani intteyyo Godanne inttena tamaarissiyaagaa
gidaidda, intte tohuwaa meeccidabaa gidikko, inttekka issoi
issuwaa tohuwaa meeccanau bessees.
15 Aissi giikko, taani intteyyo oottidoogaadan, inttekka oot-
tana mala, intteyyo leemiso gidaas.
16 Taani intteyyo tumaa odais; ashkkari ba godaappe aad-
hdhenna. Qassi kiitettida uraikka bana kiittidaagaappe aad-
hdhenna.
17 Intte hegaa eridi oottiyaabaa gidikko anjjettidaageeta.
18 "Taani intte ubbaabaa haasayikke. Taani dooridoogeeta
erais; shin Xoossaa maxaafai, 'Taani barssidoogee ta
kushiyaa saxxiis' giidoogee tuma gidanau bessees.

19 Hegee haniyo wode taani tana gidiyoogaa intte ammanana mala, hegee hananaappe kasetada intteyyo haara odais.
20 Taani intteyyo tumaa odais; taani kiittiyo oonanne mokkiya urai tanakka mokkees; qassi tana mokkiya ooninne tana kiittidaagaa mokkees" yaagiis.

Yesuusi Bana Aattidi Immanaagee Oonakko Kasetidi Odiis (Maatiyoosa 26:20-25; Marqqoosa 14:17-21; Luqaasa 22:21-23)

21 Yesuusi hegaa haasayidoogaappe guyyiyan, ba wozanan daro metootiis; metootidi, "Taani intteyyo tumaa odais; tana intteppe issoi aatti immana" giidi qoncciyan odiis.
22 I obaa haasayiyaakkonne, erissiyo ashkkaratuyyo mulekka erettennan ixxin, issoi issuwaa xeellidosona.
23 Erissiyo ashkkaratuppe issoi, Yesuusi siiqiyoogee, Yesuusa matan uttiis.
24 Hegaa gishshau, Simoon PHeexiroosi he erissiyo ashkkaraa qim77otidi, "I oona giyaakko, ane a oichcha" yaagiis.
25 Hegaa gishshau, he erissiyo ashkkarai Yesuusa haittaakko shiiqidi, "Godau, i oonee?" yaagiis.
26 Yesuusi zaaridi, "Taani oittan cambbaa tushkkada immiyoogee a" yaagiis. Qassi oittaa mentti ekkidi, cambbaa tushkkidi, Simoona na7aa, Yihudaa Asqqorootuyyo immiis.
27 Yihudai oittaa menttettaa ekkidoogaappe guyyiyan, Seexaanai sohuwaarakka Yihudan geliis. Yesuusi a, "Neeni oottanaagaa eesuwan ootta!" yaagiis.
28 SHin he sohuwan uttidaageetuppe ooninne Yesuusi hegaa a aissi giidaakkonne eribeenna.
29 Yihudai miishshaa qarcciitaa oiqqiyo gishshau, erissiyo ashkkaratuppe issooti issooti Yesuusi Yihudaa, "Paasikaa bonchchiyo gallassau banttana koshshiyaabaa baada shamma woi hiyyeesau muxuwaataa imma giis" yaagidi qoppidosona.
30 Yihudai oittaa me7ettaa ekkidi, sohuwaarakka kare kiyiis; he wode sa7ai qamma.

Ooratta Azazuwaa

31 Yihudai kare kiyidoogaappe guyyiyan, Yesuusi yaagiis; "Ha77i taani Asa Na7ai bonchchettaas: Xoossaikka ta baggaara bonchchettiis.
32 Xoossai ta baggaara, Asa Na7aa baggaara bonchchettikko, i ba huuphen tana Asa Na7aa bonchchana; qassi i tana sohuwaara bonchchana.
33 Ta naatoo, taani inttenaara daro wodiyaa gam77ikke. Intte tana koyana; shin taani Aihudata, 'Taani biyoosaa intte

baanau danddayekketa' giidoogaadan, intteyyookka ha77i odais.
34 Taani inttena ooratta azazuwaa azazais; issoi issuwaa siiqite. Taani inttena siiqidoogaadankka, intte issoi issuwaa siiqana bessees.
35 Intte issoi issuwaara siiqettikko, ta erissiyo ashkkarata gidiyoogaa asai ubbai erana" yaagiis.

PHeexiroosi Kaddanaagaa Yesuusi Kasetidi Odiis
(Maatiyoosa 26:31-35; Marqqoosa 14:27-31; Luqaasa 22:31-34)
36 Simoon PHeexiroosi Yesuusa, "Godau, neeni au bai?" yaagiis.
Oichchin Yesuusi zaaridi, "Taani biyoosaa neeni ha77i tana kaallanau danddayakka; shin guyyeppe kaallana" yaagiis.
37 Yaagin PHeexiroosi, "Godau, taani nena ha77i kaallanau aissi danddayikkinaa? Taani ne gishshau, haiqqanaukka giiga uttaas!" yaagiis.
38 Yesuusi zaaridi, "Ta gishshau haiqqanau hai tumu giiga uttadii? Taani neeyyo tumaa odais; kuttoi waassanaappe kase, neeni tana heezzutoo kaddana" yaagiis.

14

Aawaakko Efiya Ogee Yesuusa
1 Yesuusi erissiyo ashkkarata, "Intte wozanai hirggoppo; Xoossaa ammanite; tanakka ammanite.
2 Ta Aawaa keettan daro sohoi de7ees. Hegaa gidennaakko, taani intteyyo hegaa yootikke; taani intteyyo sohuwaa giigissanau bais.
3 Taani baada sohuwaa giigissoogaappe guyyiyan, taani de7iyoosan inttekka de7ana mala, simmada yaada inttena taakko ekka efaana.
4 Qassi intte taani biyo ogiyaa ereeta" yaagiis.
5 Yaagin Toomaasi, "Godau, neeni biyoosaa nuuni erokko; ogiyaa waanidi eranau danddayiyoonii?" yaagiis.
6 Yesuusi zaaridi, "Ogee, tumainne de7oi tana; ta baggaarappe attin, ooninne ta Aawaakko baanau danddayenna.
7 Intte tana eriyaabaa gidiyaakko, ta Aawaakka erana; ha77ippe doommidi, intte a ereetanne qassi a be7ideta" yaagiis.
8 Piliphphoosi Yesuusa, "Godau, Aawaa nuna bessa; hegee nuuyyo gidana" yaagiis.
9 Yesuusi zaaridi yaagiis; "Taani hagaa keena wodiyaa inttenaara de7inkka, tana erikkii Piliphphoosaa? Tana be7ida urai Aawaakka be7iis; yaatin, neeni woigada, 'Aawaa nuna bessa' gai?

10 Taani Aawaa giddon de7iyoogaa qassi Aawaikka ta giddon de7iyoogaa neeni ammanikkiiyye? Taani intteyyo odiyo qaalaa taani taappe odikke; shin ta giddon de7iya Aawai ba oosuwaa oottees.
11 Taani Aawaa giddon de7iyoogaaninne qassi Aawaikka ta giddon de7iyoogan tana ammanite; hegee xayikko, abau a oosuwaabau tana ammanite.
12 "Taani intteyyo tumaa odais; tana ammaniya urai taani oottiyo oosuwaa oottana. Taani Aawaakko biyo gishshau, he urai hagaappe aadhdhiya oosuwaa oottana.
13 Aawai Na7aa baggaara, ta baggaara bonchchettana mala, ta sunttan intte woossiyo ubbabaa taani intteyyo polana.
14 Intte ta sunttan tana ai oichchikkokka, taani polana.
15 "Intte tana siiqiyaabaa gidikko, ta azazuwaa naagana.
16-17 Taani Aawaa woossana; inttenaara merinau de7ana mala, tumatettaa Ayyaanaa, hara minttettiyaagaa intteyyo i immana. Ha sa7ai he tumatettaa Ayyaanaa be7ennaagaanne erennaagaa gidiyo gishshau, a ekkanau danddayenna; shin i inttenaara de7iyo gishshaunne intte giddon de7ana gishshau, intte a ereeta.
18 "Taani inttena intterkka yeggabeikke; taani simmada inttekko yaana.
19 Guutta wodiyaappe guyyiyan, sa7ai tana naa77antto be7enna; shin intte tana be7ana; taani paxa de7iyo gishshau, inttekka qassi paxa de7ana.
20 Taani ta Aawaa giddon de7iyoogaanne intte ta giddon de7iyoogaa, qassi taani intte giddon de7iyoogaanne intte he gallassi erana.
21 "Ta azazoi a matan de7iyo asi, qassi he azazuwaakka naagiyaagee, i tana siiqiya asa. Tana siiqiya asa ta Aawaikka siiqees; taanikka a siiqais. Taani ayyo qonccana" yaagiis.
22 Yihudaa Asqqoroota gidenna Yihudai Yesuusa, "Godau, neeni ne huuphiyaa sa7aa bessennan, nuna bessana giyoogaa woigada gai?" yaagiis.
23 Yaagin Yesuusi, "Tana siiqiya ooninne ta qaalaa naagana; ta Aawai a siiqana; qassi ta Aawainne taaninne akko yiidi, aara de7ana.
24 Tana siiqenna urai ooninne ta qaalau azazettenna; intte siyiyo qaalai tana kiittida Aawaagaa gidiyoogaappe attin, taagaa gidenna.
25 "Taani inttenaara issippe de7aidda hagaa intteyyo odaas;
26 shin Geeshsha Ayyaanai, minttettiyaagee, Aawai ta sunttan kiittanaagee, inttena ubbabaa tamaarissana. Taani intteyyo odido ubbabaakka inttena hassayissana.

27 “Taani sarotettaa inttenaara wottais; ta sarotettaa
intteyyo immais. Taani sa7ai immiyo sarotettaa malaa
immikke. Intte hirggoppitenne yayyoppite.
28 Taani intteyyo, ‘Taani bais; shin simmada inttekko
yaana’ giidoogaa siyideta; intte tana siiqidobaa gidiyaakko,
taappe Aawai dariyo gishshau, taani Aawaakko biyoogan
intte ufaittana shin.
29 Hegee haniyo wode intte ammanana mala, hegee hanen-
nan de7ishin, haara kasetada taani intteyyo odarggaas.
30 “Ha sa7aa haariyaagee yiyo gishshau, taani hagaappe
sinttan inttenaara keehi haasayikke. Tana i ainne oottanau
danddayenna.
31 SHin taani Aawaa siiqiyoogaa sa7ai eranau bessees;
qassi taanikka Aawai tana azazidoogaadan oottais. Denddi
eqqite; hagaappe boos.

15

Woiniyaa Giyo Turaayyo Tumu Anoi Yesuusa

1 “Taani woine giyo turaayyo tumu ano; goshshanchchai ta
Aawaa.
2 Ta giddon de7iya aife aifenna turaa mara ubbaa i karees;
aifiya turaa mara ubbai kaseegaappe keehi aifanaadan, he
maraa xeeraa i qanxxana.
3 Taani intteyyo ha77i odido qaalaa gaasuwan, intte
geeshsha.
4 Ta giddon de7ite; taanikka intte giddon de7ana. Woiniyaa
turaa marai anoora issippe de7ennan xayikko, he marai
barkka aife aifanau danddayennaagaadan, inttekka ta gid-
don de7ennan xayikko, aife aifanau danddayekketa.
5 “Taani woine turaayyo ano; intte he turaa marata. Ta
giddon de7iya urai, taanikka a giddon de7iyo urai, daro aife
aifana; aissi giikko, taani bainnan intterkka ainne oottanau
danddayekketa.
6 Ta giddon de7enna urai tura maradan, karen yeggin
melana; melidaagaa shiishshidi taman wottin, i eexxana.
7 Intte ta giddon de7ikko, qassi ta qaalaikka intte gid-
don de7ikko, intte koyidobaa aiba gidinkka woossite; intte
ekkana.
8 Intte daro aifiyaa aifikkonne qassi ta erissiyo ashkkarata
gidikko, hegan ta Aawai bonchchettana.
9 Aawai tana siiqidoogaadan, taanikka inttena siiqaas; ta
siiquwan de7ite.
10 Taani ta Aawaa azazuwaa naagada a siiquwan
de7idoogaadan, inttekka ta azazuwaa naagikko, ta siiquwan
de7ana.

11 “Ta ufaissai inttenaara de7ana malanne, inttekka daro
ufaittana mala, taani hagaa intteyyo yootaas.
12 Ta azazoi hagaa; taani inttena siiqiyoogaadan, inttekka
issoi issuwaara siiqettite.
13 Ba shemppuwaa ba laggiyaayyo aattidi immiyoogaappe
aadhdhiya siiqoi ooyyookka baawa.
14 Taani inttena azazidobaa ubbaa oottikko, intte ta laggeta.
15 “Ashkkarai ba godai oottiyoobaa erenna gishshau, taani
inttena hagaappe sinttau ashkkarata giikke; shin taani int-
tena ta laggeta gaas. Aissi giikko, ta Aawaappe siyido ub-
babaa taani intteyyo yootaas.
16 Taani inttena dooridoogaappe attin, intte tana
dooribeekketa. Intte biidi aifiyaa aifana mala, taani inttena
sunttaas. Qassi Aawaikka intte ta sunttan woossidobaa
ubbaa immana.
17 Taani inttena azaziyoogee hagaa; issoi issuwaara siiqet-
tite.

Yesuusi Ha Sa7ai Ixxiyoogaa Odiis

18 “Sa7ai inttena ixxikko, kasetidi tana ixxidoogaa akeekite.
19 Intte sa7aabaa gididaakko, sa7ai babaadan inttena si-
iqana; shin taani inttena sa7aappe dooridoogaappe attin,
intte sa7aabaa gidekketa; sa7ai inttena ixxiyoogee hegaassa.
20 ‘Ashkkarai ba godaappe darenna’ gaada taani intteyyo
odidoogaa hassayite. Eti tana yedettidabaa gidikko, intte-
nakka yedettana. Eti ta qaalaa naagidabaa gidikko, intte
qaalaakka naagana.
21 SHin eti tana kiittidaagaa erenna gishshau, ha ubbaa ta
gaasuwan eti intte bolli wottana.
22 Taani yaada etau odennabaa gidiyaakko, etau nagara
gidenna; shin ha77i eti oottiyo nagaraa gaasoyiyoobi baawa.
23-24 Tana ixxiyaagee ta Aawaakka ixxees. Ooninne
oottibeenna oosuwaa eta giddon taani oottabeennabaa
gidiyaakko, etau nagara gidennan attana; shin ha77i eti taani
oottido oosuwaa be7idi, tanakka ta Aawaakka ixxidosona.
25 SHin eta higgiyan, ‘Tana coo ixxidosona’ geetettidi
xaafettidaagee polettana mala, hagee haniis.
26 “SHin Aawaappe yiya tumatettaa Ayyaanai minttet-
tiyaagee yaana. Taani Aawaappe intteyyo a yeddana; qassi
i tabaa markkattana.
27 Inttekka qassi kaseesappe doommidi, tanaara de7iyo
gishshau, tabaa markkattana.

16

Geeshsha Ayyaanaa Oosuwaa

1 “Taani hagaa intte xubettenna mala, intteyyo odaas.

2 Eti inttena bantta Aihuda woosa keettaappe kessi yeddana. Hegaa bolli qassi inttena woriya urai Xoossau oottiyoobaa au milatiyo wodee yaana.
3 Eti hegaa intte bolli oottiyoogee tananne Aawaa erenna gishshassa.
4 SHin eti hegaa intte bolli oottiyo wodee gakkiyo wode, taani intteyyo odidoogaa intte hassayana mala, taani intteyyo hagaa odaas.

"Taani inttenaara de7iyo gishshau, koiro hegaa intteyyo odabeikke.
5 SHin ha77i taani tana kiittidaagaakko bais; shin intteppe ooninne, 'Au bai?' giidi tana oichchiyai baawa.
6 SHin taani hagaa odido gishshau, intte wozanan daro azzanoi de7ees.
7 SHin taani intteyyo tumaa odais; taani biyoogee intteyyo keha. Aissi giikko, taani baana xayikko, minttettiyaagee inttekko yeenna; shin taani biikko, a inttekko yeddana.
8 Qassi minttettiyaagee yiidi, nagaraabaa, xillotettaabaanne pirddaabaa ha sa7aa asaa erissana.
9 Nagaraabai asai tana ammanenna gishshassa.
10 Xillotettaabai qassi taani Aawaakko biyo gishshau, intte tana naa77anttuwaa be7ekketa.
11 Xoossaa pirddaabai qassi sa7aa haariyaagee pirddettiichchido gishshassa.

12 "Taani intteyyo odiyoobai darobai de7ees; shin ha77i intteyyo gelenna.
13 Tumatettaa Ayyaanai yiyo wode, inttena tumatetta ubbaakko efaana. Aissi giikko, i ba siyidobaa odanaappe attin, baappe ainne odenna. Qassi sinttappe yaanabaa intteyyo i odana.
14 I tana bonchchana; aissi giikko, i taayyo de7iyaabaappe ekkidi, intteyyo odana.
15 Aawau de7iyaabai ubbai tabaa; minttettiyaagee tau de7iyaabaappe ekkidi, intteyyo odana taani giidoogee hegaassa.

Intte Azzanoi Ufaissau Laamettana

16 "Guutta wodeppe guyyiyan, intte tana be7ekketa; qassi guutta wodeppe guyyiyan, intte tana be7ana" yaagiis.
17 Erissiyo ashkkaratuppe issooti issooti bantta giddon, " 'Guutta wodeppe guyyiyan, intte tana be7ekketa; qassi guutta wodeppe guyyiyan, intte tana be7ana; aissi giikko, taani Aawaakko bais' giyoogee hegee woigiyoogee?" yaagidosona.
18 " 'Guutta wodeppe guyyiyan' giyoogee woigiyoogee? I aibau haasayiyaakkonne nuuyyo erettenna" yaagidosona.

19 Eti bana oichchanau koyiyoogaa Yesuusi eridi, eta
yaagiis; “Taani, ‘Guutta wodeppe guyyiyan, intte tana
be7ekketa; qassi guutta wodeppe guyyiyan, intte tana
be7ana’ giidoogau intte issoi issuwaa oichcheetii?
20 Taani intteyyo tumaa odais. Intte yeekkananne koiz-
zana; shin ha sa7ai ufaittana. Qassi intte azzanana; shin intte
azzanoi ufaissa gidana.
21 Issi maccaasiyaa na7a yelana haniyo wode, ba maaretaa
wodee gakkido gishshau, he maaretaabaa hirggausu; shin
na7a yelidoogaappe guyyiyan, na7i ha sa7an yelettido ufais-
saa gishshau, ba maaretaa hassayukku.
22 Hegaa gishshau, inttekka intte wozanan hirggeeta; shin
taani naa77anttuwaa inttena be7ana; qassi intte wozanai
keehi ufaittana; intte ufaissaa ooninne intteppe ekkenna.
23 “He gallassi intte tana ainne woossekketa. Taani intteyyo
tumaa odais; intte ta sunttan woossiyoobaa ubbaa Aawai
intteyyo immana.
24 Ha77i gakkanaassikka ta sunttan ainne woossibeekketa;
intte ufaissai polettana mala, Xoossaa woossite; intte ekkana.
25 “Hagaa taani intteyyo leemisuwan yootaas; shin taani
leemisuwan yootenna wodee yaana; shin Aawaabaa taani
intteyyo qoncciyan odana.
26 Taani he gallassi, intte ta sunttan Aawaa woossana; qassi
intte gishshau, taani Aawaa woossana giikke.
27 Aissi giikko, Aawai ba huuphen inttena siiqees; intte
tana siiqiyo gishshaunne taani Aawaa matappe yiidoogaa
ammanido gishshau, i inttena siiqees.
28 Taani Aawaa matappe sa7aa yaas; qassi sa7aa aggada
Aawaakko baana” yaagiis.
29 Erissiyo ashkkarati zaaridi Yesuusa, “Be7a, ha77i neeni
qoncciyan haasayaasa; leemison ainne haasayakka.
30 Neeni ubbabaa eriyoogaa nuuni ha77i eroos; qassi
nena ooninne oichchana mala, neeni koyennaagaa eroos.
Hegee nuna neeni Xoossaappe yiidoogaa ammanttees” yaagi-
dosona.
31 Yaagin Yesuusi zaaridi eta, “Ha77i ammaneetii?
32 Be7ite, intte intte soo intte soo laalettiyo wodeenne ta
xalaalaa yeggi bayiyo wodee yaana; ha77ikka yiichchiis.
SHin Aawai tanaara de7iyo gishshau, ta xalaalaa gidikke.
33 Intte ta giddon de7iiddi, saro de7ana mala, taani hagaa
intteyyo odaas. Sa7an intte waayettana. SHin minnite; taani
sa7aa xoonaas” yaagiis.

17

Yesuusa Woosaa

1 Yesuusi hegaa haasayidoogaappe guyyiyan, pude
saluwaa xeellidi, hagaadan yaagiis; “Aawau, wodee gakkiis;
ne Na7ai nena bonchchana mala, neeni ne Na7aa bonchcha.
2 Aissi giikko, neeni ayyo immido ubbau merinaa de7uwaa
i immana mala, asa ubbaa bollan ayyo maataa immadasa.
3 Asai nena issi Xoossaa gididaagaa erana malanne, qassi
neeni kiittido Yesuus Kiristtoosa erana mala, hagee merinaa
de7o.
4 Neeni taayyo oottanau immido oosuwaa polada, nena
sa7an bonchchaas.
5 Ha77ikka qassi Aawau, sa7ai merettanaappe kase
ne matan taayyo de7iya bonchchuwan ne sinttan tana
bonchcha.
6 “Sa7aa asaappe neeni tau immidoogeeta nenaara eretis-
saas; eti neegeeta; qassi neeni eta tau immadasa. Eti ne
qaalaukka azazettidosona.
7 Ha77i neeni tau immido ubbabai neeppe yiidoogaa eti
eroosona.
8 Aissi giikko, neeni tau immido qaalaa taani etau immaas;
etikka he qaalaa ekkidosona. Taani ne matappe yiidoogee
tuma gidiyoogaa eroosona; eridi neeni tana kiittidoogaakka
ammanidosona.
9 “Taani etau woossais; sa7au nena woossikke. SHin neeni
tau immido asau woossais; aissi giikko, eti neegeeta.
10 Tau de7iya ubbabai nebaa; qassi neeyyo de7iya ub-
babaikka tabaa. Taani eta baggaara bonchchettaas.
11 Taani hagaappe guyyiyan, sa7an de7ikke; eti sa7an
de7oosona; taani ha77i neekko bais. Geeshsha Aawau,
ha neeni tau immidoogeeti neeninne taani issuwaa gidiy-
oogaadan, eti issuwaa gidana mala, eta ne sunttan naaga.
12 Taani etaara sa7an de7aidda, neeni tau immido ne
sunttaa wolqqan eta naagaas. Taani eta naagaas; Xoossaa
maxaafai giidoogee polettana mala, xayoi bessiyo uraappe
attin, etappe harai ooninne xayibeenna.

13 “Ha77i taani neekko bais; eta wozanan ta ufaissai polet-
tana mala, hagaa taani sa7an haasayais.
14 Taani etau ne qaalaa immaas; taani sa7aassa gidennaa-
gaadan, etikka sa7aassa gidenna gishshau, sa7ai eta ixxiis.
15 Neeni xalahiyaappe eta naagana mala woossiyoogaappe
attin, sa7aappe kessana mala woossikke.
16 Taani sa7aassa gidennaagaadan, etikka sa7aassa gi-
dokkona.
17 Neeni tumatettan eta nebaa ootta; ne qaalaikka tumatet-
taa.
18 Neeni tana sa7aa kiittidoogaadan, taanikka eta sa7aa
kiittaas;

19 qassi eti tumatettan nebaa gidana mala, eta gishshau,
taani ta huuphiyaa neeyyo immais.
20 “Taani eta xalaalau woossikke; shin eti qaalaa yootin,
tana ammanidaageetuyyookka woossais.
21 Eti ubbai issuwaa gidana mala, taani woossais. Aawau,
neeni ta giddon de7iyoogaadan, qassi taanikka ne giddon
de7iyoogaadan, eti nu giddon de7ona. Qassi neeni tana
kiittidoogaa sa7ai ammanana mala, eti issuwaa gidona.
22 Neeninne taani issuwaa gidiyoogaadan, eti issuwaa gi-
dana mala, neeni tana bonchchidoogaadan, taanikka eta
bonchchaas.
23 Taani eta giddon de7in, neeni ta giddon de7in, qassi
neeni tana siiqiyoogaadan, etakka siiqidoogaanne tana
sa7aa kiittidoogaa sa7ai eranaadan, eti muleera issuwaa
gidona.
24 “Aawau, sa7ai merettanaappe kase neeni tana siiqido
gishshau, tau immido ta bonchchuwaa eti be7ana mala,
neeni tau immidoogeeti taani de7iyoosan tanaara de7ana
mala koyais.
25 “Xillo Aawau, sa7ai nena erenna; shin taani nena erais.
Qassi neeni tana kiittidoogaa hageeti eroosona.
26 Neeni tana siiqido siiqoi eta giddon de7ana mala, qassi
taanikka eta giddon de7ana mala, taani ne sunttaa eta eris-
saas; sinttaukka erissana” yaagiis.

18

Yesuusi Ba Morkketu Kushiyan Oiqettiis
(Maatiyoosa 26:47-56; Marqqoosa 14:43-50; Luqaasa 22:47-53)

1 Yesuusi hegaa giidi, Xoossaa woossidoogaappe guyyiyan,
ba erissiyo ashkkaratuura Qediroona giyo shaafaa pinniis.
He sohuwan daro wogarai de7ees; Yesuusinne erissiyo
ashkkarati he wogaraa giddo gelidosona.
2 Yesuusa aatti immida Yihudai he sohuwaa erees; aissi
giikko, Yesuusi ubba wode ba erissiyo ashkkaratuura hegan
shiiqees.
3 Hegaa gishshau, Yihudai paanoosiyaa, xomppiyaa,
tooraanne gonddalliyaa oiqqida daro wotaaddaratanne
qassi qeese halaqatinne Parisaaweti yeddido Beeta
Maqidasiyaa wotaaddarata kaaletti ekkidi, he sohuwaa
biis.
4 Yesuusi bana gakkana haniya ubbabaa eridi, gaxi kiyidi,
“Oona koyeetii?” yaagiis.
5 Yaagin eti zaaridi, “Naazireeta Yesuusa koyoos” yaagi-
dosona.
Yesuusi zaaridi, “Taani a” yaagiis.

Yesuusa aatti immida Yihudaikka hegan etaara eqqiis;
6 Yesuusi, “Taani a” giido wode, eti guyyekko shiiqidi, sa7an
kunddidosona.
7 Yesuusi qassikka, “Oona koyeetii?”
Yaagin eti, “Naazireeta Yesuusa koyoos” yaagidosona.
8 Yaagin Yesuusi zaaridi, “Taani a gidiyoogaa intteyyo
yootaas; simmi intte tana koyiyaabaa gidikko, hageeta yed-
dite” yaagiis.
9 I, “Aawau, neeni tau immidoogeetuppe harai atto, is-
suwaakka bashshabeikke” giidoogee polettana mala, hegaa
giis.
10 Simoon PHeexiroosau bisoi de7ees; i he bisuwaa shod-
dinnee qeese ubbatu halaqaa ashkkaraa ushachcha haittaa
shocidi, qanxxi yeggiis. He ashkkaraa sunttai Malkkoosa.
11 Yesuusi PHeexiroosa, “Ne bisuwaa shoohuwan zaarada
wotta! Ta Aawai taayyo immido burccukkuwaappe taani
uyennabaa neeyyo milatii?” yaagiis.

Yesuusi Qeese Ubbatu Halaqaa Haanna Sintti SHiiqiis

12 SHaalaqai, daro wotaaddaratinne qassi Aihudatu ha-
laqati Yesuusa oiqqidi qachchidosona.
13 Koiro Yesuusa Haannakko efiidosona; aissi giikko,
Haanni he laitti qeese ubbatu halaqa gidiya Qayaafa bollo.
14 “Asa ubbaa gishshau, issi asi haiqqikko lo77o” giidi Aihu-
data zoridaagee Qayaafa.

PHeexiroosi Yesuusa Kaddiis

(Maatiyoosa 26:69-70; Marqqoosa 14:66-68; Luqaasa 22:55-57)

15 Simoon PHeexiroosinne hara issi erissiyo ashkkarai
Yesuusa kaallidi biidosona. He hara erissiyo ashkkaraa qeese
ubbatu halaqai loitti erees; hegee Yesuusaara qeese ubbatu
halaqaa dirssa garssi geliis.
16 SHin PHeexiroosi kareera dirssaa penggen eqqiis. Qeese
ubbatu halaqai loitti eriyo hara erissiyo ashkkarai kare
kiyidi, penggiyaa naagiya na7eeyyo yootidi, PHeexiroosa
dirssa garssi gelissiis.
17 Penggiyaa naagiya na7iyaa PHeexiroosa, “Neeni ha bita-
nee erissiyo ashkkaratuppe issuwaa gidikkiiyye?” yaagaasu.
Yaagin PHeexiroosi, “CHii, taani gidikke” yaagiis.
18 Sa7ai meeggiyo gishshau, ashkkaratinne halaqati
xiixinttaa tamaa oittidi, bonqqidaagaa yuuyi aadhdhi
eqqidi ho77oosona; PHeexiroosikka etaara eqqidi, he tamaa
ho77ees.

Qeese Ubbatu Halaqai Yesuusa Oichchido Oishaa

(Maatiyoosa 26:59-66; Marqqoosa 14:55-64; Luqaasa 22:66-71)

19 Qeese ubbatu halaqai Yesuusa i erissiyo
ashkkaratubaanne a timirttiyaabaa oichchiis.
20 Yesuusi zaaridi, “Taani asa ubbau qoncciyan odaas.
Taani Aihuda ubbai shiiqiyo Aihuda woosa keettaaninne
Beeta Maqidasiyan ubba wode tamaarissaas; geeman ainne
haasayabeikke.
21 Yaatin, neeni tana aissi oichchai? Taani odidoogaa siyida
asaa oichcha; he asai taani odidoogaa erees” yaagiis.
22 Yesuusi hegaa giido wode, he sohuwan eqqida wotaad-
daratuppe issoi Yesuusa baqqidi, “Qeese ubbatu halaqaa bolli
hagaadan zaarai?” yaagiis.
23 Yesuusi zaaridi, “Taani balabaa haasayidabaa gidikko,
hagan de7iya asa ubbau oda; shin taani tumaa haasayidabaa
gidikko, tana aissi baqqai?” yaagiis.
24 Hegaa gishshau, Haanni, qashetti uttida Yesuusa, qeese
ubbatu halaqaa, Qayaafakko yeddiis.

PHeexiroosi Yesuusa Naa77anttuwaa Kaddiis
(Maatiyoosa 26:71-75; Marqqoosa 14:69-72; Luqaasa 22:58-62)

25 PHeexiroosi hegan eqqidi, tamaa ho77ees; harati a,
“Neeni ha bitanee erissiyo ashkkaratuppe issuwaa gidikki-
iyye?” yaagiis.
Yaagin PHeexiroosi, “CHii; taani gidikke” yaagidi kaddiis.
26 Qeese ubbatu halaqaa ashkkaratuppe issoi, PHeexiroosi
haittaa qanxxido bitaniyaa dabboi PHeexiroosa, “Taani nena
aara daro wogaraa giddon be7abeikkinaayye?” yaagidi
oichchiis.
27 Oichchin PHeexiroosi qassikka kaddiis; sohuwaarakka
kuttoi waassi aggiis.

Yesuusi PHilaaxoosa Sintti SHiiqiis
(Maatiyoosa 27:1-2,11-14; Marqqoosa 15:1-5; Luqaasa 23:1-5)

28 Eti Yesuusa Qayaafa sooppe deriyaa haariyaagaa ooso
keettaa ekki efiidosona. Sa7ai maallado guura; Aihudati
Paasikaa bonchchiyo gallassa qumaa maanau, bantta hu-
uphessi tunenna mala, deriyaa haariyaagaa ooso keettaa
gelibookkona.
29 Hegaa gishshau, PHilaaxoosi etakko kare kiyidi, “Ha
bitaniyaa intte aibin mooteetii?” yaagiis.
30 Yaagin eti, “I iitabaa oottibeennabaa gidiyaakko, nuuni a
neekko ehookko” yaagidosona.
31 PHilaaxoosi zaaridi etayyo, “Intte a ekki efiidi, intte
higgee giyoogaadan, a bolli pirddite” yaagiis.
Yaagin Aihudati, “Oonanne woriyo maati nuuyyo baawa”
yaagidosona;

32 hagee hanidoogee Yesuusi ai mala haiquwaa
haiqqanaakko erissanau haasayidoogee polettanaassa.
33 PHilaaxoosi ba ooso keettaa naa77anttuwaa gelidi, Yesu-
usa xeesiis; xeesidi, “Neeni Aihuda kawoo?” yaagidi a
oichchiis.
34 Oichchin Yesuusi PHilaaxoosa, “Ha oishaa neeni neeppe
oichchaiyye woi hara asi neeyyo tabaa odidee?” yaagiis.
35 PHilaaxoosi zaaridi, “Tana Aihuda asa gai? Ne zaretinne
qeesetu halaqati nena tau aatti immidosona; neeni ai oot-
tadii?” yaagiis.
36 Yaagin Yesuusi, “Ta kawotettai ha sa7aana gidenna. Ta
kawotettai ha sa7aana gididaakko, tana Aihudatuyyo aatti
immennaadan, ta ashkkarati tau olettana; shin ta kawotettai
ha sa7aana gidenna” yaagiis.
37 Hegaa gishshau, PHilaaxoosi Yesuusa, “Yaatin, neeni
kawooyye?” yaagidi oichchiis.
Yesuusi zaaridi, “Neeni tana kawo gaasa. Taani tu-
matettaayyo markkattana gishshau yelettaas; qassi hegaa
gishshau, ha sa7aa yaas. Tumaa bagga gidiya ooninne taani
giyoogaa siyees” yaagiis.
38 Yaagin PHilaaxoosi, “Tumatetti aibee?” yaagiis.
PHilaaxoosi hegaa giidoogaappe guyyiyan, Aihudatukko
kare kiyidi, “Taani aani ai balanne demmabeikke.
39 SHin Paasikaa bonchchiyo gallassi, issi asa taani intteyyo
qashuwaappe birshshiyo meezee de7ees; taani intteyyo Ai-
hudatu kawuwaa birshshiyoogaa koyeetii?” yaagiis.
40 Eti zaaridi, bantta qaalaa xoqqu oottidi, “Barbbaana
birshshappe attin, a gidenna!” yaagidosona. SHin Barbbaani
pangga.

19

Wotaaddarati Yesuusa Bolli Qilliiccidosona
(Maatiyoosa 27:27-32; Marqqoosa 15:15-21)

1 Hegaappe guyyiyan, PHilaaxoosi Yesuusa oiqqidi, lis-
suwan garafiis.
2 Wotaaddarati agunttaappe akiliiliyaa loittidi, a
huuphiyan wottidosona; qassi zo7o maayuwaakka a
maizzidosona.
3 Akko shiiqidi, “Aihuda kawuwau, shemppo gam77a!”
yaagidi a qinxxalliyaa baqqidosona.
4 PHilaaxoosi qassikka kare kiyidi Aihudata, “Be7ite, taani
aani ai balanne demmabeennaagaa intte erana mala, a int-
tekko kare kessana” yaagiis.
5 Hegaappe guyyiyan, Yesuusi agunttaa akiliiliyaa ba hu-
uphiyan wottidi, zo7o maayuwaa maayidi, kare kiyiis; PHi-
laaxoosi Aihudata, “Bitaniyaa hagaa be7ite” yaagiis.

6 Qeese halaqatinne wotaaddarati a be7ido wode, bantta
qaalaa xoqqu oottidi, “Masqqaliyaa bolli misimaariyan
xishada a kaqqa! Kaqqa!” yaagidosona.

Yaagin PHilaaxoosi eta, “Intte a ekki efiidi, masqqaliyaa
bolli misimaariyan xishidi kaqqite; aissi giikko, taani ai bal-
anne demmabeikke” yaagiis.

7 Aihudati zaaridi, “Nuuyyo higgee de7ees; nu higgee giy-
oogaadan, i haiqqanau bessees; aissi giikko, i bana Xoossaa
Na7aa oottiis” yaagidosona.

8 PHilaaxoosi hegaa siyido wode, kaseegaappe keehi
yayyiis.

9 Qassikka PHilaaxoosi ba ooso keettaa simmi gelidi Yesu-
usa, “Neeni auppe yaadii?” yaagidi oichchiis; shin Yesuusi
ayyo ainne zaaribeenna.

10 Hegaa gishshau, PHilaaxoosi a, “Tau yootikkii? Nena
birshshanau woi masqqaliyaa bolli misimaariyan xishada
kaqqanau tau maati de7iyoogaa erikkiiyye?” yaagiis.

11 Yaagin Yesuusi, “Xoossai neeyyo bollappe maataa im-
mibeennabaa gidiyaakko, neeyyo ta bolli maati de7enna
shin. Hegaa gishshau, tana neeyyo aatti immidaagee aadhd-
hiya nagaraa oottiis” yaagiis.

Yesuusa Haiquwau Pirddidosona
*(Maatiyoosa 27:15-31; Marqqoosa 15:6-20; Luqaasa 23:13-
25)*

12 PHilaaxoosi hegaa siyido wode, Yesuusa birshshanau
oge koyiis; shin Aihudati bantta qaalaa xoqqu oottidi, “Neeni
a birshshiyaabaa gidikko, Kawuwaa Qeesaara dabbo gi-
dakka! Bana kawo giya ooninne Qeesaara morkke!” yaagi-
dosona.

13 PHilaaxoosi hegaa siyidi, Yesuusa kare kessiis. Yaatidi
shuchchaa baasidi kessidosaa giyoosan pirdda oidiyan uttiis;
Ibraisxxe qaalan he sohoi gabataa giyoogaa.

14 He gallassai Paasikaa bonchchiyo gallassau giigissiyo
gallassa; sa7ai usuppun saate heera gidana. PHilaaxoosi
Aihudata, “Intte kawuwaa hagaa be7ite!” yaagiis.

15 Yaagin Aihudati bantta qaalaa xoqqu oottidi, “Digga!
Digga! Masqqaliyaa bolli misimaariyan xishada kaqqa!”
yaagidosona.

PHilaaxoosi zaaridi, “Intte kawuwaa taani masqqaliyaa
bolli misimaariyan xishada kaqqiyoogaa koyeetii?” yaagidi
oichchiis.

Oichchin qeese halaqati, “Qeesaarappe hara kawoi nuuyyo
baawa!” yaagidosona.

16 Hegaappe guyyiyan, eti masqqaliyaa bolli misimaariyan
xishidi, Yesuusa kaqqana mala, PHilaaxoosi etau aatti im-
miis.

Yesuusa Kaqqidosona
(Maatiyoosa 27:32-44; Marqqoosa 15:21-32; Luqaasa 23:26-43)

Eti Yesuusa oiqqidi, ekki efiidosona.
17 Yesuusi ba masqqaliyaa tookkidi, Guuggiyaa Sohuwaa
giyoosaa biis. “Guuggiyaa Sohuwaa” giyoogee Ibraisxxe
qaalan “Golggottaa” giyoogaa.
18 Eti he sohuwan masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi,
Yesuusa kaqqidosona; qassi aara hara naa77u asata, is-
suwaa ya baggaara qassi issuwaa ha baggaara Yesuusa
gidduwan wottidi, masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi
kaqqidosona.
19 PHilaaxoosi xifatiyaa xaafidi, masqqaliyaa bolli wottiis.
I xaafidoogee, “Aihudatu Kawuwaa, Naazireeta Yesuusa”
yaagees.
20 Yesuusi masqqaliyaa bolli misimaariyan xishettidi
kaqettidosai katamaa matan de7iyo gishshau, daro Aihudati
he xifatiyaa nabbabidosona. Xifatee Ibraisxxe qaalan,
Roomaisxxe qaalaaninne Giriike qaalan xaafettiis.
21 Hegaa gishshau, Aihuda qeese halaqati PHilaaxoosa,
“ ‘Ha bitanee bana Aihuda kawo yaagiis’ gaada xaafappe
attin, ‘Aihuda kawo’ gaada xaafoppa” yaagidosona.
22 Yaagin PHilaaxoosi, “Taani xaafidoogaa xaafarggaas”
yaagidi zaariis.
23 Wotaaddarati masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi,
Yesuusa kaqqidoogaappe guyyiyan, a maayuwaa ekkidi,
oiddu kessi shaakkidosona; issi issi wotaaddaraa issi shaahoi
gakkiis. A adussa maayuwaakka ekkidosona; adussa maayoi
hashiyaappe doommidi, duge gakkanaassi yeda maayet-
tiyaabaappe attin, qanxxettidi sikettibeenna.
24 Wotaaddarati issoi issuwaa, “Oona gakkanaakko, saa-
maa yegganaappe attin, maayuwaa peerokko” yaagidosona.
Hegee hanidoogee Xoossaa maxaafai, “Ta maayuwaa shaakki
ekkidosona; ta adussa maayuwan saamaa yeggidosona” giy-
oogee polettanaassa. Hegaa gishshau, wotaaddarati hegaa
oottidosona.
25 SHin Yesuusa masqqaliyaa matan a aayyiyaa, a
aayee michchiyaa, Qaliyoopha machchiyaa Mairaamanne
Magddala giyo katamaappe yiida Mairaama eqqidosona.
26 Yesuusi ba aayyiyaanne i siiqiyo erissiyo ashkkarai
hegan eqqidaageeta be7idi, ba aayyiyo, “Ha mishiree, ne
na7aa hagaa be7a!” yaagiis.

27 Hegaappe guyyiyan, he erissiyo ashkkaraa, “Ne aayyiyo
hanno be7a!” yaagiis. He erissiyo ashkkarai o he saatiyaappe
doommidi, ba soo ekki efiis.

Yesuusi Haiqqiis
(Maatiyoosa 27:45-56; Marqqoosa 15:33-41; Luqaasa 23:44-49)

28 Hegaappe guyyiyan, Yesuusi ubbabai ha77i polettidoogaa eridi, Xoossaa maxaafai giidoogee polettana mala,
“Tana saammees” yaagiis.
29 He sohuwan issi xuggaa kumida caala woine eessai
de7ees. Eti ispponjjiyaa he woine eessan yeggidi, hiisoophphe giyo mittaa xeeran wottidi, Yesuusa doonaakko shiishshidosona.
30 Yesuusi woine eessaa ganxxi be7idoogaappe guyyiyan,
“Polettiis” yaagiis.

Yesuusa Miyyiyaa Tooran Caddidosona

Qassi hegaappe guyyiyan, ba huuphiyaa ziqqi oottidi, ba
shemppuwaa immiis.
31 He gallassai giigettiyo gallassa gidiyo gishshaunne qassi
he Sambbatai daro bonchcho gidiyo gishshau, Sambbatan
asatu ahai masqqaliyaa bolli pe7enna mala, kaqettida asatu
suiliyaa menttidi, masqqaliyaappe wottana mala, Aihudati
PHilaaxoosa woossidosona.
32 Hegaa gishshau, wotaaddarati yiidi, Yesuusaara kaqettida koiro bitaniyaa suiliyaa menttidosona; qassi aara kaqettida naa77antto bitaniyaa suiliyaakka menttidosona.
33 SHin Yesuusakko yiido wode i haiqqiichchidoogaa
be7idi, a suiliyaa menttibookkona.
34 Gidikkonne, wotaaddaratuppe issoi a miyyiyaa tooran
caddiis; caddin sohuwaarakka suuttainne haattai goggi
bayiis.
35 Intte ammanana mala, hagaa be7idaagee markkattiis; i
markkattiyoogeekka tumaa; qassi ba haasayai tuma gidiyoogaa i erees.
36 Hegee hanidoogee Xoossaa maxaafai, “A meqettatuppe
issoinne meqqenna” giidoogee polettanaassa.
37 Qassikka Xoossaa maxaafai harai, “Asai ba caddidoogaa
be7ana” yaagees.

Yesuusi Moogettiis
(Maatiyoosa 27:57-61; Marqqoosa 15:42-47; Luqaasa 23:50-56)

38 Hegaappe guyyiyan, Armmaatiyaasa giyo katamaappe
yiida Yooseefi Yesuusa ahaa ekki efaanau PHilaaxoosa woossiis; Yooseefi Aihudatuyyo yayyido gishshau, asi erennan
Yesuusa kaalliyaagaa.

Yooseefi woossin PHilaaxoosi, “Ekkada efa” yaagiis. Hegaa gishshau, Yooseefi biidi, Yesuusa ahaa ekki efiis.
39 Qassi Niqoodimoosi hegaappe kase Yesuusakko qammi yiidaagee, karbbiyaaranne godare uuttaara walahettida oitamanne ichchashu kilo giraame gidiyaagaa keena shittuwaa oiqqi ekkidi, Yooseefaara yiis.
40 He naa77u asati Yesuusa ahaa ekkidi, Aihudati ahaa xaaxiyo maaraadankka, shittuwaara gattidi, liinuwaa giyo afalan xaaxidosona.
41 Yesuusi masqqaliyaa bolli misimaariyan xishettidi kaqettido sohuwan daro wogarai de7ees; he wogara giddon shuchchaa wooci kessido biron ooninne moogettibeenna ooratta gonggoloi de7ees.
42 He gonggoloi matan de7iyo gishshaunne qassi Aihudati Sambbatau giigettiyo gallassa gidiyo gishshau, Yesuusa yaani wottidosona.

20

Yesuusi Haiquwaappe Denddiis
(Maatiyoosa 28:1-8; Marqqoosa 16:1-8; Luqaasa 24:1-12)

1 Woggaa gallassi guuran, biron daabidaabiyaagan, Magddala giyo katamaappe yiida Mairaama Yesuusi moogettido gonggoluwaakko baasu; baada shuchchai he gonggoluwaa doonaappe denddiichchidaagaa be7aasu.
2 Simoon PHeexiroosakkonne Yesuusi siiqiyo hinkko erissiyo ashkkaraakko, a woxxaidda baada, “Gonggoluwaappe Godaa ekki efirggidosona; awan a wottidaakkonne nuuni erokko” yaagaasu.
3 Hegaa gishshau, PHeexiroosinne hinkko erissiyo ashkkarai aggidi, gonggoluwaakko biidosona.
4 Naa77aikka issippe woxxidosona; shin hinkko erissiyo ashkkarai PHeexiroosappe aadhdhidi kasetidi, he gonggoluwaakko gakkiis.
5 He erissiyo ashkkarai hokkidi, liinuwaa giyo afalaa be7iis; shin giddo gelibeenna.
6 Simoon PHeexiroosi a kaallidi yiidi, gonggoluwaa giddo geliis. Gelidi liinuwaa giyo afalai hegan de7iyaagaa be7iis;
7 qassi Yesuusa huuphiyan xaaxetti uttida afalai he xaaxettidoogaadankka dumma issisan de7iyaagaa be7iis; he afalai dumma de7eesippe attin, liinuwaa giyo afalaara issippe de7enna.
8 He wode, kasetidi gonggoluwaakko gakkida hinkko erissiyo ashkkarai geliis. Geli be7idi ammaniis.
9 Yesuusi haiquwaappe denddanau bessiyoogaa yootiya Xoossaa maxaafaa eti biron akeekiichchibookkona.

10 Hegaappe guyyiyan, erissiyo ashkkarati bantta soo simmidi biidosona.

Yesuusi Magddala Mairaamissi Beettiis
(Maatiyoosa 28:9-10; Marqqoosa 16:9-11)

11 SHin Mairaama he gonggoluwaa doonan eqqada yeekkausu. Yeekkaidda hokkada gonggoluwaa giddo xeellaasu.
12 Bootta maayuwaa maayida naa77u kiitanchchati Yesuusa ahai zin77idosan issoi huuphessaara issoi tohossaara uttidaageeta be7aasu.
13 Eti o, “Mishiree, aissi yeekkai?” yaagidi oichchidosona.
Oichchin a, “Asati ta Godaa efirggidosona; eti awan wottidaakkonne taani erikke” yaagaasu.
14 Hegaa giidoogaappe guyyiyan, guyye simma xeellada, Yesuusi eqqidaagaa be7aasu. SHin i Yesuusa gididoogaa akeekabeikku.
15 Yesuusi o, “Mishiree, aissi yeekkai? Oona koyai?” yaagidi oichchiis.
Mairaama wogaraa naagiyaagaa gaada, “Godau, neeni ekkidabaa gidikko, a awan wottidaakko, tau yootarkkii; taani a ekka efaana” yaagaasu.
16 Yesuusi o, “Mairaamee” yaagiis.
A akko simmada, Ibraisxxe qaalan “Rabunii” yaagaasu; hegaa birshshettai “Tamaarissiyaagoo” giyoogaa.
17 Yesuusi o, “Taani biron ta Aawaakko babeenna gishshau, tana bochchoppa; shin ta ishanttukko baada, ‘Taani ta Aawaakkonne intte Aawaakko, ta Xoossaakkonne intte Xoossaakko, pude bais giis’ gaada etau oda” yaagiis.
18 Magddala giyo katamaappe yiida Mairaama Godaa be7idoogaanne iyyo i hegaa odidoogaa baada erissiyo ashkkaratuyyo odaasu.

Yesuusi Ba Erissiyo Ashkkaratussi Beettiis
(Maatiyoosa 28:16-20; Marqqoosa 16:14-18; Luqaasa 24:36-49)

19 He Woggaa gallassi omarssi, erissiyo ashkkarati Aihudatuyyo yayyido gishshau, kariyaa koridi, shiiqi uttidaashin, Yesuusi yiidi, eta gidduwan eqqidi, “Sarotettai intteyyo gido” yaagiis.
20 Hegaa giidoogaappe guyyiyan, ba kushiyaanne ba miyyiyaa eta bessiis; erissiyo ashkkarati Godaa be7ido wode keehi ufaittidosona.
21 Yesuusi naa77anttuwaakka etau, “Sarotettai intteyyo gido; ta Aawai tana kiittidoogaadan, taanikka inttena kiittais” yaagiis.
22 Hegaa giidoogaappe guyyiyan, eta bolli ufu giidi shemppiis; qassi, “Geeshsha Ayyaanaa ekkite.

23 Intte atto giido asaa nagarai atto geetettana; intte atto
geennaageetu nagarai atto geetettenna” yaagiis.

Yesuusanne Toomaasa

24 SHin tammanne naa77u erissiyo ashkkaratuppe issoi,
Mentte giyo Toomaasi, Yesuusi yiido wode etaara de7enna.
25 Hegaa gishshau, hinkko erissiyo ashkkarati Toomaasau,
“Nuuni Godaa be7ida!” yaagidosona.
SHin Toomaasi etau, “Misimaariyan i cadettido a kushiyan
de7iya malaataa be7ennaaninne he malaataa ta biradhd-
hiyan bochchennan, qassi ta kushiyaa a miyyiyan yedda
be7ennan taani ammanikke” yaagiis.
26 Saaminttappe guyyiyan, Yesuusi erissiyo ashkkarati qas-
sikka sooni shiiqi uttidosona; Toomaasikka etaara de7ees.
Karee koretti uttidaashin, Yesuusi yiidi, eta gidduwan eqqiis;
eqqidi, “Sarotettai intteyyo gido” yaagiis.
27 Hegaappe guyyiyan, Yesuusi Toomaasa, “Ne kushiyaa
haa ehaada, ta kushiyaa be7a, qassi ne kushiyaa haa ehaada,
ta miyyiyan yedda be7a, neeni ammaniyaagaa gidanaappe
attin, ammanennaagaa gidoppa!” yaagiis.
28 Toomaasi zaaridi, “Ta Godau, ta Xoossau!” yaagiis.
29 Yaagin Yesuusi, “Neeni tana be7ido gishshau
ammanadasa; be7ennan ammanidaageeti anjjettidaageeta”
yaagiis.

Ha Maxaafaa Halchchuwaa

30 Yesuusi ha maxaafan xaafettibeenna hara daro
malaatata ba erissiyo ashkkaratu sinttan oottiis.
31 SHin Yesuusi i Kiristtoosa, Xoossaa Na7aa gidiyoogaa
intte ammanana malanne, qassi a ammanidi a sunttan
de7uwaa intte demmana mala, hagee xaafettiis.

21

Yesuusi Laappun Erissiyo Ashkkaratussi Beettiis

1 Hegaappe guyyiyan, Yesuusi Xibiriyaadoosa giyo abbaa
lanqqiyan ba erissiyo ashkkaratuyyo naa77anttuwaa beet-
tiis. I etau hagaadan beettiis.
2 Simoon PHeexiroosinne mentte giyo Toomaasi, Qaana
Galiilappe yiida Naatinaa7eeli, Zabddiyoosa naatinne Yesu-
usi erissiyo ashkkaratuppe hara naa77ati issippe de7oosona.
3 Simoon PHeexiroosi etau, “Taani mole oiqqanau bais”
yaagiis.
Yaagin eti, “Nuunikka nenaara baana” yaagidi, kiyidi wol-
woluwaa giddo gelidosona; shin eti he gallassi qammi mole
ainne oiqqibookkona.

4 Maallado wonttaara awai kiyanaappe kase, Yesuusi ab-
baa gaxan eqqiis; shin erissiyo ashkkarati Yesuusa gidi-
doogaa eribookkona.
5 Yesuusi eta, “Naatoo, mole oiqqibeekketiiyye?” yaagiis.
Yaagin eti zaaridi, “Ainne oiqqibookko” yaagidosona.
6 I zaaridi, “Intte gitiyaa wolwoluwaappe ushachcha bag-
gakko yeggite; amaridaagaa intte oiqqana” yaagiis. Hegaa
gishshau, gitiyaa ushachcha baggakko yeggin, molee darido
gishshau, goochchi kessanaagee eta xooniis.
7 Yesuusi siiqiyo ashkkarai PHeexiroosa, “Hagee Godaat-
tennee!” yaagiis. Simooni PHeexiroosi Godaa i gididoogaa
siyido wode, kallo de7iyo gishshau, ba maayuwaa maayidi,
abbaa giddo guppi geliis.
8 SHin hinkko erissiyo ashkkarati molee kumi uttido gitiyaa
goochchiiddi, wolwoluwan abbaappe gaxi kiyidosona; eti ab-
baappe naa77u xeetu wara keenaa haakkidi de7oosonappe
attin, keehi haakkidi de7okkona.
9 Eti abbaappe gaxi kiyido wode, xiixinttaa bonqquwan
molee de7iyaagaanne oittaa be7idosona.
10 Yesuusi eta, “Ha77i intte oiqqido moliyaappe amaridaa-
gaa hammite” yaagiis.
11 Simoon PHeexiroosi wolwoluwan gelidi, xeetanne
ishatamanne heezzu wogga moleti kumi uttido gitiyaa
goochchidi, abbaappe gaxi kessiis; molee hegaa keena daro
gidinkka gitee daakettibeenna.
12 Yesuusi eta, “Haa yiidi, qan77iyaa qan77ite” yaagiis.
Erissiyo ashkkaratuppe issoinne, “Neeni oonee?” giidi a
oichchanau xalibeenna; aissi giikko, Godaa i gididoogaa eti
eridosona.
13 Yesuusi yiidi, oittaa ekkidi, etau immiis; moliyaakka
hegaadan immiis.
14 Yesuusi haiquwaappe denddidoogaappe guyyiyan, ba
erissiyo ashkkaratuyyo beettishin hagee heezzantto.

Yesuusanne PHeexiroosa

15 Eti qumaa miidoogaappe guyyiyan, Yesuusi Simoon PHe-
exiroosa, “Yoona na7au Simoonaa, tana hageetuppe aattada
siiqai?” yaagiis.
Simoon PHeexiroosi, “Ee Godau, taani nena dosiyoogaa
neeni eraasa” yaagiis.
Yesuusi a, “Ta dorssa marata heemma” yaagiis.
16 Yesuusi qassikka, “Yoona na7au Simoonaa, tana siiqai?”
yaagiis.
Simoon PHeexiroosi, “Ee Godau, taani nena dosiyoogaa
neeni eraasa” yaagiis.
Yaagin Yesuusi, “Ta dorssata heemma” yaagiis.

17 Yesuusi heezzanttuwaa, “Yoona na7au Simoonaa, tana
dosai?” yaagiis.
Yesuusi heezzanttuwaa Simoon PHeexiroosa, “Tana do-
sai?” yaagidi oichchido gishshau, PHeexiroosi azzanidi, “Go-
dau, neeni ubbabaa eraasa; taani nena dosiyoogaa neeni
eraasa” yaagiis.
Yaagin Yesuusi, “Ta dorssata heemma.
18 Taani neeyyo tumaa odais; neeni wodallatettan de7iyo
wode, ne xeessan qabattuwaa nerkka gixxada, neeni koyi-
dosaa baasa. SHin cimidoogaappe guyyiyan, ne kushiyaa
micca bessaasa. Nena hara urai gixissees; neeni dosen-
nasaakka efees” yaagiis.
19 Yesuusi hegaa PHeexiroosi ai mala haiquwaa haiqqidi,
Xoossaa bonchchissanaakkonne erissanau giis; qassi hegaa
giidoogaappe guyyiyan, Yesuusi PHeexiroosa, “Tana kaalla”
yaagiis.

Yesuusanne Hankko Erissiyo Ashkkaraa

20 PHeexiroosi guyye simmidi, Yesuusi siiqiyo erissiyo
ashkkarai baappe guyyeera yiyaagaa be7iis; he erissiyo
ashkkarai, kahuwaa miyoosan Yesuusakko shiiqidi a, “Go-
dau, nena aatti immanai oonee?” yaagidaagaa.
21 PHeexiroosi he erissiyo ashkkaraa be7idi Yesuusa, “Go-
dau, ha bitanee qassi waananee?” yaagiis.
22 Yaagin Yesuusi a, “Taani yaana gakkanaassi i de7ana
mala taani koyikko, hegee nena ai metii? Neeni tana kaalla”
yaagiis.
23 Hegaa gishshau, he erissiyo ashkkarai haiqqenna giyo
haasayai ishanttu ubbaakko gakkiis; shin Yesuusi, “Taani
yaana gakkanaassi, i de7ana mala, taani koyikko, nena ai
metii?” giidoogaappe attin, “Haiqqenna” gibeenna.
24 He yohuwaabaa markkattidaageenne qassi hegaa xaafi-
daagee he erissiyo ashkkaraa; a markkatettai tuma gidiy-
oogaa nuuni eroos.
25 Yesuusi oottido hara darobaikka de7ees; ubbabai
huuphiyan huuphiyan xaafettiyaakko, xaafettiya
maxaafatuyyo ha mule sa7ai gidanabaa taayyo milatenna.

Yesuusi Kiittidoogeetu Oosuwaa

Gidduwaa Erissuwaa

Yesuusi Kiittidoogeetu Oosuwaa geetettiya maxaafai Yohaannisa Wonggeliyaa kaallidi xaafettida maxaafa. Maxaafaayyo de7iya waanna halchchoi koiro Yesuusa kaallida asati Geeshsha Ayyaanan kaaletettidi, abaa yootiya mishiraachchuwaa qaalaa "Yerusalaamen, Yihudaa biittan ubban, Samaariyan, sa7aa gaxaa gakkanaashin" (1:8) wonggeliyaa waati biittaa ubbaa gattidaakko odanaassa. Maxaafai Kiristtinnaa ammanoi Aihuda asatu giddon doomettidi, kumetta sa7an de7iya asaa ubbaa ammano gidana gakkanaashin waani aakkidaakko yootiya taarike. Xaafidaagee, ammaniya asati Roomaa kawotettaa ongganau garssaara maqettiya asa gidennaagaanne Kiristtinnaa ammanoi Aihudatu ammanuwaa kumetta oottiyaagaa gidiyoogaa erissanau keehi daafuridi oottiis.

Yesuusi Kiittidoogeetu Oosoi Yesuusabaa yootiya mishiraachchoi gakkiyo sohoi wodiyan wodiyan aakki aakki biyoogaanne woosa keettai eqqidoogaa qonccissiya heezzu waanna waanna sohotun shaakkanau danddayettees:

1. Kiristtinnaa ammanoi Yesuusi saluwaa pude kiyi simmin doomettidobaa.
2. Israa7eela biittaa ubbaa gakkidoogaa.
3. Roome gujjidi Meediteraane Abbaa yuushuwan de7iya biittatun aakkidoogaa.

Yesuusi Kiittidoogeetu Oosuwaa maxaafan orddidi beettiyaagee Geeshsha Ayyaanaa oosuwaa gidishin, PHenxxaaqosxxe gallassi Yerusalaamen de7iya ammaniyaageetu bolli wolqqappe i wodhdhidoogaa, hegaadankka maxaafaa giddon odettida oosotu ubban beettidoogaadan, Geeshsha Ayyaanai woosa keettaanne woosa keettaa kaalettiyaageeta kaalettidoogaanne minttettidoogaa gujjidi yootees. Beni wode shiiqiya Kiristtinnaa kiitai odido dumma dumma qaalaa giddoppe maxi kessin, qanttan shiiqiis. Yesuusi Kiittidoogeetu Oosuwaa giddon polettida oosotikka he kiitai ammaniya asaa de7uwaaninne woosa keettaa issippetettan de7iya wolqqai woisa keena gitakko yootoosona.

1-2 Tewofiloosaa, Yesuusi saluwaa biido gallassai gakkanaassi, oottanaunne tamaarissanau doommido ubbabaa taani ta koiro maxaafan xaafaas. Saluwaa baanaappe kase i ba dooridi kiittidoogeeta Geeshsha Ayyaanan azaziis.

3 I ba kiittidoogeetussi oitamu gallassaa beettiiddinne
qassi Xoossaa kawotettaabaa etau yootiiddi, ba waayiyaappe
guyyiyan, haiquwaappe denddidoogaa siree bainnan daro
ammanttidi, bana eta bessiis.
4 Etaara issippe de7iiddi, eta hagaadan yaagidi azaziis;
“Yerusalaameppe kiyoppite; shin intte taappe siyidoogaa ta
Aawai inttessi immana giidoogaa naagite.
5 Aissi giikko, Yohaannisi haattan xammaqiis; shin guutta
wodiyaappe guyyiyan, Geeshsha Ayyaanan intte xammaqet-
tana” yaagiis.

6 Yesuusi kiittidoogeeti Yesuusaara gaittido wode a, “Go-
dau, ha wodiyan Israa7eelatussi kawotettaa zaaruutee?”
yaagidi oichchidosona.

7 Oichchin Yesuusi eta, “Ta Aawai ba godatettan keerido
aginaanne wodiyaa intte eranaassa gidenna.
8 SHin Geeshsha Ayyaanai intte bolli wodhdhiyo
wode, wolqqaa intte ekkana; ekkidi Yerusalaameeninne
Yihudaa biitta ubban, Samaariyaaninne sa7aa gaxaa
gakkanaashinkka taassi markkattiyaageeta gidana” yaagiis.

9 Hegaa giidoogaappe guyyiyan, eti xeellishin, xoqqu xo-
qqu giiddi, saluwaa bin, eta aifiyaappe shaarai a genttiis.

10 Yesuusi biyo wode, eti saluwaa tishshi oottidi xeellishin,
issi bootta maayuwaa maayida naa77u asati sohuwaara eta
matan eqqidi,
11 “Galiila asatoo, saluwaa xeelliiddi, intte aissi eqqidetii?
Ha intteppe saluwaa biida Yesuusi saluwaa biyoogaa intte
be7idoogaadankka, simmidi yaana” yaagidosona.

Yihudaa Sohuwan Maatiyaasi Doorettiis

12 Hegaappe guyyiyan, Yesuusi kiittidoogeeti Dabira Zaite
geetettiya deriyaappe Yerusalaame simmidosona. Dabira
Zaitee Yerusalaame matan de7ees.
13 Yesuusi kiittidoogeeti Yerusalaame gelidi, bantta
de7iyo sohuwaa pooqiyaa pude kiyidosona; kiyidaageeti
PHeexiroosa, Yohaannisa, Yaaqooba, Inddiraasa,
Piliphphoosa, Toomaasa, Barttalamoosa, Maatiyoosa,
Ilppiyoosa na7aa Yaaqooba, ba biittaassi mishettiya
Simoonanne Yaaqooba na7aa Yihudaa.
14 Hageeti ubbati maccaasatuura, Yesuusa aayee
Mairaamiiranne Yesuusa ishanttuura ubbai issi wozana
gididi, tolidi woossoosona.

15 He wode, PHeexiroosi xeetanne laatamaa gidiya am-
maniya asaa shiiquwan issippe de7iya ba ishanttu giddon
denddi eqqidi, hagaadan yaagiis;

16 “Ta ishatoo, Yesuusa oiqqidaageeta kaalettida Yihudaabaa Geeshsha Ayyaanai kase Daawita doonan odido Xoossaa maxaafaa qaalai polettanau bessees.
17 Aissi giikko, Yihudai nunaara de7ees; qassi nunaara issippe oottanaassi doorettiis” yaagiis.
18 Yihudai ba iita oosuwan demmido miishshan gadiyaa shammiis; sinttau gufannidi kunddin, a uloi gidduwaappe daahettiis; a maraccee muleerakka zaazetti aggiis.
19 Yihudaa bolli hanidabaa Yerusalaamen de7iya asai ubbai siyiis; hegaa gishshau, he gadiyaa bantta qaalan Akelddaama giidi xeegidosona; Akelddaama giyoogee suutta gade giyoogaa.
20 PHeexiroosi yootiiddi, “Aissi giikko, Mazamure Maxaafan, ‘A keettai mela de7o; ooninne hegan de7oppo’ qassi ‘A sunttatettaakka harai ekko’ geetettidi xaafettiis.
21-22 “Hegaa gishshau, issi asi Godaa Yesuusa dendduwaa markkattanau, nunan gaittana bessees; Yohaannisi xammaqido wodiyaappe doommidi, Yesuusi nuuppe saluwaa biido wode gakkanaas, Godaa Yesuusi nunaara hemettido wode ubban i nunaara de7iyaageetuppe issuwaa gidanau bessees” yaagiis.
23 Yaagin ammaniya asai dooruwaassi Yosxxoosa giyo Barssaaba geetettiya Yooseefanne Maatiyaasa naa77aa essidosona.
24-25 Hegaappe guyyiyan, Xoossaa woossiiddi, “Ubbaa wozanaa eriya Godau, Yihudai ba sohuwaa baanau yeggi bayido oosuwaanne Yesuusi kiittido oosuwaa sohuwaa ekkanaadan, ha naa77u asatuppe issuwaa neeni dooridoogaa nuna bessa” yaagidosona.
26 Etan saamaa yeggidosona; saamai Maatiyaasa bollan wodhdhin, Maatiyaasi Yesuusi kiittido tammanne isiinetuura qoodettiis.

2

Geeshsha Ayyaanai Erissiyo Ashkkaratu Bolli Wodhdhiis

1 PHenxxaqosxxe giyo gallassai gakkido wode, ammaniyaageeti ubbati issippe gididi, issisaa shiiqidaashin,
2 gagantti yeggiya gotiyaadan guummiya gunttai akeekennan saluwaappe yiidi, eti uttido keettaa ubbaa kumiis.
3 Qassi tama laco milatiya inxxarssati etassi beettidi, shaahetti shaahettidi, eta ubbaa bolli wodhdhidosona.
4 Eta ubban Geeshsha Ayyaanai kumidi, dumma dumma qaalan haasayana mala, eta danddayissin, haasayaa doommidosona.

5 Sa7an de7iya zare ubbaappe yiidi, Xoossaa woosan
sheekkida Aihudati Yerusalaamen de7oosona.
6 Ha gunttaa siyido wode, asai ubbai shiiqiis; shiiqidi am-
maniyaageeti eta qaalan haasayishin siyido gishshau, giy-
oobaa xayidosona.
7 Garamettidi, “Oorattabaa” giidi, “Be7ite; ha haasayiya
ubbati Galiila asata gidokkonaayye?
8 Yaatin, nuuni nu yelettido biittaa qaalan eti haasayishin
waanidi siyiyoonii?
9 Nuuni PHartte asati, Meedoona asati, Elaameexe asati,
naa77u shaafatuppe gidduwan de7iyaageeti, Yihudan, Qaph-
phadooqiyan, PHanxxoosan Isiyan,
10-11 Pirggiyan, PHinifiliyan, Gibxxen, Qareena baggan
de7iya Liibiyaa woradatun de7iyaageeti, Roomeppe yiida
imattati, Aihudati, Aihudatettau laamettida nuuppe amari-
daageeti, Qarxxeese asatinne, Araba asati, Xoossai oottido
gita oosuwaa nu qaalan eti haasayishin siyoos” yaagidosona.
12 Ubbaikka garamettidi, yohoi banttau qashettennan ixxin
bantta giddon, “Laa hagee woigiyoogee?” yaagidosona.
13 SHin harati ammaniyaageetun Qilliicciiddi, “Hageeti
uyidi mattottidosona” yaagidosona.

PHeexiroosa Haasayaa

14 SHin PHeexiroosi, Yesuusi kiittido hara tammanne isi-
inetuura denddi eqqidi, ba qaalaa xoqqu oottidi, etassi
hagaadan yaagidi yootiis; “Aihudatoo, qassi Yerusalaamen
de7iya ubbatoo, taani yootiyoogaa ezggite. Hagee intteyyo
eretto; intte qoppiyoogaadan, hageeti mattottibookkona.
15 Aissi giikko, wonttaappe biron heezzu saate gidees.
16 SHin hagee hananabaa yootiya Yuu7eeli haasayidoogaa.

17 “I haasayiiddi, ‘Xoossai hagaadan yaagees;
wodiyaa wurssettan hagaadan hanana.
Taani asa ubbaa bolli ta Ayyaanaa gussana.
Intte attuma naatinne intte macca naati
hananabaa yootana.
Intte wodalla naatikka ajjuutaa be7ana;
intte cimatikka aimuwaa aimottana.
18 He gallassatun ta attuma ashkkaratu bollinne
ta macca ashkkaratu bolli
taani ta Ayyaanaa gussana.
Gussin eti hananabaa yootana.
19 Qassi taani bolla saluwan oorattabaa,
garssa sa7ankka malaataa bessana.
Suuttai, tamainne shaaraadan
gorddida cuwai de7ana.
20 Gitanne bonchcho gidida Godaa gallassai

gakkanaappe kase awai xumana;
aginaikka suutta milatana.
21 He wode hagaadan hanana;
Godaa sunttaa xeesiya ooninne attana’
yaagiis.
22 “Israa7eela asatoo, ha qaalaa siyite; Naazireeta Yesuusi
intte giddon Xoossai banan oottido wolqqaama oosuwan,
oorattabaaninne malaatan intteyyo qonccissido asa; hegaa
inttekka ereeta.
23 Yesuusi inttessi imettana mala, Xoossai kase ba
sheniyaaninne ba eran ba qofaa qachchi wottiis; yaatin,
a intte nagaranchchatu kushiyan masqqaliyaa bolli
misimaariyan xishissidi, kaqissi worideta.
24 SHin haiqoi Yesuusa oiqqanau danddayibeenna
gishshau, Xoossai haiquwaa seelaa appe xaissidi, a denttiis.
25 Aissi giikko, Daawiti Yesuusabaa hagaadan yaagees;
‘Taani metootennaadan,
Godai ta ushachchan de7iyo gishshau,
taani ubba wode Godaa ta matan be7ais.
26 Hegaa gishshau, ta wozanai ufaittiis;
ta inxxarssankka ufaissai kumiis.
Qassi ta bollaikka lo77o de7ana giidi,
ufaissan naagees.
27 Aissi giikko, ta shemppuwaa
Si7ooliyan aggakka.
Qassi ne Geeshsha Na7aa ahaakka musissakka.
28 Neeni tana de7uwaa ogiyaa erissadasa.
Neeni tanaara de7iyoogan
taani daro ufaittais’
yaagees.
29 “Ishatoo, nu aawatu halaqaa Daawitabaa taani intteyyo
geeshshada odanau bessees; Daawiti haiqqidi moogettiis; a
duufoi hachchi gakkanaassikka nu matan de7ees.
30 Daawiti hananabaa yootiyaagaa gidido gishshaunne
Xoossai a naatu zerettaappe issuwaa a kawotaa araatan utis-
sanau ayyo caaqqidoogaa erido gishshau,
31 Kiristtoosa dendduwaa sinttau xeellidi, ‘A shemppoi
Si7ooliyan attibeenna; a bollaikka musibeenna’ giidi yootiis.
32 “Xoossai ha Yesuusa haiquwaappe denttidoogaassi nu-
uni ubbai markka.
33 Hegaa gishshau, Xoossai baappe ushachcha baggan a
xoqqu xoqqu oottidi, ayyo Geeshsha Ayyaanaa immana gi-
idoogaadan, Geeshsha Ayyaanaa ekkidi, hagaa intte ha77i
be7iyoogaanne siyiyoogaa nu bolli gussiis.
34-35 Aissi giikko, Daawiti ba huuphen saluwaa kiyibeenna;
shin yaagiis;

‘Godai ta godaa; “Taani ne morkketa
neeni tohuwan yedhdha eqqiyoobaa oottana gakkanaassi
hagan taappe ushachcha baggaara utta” giis’
yaagiis.
36 “Hegaa gishshau, Xoossai masqqaliyaa bolli
misimaariyan ha intte xishidi kaqqido Yesuusa Godanne
Kiristtoosa oottidoogaa Israa7eela zare ubbai tumaappe ero”
yaagiis.
37 Asai PHeexiroosi giidoogaa siyido wode, asau wozanai
maashin, PHeexiroosanne Yesuusi kiittido harata, “Ishant-
too, yaanin nuuni ai oottanee?” yaagidosona.
38 PHeexiroosi eta, “Intte nagarai atto geetettana mala,
nagaraappe simmidi, intte huuphiyan huuphiyan Yesuus
Kiristtoosa sunttan xammaqettite. Xoossai immiyo Geeshsha
Ayyaanaa intte ekkana.
39 Aissi giikko, Xoossai immana giido qaalai inttessa intte
naatussanne Godai nu Xoossai baakko xeesiyo haahuwan
de7iyaageetu ubbaassa” yaagiis.
40 PHeexiroosi etassi qaalaa haraakka gujji markkattidi,
“Ha wodiyaa geella asaappe intte huuphiyaa ashshite”
yaagidi zoriis.
41 PHeexiroosi yootidoogaa ekkidaageeti xammaqetti-
dosona; he gallassi heezzu sha7u gidiya asai ammaniis.
42 Eti Yesuusi kiittidoogeetu timirttiyan, issippetettan oit-
taa mentti miyoogaaninne Xoossaa woosan genccoosona.

Ammaniya Asai Ishatettaaninne Issippetettan De7iyo De7uwaa

43 Yesuusi kiittidoogeetu kushiyan daro oorattabainne
malaatai oosettin, asa ubbaa yashshai oiqqiis.
44 Ammanida ubbati issippe de7oosona; qassi banttau
de7iyaabaa ubbaakka issippe shaakkidosona.
45 Eti bantta biittaanne banttassi de7iyaabaa baizzi
baizzidi, oonanne koshshido keena miishshaa ubbaassi
shaakkidosona.
46 Qassi ubba gallassi, issi wozana gididi, Beeta Maqi-
dasiyan paccennan gaittidi, bantta keettaa keettaa xeesettidi
ufaissaaninne pashkka wozanan qumaa moosona.
47 Xoossaa galatiiddi, asa ubban sabettidosona. Qassi Godai
attiyaageeta gallassi gallassikka eta bolli gujjees.

3

Issi Wobbe Bitanee Paxiis

1 Issi gallassi, PHeexiroosinne Yohaannisi Xoossaa woos-
sanau uddufun saatiyan Beeta Maqidasiyaa biidosona.

2 Yelettoosappe doommidi, wobbe gididi de7iya issi bitanee
Beeta Maqidasiyaa geliya asaappe miishshaa woossanau,
ubba gallassi daro lo77o giyo Beeta Maqidasiyaa penggiyan
wottiyoogee de7ees.
3 He wobbe bitanee, PHeexiroosinne Yohaannisi Beeta
Maqidasiyaa gelana hanishin be7idi, miishsha eta woossiis.

4 Woossin PHeexiroosi Yohaannisaara a tishshi ootti xeel-
lidi, “Nuukko haa xeella” yaagiis.
5 Wobbe bitanee etappe aibakko ekkanau qaaqqatidi,
etakko xeelliis.
6 SHin PHeexiroosi a, “Tau miishshi baawa; shin taassi
de7iyaabaa taani neessi immana; Naazireeta Yesuus Kirist-
toosa sunttan denddada hemetta” yaagiis.

7 Yaagidi, wobbe bitaniyaa ba ushachcha kushiyan oiqqidi,
pude denttiis; sohuwaarakka a tohoinne meeshi meqettai
minni aggiis.
8 Bitanee pude guppidi, denddi eqqiis; yaanne haanne
hemetaa doommiis. Hegaappe guyyiyan hemettiiddi, guppi-
iddinne Xoossaa galatiiddi, etaara issippe Beeta Maqidasiyaa
geliis.

9 I hemetettishiininne Xoossaa galatishin, asai ubbai a
be7iis.
10 Be7idi, miishsha woossanau daro lo77o giyo Beeta
Maqidasiyaa penggen uttidaagee a gididoogaa akeekiis; i
hanidobaa be7idi garamettiis.

PHeexiroosi Beeta Maqidasiyan Haasayido Haasayaa

11 Bitanee PHeexiroosanne Yohaannisa oiqqi uttidaashin,
asai ubbai garamettidi, Solomona baranddaa giyoosan is-
sippe etakko woxxiis.
12 PHeexiroosi asaa be7ido wode asaassi yaagiis; “Is-
raa7eela asatoo, aissi hagau garametteetii? Woi aissi nuna
tishshi ootti xeelleetii? Nuuni nu huuphe wolqqan woi
Xoossaa milatiyoogan ha bitaniyaa hemetissidobaa intteyyo
misatii?
13 Abrahaama Xoossai, Yisaaqa Xoossai, Yaaqooba Xoossai,
nu aawatu Xoossai, intte aatti immidoogaa PHilaaxoosi bir-
shshanau qoppi uttidaashin, intte a sinttan, ‘Nuuni a erokko’
giido ba Na7aa Yesuusa bonchchiis.
14 SHin intte geeshshaanne xilluwaa, ‘Nuuni a erokko’ giidi,
shemppuwaa woridaagaa a gishshaa inttessi birshshanau
PHilaaxoosa woossideta.
15 De7uwaa immiyaagaa intte worideta; shin Xoossai
haiquwaappe a denttiis; denttidoogaassi nuuni markka.

16 Ha wobbe bitaniyaa Yesuusa sunttaa wolqqai minttiis;
intte be7iyoogeenne eriyoogeekka i a sunttan ammaniy-
oogan oosettiis; ha intte ubbaa sinttan a hagaadan payya
oottidaagee, Yesuusa i ammaniyoogaa.
17 “Ha77ikka ta ishatoo, inttekka inttena kaalettiyaageetu-
ugaadan, erennan oottidoogaa taani erais.
18 SHin Xoossai hananabaa beni yootiya ubbatu doonan,
‘Kiristtoosi waayettana bessees’ yaagidi yootiis; ba yooti-
doogaakka hegaadan poliis.
19-20 Simmi Xoossai intte nagaraa xaissanaadan,
Godaa matappe ayyaanaa minotettaa wodee intteyyo
yaanaadaaninne Xoossai Yesuus Kiristtoosa kase intteyyo
doorettidaagaa yeddanaadan, intte nagaraappe Xoossaakko
simmite.
21 Xoossai hananabaa yootiya ba geeshshatu doonan
benippe doommidi haasayidoogaadan, ubbabai ooraxxiyo
wodee gakkanaassi, Yesuusi saluwan gam77anau bessees.
22 Muusee, ‘Godai Xoossai tana denttidoogaadan, intte
zariyaa giddoppe intteyyo hananabaa yootiyaagaa denttana;
intte i giyoogaa ubbaa siyite.
23 He hananabaa yootiyaagee odiyoogaa siyenna asi
ooninne asaa giddoppe shaahettidi xayo’ yaagiis.
24 “Qassi Sameelappe doommidi, appe guyyiyan hanan-
abaa yootiyaageeti ubbati, ha wodiyaabaa yootidosona.
25 Intte hananabaa yootiyaageetu naata; qassi Xoossai
Abrahaamassi, ‘Sa7an de7iya asaa ubbaa taani ne zerettaa
bagaara anjjana’ yaagidi nu aawatuura maacettido
maachchaa naata.
26 Xoossai inttena ubbata intte iita ogiyaappe guyye zaaridi
anjjana mala, ba ashkkaraa denttidi, intteyyo koiro yeddiis”
yaagiis.

4

PHeexiroosinne Yohaannisi Aihudatu SHangguwaa Sintti SHiiqidosona

1 PHeexiroosinne Yohaannisi asaassi yootishin, qeese ha-
laqati, Beeta Maqidasiyaa wotaaddarata azaziyaageenne
Saaduqaaweti,
2 eti asaa tamaarissiyo gishshaunne harati haiquwaappe
denddanaagau markka gidana mala, Yesuusi haiquwaappe
denddidoogaa yootido gishshau, daro yiillotidi, etakko yi-
idosona.
3 Yiidi eta oiqqidi, Sa7ai omariichchido gishshau wont-
tanaassi qasho keettaa gelissidosona.
4 SHin qaalaa siyidaageetuppe daroti ammanidosona; am-
manida attumaasaa qoodai ichchashu sha7aa keeni gidiis.

5-6 Wonttetta gallassi, eta haariyaageeti, cimati, higgiyaa
tamaarissiyaageeti, qeese ubbatu halaqai Haanni, Qayaafi,
Yohaannisi Iskkinddirinne qeese ubbatu halaqaa dabboti
ubbai Yerusalaamen yaa7idosona.
7 Yesuusi kiittidoogeeta bantta gidduwan essidi, “Ai
wolqqan woi o sunttan hagaa intte oottidetii?” yaagidi
oichchidosona.
8 He wode PHeexiroosi banan Geeshsha Ayyaanai kumin,
eta hagaadan yaagiis; “Deriyaa haariyaageetoo, cimatoo,
9 hachchi ha wobbe bitaniyaassi oosettida lo77o
oosuwaabaanne i waani paxidaakko, intte nuna oichchikko,
10 masqqaliyaa bolli misimaariyan intte xishidi kaqqin,
Xoossai haiquwaappe denttido Naazireeta Yesuus Kiristtoosa
sunttan ha bitanee paxidi, intte sinttan eqqidoogee intte
ubbaassinne Israa7eela asa ubbaassi eretto.
11 Gimbbiyaageeti intte karidi ixxido shuchchai, godaa xa-
phuwaa minttiya, ubbaappe aadhdhiya shuchcha gidiis; he
shuchchai Yesuusa.
12 Asi atotettaa Yesuusa baggaara demmanaappe attin,
hara o baggaaranne demmenna; nuuni a sunttan attanau
bessees; aissi giikko, Xoossai saluwaappe garssan asassi im-
mido hara suntti baawa” yaagiis.
13 Yaa7aa asai PHeexiroosinne Yohaannisi xalido xalaa
be7ido wode, eti tamaaribeenna coo asa gididoogaa
akeekidi garamettidosona; qassi eti Yesuusaara de7iyoogaa
eridosona.
14 Qassi paxida bitanee PHeexiroosaaranne Yohaannisaara
eqqidaagaa asai be7idi, giyoobaa xayiis.
15 SHin PHeexiroosinne Yohaannisi yaa7aappe kare kiyana
mala asai azazidi, ba giddon zorettiiddi,
16 “Ha asata ai oottanee? Aissi giikko, eta kushiyan oosett-
ida gita malaatai Yerusalaamen de7iya ubbaassi beettiis.
Nuuni hegaa erokko gaanau danddayokko.
17 SHin yohoi asau laalettenna mala, hagaappe sinttan ha
asati Yesuusa sunttaa ooyyoonne denttennaadan, minttidi
eta, ‘Inttena erite’ goos” yaagidosona.
18 Eta xeesidi, Yesuusa sunttaa mulekka dentten-
naadaaninne abaa tamaarissennaadan azazidosona.
19 SHin PHeexiroosinne Yohaannisi zaaridi, “Xoossau
azazettiyoogaa aggidi, intteyyo azazettiyoogee Xoossaa
sinttan lo77okkonne ane intte pirddite.
20 Aissi giikko, nuuni be7idobaanne siyidobaa yootennan
agganau danddayokko” yaagidi yaa7au odidosona.
21 Yaa7ai eta qaxxayanau gaasottiyoobi xayin,
naa77anttuwaa keehi manddidi, hanidabau asai ubbai
Xoossaa galatiyo gishshau, eta birshshi yeddidosona.

22 He harggiyaappe pattiyo malaatai oosettido bitanee
yelettoosappe laittai au oitamaappe aadhdhiis.

Yesuusi Kiittidoogeetinne Ammaniyaageeti Yedetaa Wode Woossido Woosaa

23 PHeexiroosinne Yohaannisi birshshettidi, bantta dab-
botukko biidi, qeese halaqatinne cimati banttana giidobaa
ubbaa etassi odidosona.
24 Eti hegaa siyido wode, issi wozana gididi, Xoossaa
hagaadan yaagidi woossidosona; “Ubbaa Haariya Godau,
saluwaa, sa7aa, abbaanne eta giddon de7iya ubbabaa med-
hdhidaagoo,
25 neeni ne ashkkaraa nu aawaa Daawita doonan Geeshsha
Ayyaanan haasayaidda,
‘Aihuda gidenna asai aissi yiillotidee?
Qassi asai aissi pattennabau maqettidee?
26 Sa7aa kawoti giigettidosona;
deriyaa haariyaageeti Godaa bollinne
i tiyido Kiristtoosa bolli issippe denddidosona’
yaagada haasayadasa.
27 “Aissi giikko, Heeroodisinne PHenxxeniyaa PHilaaxoosi
Aihuda gidenna asaaranne Israa7eela asaara, neeni tiyido
Kiristtoosa ne geeshsha Na7aa Yesuusa bolli denddanau, ha
kataman shiiqidoogee tuma.
28 Qassi neeni ne wolqqaaninne ne sheniyan hanana gaada
qoppa uttidobaa ubbaa oottanau shiiqidosona.
29 Ha77ikka Godau, eta manddettaa xeella; nuuni ne
ashkkarati, ne qaalaa kumetta xalan yootanaadan, nuna
danddayissa.
30 Pattanau ne wolqqaa bessa; qassi ne geeshsha Na7aa
Yesuusa sunttan oorattabaanne malaataa ootissa” giidi woos-
sidosona.
31 Eti Xoossaa woossidoogaappe guyyiyan, he eti shiiqido-
sai qaaxxiis. Eta ubban Geeshsha Ayyaanai kumin, Xoossaa
qaalaa xalan yootidosona.

Koiro Ammanida Asatu Issippetettaa De7uwaa

32 Ammaniyaageeti ubbati qofaaninne wozanan issuwaa
gididosona. Eta mehee ubbai issippe de7iyoorippe attin,
baassi de7idabaa ooninne babaa gibeenna.
33 Yesuusi kiittidoogeeti Godaa Yesuusi haiquwaappe dend-
didoogaa gita wolqqan markkattoosona; qassi Xoossai eta
ubbau aaro kehatettaa darissidi immiis.
34 Ammaniyaageetu giddon metootanchchi issoinne
baawa; aissi giikko, biittai woi keettai de7iyoogeeti ubbati
baizzi baizzidi, ekkido miishshaa ehiidi,

35 Yesuusi kiittidoogeetussi immoosona; he miishshai asau
koshshiyoogaadan shaahettidi, huuphiyan huuphiyan imet-
tees.
36 Qophphiroosa giyo haruuruwan yelettida Yooseefa giyo
Leewa zare issoi de7ees; a sunttaa Yesuusi kiittidoogeeti
Barnnaabaasa giidosona. Hegaa birshshettai “Minttettiya
Na7aa” giyoogaa.
37 Barnnaabaasi baassi de7iya biittaa baizzidi, miishshaa
ehiidi, Yesuusi kiittidoogeetussi immiis.

5

Hanaaniyaa Giyo Bitaniyaanne Saphphiiro Giyo Mishiriyo

1 Issi Hanaaniyaa giyo bitanee ba maccaasee Saphphiiro
giyooriira gade baizziis.
2 He baizzido miishshaappe ba maccaasiyaa erishin
ashshidi, baggaa ehiidi, Yesuusi kiittidoogeetussi immiis.
3 SHin PHeexiroosi Hanaaniyaa, “Neeni Geeshsha
Ayyaanaa cimmada ne gadiyaa baizzido miishshaappe
shaakkada ashshana mala, xalahee ne wozanan aissi
kumidee?
4 Neeni baizzanaappe kase gadee nebaa gidenneeyye?
Qassi neeni baizza simminkka miishshai neessa giden-
neeyye? Yaatin, hagaa malabaa oottanau aissi ne wozanan
qoppadii? Neeni Xoossau worddotidoogaappe attin, asau
worddotabaakka” yaagiis.
5 Hanaanee he qaalaa siyidosaarakka kunddidi haiqqi ag-
giis; hegaa siyida ubbai daro yayyiis.
6 Wodalla asati soo gelidi, a ahaa xaaxidi, gade kessidi a
moogidosona.
7 Heezzu saate heerappe guyyiyan, Hanaaniyaa mac-
caasiyaa hegaa erennan de7aidda PHeexiroosi de7iyoosaa
gelaasu.
8 Gelin PHeexiroosi o, “Intte gadiyaa hanni keena mi-
ishshen baizzidetii? Ane tau oda” yaagiis.
A, “Ee hanni keena miishshen baizzida” yaagaasu.
9 PHeexiroosi maccaasiyo, “Neeninne ne azinai Godaa
Ayyaanaa paaccanau aissi zorettidetii? Be7a; ne azinaa
moogida asati karen de7oosona; nenakka eti kare kessana”
yaagiis.
10 Maccaasiyaa sohuwaarakka PHeexiroosa tohuwaa
matan kunddada haiqqa aggaasu; wodalla asati geliyo wode
haiqqidaaro demmidi, kare kessidi, i azinaa lanqqiyan
moogidosona.
11 Woosa keettaa asai ubbainne hegaa siyida hara asai
ubbai daro yashshaa yayyiis.

Yesuusi Kiittidoogeetu Kushiyan Oosettida Oorattabatanne Maalaalissiyaabata

12 Yesuusi kiittidoogeeti daro malaataanne oorattabaa asaa giddon oottoosona; ammaniya ubbati Solomona baranddaa giyoosan issippe gaittidosona.
13 Hara asappe etaara gaittanau harai atto issoinne xalibeenna; shin asai eta bonchchees.
14 Ammaniya maccaasainne attumaasai kaseegaappe daroi Godaassi gujettees.
15 Hegaa gishshau, asai hargganchchata halaaninne saleenan tookkidi, PHeexiroosi hegaara aadhdhiyo wode harai atto, au eeshoikkonne etappe issuwaa issuwaa bollaara aadhdhana mala, katamaa ogetu dooni kessidi wottees.
16 Qassi daro asai Yerusalaame matan de7iya katamatuppe hargganchchatanne tuna ayyaanan ohettida asata ekki yees; ubbatikka paxidosona.

Yesuusi Kiittidoogeetu Bolli Yedetai Denddiis

17 Paxin qeese ubbatu halaqainne aara de7iya Saaduqaaweti ubbati Yesuusi kiittidoogeeta daro qanaatidi, eta bolli denddidosona.
18 Qassi Yesuusi kiittidoogeeta oiqqidi, dere asaa qachchiyo keettan yeggidosona.
19 SHin Godaa kiitanchchai qammi qasho keettaa penggiyaa dooyidi, Yesuusi kiittidoogeeta kare kessidi,
20 “Intte biidi, Beeta Maqidasiyan eqqidi, ha ooratta de7uwaa qaalaa ubba asau yootite” yaagiis.
21 Yesuusi kiittidoogeeti hegaa siyido wode, guuraara Beeta Maqidasiyaa gelidi, tamaarissanau doommidosona.

Qassi qeese ubbatu halaqainne aara de7iyaageeti yiidi, yaa7aanne Israa7eela cimata ubbata issippe xeegidi, Yesuusi kiittidoogeeta bantta sintti ehaana mala, wotaaddarata qasho keettau kiittidosona.
22-23 SHin wotaaddarati qasho keettaa biidi, Yesuusi kiittidoogeeta demmibookkona; guyye simmidi yaa7au, “Nuuni biyo wode qasho keettaa kariyaa daro mintti gorddin, naagiyaageetikka penggen eqqidaageeta demmida; shin nuuni kariyaa dooyiyo wode, giddon harai atto issi asinne baawa” yaagidosona.
24 Yaagin Beeta Maqidasiyaa wotaaddarata azaziyaageenne qeese halaqati hegaa siyido wode, “Hagee waanidee? Qassi digin waananee?” yaagidi hirggidosona.
25 Hegaappe guyyiyan, issi bitanee etakko yiidi, “Be7ite; qasho keettan intte yeggido asati Beeta Maqidasiyan eqqidi, asaa tamaarissoosona” yaagidi etau odiis.

26 Odin, Beeta Maqidasiyaa wotaaddarata azaziyaagee
wotaaddaratuura biidi, Yesuusi kiittidoogeeta ehiis; shin eti
banttana asai shuchchan caddana giidi yayyido gishshau, eta
loddan ehiidosona.
27 Eti Yesuusi kiittidoogeeta ehiidi, yaa7aa sinttan essin,
qeese ubbatu halaqai eta,
28 “Inttena nuuni he bitaniyaa sunttan tamaarissenna
mala minttidi azaziboookkonii? Be7ite; intte timirttiyaa
Yerusalaame katamaa muleera gattideta; qassi he bitaniyaa
shemppuwan nuna oittanau qoppeeta!” yaagidi oichchiis.
29 Oichchin PHeexiroosinne Yesuusi kiittido harati
zaaridi yaagidosona; “Nuuni asau azazettanaappe Xoossau
azazettanau bessees.
30 Masqqaliyaa bolli misimaariyan xishi kaqqidi, intte
worido Yesuusa nu aawatu Xoossai haiquwaappe denttiis;
31 Israa7eelatussi nagaraappe simuwaanne nagaraa atto
geettaa Yesuusi immana mala, Xoossai haariyaagaanne
ashshiyaagaa a oottidi, baappe ushachcha baggan xoqqu
xoqqu oottiis.
32 Hegaassi nuuni markka; qassi Xoossai baassi
azazettiyaageetussi immido Geeshsha Ayyaanaikka markka”
yaagidosona.
33 Yaa7aa asai hegaa siyido wode, daro yiillotidi, Yesuusi
kiittidoogeeta woranau qoppidosona.
34 SHin asa ubban daro bonchchettida Gamaaliyaala giy-
oogee, higgiyaa tamaarissiya issi Parisaawee, yaa7an denddi
eqqidi, Yesuusi kiittidoogeeta guutta wodiyaa kare kessana
mala azaziis.
35 Azazidi yaa7aa hagaadan yaagiis; “Israa7eela asatoo,
intte ha asata oottana qoppiyooban inttena naagite.
36 Aissi giikko, hagaappe kase wodiyan Tewodaasi bana
gita giidi denddiis; denddin oiddu xeetu gidiya asati aara
gaittidosona; shin a worin, a kaallida ubbatikka laalettidi,
pattenna asa gididi attidosona.
37 Hegaappe guyyiyan, asai qoodettiyo wode, Galiila Yi-
hudai denddidi, daro asaa panggayidi kaalettiis; shin akka
worin, a kaallida asai ubbaikka laalettiis.
38 “Ha77ikka taani intteyyo odais; ha asatuppe shaahettite;
eta bochchoppite. Aissi giikko, ha qofainne ha oosoi asi
oottidobaa gidikko xayana.
39 SHin ha qofainne ha oosoi Xoossaappe yiidabaa gidikko,
intte eta xaissanau danddayekketa; geelladan yaaniiddi
Xoossaara intte iitettananne” yaagiis.
40 Yaagin yaa7ai Gamaaliyaala zoriyaa ekkidi, Yesuusi
kiittidoogeeta soo xeesidi, lissuwan garafissiis; hegaappe

guyyiyan eta, “Yesuusa sunttaa naa77anttuwaa mulekka denttoppite” giidi birshshi yeddiis.
41 Yesuusa sunttaa gishshau, eti kauyyanau bessiyoogaa Xoossai qoppido gishshau, yaa7aappe ufaittiiddi kiyidosona.
42 Eti ubba gallassi Beeta Maqidasiyaaninne asa son Yesuusi Xoossai tiyido Kiristtoosa gididoogaa tamaarissiyoogaanne yootiyoogaa yaa gujjidosona.

6

Woosa Keettaa Kaalettiya Laappun Asati Doorettidosona

1 He wode, kaalliyaageetu qoodai dari dari biishin, Giriike qaalaa haasayiya Aihudatinne Yihudan de7iya Aihudati ooyettidosona; aissi giikko, Giriike qaalaa haasayiya Aihudati, “Ubba gallassi yeziyo quman nu am77eti naaqettoosona” yaagidosona.
2 Yesuusi kiittido tammanne naa77ati woosa keettaa asa ubbaa xeegidi, hagaadan yaagidosona; “Nuuni Xoossaa qaalaa yootiyoogaa aggidi, quma yezanau nuussi bessenna.
3 Ishatoo, lo77o geetettiyaageeta Geeshsha Ayyaanainne aadhdhida eratettai kumido laappun asata intte giddoppe doorite; nuuni qassi eta ha oosuwaassi sunttana.
4 SHin nuuni Xoossaa woosaaninne qaalaa yootuwan minnana” yaagidosona.
5 Yesuusi kiittidoogeeti haasayido haasayai asa ubbaa ufaissiis; ufaissin, ammanoinne Geeshsha Ayyaanai kumido Isxxifaanoosa, Piliphphoosa, PHirokoroosa, Niqaaroona, Ximoona, PHarmmeenanne Aihudatu ammanuwan gelida Anxxookiyaa Niiqolaawoosa dooridosona.
6 Dooridi Yesuusi kiittidoogeetu sinttan eta essin, Yesuusi kiittidoogeeti Xoossaa woossidoogaappe guyyiyan, bantta kushiyaa eta bolli wottidosona.
7 Xoossaa qaalai aakki aakki biis; kaalliyaageetu qoodainne Yerusalaamen keehi dari dari biis; qassi daro qeesetikka ammanidosona.

Woosa Keettaa Kaalettiya Isxxifaanoosi Oiqettiis

8 Aaro kehatettainne wolqqai kumido Isxxifaanoosi, asaa giddon oorattabaanne gita malaataa oottees.
9 Ailletettaappe kiyida asaa giyo Aihuda woosa keettaappe, Qareenappe, Iskkinddiriyaa asatuppe, Kilqqiyaappenne Isiyaappe yiida issi issi asati denddidi, Isxxifaanoosaara palamettoosona.
10 SHin Isxxifaanoosi aadhdhida eratettaaninne Ayyaanan haasayiyoogaa teqqanau danddayibookkona.
11 He wode eti, “Muusanne Xoossaa i cayishin siyida” giya worddo asata shammidosona.

12 SHammidi dere asaa, cimatanne higgiyaa
tamaarissiyaageeta hanqetissidosona; Isxxifaanoosakko
yiidi a oiqqidi, yaa7aakko ehin,
13 a bolli paidido worddo markkati, “Ha bitanee ha
Beeta Maqidasiyaanne Muuse higgiyaa cayiyoogaa audenne
aggenna.
14 Aissi giikko i, ‘Hagee Naazireeta Yesuusi ha Beeta Maqi-
dasiyaa qolana; Muusee nuussi immido higgiyaakka laam-
mana’ yaagishin, nuuni siyida” yaagidosona.
15 Yaa7an uttida asai ubbai Isxxifaanoosa akeekidi xeelliyo
wode, a som77oi kiitanchchaa som77uwaa milatees.

7

Isxxifaanoosa Haasayaa

1 Qeese ubbatu halaqai Isxxifaanoosa, “Hagee tumee?”
yaagidi oichchiis.
2 Oichchin Isxxifaanoosi hagaadan yaagiis; “Ta ishatoo,
ta aawatoo, siyite! Nu aawaa Abrahaami biron Kaaraane
baanaappe kase Masphphexoomiyan de7ishin, bonchcho
Xoossai ayyo beettidi,
3 ‘Ne biittaappenne ne dabbotuppe shaahettada, taani nena
bessiyo biitti ba’ yaagiis.
4 He wode Abrahaami Kaladaawetu biittaappe kiyidi,
Kaaraanen de7anau biis. A aawai haiqqidoogaappe
guyyiyan, Xoossai a ha biittaa intte ha77i de7iyoosaa ehiis.
5 I ha biittaappe harai atto, tohuwan yedhdhiyo
sohuwaakka Abrahaamassi immibeenna; shin ayyo na7i
xayikkokka, Xoossai a, ‘Taani neeyyoonne neeppe guyyiyan,
ne zerettaayyo ha biittaa laata oottada immana’ yaagiis.
6 Xoossai Abrahaamassi, ‘Ne zareti hara biittan de7ana;
yaani oiddu xeetu laittau eti ailletananne naaqettana.
7 SHin taani ne zareta haariya asaa bolli pirddana;
hegaappe guyyiyan, eti he deriyaappe kiyidi, hagan tau
goinnana’ yaagiis.
8 Xoossai Abrahaama zaree qaxxarettana mala aara
maacettin, Yisaaqa i yelidi, hosppuntta gallassi qaxxariis;
Yisaaqi Yaaqooba qaxxarin, qassi Yaaqoobi tammanne
naa77u aawatu halaqata qaxxariis.
9 “Aawatu halaqati Yooseefa qanaatidi, Gibxxe biittaassi
ailletanaadan, a baizzidosona; baizzinkka Xoossai aara is-
sippe de7ees.
10 A waaye ubbaappekka a kessiis; qassi Gibxxe kawuwaa
sinttankka nashuwaanne aadhdhida eratettaa ayyo immiis;
Gibxxe kawoi Yooseefassi Gibxxe biittaanne ba keetta ubbaa
haaranaadan, sunttatettaa immiis.

11 “Gibxxe biittaaninne Kanaane biittan ubban koshai ge-
lidi, daro asaa tuggayiis; tuggayin nu aawati quma demmi-
bookkona.
12 Yaaqoobi Gibxxe biittan kattai de7iyoogaa siyidi, nu
aawata koiro yaa yeddiis.
13 Naa77antto buussan Yooseefi ba ishanttussi erettiis;
qassi Gibxxe kawoikka Yooseefa zariyaa eriis.
14 Yooseefi ba aawaa Yaaqoobinne ba dabbo ubbai muleera
laappun tammanne ichchashu asai baakko yaana mala, kiit-
tidi xeegissiis.
15 Yaaqoobi Gibxxe biittaa wodhdhidi haiqqiis; nu
aawatikka yaani haiqqidosona.
16 Eta ahai he sohuwaappe Sekeema giyo biittaa toohettidi,
yaani Abrahaami Hamoora naatuppe daro biran shammido
makkaanan moogettiis.
17-18 “SHin Xoossai Abrahaamassi immana giidoogee po-
lettiyo wodee gakkana matin, Yooseefa erenna hara kawoi
Gibxxe biittan denddana gakkanaassi, asai dari dari biis.
19 He kawoi nu zariyaa cimmidi, guutta naati haiqqana
mala, kare eta kessi olanaadan, nu aawata un77ettiis.
20 “Muusee yelettidoi he wode; Xoossaa sinttan i daro
lo77o na7a gidiis; ba aawaa keettan heezzu agina gakkanaas
dicciis.
21 Muusee wora olettido wode, Gibxxe kawuwaa na7iyaa
demmada ba na7adan a dichchaasu.
22 Muusee Gibxxetu aadhdhida eratettaa ubbaa tamaaridi,
qaalaaninne oosuwan wolqqaama asa gidiis.
23 “SHin Muuseyyo yelettoosappe laittai oitamaa kumido
wode, ba ishantta, Israa7eela asata be7anau ba wozanan
qoppiis.
24 Israa7eelatuppe issuwaa Gibxxe issoi naaqqishin be7idi,
he Israa7eeliyaa maaddiis; he naaqqida Gibxxe bitaniyaa
woridi, a haluwaa kessiis.
25 Muusee ba ishantta ba baggaara Xoossai ashshana
haniyoogaa eti akeekidosona giidi qoppiis; shin eti akeeki-
bookkona.
26 “Wonttetta gallassi naa77u Israa7eela asati issoi is-
suwaara warettiyaageeta demmidi, eta sigettanau koyidi,
‘Asatoo, Ishantti intte aissi issoi issuwaa naaqqeetii?’ yaagiis.
27 “SHin he ba shooruwaa naaqqiyaagee Muusa, ‘Nena nu
bolli haariyaagaanne daanna oottidi, sunttidai oonee?
28 Neeni zine Gibxxe bitaniyaa woridoogaadan, tanakka
woranau koyaiyye?’ yaagidi, Muusa gaxi sugi yeggiis.
29 Muusee hegaa siyido wode Gibxxeppe baqatidi,
Midiyaama biittan bete gididi de7iiddi, naa77u attuma naata
yaani yeliis.

30 “Godaa kiitanchchai oitamu laittaappe guyyiyan, Si-
inaa Deriyaa matan de7iya bazzuwaa buuran eexxiya tamaa
lacuwaa giddon Muusessi beettiis.
31-32 Muusee ba be7idoogau garamettidi, akeeki xeellanau
buuraa mati i shiiqidaashin, Godaa qaalai, ‘Taani ne aawatu
Xoossaa, Abrahaama Xoossaa, Yisaaqa Xoossaa, Yaaqooba
Xoossaa’ yaagidi Muusekko yiis. Muusee yashshaa kokkoridi,
xeellanau xalibeenna.
33 “Godai Muusa, ‘Neeni eqqido biittai geeshsha gidiyo
gishshau, ne tohuwan de7iya caammaa kessa.
34 Taani Gibxxen de7iya ta asaa waayiyaa geeshsha be7ada,
qassi eta ooliyaakka siyada, eta ashshanau wodhdhaas.
Ha77i haa ya. Taani nena Gibxxe kiittana’ yaagiis.
35 “He Muusa Israa7eelati; ‘Nena nuna haariyaagaanne
daanna oottidi sunttidai oonee?’ yaagidi ixxidosona; ixxin
buuraa giddon ayyo beettida kiitanchchan haariyaagaanne
ashshiyaagaa gidana mala, Xoossai a kiittiis.
36 He Muusee Israa7eelata Gibxxe biittan Zo7o Abbaaninne
bazzuwan, oitamu laittau oorattabaanne Xoossai oottiyo
malaataa oottiiddi, Gibxxeppe kaalettiis.
37 “Israa7eela asaassi, ‘Xoossai tana denttidoogaadan, intte
zariyaa giddoppe ta mala hananabaa yootiyaagaa intteyyo
denttana’ yaagidai he Muusa.
38 I Israa7eela asaa maabaraara issippe bazzuwan
de7idaagaa; i nu aawatuuranne Siinaa Deriyaa bollan baassi
haasayida kiitanchchaara issippe de7iis. Yaatidi Xoossaappe
de7uwaa qaalaa nuussi immanau ekkiis.
39 “Muusessi nu aawati azazettanau dosibookkona; shin
gede a sugi olidi, guyye gibxxe simmanau amottidosona.
40 Qassi Aaroona, ‘Nuna kaalettiya xoossata nuussi
ootta; aissi giikko, ha nuna Gibxxeppe ehiida Muusee
waanidaakkonne nuuni erokko’ yaagidosona.
41 Mara milatissidi, he wode eeqaa oottidosona; he eeqaassi
yarshshuwaa yarshshidi, bantta kushee oottido oosuwan
ufaittidosona.
42 SHin Xoossai etau zokkuwaa zaariis; eti saluwaa
xoolinttiyaassi goinnanaadan, eta yeggi bayiis; hananabaa
yootiyaageetu maxaafan,
‘Israa7eela asatoo, oitamu laittaa
bazzon shukkido mehiyaanne yarshshuwaa
taassi yarshshidetii?
43 Intte intteyyo goinnanau
oottido eeqata, Molooka dunkkaaniyaanne
Refaana giyo intte xoossaa xoolinttiyaa tookkideta.
Taani inttena Baabilooneppe
hini baggi yeddana’

geetettidi xaafettiis.
44 “Muusee ba be7idoogaa milatissidi, Godai ayyo odi-
doogaadan oottido markka dunkkaanee nu aawatussi baz-
zuwan de7ees.
45 Qassi nu aawati dunkkaaniyaa bantta aawatuppe kayan
ekkidi, Xoossai kase yedettido Aihuda gidenna asaa biit-
taa oiqqido wode, Yaasuura gelissidosona; he dunkkaanee
Daawiti de7iyo wodee gakkanaassikka he sohuwan de7iis.
46 Daawiti Xoossan sabettiis; qassi Yaaqooba Godai de7ana
keettaa keexxanau Xoossaa woossiis.
47 SHin ayyo keettaa keexxidai Solomona.
48-50 “SHin hananabaa yootiyaagee,
‘Godai, “Saloi ta kawotaa araataa;
sa7aikka ta tohoi yedhdhiyoosaa.
Yaatin, taayyo ai mala keetta keexxuuteetii?
Woi taani shemppanasai awaanee?
Ha ubbabaa ta kushiyan oottabeikkinaa?” yaagees’
giidoogaadan, Ubbaappe Bolla Xoossai asi keexxido keettan
de7enna.
51 “Intte aiba morgge zozzida asee? Intte wozanai Xoos-
saa qaalaa ekkanau aiba dammidee? Intte haittaikka aiba
tullidee? Ubba wode Geeshsha Ayyaanaassi azazettennan
ixxeeta.
52-53 Hananabaa yootiyaageetun intte aawati waissibeen-
nai oonee? Xoossaa Na7ai Xilloi yaanaagaa kasetidi yooti-
daageetakka woridosona. Ha77i inttekka kiitanchchatu
kushiyaappe Xoossaa higgiyaa ekkidi azazettibeennaageeti,
Xilluwaa aatti immidi worideta” yaagiis.

Isxxifaanoosa SHuchchan Caddidi Woridosona

54 Eti hegaa siyido wode, bantta wozanan Isxxifaanoosassi
daro yiillotidi, bantta menttershshaa sa77idi manddidosona.
55 SHin Isxxifaanoosi banan Geeshsha Ayyaanai
kumin, saluwaa pude tishshi ootti xeellidi, Xoossaa
bonchchuwaanne Yesuusi Xoossaappe ushachcha baggan
eqqidaagaa be7iis.
56 Be7idi, “Xeellite, taani saloi dooyettin, Asa Na7ai Xoos-
saappe ushachcha baggan eqqidaagaa be7ais” yaagiis.
57 Qaalaa xoqqu oottidi wocamiiddi, bantta haittaa tuccidi,
issippe akko wottaa shoddidosona.
58 Katamaappe gaxaa a kessidi, shuchchan caddidosona.
Markkati bantta maayuwaa issi Saa7oola giyo wodallaa
matan wottidosona.
59 Isxxifaanoosi, “Ta Godaa Yesuusaa, ta shemppuwaa
ekka” yaagidi xeesishin, eti shuchchan a caddoosona.
60 Caddishin gulbbatidi, ba qaalaa xoqqu oottidi, “Ta Go-
dau, ha nagaraa etau atto ga” yaagiis. Hegaa yaaginnee

haiqqi aggiis. Saa7oolikka Isxxifaanoosa woriyoogaa ufaittiis.

8

Saa7ooli Woosa Keettaa Asaa Yedettiis

1 He gallassi Yerusalaamen de7iya woosa keettan gita yedetai denddiis; denddin Yesuusi kiittidoogeetuppe attin, ammaniyaageeti ubbati Yihudaa biittaaninne Samaariyaa biittan laalettidosona.
2 Xoossaa woosan sheekkida asati Isxxifaanoosa moogidosona; qassi au daro yeekkidosona.
3 SHin Saa7ooli woosa keettaa xaissees; ubbaa keettaa geli gelidi, attumaasaanne maccaasaa goochchi goochchidi, qasho keettaa yeddees.

Wonggelee Samaariyan Odettiis

4 Laalettida ammaniyaageeti qaalaa yootiiddi, ubbasaa biidosona.
5 Piliphphoosi Samaariyaa katamaa wodhdhidi, Kiristtoosabaa asaassi yootiis.
6 Daro asai Piliphphoosi giidoogaa keehi akeekidi siyiis; i oottiyo malaataakka be7iis.
7 Aissi giikko, tuna ayyaanati qaalaa xoqqu oottidi haasayiiddi, daro asaappe kiyidosona; qassi daro silatinne wobbeti paxidosona.
8 He kataman asai daro ufaittiis.
9 SHin Simoona giyo issi bitanee kase, bana gita giiddi kaayiiddi, Samaariyaa asaa, “Laa hagee aiba oorattabee” giissiiddinne he kataman de7iis.
10 Guuttaappe doommidi, gitaa gakkanaashin, asai ubbai, “Xoossaa wolqqai gitai hagaa” giidi abaa ezggees.
11 Daro wodiyaappe doommidi, kaayuwan Samaariyaa asaa “Laa hagee aiba oorattabee” giissido gishshau, asai abaa ezggees.
12 SHin Piliphphoosi Xoossaa kawotettaabaanne Yesuus Kiristtoosa sunttaabaa attumaageetussinne maccaageetussi yootin, eti abaa ammanidi xammaqettidosona.
13 Qassi Simoonikka ba huuphen ammaniis; ammanidi xammaqettidoogaappe guyyiyan, Piliphphoosaara issippe de7iiddi, oosettiya malaataanne Xoossai oottido gita malaataa be7idi garamettiis.
14 Yesuusi kiittido Yerusalaamen de7iyaageeti, Samaariyaa asai Xoossaa qaalaa ekkidoogaa siyido wode, PHeexiroosanne Yohaannisa etakko yeddidosona.
15 Yeddin PHeexiroosinne Yohaannisi wodhdhidi, ammaniyaageeti Geeshsha Ayyaanaa ekkana mala, etau Xoossaa woossidosona;

16 aissi giikko, Samaariyaa asati Godaa Yesuusa sunttan
xinqqate xalaalaa xammaqettidoogaappe attin, etappe is-
suwaa bollinne Geeshsha Ayyaanai wodhdhiichchibeenna.
17 He wode PHeexiroosinne Yohaannisi bantta kushiyaa
eta bolli wottin, eti Geeshsha Ayyaanaa ekkidosona.
18 Yesuusi kiittidoogeeti bantta kushiyaa eta bolli wot-
tin, etassi Geeshsha Ayyaanai imettidoogaa Simooni be7ido
wode, PHeexiroosassinne Yohaannisassi miishshaa ehiidi,
19 “Taanikka ta kushiyaa wottiyo ubbai Geeshsha
Ayyaanaa ekkana mala, ha godatettaa taukka immerkketii”
yaagiis.
20 SHin PHeexiroosi ayyo hagaadan yaagiis; “Neeni Xoos-
saa imuwaa miishshan shammanau qoppido gishshau, ne
miishshai nenaara coo xayo.
21 Ne wozanai Xoossaa sinttan suure gidenna gishshau,
neeyyo hagan oosoi woi sohoi baawa.
22 Yaatada ha ne wozanaa iita qofaa gishshau, nagaraappe
simma; geelladan ne wozanan de7iya iita qofaa Xoossai atto
gaanaakkonne Xoossaa woossa.
23 Aissi giikko, neeni daro qanaatiyaa oiqqada nagaraa
qashuwan de7iyoogaa taani be7ais” yaagiis.
24 Yaagin Simooni PHeexiroosassinne Yohaannisassi
zaaridi, “Intte giidobaappe issibainne tana gakkenna mala,
intte tau Xoossaa woossite” yaagiis.
25 PHeexiroosinne Yohaannisi markkattidoogaappenne
Godaa qaalaa yootidoogaappe guyyiyan, guyye Yerusalaame
simmidosona; simmiiddi Samaariyan de7iya daro qeeri
katamatun wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootidosona.

*Piliphphoosi Toophphiyaa Asa Gidiya Mureessaa Xam-
maqiis*

26 Godaa kiitanchchai Piliphphoosa, “Denddada
Yerusalaameppe Gaaza efiya bazzo ogiyaakko ba; he ogee
tohossa baggaara de7ees” yaagiis.
27 Piliphphoosi denddidi biis. Hinddake giyo Toophphiyaa
kaweessi biittaa haariya i miishsha ubbaakka naagiya
Toophphiyaa asa issi mureessai de7ees; de7iyaagee
goinnanau Yerusalaame biis.
28 Parai goochchiyo gaariyan uttidi, Yerusalaameppe
guyye simmiiddi, hananabaa yootiya Isiyaasa maxaafaa
nabbabees.
29 Geeshsha Ayyaanai Piliphphoosa, “He gaariyaakko shi-
iqada hemetta” yaagiis.
30 Yaagin Piliphphoosi woxxidi, hananabaa yootiya
Isiyaasa maxaafaa mureessai nabbabishin siyidi a, “Neeni
nabbabiyoogaa akeekai?” yaagiis.

31 Mureessai, “Tau odidi akeekissiya asi bainnan waanidi
akeekettii?” yaagiis; qassi banaara gaariyan kiyidi uttana
mala, Piliphphoosa woossiis.
32 Mureessai nabbabiyo maxaafaa sohoi hagaadan
yaagees;
“Dorssadan i shuhettanau laagettiis.
Dorssa marai ba ikisiyaa
meediyaagaa sinttan co77u giyoogaadan,
ikka ba doonaa pogibeenna.
33 I kauyyidoogan au xillo pirddi xayiis.
A de7oi ha sa7aappe pude ekettiichchido gishshau,
a zariyaabaa oonee yootanai?”
yaagees.
34 Mureessai zaaridi Piliphphoosassi, “Hananabaa
yootiyaagee hagaa obaa odii? Babaa odiiyye woi hara asabaa
odii? Tau odarkkii” yaagiis.
35 Yaagin Piliphphoosi zaaridi, Xoossaa maxaafaa i nab-
babiyoosaappe doommidi, Yesuusabaa wonggeliyaa mishi-
raachchuwaappe ayyo yootiis.
36 Eti ogiyaa oiqqidi biiddi, haattai de7iyoosaa gakki-
dosona; mureessai, “Haattaa hagaa be7a; xammaqettiyoogaa
tana diggiyai aibee?” yaagiis.
37 Piliphphoosi a, “Neeni ne kumetta wozanaappe am-
manikko, danddayaasa” yaagiis.
Yaagin i zaaridi, “Yesuus Kiristtoosi Xoossaa Na7a gidiy-
oogaa taani ammanais” yaagiis.
38 Gaaree eqqana mala mureessai azazin, inne Piliph-
phoosi naa77ai duge wodhdhidi, haattan gelidosona; gelin
Piliphphoosi a xammaqiis.
39 Eti haattaappe gaxaa kiyido wode, Godaa Ayyaanai
Piliphphoosa liphphi oottidi, efi aggiis; naa77anttuwaa
mureessai Piliphphoosa be7ibeenna; shin ba ogiyaa ufaitti-
iddi biis.
40 Piliphphoosi ba huuphiyau Azooxoosan de7iyoogaa
eriis; qassi Qiisaariyaa yaana gakkanaassikka, katama ub-
ban yuuyiiddi wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootees.

9

Saa7ooli Kiristtoosan Ammaniis
(Yesuusi Kiittidoogeetu Oosuwaa 22:6-16; 26:12-18)

1 SHin Saa7ooli Godaa kaalliyaageeta woranau manddi-
iddi, qeese ubbatu halaqaakko biis.
2 Biidi Godaa ogiyaa kaalliya asata maccaageetanne at-
tumaageeta demmikko, qachchidi Yerusalaame ehaanau,
Damasqqon de7iya Aihuda woosa keettatussi dabddaab-
biyaa xaafanau a woossiis.

3 I biiddi, Damasqqo katamaa gakkana matidaashin, qop-
pennan saluwaappe wolqqaama poo7oi a yuuyi aadhdhidi
poo7iis.
4 Poo7in Saa7ooli sa7an kunddidaashin, “Saa7oolaa
Saa7oolaa, aissi tana waissai?” giya qaalaa siyiis.
5 Saa7ooli, “Ta Godau, neeni oonee?” yaagidi oichchiis.
Oichchin, “Taani neeni waissiyo Yesuusa. Boorai bana
caddiya xam77aa qakkiyoogaadan, neeni qakkikko, nena
qohaasa” yaagiis.
6 SHin Saa7ooli kokkoriiddinne garamettiiddi, “Ta Godau,
taani ai oottanau koyai?” yaagiis.
Yaagin Godai a, “Denddada katamaa gela; neeni oottanau
bessiyaabai neeyyo yaani odettana” yaagiis.
7 Saa7oolaara ogiyan biya asati ainne haasayennan eqqi
bayidi, qaalaa siyoosona; shin oonanne be7ibookkona.
8 Saa7ooli sa7aappe denddin, a aifee dooyettido wode,
ainne xeellanau danddayibeenna; hegaa gishshau, eti a
kushiyaa oiqqidi goochchiiddi, Damasqqo gelissidosona.
9 Heezzu gallassa gakkanaassikka i xeellibeenna; ainne
mibeenna; ainnekka uyibeenna.
10 Damasqqon issi Hanaaniyaa giyo kaalliyaagee de7ees;
Godai ajjuutan a, “Hanaaniyau” yaagiis.
Yaagin Hanaanee, “Ta Godau, hagan de7ais” yaagiis.
11 Godai a, “Denddada Suure giyo ogiyaa baada, Yihudaa
sooni issi Saa7oola giyo Xarsseeseppe yiida bitaniyaa koya;
aissi giikko, i woossees.
12 Qassi Hanaaniyaa giyo bitanee gelidi, Saa7ooli
naa77anttuwaa xeellanaadan, ba kushiyaa a bolli
wottiyoogaa ajjuutan be7iis” yaagiis.
13 Hanaanee zaaridi, “Ta Godau, Yerusalaamen ne
geeshsha asaa bolli he bitanee ai keena iitabaa oottidaakko,
taani daro asaappe siyaas.
14 Qassi Damasqqon ne sunttaa xeesiyaageeta ubbaa
qachchanau, qeese halaqati au maataa immidosona” yaagiis.
15 SHin Godai a, “Saa7ooli Aihuda gidenna asaa sint-
tan, kawotu sinttaaninne Israa7eela asaa sinttan, ta sunt-
taa erissanaunne taassi oottanau doorettida miishsha gidiyo
gishshau, neeni ba.
16 Aissi giikko, ta sunttaa gishshau, i woqqaa waayettanau
bessiyaakko, taani a bessana” yaagiis.
17 Yaagin Hanaanee biidi, soo gelidi, ba kushiyaa Saa7oola
bolli wottidi, “Ta ishau Saa7oolaa, neeni yiyo ogiyan
neessi beettida Yesuusi, neeni xeellana malanne Geeshsha
Ayyaanai nenan kumana mala, tana kiittiis” yaagiis.

18 Sohuwaara, aibakko poqo malai Saa7oola aifiyaappe
wodhdhin, Saa7ooli naa77anttuwaa xeelliis; qassi denddidi
xammaqettiis.
19 Qumaa miidi gasttidi, Damasqqon de7iya kaalliyaagee-
tuura amarida gallassaa takkiis.

Saa7ooli Damasqqon Tamaarissiis

20 Sohuwaara, “Yesuus Kiristtoosi Xoossaa Na7a” yaagidi,
Aihuda woosa keettatun qaalaa yootiis.
21 Hegaa siyida ubbai garamettidi, “Hagee Yerusalaamen
Yesuusa sunttaa xeesiyaageeta xaissiyaagaa gidenneeyye?
Qassi eta qachchidi, qeese halaqatu sintti efaanaassi yibeen-
neeyye?” yaagidosona.
22 SHin Saa7ooli qaalaa yootiyo yootoi minni minnidi biis;
Yesuusi qassi Kiristtoosa gidiyoogaakka i akeekissidi odido
gishshau, Damasqqon de7iya Aihudati ayyo zaariyoobaa
xayidosona.
23 Daro gallassaappe guyyiyan, Aihudati shiiqidi, Saa7oola
woranau zorettidosona.
24 SHin Aihudati bana woranau qoppidoogaa Saa7ooli
siyiis; eti a woranau qamminne gallassi katamaa penggiyaa
naagoosona.
25 SHin i erissiyo ashkkarati a qammi efiidi, dirssaa hu-
uphiyaara keeshiyan duge wottidosona.

Saa7ooli Yerusalaamen Tamaarissiis

26 Saa7ooli Yerusalaame gakkido wode, erissiyo
ashkkaratuura issippe gaittanau shiiqi be7iis; shin
kaalliyaagaa i gididoogaa ubbai ammanennan ixxidi, ayyo
yayyidosona.
27 SHin Barnnaabaasi Saa7oola Yesuusi kiittidoogeetukko
efiis; efiidi ogiyan Godaa i waanidi be7idaakko, ayyo Godai
waatidi haasayidaakkonne qassi Saa7ooli Damasqqon Yesu-
usa sunttan yayyennan waatidi qaalaa yootidaakko, etau
geeshshidi odiis.
28 Saa7ooli Yerusalaamen yuuyiiddinne Godaa Yesuusa
sunttan yayyennan qaalaa yootiiddi, Yesuusi kiittidoogee-
tuura issippe de7iis.
29 Qassi Saa7ooli Giriike qaalaa haasayiya Aihudatuura
haasayeesinne palamettees; shin eti a woranau koyidosona.
30 Ishantti hegaa siyidi, Saa7oola duge Qiisaariyaa efiidi,
Xarsseese yeddidosona.
31 Yihudan, Galiilaaninne Samaariyan ubban de7iya woosa
keettati sarotettan de7idosona; qassi minnidosona; Godaassi
yayyiyoogaaninne Geeshsha Ayyaanaa maaduwan heemet-
tiiddi, qoodankka dari dari biidosona.

PHeexiroosi Lidaaninne Yoophphen Tamaarissiis

32 PHeexiroosi ubbasan yuuyiiddi, Lidan de7iya geeshsha
asatukko qassi wodhdhiis.
33 Wodhdhidi hegan hosppun laittaasappe silidi, arssan
zin77idi de7iya issi Eeniyaa giyo bitaniyaa demmiis.
34 PHeexiroosi Eeniyaa, “Eeniyau, Yesuus Kiristtoosi nena
pattees; denddada ne hiixaa yegga” yaagiis. Yaagin so-
huwaara denddi eqqiis.
35 Lidaaninne Saaroonan de7iya asai ubbai Eeniyaa be7idi,
Godaakko simmiis.
36 Yoophphe kataman issi Xaabito giyo ammaniyaara
de7ausu; Xaabito giyoogee Giriike qaalan Dorqqo giyoogaa.
A ba de7ido wode ubban lo77obaa oottaiddanne hiyyeesaa
maaddaidda de7aasu.
37 He wode a harggada haiqqin, asai i ahaa meeccidi,
pooqiyaa pude kessidi zin77issiis.
38 Lidi Yoophphessi mata; kaalliyaageeti PHeexiroosi Lidan
de7iyoogaa Yoophphen siyidi, “Hayyanaa nuukko eesuwan
yarkkii” yaagiyo kiitaa naa77u asatu bolli akko kiittidosona.
39 Kiittin PHeexiroosi denddidi, etaara biidi gakkin,
pooqiyaa pude a kessidi, kifiliyaa gelissidosona. Am77e
maccaasati ubbai yeekkiiddinne Dorqqa etaara de7iyo wode
oottido qamisetanne afalata ubbaa PHeexiroosa bessiiddi, a
yuuyi aadhdhidi eqqidosona.
40 PHeexiroosi eta ubbaa kare kessidi, gulbbatidi Xoossaa
woossiis; qassi ahaakko simmidi, “Xaabitee, dendda” yaagiis;
yaagin Xaabita ba aifiyaa dooyada PHeexiroosa be7ada,
suura uttaasu.
41 PHeexiroosi o ba kushiyan maaddidi, dentti essiis;
hegaappe guyyiyan, ammaniyaageetanne am77eta xeesidi,
paxidaaro etassi immiis.
42 Ha yohoi Yoophphe katama ubban laalettiis; laalettin
daro asai Godaa ammaniis.
43 PHeexiroosi Yoophphen issi Simoona giyo galbbaa
qaaciyaagaara daro gallassaa gam77iis.

10

PHeexiroosanne Qornneliyoosa

1 Qiisaariyan ‘Xaaletu Olaasata’ geetettiya olanchchatuyyo
issi mato halaqai Qornneliyoosa giyoogee de7ees.
2 Qornneliyoosi Xoossaa daro ammaniya asanne ba
so asa ubbaara issippe Xoossaassi goinniya asa; Aihuda
hiyyeesaakka i daro maaddees; qassi Xoossaa ubba wode
woossees.

3 Issi gallassi uddufun saate heeran, “Qornneliyoosaa” giya
Xoossaa kiitanchchai baakko gelishin, Qornneliyoosi ajjuu-
tan geeshshidi be7iis.
4 Qornneliyoosi yayyidi, kiitanchchaa tishshi ootti xeellidi,
“Ta Godau, i aibee?” yaagiis.
Yaagin kiitanchchai zaaridi, hagaadan yaagiis; “Ne woo-
sainne neeni hiyyeesaa maaddiyoogee Xoossaa sinttan has-
sayettanau saluwaa biis.
5 Ha77i Yoophphe asaa kiittada, PHeexiroosa giyo Simoona
ehiissa.
6 PHeexiroosi abbaa doona keettaawaa galbbaa qaaciya
Simoona sooni imattatettau uttiis; neeni oottanau
bessiyaabaa i neeyyo odana” yaagiis.
7 Qornneliyoosi baassi yootida kiitanchchai bin, ba
ashkkaratuppe naa77atanne Xoossaassi goinniya baappe
shaahettenna wotaaddaratuppe issuwaa xeesidi,
8 etau ubbabaa odidi, eta Yoophphe kiittiis.
9 Wonttetta gallassi eti biidi, Yoophphe katamaakko ma-
tishin, PHeexiroosi usuppun saate heeran keettaa bollan
dembbayidi oottidosaa Xoossaa woossanau kiyiis.
10 Qassi namisettidi, qumaa maanau koyiis; shin qumai
ka77ishin, ajjuutaa be7iis.
11 Saloi dooyettin, gita afala milatiyaabai oiddu baggaara
ohettidi, sa7an wodhdhishin, PHeexiroosi be7iis.
12 Hegan oiddu tohuwaara de7iya mehee, do7i, shooshshi,
zareenne kafoi ubbi de7ees.
13 “PHeexiroosaa, dendda eqqada shukkada ma” giya
qaalai akko yiis.
14 SHin PHeexiroosi, “Ta Godau, chii! Taani aibakko tun-
abaanne sheneyiyaabaa mulekka ma erikke” yaagiis.
15 Qassi naa77anttuwaa, “Xoossai geeshshidoogaa neeni
tuna gooppa” giya qaalai akko yiis.
16 Heezzutoo hegaadan giis; hegaappe guyyiyan,
sohuwaara he gita afala milatiyaagee pude saluwaa eketti
aggiis.
17 PHeexiroosi ba be7ido ajjuutaa birshshettai ai
gidanddeeshsha? yaagidi, ba wozana giddon, “Laa hagee
aibee?” giishin, Qornneliyoosi kiittido asati Simoona keettai
de7iyoosaa lal77iiddi, a penggen eqqidosona.
18 Bantta qaalaa xoqqu oottidi, “PHeexiroosa geetettiya
Simoona giyo imattai hegan de7ii?” yaagidi oichchidosona.
19 PHeexiroosi ajjuutan be7idobaa akeekanau qofan
sheekkidaashin, Geeshsha Ayyaanai a, “Be7a, heezzu asati
nena koyoosona;
20 denddada wodhdha; taani eta kiittido gishshau, siren-
nan etaara ba” yaagiis.

21 PHeexiroosi asatukko wodhdhidi, “Intte koyiyoogee
tana. Ai ekkana yiidetii?” yaagiis.
22 Eti, “Xoossaassi yayyiya xilloi Aihuda asa ubban daro
bonchchettida mato halaqaa Qornneliyoosi, nena ba soo
efiissidi, qaalaa neeppe siyana mala, Xoossaa geeshsha ki-
itanchchai ayyo yootiis” yaagidosona.
23 Yaagin PHeexiroosi asata imattanau soo xeesiis.
Wonttetta gallassi, denddidi etaara biis; Yoophphe kata-
man de7iya ishanttuppe issooti issooti aara issippe bi-
idosona.
24 Wonttetta gallassi, qiisaariyaa gakkidosona; Qornneliy-
oosi ba dabbotanne ba laggeta issippe xeesi shiishshidi, PHe-
exiroosa naagees.
25 PHeexiroosi gelana hanishin, Qornneliyoosi aara gait-
tidi, a sinttan kunddidi, assi goinniis.
26 SHin PHeexiroosi, “Dendda! Taanikka ta huuphen asa”
yaagidi a denttiis.
27 PHeexiroosi Qornneliyoosaara haasayiiddi, soo geliis; i
geliyo wode daro asai shiiqidaagaa demmidi,
28 asaa, “Aihuda asi hara zariyaara issippetettan de7anau,
woi gaittanau woga gidennaagaa intte huuphen ereeta; shin
taani oonanne tuna woi sheneyiyaabaa geenna mala, Xoossai
tana bessiis.
29 Hegaa gishshau, intte taassi kiittin, palami bainnan yaas.
Ha77i, ‘Tana aissi ehiissidetii?’ yaagada inttena oichchais”
yaagiis.
30 Qornneliyoosi hagaadan yaagiis; “Taani hachchi oiddu
gallassaappe kase ha saaten uddufun saate woosaa ta sooni
Xoossaa woossishin, PHooliya maayuwaa maayida asi ta
sinttan eqqidi,
31 tana, ‘Qornneliyoosaa, Xoossai ne woosaa siyiis; neeni
hiyyeesaa maaddiyoogaakka hassayiis.
32 Simmi asa Yoophphe kiittada, Simoon PHeexiroosa giy-
oogaa xeesissa; Simoon PHeexiroosi Simoona giyo galbbaa
qaaciya bitaniyaa sooni abbaa doonan imattatettaa uttiis’
yaagiis.
33 Hegaa gishshau, taani neekko sohuwaara kiittaas;
neeninne yaada loittadasa; simmi neeni nuuyyo yootanau
Xoossai nena azazidobaa ubbaa siyanau ha77i nuuni
ubbaikka hagan Xoossaa sinttan de7oos” yaagiis.

PHeexiroosa Haasayaa

34-35 PHeexiroosi haasayaa hagaadan yaagidi doommiis;
“Xoossai asa som77o xeellenna; shin dere ubban baassi
yayyiyaagaanne xillo ooso oottiyaagaa galatiyoogaa taani
tumu akeekaas.

36 Xoossai asa ubbaa Godaa Yesuus Kiristtoosa baggaara,
sarotettaa yootiiddi, ha wonggeliyaa mishiraachchuwaa Is-
raa7eela asaassi kiittidoogaa intte ereeta.
37 Yohaannisi qaalaa yootido xinqqatiyaappe guyyiyan,
Galiilappe doommidi, Yihudaa biitta ubban hanidabaa intte
ereeta.
38 Xoossai Naazireeta Yesuusa Geeshsha Ayyaanaaninne
wolqqan tiyiis; Xoossai aara de7iyo gishshau, lo77obaa i
oottiiddinne xalahe halaqaassi haarettida ubbaa pattiiddi
yuuyiis.
39 "Aihuda biittaaninne Yerusalaamen i oottido ubbabaassi
nuuni markka. Eti masqqaliyaa bolli misimaariyan xishi
kaqqidi, a woridosona.
40 SHin Xoossai heezzantto gallassan haiquwaappe a dent-
tidi bessiis.
41 Xoossai koiro doorido markkata nuna, a bessiisippe
attin, asa ubbaa gidenna; haiquwaappe i denddidoogaappe
guyyiyan, nuuni aara miidanne uyida.
42 Xoossai wonggeliyaa mishiraachchuwaa asaassi nu-
uni yootanaunne, paxa de7iyaageetu bollaaninne haiqqi-
daageetu bollan pirddanau i sunttidoogee Yesuusa gidi-
doogaa nuuni markkattanau nuna azaziis.
43 Xoossai aani ammaniya ubbaa nagaraa a sunttan atto
gaanaagaa hananabaa yootiya ubbati markkattoosona"
yaagiis.

*Aihuda Gidenna Asati Ammanidi Geeshsha Ayyaanaa Ekki-
dosona*

44 PHeexiroosi biron he yohuwaa yootishin, qaalaa siyiya
ubbaa bolli Geeshsha Ayyaanai wodhdhi aggiis.
45 PHeexiroosaara Yoophpheppe yiida, ammaniya
qaxxarettida Aihuda ubbati Aihuda gidennaageetu
bollankka Geeshsha Ayyaanaa imoi gukkido gishshau
garamettidosona.
46 Aissi giikko, eti dumma dumma qaalan haasayishiininne
Xoossaa gitatettaa sabbishin siyidosona.
He wode PHeexiroosi zaaridi,
47 "Hageeti qassi nunadan Geeshsha Ayyaanaa
ekkidaageeti xammaqettennaadan, haatta eta digganau
danddayiyai oonee?" yaagiis.
48 Eti Yesuus Kiristtoosa sunttan xammaqettana mala, eta
azaziis; hegaappe guyyiyan, eti banttanaara amarida gallas-
saa uttana mala, a woossidosona.

11

*PHeexiroosi Aihuda Gidenna Asaappe Ammanidaageetu
Soo Aibissi Gelidaakko Yootiis*

1 Yesuusi kiittidoogeetinne Yihudaa ubban de7iya ishantti,
Aihuda gidennaageetikka Xoossaa qaalaa ekkidoogaa siyi-
dosona.
2 PHeexiroosi Yerusalaame biido wode, qaxxarettida asati
aara palamettidi,
3 a, “Neeni qaxxarettibeennaageetukko gelada, etaara
qumaa maadasa” yaagidosona.
4 SHin PHeexiroosi hanidabaa koiruwaappe doommidi,
maaran maaran hagaadan yaagidi yootiis;
5 “Taani Yoophphe kataman Xoossaa woossishin, tau
wozanai dammin, ajjuutaa be7aas; gita afala milatiyaabai
oiddu baggaara ohettidi, saluwaappe wodhdhidi, taakko yiis.
6 Hegaa giddo taani tishshi oottada xeelliyo wode, oiddu to-
hoi de7iyo mehiyaa, do7aa, shooshshaa, zariyaanne kafuwaa
be7aas.
7 Qassi, ‘PHeexiroosaa, dendda; shukkada ma’ giya qaalaa
taani siyaas.
8 “SHin taani, ‘Ta Godau, chii! Tunabai woi sheneyiyaabai
mulekka ta doonaakko shiiqi erenna’ gaas.
9 “Qaalai saluwaappe naa77anttuwaakka, ‘Xoossai
geeshshidoogaa neeni tuna gooppa’ yaagidi taassi zaariis.
10 “Hegee heezzutoo hanin, wurssettan ubbabai saluwaa
pude gooshettiis.
11 Hegaa peeshshankka heezzu asati Qiisaariyaappe
taakko kiitettidi, taani de7iyo keettaa gakki aggidosona.
12 Gakkin taani sirennan etaara baana mala, Ayyaanai
taassi yootiis. Qassi ha usuppun ishantti Yoophpheppe
tanaara Qiisaariyaa bin, nuuni Qornneliyoosa soo gelida.
13-14 Kiitanchchai ba sooni eqqidi bana, ‘PHeexiroosa
geetettiya Simoona xeesanau asa Yoophphe kiitta; neeninne
ne keettaa asai ubbai attiyo qaalaa i neeyyo yootana’ gi-
idoogaa Qornneliyoosi waatidi siyidaakko, nuussi odiis.
15 “Odin taani haasayanau doommiyoogan Geeshsha
Ayyaanai koiro nu bolli wodhdhidoogaadan, eta bollikka
wodhdhi aggiis.
16 Godai, ‘Yohaannisi haattan xammaqiis; shin intte
Geeshsha Ayyaanan xammaqettana’ yaagido qaalai taassi
hassayettiis.
17 Xoossai nuussi Godaa Yesuus Kiristtoosa am-
manidaageetussi immido imuwaa malaa Aihuda
gidennaageetussikka qassi immikko, simmi Xoossaa
digganau taani oonee?” yaagiis.

Ammaniyaageeti Anxxookiyaa Kataman “Kiristtaane” Geetettidosona

18 Eti hagaa siyido wode bantta palamaa aggidi, “Yaatin,
Xoossai Aihuda gidennaageetikka qassi nagaraappe simmidi
de7anaadan, eta qaadiis” yaagidi Xoossaa galatidosona.
19 Isxxifaanoosa bolli gakkida waayiyaa geedon laalet-
tida ammaniyaageeti qaalaa Aihudatu xalaalaappe attin,
haraassi issuwaassinne odennan, Pinqqe, Qophphiroosanne
Anxxookiyaa gakkanaashin yuuyidosona.
20 SHin Qophphiroosappenne Qareenappe yiida issi
issi ammaniya asati Anxxookiyaa biidi, Godaa Yesuusa
wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootiiddi, Giriike
asaassikka yootidosona.
21 Godaa wolqqai etaara de7ees; qassi daro asai ammanidi,
Godaakko simmiis.
22 Ha yohoi Yerusalaamen de7iya woosa keettaa asaassi
siyettin, woosa keettaa asai Barnnaabaasa Anxxookiyaa ki-
ittiis.
23 Barnnaabaasi Anxxookiyaa biido wode, Xoossaa aaro ke-
hatettaa oosuwaa be7idi ufaittiis; eti ubbaikka Godan bantta
kumetta wozanaappe minnidi de7anaadan, eta zoriis.
24 Aissi giikko, Barnnaabaasi Geeshsha Ayyaanainne am-
manoi kumido lo77o asa; yaanin daro asai Godaa ammaniis.
25 Hegaappe guyyiyan, Barnnaabaasi Saa7oola koyanau
Xarsseese biis.
26 Biidi Saa7oola demmido wode, Anxxookiyaa ehiis.
Barnnaabaasinne Saa7ooli woosa keettaa asaara issi laitta
kumettaa uttidi, daro asaa tamaarissidosona; kaalliyaageeti
Anxxookiyan Kiristtaane geetettidi, koiro xeesettidosona.
27 Hananabaa yootiyaageeti Yerusalaameppe Anxxookiyaa
he wode wodhdhidosona.
28 Eta giddoppe Agaaboosa giyoogee denddidi, sa7a ub-
ban gita namisai denddanaagaa Ayyaanaa wolqqan hanan-
abaa yootiis; hegee hanidoogee Qalaudeyoosa kawotettaa
wodiyaana.
29 Kaalliyaageeti huuphiyan huuphiyan bantta wolqqaa
keenaa miishshaa peeridi, Yihudan de7iya bantta ishanttussi
maaduwaa yeddanau qofaa qachchidosona.
30 Eti hegaadan oottidi, miishshaa Barnnaabaasa bollinne
Saa7oola bolli woosa keettaa cimatussi yeddidosona.

12

Woosa Keettan Hanttaara Yedetai Doommiis

1 Kawoi Heeroodisi he wode woosa keettaa asaappe amari-
daageeta waisuwaa doommiis.
2 Doommidi Yohaannisa ishaa Yaaqooba bisuwan woris-
siis.

3 Hegee Aihudata ufaissidoogaa be7idi, gujjidi
PHeexiroosakka oiqqiis; hegee Paasikaa Baalaa bonchchiyo
gallassatuuna.
4 PHeexiroosa oiqqidi qachchiis. Paasikaa bonchchiyo gal-
lassatuppe guyyiyan, dere asaa sintti aattanau qoppidi, oiddu
oiddu wotaaddarati a naaganaadan, tammanne usuppun
wotaaddaratussi aattidi immiis.
5 Hegaa gishshau, PHeexiroosi qasho keettan naagettees;
shin woosa keettaa asai ayyo minttidi Xoossaa woossees.

Kiitanchchai PHeexiroosa Qasho Keettaappe Kessiis

6 Heeroodisi PHeexiroosa asaa sintti aattanau
qoppanaappe kase qammi, PHeexiroosi naa77u sanssalatan
qashettidi, naa77u wotaaddaratuppe gidduwan xiskkees;
naagiyaageetikka qasho keettaa penggen eqqidi naagoosona.
7 Akeekennan de7ishin, Godaa kiitanchchai hegan eqqi
aggiis; qasho keettankka poo7oi poo7i bayiis. Kiitanchchai
PHeexiroosa miyyiyaa dechchi beegotissidi a, “Elle dendda”
yaagiis; sohuwaarakka sanssalatai a kushiyaappe wodhdhi
aggiis.
8 Kiitanchchai a, “Ne suriyaa gixxa; ne caammaakka wotta”
yaagin, PHeexiroosi hegaadan oottiis; oottin kiitanchchai,
“Ne afalaa maayada tana kaalla” yaagiis.
9 PHeexiroosi qasho keettaappe kiyidi, kiitanchchaa
kaalliis; ayyo ajjuutaa be7iyoobaa misatiisippe attin,
kiitanchchai oottiyoobai tuma gididoogaa eribeenna.
10 Kiitanchchainne PHeexiroosi koiro wotaaddaraappenne
naa77antto wotaaddaraappe aadhdhidi, katamaa efiya
birata penggiyaakko gakkidosona; gakkin penggee etassi
barkka dooyetti aggiis; eti kiyidi issi ogiyaara biishin,
kiitanchchai sohuwaara PHeexiroosappe shaahetti bayiis.
11 PHeexiroosi bana gakkidabaa akeekidi, “Tana Godai ba
kiitanchchaa kiittidi, Heeroodisa kushiyaappenne Aihuda
asai naagi uttido ubbabaappe ashshidoogaa ha77i tumu er-
aas” yaagiis.
12 I hegaa akeekido wode, daro asai issippe shiiqidi Xoossaa
woossiyoosaa, Marqqoosa giyo Yohaannisa aayee Mairaami
soo biis.
13 Biidi penggen xeesin, issi Roodo giyo ashkkariyaa dooy-
anau yaasu.
14 Rooda PHeexiroosa qaalaa gididoogaa erido wode, bana
ufaissin, kariyaa dooyennan guyye woxxada, PHeexiroosi
karen eqqidoogaa asaassi odaasu.
15 Odin asai o, “Hannee neeni gooyaasa” yaagiis. Rooda
PHeexiroosa gididoogaa geeshshada odaasu. Eti, “Hegee a
kiitanchchaa” yaagidosona.

16 SHin PHeexiroosi karen xeegidi aggennan ixxin, asai
kariyaa dooyidi, a be7idi garamettiis.
17 SHin eti co77u gaana mala, PHeexiroosi ba kushiyan
malaatidi, Godai qasho keettaappe a waati kessidaakko,
etassi qonccissi yootidi, “Hagaa Yaaqoobassinne ishanttussi
yootite” giidi, kiyidi harasaa biis.

Heeroodisa Haiquwaa

18 Sa7ai wonttido wode, PHeexiroosi au biichchidaakko gin
wotaaddaratu giddon daro wocamai kiyiis.
19 Heeroodisi PHeexiroosa Lal77issin, i xayido wode,
naagiyaageeta qoridi, eta worana mala azaziis; hegaappe
guyyiyan, Yihudaappe Qiisaariyaa wodhdhidi, hegan
amarida wodiyaa uttiis.
20 Heeroodisi Xiiroosa asaassinne Sidoona asaassi daro
hanqqettiis; hanqqettin eta biittai kattaa Heeroodisa bi-
ittaappe demmiyo gishshau, eti issippe gididi, a keettaa
halaqaa Bilasxxoosa bantta exa oottidi, sigaa woossanau
Heeroodisakko biidosona.
21 Heeroodisi sunttettido gallassi, ba kawotettaa afalaa
maayidi, kawotaa araatan uttidi, asaassi haasayiis.
22 Asai, “Hagee Xoossaa qaala; asa qaala gidenna” yaagidi
qaalaa xoqqissidi haasayiis.
23 Heeroodisi Xoossaa bonchchibeenna gishshau,
sohuwaarakka Godaa kiitanchchai a dechchin, guxuniyan
meetettidi, haiqqi bayiis.
24 SHin Xoossaa qaalai dicceesinne dari dari bees.
25 Barnnaabaasinne Saa7ooli bantta oosuwaa polidi,
Marqqoosa giyo Yohaannisa banttanaara ekkidi,
Yerusalaameppe simmidosona.

13

Barnnaabaasinne Saa7ooli Geeshsha Ayyaanai Doorin, Tamaarissanau Kiitettidosona

1 Anxxookiyan de7iya woosa keettan hananabaa
yootiyaageetinne tamaarissiyaageeti de7oosona; eti
Barnnaabaasa, Karetta giyo Simoona, Qareenappe
yiida Luqiyoosa, biittaa haariya Heeroodisaara diccida
Minaahanne Saa7oola.
2 Eti Godaassi goinnishiininne xoomishin, Geeshsha
Ayyaanai, “Taani xeesido oosuwaassi Barnnaabaasanne
Saa7oola tau kessite” yaagiis.
3 Yaagin eti xoomidoogaappenne woossidoogaappe
guyyiyan, bantta kushiyaa Barnnaabaasa bollinne Saa7oola
bolli wottidi, eta yeddidosona.

Barnnaabaasinne Sa7ooli Qophphiroosa Biidosona

4 Hegaa gishshau, Geeshsha Ayyaanai eta kiittin, Selewuqiyaa wodhdhidosona; hegaappe markkabiyan gelidi, Qophphiroosa haruuruwaa biidosona.
5 Eti Silmmaana gakkidi, Aihuda woosa keettatun Xoossaa qaalaa yootidosona; eta maaddanau Yohaannisi etaara de7ees.
6 Eti Qophphiroosa haruuruwaa muleera PHaafu gakkanaassi yuuyidi, hananabaa yootiya issi worddanchchaa, Aihuda asa Bar-Yesuusa giyo shareechchuwaa demmidosona.
7 He shareechchoi deriyaa haariya Sarggiyoosa PHauloosa giyo akeekanchcha bitaniyaara de7ees. Sarggiyoosa PHauloosi Barnnaabaasanne Saa7oola baakko xeegidi, Xoossaa qaalaa siyanau koyiis.
8 SHin shareechchuwaa Eliimaasi (Giriike qaalan hegee a sunttaa) deriyaa haariyaagaa ammanuwaa digganau koyidi, eta haasayaa phalqqiis.

9 SHin PHauloosa giyo Saa7ooli banan Geeshsha Ayyaanai kumin, shareechchuwaa tishshi ootti xeellidi,
10 a, “Laa ha xalahe halaqaa na7au, gene ubbainne iitatetta ubbai kumidoogoo, xillotetta ubbau morkkiyau, Godaa ogiyaa suuriyaa geellayiyoogaa aggikkii?
11 Be7a; ha77i Godaa kushee ne bolli de7ees; neeni qooqe gidana; amarida wodee gakkanaashin, awaa poo7uwaa be7akka” yaagiis.

Yaagin sohuwaara ciggaarainne xumai a aifiyaa goozin, ba kushiyaa oiqqidi, kaalettiya uraa koyiiddi yuuyiis.
12 He wode deriyaa haariyaagee hegaa be7ido wode, Godai tamaarissiyoogan garamettidi ammaniis.

Barnnaabaasinne PHauloosi PHisddiyan De7iya Anxxookiyaa Biidosona

13 PHauloosinne aara de7iyaageeti PHaafuppe denddidi, PHinifiliyan de7iya PHergge markkabiyan biidosona; Yohaannisi etappe shaahettidi, Yerusalaame simmiis.
14 SHin eti PHerggeppe aadhdhidi, PHisddiyan de7iya Anxxookiyaa gakkidosona; Sambbata gallassan Aihuda woosa keettaa gelidi uttidosona.
15 Muuse higgeenne hananabaa yootiyaageetu maxaafai nabbabettidoogaappe guyyiyan, Aihuda woosa keettaa halaqati, “Nu ishanttoo asaa minttettiya qaalai inttessi de7ikko, asau haasayerkketii” yaagidi etassi kiittidosona.
16 PHauloosi denddi eqqidi, ba kushiyan malaatidi, hagaadan yaagiis; “Israa7eela asatoo, Xoossaassi yayyiyaageetoo siyite.

17 Ha Israa7eela asaa Xoossai nu aawata dooridi, Gibxxe
biittan imattatettan eti de7ishin, eta darissiis; ba gita
wolqqankka Gibxxe biittaappe eta kessiis.
18 Bazzuwan oitamu laitta keenaa nu aawata i danddayiis.
19 Kanaane giyo biittan Aihuda gidenna laappun zareta
xaissidi, eta biittaa ba asaa laatissiis.
20 Hegaappe guyyiyan, hananabaa yootiya Sameela
wodiyaa gakkanaas, oiddu xeetanne ishatamu laitta keenaa
daannata etassi immiis.
21 Hegaappe guyyiyan, eti banttassi kawo immana
mala woossin, Xoossai Biniyaama zariyaappe Qiisa na7aa
Saa7oola oitamu laittau kawotana mala, etassi immiis.
22 Xoossai Saa7oola shaaridoogaappe guyyiyan, eta bolli
Daawiti kawotana mala, a denttiis; Daawitabaa markkat-
tiiddi, ‘Taani koyiyo ubbabaa ta wozanadan oottiya Isseyi
na7aa Daawita demmaas’ yaagiis.
23 “Xoossai, ‘Taani Daawita zariyaappe Israa7eela asaa
ashshiyaagaa ehaana’ giidoogaadankka, Yesuusa ehiis.
24 Yesuusi yaanaappe kase Israa7eela asai ubbai bantta na-
garaappe simmidi xammaqettana mala, Yohaannisi qaalaa
yootiis.
25 Qassi Yohaannisi ba oosuwaa wurssana haniiddi asaa,
‘Tana oona giidi qoppeetii? Taani intte naagiyoogaa gidikke;
shin be7ite, a tohuwaa caammaa birshshanaukka taassi
bessennaagee taappe guyyeera yees’ yaagiis.
26 “Ta ishatoo, Abrahaama zaretoo, qassi hagan Aihuda gi-
dennaageetoo Xoossaassi yayyiyaageetoo, ha atotettaa qaalai
nuussi kiitettiis.
27 Aissi giikko, Yerusalaamen de7iya asainne eta halaqati
Yesuusanne Sambbata gallassa ubban nabbabettiya hanan-
abaa yootiyaageetu qaalaa akeekibeenna gishshau, a bolli
pirddidi, hananabaa yootiyaageetu qaalaa polidosona.
28 Yesuusa worissanau issi gaasoikka etau beettennan
ixxin, PHilaaxoosi a worana mala woossidosona.
29 “Eti Yesuusabai Xoossaa maxaafan xaafettidaagaa ubbaa
polido wode, masqqaliyaappe a wottidi moogidosona.
30 SHin Xoossai haiquwaappe Yesuusa denttiis.
31 Denttin i banaara Galiilappe Yerusalaame yiidaageetussi
darotoo beettiis eti ha77i abaa asaassi markkattoosona.
32 “Xoossai nu aawatussi immana giido wonggeliyaa mishi-
raachchuwaa nuuni inttessi yootoos.
33 Daawita Mazamuriyaa Maxaafan naa77antto
miraafiyan,

‘Neeni ta Na7aa.
Hachchi taani ne Aawaa gidaas’

geetettidi xaafettidoogaadan, Xoossai Yesuusa denttidi, nu
aawatussi immana giidoogaa nuussi eta naatussi poliis.
34 Naa77anttuwaa i haiqqenna mala, haiquwaappe a
denttidoogaassi Xoossai, ‘Taani Daawitayyo immana giido
ammanettida geeshsha anjjuwaa inttessi immana’ yaagidi
haasayiis.
35 Hegaa gishshau, Mazamure Maxaafan harasan qassi, ‘Ne
Geeshsha Na7aa ahaakka musissakka’ yaagees.
36 Aissi giikko, Daawiti ba wodiyan Xoossaa qofaa oot-
tidoogaappe guyyiyan haiqqidi, ba aawatuura moogettidi
musiis.
37 SHin Xoossai haiquwaappe denttidoogee musibeenna.

38-39 “Hegaa gishshau, ta ishatoo, nagara atto geettai
intteyyo Yesuusa baggaara odettidoogeenne, Muuse higgiyan
xillanau intteyyo danddayettenna ubbabaappe aani am-
maniya ubbai xillanaagee intteyyo eretto.

40 Hegaa gishshau, hananabaa yootiyaageeti giidoogee
intte bolli gakkenna mala naagettite;

41 ‘Xoossai giidobaa qilliicciyaageetoo,
be7ite; harai atto issi urai inttessi yootiyaakkokka,
intte ammanenna oosuwaa taani intte wodiyan
oottiyo gishshau, poora giite; haiqqite’
yaagidosona” yaagiis.

42 PHauloosinne Barnnaabaasi Aihuda woosa keettaappe
kiyishin, asai eta naa77antto Sambbatankka hegaa gujjidi
yootana mala woossiis.

43 SHiiqoi laalettidoogaappe guyyiyan, daro Aihudatinne
Aihudatu ammanuwan gelidi Xoossau yayyiya daroti,
PHauloosanne Barnnaabaasa kaallidosona; kaallin Yesuusi
kiittidoogeeti Xoossaa aaro kehatettan minnidi de7ana mala,
etau yootidi minttettidosona.

44 Naa77antto Sambbatan amarida asatuppe attin, kata-
maa asai ubbai Xoossaa qaalaa siyanau shiiqiis.

45 SHin Aihudati daro asaa be7ido wode, PHauloosa
qanaatidosona; a haasayaa PHalqqidi, a cayidosona.

46 PHauloosinne Barnnaabaasi xalidi, “Xoossaa qaalai
kasetidi intteyyo odettanau koshshees; shin qaalaa intte
ixxido gishshaunne merinaa de7uwaa ekkanau inttessi
bessenna giidi, intte intte huuphiyan pirddido gishshau,
be7ite, nuuni Aihuda gidennaageetukko simmeettees.

47 Aissi giikko, Godai nuna,
‘Asai ubbai intte baggaara attana mala,
inttena taani Aihuda gidennaageetussi poo7o oottaas’
yaagidi azaziis” yaagidosona.

48 Aihuda gidennaageeti hegaa siyido wode, ufaittidi Xoossaa qaalaa bonchchidosona; qassi merinaa de7uwaassi doorettida ubbaikka ammanidosona.
49 Godaa qaalai he biitta ubbaa gakkiis.
50 SHin Aihudati Xoossau goinniya bonchchettida maccaasatanne kataman de7iya gita asata PHauloosa bollinne Barnnaabaasa bolli denttettin, asati eta yedetaa doommidi, bantta biittaappe kessidosona.
51 SHin Yesuusi kiittidoogeeti eta ixxiyoogaassi malaata gidana mala, bantta tohuwaappe baanaa shocidi, Iqooniyoone katamaa biidosona.
52 Qassi Anxxookiyan de7iya kaalliyaageetunkka Geeshsha Ayyaanainne ufaissai kumees.

14

PHauloosinne Barnnaabaasi Iqooniyoone Biidosona

1 Kaseegaadankka PHauloosinne Barnnaabaasi Iqooniyoonen Aihudatu woosa keettaa gelidi, qaalaa yootidosona; yootin daro Aihudatinne Aihuda gidennaageeti ammanidosona.
2 SHin ammanibeenna Aihudati Aihuda gidennaageetu wozanaa laammidi, ishanttu bolli hanqetissidosona.
3 Yesuusi kiittidoogeeti hegan daro wodiyaa gam77idosona; eti Godaabaa yayyennan yootidosona; yootin Godai malaataanne oorattabaa eti oottana mala, etau wolqqaa immidoogan ba aaro kehatettaa qaalaabai tuma gididoogaa markkattiis.
4 SHin katamaa asai shaahettidi, baggai Aihudatukko, baggai Yesuusi kiittidoogeetukko simmiis.
5 Aihuda gidennaageetinne Aihudati bantta halaqatuura issippe Yesuusi kiittidoogeeta qohanaunne shuchchan caddanau qoppido wode,
6 Yesuusi kiittidoogeeti hegaa eridi, Lisxxiranne Daribe giyo Liqaa7ooniyaa katamatanne eta heeran de7iya biittaa baqatidosona;
7 baqatidi, hegan wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootoosona.
8 Ba aayee uluwaappe yelettoosappe doommidi, naa77u tohoi silin, mulekka hemettenna issi bitanee Lisxxiran de7ees.
9 He bitanee PHauloosi yootishin siyees; PHauloosi a tishshi ootti xeelliyo wode, paxanau ayyo ammanoi de7iyoogaa be7idi,
10 qaalaa xoqqissidi a, “Sitti gaada ne tohuwan eqqa” yaagiis; yaagin guppi denddidi, hemetaa doommiis.

11 PHauloosi oottidoogaa asai be7idi, ba qaalaa
Liqaa7ooniyaa qaalan xoqqu oottidi, “Xoossati asa milatidi
nuukko wodhdhidosona” yaagiis.
12 Asai Barnnaabaasa, “Diyaa” giidi, PHauloosi haasayaassi
waannatiyo gishshau, a, “Hermmeesa” giidi sunttiis.
13 Beeta Maqidasee katamaa matan de7iyo Diyaa
qeeseenne asai korimatanne alleeqo ciishshata Yesuusi
kiittidoogeetussi yarshshuwaa yarshshanau koyidi, pengge
ehiidosona.
14 SHin Yesuusi kiittido Barnnaabaasinne PHauloosi hegaa
siyido wode bantta maayuwaa pooshshidi, asaa giddo woxxi-
iddi,
15 bantta qaalaa xoqqu oottidi, hagaadan yaagidosona;
“Asau, hagaa aissi ootteetii? Nuunikka inttenadan merettida
asa; ha pattenna yohuwaappe saluwaanne sa7aa, abbaanne
eta giddon de7iya ubbabaa medhdhida de7o Xoossaakko
intte simmana mala, inttessi nuuni wonggeliyaa mishi-
raachchuwaa yootoos.
16 I beni asaa zare ubbaa bantta ogiyaa baana mala yeddi
bayiis.
17 Intteyyo iraa saluwaappe bukissees; kattaakka i
wodiyan immees; qassi qumaa immidi, inttena daro
ufaissees; yaatidi intteyyo lo77obaa oottiiddi, ubba wodekka
bau markka xayibeenna” yaagidosona.
18 Yesuusi kiittidoogeeti hegaa giidi, banttayyo asai
yarshshenna mala, tuggatidi diggidosona.
19 Anxxookiyaappenne Iqooniyooneppe yiida Aihudati
asaa bantta baggi zaaridi, shuchchan PHauloosa cadd-
idosona; etau haiqqidabaa milatin, katamaappe gaxi a
goochchidosona.
20 SHin kaalliyaageeti a lanqqiyan yuuyi aadhdhidi eqqi-
daashin, i denddidi, katamaa geliis. Wonttetta gallassi Barn-
naabaasaara issippe Daribe biis.

PHauloosinne Barnnaabaasi Sooriyan De7iya Anxxookiyaa Simmidosona

21-22 Eti Daribe kataman wonggeliyaa mishiraachchuwaa
yootidi, daro asai Yesuusa ammanana mala oottidoogaappe
guyyiyan, Lisxxira, Iqooniyoonenne Anxxookiyaa simmi-
dosona; simmidi hegan kaalliyaageeta minttettiiddinne eti
ammanuwan minnidi de7ana mala zoriiddi, “Nuuni Xoossaa
kawotettaa gelanau daro waayettana bessees” yaagidosona.
23 Qassi woosa keettatussi huuphiyan huuphiyan cimata
dooridi, xoomidoogaappenne woossidoogaappe guyyiyan,
eti ammanido Godaassi eta hadaraa immidosona.

24 PHisddiyaa biittaappe aadhdhidi, PHinifiliyaa
yiidosona;
25 PHerggen qaalaa yootidoogaappe guyyiyan, Axaaliyaa
wodhdhidosona.
26 Hegaappe eti bantta polido oosuwaa gishshau, asai
eta hadaraa Xoossaa aaro kehatettau immido Anxxookiyaa
Markkabiyan simmidosona.
27 Simmidi Anxxookiyaa gakkido wode woosa keettaa
asaa shiishshidi, Xoossai banttanaara issippe oottido ub-
babaanne, Aihuda gidenna asai ammanana mala, etau peng-
giyaa dooyidoogaa, asau yootidosona.
28 Yaatidi hegan kaalliyaageetuura daro wodiyaa
gam77idosona.

15

Yerusalaame SHiiquwaa

1 Issi issi asati Yihudaappe Anxxookiyaa wodhdhidi,
“Muuse wogaadan, intte qaxxarettennabaa gidikko,
attanau danddayekketa” yaagidi ishantta tamaarissuwaa
doommidosona.
2 PHauloosinne Barnnaabaasi etaara daro ooyettidi
palamettin, Anxxookiyan de7iya issi issi hara asati he
palamaa gishshau, PHauloosaaranne Barnnaabaasaara
Yerusalaame biidi, Yesuusi kiittidoogeetuuranne cimatuura
gaittanau qofai qashettiis.
3 Woosa keettai ogiyan eta maaddishin, Aihuda giden-
naageeti Xoossaakko simmidoogaa yootiiddi, Pinqqeeranne
Samaariyaara aadhdhidosona; hegee ishantta ubbaa daro
ufaissiis.
4 Eti Yerusalaame gakkido wode, woosa keettai, Yesuusi
kiittidoogeetinne cimati eta mokkidosona; mokkin Xoossai
banttanan oottidobaa ubbaa odidosona.
5 SHin Parisaawetu baggappe ammanida issi issi asati
denddi eqqidi, “Intte eta qaxxaranaunne Muuse higgiyaa
naagana mala azazanau bessees” yaagidosona.
6 Yesuusi kiittidoogeetinne cimati hegaa zorettanau shiiqi-
dosona.
7 Keehi haasayidoogaappe guyyiyan, PHeexiroosi denddi
eqqidi, eta hagaadan yaagiis; “Ta ishatoo, Aihuda giden-
naageeti wonggeliyaa mishiraachchuwaa qaalaa ta doon-
aappe siyidi ammanana mala, tana Xoossai intte giddoppe
beni dooridoogaa intte ereeta.
8 Asa wozana eriya Xoossai Geeshsha Ayyaanaa nuussi
immidoogaadan, etassikka immidi tumayiis.
9 Eti ammanido gishshau, i eta wozanaa geeshshidi, nu
gidduwaaninne eta gidduwan dummatettaa wottibeenna.

10 Hegaa gishshau, nu aawatinne nuuni tookkanau dand-
dayibeenna qambbaraa kaalliyaageetu morggiyan wottidi,
ha77i intte aissi Xoossaa paacceetii?
11 SHin Godaa Yesuus Kiristtoosa aaro kehatettan eti atti-
doogaadan, nuunikka attidoogaa ammanoos” yaagiis.

12 Asai ubbai co77u giidi, Barnnaabaasinne PHauloosi Ai-
huda gidenna asaa giddon bantta baggaara Xoossai oottido
malaataanne oorattabaa ubbaa yootishin siyees.

13 Eti haasayaa wurssidoogaappe guyyiyan, Yaaqoobi ha-
gaadan yaagidi zaariis; “Ishatoo, taani giyoogaa siyite.
14 Xoossai Aihuda gidennaageetu giddoppe bau haniya
asaa ekkanau Aihuda gidennaageetuyyo koiro waatidi qop-
pidaakko Simooni yootiis.
15-18 Hananabaa yootiyaageetu qaalai hagaara giigees; Go-
dai daro wodiyaappe doommidi, asaa hagaa erissidi, Xoossaa
maxaafan hagaadan yaagiis;

‘Hagaappe guyyiyan, sa7an de7iya
hara asai ubbainne tabaa gidanau
taani xeesido Aihuda gidenna asai ubbai
Godaa koyana mala, taani simmana.
Taani kolettidi kunddida keettadan
hanida Daawita kawotettaa denttana.
Qolettidaagaakka zaarada keexxana;
taani naa77anttuwaa a essana’
yaagiis.

19 “Hegaa gishshau, ta qofa gidikko, Aihuda
gidennaageetuppe Xoossaakko simmiyaageeta nuuni
waissanau koshshenna.
20 SHin eti eeqan tunidabaa meenna mala, shaaramuxenna
mala, sulettida mehe asho meenna malanne suutta uyenna
mala, etassi nuuni dabddaabbiyaa xaafanau koshshees.
21 Aissi giikko, Muuse higgiyaa kase yeletaappe doom-
midi Sambbatan Sambbatan Aihuda woosa keettatun nab-
babiiddi, a qaalaa katamaa ubban yootiyaageeti de7oosona”
yaagiis.

22 Hegaappe guyyiyan, Yesuusi kiittidoogeetinne cimati
woosa keettaa asa ubbaara issippe bantta giddoppe
amarida asata dooridi, PHauloosaaranne Barnnaabaasaara
Anxxookiyaa yeddanau qofaa qachchidosona; eti
daro bonchchettida naa77u asata Barssaaba geetettiya
Yihudaanne Sillaasa dooridosona.
23 Dooridi hagaadan giya dabddaabbiyaa xaafidi, eta bolli
kiittidosona; “Nuuni Yesuusi kiittidoogeetinne cimati intte
ishantti, Anxxookiyan, Sooriyaaninne Kilqqiyan de7iya Ai-
huda bagga gidenna ishanttussi nu sarotaa kiittoos.

24 “Nuuni azazibeenna asati nu giddoppe biidi, ‘Intte
qaxxarettanaunne higgiyaa naaganau bessees’ giidi, inttena
waissidoogaanne yiilloyidoogaa siyidi,
25-26 nu Godaa Yesuus Kiristtoosa sunttaa gishshau, bantta
shemppuwaa olida nuuni siiqiyo Barnnaabaasaaranne
PHauloosaara doorettida asata inttekko kiittanau issi
wozanan nu qofaa qachchida.
27 Hegaa gishshau, nuuni xaafidoogaa eti bantta huuphen
bantta doonan inttessi yootana mala, Yihudaanne Sillaasa
kiittida.
28-29 “Aissi giikko, eeqassi yarshshidobaa mooppite; suutta
uyoppite; sulettida mehe asho mooppite; shaaramuxoppite.
Ha koshshiyaageetuppe attin, hara tooho inttena toossenna
mala, nuuninne Geeshsha Ayyaanai yohuwaa maayida; ha
ubbabaappe intte huuphiyaa naagikko, intte lo77obaa oot-
teeta. Simmi saro de7ite” yaagidosona.
30 Hegaa gishshau, kiitettidaageeti moisettidi,
Anxxookiyaa wodhdhidi, ammaniya asaa shiishshidi,
dabddaabbiyaa asaassi immidosona.
31 Eti he minttettiya dabddaabbiyaa nabbabido wode,
ufaittidosona.
32 Qassi Yihudainne Sillaasi bantta huuphen hananabaa
yootiyaageeta gidiyo gishshau, ishantta keehi zoridi mintte-
tidosona.
33 Eti Anxxookiyan amarida gallassaa uttidoogaappe
guyyiyan, ishantti sarotettan moissin, banttana
kiittidaageetukko simmidosona.
34 SHin Sillaasee yaani attanau ba qofaa qachchiis.
35 Qassi PHauloosinne Barnnaabaasi hara daro asatuura
issippe Godaa qaalaa tamaarissiiddinne wonggeliyaa mishi-
raachchuwaa yootiiddi, Anxxookiyan uttidosona.

PHauloosinne Barnnaabaasi SHaahettidosona

36 Amarida gallassaappe guyyiyan, PHauloosi
Barnnaabaasa, “Nuuni Godaa qaalaa yootido katama ubban
nu ishantti waanidi de7iyaakko, guyye simmidi, xomoosi
be7oos” yaagiis.
37 Yaagin Barnnaabaasi Marqqoosa geetettiya Yohaannisa
banttanaara efaanau koyiis.
38 SHin PHauloosi Marqqoosa banttanaara efaanau koy-
ibeenna; aissi giikko, i etappe PHinifiliyan shaahettiis; qassi
etaara oosuwau bibeenna.
39 Eta gidduwan pala ooshshai kiyin, issoi issuwaappe
shaahettidosona; Barnnaabaasi Marqqoosa ekkidi,
markkabiyan Qophphiroosa biis.
40 SHin PHauloosi Sillaasa doorin, ishantti a hadaraa Xoos-
saa aaro kehatettau immidoogaappe guyyiyan biis.

41 Yaatidi woosa keettata minttettiiddi, Sooriyaaranne
Kilqqiyaara aadhdhiis.

16

Ximootiyoosi PHauloosaaranne Sillaaseera Gaittiis

1 PHauloosi qassi Daribenne Lisxxira biis; hegan Ximootiy-
oosa giyo kaalliyaagee, issi ammaniya Aihuda maccaasee
na7ai de7ees; a aawai Giriike asa.
2 Lisxxiraaninne Iqooniyoonen de7iya ishantti Ximootiy-
oosabaa loittidi markkattidosona.
3 PHauloosi Ximootiyoosa banaara efaanau koyidi, a aawai
Giriike asa gididoogaa he sohuwan de7iya Aihuda ubbai
eriyo gishshau, a oiqqidi qaxxariis.
4 Eti katamatuura biiddi, Yesuusi kiittido Yerusalaamen
de7iyaageetinne cimati wottido higgiyaa ammaniyaageeti
naagana mala, etassi yootiiddi aadhdhidosona.
5 Hegaa gishshau, woosa keettati ammanuwan minnidi,
qoodankka gallassappe gallassan dari dari biidosona.

PHauloosi Maqidooniyaa Baanaadan Xeegettiis

6 Isiyan qaalaa yootenna mala, Geeshsha Ayyaanai eta
diggido gishshau, Pirggiyaa biittaaranne Galaatiyaa biittaara
aadhdhidosona.
7 Eti Miisiyaa zawaa gakkido wode, Biitaaniyaa baanau
koyidosona; shin Yesuusa Ayyaanai eta diggiis.
8 Hegaa gishshau, eti Miisiyaa mataara aadhdhidi,
Xiro7aada wodhdhidosona.
9 PHauloosi qammi ajjuutan issi Maqidooniyaa asi bana,
“Maqidooniyaa pinnada nuna maaddarkkii” yaagiiddi
eqqidi woossishin be7iis.
10 Ajjuutaa i be7idoogaappe guyyiyan, nuuni sohuwaara
Maqidooniyaa baanau koyida; aissi giikko, wonggeliyaa
mishiraachchuwaa yaani de7iya asaassi yootanau, Xoossai
nuna xeesidobaa nuuyyo milatiis.

Lidiyaa Kiristtoosan Ammanaasu

11 Hegaa gishshau, Xiro7aadappe denddidi, sitti giidi
markkabiyan Saamootiraaqe biida; wonttetta gallassi
Naaphphule biida.
12 Hegaappe Piliphphisiyuusa biida; Piliphphisiyuusi
Maqidooniyaa biittau waanna katama; qassi Roome asai
de7iyo katama; nuuni he kataman amarida gallassaa uttida.
13 Sambbata gallassi, katamaappe gaxan shaafaa doonan
Aihudati Xoossaa woossiyo sohoi de7iyoogaa akeekidi biida;
biidi uttidi hegan shiiqida maccaasaassi qaalaa yootida.
14 Issi Lidiyaa giyoora, Tiyaaxiroona katamaappe yaada
Xoossaa ammaniyaara, zo7o afalaa baizziya maccaasiyaa,

nuuni yootiyoogaa siyausu; PHauloosi yootiyoogaakka a siyana mala Xoossai i wozanaa dooyiis.
15 Lidiyaa ba so asaara issippe xammaqettidoogaappe guyyiyan nuna, “Intte tana Godaa tumu ammanausu gi-idi qoppikko, ta sooni takkite” gaada woossaasu; minttada shoobbaasu.

Piliphphisiyuusa Kataman PHauloosinne Sillaasi Qashettidosona

16 Nuuni Xoossaa woossiyoosaa biishin, iita ayyaanai i bolli de7idi kaayissiyo issi aille na7iyaa nunaara gaittaasu; he na7iyaa kaayada daro miishshaa ba godatussi demmaasu.
17 Gaittada PHauloosanne nuna kaallaidda, “Hageeti inttessi attana ogiyaa yootiyaageeti, Ubbaappe Bolla Xoossaa ailleta” gaada qaalaa xoqqu oottada haasayaasu.
18 Ubba gallassi hegaadan gausu; shin PHauloosi yiillotidi guyye simmidi, he iita ayyaanaa, “Neeni ippe kiyana mala Yesuus Kiristtoosa sunttan nena azazais” yaagiis; sohuwaarakka iita ayyaanai ippe kiyi aggiis.
19 SHin i godati bantta miishshaa demmana ogee xayidoogaa be7idi, PHauloosanne Sillaasa oiqqidi, giyaa sohuwan de7iya daannatu sintti goochchidosona.
20 Daannatu sintti eta efiidi, “Hageeti Aihuda asa gidiiddi, nu katamaa asaa daro waissoosona.
21 Nuuni Roome biittaa asa gidiiddi, ekkanaunne oottanau woga gidennabaa tamaarissoosona” yaagidosona.
22 Asai issi baggi gididi, PHauloosa bollinne Sillaasa bolli denddiis; daannatikka eta maayuwaa qaari ekkidi, gatiman eta shocana mala azazidosona.
23 Eta daro wadhdhidoogaappe guyyiyan, qasho keettan yeggidosona. Qasho keettaa naagiyaageekka eta mintti naaganaadan azazidosona.
24 Azazin qasho keettaa naagiyaagee he azazuwaa ekkidi, PHauloosanne Sillaasa qasho keettaassi qol77o gelissiis; eta gediyaakka mittaara gatti daraxidi qachchiis.
25 SHin qamma bilahe gidiyo heeran PHauloosinne Sillaasi Xoossaa woossiiddi, mazamuriyaa yettan Xoossaa galatoosona; galatishin qashuwaasai eti giyoobaa siyees.
26 Qasho keettaassi xaphoi qaaxxana gakkanaassi akeekennan biittai daro qaaxxiis; sohuwaarakka penggee ubbai dooyetti aggin, qashettida asa ubbaa sanssalatai birshshetti wodhdhiis.
27 Qasho keettaa naagiyaagee xiskkuwaappe beegottiyo wode, qasho keettaa penggee ubbai dooyettidaageeta be7idi, qashuwaasai kessi ekkidi biichchidobaa ayyo milatin, bana woranau qoppidi, bisuwaa ekkiis.

28 SHin PHauloosi qaalaa xoqqu oottidi, “Neeni nena qo-
hoppa; aissi giikko, nuuni ubbaikka hagan de7oos” yaagiis.
29 Qasho keettaa naagiyaagee xomppiyaa woossi
ekkidi, eesuwan qol77o woxxiis; kokkoriiddi PHauloosa
sinttaaninne Sillaasa sinttan gufanniis;
30 eta kare kessidi, “Ta godaatoo, taani attanau ai oottana
bessii?” yaagiis.
31 PHauloosinne Sillaasi a, “Godaa Yesuus Kiristtoosa am-
mana; neeni attana; ne so asaikka” yaagidosona.
32 Eti ayyoonne a son de7iya ubbaassi Godaa qaalaa yooti-
dosona.
33 Qammi he saatiyankka qasho keettaa naagiyaagee eta
efiidi eta masunttaa meecciis; sohuwaarakka ba so asaa
ubbaara xammaqetti aggiis.
34 PHauloosanne Sillaasa pude ba soo efiidi, etassi qumaa
aattiis; i ba so asaa ubbaara Xoossaa ammanido gishshau,
ufaittiis.
35 Wonttin daannati, “He asata birshsha” yaagidi, polise
halaqata akko kiittidosona.
36 Kiittin qasho keettaa naagiyaagee, “Intte birshshettana
mala, daannati tau kiittidosona; simmi ha77i kiyidi sarotet-
tan biite” yaagidi he kiitaa PHauloosassi yootiis.
37 SHin PHauloosi he polise halaqata, “Nuuni Roome biittaa
asa gidishin, eti nuna pirddi bainnan asaa sinttan wadhd-
hidi, qasho keettan yeggidosona. Ha77i nuna geeman kessi
yeddiyoonaa? Hanenna; eti bantta huuphen yiidi, nuna
kessona” yaagiis.
38 Polise halaqati daannatussi hegaa yootin, PHauloosinne
Sillaasi Roome biittaa asa gididoogaa siyido wode, yayyi-
dosona.
39 Hegaa gishshau, daannati yiidi eta, “Nuuni inttena
naaqqida” giidosona. Qasho keettaappe kare eta kessidi,
katamaappe kiyidi baana mala woossidosona.
40 PHauloosinne Sillaasi qasho keettaappe kiyidi, Lidiyaa
soo biidosona; yaani ishanttuura gaittidi, eta minttettidi
hegaappe biidosona.

17

PHauloosa Do7oi Tasalonqqen Tamaarissiis

1 PHauloosinne Sillaasi, Amppipholiisaaranne
Apholooniyaara aadhdhidi, Tasalonqqe yiidosona;
Tasalonqqen Aihuda woosa keettai de7ees.
2 PHauloosi ba meeziyaadankka yaa geliis; hegan heezzu
Sambbata gallassatun Xoossaa maxaafatuppe asaara
haasayiis;

3 Kiristtoosi waayiyaa ekkanaunne haiquwaappe dend-
danau bessiyoogaa etassi birshshidi yootiiddinne tuma gi-
didoogaakka eta erissiiddi, “Yesuusi ha taani intteyyo odiy-
oogee Kiristtoosa” yaagees.
4 Etappe issooti issooti yohoi tuma gididoogaa akeekidi,
PHauloosaaranne Sillaaseera gaittidosona; hegaadankka,
Xoossaassi goinniya daro Giriiketinne daro bonchchettida
maccaasati, PHauloosaaranne Sillaaseera gaittidosona.
5 SHin Aihudati qanaatidi, issi issi oosoi bainna iita
asata qocaappe shiishshidosona; shiishshidi katamaa asaa
wocamissidosona; PHauloosanne Sillaasa asaakko kessana
mala koyidi, Yaasoona keettaa menttidosona.
6 PHauloosinne Sillaasi etassi beettennan ixxin, Yaasoo-
nanne issi issi ishantta katamaa halaqatukko goochchidi,
“Hageeti biitta ubbaa metoyidaageeti, hagaakka yiidosona.
7 Yin Yaasooni eta ba sooni wottiis; hageeti ubbai, ‘Yesu-
usa giyo hara kawoi de7ees’ giidi Qeesaara azazuwaa ment-
toosona” yaagidi, qaalaa xoqqissidi haasayidosona.
8 SHiiqida asainne katamaa halaqati hegaa siyidi metooti-
dosona.
9 Halaqati Yaasoonanne harata waasiyan birshshidosona.

PHauloosa Do7oi Beeriyan Tamaarissiis

10 Ammaniyaageeti PHauloosanne Sillaasa sa7ai qammiy-
oogan sohuwaara Beeriyaa yeddidosona. Beeriyaa gakkidi,
Aihuda woosa keettaa gelidosona.
11 Beeriyaa asati Tasalonqqen de7iya asatuppekka aadhd-
hiya akeekanchcha gidido gishshau, “PHauloosi giidoogee
tumakkonne” yaagidi, ubba gallassi Xoossaa maxaafata
tamaariiddi, qaalaa kumetta laamotan ekkidosona.
12 Hegaa gishshau, etappe daroti, Giriiketuppe bonchchet-
tida daro maccaasatinne daro attumaasati ammanidosona.
13 SHin Tasalonqqen de7iya Aihudati PHauloosi Xoossaa
qaalaa Beeriyankka yootidoogaa siyido wode, Beeriyaa yiidi,
asaa aara ooshshidosona.
14 Hegaappe guyyiyan, ishantti sohuwaarakka PHauloosa
abbaa mati yeddi aggidosona; shin Sillaasinne Ximootiyoosi
Beeriyan attidosona.
15 PHauloosa moissida asati Ateena gattidosona; he asati
Sillaasinne Ximootiyoosi banttau danddayettidoogaadan,
eesuwan baakko yaana mala, PHauloosi kiittido kiitaa ekkidi,
Beeriyaa simmidosona.

PHauloosi Ateeni Biis

16 PHauloosi Ateenan Sillaasanne Ximootiyoosa naagiiddi,
kataman eeqai kumidaagaa be7idi yiillotiis.

17 Hegaa gishshau, Aihuda woosa keettan Aihudatuuranne
Xoossaassi goinniya Aihuda gidenna asatuura palamet-
tees; qassi ubba gallassi giyan banaara gaittiya asaarakka
palamettees.
18 Qassi Eppiqoroosappenne Isxxo7ikiyaappe yiida issi issi
eranchchati PHauloosaara palamettidosona; etappe issoi is-
soi, “Ha toofiinai ai haasayanau koyii?” yaagidosona.
Harati PHauloosi Yesuusabaanne haiquwaappe i dend-
didoogaa banttassi yootiyo gishshau, “Ooratta xoossatubaa
odiyaabaa milatees” yaagidosona.
19-20 PHauloosa oiqqidi, “Ha neeni tamaarissiyo ooratta
yohoi aibakkonne nuna erissarkkii? Aissi giikko, neeni nu-
uyyo oorattabaa yootaasa; simmi hagee Aibakko nuuni er-
anau koyoos” yaagidi PHauloosa Ariyosppaagoosa giyoosaa
efiidosona.
21 Ateena asai ubbainne hegan de7iya imattati oorat-
tabaa haasayiiddinne siyiiddi pe7iyoogaappe attin, haraban
pe7okkona.
22 PHauloosi Ariyosppaagoosa sinttan eqqidi, hagaadan
yaagiis; “Ateena asatoo, Xoossatussi ubbaban intte daro
yayyiyoogaa taani be7ais.
23 Aissi giikko, taani intte goinniyoogaa xeellaidda
aadhdhishin, ‘Erettenna Xoossaassi’ geetettidi xaafettida
yarshshuwaa sohuwaa qassi demmaas; hegaa gishshau, ha
intte erennan goinniyoogaa taani inttessi yootais.
24 “Sa7aanne sa7an de7iya ubbabaa medhdhida Xoossai
saluwaanne sa7aa Godai, asi keexxido Beeta Maqidasiyan
de7enna.
25 Aibakko paccido asadan, asa kushe i xeellenna; aissi
giikko, i ba huuphen de7uwaa shemppuwaanne ubbabaa asa
ubbaassi immees.
26 Xoossai asa zare ubbaa issi uraappe medhdhidi, biitta
ubban wottiis; i ba huuphen eti de7ana wodiyaanne so-
huwaa kase zawayiis.
27 “I hegaa oottidoogee eti oiqqi oiqqi xeellidi, bana
koyiiddi, geelladan demmanddonaashsha giyoogaana;
gidikkonne, Xoossai nuuppe ooyyoonne haaho gidenna.
28 Aissi giikko, intteppe issi issi eranchchati, ‘Nuuni a naata’
giidoogaadan, nuuni aani paxa de7oosinne de7idi qaaxet-
toos.
29 Simmi nuuni Xoossaa naata gidido gishshau, Xoos-
sai asa cinccatettaaninne qofan worqqappe woi birappe
woi shuchchappe oosettidabaa milatees yaagidi, qoppanau
bessenna.
30 Hegaa gishshau, Xoossai asai eribeenna wodiyaa aattiis;
shin ha77i ubbasan asai ubbai nagaraappe simmana mala
azazees.

31 Aissi giikko, Xoossai gallassaa keeri wottiis; he gallassan
ba doorido uran sa7an de7iya asa ubbaa bolli xillo pirddaa i
pirddana; asa ubbaassi haiquwaappe a denttidoogan hegaa
tumayiis" yaagiis.
32 Etappe issi issi asati haiquwaappe dendduwaabaa
PHauloosappe siyidi, a bolli qilliiccidosona; shin harati a,
"Nuuni hagaa neeppe gujjidi siyana koyoos" giidosona.
33 Hegaa gishshau, PHauloosi eta giddoppe kiyiis.
34 SHin issi issi attumaasati PHauloosaara gaittidi am-
manidosona; eta gidduwan Ariyosppaagoosan de7iya pirdda
keettaa daannai Diyoonaasiyoosi, Damaariiso giyo issi mac-
caasiyaanne harati de7oosona.

18

PHauloosi Qoronttoosa Biis

1 Hegaappe guyyiyan, PHauloosi Ateenappe kiyidi, Qoront-
toosa biis.
2 Hegan Aqiila giyo issi Aihuda asa demmiis; Aqiili
PHanxxoosan yelettiis; Aihuda asai ubbai Roomeppe kiyana
mala, Qalaudeyoosi azazido gishshau, amarida wodiyaappe
kase, i ba machchee PHirisqqiliira Xaaliyaappe yiis; yin
PHauloosi etaara gaittanau biis.
3 A oosoinne eta oosoi issi mala dunkkaane siho gidiyo
gishshau, etaara uttidi, issippe oottiis.
4 PHauloosi Sambbata ubban Aihudatanne Giriiketa am-
manttanau Aihuda woosa keettan palamettees.
5 Sillaasinne Ximootiyoosi Maqidooniyaappe yiido wode,
PHauloosi Aihudatussi Yesuusi ba huuphen Kiristtoosa gidi-
doogau qaalaa yootuwaa toliis.
6 SHin eti PHauloosa haasayaa phalqqiininne a cayin,
PHauloosi ba maayuwaappe buhiyaa qoqqofiiddi, "Intte
palai inttena oiqqo; taani hegan gelikke; hagaappe hini bag-
gan taani Aihuda gidenna asaakko bais" yaagiis.
7 Hegaappe kiyidi, Xoossaassi goinniya Yosxxoosa giyo bi-
taniyaa soo biis; Yosxxoosa keettai Aihuda woosa keettaa
lanqqiyan de7ees.
8 Aihuda woosa keettaa halaqai Qarisphphoosi ba so asaa
ubbaara Godaa ammaniis; Qoronttoosa asatuppekka daroti
Xoossaa qaalaa siyido wode, ammanidi xammaqettidosona.
9-10 Godai issi qammi ajjuutan PHauloosa, "Yayyoppa;
yoota; co77u gooppa. Taani nenaara de7iyo gishshau, nena
qohanau iitaban yeggana asi ooninne baawa; aissi giikko,
taassi ha kataman daro asai de7ees" yaagiis.
11 Yaagin PHauloosi Xoossaa qaalaa asaa tamaarissiiddi,
issi laittanne usuppun agina etaara uttiis.

12 Gaaliyoosi Akaayiyaa biittaa haariyo wode, Aihudati is-
sippe PHauloosa bolli denddidi, pirdda keettaa a efiidosona.
13 Efiidi, “Ha bitanee higgiyaa ixxidi, asai Xoossaassi goin-
nana mala labees” yaagidosona.
14 PHauloosi haasayana hanishin, Gaaliyoosi Aihudata,
“Aihudatoo, hegee bala ooso woi iita naaqo gidiyaakko, taani
inttebaa danddayada siyanau bessees.
15 SHin qaalassi sunttassinne intte huuphe higgiyaassi intte
palamettikko, intte huuphen erite; hagaa taani pirddikke”
yaagiis.
16 Yaagidi pirdda keettaappe kare eta kessiis.
17 Hegaappe guyyiyan, Giriike asai ubbai Aihuda woosa
keettaa halaqaa Sostteniisa oiqqidi, pirdda keettaa sinttan
wadhdhidosona; shin Gaaliyoosa hegee ainne metibeenna.

PHauloosi Anxxookiyaa Biis

18 PHauloosi daro gallassaa Qoronttoosan uttidoogaappe
guyyiyan, ishantta sarotidi, PHirisqqiliiranne Aqiilaara
markkabiyan Sooriyaa biis; baassi shiiqo gatoi de7iyo
gishshau, Kinkkiriyaa kataman ba huuphiyaa meedettiis.
19 Eti Efisoona gakkido wode, PHauloosi PHirisqqilonne
Aqiila yaani yeggiis; shin baayyo Aihuda woosa keettaa ge-
lidi, Aihudatuura palamettiis.
20 Eti banttanaara daro wodiyaa uttanau PHauloosa
woossin i ixxiis.
21 SHin etappe shaahettiiddi, “Taani yiya baala gallas-
saa Yerusalaamen bonchchanau bessees; shin Xoossai gi-
ikko, naa77anttuwaa inttekko simmana” yaagidi Efisoon-
appe markkabiyan biis.
22 Qiisaariyaa gakkido wode Yerusalaame biidi, woosa
keettaa asaa sarotidoogaappe guyyiyan, Anxxookiyaa wod-
hdhiis.
23 Yaani amarida wodiyaa gam77idi biis; kaalliyaageeta
ubbaa minttettiiddi, Galaatiyaaranne Pirggiyaara aadhdhiis.

Aphiloosi Efisoonanne Qoronttoosa Biis

24 Iskkinddiriyan yelettida Aihuda asa issi Aphiloosa giyo
yoho eranchchai Efisoona biis; Xoossaa maxaafata i daro
eriya asa.
25 Godaa ogiyaakka tamaarida asa; Yohaannisa
xinqqatiyaa xalaalaa eridi, ayyaanan mishettiiddi,
Yesuusabaa sitti oottidi haasayeesinne tamaarissees.
26 Yaatidi Aihuda woosa keettan yayyennan haasayaa
doommiis. PHirisqqilanne Aqiili i yootiyoogaa siyido wode,
banttanaara soo a efiidi, Xoossaa ogiyaa kaseppe sittayidi,
ayyo geeshshidi yootidosona.

27 Aphiloosi Akaayiyaa pinnana koyin, ishantti a minttet-
tidi, Akaayiyan de7iya kaalliyaageeti a mokkana mala, etassi
dabddaabbiyaa xaafidosona; i yaa gakkidi, Xoossaa aaro
kehatettan ammaniyaageeta daro maaddiis.
28 Aissi giikko, Yesuusi ba huuphen Kiristtoosa gididoogaa
Aihudatussi Xoossaa maxaafatuppe qonccissidi, deriyaa sint-
tan minttidi yootees.

19

PHauloosi Efisoona Biis

1 Aphiloosi Qoronttoosan de7ishin, PHauloosi qommo bag-
gaara aadhdhidi, Efisoona yiis; yiidi issi issi kaalliyaageeta
demmiis.
2 Eta, “Intte ammanido wode Geeshsha Ayyaanaa ekkide-
tii?” yaagidi oichchiis.
Oichchin eti, “CHii, ekkibookko; harai atto, Geeshsha
Ayyaani de7iyoobaakka siyibookko” yaagidosona.
3 PHauloosi eta, “Yaatin, Aibin xammaqettidetii?” yaagiis.
Eti, “Nuuni Yohaannisa xinqqatiyan xammaqettida”
yaagidi zaaridosona.
4 PHauloosi, “Yohaannisi baappe guyyiyan yiya Yesuus
Kiristtoosan asai ammanana mala, asaassi yootiiddi, na-
garaappe simmiyo xinqqatiyan xammaqiis” yaagiis.
5 Eti hegaa siyido wode, Godaa Yesuus Kiristtoosa sunttan
xammaqettidosona.
6 PHauloosi ba kushiyaa eta bolli wottido wode Geeshsha
Ayyaanai eta bolli wodhdhin, dumma dumma qaalan
haasayidosona; qassi hananabaakka yootidosona.
7 Hegan ubbaara tammanne naa77u asata gidiyaageeti
de7oosona.
8 PHauloosi Aihuda woosa keettaa gelidi, Xoossaa kawotet-
taabaa palamettiiddinne akeekissiiddi, asaara heezzu agina
gidiyaagaa keenaa yayyennan haasayees.
9 SHin etappe issoi issoi makkalidi, daro asaa sinttan Go-
daa ogiyaa cayiiddi ammanennan ixxin, PHauloosi etappe
shaahettidi, ba kaalliyaageeta banaara efiis; Xiraanoosa giyo
tamaare keettan ubba gallassi palamettees.
10 PHauloosi naa77u laitta gakkanaassi qaalaa yootiis;
hegaa gishshau, Isiyan de7iya asai ubbai, Aihudatikka Ai-
huda gidennaageetikka Godaa qaalaa siyidosona.

Xoossai PHauloosa Kushiyan Bessido Oorattabaa

11 Xoossai PHauloosa baggaara ooratta malaataa oottiis.
12 Hegaa gishshau, asai a bollai bochchido maara-
biyaa woi maayuwaa hargganchchatussi efees; efin

harggaanchchatikka paxoosona; iita ayyaanatikka etappe kiyoosona.

13 Iita ayyaanata kessiiddi yuuyiya Aihudatuppe issoi issoi, “PHauloosi qaalaa yootiyo Yesuusa sunttan nuuni inttena kiyite giidi azazoos” yaagi yaagidi, iita ayyaanati de7iyo asatu bollan Godaa Yesuusa sunttaa xeesi be7idosona.

14 Qeese halaqaa Asqqeewa giyo issi Aihudaassi hegaa oottida laappun naati de7oosona.

15 Iita ayyaanai etassi zaaridi, “Taani Yesuusa erais; PHauloosakka erais. SHin intte oonee?” yaagiis.

16 Iita ayyaanai de7iyo bitanee eta bolli guppi wodhdhin, eti masunxxidi, he keettaappe kallo baqatana gakkanaas, wolqqaamidi xooniis.

17 Efisoonan de7iya Aihudatinne Aihuda gidennaageeti ubbai hegaa siyidosona; siyidi ubbaikka daro yayyidosona; Godaa Yesuusa sunttaikka daro bonchchettiis.

18 Ammaniyaageetuppe daro asati bantta oottidobaa paaxiiddinne qoncciyan yootiiddi yoosona.

19 Bitiyaageetuppe daroti bantta maxaafata shiishshidi, asaa ubbaa sinttan xuuggidosona; he maxaafatu waagaa qoodiyo wode, ishatamu sha7u bira gidiis.

20 Hegaa mala wolqqaama ogiyan Xoossaa qaalai dicceesinne aakkees.

Efisoona Kataman Wocamai Denddiis

21 Hegee polettidoogaappe guyyiyan PHauloosi, “Taani Yerusalaame baada Roomekka qassi be7anau bessees” yaagidi, Maqidooniyaaranne Akaayiyaara aadhdhidi, Yerusalaame baanau qofaa qachchiis.

22 Qassi bana maaddiyaageetuppe naa77ata Ximootiyoosanne Erasxxoosa Maqidooniyaa kiittidi, bau Isiyan amarida wodiyaa takkiis.

23 Godaa ogiyaa gishshau, he wode daro wocamai kiyiis.

24 Aissi giikko, biraa tigiya Dimexiroosa giyo issi bitanee Arxxemiisi Beeta Maqidasiyaa misiliyaa biraappe tigi tigidi, oosanchchatussi daro woriyaa demmees.

25 Hegeetanne etaagaa mala oosuwaa oottiyaageeta issippe shiishshidi, hagaadan yaagiis; “Asau, nu duretettai ha oosuwaana gidiyoogaa intte ereeta.

26 Hegee PHauloosi, ‘Asa kushee oottidoogeeti xoossata gidokkona’ yaagidi, Efisoona xalaalan gidennan amarida biittatuppe attin, Isiyan ubban daro asaassi odi maizzidoogaanne balettidoogaa intte be7idetanne siyideta.

27 Palabai, nu oosoi karettanaagaa xalaala gidenna; shin Isiyan de7iya ubbatinne sa7a ubban de7iyaageeti goinniyo

gita Xoossee Arxxemiisi Beeta Maqidasee bonchchettennan attanaagaanne, i gitatettaikka kunddanaagaa” yaagiis.
28 Asai hegaa siyido wode hanqquwaa xuuqqidi, “Efisoona Arxxemiisa gita” yaagidi wocamiis.
29 Katama ubban wocamai denddiis; PHauloosaara hemettiya Maqidooniyaa asata Gaayoosanne Arisxxirokoosa banttanaara oiqqi ekkidi, issippe kaassaa sohuwaa woxxidosona.
30 PHauloosikka asai shiiqidosaa gelana koyiis. SHin kaalliyaageeti a diggidosona.
31 Isiyaa biittaa halaqatuppe PHauloosa lagge gidiya issoi issoi PHauloosau kiittidi, kaassaa sohuwan qoncciyaa kiyidi i beettenna mala, a woossidosona.
32 SHiiquwan wocamai denddin, dariya bagga asai harai atto aissi shiiqidaakkonne erenna gishshau, issoi issibau wocamiyo wode, hinkkoi harabau wocamees.
33 Aihudati Iskkinddira aatti bessin, issi issi asai i haasayana mala, asaa giddoppe sinttau a aattiis; aattin asai co77u gaana mala, i ba kushiyan malaati bessidi, asaassi mootettanau koyiis.
34 SHin Iskkinddiri Aihuda asa gididoogaa asai erido wode, naa77u saate gidiyaagaa keenaa ubbai issi qaalan, “Efisoona Arxxemiisa gita” yaagidi wocamiis.
35 Katamaa xaafee asaa co77u oottidi, hagaadan yaagiis; “Efisoona asau, Efisoona katamai gita Arxxemiisissinne saluwaappe wodhdhida eeqa shuchchaassi eeqa keettaa naagiyaagaa gididoogaa erenna asi oonee?
36 Hagaa kashi giya asi bainnaashin, intte woppu gaanaunne dirbbennan agganau bessees.
37 Aissi giikko, hageeti Beeta Maqidasiyaa miishshaa wuuqqibeennaageeta nu Xoossatakka cayibeennaageeta ehiideta.
38 Hegaa gishshau, Dimexiroosinne aara de7iya oosanchchati asa mootanau koyikko, pirdda keettai dooya de7ees; qassi deriyaa haariyaageetikka de7oosona; eti bantta giddon mootettona.
39 SHin intte hara yoho koyikko, higgiyaa yaa7an yohuwaa qachchana.
40 Aissi giikko, hachchi hanidabaa shabbiretta giidi, Roome biittaa asati nuna mootana; ha shiiquwaukka gaasoi bainna gishshau, nuuni gaaso odanau danddayokko”
41 yaagidi yaa7aa denttiis.

20

PHauloosi Maqidooniyaanne Giriike Biis

1 Wocamai irxxidoogaappe guyyiyan, PHauloosi kaal-
liyaageeta ehiissidi zoriis; eta, “Saro de7ite” giidi, Maqi-
dooniyaa baanau kiyiis.
2 He biittaara aadhdhiiddi, qaalaa yootidi, asaa daro mint-
tettidoogaappe guyyiyan, Giriike biittaa yiis.
3 I hegan heezzu agina uttidi, markkabiyan Sooriyaa
baanau qoppishin, Aihudati bana woranau koyiyoogaa
be7idi, Maqidooniyaara guyye simmanau ba qofaa
qachchiis.
4 PHauloosa moissidaageeti, Beeriyaappe PHarihaasa
na7aa Sosiiphaaxiroosa, Tasalonqqeppe Arisxxirokoosanne
Sikonddisa, Daribeppe Gaayoosanne Isiyaappe
Tikiqoosanne Xirofiimoosa, qassi Ximootiyoosa.
5 Hegeeti sinttau biidi, nuna Xiro7aadan naagoosona.
6 Nuuni Oittaa Baalaa gallassaa bonchchidoogaappe
guyyiyan, Piliphphisiyuusappe markkabiyan denddidi,
ichchashu gallassan Xiro7aadan eta gakkidi, yaani laappun
gallassaa uttida.

PHauloosi Wurssetta Xomoosuwaa Xiro7aada Xomoosiis

7 Nuuni Woggaa gallassi oittaa menttanau shiiqidaashin,
PHauloosi wonttin baanau qoppido gishshau, etassi qaalaa
yootiiddi, qammi bilahe gakkanaassi yohuwaa adussiis.
8 Nuuni shiiqi uttido pooqiyan daro xomppee de7ees.
9 Euxikoosa giyo issi wodallai maskkootiyaa bolli ut-
tidi, keehi xiskkiis; PHauloosi haasayaa adussido wode,
Euxikoosi xiskkuwan kairidaagee heezzantto pooqiyaappe
sa7an kunddidi haiqqidaagaa asai denttiis.
10 SHin PHauloosi wodhdhidi, a bolli gufanniis; a qoom-
midi, “A shemppoi kiyibeenna gishshau hirggoppite” yaagiis.
11 Yaagidi pude pooqiyaa kiyidi, oittaa menttidi miis;
sa7ai wonttana gakkanaas, daro wodiyaa haasayidoogaappe
guyyiyan biis.
12 Wodallai paxin, soo efiidi, daro ufaittidosona.

PHauloosi Xiro7aadappe Miliixe Biis

13 SHin PHauloosi bana yaappe nuuni mokkana mala, nu-
ussi yootido gishshau, kasetidi markkabiyaakko biidi, Asoosa
baanau denddida; aissi giikko, tohuwan baanau i qoppido
gishshau nuna hegaadan azaziis.
14 I nunaara Asoosan gaittin, markkabiyan a ekkidi mixili-
ine yiida.
15 Wonttetta gallassi yaappe markkabiyan denddidi, kiiyo
sintti gakkida; qassi wonttetta gallassi Saamoosa pinnida;
Tirogiliyoomen aqidi, wonttin Miliixe yiida.

16 Aissi giikko, PHauloosi Isiyan daro gam77ennan
Efisoona lanqqiyaara aadhdhanau ba qofaa qachchiis; bau
danddayettikko, PHenxxaqosxxe giyo gallassi Yerusalaame
gakkanau eesotees.

PHauloosi Efisoona Cimatuyyo Moisettiyo Haasayaa Haasayiis

17 PHauloosi Miliixeppe Efisoona kiittidi, woosa keettaa
cimata xeegissiis.
18-19 Woosa keettaa cimati PHauloosakko yin, eta i ha-
gaadan yaagiis; "Taani Isiyaa gelido koiro gallassaappe
doommin, kaushsha ubbaaranne daro afuttaara Godaassi
oottaidda, Aihudatu yaa7aappe tana gakkida paace wode
ubban inttenaara waanada de7idaakko intte ereeta.
20-21 Nagaraappe Xoossaakko simmiyoogaanne nu Godaa
Yesuus Kiristtoosa ammaniyoogaa Aihudatussinne Aihuda
gidennaageetussi markkattaidda, yaa7ankka intte keettan
keettankka inttessi yootada tamaarissidoogaappe attin, int-
tena go77iyaabaappe issibaanne pacissabeikke.

22 "Be7ite; ha77ikka taani Geeshsha Ayyaanaassi
azazettada, Yerusalaame bais; yaani tau aibi kiyanaakkonne
erikke.
23 Geeshsha Ayyaanai qashoinne waayee tana naagiyoogaa
katama ubban tau yootees.
24 SHin ta wottaa polanaunne Godaa Yesuus Kiristtoosappe
taani ekkido oosuwaa Xoossaa aaro kehatettaa wonggeliyaa
mishiraachchuwaa markkattiyoogaa polanau, ta shemp-
puwaa pattennabaadan qoodais.

25 "Be7ite; taani ha77ikka Xoossaa kawotettaabaa
yootaidda, intte ubbaa giddon yuuyaas; simmi hagaappe
sinttan intteppe ooninne tana be7ennaagaa erais.
26 Hegaa gishshau, intteppe issi urai bayikkokka taani
hegan gelennaagaa hachchi intteyyo geeshshada yootais.
27 Aissi giikko, Xoossai oottanau qoppidobaa ubbaa
intteyyo ainne ashshennan yootaas.

28 "Yesuusi ba suuttan wozido Xoossaa woosa keettaa
naagite; qassi Geeshsha Ayyaanai inttena halaqa oottidi sunt-
tido wude ubbaakka intte huuphiyaakka naagite.
29-30 Taani biidoogaappe guyyiyan, wudiyaassi qarettenna
iita wanggireelloti intte giddo gelanaagaanne, kaalliyaagee-
takka bantta geeduwaa kaalettanau wordduwaa haasayiya
asati intte giddoppe denddanaagaa erais.
31 Hegaa gishshau, taani heezzu laittaa qamminne gallassi
afuttan inttena huuphiyan huuphiyan minttettiyoogaa ag-
gabeennaagaa qoppidi genccite.

32 “Ha77ikka inttena minttanaunne geeshsha asa ubbaa
giddon laatissanau danddayiya Xoossaassinne a aaro ke-
hatettaa qaalaassi inttena hadaraa immais.
33 “Taani ooppenne bira woi worqqa woi afala amot-
tabeikke;
34 taani ha ta kushiyan tananne tanaara issippe
de7iyaageeta koshshidabaa oottidoogaa intte intte huuphen
ereeta.
35 Intte hagaadan daafuridi oottiiddi, daafuranchchata
maaddanaassinne Godaa Yesuusi ba huuphen, ‘Ekkiyaa-
gaappe immiyaagee anjjettidaagaa’ giidoogaadan, a qaalaa
intte haasayanau bessiyoogaa taani ubban inttena bessaas”
yaagiis.
36 PHauloosi hegaa haasayi wurssidi, eta ubbaara issippe
gulbbatidi, Xoossaa woossiis.
37 Eti ubbaikka PHauloosa qoommidi, yeekkiiddi yeri-
dosona.
38 Ubbaappe i, “Tana naa77anttuwaa mulekka be7ekketa”
yaagido qaalai eta daro qarettiis; qarettin markkabiyaa
gakkanaassi a moissidosona.

21

PHauloosi Yerusalaame Biis

1 Nuuni Efisoona cimatuppe shaahettidi, sitti giidi Qoose
yiida; wonttetta gallassi Rooda gakkida; hegaappe PHaaxira
biida.
2 Biidi Pinqqe pinniya markkabiyaa demmidi, aani gelidi
baanau denddida.
3 Nuuni Qophphiroosappe be7anau danddayiyoosaa yi-
idi, arshsho xeelliyo wode Qophphiroosa haddirssa baggi
yeggidi, Sooriyaa biida; biidi Xiiroosa gakkida; aissi giikko,
markkabee ba caanaa Xiiroosan wottees.
4 Yaani kaalliyaageeta demmidi, etaara laappun gallas-
saa uttida; PHauloosi Yerusalaame beenna mala, eti au
Ayyaanan yootidosona.
5 Nuuni etaara uttiyo wodee wurin, kiyidi biida; eti
ubbati bantta maccaasatuuranne bantta naatuura issippe
katamaappe gaxi kessana gakkanaas, nuna moissidosona;
moissin nuuni abbaa doonan gulbbatidi, Xoossaa woossida.
6 Hegaappe guyyiyan, issoi issuwaa sarotidi, markkabiyan
gelida; etinne bantta soo simmidosona.
7 Nuuni abbaa ogiyaa wurssidi, Xiiroosappe PHexelemaise
gakkida; ishantta sarotiiddi, eta matan issi gallassaa pe7ida.
8 Wonttetta gallassi kiyidi, Qiisaariyaa biida; wonggeliyaa
mishiraachchuwaa yootiya Piliphphoosa soo gakkidi, a
matan uttida; Yerusalaamen doorettida laappunatuppe i
issuwaa.

9 Piliphphoosassi hananabaa yootiya oiddu geela7o naati
de7oosona.
10 Nuuni unddenna gallassaa uttidaashin, hananabaa
yootiya issi Agaaboosa giyo bitanee Yihudaappe Qiisaariyaa
yiis.
11 Nuukko yiidi, PHauloosa qabattuwaa ekkinnee ba
kushiyaanne ba tohuwaa qachchidi, “Geeshsha Ayyaanai
giyoogee hagaa; ha qabattuwaa godaa Yerusalaamen
Aihudati hagaadan qachchidi, Aihuda gidenna asatussi
aattidi immana” yaagiis.
12 Nuuni hegaa siyido wode, nuuninne yaani de7iya asati
PHauloosi Yerusalaame beenna mala woossida.
13 SHin PHauloosi zaaridi, “Intte yeekkiiddinne ta wozanaa
qaretissiiddi waaneetii? Taani Godaa Yesuusa sunttaa
gishshau qashettanaagaa xalaala gidennan, harai atto
Yerusalaamen haiqqanaukka giiga uttaas” yaagiis.
14 Zoriyaa i ekkennan ixxin, “Godai giidoogee hano”
yaagidi co77u giida.
15 Yaani amarida wodiyaa gam77idoogaappe guyyiyan, gi-
igettidi Yerusalaame baanau kiyida.
16 Qiisaariyan de7iya kaalliyaageetuppe amaridaageeti
qassi nunaara biidosona; eti nuuni aqanasaa Minaasoona
giyo Qophphiroosa bitaniyaa soo nuna efiidosona; Minaa-
sooni daro wodiyaappe doommidi kaalliyaagaa.

PHauloosi Yerusalaamen Yaaqooba Xomoosiis

17 Nuuni Yerusalaame gakkido wode, ishantti nuna ufais-
san mokkidosona.
18 Wonttetta gallassi, PHauloosinne nuuni Yaaqoobaara
gaittanau biida. Woosa keettaa cimati ubbatikka de7oosona.
19 PHauloosi eta sarotidoogaappe guyyiyan, Aihuda gi-
denna asaa giddon ba baggaara Xoossai oottidobaa etassi
wurssidi yootiis.
20 Eti hegaa siyido wode Xoossaa galatidi, PHauloosa ha-
gaadan yaagidosona; “Nu ishau, Aihudatu giddon Xoossaa
ammanidaageetuppe aappun sha7ai de7iyaakko be7aasa; eti
ubbaikka higgiyaa mintti naagoosona.
21 Yerusalaame Aihudati, Aihuda gidennaageetu biittan
de7iya Aihuda ubbati bantta naata qaxxarenna mala, woi
Aihudatu meeziyaa kaallenna mala, Muuse higgiyaakka
moorana mala neeni tamaarissiyoogaa siyidosona.
22 Yaatin, aibi kehee? Neeni yiidoogaa daroti siyiyo
gishshau, shiiqennan aggokkona.
23 “Hegaa gishshau, hagaa nuuni neessi yootiyoogaa ootta;
shiiqoi de7iyo oiddu asati nu matan de7oosona.

24 Eta ekkada etaara geeya; qassi eti bantta huuphiyaa
meedettana mala, etassi miishsha imma; eti ubbai nebaa siyi-
doogee tuma gidennaagaanne neeni ne huuphenkka qassi
higgiyaa naagaidda maaran de7iyoogaa erana.
25 “SHin ammanida Aihuda gidenna asata gidikko, eti ee-
qassi yarshshidobaa meenna malanne suutta uyenna mala,
sulettida mehe asho meenna malanne shaaramuxenna mala,
nuuni yohuwaa qachchidi, etau dabddaabbiyaa xaafida”
yaagidosona.
26 Hegaappe guyyiyan, PHauloosi wonttetta gallassi
asata ekkidi, etaara geeyiis; i bantta geeshshaa ai gallassi
poliyaakko erissanaunne qassi yarshshuwaa huuphiyan
huuphiyan aude immanaakko erissanau Beeta Maqidasiyaa
geliis.

PHauloosi Beeta Maqidasiyan Oiqettiis

27-28 Laappun gallassai wurana hanishin, Isiyaappe yiida
Aihudati Beeta Maqidasiyan PHauloosa be7idi, asa ubbaa
hanqqetissidi, “Israa7eela asau, nuna maaddite; Israa7eela
asaa, Muuse higgiyaanne ha Beeta Maqidasiyaa ixxidi, ub-
basan asa ubbaa tamaarissiyaagee ha bitaniyaa; gujjidi
qassi Giriiketakka Beeta Maqidasiyaa gelissidi, ha geeshsha
sohuwaa tunissiis” yaagidi wocamiiddi, PHauloosa oiqqi-
dosona.
29 Eti kase Efisoonan de7iya Xirofiimoosa PHauloosaara
kataman be7ido gishshau, Beeta Maqidasiyaa PHauloosi a
gelissidobaa etayyo milatiis.
30 Katama ubbai shabbirettiis; asai ubbai shiiqidi
PHauloosa oiqqidi, Beeta Maqidasiyaappe kare goochchiis;
sohuwaarakka Beeta Maqidasiyaa penggeti gorddetti
aggidosona.
31 Asai PHauloosa worana hanishin, “Yerusalaame kata-
mai mulekka shabbirettiichchiis” giyo odoi shaalaqaakko
gakkiis.
32 Gakkin shaalaqai wotaaddaratanne mato halaqata is-
sippe ekkidi, woxxiiddi asaa bolli kiyi wodhdhiis; asai
shaalaqaanne wotaaddarata be7ido wode, PHauloosa wad-
hdhiyoogaa aggi bayiis.
33 He wode, shaalaqai shiiqidi, PHauloosa oiqqidi, naa77u
sanssalatan qashettana mala azazidi, i oonakkonne qassi ai
oottidaakkonne asaa oichchiis.
34 Asaappe baggai issibaa wocamiyo wode, baggai harabaa
wocamees; wocamai darido gishshau, shaalaqaassi tumaa
eranau danddayettennan ixxin, wotaaddarati PHauloosa
bantta de7iyoosaa efaana mala, eta azaziis.

35 Yedhdhidi kiyiyoosaa PHauloosi gakkido wode, asaa sug-
ettaa gishshau, wotaaddarati a tookkidosona.
36 Aissi giikko, daro asai, “A wora!” yaagiiddinne wocami-
iddi kaallees.

PHauloosi Mootuwaassi Zaaruwaa Haasayiis

37 Wotaaddarati PHauloosa bantta de7iyoosaa efaana han-
ishin PHauloosi shaalaqaa, “Taani neessi issibaa odoo?”
yaagiis.
Yaagin shaalaqai PHauloosa, “Neeni Giriike qaalaa erai?
38 Neeni hagaappe kase wode, ooshshaa kessada shemppo
woridaageetuppe oiddu sha7u asata bazzo kaalettida Gibxxe
bitaniyaa gidikkii?” yaagiis.
39 SHin PHauloosi, “Taani Aihuda asa; qassi Kilqqiyan
de7iya Xarsseesen yelettida waanna kataman de7iya asa.
Hayyanaa tana asaassi haasayissarkkii?” yaagiis.
40 SHaalaqai a, “Haasaya” yaagin, PHauloosi yedhdhidi
kiyiyoosan eqqidi, asai co77u gaana mala, ba kushiyan
asaakko malaatiis. Asai co77u gin, Ibraisxxe qaalan haasayi-
iddi, hagaadan yaagiis.

22

1 “Ta ishatoo, ta aawatoo, taani ha77i inttessi yootiyo
yohuwaa siyite”
2 PHauloosi etassi Ibraisxxe qaalan haasayiyoogaa siyidi,
kaseppe keehi co77u giidosona. Gin i hagaadan yaagiis.
3 “Taani Kilqqiyan de7iya Xarsseesen yelettada, ha kata-
man Gamaaliyaali tana tamaarissin diccada, nu aawatu
higgiyaakka mintta tamaarada, hachchi intte ubbai haniy-
oogaadankka, taani Xoossaa yohuwaassi mishettiya Aihuda
asa.
4 Taani maccaasaa attumaasaa oiqqa oiqqada qasho keet-
tan yeggida asanne, ha ogiyaa kaalliya asaa worissana
gakkanaas tuggayida asa.
5 Hegaadankka, qassi, qeese ubbatu halaqainne cima
ubbaa yaa7ai tabaa markkattanau danddayees; taani
Damasqqon de7iya eta ishanttussi Aihudatussi, etappe
dabddaabbiyaa ekkada, hegan de7iya asati qashettidi
qaxxayettanaadan, Yerusalaame eta ehaanau yaa baas.

PHauloosi Kiristtoosakko Simmido Simettaabaa Odiis
(Yesuusi Kiittidoogeetu Oosuwaa 9:1-19; 26:12-18)

6 “Taani baada Damasqqo matido wode, seeta gallassa
gidishin, qoppennan saluwaappe gita poo7oi ta matan yuuyi
aadhdhidi poo7iis.
7 Taani sa7an kundda uttada, ‘Saa7oolaa, Saa7oolaa, tana
aissi waissai?’ giya qaalaa siyaas.

8 “Taani zaarada, ‘Ta Godau, neeni oonee?’ yaagaas.
“Yaagin, ‘Taani neeni waissiyo Naazireeta Yesuusa’ yaagiis.
9 Tanaara issippe de7iyaageeti poo7uwaa be7idi yayyi-
dosona; shin taassi haasayiyaagaa qaalaa siyibookkona.
10 “ ‘Ta Godau, taani ai oottoo?’ yaagaas.
“Godai tana, ‘Denddada Damasqqo ba. Neeni oottanau
Xoossai qoppido ubbabai neeyyo yaani odettana’ yaagiis.
11 He wolqqaama poo7uwaa gishshau, ta aifee qooqin,
tanaara de7iya asati ta kushiyaa oiqqidi, tana goochchin,
Damasqqo gakkaas.
12 “Damasqqon de7iya Aihuda ubbai daro bonchchiyo issi
Hanaaniyaa giyo bitanee, nu higgiyaassi azazettidi, Xoossaa
minttidi woossiyaagee de7ees.
13 Hanaanee taakko yiidi, ta matan eqqidi tana, ‘Ta ishau
Saa7oolaa, xeella’ yaagiis. Taanne he wode sohuwaarakka
akko xeella aggaas.
14 “Xeellin i tana hagaadan yaagiis; ‘Nu aawatu Godai neeni
a qofaa eranau, a xillo Na7aa be7anaunne a doonaappekka
haasayaa siyanau nena kase dooriis.
15 Aissi giikko, neeni be7idobaanne siyidobaa asa ubbaa
sinttan ayyo markkattana.
16 Ha77ikka aissi gam77ai? Denddada xammaqetta; a
sunttaa xeesaidda, ne nagaraappekka meecetta’ yaagiis.
17 “Taani guyye Yerusalaame simmada Beeta Maqidasiyan
woossishin, taassi ajjuutai beettiis.
18 Ajjuutan Godai tana, ‘Eesotada, Yerusalaame elle
kiya; aissi giikko, neeni taassi hagan markkattiyoogaa asai
ekkenna’ yaagishin taani a be7aas.
19 “Taani, ‘Ta Godau, Aihuda woosa keetta ubban nena
ammaniyaageeta oiqqada wadhdhidoogaanne qasho keet-
tan yeggidoogaa eti eroosona.
20 Eti ne markkaa Isxxifaanoosa woriyo wode, taani
he yohuwaa maayaas. Qassi eta lanqqiyan eqqada, a
woriyaageetu maayuwaa naagais’ yaagaas.
21 “Godai tana, ‘Taani nena Aihuda gidenna asaakko haa-
hosaa kiittiyo gishshau ba’ yaagiis” yaagiis.

PHauloosi Roome Asa Gidiyoogaa Qonccissiis

22 PHauloosi he qaalaa haasayana gakkanaassi asai i giy-
oogaa ezggees; hegaappe guyyiyan, bantta qaalaa xoqqu
oottidi, “Hagaa biittaappe xaissa; i de7anau bessenna” yaagi-
dosona.
23-24 Eti wocamishin, bantta maayuwaa bollau olishi-
ininne baanaa carkkuwan laalishin, shaalaqai wotaaddarati
PHauloosa bantta de7iyoosaa efaana mala azaziis. Qassi asai

aissi hegaadan wocamidaakko eranau, PHauloosa lissuwan garafiiddi qorana mala, eta azaziis.

25 SHin wotaaddarati PHauloosa dafuwan mintti qachchido wode, PHauloosi ba matan eqqida mato halaqaa, “Roome katamaa asa pirddi bainnan wadhdhiyoogee inttessi higgee?” yaagiis.

26 Hegaa mato halaqai siyido wode, shaalaqaakko biidi, “Ha bitanee Roome asa. Neeni ai oottana qoppai?” yaagidi oichchiis.

27 SHaalaqai PHauloosakko shiiqidi, “Neeni Roome asee? Tau yoota” yaagiis.

Yaagin PHauloosi, “Ee” yaagiis.

28 SHaalaqai PHauloosassi zaaridi, “Taani ha zaretettaa daro miishshan shammaas” yaagiis.

SHin PHauloosi, “Taani he zerettaappe yelettaas” yaagiis.

29 Hegaa gishshau, PHauloosa qoranau qoppidaageeti sohuwaara appe shaahetti aggidosona. SHaalaqaikka PHauloosi Roome asa gididoogaa erido wode yayyiis; aissi giikko, sanssalatan a qashissi wottiis.

PHauloosi Aihudatu SHangguwaa SHiiqiis

30 Wonttetta gallassi shaalaqai, Aihudati PHauloosa aissi mootidaakkonne geeshshidi eranau koyidi, PHauloosa birshshiis. Birshshidi qeese halaqatinne yaa7ai ubbai shiiqana mala azaziis; qassi PHauloosa duge wottidi, eta sinttan essiis.

23

1 PHauloosi yaa7aa tishshi ootti xeellidi, “Ta ishatoo, taani hachchi gakkanaassikka Xoossaa sinttan ta de7o ubban lo77o zoriya wozanan de7aas” yaagiis.

2 Qeese ubbatu halaqai Hanaanee, PHauloosa doonaa baqqana mala, a matan eqqidaageeta azaziis.

3 PHauloosi he wode a, “Laa ha aannuwan tiyido godau, Xoossaikka nena baqqana. Neeni ta bolli higgiyan pirddanau uttada, higgee bainnan tana baqqana mala azazai?” yaagiis.

4 PHauloosa matan eqqidaageeti a, “Neeni Xoossaa qeese ubbatu halaqaa cayai?” yaagidosona.

5 Yaagin PHauloosi, “Ta ishatoo, i qeese ubbatu halaqa gididoogaa taani erabeikke; aissi giikko, ‘Ne deriyaa haariyaagaa bolli iita qaalaa haasayoppa’ geetettidi Xoossaa maxaafan xaafettiis” yaagiis.

6 SHin PHauloosi baggati Saaduqaaweta; baggati Parisaaweta gididoogaa be7idi, “Ta ishatoo, taani Parisaawenne Parisaawiyaa na7aa; ‘Haiqqidaageeti haiquwaappe denddana’ gaada taani ufaissan naagiyo

gishshau, eti ta bolli pirddoosona” yaagidi, xoqqu oottidi haasayiis.
7 PHauloosi hegaa yaagin, Parisaawetu giddooninne Saaduqaawetu giddon ooshshai kiyin, yaa7ai laalettiis.
8 Aissi giikko, Saaduqaaweti, “Haiqqida asai denddenna; kiitanchchikka ayyaanikka baawa” yaagoosona; Parisaaweti qassi naa77aikka de7iyoogaa ammanoosona.
9 Gita wocamai denddiis; Parisaawetu baggappe higgiyaa tamaarissiyaageeti denddi eqqidi, “Ha bitaniyaa bolli ainne bala demmibookko; ayyo ayyaani woi kiitanchchi haasayennan aggenna” yaagidi palamettidosona.
10 Ooshshai darin, shaalaqai PHauloosa eti mentterettanaakkonne giidi yayyidi, ba wotaaddarati wodhdhidi, eta giddoppe a eesuwan kessidi, bantta de7iyoosaa efaana mala azaziis.
11 Naa77antto qammi Godai PHauloosa lanqqiyan eqqidi, “PHauloosaa, neeni taassi Yerusalaamen markkattidoogaadan, Roomenkka markkattanau bessees; minna; aikko baawa” yaagiis.

PHauloosa Woranau Maqettido Maqquwaa

12 Wonttetta gallassi, Aihudati PHauloosa worana gakkanaas, meennaadaaninne uyennaadan, caaqettidi giigettidosona.
13 PHauloosa bolli hegaa maqqida asati oitamaappe daroosona.
14 Eti qeese halaqatukkonne cimatukko yiidi, “Nuuni PHauloosa worana gakkanaas, ainne baarennaadan, qanggettidi caaqettida.
15 Hegaa gishshau, inttenne yaa7ai PHauloosabaa geeshshidi qoriyaabaa misatidi, shaalaqai a inttekko duge wottana mala oichchite; nuuni i haa shiiqanaappe kase a woranau giigi uttida” yaagidosona.
16 SHin PHauloosa michchee na7ai he maqquwaa siyido wode, biidi wotaaddarati de7iyoosaa gelidi, PHauloosassi yootiis.
17 Yootin PHauloosi mato halaqatuppe issuwaa xeesidi, “Ha na7aa shaalaqaakko efa; aissi giikko, shaalaqaassi i yootiyoobai de7ees” yaagiis.
18 Hegaa gishshau, mato halaqai na7aa shaalaqaakko efiidi, “Qasho keettan de7iya PHauloosi, ha na7ai neessi aibakko odiyoobai de7iyo gishshau, tana baakko xeesidi, a neekko ehaanaadan, tana woossiis” yaagiis.
19 SHaalaqai na7aa kushiyaa oiqqidi, dumma gaxi kessidi, “Neeni taassi odanabai aibee?” yaagidi oichchiis.

20 Na7ai shaalaqaassi, “Aihudati PHauloosabaa kaseppe
mintti oichchiyaabaa milatidi, neeni yaa7aa a wottanaadan,
nena wontto woossanau zoretaa qachchidosona.
21 SHin neeni eti giyoobaa siyoppa; aissi giikko, oitamaappe
dariya asati PHauloosa worana gakkanaas, quma meen-
naadaaninne haatta uyennaadan, caaqettidi geemetti uttidi a
naagoosona; neeni giyoobaa siyanau ha77ikka giigetti uttidi
naagoosona” yaagiis.
22 Hegaa gishshau, shaalaqai na7aa, “Ha yohuwaa neeni
tana erissidoogaa oossinne odoppa” yaagidi azazidoogaappe
guyyiyan, a yeddiis.

PHauloosi Deriyaa Haariya Pilikisa Sintti Aadhdhiis

23 SHaalaqai mato halaqatuppe naa77aa xeesidi, “Qi-
isaariyaa baanau, naa77u xeetu wotaaddarata, laappun
tammu paraasatanne naa77u xeetu tooraasata qammaappe
heezzu saatiyan giigissite;
24 deriyaa haariya Pilikisakko PHauloosa saro gattanau
togissiyo mehenne giigissite” yaagidi, eta azaziis.
25 SHaalaqai Pilikisassi hagaadan giya dabddaabbiyaa
xaafiis.
26 “Qalaudeyoosa Lusiyoosappe deriyaa haariyaagaassi,
bonchcho Pilikisassi, sarotettai neessi gido.
27 Aihudati ha bitaniyaa oiqqidi worana hanishin, Roome
katamaa asa i gididoogaa erada, wotaaddaratuura gakkada
a ashshaas.
28 Eti a aissi mootiyaakko eranau koyada, eta yaa7aassi
duge a wottaas.
29 Eti bantta higgiyaabaa i oichchidoogaassi a mooti-
doogaappe attin, a worissiya woi qashissiya mooto gidenna.
30 Eti ha bitaniyaa bolli maqetti uttido zigirssai tana
gakkin, taani he sohuwaara a neekko yedda aggaas; a
mootiyaageetikka biidi, ne sinttan mootana mala azazaas;
saro de7a” yaagiis.
31 Hegaa gishshau, wotaaddarati azazettidoogaadankka
PHauloosa ekkidi, qammi Anttiphaaxiriisa gattidosona.
32 Wonttetta gallassi aara baanau paraasata wottidi, to-
huwaasati guyye wotaaddarati de7iyoosaa simmidosona.
33 Paraasati Qiisaariyaa gelidi, dabddaabbiyaa deriyaa
haariyaagaassi immidi, PHauloosa a sintti aattidosona.
34 Deriyaa haariyaagee dabddaabbiyaa nab-
babidoogaappe guyyiyan, PHauloosi awa auraajjaa asakko a
oichchiis; Kilqqiyaa asa i gididoogaa erido wode,
35 “Taani nebaa nena mootiyaageeti yiyo wode siyana”
yaagidi, wotaaddarati Heeroodisa keettan a naagana mala
azaziis.

24

PHauloosa Aihudati Mootidosona

1 Ichchashu gallassappe guyyiyan, qeese ubbatu halaqai,
Hanaaniyaa, cimatuuranne Xarxxaluusa giyo issi xabaqaara
duge Qiisaariyaa wodhdhiis; eti deriyaa haariyaagaa bolli
PHauloosa mootidosona.
2-3 PHauloosi xeesettido wode, Xarxxaluusi a hagaadan
yaagidi, mootuwaa doommiis.
"Bonchcho Pilikisaa, nuuni ne baggaara daro sarotettaa
demmidaashin, ne qofan ha deriyaassi ubbaban ubbasankka
lo77o laamee beettiyaagaassi nena daro galatidi, hagaa
ekkoos.
4 SHin taani nena gam77ettennan, ne kehatettan nubaa
neeni qanttan siyana mala, nena woossais.
5 Aissi giikko, ha bitanee xube gididi, sa7a ubban de7iya
Aihudatu giddon ooshsha denttiiddi, Naaziraawetu bagga
asaa kaalettiyaagaa gididoogaa erida.
6 Harai atto Beeta Maqidasiyaakka tunissanau koyishin a
oiqqidi, nu higgiyaadan, a bolli pirddanau qoppida;
7 shin shaalaqaa Lusiyoosi yiidi, wolqqan nu kushiyaappe
a wotti ekkiis.
8 A mootiyaageetikka neekko yaana mala azaziis; neeni ne
huuphen ha bitaniyaa qorada, nuuni a mootiyo yoho ubbaa
eranau danddayaasa" yaagiis.
9 Aihudatikka qassi, "Ha yohoi tuma" giidi, a qofaa maayi-
dosona.

PHauloosi Pilikisa Sinttan Mootuwau Zaaruwaa Immiis

10 Deriyaa haariyaagee PHauloosa oichchin, i hagaadan
yaagidi zaariis; "Neeni daro wodiyaasappe doommada, ha
asaassi pirddaidda de7iyoogaa taani erada, ta yohuwaa
ufaissan zaarais.
11 Taani Yerusalaame goinnanau kiyoosappe tammanne
naa77u gallassappe darennaagaa neeni ne huuphen erana
danddayaasa.
12 Aihudati tana Beeta Maqidasiyan gidin, Aihuda woosa
keettan gidin, kataman gidin, oonaaranne palamettishin woi
asa shiishshada maqqishin, issi uraaranne be7ibookkona.
13 Eti ha77ikka tana mootiyoobaa shatimmanau dand-
dayokkona.
14 "SHin taani hagaa neessi yootais; taani higgiyan
de7iyaabaanne hananabaa yootiyaageeti xaafido ubbabaa
ammanada, nu aawatu Xoossaassi eti worddo giyo ogiyan
goinnais.
15 Hageeti bantta huuphen, 'Asai ubbai, worddoikka xil-
loikka haiquwaappe denddana' giyoogaadan, taanikka eti
denddanaagaassi Xoossaa ammanais.

16 Hegaa gishshau, taani qassi, Xoossaa sinttaaninne asaa
sinttan ubba wode, pokkoi bainna zoriya wozanai taassi
de7ana mala minnais.
17 “Taani Yerusalaameppe kiyoosappe daro laittaappe
guyyiyan, ta biittaa hiyyeesaassi miishsha immanaunne
yarshshuwaa yarshshanau Yerusalaame baas.
18 Baada hegaa oottishin, asi shiiqennan, ooshshi dend-
dennan, taani Beeta Maqidasiyan geeyishin, eti tana demmi-
dosona.
19 SHin Isiyaappe yiida issi issi Aihudati hegan de7oosona;
eti ta bolli yoho koyikko, yiidi tana nenan mootanau bessees.
20-21 Woi taani eta giddon eqqada, ‘Haiqqidaageeti dend-
danaagaa ammaniyo gishshau, hachchi intte sinttan ta bolli
pirddoosona’ gaada ha xoqqissada haasayido issi qaaleeppe
attin, yaa7aa sinttan eqqidaashin, tanan issi mooro dem-
midobaa gidikko, hageeti bantta huuphen hagan yootona”
yaagiis.
22 SHin Pilikisi Xoossaa ogiyaabaa geeshshi erido gishshau,
“Taani intte yohuwaa shaalaqaa Lusiyoosi yiyo wode
qachchana” yaagidi, pirddiyo wodiyaa sinttau keeriis.
23 Pilikisi qassi PHauloosa qachchennan naagana malanne
a dabbotuppe ooninne ayyo oottishin, woi akko yiishin
diggenna mala, mato halaqaa azaziis.

PHauloosi Pilikisanne Dirusilla Sintti Aadhdhiis

24 Amarida gallassaappe guyyiyan, Pilikisi Aihuda zare
gidida ba maccaasee Dirusilliira yiidi, PHauloosa kiitti ehiis-
sidi, Yesuus Kiristtoosan ammaniyoobaa i haasayishin siyiis.
25 PHauloosi xillotettaabaa, ba huuphe naaguwaabaanne
yaana pirddaabaa haasayishin, Pilikisi yayyidi, “Neeni
ha77issau ba; taassi injjetido wode, nena kiittada xeegissana”
yaagiis.
26 He wode qassi PHauloosi birshshettanau, baassi mat-
taayiyaa immanddeeshsha giidi qoppiis; hegaa gishshau,
darotoo a ehiissi ehiissidi, aara haasayees.
27 Naa77u laitta kumidoogaappe guyyiyan, Pilikisa so-
huwaa PHorqqiyoosa Pisxxoosi ekkiis. Pilikisi Aihudata
ufaissanau koyidi, qasho keettan PHauloosa aggi bayiis.

25

PHauloosi Roome Kawuwaakko Ba Yohuwaa Ekkidi Baanau Oichchiis

1 Pisxxoosi auraajjaa gelido heezzantto gallassaappe
guyyiyan, Qiisaariyaappe Yerusalaame biis.
2 Yaani qeese halaqatinne Aihudata kaalettiyaageeti
PHauloosa mootidosona.

3 Eti PHauloosa woranaassi ogiyan qosetti uttanau, bant-
tana maaddidi a Yerusalaame ehaana mala, Pisxxoosa woos-
sidosona.
4 Woossin Pisxxoosi etassi, “PHauloosi Qiisaariyan qashetti
uttiis; taani ta huuphenkka eesuwan yaa guyye simmanau
qoppa uttaas.
5 Hegaa gishshau, i aibakko mooridobai de7ikko, intte
giddon aawatiyaageeti tanaara Qiisaariyaa biidi, a mootona”
yaagidi zaariis.
6 Pisxxoosi eta matan hosppun woi tammu gallassappe
aattennan uttidi, Qiisaariyaa biis; wonttetta gallassi pirddiy-
oosan uttidi, PHauloosa ehaana mala azaziis.
7 I gakkido wode, Yerusalaameppe yiida Aihudati a lan-
qqiyan yuuyi aadhdhi eqqidi, banttassi shatimmanau dand-
dayettenna daro deexo mootuwaa a bolli wottidosona.
8 PHauloosi mootettiiddi, “Taani Aihudatu higgiyaakka
Beeta Maqidasiyaakka Roome Kawuwaa Qeesaarakka ainne
naaqqabeikke” yaagiis.
9 SHin Pisxxoosi Aihudata ufaissanau koyidi PHauloosa,
“Pude Yerusalaame kiyada, ha yohuwaabaa yaani ta sinttan
pirddettanau koyai?” yaagidi oichchiis.
10 SHin PHauloosi, “Taani pirddettanau bessiyo Qeesaara
pirdda keettan eqqaichchaas. Neenikka loitta eriyoogaadan,
taani Aihudata ainne naaqqabeikke.
11 Simmi taani naaqqidobaa woi haiqossi bessiyaabaa oot-
tidobaa gidikko, haiquwaappe attana giikke; shin eti tana
mootiyo mootoi mela gididoogaappe hini baggan, ooninne
tana etassi aattidi immanau danddayenna; Qeesaari tabaa
pirddo gaada oichchais” yaagiis.
12 Hegaappe guyyiyan, Pisxxoosi banaara zorettiyaagee-
tuura zorettidi a, “Neeni Qeesaari tabaa pirddo gaada
oichchadasa; Qeesaarakko baasa” yaagidi zaariis.

PHauloosi Agriiphphanne Barnniiqi Sintti Aadhdhiis

13 Amarida gallassaappe guyyiyan, Kawoi Agriiphphinne
Barnniiqi Pisxxoosa sarotanau Qiisaariyaa biidosona.
14 Yaani eti daro gallassaa uttidaashin, Pisxxoosi
kawuwaassi PHauloosabaa hagaadan yaagidi yootiis;
“Hagan Pilikisi qachchidi aggi bayido issi bitanee de7ees.
15 Taani Yerusalaamen de7ishin, qeese halaqatinne Aihuda
cimati a bolli pirddana mala, tana woossiiddi, abaa taassi
yootidosona.
16 Taani, ‘Mootettida urai bana mootiyaageetuura issippe
eqqennaaninne bana mootido yohuwaassi zaaro immennan,
oona gidikkonne aattidi immiyoogee Roome asaassi woga
gidenna’ yaagada etassi zaaraas.

17 “Hegaa gishshau, eti hagan shiiqido wode, taani
gam77ennan wonttetta gallassi, pirdda keettaa gelada
PHauloosa ehaana mala azazaas.
18 A mootiyaageeti eqqidi, iitaban a mootennan aggokkona
gaada taani qoppidoogaadan, ainne a mootibookkona.
19 SHin eti bantta ammanobaanne PHauloosi, ‘Paxa de7ees’
giyo haiqqida issi Yesuusa geetettiya bitaniyaabaa aara
palamettoosona.
20 Taani ha yohuwaa waatada qoranaakko, qachchabeen-
nan de7aidda, PHauloosi Yerusalaame biidi, ha yohuwaa
yaani pirddettanau koyiyaakkonne gaada a oichchaas;
21 shin PHauloosi ba yohuwaa Augisxxoos Qeesaari
qachchana gakkanaassi naagettanau oichchin, taani a
Qeesaarakko yeddana gakkanaas, i qashettana mala
azazaas” yaagiis.
22 Yaagin Agriiphphi Pisxxoosa, “Taani ta huuphenkka
qassi he bitanee giyoobaa siyana koyais” yaagiis.
Pisxxoosi a, “Neeni wontto i giyoobaa siyana” yaagiis.
23 Wonttetta gallassi, Agriiphphinne Barnniiqa daro
bonchchuwan shaalaqatuuranne kataman de7iya gita
asaara yiidi, pirdda keettaa gelidosona; Pisxxoosi PHauloosa
ehaana mala azazin ehiidosona.
24 Ehin Pisxxoosi hagaadan yaagiis; “Kawuwaa Agriiph-
phaa, hagan nunaara de7iya asa ubbau, Aihuda asai ub-
bai Yerusalaameenikka hagankka wocamiiddi, ‘I hagaappe
sinttan paxa de7anau bessenna’ yaagidi, tana woossido bi-
taniyaa hagaa be7eeta.
25 SHin i ainne haiqossi bessiyaabaa oottidobaa taani
demmabeikke; i ba huuphen, ‘Augisxxoosi Qeesaari tabaa
pirddo yaagada oichchais’ giido gishshau, Qeesaarakko a
yeddanau ta qofaa qachchaas.
26 Taani abaa ta godaa Augisxxoos Qeesaarassi xaafanau
tumu yohoi tau aibinne baawa; hegaa gishshau, i qoret-
tidoogaappe guyyiyan, taani xaafiyoobaa demmana mala,
intte sintti, Kawuwau Agriiphphaa, ubba ne sintti a ehaas.
27 Aissi giikko, qashettida uraa kiittiyo wode, a aissi moo-
tidaakko, erissennan aggiyoogee taassi eeyyatetta misatees”
yaagiis.

26

PHauloosi Agriiphpha Sinttan Haasayido Haasayaa

1 Agriiphphi PHauloosa, “Neeni nebaa haasayanau dand-
dayaasa” yaagiis. He wode PHauloosi ba kushiyaa miccidi
hagaadan yaagidi zaariis.
2-3 “Kawuwaa Agriiphphaa, Aihudatu wogaanne palamaa
ubbaa neeni loittada eriyo gishshau, tana Aihudati mootiyo

yoho ubbaa hachchi taani ne sinttan zaariyoogaassi ta qaadai
daro lo77o yaagada qoppais; hegaa gishshau, neeni ta
haasayaa salettennan siyana mala, nena woossais.

4 “Taani naatettaasappe doommada ta asaa giddooninne
Yerusalaamen de7ido ta de7uwaa Aihuda ubbati kaseppe
doommidi eroosona.
5 Taani koiroppe doommada, nu ammanuwaa higgiyaa
ooppenne minttidi naagiya Parisaawetu bagga Parisaawe
gidada de7iyoogaa, eti markkattanau koyikko eroosona.
6 Taani ha77ikka Xoossai nu aawatussi immana giidoogaa
ufaissan naagiyo gishshau, pirddettanaassi hagan eqqais.
7 Qassi tammanne naa77u nu aawatu zareti Xoossau qam-
minne gallassi ubbatoo minttidi goinniiddi, Xoossai immana
giidoogaa ekkanau ufaissan naagoosona; Kawuwaa Agri-
iphphaa, Aihudati tana mootiyoogee taani hegaa ufaissan
naagiyo gishshassa.
8 Aihudatoo, Xoossai haiqqidaageeta denttiyoogaa aissi
ammanekketii?
9 “Taani ta huuphenkka Naazireeta Yesuusa sunttaa
mooriya darobaa oottanau bessees gaada kase qoppaas.
10 Taani Yerusalaamen oottidoogee hagaa; qeese
halaqatuppe maataa ekkada, Xoossaa asatuppe darota
qashissaas; eta woriyo wodekka eta haiquwaa dosaas.
11 Aihuda woosa keetta ubban daro wode eta qaxxayada,
bantta ammanuwaa eti aggana mala godataas; taani wogi
bainnaagaa eta hanqqettada, harai atto, hara biitta katamaa
gakkanaassikka eta waissais.

PHauloosi Bau Kiristtoosa Waati Ammanidaakkonne Odiis
(Yesuusi Kiittidoogeetu Oosuwaa 9:1-19; 22:6-16)

12 “Taani ha yohuwaassi qeese halaqatuppe maataanne
azazuwaa ekkada Damasqqo baas.
13 Kawuwau, taani seeta gallassi ogiyan de7ishin, awaa
poo7uwaappe daro aadhdhiya poo7oi tananne tanaara bi-
idaageeta yuuyi aadhdhidi, saluwaappe poo7ishin be7aas.
14 Nuuni ubbaikka sa7an kunddido wode, Ibraisxxe
qaalan, ‘Saa7oolaa, Saa7oolaa, tana aissi waissai? Boorai
bana caddiya xam77aa qakkiyoogaadan, neeni qakkikko,
nena qohaasa’ yaagidi taassi odishin siyaas.
15 “Siyada, ‘Ta Godau, neeni oonee?’ yaagaas.
“Godai, ‘Taani neeni waissiyo Yesuusa.
16 SHin dendda eqqa; aissi giikko, hachchi neeni tana
be7idoogaanne taani nena sinttappe bessanaagaa haratussi
markkattana mala, ta oosanchcha oottada nena sunttanau
neessi beettaas.

17-18 Eti tana ammanin, eta nagarai atto geetettanaadan,
Xoossai doorido asaa giddon eti bantta sohuwaa dem-
manaadan, qassi xumaappe poo7uwaa simmanaadaaninne
xalahiyaa godatettaappekka Xoossaakko simmanaadan,
eta aifiyaa neeni dooyana mala, Israa7eela asaappenne
taani nena etakko kiittiyo Aihuda gidennaageetuppe nena
ashshana' yaagiis.

PHauloosi Ba Oosuwaa Hanotaa Odiis

19 "Kawuwaa Agriiphphaa, hegaa gishshau, taassi
saluwaappe beettida ajjuutaassi taani azazettanaagaa
ixxabeikke.
20 SHin taani kasetada, Damasqqooninne Yerusalaa-
men hegaappe guyyiyan, Yihudaa biitta ubban
de7iyaageetussinne Aihuda gidennaageetussi bantta
nagaraappe simmana mala, qassi nagaraappe simmanau
bessiyaabaa oottiiddi, Xoossaakko simmana mala qaalaa
yootaas.
21 Hegaa gishshau, Aihudati tana Beeta Maqidasiyan
oiqqidi woranau koyidosona.
22-23 Hegaa gishshau, taani Xoossaa maaduwaa ekkada,
gitaassinne guuttaassi hachchi gakkanaassikka eqqada
markkattais. Hananabaa yootiyaageetinne Muusee,
'Kiristtoosi waayettana bessees; qassi haiquwaappe
koiro denddidi, Aihudatussinne Aihuda gidennaageetussi
atotettaa poo7uwaa yootanau bessees' giidoogaadan,
taanikka eti haasayidoogaappe haraa issibaakka
haasayidobi baawa" yaagiis.

24 PHauloosi babaa hagaadan yaagidi zaarishin, Pisxxoosi
qaalaa xoqqu oottidi, "PHauloosaa, neeni gooyaasa; neeni
daro tamaaridoogee nena gooshshana hanees" yaagiis.

25 SHin PHauloosi hagaadan yaagiis; "Bonchcho
Pisxxoosaa, taani tumu yohuwaanne wozanaa qofaa
haasayiyoogaappe attin gooyikke.

26 Taani Kawuwaa Agriiphphassi ha yohuwaa qassi qon-
cciyan yootiyoogaa i erees; aissi giikko, ha yohoi geeman
oosettibeenna gishshau, hagaappe issoinne appe geemmen-
naagaa taani geeshshada erais.

27 "Kawuwaa Agriiphphaa, neeni hananabaa yootiyaagee-
tubaa ammanai? Neeni etabaa ammaniyoogaa taani erais"
yaagiis.

28 Kawoi Agriiphphi PHauloosa, "Hanni keesenkka tana
ammanttanau koyai?" yaagiis.

29 Yaagin PHauloosi, "Daro wode gidin, guutta wode gidin,
ne xalaala gidakka; shin hachchi taani yootiyoogaa siyiya

ubbai qassi ha qashuwaappe attin, ta mala gidanau Xoossaa woossais” yaagiis.
30 Hegaappe guyyiyan kawoikka, Pisxxoosikka, Barnniiqakka, etaara uttida ubbaikka denddidi,
31 issi baggi simmidi, issoi issuwaara, “Ha bitanee haiqoi atto shin, qashossikka bessiyaabaa oottibeenna” yaagidi haasayidosona.
32 Agriiphphi Pisxxoosa, “Ha bitanee, ‘Qeesaari tabaa pirddo’ gibeennaakko, birshshettana danddayees shin” yaagiis.

27

PHauloosi Roome Biis
1 Nuuni markkabiyan Xaaliyaa baanau qachchido wode, PHauloosanne hara amarida qashuwaa asata Augisxxoosa wotaaddarata giyoogeetuppe issi Yuuliyoosa giyo mato halaqaassi aattidi immidosona.
2 Isiyaa gaxan de7iya biittata biya Adiraamixiyoona markkabiyan gelidi denddida; Maqidooniyaa asa gidiya Tasalonqqee Arisxxirokoosi nunaara de7ees.
3 Wonttetta gallassi nuuni Sidoona gakkishin, Yuuliyoosi PHauloosassi kehidi a, “Ne dabboti nena maaddana mala, neeni etakko baanau danddayaasa” yaagiis.
4 Hegaappe denddidi, sinttaara nu bolli carkkiyo gishshau, Qophphiroosa haruuruwan carkkenna baggi biida.
5 Kilqqiyaa mataaninne PHinifiliyaa matan de7iya abbaa pinnidi, Luqiyan de7iya Mura gakkida.
6 Hegan mato halaqai Xaaliyaa biya Iskkinddiriyaa markkabiyaa demmidi, aani nuna gelissiis.
7 Nuuni daro gallassaa loddaara biiddi, daro tuggan Qaniidoose ginaa gakkida; hegaara baanau nuna carkkoi diggin Salmmoonaara aadhdhidi, Qarxxeesen carkkenna baggi biida.
8 Qassikka daro tuggan gaxaara gaxaara aadhdhidi, Luqiyaa katamaa matan de7iya abbaa doonan markkabee woppu giidi shemppiyoosaa giyoosaa yiida.
9 Nuuni hegan daro wodiyaa gam77idoogaappe guyyiyan, Xoomai birshshettiichchido gishshau, markkabiyan biyoogeekka hirggissin PHauloosi eta zoriiddi,
10 “Asau, nu buussan gita boshainne daro qohoi de7anaagee tau beettees; bashshai yiyoogee caanaa bollanne markkabiyaa bolla xalaalaani gidenna; nu shemppuwaa bollikka yaana” yaagiis.
11 SHin mato halaqai PHauloosi giidoogaappe aattidi, markkabiyan de7iyaageeta azaziyaageenne markkabiyaa godai giyoogaa ammanees.

12 He abbaa doona katamai balgguwaa shaaccanau etassi
injjetenna katama; hegaa gishshau, dariya asati banttau
danddayettikko, Pinqqe giyo katamaa gakkidi, balgguwaa
yaani shaaccana mala, yaappe denddanau zorettidosona;
Pinqqee awai wulliyoosaappenne ushachchappe gidduwan,
qassi wulliyoosaappenne haddirssappe gidduwan de7iya ab-
baa doona katama.

Abbaa Bollan Gotee Denddiis

13 Tohossa bagga carkkoi loddaara carkkido wode, bantta
qoppidoogaadan hanidabaa etassi milatin denddidosona;
markkabee beenna mala oiqqiya birataa pude dafidi,
Qarxxeese matattidi, lanqqiyaara aadhdhidosona.
14 SHin daro gam77ennan, “Auraaqiis” giyo daro
wolqqaama gotee haruuruwaappe duge eta bolli denddiis.
15 He gotee markkabiyaa dechchidi aattennan diggin,
baanau nuuyyo danddayettennan ixxido gishshau,
markkabiyaa i efiyoosaa yeddi bayidi biida.
16 Nuuni Qeeda giyo haruuruwan geemmido wode, daro
tuggatidi markkabiyaa wolwoluwaa teqqanau danddayida.
17 Eti wolwoluwaa pude kessidoogaappe guyyiyan, wodor-
uwan markkabiyaa xaaxidi, mintti qachchidosona; Sirtti-
isa giyo shafiyan banttana oogganaakkonne giidi hirggidi,
markkabiyaa efiya sharaa wottidi, carkkuwan markkabiyaa
coo yeddi bayidosona.
18 Gotee wolqqaamidi nuna tuggayin, wonttetta gallassi
caanaappe abban oluwaa doommidosona.
19 Heezzantto gallassikka markkabiyan de7iya miishshaa
eti bantta kushiyan olidosona.
20 Nuuni daro gallassaa awa aifiyaanne xoolinttiyaa
be7ennan, wolqqaama uushoi nu bolli uushishin, sinttappe
xayana giidi qoppida.
21 Eti daro gallassaa katta meennan gam77idoogaappe
guyyiyan, PHauloosi he wode eta giddon denddi eqqidi,
hagaadan yaagiis; “Asau, intte ta zoriyaa ekkidobaa
gidiyaakkonne Qarxxeeseppe denddennan aggidaakko,
ha bashshainne qohoi nuna gakkenna.
22 SHin ha77ikka taani inttena yayyoppite gaada zorais;
aissi giikko, ha markkabee xayanaappe attin, intteppe issi
uraa shemppoikka xayenna.
23 Aissi giikko, Xoossaa kiitanchchai, tana haarida taani
goinniyo Xoossaagee, zine qammi ta matan eqqidi,
24 ‘PHauloosaa, yayyoppa; neeni Roome biittaa Kawuwaa
Qeesaara sinttan eqqanau bessees; be7a, Xoossai nenaara
biya asa ubbaa shemppuwaa ashshana’ yaagiis.

25 Hegaa gishshau asau, yayyoppite. Aissi giikko, he ki-
itanchchai tau odidoogaadan hananaagaa taani Xoossaa am-
manais;
26 shin carkkoi nuna issi haruuruwan abbaa doonan olana”
yaagiis.

27 Tammanne oiddantto qamman Meediteraane Abban
nuna carkkoi yaanne haanne sugishin, markkabiyan oot-
tiyaageetussi qamma bilahe biittaakko matidobaa milatiis.
28 Eti likkiyo wodoruwaa xeeran deexxiyaabaa qachchidi,
haattan yeggin, haattai hosppun tammu wara ciimmati-
doogaa eridosona. Guuttaa gam77iiddi, naa77anttuwaa yeg-
gidi, usuppun tammu wara ciimmatidoogaa eridosona.
29 Eti shuchchattiyaasan kunddenna mala yayyidi,
markkabee beenna mala oiqqiya oiddu birataa
markkabiyaappe guyyeera abban yeggidi, sa7ai wonttana
mala, Xoossaa woossoosona.
30 Markkabiyan oottiyaageeti markkabiyaappe baqatanau
koyidi, markkabee beenna mala oiqqiya amarida biratata
markkabiyaappe sintta baggaara abban yeggiyaabaa mila-
tidi, wolwoluwaa abban wottido wode,
31 PHauloosi mato halaqaanne wotaaddarata, “Hageeti
markkabe giddon de7ana xayikko, intte attanau dand-
dayekketa” yaagiis.
32 Hegaappe guyyiyan, wotaaddarati wolwoloi qashettido
wodoruwaa qanxxidi, yeddi bayidosona.

33 Sa7ai wonttana hanishin, PHauloosi ubbai qumaa
maana mala, hagaadan yaagidi woossiis; “Intte hachchiira
tammanne oiddu gallassaa naagideta; qassi he ubbankka
quma mibeekketa.
34 Hegaa gishshau, guutta qumaa intte maana mala, taani
inttena woossais; aissi giikko, intte paxa de7anau guutta
qumaa maana koshshees; harai atto intte huuphiyaa bin-
naanaappe issoikka xayenna” yaagiis.
35 PHauloosi hagaa giidi, oittaa ekkidi, ubbaa sinttan Xoos-
saa galatiis; menttidi Muussaa doommiis.
36 Doommin ubbai minettidi, banttaukka qassi qumaa mi-
idosona.
37 Nuuni markkabiyan de7iyaageeti naa77u xeetanne laap-
pun tammanne usuppuna.
38 Eti miidi kallido wode, caana gisttiyaa abban olidi
markkabiyaa deexuwaa kaushshidosona.

Markkabee Meqqiis

39 Sa7ai wonttido wode, markkabiyan oottiyaageeti biittaa
eribookkona; shin haattai goggidi abban gelidosaa lanqqiyan

de7iya shafiyaa akeeki xeellidosona. Banttassi danddayettiyaakko, markkabiyaa he shafiyaakko laagganau bantta qofaa qachchidosona.
40 Yaatidi markkabee beenna mala oiqqiya biratata birshshidi, abbaa giddo yeggidosona; he wode, markkabiyaa koyidosaa zaaridi laaggiyo mittaa qachchido wodoruwaa birshshidosona; hegaappe guyyiyan, carkkoi markkabiyaa sinttau sugana mala, markkabiyaa efiya sharaa sintta baggaara xoqqu oottidi, buussaa doommidosona.
41 SHin markkabee naa77u abbai gaittidosan de7iya shafiyan dom77ettidi ohettiis; markkabiyaassi guyye baggai beetaa sugettan meqerettishin, sintta baggai xishettidi, qaaxxennan ixxi aggiis.
42 Wotaaddarati qashuwaa asaappe issoinne haattaa wodhdhidi kessi ekkenna mala, eta woranau zorettidosona.
43 SHin mato halaqai PHauloosa ashshanau koyidi, wotaaddaratu zoretaa ixxiis; haattaa waraa eriya ubbai markkabiyaappe haattan guppi guppidi kasetidi gaxaa kiyana mala azaziis.
44 Attidaageetuppe baggati sanqqan, baggati markkabiyaa me7uwan kiyana mala azaziis; hegaadan ubbatikka gaxaa saro kiyidosona.

28

PHauloosi Maltta Giyo Haruuruwaa Biis

1 Nuuni gaxaa saro kiyido wode, haruuroi Maltta geetettiyoogaa erida.
2 Haruuruwaa asati nuussi daro kehaa kehidosona; irai bukkanau doommido gishshaunne meeggiyo gishshau, tamaa eettidi, nuna ubbaa mokkidosona.
3 PHauloosi daro qaixaariyaa qoridi taman wottishin, shooshshai mishuwaa gishshau kiyidi, a kushiyan xaaxettidi, a dukkiis.
4 Haruuruwaa asati shooshshai PHauloosa kushiyan xaaxettidaagaa be7ido wode issoi issuwaassi, “Tumu ha bitanee shemppo woriya asa; harai atto abbaappe i attinkka Xoossaa pirddai a paxa de7o gibeenna” yaagidosona.
5 SHin PHauloosi ba kushiyaappe shooshshaa wuxakkidi, taman oliis; a ainne oottibeenna.
6 Eti, “A bollai kixxees; woi akeekennan kunddidi haiqqees” yaagidi a naagoosona; shin daro wodiyaa naagidi, a bollan aibinne dummatidabi xayin, “Hagee xoossa” yaagidi bantta qofaa aggi bayidosona.
7 Hegaa heeran haruuruwaa halaqaa Pupiliyoosa giyoogaassi gadee de7ees; i nuna mokkidi, heezzu gallassaa siiquwan imattiis.

8 Pupiliyoosa aawai qoxo, mishonne ulo kara sahetti
zin77idi de7ees; PHauloosi a soo gelidi, ayyo Xoossaa woos-
siis; ba kushiyaa a bolli wottidi, a pattiis.
9 Hegaappe guyyiyan, he haruuruwan harggiya hara
asaikka qassi yiidi paxiis.
10 Paxin nuna daro bonchchuwaa bonchchidosona; nu-
uni markkabiyan baanau denddido wode, ogiyau nuna
koshshiyaabaa nuussi immidosona.

PHauloosi Malttappe Roome Biis

11 Heezzu aginaappe guyyiyan, haruuruwan balgguwaa
aattidi Diyoosqqoroosa giyo Iskkinddiriyaa markkabiyan
baanau denddida.
12 Nuuni Siraakuse giyo katamaa gelidi, yaani heezzu gal-
lassaa uttida.
13 Hegaappe yuuyiiddi, Regiiyume giyo katamaa gakkida.
Issi gallassappe guyyiyan, tohossa bagga carkkoi carkkin,
wonttetta gallassi Putiyoluusa giyo katamaa yiida.
14 Hegan nuuni issi issi ammaniyaageeta demmin, bant-
tanaara laappun gallassaa uttana mala, nuna woossidosona;
hegaadankka qassi Roome yiida.
15 Roomen de7iya ammaniyaageeti nubaa siyidi, Afiyoosa
Giyaanne Heezzu Aqiyoosaa giyoosaa gakkanaassi nuna
mokkanau yiidosona; PHauloosi eta be7ido wode Xoossaa
galatidi, wozanan minettiis.

PHauloosi Roomen Tamaarissiis

16 Nuuni Roome gelido wode, PHauloosi bana naagiya
wotaaddaraara barkka de7ana mala azazettiis.
17 Heezzu gallassaappe guyyiyan, PHauloosi Aihudatu
halaqata baakko xeesiis; eti shiiqido wode, eta hagaadan
yaagiis; “Ta ishatoo, taani nu asaa woi nu aawatu wogaa
phalqqiyaabaa ainne oottennan, tana Yerusalaamen
qachchidi, Roome asaassi aattidi immidosona.
18 Eti tana qoridi, haiqossi bessiyaabai ta bolli ainne bainna
gishshau, tana birshshanau qoppidosona.
19 SHin hegaa Aihudati maayennan ixxido wode, ‘Tabaa
Qeesaari pirddo’ gaanaagee tana koshshiisippe attin, taani ta
zariyaa mootiyoobai taassi de7iina gidenna.
20 Taani inttenaara gaittanaunne haasayanau inttena
xeesidoogee hegaassa; aissi giikko, Israa7eela asai ufaissan
naagiyoogaa gishshataassi taani ha sanssalatan qashettaas”
yaagiis.
21 Aihuda cimati PHauloosa, “Nuuni Yihudaappe nebau
dabddaabbe ekkibookko. Nu ishanttuppekka harai atto,
issoikka yiidi, nebaa odibeenna; woi ne sunttaa mooridi,
nuuyyo odibeenna.

22 SHin he asaa sunttaa ubbasan asai mooridi haasayiy-
oogaa nuuni eriyo gishshau, ne qofaa siyanau koyoos” yaagi-
dosona.
23 Eti bantta yaana gallassaa PHauloosassi keeridi, he
gallassi daridi i de7iyoosaa yiidosona; yin i etassi Xoossaa
kawotettaabaa markkattiis. Qassi eti Yesuusabaa ammanana
mala, Muuse higgiyaappenne hananabaa yootiyaageeti
xaafidoogaappe bochchidi eta tamaarissiiddi, maalladoppe
omarssi gakkanaassi loittidi yootiis.
24 Baggati PHauloosi giidoogaa ammanidosona; shin bag-
gati ammanibookkona.
25 Eti bantta giddon yohuwaa maayettennan ixxido wode,
PHauloosi issibaa giidoogaappe guyyiyan biidosona; i ha-
gaadan yaagiis; “Geeshsha Ayyaanai nu aawatussi hanan-
abaa yootiya Isiyaasan,
26 ‘Neeni he asaakko baada hagaadan ga;
“Intte sissaa siyana,
shin intteyyo gelenna;
intte xeeluwaa xeellana,
shin be7ekketa.
27 Aissi giikko, ha asaa wozanai dammiis;
bantta haittaa tulissidosona;
bantta aifiyaakka qilimmidosona.
Hegee bainnaakko, bantta aifiyan be7ana;
eta haittaikka siyana;
eta wozanaikka akeekana;
eti taakko Xoossaakko simmana.
Qassi taanikka eta pattana”
yaaga’ yaagiis.
28 Simmi hagee Xoossaa atotettai, Aihuda gidennaageetussi
kiitettidoogee inttessi eretto. Qassi etikka siyana” yaagiis.
29 PHauloosi hegaa giidoogaappe guyyiyan, Aihudati
bantta giddon daro palamettiiddi biidosona.
30 PHauloosi kera keettan naa77u laitta kumettaa de7iiddi,
baakko yiya ubbaa mokkees.
31 Bana ooninne diggennan Xoossaa kawotettaabaanne Go-
daa Yesuus Kiristtoosabaa yootiiddi, yayyennan daro qonc-
cissidi tamaarissiis.

PHauloosi Qoronttoosa Asaassi Xaafido Koiro Kiitaa

Gidduwaa Erissuwaa

PHauloosi Qoronttoosa asaassi xaafido koiro kiitai PHauloosi Qoronttoosa kataman essido woosa keettaa giddon Kiristtinnaa de7uwaanne ammanuwaa xeelliyaagan denddida metuwaa xaissanau qoppidi xaafidoogaa. He wode Qoronttoosa katamai biittan sa7an de7iya asai go7ettiyo Giriike katama. Hegaa bollikka qassi Akaaya giyo Roomaa auraajjaassi waanna katama. Ha katamai gita zal77iyan, gam77idi minnida wogan, keehi aakki aakki biya yeda de7uwan woikko giigennabaa haniyoogaaninne haimaanootiyaa coratettan erettidaagaa.

Yesuusi kiittidoogee minttidi odanau koyidobati, he woosa keettaa giddon de7iya shaahotettaabaanne yeda de7uwaabaa, asho gaitotettaabaanne geluwaa ehuwaabaa, qofa giddo oishatubaa, woosa keettaa wogaabaa, Geeshsha Ayyaanaa imotatubaanne dendduwaabaa. Wonggeliyaa Mishiraachchoi ha oishatubaa odiyoogaa naagidi shiishshees.

Siiqoi Xoossai ba asaassi immido imotu ubbaappe aadhdhiyaagaa gidiyoogaa odiya miraafe tammanne heezzai ha maxaafan keehippe daro erettida kifile geetettidi qofettees.

1 Taani, Xoossaa sheniyan Yesuus Kiristtoosi kiittidoogaa gidanau xeesettida PHauloosinne, nu ishaa Sostteniisi,

2 Qoronttoosan de7iya Xoossaa woosa keettaassi, Yesuus Kiristtoosan geeyidaageetussi, etassinne nuussi Godaa gidiya nu Godaa Yesuus Kiristtoosa sunttaa ubba sohuwan xeesiya ubbatuura geeshsha gidanau xeesettidaageetussi ha dabddaabbiyaa xaafoos.

3 Xoossai, nu Aawainne nu Godai Yesuus Kiristtoosi inttessi aaro kehatettaanne sarotettaa immo.

Xoossaassi Galataa SHiishshiyoogaa

4 Xoossai Kiristtoosa Yesuusa baggaara inttessi immido aaro kehatettaa gishshau, taani ubba wode inttessi Xoossaa galatais.

5-6 Taani Kiristtoosassi markkattiyoogee inttenan minnido gishshau, intte ubbaban, haasaya ubban eratetta ubban, aani duretideta.

7 Hegaadan intte nu Godaa Yesuus Kiristtoosa yuussaa naagishin, ayyaana imuwaappe harai atto issoinne inttessi paccenna.

8 Qassi nu Godaa Yesuus Kiristtoosa gallassan intte boret-
tennaageeta gidanaadan, wurssettai gakkanaassi i inttena
minttana.
9 Ba Na7aa nu Godaa Yesuus Kiristtoosa issippetettaassi
inttena xeesida Xoossai ammanettidaagaa.

Ammaniya Asaa Giddon SHaahotettai Merettoppo

10 SHin ta ishatoo, issi wozanaaninne issi qofan issippe
gidanaappe attin, shaahotettai intte giddon de7enna mala,
intte ubbai issi haasayaa haasayanaadan, nu Godaa Yesuus
Kiristtoosa sunttan taani inttena woossais.
11 Aissi giikko, ta ishatoo, Qaloo7i so asai inttebaa, intte
giddon ooshshai de7iyoogaa, taassi yootidosona.
12 Taani giyoogee hagaa; intte huuphiyan huuphiyan,
“Taani PHauloosaagaa. Taani Aphiloosaagaa. Taani Keefaa-
gaa. Taani Kiristtoosaagaa” yaageeta.
13 Kiristtoosi shaahettideeyye? Intte gishshau,
masqqaliyaa bolli misimaariyan xishettidi kaqettidaagee
PHaulooseeyye? Woi intte PHauloosa sunttan
xammaqettidetiiyye?
14 Taani Qarisphphoosappenne Gaayoosappe attin, int-
teppe oonanne xammaqabeenna gishshau, Xoossaa galatais.
15 Hegaa gishshau, ooninne inttena ta sunttan xammaqet-
tideta gaanau danddayenna.
16 Qassi Isxxifaanoosa so asaakka taani xammaqaas. SHin
haraa gujjada xammaqidaakkonne hassayikke.
17 Aissi giikko, Kiristtoosi tana wonggeliyaa mishi-
raachchuwaa yootana mala kiittiisippe attin, xammaqana
mala kiittibeenna; qassi Kiristtoosi masqqaliyaa bolli
haiqqidoogee hada gidenna mala, taani asa aadhdhida
eratetta qaalan yootikke.

Kiristtoosi Xoossa Aadhdhida Eraanne Wolqqaa

18 Aissi giikko, Kiristtoosi masqqaliyaa bolli haiqqidoogaa
odiya qaalai xayiyaageetussi eeyyatetta. SHin nuussi at-
tiyaageetussi Xoossaa wolqqa.
19 Xoossaa maxaafai,
“Taani eranchchatu aadhdhida eratettaa
bashshana;
qassi akeekanchchatu akeekaakka xaissana”
yaagees.
20 Aadhdhida eranchchai awan de7ii? Higgiyaa tamaaris-
siyaagee awan de7ii? Woi ha sa7aabaa eranau waayet-
tiyaagee awan de7ii? Xoossai ha sa7aa aadhdhida eratettai
eeyyatetta gidiyoogaa bessiis!
21 Aissi giikko, asai ba huuphe aadhdhida eratettan bana
Xoossaa erenna mala, Xoossai ba aadhdhida eratettan

diggidi, nuuni yootiyo eeyya qaalan ammaniyaageeta
ashshanau qoppiis.
22 Aihudati malaataa oichchoosona. Qassi Giriike asati
aadhdhida eratettaa gita koshshaa koyoosona.
23 SHin nuuni masqqaliyaa bolli misimaariyan xishettidi
kaqettida Kiristtoosabaa yootoos. Hegee Aihudatussi xube;
qassi Aihuda gidennaageetussi eeyyatetta.
24 SHin Xoossai xeesidoogeetussi Aihudatussikka Giriike-
tussikka nuuni yootiyo Xoossaa wolqqainne a aadhdhida
eratettai Kiristtoosa.
25 Aissi giikko, Xoossaa eeyyatettai asa aadhdhida eratet-
taappe aadhdhees; qassi a laafatettaikka asa minotettaappe
minnees.
26 Simmi ta ishatoo, Xoossai inttena xeesiyo wode intte
ai mala asakko qoppite. Asa qofan intte giddon aadhdhida
eranchchati, wolqqaamatinne xoqqa sheeshshati daro gi-
dokkona.
27 SHin Xoossai aadhdhida eranchchata yeellayanau,
sa7an de7iya eeyyata dooriis; qassi minota yeellayanau,
sa7an de7iya laafata dooriis.
28 Xoossai ha sa7an gitabaa oottidi qoppiyoobaa xaissanau,
ha sa7aa shufurobaanne karidobaa hanibeennabaa dooriis.
29 Hegaa gishshau, ooninne Xoossaa sinttan ceeqqanau
bessenna.
30 SHin Xoossai inttessi Kiristtoos Yesuusa baggaara
de7uwaa immiis. I nuussi Kiristtoosa aadhdhida eratettaa,
xillotettaa, geeshshatettaanne qassi atotettaa immiis.
31 Hegaa gishshau, Xoossaa maxaafai,
“Ceeqqiya urai
ooninne Godan ceeqqo”
yaagees.

2

Kiristtoosi Kaqettidoogaa

1 Ta ishatoo, taani Xoossaa qaalaa inttessi yootanau int-
tekko yiido wode, xoqqa qaalaaninne aadhdhida eratettan
yootanau yabeikke.
2 Aissi giikko, taani inttenaara de7aidda, Yesuus Kiristtoos-
appenne qassi masqqaliyaa bolli misimaariyan xishettidi i
kaqettidoogaappenne attin, harabaa erennaadan, ta qofaa
qachchaas.
3 Taani daafuraaninne yashshan daro kokkorssan intte-
naara de7aas.
4 Taani tamaarissiyoogaanne yootiyoogaa Xoossaa
Ayyaanaaninne wolqqan qonccissaisippe attin, cimo
aadhdhida eratetta qaalaana gidenna.

5 Hegaa gishshau, intte ammanoi Xoossaa wolqqaanappe
attin, asa aadhdhida eratettan zemppibeenna.

Xoossaa Aadhdhida Eraa

6 Nuuni ayyaanan wozannaamidaageetu giddon aadhd-
hida eratettaa haasayoos. SHin hegeekka ha sa7aa aadhd-
hida eratettaa gidenna; woi ha sa7aa haariya xayiyaageetu
aadhdhida eratettaa gidenna.
7 SHin nuuni yootiyo aadhdhida eratettai, Xoossai kasetidi,
daro wodiyaappe kase nu bonchchuwaassi doorido asaappe
geemettida a xuura aadhdhida eratettaa.
8 Ha sa7aa haariyaageetuppe ooninne ha aadhdhida er-
atettaa eribeenna. Eti eridabaa gidiyaakko, bonchcho Godaa
masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi kaqqokkona.
9 SHin Xoossaa maxaafai,
“Ooninne aifiyan be7ibeennaagee,
haittankka siyibeennaagee,
qassi ooninne ba wozanan qoppibeennaagee
Xoossai bana siiqiyaageetussi giigissidoogaa”
giyoogaadan nuuni haasayoos.
10 Xoossai ba xuura yohuwaa ba Ayyaanan nuna erissiis; aissi
giikko, Geeshsha Ayyaanai Xoossaabaa harai atto geemettida
yohuwaara ubbaa qorees.
11 Aissi giikko, asan de7iya asa ayyaanappe attin, asabaa
eriyai oonee? Hegaadankka, qassi Xoossaabaa Xoossaa
Ayyaanaappe attin, ooninne erenna.
12 Nuuni Xoossai nuussi immidobaa ubbaa eranau i nu-
ussi yeddido Ayyaanaa ekkidoogaappe attin, sa7aa ayyaanaa
ekkibookko.
13 Nuuni ayyaanaa yohuwaa ayyaanaa yohuwaara likkis-
sidi, Ayyaanai nuna tamaarissido qaalan hagaa haasayeet-
teesippe attin, asa aadhdhida eratettai nuna tamaarissido
qaalan haasayokko.
14 SHin Geeshsha Ayyaanai bainna asi Xoossaa Ayyaanaa
yohuwaa ekkenna; aissi giikko, hegee ayyo eeyyatetta. Yohoi
Geeshsha Ayyaanan qorettiyo gishshau, i eranau dand-
dayenna.
15 SHin Geeshsha Ayyaanai de7iyo asi ubbabaa qorees; shin
a huuphen a ooninne qorenna.
16 Aissi giikko, Xoossaa maxaafai,
“Godaa wozanaa eriyai oonee?
A zoranau danddayiyai oonee?”
yaagees. SHin nuussi Kiristtoosa wozanai de7ees.

3

Xoossaa Ashkkaratu Oosuwaa

1 Ta ishatoo, taani Ayyaanai de7iyo asaassi haasayiy-
oogaadan, inttessi haasayanau danddayabeikke. SHin ha
sa7aa asaassi haasayiyoogaadaaninne ammanuwan Kirist-
toosan de7iya guutta naatussi haasayiyoogaadan haasayaas.
2 Intte biron mino qumaa maanau danddayiichchibeenna
gishshau, taani inttena maattaa paahaas; harai atto,
ha77ikka danddayibeekketa.
3 Aissi giikko, intte ha77inne ha sa7aa asaadan de7eeta.
Intte ha sa7aa asa gidiyoogaa intte giddon de7iya
qanaateenne palamai erissennee? Qassi ha sa7aa asadan
simerettekketiiyye?
4 Aissi giikko, intteppe issoi, “Taani PHauloosaagaa” giikko,
harai qassi, “Taani Aphiloosaagaa” giikko, ha sa7aa asa mala
gidekketii?
5 Yaatin, Aphiloosi oonee? PHauloosi oonee? Nuuni int-
tena ammanissida Xoossaa ashkkarata. Xoossai nuussi hu-
uphiyan huuphiyan immido oosuwaa ootteettees.
6 Taani puutiyaa tokkaas; Aphiloosi haattaa ushshiis; shin
Xoossai puutiyaa dichchees.
7 Hegaa gishshau, dichchiyaagee Xoossaa gidaappe attin,
tokkiyaageekka haattaa ushshiyaageekka aibanne gidenna.
8 Tokkiyaageenne haattaa ushshiyaagee issi mala; shin
Xoossai huuphiyan huuphiyan a daafuraa keenaa ayyo woi-
tana.
9 Nuuni Xoossaassi issippe oottiya a oosanchchata gidiyo
gishshau, intte a shooqa.
Qassikka intte Xoossaa keetta.
10 Xoossai taassi immido aaro kehatettan daro eranchcha
anaaxedan, keettaa baasuwaa baasaas. Hara urai a bolli ke-
exxees. SHin a bolli keexxiya ooninne waatidi keexxiyaakko,
ba huuphiyau naagetto.
11 Aissi giikko, Xoossai Yesuus Kiristtoosa xalaalaa baaso
oottidi wottiis. Appe hara baasuwaa baasanau ooninne
danddayenna.
12 SHin ha baasuwaa bolli ooninne worqqan gidin, biran
gidin, al77o shuchchan gidin, mittan gidin, gattan woi maqan
keexxikko,
13 asa ubbaa oosoi qoncciyaa kiyana. Aissi giikko, taman
qonccana gishshau, he gallassai asa ubbaa oosuwaa bessana.
Asai ubbai ba oosuwaa waatidi oottidaakkonne tamai paac-
cana.
14 Ooninne baasuwaa bolli keexxido oosoi minnidi attikko,
i woituwaa ekkana.
15 O oosoinne xuugettikko, he aawi qohettana. I ba hu-
uphen attana; shin tamaa giddoppe kessi ekkidaadan attana.
16 Intte Xoossaa beeta maqidase gidiyoogaanne Xoossaa
Ayyaanai inttenan de7iyoogaa erekketii?

17 Ooninne Xoossaa beeta maqidasiyaa bashshikko, Xoossaikka a bashshana. Aissi giikko, Xoossaa beeta maqidasee geeshsha; he beeta maqidaseekka inttena.
18 Ooninne ba huuphiyaa cimmoppo. Intteppe ooninne bana ha sa7an aadhdhida eranchcha yaagidi qoppikko, aadhdhida eranchcha gidanau, eeyya gido.
19 Aissi giikko, ha sa7aa aadhdhida eratettai Xoossaa sinttan eeyyatetta. Xoossaa maxaafai,
“Xoossai aadhdhida eranchchata
eta geniyan oiqqees”
yaagees.
20 Qassi,
“Aadhdhida eranchchatu qofaikka
go77i bainnaagaa gidiyoogaa Godai erees”
yaagees.
21 Hegaa gishshau, ooninne asan ceeqqoppo. Aissi giikko, ubbabaikka intteegaa.
22 PHauloosikka, Aphiloosikka, Keefikka, ha sa7aikka, de7oikka, haiqoikka, ha77i de7iyaageekka, sinttappe yaanaageekka, ubbaikka intteegaa.
23 Intte Kiristtoosaageeta; Kiristtoosikka Xoossaagaa.

4

Kiristtoosa Ashkkarata
1 Asai nuna Kiristtoosa ashkkaratudaaninne Xoossaa Xuuraa naagiya sunttatudan qoppo.
2 Yaatidi he sunttati bantta Godaassi ammanettidaageeta gididi, beettanau koshshees.
3 SHin intte woi harai tana pirddikko, ainne gidenna. Harai atto, taanikka ta huuphiyaa bolli pirddikke.
4 Aissi giikko, taani ta huuphiyan ainnekka eriyoobi baawa; shin tana hegee xillissenna. Tana pirddiyaagee Godaa.
5 Hegaa gishshau, Godai xuman genttidobaa poo7uwaa kessiyaagee, wozanaa qofaa qonccissiyaagee yaana wodee gakkanaassi o bollinne oonanne pirddoppite. He wode, asai ubbai huuphiyan huuphiyan Xoossaappe galataa ekkana.
6 Ta ishatoo, intteppe ooninne issuwaa sabbidi, issuwaa borenna mala, “Xoossaa maxaafan xaafettidaagaa bonchcha” yaagiyaagaa intte nunan tamaarana mala, intte gishshau, tabaanne Aphiloosabaa leemisodan yootaas.
7 Aissi giikko, haratuppe nena oonee xoqqissidai? Neeni Xoossaappe ekkabeennabai neessi aibee de7iyai? Yaatin, neeni ekkidabaa gidikko, aissi ekkabeennabaadan ceeqettai?
8 Ha77i intte kalliichchideta. Ha77i duretiichchideta. Nuuni bainnan intterkka kawotideta. Nuunikka inttenaara kawotanaadan, intte kawotidaakko lo77o shin.

9 Aissi giikko, taassi misatiyoogaadan, nuuni ha sa7aassi,
kiitanchchatussinne asaassi kaa7iyoobaa gidido gishshau,
Xoossai nuna Yesuusi kiittidoogeeta haiquwaassi pirddettida
asatudan, ubbaappe wurssetta oottiis.
10 Nuuni Kiristtoosa gishshau eeyya, shin intte Kiristtoosan
aadhdhida eranchcha. Nuuni laafa, shin intte mino. Intte
bonchchettidaageeta, shin nuuni tooshettidaageeta.
11 Ha wodee gakkanaassi, nuuni namisettoos; saamettoos.
Kallottoos; deshettoos. Qassi de7iyo sohuwaa xayidi yuuy-
oos.
12 Nuuni nu kushiyan oottidi daafuroos. Nuna asi cayiyo
wode, anjjoos. Nuna yedetti yuuyiyo wodekka danddayoos.
13 Nu bolli iitabaa haasayiyo wode, nuuni lo77o qaalaa
zaaroos. Nuuni hanno gakkanaassikka, ha sa7aa pitonne
ubbabaa buura gidida.
14 Taani ta siiqiyo naatudan, inttena seeranau hagaa
xaafaisippe attin, yeellayanau xaafikke.
15 Aissi giikko, Kiristtoosan inttena dichchiya tammu sha7u
asai inttessi de7ikkokka, inttessi issi aawaappe hari baawa.
Aissi giikko, taani wonggeliyaa inttessi ehiidoogan, Kiristtoos
Yesuusan inttessi aawa gidaas.
16 Simmi tanadan hanite yaagada inttena woossais.
17 Hegaa gishshau, Godan ammanettida ta siiqiyo ta na7aa
Ximootiyoosa inttekko kiittaas. I ubba sohuwan de7iya
woosa keetta ubban taani tamaarissiyo Kiristtoos Yesuusan
de7iya ta ogiyaa inttena hassayissana.
18 Taani inttena be7anau inttekko yeennabaa misatin,
otorettiya issi issi asati de7oosona.
19 SHin Godai giikko, taani inttekko eesuwan baana; baada
he otoranchcha asatussi haasayaa gidennan, eta wolqqaa
erana.
20 Aissi giikko, Xoossaa kawotettai wolqqaanappe attin,
haasayaana gidenna.
21 Taani inttekko xam77aara yooyye woikko
siiquwaaranne ashkke ayyaanaara yoo? Augaa dooreetii?

5

Ammaniya Asaa Giddon Oosettida Pokkobaa

1 Intte giddon shaaramuxai de7iyoogee tumu zigirettees;
hegaa mala shaaramuxai harai atto, Xoossaa ammanenna
asaa giddooninne baawa. Aissi giikko, ba aawaa machchiyo
aissida asi de7ees.
2 Inttekka otorettideta. Hegaappe intte azzananau bessen-
nee? Hegaa mala borssuwaa oottida bitanee intte shi-
iquwaappe kichchanau bessees.

3-4 Ai gidinkka taani ta asatettan inttenaara de7ennabaa
gidikkonne, ayyaanan inttenaara de7ais. Ha77i inttenaara
de7iyaabaadan hanada, hegaa mala oosuwaa oottida bi-
taniyaa bolli nu Godaa Yesuus Kiristtoosa sunttan pird-
darggaas. Inttenne ta ayyaanai nu Godaa Yesuus Kiristtoosa
wolqqaara issippe shiiqidi,
5 he bitaniyaa ayyaanai Godaa Yesuusa gallassan attana
mala, a bollaa bashshanau Seexaanaassi intte immanaadan,
taani pirddaas.
6 Intte ceeqoi lo77o gidenna. Guutta irshshoi munaqa
ubbaa denttiyoogaa erekketiiyye?
7 Intte ooratta gidana mala, nagaraa irshshoi caalidaagaa
kessite. Intte irshshoi bainna munaqa mala. Aissi giikko,
nuuni Paasikaa gallassaa bonchchiyo dorssai, Kiristtoosi
yarshshettiis.
8 Hegaa gishshau, nuuni Oittaa Baalaa suuretettaaninne tu-
matettan bonchchanaappe attin, caala irshshuwan, iitatettaa
irshshuwaaninne geellatettaa irshshuwan bonchchokko.
9 SHaaramuxana qaaqqatiyaageetuura intte issippe gait-
tenna mala, inttessi dabddaabbiyaa xaafaas.
10 Taani giyoogee ha sa7an de7iya shaaramuxana
qaaqqatiyaageetanne woi miishsha amottiyaageeta,
bonqqiyaageetanne woi eeqassi goinniyaageeta ubbaakka
gidenna. Hegaa gidikko, sa7aappe intte kichchanau bessees.
11 SHin ishantta ha77i geetettiyaageetuppe issoinne
shaaramuxana qaaqqatiyaagaa woi miishshaa amottiyaagaa
woi eeqassi goinniyaagaa woi cayiyaagaa woi
mattottiyaagaa woi bonqqiyaagaa gidikko, intte aara issippe
gaittenna mala, taani inttessi xaafaas. Hegaa malaara harai
atto, qumaakka mooppite.
12 Aissi giikko, woosa keettappe kareera de7iyaageetu bolli
pirddanau tana aibee gattiyai? Intte giddon woosa keettan
de7iyaageetu bolli intte pirddekketiiyye?
13 SHin kareera de7iyaageetu bolli Xoossai pirddana. He
iitabaa oottiya uraa intte giddoppe kessirggite.

6

*Ammaniya Asaa Giddon De7iya Ooshshaa Waatidi Xais-
sanau Bessii?*

1 Intteppe issi uraassi ba ishaara mootoi de7iyaabaa
gidikko, geeshshatu bolli pirddettanaagaa aggi bayidi, am-
manennaageetu bolli pirddettanau waani xalidi bii?
2 Geeshshati sa7aa pirddanaagaa erekketii? Yaatin, sa7aa
intte pirddanaageeta gidikko, ubbabaappe guuxxiyaabaa
pirddanau danddayekketii?

3 Ha de7uwaabai atto shin, ammaniyaageeti kiitanchchatu
bolli pirddanaagaakka erekketii?
4 Yaatin, inttena ha de7uwaabaassi pirdda keetta
koshshikko, woosa keettan asi karido asatun pirddissanau
efeetii?
5 Taani inttena yeellayanau hagaa gais; hegee hegaa malee?
Intte giddon ishantta sigettanau danddayiya aadhdhida er-
anchcha asi issoinne baawee?
6 SHin issi ishai hinkko ishaa pirdda keettan mootidi, he
yohuwaa ammanenna asan pirddissii?
7 Simmi issoi issuwaa mootiyoogee intte giddon de7ikko,
hegee intte kunddidoogaa bessees. Hegaappe intte naaqet-
tiyoogeenne cimettiyoogee kehennee?
8 SHin intte intte huuphen issoi issuwaa harai atto, intte
ishanttakka naaqqeetanne cimmeeta.
9 Woi makkalanchchati Xoossaa kawotettaa laattennaa-
gaa erekketii? Baloppite. SHaaramuxana qaaqqatiyaageeti
woi eeqassi goinniyaageeti woi shaaramuxiyaageeti woi at-
tumaasa gidiiddi, attumaasaara shaaramuxiyaageeti,
10 woi kaisoti woi miishshaa amottiyaageeti woi mattot-
tiyaageeti woi cayiyaageeti woi bonqqiyaageeti Xoossaa ka-
wotettaa laattokkona.
11 Intteppekka issi issi asai hegeetu mala. SHin Godaa
Yesuus Kiristtoosa sunttaaninne nu Xoossaa Ayyaanan intte
meecettidetanne geeyideta; qassi xillideta.

Intte Bollaa Xoossaa Bonchchuwaassi Peeshshite

12 Taani koyidobaa ubbaa oottanau danddayais. SHin ub-
baikka tana maaddenna. Taani koyidobaa ubbaa oottanau
danddayais. SHin aibikka tana haarenna.
13 Qumi ulossa; uloikka qumassa. SHin Xoossai uluwaakka
qumaakka xaissana. Asa bollai Godaassappe attin, shaara-
muxassa gidenna. Godaikka asa bollaassa.
14 Xoossai Godaa haiquwaappe denttiis; qassi nunakka
haiquwaappe ba wolqqan denttana.
15 Intte bollai Kiristtoosa bollaappe shaahettidaagaa gidiy-
oogaa intte erekketii? Yaatin, taani Kiristtoosa bollaappe
shaahettidaagaa efaada, shaaramuxa bolla oottoo? Ha-
nenna!
16 Woi shaaramuxaara gaittiya urai issi bollaa gidiyoogaa
erekketii? Aissi giikko, Xoossaa maxaafai, “Eti naa77ai issi
asa gidana” yaagees.
17 SHin Godaara gaittiya urai ayyaanan aara issuwaa
gidees.
18 SHaaramuxappe baqatite. Issi urai oottiyo hara nagara
ubbai a bollaappe kareera de7ees; shin shaaramuxiyaagee
ba bolli nagaraa oottees.

19 Woi intte bollai Xoossai inttessi immido inttenan de7iya
Geeshsha Ayyaanaa beeta maqidase gidiyoogaa erekketii?
Qassi intte intte huuphessa gidekketa.
20 Aissi giikko, Xoossai inttena waagan shammiis. Hegaa
gishshau, intte bollan a bonchchite.

7

Geluwaa Ekuwaabaa Oichchido Oishaanne Zaarido Zaaruwaa

1 Intte taassi xaafido yohuwaassi asi maccaariira gaitten-
naagee lo77o.
2 SHin shaaramuxa gaaso gishshau, attumaasaassi hu-
uphiyan huuphiyan machchiyaa de7u. Qassi maccaasaas-
sikka huuphiyan huuphiyan azinai de7o.
3 Azinai ba machcheessi bessiyaabaa ootto; qassi
hegaadan, machchiyaakka ba azinaassi bessiyaabaa oottu.
4 Machchiyaa ba bollaassi goda gidukku; shin i azinai goda.
Hegaadankka, qassi azinai ba bollaassi goda gidenna; shin a
machchiyaa goda.
5 Intte intte huuphen Xoossaa woosan genccanau ha77issi
zoretan teqettanaappe attin, issoi issuwaa diggoppite. Intte
inttena naagenna gishshau, Seexaanai inttena paaccen-
naadan, azinadaaninne machchidan de7ite.
6 SHin taani inttena hegaa intte shenedan hanite gaisippe
attin, azazikke.
7 Taani asai ubbai tanadan haniyaakko dosais. SHin Xoos-
sai asau huuphiyan huuphiyan dumma dumma imuwaa
immi wottiis; issuwaassi hagaadan, qassi hinkkuwaassi
hegaadan immi wottiis.
8 Hegaa gishshau, taani machchiyo ekkibeennaageetinne
am77eti tanadan coo de7iyaakko, etassi lo77o gais.
9 SHin amuwan xuugettiyoogaappe ekkiyoogeenne geliy-
oogee lo77o gidiyo gishshau, eti banttana naaganau dand-
dayana xayikko, ekkonanne gelona.
10-11 Machchiyaa ba azinaappe shaahettuppu. SHin shaa-
hettikkonne gelennan de7u; woi ba azinaara sigettu. Azi-
naikka ba machchiyo yeddoppo yaagada, ekkidaageetanne
gelidaageeta azazais. SHin hagaa azaziyaagee Godaa gidiy-
oogaappe attin, tana gidikke.
12 Taani harata hagaadan gais; Godaa gidenna. Amma-
nenna machchiyaa de7iyo ammaniya asi ooninne de7ikko, a
machchiyaa aara issippe de7iyoogaa i dosikko, o yeddoppo.
13 Qassi ammanenna azinai de7iyo ammaniya machchiyaa
de7ikko, i azinai iira issippe de7iyoogaa a dosikko, appe
shaahettuppu.

14 Aissi giikko, ammanenna azinai ba ammaniya
machcheera de7idi geeyiis. Qassi ammanenna machchiyaa
ba ammaniya azinaara de7ada geeyaasu. Hegee bainnaakko,
intte naati tuna; shin ha77i eti geeshsha.
15 SHin ammanennaagee ammaniyaagaappe shaahettana
koyikko shaahetto. Ammaniya machchiyo gidin, woi azinaa
gidin, hagaa mala yohuwan qashettokkona. Aissi giikko,
Xoossai nuna sarotettan de7anau xeesiis.
16 Ammaniya maccaasee, neeni ne azinaa
ashshanaakkonne ai erai? Woi ammaniya azinau; neeni
ne machchiyo ashshanaakkonne ai erai?

Xoossai Inttena Koiro Xeesiyo Wode Intte De7iyo Hanotan De7ite

17 Gidikkonne, asi huuphiyan huuphiyan Godai ayyo immi-
doogaadaaninne qassi Xoossai bana xeesidoogaadan de7o.
Hegee woosa keetta ubban taani tamaarissido higgiyaa.
18 Ooninne qaxxaretti uttidi, Xoossaa ammanidobaa
gidikko, ba qaxxaraa malaataa diggoppo. Qassi ooninne
qaxxarettennan de7iiddi, Xoossaa ammanidobaa gidikko
qaxxarettoppo.
19 Aissi giikko, Xoossaa azazuwaa naaganaappe attin,
qaxxarettin qaxxarettana xayin allaallee baawa.
20 Asi huuphiyan huuphiyan Xoossai bana xeesiyo wode
de7iyoogaadan de7o.
21 Xoossai nena xeesiyo wode neeni aillee? Aikko baawa;
shin neeni ailletettaappe kiyanau danddayikko kiya.
22 Aissi giikko, aille gidi uttida asa Godai xeesikko, i Godai
ailletettaappe kessido asa. Hegaadankka, aille gidenna asa
Kiristtoosi xeesikko, i Kiristtoosa aille.
23 Xoossai inttena waagan shammiis. Asa aille gidoppite.
24 Ta ishatoo, asi huuphiyan huuphiyan Xoossai a xeesiyo
wode de7iyo de7uwaadan, Xoossaara de7o.

Geli Ekkibeenna Asatubaanne Am77etubaa Oichchido Oishaa

25 Geela7otussi Godai tana azazidobai baawa. SHin taani
Godaassi ammanettidaagaa gidido mala, appe maarotettaa
ekkidoogaadan, inttena zorais.
26 Simmi ha77i metuwaassi taayyo hagee lo77o milatees;
asi hagaadan hanidi de7ikko lo77o.
27 Neeni machchiyo ekkarggidobaa gidikko, o yeddanau
koyoppa. Machchiyo ekkarggabeennabaa gidikko, ekkanau
koyoppa.
28 SHin neeni machchiyo ekkikko, nagara oottabaakka.
Geela7iyaakka azinaa gelikko, nagara oottabeikku. SHin
hegaadan oottiyaageeti bantta bolli waayiyaa ehaana. Qassi
taani inttena hegaappe ashshanau koyais.

29 SHin ta ishatoo, taani giyoogee hagaa; wodee wuriis. Ha-
gaappe sinttan machchida asati, machchibeenna asatudan
hanona.
30 Yeekkiyaageeti yeekkennabaadan, ufaittiyaageeti ufait-
tennabaadan, shammiyaageetikka shammidikka aibinne
bainnabaadan,
31 ha sa7aa mehiyan maadettiyaageeti muleera maadet-
tennabaadan hanona. Aissi giikko, ha sa7aa merai attiyaa-
gaa.
32 Intte hirggennan de7anaagaa taani dosais.
Machchibeennaagee Godaa ufaissanau koyiyo gishshau,
a oosuwaabaa qoppees.
33 SHin machchidaagee ba machchiyo ufaissanau koyiyo
gishshau, sa7aabaa qoppees.
34 A qofai shaahettiis. Azina gelabeenna geela7iyaa ba
ashuwaaninne ba shemppuwan geeyanau koyiyo gishshau,
Godaa oosuwaabaa qoppausu. SHin azinaa gelidaara ba
azinaa ufaissanau koyiyo gishshau, sa7aabaa qoppausu.
35 Taani hagaa inttena maaddana mala gaada gaisippe
attin, inttena xubbanaayyo giikke. SHin intte wogabaanne
maarabaa oottidi, Godaa oosuwan minnana mala koyais.
36 Ooninne ba giigissido geela7iyo ekkiyo wodee gakkin,
bana naaganau ayyo danddayettana xayikko, ba koyidoogaa
ootto. I o ekkikko, hegan nagari baawa.
37 SHin asi ba wozanan minnikko, aikko baawa. Qassi
bana naagidi, ba giigissido geela7iyo ekkennan agganaagaa,
ooninne wolqqanttennan ba wozanan qofaa qachchidabaa
gidikko loittiis.
38 Hegaa gishshau, geela7iyo ekkiya urai loittiis; qassi
ekkennaagee ubba daro loittiis.
39 Gelida maccaasiyaa ba azinai de7ido keenan aani
qashettidaaro. SHin i haiqqikko, Godaa ammaniya asaa
wogan geliyoogaa gidoppe attin, ba dosido azinaa gelana
danddayausu.
40 Ta qofa gidikko, gelennan de7iyaakko, a ufaittana. Qassi
tanan Xoossaa Ayyaanai de7iyoobaa taayyo milatees.

8

Eeqaassi Yarshshido Ashuwaabaa

1 Eeqassi yarshshido qumaabaa gidikko, nuuni ubbaikka
eriyoogaa eroos. Eratettai otorssees; shin siiqoi dichchees.
2 Ooninne baayyo aibakko eriyaabaa milatikko, i biron
eranau bessiyoogaa eriichchibeenna.
3 SHin ooninne Xoossaa siiqikko, Xoossai a erees.

4 Hegaa gishshau, eeqassi yarshshido qumaa meettaabaa
gidikko, eeqa ubbai sa7an aibanne gidennaagaanne, issi
Xoossaappe attin, hara Xoossi bainnaagaa nuuni eroos.
5 Aissi giikko, daro xoossatinne daro godati de7oosona.
SHin harai atto, saluwan gidin sa7an gidin, xoossata giy-
oogeeti de7ikkokka,
6 ubbabaa medhdhidaagee nuuni ayyo de7iyoogee, issi
Xoossai, Aawai, nuussi de7ees. Qassi ubbabai aani meretti-
doogeenne nuuni aani de7iyoogee issi Godai, Yesuus Kirist-
toosikka nuussi de7ees.
7 SHin ha eratettai asa ubbau de7enna. Issi issi asati
eeqaara meezetido gishshau, ha77i gakkanaassikka, “Eeqau
yarshshido qumaa” yaagiiddi moosona. Qassi eta zoriya
wozanai shugo gididoogan, etau eti ha quman tunidabaa
milatees.
8 SHin qumai nuna Xoossaara dabboyenna. Nuuni maana
xayikkonne nuussi aibinne paccenna; miikkonne nuussi aib-
inne wodhdhenna.
9 SHin hagee intte intte shenedan haniyoogee shugo am-
manuwaara de7iyaageeta nagaran ooggenna mala naaget-
tite.
10 Aissi giikko, neeni eranchchai eeqau yarshshido qumaa
maanau eeqa keettan uttidaashin, shugo ammanuwaara
de7iya issi asi nena be7ikko, eeqassi yarshshido qumaa i
maanau a zoriya wozanai a minttettenneeyye?
11 Yaanikko ha shugo ammanuwaara de7iya ne ishai,
Kiristtoosi a gishshau haiqqidoogee, ne eratettan bayees.
12 Hegaadankka, intte intte ishantta naaqqiyoogaaninne
eta zoriya shugo wozanaa masunxxissiyoogan Kiristtoosa
naaqqeeta.
13 Hegaa gishshau, qumai ta ishaa xubbanabaa gidikko, a
xubbenna mala, haranttuwaa mulekka asho miikke.

9

Yesuusi Kiittidoogeetussi De7iya Maataanne Eti Wolqqan Oottanau Bessiyaabata

1 Taani ailletetti bainna asa gidikkinaa? Yesuusi ki-
ittidoogaa gidikkinaayye? Nu Godaa Yesuus Kiristtoosa
be7abeikkinaayye? Intte taani Godaassi oottido ta oosuwaa
xeera gidekketiiyye?
2 Taani haratuyyo Yesuusi kiittidoogaa gidana xayikkokka,
intteyyo Yesuusi kiittidoogaa gidiyoogee erettidaagaa; aissi
giikko, taani Godan Yesuusi kiittidoogaa gidiyoogau intte
markka.
3 Tana boriyaageetussi taani immiyo zaaroi hagaa.
4 Maanaunne uyanau nuussi maati baawee?

5 Yesuusi kiittido haratudaaninne Godaa ishanttudan,
qassi PHeexiroosadan, ammaniya machcheera
manddaranau nuussi maati baawee?
6 Woi ooso oottennan agganau maati bainnaageeti ta
xalaaleenne Barnnaabaasa xalaalee?
7 Ba huuphe miishshaa miidi, wotaaddaratetta oottiyai
oonee? Woikko woine tura tokkidi, a aife meennaagee
oonee? Woikko dorssa wude heemmiiddi, he dorssaa
wudiyaappe maatta uyennai oonee?
8 Taani hagaa asa qofa xalaalan giyaanaa? Woikko higgee
qassi hagaa geennee?
9 Aissi giikko, Muuse Higgiyan, “Audiyan kattaa yedhdhiya
booraa doonaa qachchoppa” geetettidi xaafettiis. Xoossai
booratubaa qoppidee?
10 Woikko i hegaa giyoogee muleera nu gishshaassa gi-
dennee? Tumakka nu gishshassi xaafettiis; goyiya bi-
taneekka kattaa qoxxiya bitaneekka, “Tana gakkiyaagaa
ekkana” yaagiiddi oottanau bessees.
11 Nuuni intte giddon ayyaana yohuwaa zeridaageeta
gidiiddi, nu bollaassi maado gidiyaabaa intteppe cakkikko
gitabee?
12 Harati hegaa intteppe ekkanau etau maati de7ikko, nu-
uyyo etaagaappe aadhdhiya maati baawee?
SHin nuuni Kiristtoosa wonggeliyaa ogiyaassi xube gi-
dennaadan, ubbabaa gencciyoogaappe attin, he maatan
go7ettibookko.
13 Beeta Maqidasiyan oottiya asati bantta qumaa
Beeta Maqidasiyaappe ekkiyoogaa erekketii? Qassi
yarshshiyoosan oottiyaageetikka yarshshuwaappe
ekkiyoogaa erekketii?
14 Hegaadankka, qassi wonggeliyaa mishiraachchuwaa
yootiyaageeti bantta qumaa wonggeliyaappe ekkanaadan,
Godai azaziis.
15 SHin taani ha maata ubban ainne go7ettabeikke. Taani
hagaa xaafidoogee hegaa mala maatai taassi de7anau
bessees yaagiyoogaassa gidenna. Aissi giikko, ta ceequwaa
ooninne hada oottiyoogaappe haiqqiyoogee taassi keha.
16 Wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootanau taani
azazetta uttido gishshau, taani a yootikkokka taassi
ceeqettiyoobi baawa. Wonggeliyaa mishiraachchuwaa
yootennan aggikko, taassi aayye7ana.
17 Aissi giikko, taani hagaa dosada oottikko, taassi woitoi
de7ees. SHin taani dosennan ixxikkokka, wonggeliyaa
gishshayyo hadaraa Xoossai taassi immiis.
18 Yaatin, ta woitoi aibee? Wonggeliyaa mishiraachchuwaa
yootaidda, taassi wonggeliyan de7iya kumetta maatan

go7ettennan, wonggeliyaa mishiraachchuwaa coo yootiyoogaa.

19 Taani ai asassinne aille gidennan aggikkokka, darota zaaranau tana ubbaassi aille kessaas.

20 Taani Aihudata zaaranau etaara eta gidada de7aas. Ta huuphen higgiyaappe garssaara de7ikke. SHin higgiyaappe garssaara de7iyaageeta zaaranau higgiyaappe garssaara de7iya asa mala gidaas.

21 Taani higgee bainna asatuura de7aidda, higgee bainna asadan hanaas. Xoossaa higgee xayiina gidenna. SHin higgee bainnaageeta zaaranau, Kiristtoosa higgiyaappe garssaara de7aas.

22 Taani ammanuwan shuggiyaageeta zaaranau, shugotu mala gidaas. Taani ai ogiyaaninne amarida asata ashshanau, ubba asatuura ubbaban eta mala gidaas.

23 Taani wonggeliyaa anjjuwaa shaakkanau, wonggeliyaa gishshau, ubbabaa oottais.

24 Wottaa naasiyan woxxiya ubbai woxxees. SHin issuwaa xalaalai woituwaa ekkiyoogaa erekketiiyye? Hegaadan inttekka woituwaa ekkanau woxxite.

25 Baaxetiya asai ubbai ubbaban bana naagees. Asai hegaa oottiyoogee huuphiyan wottiyo xayiya akiliiliyaa demmanaassa. SHin nuuni oottiyoogee huuphiyan wottiyo xayenna akiliiliyaa demmanaassa.

26 Hegaa gishshau, taani qofi bainnan woxxiyaabaadan woxxikke. Carkko yimppiya asadankka yimppikke.

27 SHin taani haratussi yootidoogaappe guyyiyan, ta huuphen olettidaagaa gidenna mala, ta bollaa yimppada haarissais.

10

“Hageetudan Hanoppite” Giyo Leemisota

1 Hegaa bollan ta ishatoo, taani intte hagaa erana mala koyais. Nu aawati ubbai shaaraappe garssaara de7idosona; ubbaikka abbaa giddoora pinnidosona.

2 Eti ubbai Muusa kaalliyaageeta gidanau, shaaraaninne abban xammaqettidosona.

3 Eti ubbai he issi ayyaana qumaa miidosona.

4 Qassi ubbaikka he issi ayyaana ushshaa uyidosona. Aissi giikko, eti banttana kaalliya ayyaana shuchchaappe uyidosona; he shuchchai Kiristtoosa.

5 SHin Xoossai etappe dariya baggatun ufaittibeenna gishshau, eta ahai bazzon laalettiis.

6 Eti iitabaa amottidoogaadan, nuunikka qassi iitabaa amottennaadan, hegee ubbai nuussi leemiso gidiis.

7 Xoossaa maxaafai, “Asai maanaunne uyanau uttiis; qassi
duranau denddi eqqiis” yaagiyoogaadan, qassi etappe is-
sooti issooti eeqassi goinnidoogaadan, intte goinniyaageeta
gidoppite.
8 Etappe issooti issooti shaaramuxidoogaadan, nuuni
shaaramuxanau bessenna. Hegaa gaasuwan etappe issi
gallassi laatamanne heezzu sha7ai haiqqiis.
9 Etappe issooti issooti Godaa paaccidi, shooshshan duketti
xayidoogaadan, nuuni Godaa paaccanau bessenna.
10 Etappe issooti issooti zuuzummin, haiqo kiitanchchai eta
xaissidoogaadan zuuzummoppite.
11 Hagee ubbai haratuyyo leemiso gidanau eta bolli gakkiis.
Qassi nuna wodiyaa wurssettai gakkana matidoogeeta seer-
anau xaafettiis.
12 Hegaa gishshau, bau eqqidobaa milatiyo urai ooninne
kunddennaadan, bana naago.
13 Inttena gakkiya paacee, asa ubbaa gakkiya paace
malappe attin, ainne dummatenna. Intte wolqqai
danddayiyoogaappe aadhdhiya paaciyan intte paacettanau
koyenna Xoossai ammanettidaagaa. SHin inttena paacee
gakkiyo wode, he paaciyaa i inttena danddayissana. Qassi he
paaciyaappe intte kessi ekkiyo ogiyaakka immana.
14 Hegaa gishshau, ta siiqotoo, eeqassi goinniyoogaappe
baqatite.
15 Intte wozannaama asa gididoogaadan, taani intteyyo
odais. Taani giyoogaa intte pirddite.
16 Nuuni Xoossaa galatiyo anjjuwaa burccukkoi Kiristtoosa
suuttaara walahai de7iyoogaa gidenneeyye? Qassi nuuni
menttiyo oittai Kiristtoosa ashuwaara walahai de7iyoogaa
gidenneeyye?
17 Issi oittai de7iyo gishshau, nuuni daro gidikkokka, issi
bolla. Aissi giikko, nuuni ubbaikka he issi oittaa shaakkeet-
tees.
18 Israa7eela asaa xeellite. Yarshshuwaa miyaageeti
yarshshiyoosan maabaran de7iyaageeta gidokkonaayye?
19 Simmi taani woigiyaanaa? Eeqassi yarshshettida qumai
pattennabeeyye woi eeqi pattennabee?
20 Gidenna; shin taani giyoogee Xoossaa ammanenna
asati xalahetussi yarshshiyoogaappe attin, Xoossaassi
yarshshokkona. Xalahetuura intte issippe zuppetana mala,
taani koyikke.
21 Godaa burccukkuwaaninne qassi xalahetu
burccukkuwan uyanau intte danddayekketa. Godaa
masoofiyaaninne qassi xalahetu masoofiyan maanaukka
danddayekketa.

22 Woikko nuuni Godaa qanaatissanau koyiyoo? Nuuni appe minniyoonii?
23 Ubbabaa oottanau tana diggiyaabi baawa; shin ubbabai go77enna. Ubbabaa oottanau diggiyaabi baawa; shin ubbabai maaddenna.
24 Ooninne hara asa go77iyaabaa qoppoppe attin, harai atto issoinne bana go77iyaabaa qoppoppo.
25 Giyan axaare taran baizettiyaabaa aibanne zoriya wozanaa gishshau, ainne oichchennan miite.
26 Aissi giikko, sa7ainne sa7an de7iyaabai ubbai Godaabaa.
27 Issi ammanenna asi inttena imattanau xeesin baanau koyikko, zoriya wozanaa gishshau, ainne oichchennan intte sintti i aattiyoobaa ubbaa miite.
28 SHin issi urai intteyyo, “Hagee eeqassi yarshshidoogaa” giikko, he intteyyo odida bitaniyaa gishshaunne qassi zoriya wozanaa gishshau, he qumaa mooppite.
29 Taani giyoogee nena ne huuphen zoriya wozanaa gishshaassa gidenna; shin hinkko bitaniyaa zoriya wozanaa gishshaassa.
Taani ta koyidoogaa hananau danddayiyo ta hanotettaa hara asa zoriya wozanai aissi pirddii?
30 Taani Xoossaa galatada qumaa miikko, taani Xoossaa galatada miido qumaassi aissi borettiyaanaa?
31 Simmi intte ai miikkonne, woi ai uyikkonne, woi intte ai oottikkonne, ubbabaa Xoossaa bonchchuwaassi oottite.
32 Intte Aihuda asatussi woi Giriike asatussi woikko Xoossaa woosa keettaassi xube gidoppite.
33 Taani qassi daroti attana mala, eta ubbaa go77aappe attin, ta huuphe go77aa koyennan, asa ubbaa ubbaban ufaissiyoogaadan, inttekka oottite.

11

1 Taani Kiristtoosadan haniyoogaadan, inttekka tanadan hanite.

Asai Issippe Woossiyo Wode De7anau Bessiya Wogaa

2 Ta ishatoo, intte ubbaban tana hassayiyo gishshaunne, wogaa taani intteyyo immidoogaadan, intte minttidi naagiyo gishshau, inttena galatais.
3 SHin Kiristtoosi attumaasa ubbaayyo huuphe gidiyoogaa, attumaasi maccaasassi huuphe gidiyoogaanne qassi Xoossai Kiristtoosassi huuphe gidiyoogaa intte erana mala koyais.
4 Xoossaa woossiiddi, woi hananabaa yootiiddi, ba huuphiyaa qachchiya attumaasai ubbai Kiristtoosa toochchees.
5 Qassi Xoossaa woossaidda woi hananabaa yootaidda, ba huuphiyaa qachchenna maccaara ba azinaa toochchausu;

aissi giikko, a ba huuphiyaa meedettaichchidaariira issi mala.

6 Maccaara ba huuphiyaa qachchana xayikko, qanxxissu. SHin iyyo i huuphiyaa qanxxissanaagee woi meedissanaagee pokkikko, ba huuphiyaa qachchu.

7 Attumaasai Xoossaa leemisonne bonchcho gidiyo gishshau, ba huuphiyaa qachchanau bessenna; shin maccaara attumaagaassi bonchcho.

8 Aissi giikko, maccaara attumaagaappe merettaasuppe attin, attumaagee maccaarippe merettibeenna.

9 Aissi giikko, maccaara attumaagaa gishshau merettaa-suppe attin, attumaagee maccaari gishshau merettibeenna.

10 Hegaa gishshau, maccaara ba azinaa alaafetettaappe garssaara de7iyoogaa erissiya malaatai kiitanchchatu gishshau, i huuphiyan de7anau bessees.

11 SHin Godaa qofan maccaara attumaagee bainnan de7ukku; attumaageekka maccaara bainnan de7enna.

12 Aissi giikko, maccaara attumaagaappe meretti-doogaadan, hegaadan qassi attumaageekka maccaarippe yelettiis. Qassi ubbabaikka Xoossaappe yees.

13 Intte intte huuphen pirddite. Maccaara ba huuphiyaa qacennan Xoossaa woossanau bessii?

14-15 Attumaagee ba huuphiyaa dichchikko, ayyo pokko. SHin maccaara ba huuphiyaa dichchikko, iyyo bonchcho gidiyoogaa harai atto, meretaikkonne inttena tamaaris-sennee? Aissi giikko, maccaari huuphee o kammanau iyyo imettiis.

16 SHin ooninne ha yohuwan palamettana koyikko, nuussi gidin woikko Xoossaa woosa keettatussi gidinkka, hagaappe hara meezee baawa.

Qurbbaaniyaa (Godaa Kahuwaa) Ekkiyo Wogaa

(Maatiyoosa 26:26-29; Marqqoosa 14:22-25; Luqaasa 22:14-20)

17 SHin intte shiiqiyoogee iitabaassappe attin, lo77obaassa gidenna gishshau, taani ha azazuwaa immaidda inttena galatikke.

18 Aissi giikko, ubbabaikka de7o. SHin intte woosa keettan shiiqiyo wode, intte giddon phalqqettai de7iyoogaa taani siyais. Qassi hegee issi baggaara tuma gidiyoogaa ammanais.

19 Aissi giikko, intte matan ammanettidaageeti beettana mala, intte giddonkka qassi shaahoi de7anau bessees.

20 Hegaa gishshau, intte issippe shiiqiyo wode, intte shiiqoi Godaa kahuwaa maanaassa gidenna.

21 Aissi giikko, intte qumaa miyo wode, ubbai huuphiyan
huuphiyan baagaa baagaa miyo gishshau, issoi namisettees;
issoi qassi mattottees.
22 Maanaunne uyanau intteyyo keetti baawee? Woikko
Xoossaa woosa keettaa kareetii? Qassi aibinne bainnaageeta
yeellayeetii? Taani inttena woigoo? Ha yohuwan taani
inttena galatoo? Galatikke.
23 Aissi giikko, taani qassi intteyyo immido timirttiyaa Go-
daappe ekkaas. Godai Yesuusi eti a aattidi immido qammi
oittaa ekkidi,
24 Xoossaa galatiis; oittaa menttidi, “Heite. Miite. Hagee
intteyyo meqqida ta ashuwaa. Hagan tana hassayite” yaagiis.
25 Hegaadankka, kahuwaa mi simmin, burccukkuwaa
qassi ekkidi, “Hagee burccukkoi ta suuttan maacettida
ooratta maachchaa. Intte appe uyido wode ubban hegan tana
hassayite” yaagiis.
26 Aissi giikko, intte ha oittaa miido wode ubbaaninne
ha burccukkuwaappe uyido wode ubban Godai yaana
gakkanaassikka, a haiquwaa yooteeta.
27 Hegaa gishshau, bessenna ogiyan Godaa oittaa
miyaagee, woikko Godaa burccukkuwaappe uyiyaagee
ooninne a ashuwaanne a suuttaa acotees.
28 SHin asi ba huuphiyaa qoro. Yaatidi oittaa mo. Bur-
ccukkuwaappekka uyo.
29 Aissi giikko, Godaa ashuwaa shaakkidi erennan oit-
taa miyaageenne burccukkuwaappekka uyiyaagee ba hu-
uphiyaassi pirddaa meesinne uyees.
30 Hegaa gishshau, intte giddon daroti daafuranchchanne
hargganchcha; qassi intte giddoppe unddennidaageeti
haiqqidosona.
31 SHin nuuni nu huuphiyaa tumu qoridaakko, Xoossai
nuna pirddenna.
32 Nuuni pirddettiyo wode, ha sa7aara issippe pirddet-
tenna mala, Godai nuna seerees.
33 Hegaa gishshau, ta ishatoo, Godaa qumaa maanau intte
shiiqiyo wode, issoi issuwaa gatti ekkite.
34 Ooninne namisettidabaa gidikko, issippe shiiqiyo wode
Xoossaa pirddan intte gelenna mala, ba sooni mo.

Attidabaa taani yaa baada giigissana.

12

Geeshsha Ayyaanaa Imotata

1 Ta ishatoo, Geeshsha Ayyaanaa imuwaabaa intte eranau
koyais.

2 Intte Xoossaa ammanenna wode, ubba wode kaalliy-
oogaadankka, haasayenna eeqatukko intte biidoogaa ereeta.
3 Hegaa gishshau, Xoossaa Ayyaanai kaalettiyo asi ooninne,
“Yesuusi qanggetto” yaagidi haasayennaagaanne qassi
Geeshsha Ayyaanai kaalettikkoppe attin, harai atto issi
asinne, “Yesuusi Goda” gaanau danddayennaagaa taani
inttena erissais.
4 Ayyaanaa imoi dumma dumma; shin immiya Ayyaanai
issuwaa.
5 Qassi oottiyo oosoi dumma dumma; shin Godai issuwaa.
6 Oosuwaa oottanau dumma dumma ogee de7ishin, he
oottiyo oge ubbaa asa ubbau qonccissiya Xoossai issuwaa.
7 SHin asa ubbaa maaddanau, Geeshsha Ayyaanaa qonccis-
siyo wolqqai ubbaayyo huuphiyan huuphiyan imettiis.
8 Aissi giikko, Geeshsha Ayyaanai issuwaassi aadhdhida
eratettaa haasayaa immees; qassi issuwaassi eratettaa
haasayaa immees.
9 He Geeshsha Ayyaanai issuwaassi ammanuwaa immidi,
hinkkuwaassi hargganchchaa pattiyo wolqqaa immees.
10 Geeshsha Ayyaanai issuwaassi Xoossai oottiyo malaataa
oottiyo wolqqaa immidi, issuwaassi hananabaa yootiyo
wolqqaa immees. Issuwaassi ayyaanatu gidduwan de7iya
dummatettaa eriyo wolqqaa immidi, issuwaassi dumma
dumma qaalan haasayiyo wolqqaa immees. Qassi issuwaassi
dumma dumma qaalan haasayidoogaa birshshiyo wolqqaa
immees
11 SHin ha ubbabaa oottiyaagee he issi Geeshsha Ayyaanaa.
Asa ubbaassi i ba koyiyoogaadan, dumma dumma imuwaa
shaakki shaakkidi immees.

Issi Bollan De7iya Dumma Dumma Qommota

12 Kiristtoosi daro qommoti de7iyo issi bolla mala. Bollai
daro qommotuppe merettidabaa gidikkokka, issi bolla.
13 Aissi giikko, nuuni Aihuda asa gidikkonne woi Giriike
asa gidikko, woi aille gidikkonne woi goqa gidikko, ubbai issi
Geeshsha Ayyaanan issi bolla gidanau xammaqettida. Qassi
nuuni ubbaikka issi Geeshsha Ayyaanaa uyida.
14 Aissi giikko, bollaassi qommoi daro gidiyoogaappe attin,
issuwaa gidenna.
15 Tohoi, “Taani kushe gidenna gishshau, bollaa qommo
gidikke” giikko, i hegaa giyoogee bollaa qommo gidiyoogaa
digganee?
16 Haittaikka, “Taani aife gidenna gishshau, bollaa qommo
gidikke” giikko, i hegaa giyoogee bollaa qommo gidiyoogaa
digganee?

17 Bolla ubbai aife xalaala gidiyaakko, waatidi siyanau
danddayii? Qassi bolla ubbai haitta xalaala gidiyaakko, waa-
tidi singganau danddayii?
18 SHin Xoossai ba koyidoogaadan, bollaa qommota is-
suwaa issuwaa bollan wottiis.
19 Ubbai issi qommo gidiyaakko, bollai awan de7anee?
20 SHin qommoti daro gidikkokka, bollai issuwaa.
21 Aifee kushiyaa, “Neeni tana koshshakka” gaanau
danddayenna. Woikko qassi huuphee tohota, “Intte tana
koshshekketa” gaanau danddayenna.
22 SHin laafa milatiya bollaa qommoti daro
koshshiyaageeta.
23 Bollaa qommotuppe bonchchettennabaa nuussi mi-
latiyaageeta nuuni daro bonchcheettees. Qassi nuna yeel-
layiya bollaa qommotakka keehi bonchcheettees.
24 Nu bollaappe lo77iya baggaa bonchchoi koshshenna;
shin bonchchoi pacciyo bollaa qommotussi aadhdhiya
bonchchuwaa immanau, Xoossai bollaa issippe gattiis.
25 Bollaa qommoti issoi issuwaassi issi mala qofaa qop-
panaappe attin, bollan dummatetti de7anau bessenna.
26 Bollaa qommotuppe issoi seelettikko, bollaa qommoti
ubbaikka aara seelettoosona; bollaa qommotuppe
issoi bonchchettikko, bollaa qommoti ubbai aarakka
ufaittoosona.
27 Intte ubbai Kiristtoosa bolla; qassi huuphiyan hu-
uphiyan intte ubbaikka a bollaa qommota.
28 Xoossai woosa keettan issi issi asata,
koiruwan Yesuusi kiittidoogeeta,
naa77anttuwan hananabaa yootiyaageeta,
heezzanttuwan tamaarissiyaageeta,
hegaappe guyyiyan, Xoossai
oottiyo malaataa oottiyaageeta,
hegaappe guyyiyan, pattiyo wolqqai
de7iyoogeeta,
maaddiyaageeta,
woosa keettaa aissiyaageetanne
dumma dumma qaalan haasayiyaageeta
oottiis.
29 Ubbati Yesuusi kiittidoogeetee? Ubbati hananabaa
yootiyaageetee? Ubbati tamaarissiyaageetee? Ubbati
Xoossai oottiyo malaataa oottiyoonaa?
30 Ubbaassi pattiyo wolqqai de7ii? Ubbati dumma dumma
qaalan haasayiyoonaa? Qassi dumma dumma qaalan
haasayidobaa ubbati birshshiyoonaa?
31 SHin ubbaappe aadhdhiya imuwaa minttidi koyite.

Qassi ubbaappe keehi aadhdhiya ogiyaa taani inttena bessana.

13

Tumu Siiquwaa

1 Taani asa qaalaaninne kiitanchcha qaalan haasayikkokka taassi siiqoi xayikko, ta haasayai kilddi giya daala mala; woikko chachachi giya shappo mala.

2 Hananabaa yootiyo imoi taassi de7iyaakkokka, taani geema yoho ubbaanne eratetta ubbaa eriyaakkokka, qassi deriyaa harasaa efiyo ammanoi taassi de7iyaakkokka, siiqoi xayikko, taani aibanne gidikke.

3 Taassi de7iyaabaa ubbaa hiyyeesata mizanau immiyaakkokka harai atto, ta bollaa taman xuugganau aatta immiyaakkokka siiqoi xayikko, tana ainne go77enna.

4 Siiqoi danddayanchcha. Siiqoi kehees. Siiqoi qanaatenna. Ceeqettenna; qassi otorettenna.

5 Siiqoi baassi bessennabaanne oottenna. Uuzettenna. Yiillotenna. Siiqoi naaqettidobaakka paidenna.

6 Siiqoi tumatettan ufaittiyoogaappe attin, wordduwan ufaittenna.

7 Siiqoi ubbabaa danddayees. Ubbabaikka hanana giidi, ufaissan naagees. Ubbabaa genccees.

8 Siiqoi mulekka xayenna. SHin hananabaa yootiyoogeekka xayana. Dumma dumma qaalan haasayiyoogeekka attana. Eratettaikka xayana.

9 Aissi giikko, nuuni eratettaappe baggaa ereettees; hananabaa yootiyoogaappekka baggaa yooteettees.

10 SHin kumettai yiyo wode, baggai xayana.

11 Taani naatettan de7iyo wode, na7adan haasayais. Na7adan qoppais. Qassi na7adankka akeekais. Wodalla gidido wode, naatetta hanuwaa xaissaas.

12 Nuuni ha77i be7iyoogee heregan be7iyo lem77i lem77iya mera mala; shin he wode nuuni nu aifiyan qoncciyan be7ana. Ha77i taani eratettaappe baggaa erais; shin Xoossai tana wurssidi eriyoogaadan, he wode taanikka wurssa erana.

13 SHin hegaa gidikko, ammanoi, hanana giidi ufaissan naagiyoogeenne siiqoi, hageeti heezzai minnidi de7oosona. De7inkka hageetuppe aadhdhiyaagee siiquwaa.

14

Geeshsha Ayyaanaa Imotanne Eta Go77aa

1 Siiquwaa kaallite. Ayyaanaa imuwaakka minttidi koyite. SHin ubbaappe aattidi, hananabaa yootiyoogaakka koyite.

2 Aissi giikko, dumma dumma qaalan haasayiya urai Xoos-
saassi haasayeesippe attin, asassi haasayenna. Aissi giikko,
i haasayiyoogaa ooninne akeekenna. SHin asassi qonc-
cibeenna yohuwaa Ayyaanaa wolqqan haasayees.
3 SHin hananabaa yootiyaagee asa maaddanau,
zoranaunne minttettanau asassi haasayees.
4 Dumma dumma qaalan haasayiya urai bana maaddees.
SHin hananabaa yootiyaagee woosa keettaa maaddees.

5 Intte ubbai dumma dumma qaalan haasayanaagaa taani
dosais. SHin hananabaa yootanaagaa hegaappe aattada
dosais. Aissi giikko, dumma dumma qaalan haasayiyaagee
he haasayidoogaa woosa keettaa maaddanau birshshiya asi
xayikko, dumma dumma qaalan haasayiyaagaappe hanan-
abaa yootiyaagee aadhdhees.

6 SHin ta ishatoo, ha77i taani inttekko baada, dumma
dumma qaalan haasayaidda, ajjuutan woi eratettan woi
hananabaa yootiyoogan woi tamaarissiyoogan inttessi
yootana xayikko, taani inttena ai go77iyaanaa?
7 Harai atto, shemppoi bainnabai pulaale gidin woikko
diitta gidin giiriiddi, ba giirettaa dummatettaa erissana
xayikko, pulaale punniyaakkonne, woi diitta diixxiyaakko,
asi waatidi eranee?
8 Qassi malkkataa waasoi geeyidi erettana xayikko, olaassi
oonee giigettanai?
9 Hegaadankka, qassi dumma dumma qaalan
intte haasayiyoogee qoncce gidennan xayikko, intte
haasayiyoogaa asi waatidi akeekanee? Aissi giikko,
carkkuwaassi intte haasayeeta.

10 Ha sa7an daro qaalai de7ennan aggenna; qassi bir-
shshetti bainna qaali issoinne baawa.
11 SHin issi asi haasayiyo qaalaa taani erana xayikko, he
haasayiyaagee taassi imatta gidees; taanikka assi imatta
gidais.
12 Hegaadankka, qassi Geeshsha Ayyaanaa imuwaa intte
ekkanau minttidi koyiyaageeta gidiyo gishshau, woosa keet-
taa dichchanau maaddiyaabaa ubbabaappe aattidi koyite.

13 Hegaa gishshau, dumma dumma qaalan haasayiyaagee
ba haasayidobaa birshshanau danddayana mala, Xoossaa
woosso.
14 Aissi giikko, taani dumma dumma qaalan Xoossaa woos-
sikko, ta ayyaanaikka woossees; shin ta wozanaa qofai ainne
go7ettenna.
15 Yaatin, taani waatoo? Taani ta ayyaanan Xoossaa woos-
sana; qassi ta qofankka Xoossaa woossana. Ta ayyaanan
yexxana; qassi ta qofankka yexxana.

16 Hegaa gidana xayikko, neeni ne ayyaanaa xalaalan Xoossaa galatiyaabaa gidikko, he sohuwan neeni giyoogaa erenna asi neeni Xoossaa galatiyoogaa erennan, neeni galatidoogan woigidi, “Amin77i” gaanee?
17 Neeni Xoossaa lo77o galataasa; shin hegee hinkko bitaniyaa maaddenna.
18 Taani dumma dumma qaalan intte ubbaappe aattada haasayiyo gishshau, Xoossaa galatais.
19 SHin taani woosa keettan harata tamaarissanau dumma dumma qaalan tammu sha7u qaalata haasayiyoogaappe ichchashu qaalata ta wozanaa qofan haasayanau dosais.
20 Ta ishatoo, intte iita yohuwan yiira mala gidanaappe attin, qofan na7a mala gidoppite; intte wozanaa qofan wozannaamata gidite.
21 Xoossaa maxaafan,
“Godai, ‘Taani ha asaassi,
dumma dumma qaalan haasayiya asaaninne
imattatu doonaan haasayana.
SHin hegaa gidikkokka,
taani giyoobaa eti siyokkona’ yaagees”
geetettidi xaafettiis.
22 Simmi dumma dumma qaalan haasayiyoogee ammanennaageetussi malaata gidiyoogaappe attin, ammaniyaageetussi malaata gidenna. Qassi hananabaa yootiyoogee ammaniyaageetussi malaata gidiyoogaappe attin, ammanennaageetussi malaata gidenna.
23 Hegaa gishshau, woosa keettaa asai ubbai issippe shiiqidi, qassi ubbaikka dumma dumma qaalan haasayikko, tamaaribeenna asai woi ammanenna asai gelidi, inttena ubbaa, “Gooyeeta” geenneeyye?
24 SHin tamaaribeenna asi woi ammanenna asi woosa keettaa geliyo wode, asai ubbai hananabaa yootikko, i ba siyoban ba nagaraa akeekana. Qassi he siyidobaa ubbankka i pirddettana.
25 A wozanaa geema qofaikka qonccana. Hegaadankka qassi, “Xoossai tumu intte giddon de7ees” yaagidi markkattiiddi, gufannidi Xoossaassi goinnana.

Asai Issippe Woossiyo Wode De7anau Bessiya Wogaa

26 Simmi ta ishatoo, aibee? Intte issippe shiiqiyo wode, huuphiyan huuphiyan, issuwaassi mazamuree de7ees; issuwaassi tamaarissiyoogee de7ees; issuwaassi ajjuutai de7ees; qassi issuwaassi dumma dumma qaalan haasayiyoogee de7ees; issuwaassi birshshiyoogee de7ees. Ubbaikka woosa keetta maaddiyaabaa gidanau bessees.

27 Ooninne dumma dumma qaalan haasayikko, naa77u gididi, woi darikko heezzu gididi, kayan kayan haasayanau bessees. Qassi hara issoi eti haasayidoogaa birshsho.
28 SHin birshshiya asi xayikko, dumma dumma qaalan haasayiyaagee woosa keettan sirphphi go. Ba huuphessinne Xoossaassi haasayo.
29 Hananabaa yootiyaageetikka naa77u gididi woi heezzu gididi haasayona. Qassi harati eti giyoobaa pirddona.
30 SHin Xoossai he sohuwan uttida haraassi issibaa qonccissikko, kase haasayiyaagee sirphphi go.
31 Aissi giikko, ubbai tamaarana malanne ubbai minnana mala, kayan kayan hananabaa yootanau danddayeeta.
32 Hananabaa yootiyaageetu imoi hananabaa yootiyaageetussi azazettees.
33 Aissi giikko, Xoossai sarotettaa Xoossaappe attin, wocamaa Xoossaa gidenna.
Geeshshatu woosa keetta ubbatuugaadan,
34 maccaasai woosa keettan sirphphi go. Aissi giikko, Aihudatu higgee giyoogaadankka eti haarettanaappe attin, woosa keettan haasayanau etau maati baawa.
35 Maccaasai woosa keettan haasayiyoogee pokko gidiyo gishshau, aibakko eranau koyikkonne sooni bantta azinata oichchona.
36 Xoossaa qaalaa koiro intte ehiidetii? Woikko intte xalaalaakko yiidee?
37 Ooninne bana hananabaa yootiyaagaa woi Ayyaanai de7iyo asa yaagidi qoppikko, taani intteyyo xaafiyoogee Godaa azazuwaa gidiyoogaa akeeko.
38 SHin ooninne akeekana xayikko, akeekoppo, aggi bayo.
39 Hegaa gishshau, ta ishatoo, hananabaa yootanau minttidi amottite. Qassi dumma dumma qaalan haasayiyoogaakka diggoppite.
40 SHin ubbabaikka wogaaninne maaran hano.

15

Kiristtoosi Haiquwaappe Denddidobaa

1 Ta ishatoo, taani intteyyo yootido wonggeliyaa intte ekkidoogaanne qassi intte ammanoi aani eqqidoogaa inttena hassayissais.
2 Intte ammanoi hada gidana xayikko, qassi taani intteyyo yootido qaalaa mintti oiqqikko, intte he wonggeliyan attideta.
3 Aissi giikko, taani qassi ekkidoogaa ubbabaappe aadhdhidi koshshiyaagaa kasetada inttessi immaas. Hegee aibee giikko, Xoossaa maxaafai giyoogaadan, Kiristtoosi nu nagaraa gishshau haiqqiis.

4 Haiqqidi moogettiis. Xoossaa maxaafai giyoogaadankka,
heezzantto gallassi haiquwaappe denddiis.
5 Denddidi, PHeexiroosassi qoncciis. Hegaappe guyyiyan,
ba kiittido tammanne naa77atussi qoncciis.
6 Hegaappe guyyiyan, ichchashu xeetaappe dariya
ishatussi issitoo qoncciis. Etappe dariya baggai hanno
gakkanaassikka paxa de7ees; shin amaridaageeti
haiqqidosona.
7 Hegaappe guyyiyan, Yaaqoobassi qoncciis; guyyeppe ba
kiittido ubbatussi qoncciis.
8 Qassi ubbaappe wurssettan, wodee gakkennan yelettida
taassikka qoncciis.
9 Aissi giikko, Yesuusi kiittido ubbaappe taani laafa; taani
Xoossaa woosa keettaa waissido gishshau, Yesuusi kiitti-
doogaa geetettada xeesettanaukka bessikke.
10 SHin Xoossaa aaro kehatettan taani tanakka. Qassi taassi
i immido aaro kehatettai hada gidibeenna; shin taani eta
ubbaappe aattada oottaas. SHin tanaara de7iya Xoossaa aaro
kehatettai oottiisippe attin, tana gidikke.
11 Simmi tana gidikkokka, woikko eta gidikkokka, nuuni
ubbai yootiyoogee hagaa; inttekka hagaa ammanideta.

Asai Haiquwaappe Denddanabaa

12 Kiristtoosi haiquwaappe denddidoogaa yootiyoobaa
gidikko, intteppe issi issi asati yaatin woigidi, “Haiqqidabai
haiquwaappe denddenna” yaagiyoonaa?
13 Haiqqida urai haiquwaappe denddibeennabaa gidikko,
yaatin hekko Kiristtoosikka haiquwaappe denddibeenna giy-
oogaa.
14 Kiristtoosi haiquwaappe denddibeennabaa gidikko,
yaatin nuuni yootiyoogeekka mela; qassi intte ammanoikka
mela.
15 Qassi nuuni, “Kiristtoosa haiquwaappe denttiis” yaagidi
Xoossaa bolli markkattido gishshau, a worddo markkata
gididi beettida. SHin haiqqidaageeta haiquwaappe i dent-
tibeennabaa gidikko, Kiristtoosakka denttibeenna.
16 Aissi giikko, haiqqidaageeti haiquwaappe dend-
dennabaa gidikko, simmi Kiristtoosikka denddibeenna.
17 Kiristtoosi haiquwaappe denddibeennabaa gidikko,
intte ammanoikka mela; qassi intte hanno gakkanaassikka
nagaraara de7eeta.
18 Simmi Kiristtoosa ammanidi haiqqidaageetikka qassi
xayidosona giyoogaa.
19 Nuuni ha de7uwaa xalaalaassi Kiristtoosa yainnidabaa
gidikko, ha sa7an de7iya asa ubbaappekka nubai pala.

20 SHin Kiristtoosi haiqqidaageetu dendduwaassi baira gi-
didi, haiquwaappe denddidoogee tuma.
21 Aissi giikko, haiqoi issi asa baggaara ha sa7aa yi-
idoogaadan, haiqqidaageetu denddoikka qassi issi asa bag-
gaara yiis.
22 Aissi giikko, asai ubbai Addaameera dabbotido gishshau
haiqqidoogaadan, Kiristtoosaara dabbotido gishshau, ubbai
de7uwaassi denddana.
23 SHin ubbaikka ba kayan kayan denddana. Kirist-
toosi ubbaappe kasetidi denddiis; hegaappe guyyiyan, Kirist-
toosaageeti Kiristtoosi yiyo wode denddana.
24 Hegaappe guyyiyan, Kiristtoosi halaqatetta ubbaa,
godatetta ubbaanne wolqqaanne xaissidi, Xoossaassi ba
Aawaassi kawotettaa immiyo wode, wodiyaa wurssettai
yaana.
25 Aissi giikko, Xoossai a morkketa ubbaa a tohuwaappe
garssaara wottana gakkanaassi, Kiristtoosi haaranau
bessees.
26 Ubbaappe wurssettan xayana morkkee haiquwaa.
27 Aissi giikko, Xoossaa maxaafai, “Xoossai ubbabaa a to-
huwaappe garssaara wottidi haarissiis” yaagees. SHin ub-
babaa a tohuwaappe garssaara wottidi haarissiis giyo wode,
ubbabaa haarissida Xoossaappe attin, hinkko ubbai haaret-
tiis giyoogee qoncce.
28 SHin ubbabai Kiristtoosassi haarettidoogaappe
guyyiyan, Kiristtoosi qassi ba huuphen ubbabaa bana
haarissida Xoossaassi haarettana. Xoossai qassi ubbabaa
wurssidi haarana.
29 Hegaa gidana xayikko, haiqqidaageetussi xammaqet-
tiyaageeti ai oottiyoonaa? Haiqqidaageeti mulekka dend-
dennabaa gidikko, asai haiqqidaageetussi aissi xammaqettii?
30 Yaatin, nuuni ubba wode aissi hassayenna metuwan
geliyoonii?
31 Ta ishatoo, taani nu Godaa Kiristtoosi Yesuusan
taassi de7iya intte ceequwan ceeqqaidda, wonttin wonttin
haiqqais.
32 Taani Efisoonan asadan do7aara baaxetidoogee tana
ai go77anee? SHin haiqqidaageeti haiquwaappe dend-
dibeennabaa gidikko,
“Simmi moosinne uyoos;
aissi giikko, nuuni wontto haiqqana” yaagiyoogaa mala.
33 Cimettoppite; iita laggetettai lo77o hanotettaa moorees.
34 Xillotettaakko simmite. Nagara oottoppite. Intteppe issi
issi asai Xoossaa erenna; taani hagaa inttena yeellayanau
gais.

Haiquwaappe Denddida Bollaa Hanotaa

35 SHin issi asi, “Haiqqida asai waanidi denddanee? Eti ai
mala bollaara yaanee?” yaagennan aggenna.
36 Nenoo eeyyau, neeni biittan zeriyo zerettai wooqqennan
mokkenna.
37 Neeni zeriyoogee gistte gidin woi hara qommo katta
gidin, aife xalaalappe attin, mokkidi kiyiya bollaa gidenna.
38 SHin Xoossai zerettaassi ba dosido bollaa immees; qassi
zeretta ubbaassikka huuphiyan huuphiyan eta bollaa im-
mees.
39 Mereta ubbaa ashoi issuwaa gidenna. SHin asa ashoi
issuwaa; mehiyaa ashoi dumma; kafotu ashoikka dumma;
qassi moliyaa ashoikka dumma.
40 Qassi saluwaa bollatinne sa7aa bollati de7oosona. SHin
saluwaa bollaa bonchchoi dumma; qassi sa7aa bollaa bonch-
choi dumma.
41 Awa aifiyaassi a huuphe bonchchoi de7ees. Aginaas-
sikka a huuphe bonchchoi de7ees. Qassi xoolinttetussikka
dumma bonchchoi de7ees; aissi giikko, issi xoolinttee hinkko
xoolinttiyaappe bonchchuwan dummatees.
42 Qassi haiqqidaageeti haiquwaappe denddiyo wode
hegaadan hanana; haiqqiya bollai moogettidi, haiqqenna
bolla gididi denddana.
43 Bollai tooshiyan moogettidi, bonchchuwan denddana.
Qassi daafuran moogettidi, wolqqan denddana.
44 Mereta bollai moogettidi, ayyaana bollaa gididi dend-
dana. Mereta bollai de7ikko, qassi ayyaanaa bollaikka
de7ees.
45 Hegaadankka, qassi Xoossaa maxaafan, “Koiro bitanee,
Addaamee, paxa de7iya asa gidi merettiis” yaagees. SHin
wurssetta Addaamee de7uwaa immiya ayyaana gidiis.
46 SHin mereta asi koiro yin, geedoppe ayyaana asi yiisippe
attin, ayyaanaagee koiro yibeenna.
47 Koiro Addaamee biittaappe merettiis; i biittaappe
merettidaagaa. Naa77antto Addaamee saluwaappe yiis.
48 Biittaageeti biittaappe merettidaagaa mala. Qassi
saluwaageeti saluwaappe yiidaagaa mala.
49 Nuuni biittaappe merettidaagaa meraa maayi-
doogaadan, saluwaappe yiidaagaa meraakka qassi maayana.
50 Ta ishatoo, taani giyoogee hagaa; ashoinne suutti Xoos-
saa kawotettaa laattana danddayenna. Qassi musiyaagee
musennaagaa laattenna.
51-52 Siyite! Taani intteyyo issibaa xuurana. Nuuni ub-
bai haiqqokko. SHin wurssetta malkkatai punettiyo wode,
liphida aifee xeellanaassi hassayennan laamettana. Aissi
giikko, malkkatai punettiyo wode, haiqqida asai musenna
asa gididi denddana; nuunikka laamettana.

53 Aissi giikko, hagee musiyaagee musennaagaa maayanau
bessees; qassi hagee haiqqiyaageekka haiqqennaagaa
maayanau bessees.
54 SHin hagee musiyaagee musennaagaa maayiyo wode,
qassi hagee haiqqiyaagee haiqqennaagaa maayiyo wode, he
wode, Xoossaa maxaafai,
“Haiqoi xoonettidi mitettiis.
55 Haiquwau, ne yiishshai awaanee?
Haiquwau, ne xoonoi awaanee?”
giido qaalai polettana.
56 Haiqoi dukkiyo wolqqaa nagaraappe demmees; qassi na-
garai wolqqaa higgiyaappe demmees.
57 SHin nu Godaa Yesuus Kiristtoosa baggaara nuna xoonis-
siya Xoossaa galatai gakko.
58 Taani siiqiyo ta ishatoo, hegaa gishshau, qaaxxennan
minnidi eqqite. Intte daafurai Godaa baggaara mela giden-
naagaa eridi, ubba wode Godaa oosuwaa azallennan oottite.

16

*Yerusalaamen De7iya Ammaniya Asaassi SHiiqida Mi-
ishshaa Maaduwaa*

1 Geeshshatussi miishshaa shiishshanau Galaatiyaa woosa
keettatussi taani maacidoogaadan, inttekka qassi hegaadan
oottite.
2 Intte taani yaa biyo wode, miishshaa shiishshenna
mala, intte ubbai Woggaa gallassi gallassi, intte demmiyo
keenaappe intte keettan dagayite.
3 Taani yaa gakkiyo wode, intte ammaniyo asa oona
gidikkonne, intte immidoogaa gattana mala, dabddaab-
biyaara eta Yerusalaame kiittana.
4 Qassi taani etaara baanau koshshikko, eti tanaara issippe
baana.

PHauloosa Halchchota

5 Taani Maqidooniyaara aadhdhaidda, inttekko baana;
aissi giikko, taani Maqidooniyaara aadhdhais.
6 Taani biyoosaa awa gidikkonne, ta buussan intte tana
maaddana mala, intte matan amarida wodiyaa gam77ennan
aggikke. Woikko balgguwaakka intte matan shaaccennan
waayada aggana.
7 Aissi giikko, taani ha77i yaara aadhdhaidda oge to-
huwaara inttena be7anau koyikke. Godai giikko, intte matan
amarida wodiyaa takkanau qoppais.
8 SHin taani PHenxxaqosxxe giyo gallassai gakkanaassi
Efisoonan gam77ana.

9 Taassi oosoi kumido aaho penggee yaani dooyettiis. Qassi
taassi daro morkketi de7oosona.
10 Ximootiyoosi inttekko yiikko, intte matan i yayyennan
de7anaadan, a loitti wottite. Aissi giikko, ikka qassi Godaa
oosuwaa oottees.
11 Hegaa gishshau, ooninne a karoppo. SHin i taakko saro
simmana mala, a maaddidi sarotettan moissite. Aissi giikko,
taani i ishanttuura simmanaagaa naaga uttaas.
12 SHin nu ishaa Aphiloosi hinkko ishanttuura inttekko
baana mala, taani a mintta woossaas. SHin ha77i inttekko
baanau koyibeenna; i baayyo injjetiyo wode inttekko baana.

Wurssetta Zoriyaanne Sarotaa

13 Tishshi giite. Ammanuwan minnite. Xalite. Minnite.
14 Ooso ubbaa siiquwan oottite.
15-16 Ta ishatoo, Isxxifaanoosinne a so asai Giriiken koiro
ammanidaageeta gidiyoogaanne geeshshatussi oottanau
banttana immidoogaa intte ereeta. Inttekka eta mala
asaassinne, etaara oottiya ubbaassi daafuriya ubbaassi
haarettanaadan, taani inttena woossais.
17 Isxxifaanoosi, Parddonaaxisinne Akaiqoosi intte bain-
nasan tana boorasiyaa teqqido gishshau, eta yuussaa taani
ufaittais.
18 Eti inttena ayyaanan minttettidoogaadan, tanakka
ayyaanan minttettido gishshau, hegeeta mala asata
dogoppite.
19 Isiyaa woosa keettaa asai inttena, “Saro saro” goosona.
Aqiilinne PHirisqqila bantta soo shiiqiya woosa keettaa
asaarakka intteyyo Godaa sarotaa wozanappe kiittoosona.
20 Ishantti ubbai inttessi sarotaa kiittoosona.
Issoi issuwaa geeshsha yerettaa yerettidi sarotite.
21 Taani PHauloosi ha sarotaa ta kushiyan xaafaas.
22 Godaa Yesuus Kiristtoosa siiqenna asi de7ikko, i qangget-
tidaagaa gido. Nu Godau, haaya.
23 Godaa Yesuus Kiristtoosa aaro kehatettai inttenaara
gido.
24 Kiristtoos Yesuusan de7iya inttenaara ubbaara ta siiqoi
gido. Amin77i.

PHauloosi Qoronttoosa Asaassi Xaafido Naa77antto Kiitaa

Gidduwaa Erissuwaa

PHauloosi Qoronttoosa asaayyo xaafido naa77antto kiitai xaafettidoogee, PHauloosayyo Qoronttoosan de7iya woosa keettaara de7iya gaitotettai daro metuwaa giddo geli uttido wodiyaana. Issi issi woosa keettaa asati issi issi deexo, bore haasayaa PHauloosa bolli haasayidosona; gidikkonne PHauloosi sigaa medhdhanau laamotai baayyo de7iyoogaa bessidi, hegee haniyo wode gita ufaissaa ufaittanau dand-dayiyoogaa qonccissees.

Kiitaayyo koiro shaahuwaa bollan PHauloosi Qoronttoosan de7iya woosa keettaara baayyo de7iya gaitotettaa qonccissidi, woosa keettaa giddon kiyida boriyaassinne phalqqettaassi, i etau aibissi mino zaaruwaa immidaakko odees. Hegaarakka gattidi hagee a seerai eta nagaraappe zaaridonne sigan kaalettido gishshau, ufaittido ufaissaa etassi qonccissees. Kaallidi qassi Yihudan de7iya ammaniyaageeta maaddiyoobaa banttabaappe coo immana mala, eta hassayissees. Wurssetta miraafetun PHauloosi Yesuusi Kiittido asa gidiyo gidettaa bolli shiiqida mootuwaassi zaaruwaa immees. Aissi giikko, Qoronttoosa woosa keettan issi issi asati banttana tumu Yesuusi Kiittidoogeeta kessidi, “PHauloosi Yesuusi Kiittidoogaa gidenna; i worddo” yaagidi, a guuttoosona.

1 Taani PHauloosi, Xoossai kiitta gin, Kiristtoos Yesuusi kiittidoogeenne nu ishai Ximootiyoosi Xoossaayyo goinniya Qoronttoosa kataman de7iya woosa keettaayyoonne Giri-ike biitta ubban de7iya geeshshatuyyo ha dabddaabbiyaa xaafoos.

2 Xoossaa nu Aawaappenne Godaa Yesuus Kiristtoosappe, aaro kehatettainne sarotettai intteyyo gido.

PHauloosi Xoossaayyo SHiishshido Galataa

3 Xoossaa nu Godaa Yesuus Kiristtoosa Aawaa, maarotettaa Aawaanne minttetto ubbaa Xoossaa galatai gakko;

4 Xoossai nuna nu huuphen minttettido minttettuwaadan, daro waayiyaa waayettiyaageeta nuunikka minttet-tanaadan, nu waaye ubban i nuna minttettees.

5 Aissi giikko, nuuni Kiristtoosa baggaara daro waayiyaa waayettiyoogaadan, hegaadankka, qassi nuuni a baggaara daro minttettuwan minetteettees.

6 Nuuni waayettikko, hegee inttena minttettanaassanne
inttena ashshanaassa; qassi nuuni minettikko, nuuni dand-
dayido waayiyaa malaa inttekka genccidi danddayana mala,
Xoossai intteyyookka qassi minttettuwaanne danddayaa im-
manaassa.
7 Intte demmana giidi, ufaissan naagi uttidoogee daro
mino; aissi giikko, intte nunaara waayettidoogaadan,
hegaadan minttettuwaakka nunaara ekkanaagaa nuuni
eroos.
8 Nu ishatoo, nuuni Isiyaa biittan waayettido waayiyaa
inttena hassayissanau koyoos; nu waayee nu wolqqaappe
darin, nuna worees giidi, nuuni hirggana gakkanaassi, nuna
wogi bainnaagaa deexxiis.
9 Nuuni nu bolli haiquwaa pirddai pirddettiis yaagidi qop-
pida; shin hegee hanidoogee haiqqida asaa haiquwaappe
denttiya Xoossan nuuni ammanettanaappe attin, nu hu-
uphen ammanettennan agganaassa.
10 Xoossai hagaa mala iita haiquwaappe nuna ashshiis; i
nuna ashshana; sinttappekka i nuna ashshana giidi, ufaissan
naagi uttida.
11 Intte woossido daro woosan nuuyyo anjjoi simmido
gishshau, daro asai nu gishshaa Xoossaa galatana mala, int-
tekka qassi nuna woosan maaddana koshshees.

PHauloosi Baanau Halchchido Halchchoi Laamettidoogaa

12 Nuuni ceeqettiyoogee hagaa; ha sa7an nuuni
de7iyo de7oi, ubba qassi inttenaara nuuyyo de7iya
issippetettai Xoossaa aaro kehatettaanappe attin, asa
aadhdhida eratettaana gidennaagaa, qassi Xoossai immido
geeshshatettaaninne suuretettan nuuni de7iyoogaa nuna
zoriya wozanai nuuyyo markkattees.
13-14 Aissi giikko, intte nabbabanaunne akeekanau dand-
dayiyoogaa xalaalaa intteyyo xaafiyoogaappe attin, nuuni
harabaa intteyyo xaafokko. Nu Godaa Yesuusa gallassi nu-
uni inttenan ceeqettanaagaadan, inttekka nunan ceeqettana
mala, intte ha77i wurssi akeekenna yohuwaa digin wurssi
akeekana gaada qoppais.
15 Hegaa taani loitta erido gishshau, intte naa77utoo
go7ettana mala, ubbaappe kasetada inttekko baanau qofaa
qachchaas.
16 Taani Maqidooniyaa baidda inttenaara gaittanaagaanne
qassi yaappe simmaidda intte mataara Yihudaa aadhd-
hishin, intte tana maaddanaagaa qoppa uttaas.
17 Hegaa gishshau, taani hegaa qoppaidda tanan ammanet-
tabeikkinaa? Taani ta qofaa qachchiyo wode, sa7aa asadan
issi kuttan, “Ee, ee” woi, “CHii, chii” gaanau giiga uttidanaa?

18 SHin Xoossai ammanettidaagaa gidiyoogee tuma gidiyoogaadan, nuuni intteyyo yootiyo qaalai “Ee” nne “CHii” nne giyoogaa gidenna.
19 Aissi giikko, taani, Sillaasinne Ximootiyoosi Intte giddon yootido Xoossaa Na7ai, Yesuus Kiristtoosi “Ee” nne “CHii” nne giyoogaa gidenna. SHin Xoossaa baggaara i ubba wodekka “Ee”.
20 Aissi giikko, Xoossai immana giidobau ubbau eeno giidoogee Kiristtoosa baggaara polettana; hegaa gishshau, nuuni Kiristtoosa baggaara Xoossaa bonchchuwau, amin77i goos.
21 Xoossai Kiristtoosa baggaara nunanne inttena minttetteesinne tiyees.
22 Nuuni abaa gidiyoogaa erissiya maatafaa i nu bolli wottidi, ba Geeshsha Ayyaanaa waasedan, nu wozana giddon wottiis.
23 Qassi taani Qoronttoosa beennan aggidoogee inttena qohennan agganaassa; hegau taani shemppuwaara de7anau Xoossai taayyo markka.
24 Nuuni inttena ufaissanau inttenaara issippe oottiyaageeta gidiyoogaappe attin, intte ammaniyooban inttena godatanau koyiyaageeta gidokko; aissi giikko, intte intte ammanuwan minnidi de7eeta.

2

1 Taani naa77anttuwaa inttena azzanissenna mala, inttekko beennan agganaadan, ta qofaa qachchaas.
2 Aissi giikko, taani inttena azzanissiyaabaa gidikko, ha taani azzanissido intte tana ufaissanaagaappe attin, oonee tana ufaissanai?
3 Taani intteyyo he dabddaabbiyaa xaafidoogee, tana ufaissanau bessiya asatun taani azzananau inttekko baanau koyabeennaagaassa; taani ufaittiyo wode, intte ubbaikka qassi ufaittanaagaa inttenan ubban ammanettais.
4 Aissi giikko, taani intteyyo daro waayiyaaninne tuggan qassi daro afuttaara xaafidoogee, inttena azzanissanaassa gidenna; shin taani inttena ubbata ai keenaa siiqiyaakkonne intte eranaassa.

Mooranchchau Atto Giyoogaa

5 SHin issi urai asa azzanissidobaa gidikko, taani a yohuwaa darissanau koyikke; i inttena ubbata azzanissidoogaappe attin, tana azzanissibeenna.
6 Intteppe dariya bagga asai he bitaniyaa mala asa hegaadan qaxxayikko, he qixaatee ayyo gidana.
7 Hegaa gishshau, he bitanee keehi daro azzanenna mala, intte ayyo atto gaanaunne a minttettanau bessees.

8 Hegaa gishshau, intte a minttidi siiqiyoogaa i erana mala,
taani inttena woossais.
9 Aissi giikko, intte tau azazettanau ubba wode giigi utti-
daakkonne qassi paaciyaa intte danddayiyaakko eranau, he
dabddaabbiyaa intteyyo xaafaas.
10 Issi urai naaqqidoogaa intte atto giyo wode, taanikka
qassi atto gais; taani atto giidobaa gidikko, atto giidobaa
aibanne Kiristtoosa sinttan intte gishshau, atto gaas.
11 Seexaanai nuukko yiidi, nuna cimmenna mala, taani atto
gaas; aissi giikko, nuuni a qofaa ereettees.

Ooratta Maachchaa Oosanchchatu Xoonuwaa

12 Taani Kiristtoosa wonggeliyaa mishiraachchuwaa
yootanau Xiro7aada biido wode, Godai yaani tau dooyi
wottiis.
13 Taani ta ishaa Tiita yaani demmabeenna gishshau,
taayyo sheefai gagettiis. Hegaa gishshau, yaani de7iya asaa,
“Saro de7ite” gaada Maqidooniyaa baas.
14 SHin Kiristtoosa baggaara ubba wode nuna xoonuwau
kaalettiya Xoossaa, Qassi Kiristtoosa timirttiyaa nu baggaara
shittodan, ubbasaa gattiyaagaa galatai gakko.
15 Aissi giikko, nuuni attiya asa giddooninne xayiya asa
giddon Kiristtoosi Xoossaayyo yarshshiyo sawuwaa tonggu
giya shitto mala.
16 Hegee xayiyaageetuyyo woriya zeeqo; qassi attiyaagee-
tuyyo de7uwaa ehiya shitto; yaatin, hegaa oottanau dand-
dayiyai oonee?
17 Nuuni Xoossaa qaalaa hiraisobaadan, walakkidi
zal77iya hara daro asatu mala gidokko; shin Xoossai nuna
kiittin, ammanettidi Xoossaa sinttan Kiristtoosa baggaara
qaalaa yootoos.

3

Ooratta Maachchaa Oosanchchata

1 Nuuni zaarettidi, nu huuphiyaa sabbanau doommidoni-
iyye? Woi hara asatuugaadan, saba dabddaabbiyaa intteyyo
yeddanau woi intteppe ekkanau koyiyoonii?
2 Intte intte huuphen asai ubbai eranaadaaninne nabba-
banaadan, nu wozanan xaafetti uttida nu dabddaabbe.
3 Ha dabddaabbiyaa Kiristtoosi ba huuphen xaafidi, nu
bolli kiittidoogee tuma; ha dabddaabbee de7o Xoossaa
Geeshsha Ayyaanan asa wozanan xaafettidoogaappe attin,
shuchcha bolli qalamen xaafettibeenna.
4 Nuuyyo Kiristtoosa baggaara Xoossan hagaa mala am-
manoi de7ees.

5 Nu danddayai Xoossaappe yiyoogaappe attin, ha oosuwaa
nuuni nu huuphen oottanau danddayoos giyoobi nuuyyo
aibinne baawa.
6 Nuuni Ooratta Maachchaayyo oottana mala, Xoossai
nuna danddayissiis; he Ooratta Maachchai Geeshsha
Ayyaanaagaa gidiyoogaappe attin, xaafettida higgiyaagaa
gidenna. Xaafettida higgee haiquwaa ehees; shin Geeshsha
Ayyaanai de7uwaa ehees.
7 SHuchchaa woocidi xaafido higgee imettiyo wode, Xoos-
saa bonchchoi beettiis; Muuse som77uwan de7iya phoolet-
tai xayiyaabaa gidikkokka, he phoolettai daro wolqqaama
gidiyo gishshau, Israa7eela asai a som77uwaa tishshi ootti
xeellanau danddayibeenna. Haiquwaa ehiya higgee oottiyo
oosoi hagaa mala bonchchuwaara yiyaagaa gidikko,
8 Geeshsha Ayyaanai oottiyo oosuwaa bonchchoi ai keenaa
aadhdhanee?
9 Aissi giikko, asi pirdda ekkiyo oosoi bonchcho gidikko,
yaatin, asi xilliyo oosuwaa bonchchoi waanidi daranee?
10 Aissi giikko, kase bonchchoi ha77i baappe keehi aadhd-
hiya bonchchuwaa gaasuwan xayidoogee tuma.
11 Aissi giikko, he xayidaagan bonchchoi de7iyaabaa
gidikko, merinau de7iyaagan ai keena gita bonchchoi
de7anee?
12 Nuuni ufaissan naagiyo hagaa malabai nuuyyo de7iyo
gishshau, qoncciyan xalidi haasayeettees.
13 Israa7eela asai xayiya bonchchuwaa wurssettaa
be7enna mala, ba som77uwaa naxalan kammida Muuse
mala nuuni gidokko.
14 SHin eta wozanai dammiis; aissi giikko, eti Gal77a
Maachchaa nabbabiyo wode, hachchi gakkanaassikka, he
naxalai eta wozanaa kammi wottiis; ooninne Kiristtoosaara
gaittiyo wode xalaalan he naxalai kichchees.
15 SHin eti Muuse maxaafaa nabbabiyo wode ubban
hachchi gakkanaassikka, he naxalai eta wozanaa kammi
wottiis.
16 SHin Xoossaa maxaafai, “Ooninne Godaakko simmiyo
wode audenne he naxalai kichchees” yaagees.
17 Godai Geeshsha Ayyaana. Godaa Ayyaanai de7iyoosan
ailletetti baawa.
18 Nuuni ubbaikka naxalan kamettibeenna som77uwan
Godaa bonchchuwaa heregadan zaaridi phoolana; qassi
Geeshsha Ayyaana gidiya Godaappe yiya he bonchchoi nuna
ba meraa milatissidi, bonchchuwaappe bonchchuwau laam-
mana.

4

PHauloosi Ba Oosuwan Ammanettida Asa

1 Simmi Xoossai nuuyyo ha oosuwaa ba maarotettan immido gishshau, nuuni salettokko.
2 Nuuni geeman oottiyo yeellayiya ooso ubbaa aggi bayida; qassi gene oosokka oottokko; woi Xoossaa qaalaa worduwaara walakkokko. Hegaadankka, tumaa qoncciyan haasayidi, Xoossaa sinttan asa ubbaa zoriya wozanaayyo nuna shiishsheettees.
3 Nuuni yootiyo wonggeliyaa mishiraachchoi geemmidabaa gidikkokka, xayiya asatu xalaalau geemmiis.
4 Ha sa7aa Xoossai ammanenna asatu qofaa jallissiis; jallissidi Kiristtoosa bonchchuwaa, wonggeliyaa mishiraachchuwaa poo7uwaa banttau poo7iyaagaa, Xoossaa milatiyaagaa eti be7enna mala, eta diggiis.
5 Aissi giikko, Yesuus Kiristtoosi Goda gidiyoogaanne a gishshau nuuni nu huuphen intteyyo ashkkara gidiyoogaa yooteetteesippe attin, nu huuphebaa yootokko.
6 Aissi giikko, “Xumaappe poo7oi poo7ana” giida Xoossai nu wozanan ba poo7uwaa poo7issiis; qassi i ba bonchcho eratettaa poo7uwaa Kiristtoosa sinttan poo7iyaagaa nuuyyo immanau poo7issiis.
7 SHin ubbaappe aadhdhiya wolqqai Xoossaagaa gidiyoogaappe attin, nuugaa gidennaagaa bessanau nuuyyo ha minjjai urqqaappe merettida miishsha giddon de7ees.
8 Nuuni ubba baggaarakka un77ettida; shin me7erettibookko; qassi issi issi wode siroos; shin muleerakka aggi bayana gibookko.
9 Nuuni yedetettida; shin Xoossai nuna olibeenna; qassi nu morkketi nuna oli bayidosona; shin nuuni xayibookko.
10 Qassi Yesuusi de7iyoogee nu asatettan beettana mala, nuuni ubba wode a haiquwaa nu asatettan tookki yuuyoos.
11 Aissi giikko, haiqqiya nu asatettaa bolli Yesuusi de7iyoogee beettana mala, paxa de7iya nuuni a gishshau, ubba wode haiqqiichchidi attoos.
12 Hegaa gishshau, haiqoi nu giddon oottees; shin de7oi qassi intte giddon oottees.
13 Xoossaa maxaafai, “Taani ammanido gishshau haasayaas” yaagees; he ammanuwaa Ayyaanai nuuyyo de7iyo gishshau, nuunikka ammanoos; hegaa gishshau, haasayoos.
14 Xoossai, Godaa Yesuusa haiquwaappe denttidaagee, nunakka qassi Yesuusaara haiquwaappe denttidi, inttenaara issippe ba sintti shiishshanaagaa eroos.
15 Hagee ubbai intte gishshassa; Xoossaa aaro kehatettai daro asaa gakkiyo wode, asai Xoossaa bonchchuwaayyo daro galataa immana.

Ammanuwan De7iyoogaa

16 Hegaa gishshau, nuuni salettokko; nuuyyo harai atto,
bolla bagga asatettai wooqqiyaabaa gidikkokka, garssa
bagga asatettai gallassi gallassi ooraxxees.
17 Aissi giikko, ha77issau nuuni waayettiyo ha guutta
waayee, ubbaappe keehi gitatiya merinaa bonchchuwaa nu-
uyyo beetissana.
18 Nuuni beettennabaa xeelliyoogaappe attin, beettiyaabaa
xeellokko; aissi giikko, beettiyaabai ha77issau de7iyaagaa;
shin beettennabai merinau de7iyaagaa.

5

1 Aissi giikko, nuuni de7iyo ha sa7aa dunkkaanee qo-
lettikko, nuuyyo asi keexxibeenna keettai, Xoossai keexxi-
doogee, saluwan merinau de7iyoogaa nuuni eroos.
2 Nuuni hagan tumu ooloosinne saluwan de7ana nu keet-
taa maayanau keehi amottoos.
3 Nuuni hegaa maayidi, kallottokko;
4 nuuni ha sa7aa dunkkaaniyan de7iiddi, deexettidi ooloos;
aissi giikko, haiqqiya asatettai de7uwan mitettana mala, nu-
uni maayanau koyiyoogaappe attin, kallottanau koyokko.
5 Nuuyyo hagaa giigissidaagee Xoossaa; qassi i ba Geeshsha
Ayyaanaa oito oottidi, nuna oitti wottiis.
6 Hegaa gishshau, nuuni ubba wode ammanettoos; qassi
nuuni nu sooni ha asatettan de7ido keenan, Godaappe shaa-
hettidi de7iyoogaakka eroos.
7 Aissi giikko, nuuni ammaniyoogan de7iyoogaappe attin,
be7iyoogan de7okko.
8 Nuna ammanttees; qassi ha asatettan nu keettaa aggi
bayidi, Godaara issippe de7iyoogee nuna ufaissees.
9 Hegaa gishshau, nuuni qassi sooni de7in de7ana xayin, nu
qofai a ufaissanaagaa.
10 Aissi giikko, nuuni huuphiyan huuphiyan oottido oosoi
lo77o gidin, woi iita gidin, nuuyyo bessiyaagaa ekkanau,
Kiristtoosa pirdda araataa sinttan ubbaikka beettanau
bessees.

Kiristtoosa Baggaara Xoossaa Dabbo Gidiyoogaa

11 Hegaa gishshau, nuuni Xoossaayyo yayyiyoogaa eridi,
hegaadan qassi asaakka ammantteettees; Xoossai nuna
muleera erees; qassi inttekka inttena zoriya wozanan nuna
ereeta yaagada qoppais.
12 Meran ceeqettiyoogaappe attin, wozanan ceeqettenna
asatuyyo intte yooti zaariyoobai intteyyo de7ana mala, intte
nunan ceeqettanaadan, nuuni intteyyo gaaso gidanau koyiy-
oogaappe attin, nuna galatanau koyokko.

13 Nuuni gooyyiyaabaa gidikko, Xoossaa bonchchuwaassa;
woi qassi wozanaara de7iyaabaa gidikkokka, inttena
go77anaassa.
14 Kiristtoosa siiqoi nuna godatees; aissi giikko, issi asi asa
ubbaayyo haiqqidoogaa nuuni akeekida; hegaa gidikko asai
ubbai aara haiqqiis.
15 Paxa de7iyaageeti bantta gishshau haiqqidaagaayy-
oonne qassi haiquwaappe denddidaagaayyo de7anaappe at-
tin, sinttappe bantta huupheyyo de7enna mala, i asa ubbaa
gishshau haiqqiis.
16 Hegaa gishshau, nuuni hagaappe sinttau oonanne asa
qofan pirddokko; harai atto, nuuni Kiristtoosa kase asa qofan
pirddidobaa gidikkokka, simmi sinttappe hegaadan pird-
dokko.
17 Hegaa gishshau, ooninne Kiristtoosaara de7ikko, ooratta
mereta; gal77ai aadhdhiis; be7ite, ubbabaikka ooraxxiis.
18 Kiristtoosa baggaara nuna banaara sigettida Xoossai
ubbabaakka oottiis; qassi i nuuyyo harata banaara sigettiyo
oosuwaa immiis.
19 Xoossai Kiristtoosa baggaara asa ubbaa banaara siget-
tees; asa nagaraakka asa bolli qoodenna; qassi asa banaara
sigettiyo kiitaakka nuuyyo immiis.
20 Simmi Xoossai nu baggaara intteyyo haasayiyoogaadan,
nuunikka Kiristtoosa gishshaa haasayiya i kiittidoogeeta;
qassi nuuni inttena, “Xoossaara sigettite” giidi, Kiristtoosa
gishshaa woossoos.
21 Nuuni Xoossaa xillotettaa Kiristtoosa baggaara ekkana
mala, nagara erenna Kiristtoosa nu gishshau, Xoossai na-
garanchcha oottiis.

6

1 Intte nunaara Xoossaa oosuwaa oottiiddi, a aaro kehatet-
taa ekkidi go7ettana mala, nuuni inttena woossoos.
2 Aissi giikko Xoossai,
“Taani injje wodiyan
neeni giyoogaa siyaas;
qassi atotettaa gallassi
nena maaddaas”
yaagees. Be7ite, injje wodee ha77a. Be7ite, atotettaa gallassai
hachcha.
3 Nuuni nu oosuwaa ooninne boranaagaa koyokko; qassi
oonanne xubbanaagaa koyokko.
4 SHin ubbaban nuuni Xoossaa ashkkarata gidiyoogaa nu
huuphen bessida; daro genccan, waayiyan, metuwan, gita
tuggan,
5 lissuwan garafettiyoogan, qashuwan, wocaman, daafu-
ran, xiskko xayiyoogan, xooman,

6 geeshshatettan, eratettan, danddayan, kehatettan,
Geeshsha Ayyaanan, tumu siiquwan,
7 tumaa haasayiyoogan, Xoossaa wolqqan nuuni Xoossaa
ashkkarata gidiyoogaa nu huuphen bessida; qassi nu hu-
uphiyaa naaganaunne olettanau nuuyyo xillotettaa ola mi-
ishshai de7ees.
8 Nuuni bonchchettidanne tooshettida; cayettidanne
galatettida. Qassi tumaa haasayoos; shin asai nuna
worddanchcha giidi qoppees.
9 Nuuni asi erenna asa mala; shin asai ubbai nuna erees;
nuuni haiqqida asa mala; shin intte be7iyoogaadankka
de7oos; qaxxayettida asa mala; shin haiqqibookko.
10 Nuuni kayyottiyaageeta gidikkokka, ubba wode ufait-
toos. Hiyyeesa milatoos; shin daro asaa dureyoos; qassi
aibinne bainna asa milatoos; shin ubbabaikka nubaa.
11 Qoronttoosan de7iya asau, nuuni intteyyo qoncciyan
yootida; nu uluwaakka inttena bessida;
12 Nuuni intteyyo xibibookko; xibidaageeti inttena. Nuuni
nu uluwaa intteyyo genttibookko; shin intte uluwaa nuuyyo
genttidaageeti inttena.
13 Ha77i taani ta naatuyyo haasayiyoogaadan, intteyyo
haasayais; nuuni inttena nu uluwaa bessidoogaadan, int-
tekka nuna intte uluwaa aassi dooyidi bessite.

Ammanenna Asaara Zuppetennan Aggiyoogaa

14 Ammanenna asatuura zuppetidi, giigenna oosuwaa oot-
toppite. Aissi giikko, xillotettaayyoonne nagaraayyo aiba
gaitetti de7ii? Poo7uwaayyoonne xumaayyo aiba issippetetti
de7ii?
15 Kiristtoosanne xalahe halaqaa issippe gattiyaabi aibee?
Qassi ammaniyaageenne ammanennaagee koxxiyoobi aibi
de7ii?
16 Xoossaa Beeta Maqidasiyaaranne eeqaara aiba zup-
petetti de7ii? Aissi giikko Xoossai,
“Taani eta giddon de7ananne
eta giddon hemetettana.
Taani eta Xoossaa gidana;
qassi etikka ta asata gidana”
giidoogaadan, nuuni de7o Xoossaa beeta maqidase.
17 Hegaadankka, qassi Godai,
“Eta giddoppe kiyite;
etappe shaahettite.
Tunabaakka bochchoppite.
Taani inttena mokka ekkana.
18 Qassi taani intteyyo aawa gidana;
inttekka taayyo attuma naatanne
macca naata gidana.

Taani Ubbaappe Wolqqaama Godai
hagaa odais”
yaagiis.

7

1 Hegaa gishshau, ta siiqotoo, Xoossai ha ubbabaa nu-
uyyo immana giidoogaappe hini baggan, nu ashuwaanne
nu shemppuwaa tunissiya ubbabaappe nu huuphiyaa ane
geeshshoos; qassi Xoossaayyo yayyiyoogan muleera geeyidi
de7oos.

PHauloosa Ufaissaa

2 Intte uluwaa nuna bessite; nuuni oonanne naaqqibookko;
oonanne bashshibookko; qassi oonanne cimmibookko.
3 Taani hegaa intte bolli pirddanau giikke; aissi giikko,
taani kase intteyyo giidoogaadankka, intte nu wozanan
de7eeta; nuuni de7inkka haiqqinkka, issippe de7oos.
4 Taani inttena keehi ammanais; taani inttenan gitatais;
nu waayee ubban taani keehi minettaisinne wogi bainna
ufaissaa ufaittais.
5 Aissi giikko, harai atto nuuni Maqidooniyaa biido wode,
ubba baggaarakka waayettidappe attin, shemppibookko;
hara asaara ooshshai de7ees; nu wozanankka yashshai
de7ees.
6 SHin kayyottidaageeta minttettiya Xoossai, Tiitu yuussan
nuna minttettiis.
7 Nuna kaseegaappe aatti ufaissidaagee, Tiitu yuussaa
xalaala gidenna; shin intte a minttettidoogaa; intte tana
be7anau amottidoogaanne tau qarettidoogaa qassi intte tana
maaddanau giigettidoogaa i nuuyyo yootiis.
8 Aissi giikko, ta dabddaabbee inttena azzanissidabaa
gidikkokka, aissi xaafidanaashsha giikke; aissi
xaafidanaashsha giikkokka, ta dabddaabbee inttena guutta
wodiyaa azzanissidoogaa be7ais.
9 Ha77i tana ufaissidaagee taani inttena azzanissido
gishshassa gidenna; shin intte azzanoi inttena nagaraappe
zaaridoogaa gishshassa; aissi giikko, nuuni inttena
aibiininne qohennaadan, Xoossai ba koyidoogaadan, inttena
azzanissiis.
10 Aissi giikko, Xoossai koyiyo azzanoi atotettaakko gattiya
nagaraappe simuwaa ehees; hegeekka zil77etti bainnaagaa;
shin sa7aa azzanoi haiquwaa ehees.
11 Xoossai he intte azzanuwan ai oottidaakkonne be7ite.
Inttena ai keenaa genccissidaakkonne intte geeshshatettaa
tumayanau inttena ai keenaa laamoyidaakko, ai keenaa han-
qqetissidaakkonne ai keenaa yashissidaakko, qassi inttena ai
keenaa amoyidaakko, ai keenaa mishissidaakkonne naaqo

oosuwaa qaxxayanau ai keenaa giigidaakko be7ite; intte
intte huuphen geeshsha gididoogaa ubbabankka erissideta.
12 Hegaa gishshau, taani he dabddaabbiyaa intteyyo
xaafidabaa gidikkokka, naaqqida uraa woi naaqettida
uraa gishshassa gidenna; shin intte nuuyyo woqqaa
qoppiyaakkonne Xoossaa sinttan intteyyo qonccissanau
taani xaafaas.
13 Nuuni minettidoogee hegaa gishshassa; he nu minettaa
bolli, Tiitu ufaittidoogaassi nuuni ubbaappe dariya ufaissaa
ufaittida. Aissi giikko, intte ubbai a hirggaappe shemppis-
sideta.
14 Taani inttebaa sabbada ayyo odin, intte tana yeellay-
ibeekketa; shin nuuni intteyyo ubba wode tumaa haasayida;
hegaadankka, nuuni Tiitu sinttan inttebaa sabbidoogee tuma
gidiis.
15 Hegaa gishshau, intte ubbai ayyo yayyidi kokkoridi, a
waati mokkidaakkonne qassi ayyo ai keenaa azazettidaakko
i hassayiyo wode, inttena keehi daro siiqees.
16 Taani ubbaban inttena ammaniyo gishshau ufaittais.

8

Ammaniya Asati Kehidi Immidobaa

1 Nu ishatoo, Xoossaa aaro kehatettai Maqidooniyaa woosa
keettatun oottidobaa inttena erissanaagaa koyoos.
2 Eti aadhdhido waayiyan wolqqaama paaciyaa paacetti-
dosona; shin eti hiyyeesa gidikkokka, bantta immiyooban
daro kehoosonanne qassi gita ufaissaa ufaittoosona.
3 Aissi giikko, eti bantta wolqqa keenaa qassi harai atto
bantta wolqqaappekka dariyaagaa dosidi immidoogau taani
markka.
4 Eti geeshshata maaddiyo lo77o oosuwaa nunaara oot-
tanau nuna daro woossidosona.
5 Eti nuuni qoppidoogaappe aattidi oottidosona; kasetidi
eti bantta huuphiyaa Godaayyo immidoogaappe guyyiyan,
Xoossai giido mala, nuuyyookka bantta huuphiyaa immi-
dosona.
6 Hegaa gishshau, nuuni ha lo77o oosuwaa doommida
Tiitu gujji oottanaadaaninne inttena maaddidi, he oosuwaa
polissanaadan a woossida.
7 SHin intte ubbaban, ammanuwan, haasayan, eratet-
tan, gita amuwan, nuna siiqiyoogan ubbabankka duret-
doogaadan, ha lo77o oosuwankka intte keha gidanaagaa
nuuni koyoos.
8 Taani hegaa azazanau giikke; shin haratu gita amuwaa
baggaara intte siiqoi ai keena tumakko eranau gais.

9 Aissi giikko, intte nu Godaa Yesuus Kiristtoosa aaro ke-
hatettaa ereeta; Kiristtoosi dure gidi uttidi, intte a hiyy-
eesatettan duretanaadan, intte gishshau hiyyeesiis.

10 Taani ha yohuwan inttena zoriyoogee hagaa; zillaitti
intte doommidoogaa ha77i wurssiyoogee intteyyo lo77o;
intte ooso xalaalau gidennan, oottana qofaukka kaseti-
daageeta.
11 Intte oottanau keehi amottidoogee oottidi polidoogaara
giiga gidana mala, intteyyo danddayettidoogaadankka
oosuwaa polite.
12 Aissi giikko, issi urai Xoossau immanau keehi amottikko,
Xoossai au de7ida keenaa ekkanaappe attin, au bainnabaa
appe ekkenna.

13 Aissi giikko, taani harati waayiyaappe shemppin, intte
waayettanaagaa giikke; intte giiga gidanaagaappe attin.
14 Eta palahai intte pacaa kunttana mala, intteyyo ha
wodiyan de7iya palahai eta pacaa kunttana koshshees;
naa77aikka hegan giiga gidana.
15 Xoossaa maxaafan, “Darissidi shiishshidaagau
palahibeenna; qassi guuttaa shiishshidaagaukka
paccibeenna” geetettidi xaafettiis.

Tiitanne A Laggeta

16 SHin nuuni intteyyo qoppiyoogaa mala, gita qofaa Tiita
qofissida Xoossaa galatai gakko.
17 Tiitu inttekko baanau ba qofaa qachchidoogee, ba hu-
uphen inttena maaddanau daro amottido gishshappe attin,
nu zore xalaalaa ekkidoogaana gidenna.
18 Wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootiyo ba oosuwan
woosa keetta ubban daro bonchchettida ishaa nuuni aara
issippe kiittoos.
19 Hegaa bollan qassi, ha nuuni oottiyo lo77o oosuwaa i
nunaara issippe oottanaunne Godaa bonchchuwau nuuni
harata maaddanaassi keehi amottiyoogaa bessanau woosa
keettati a dooridi sunttidosona.

20 Nuuni oottiyo ha keha imuwaa gishshau, ooninne nuna
borenna mala naagettoos.
21 Aissi giikko, nuuni Godaa sintta xalaalan lo77obaa oot-
tanaagaa gidenna; shin asa sinttankka lo77obaa oottanaagaa
qoppoos.

22 Nuuni darotoo paacci be7ido nu ishaa, ubba wode int-
tena maaddanau daro amottiyaagaa, ha asatuura inttekko ki-
ittoos; qassi ha77i i inttena daro ammaniyo gishshau, inttena
maaddanau kaseegaappe aattidi keehi amottees.

23 Tiitubaa gidikko, i inttena maaddanau tanaara issippe
oottiya ta laggiyaa; hinkko ishanttubaa gidikko, eti woosa
keettati kiittidoogeetanne Kiristtoosa bonchchissiyaageeta.
24 Simmi woosa keetta ubbati intte siiqoi tuma gidiyoogaa
erana mala, qassi nuuni inttebaa sabbiyoogee likke gidiy-
oogaa erana mala, intte siiquwaa eta bessite.

9

Ammaniyaageetussi Kessido Peeriyaa

1 Yihudan de7iya geeshsha asata maaddanau yeddiyoobau
taani intteyyo xaafanau koshshenna.
2 Intte maaddanau keehi amottiyoogaa taani eriyo
gishshau, Maqidooniyan de7iya asaayyo inttebaa sabbaas.
Taani etayyo, “Akaayiyan de7iya ishantti zillaittaasappe
doommidi, maaddanau giigettidosona” yaagada yootaas;
qassi intte gita amoikka etappe dariya baggaa denttettiis.
3 SHin taani etayyo giidoogaadankka nuuni ha yohuwan
intteban gitatiyoogee hada gidenna mala, intte giigetti-
daageeta gidanaadan, ha ishantta inttekko kiittais.
4 Geelladan Maqidooniyaa asati tanaara yiidi, intte giiget-
tennan de7ishin, inttena demmikko, nuuni ai keenaa yeel-
latanddoniishsha! Intte yeellatanaagaa gookko; shin nuuni
inttena keehi ammanidi gitatidoogaassa.
5 Hegaa gishshau, taani ha ishantti taappe sinttatidi int-
tekko biidi, intte immana giido imuwaa kasetidi giigissana
mala, eta woossanau koshshiyoogaa akeekaas. Hegaappe
guyyiyan, he imoi taani gakkiyo wode giigi uttana; hegee
qassi wolqqan intte immiyoogaa gidennan, dosidi immiy-
oogaa erissana.
6 Hagaa akeekite; guutta zerettaa zeriya urai guutta kattaa
cakkana; daro zerettaa zeriya urai qassi daro kattaa cakkana.
7 Xoossai ufaissan immiya uraa siiqiyo gishshau, qaretti-
iddi woi dosennan immiyoogaa gidennan, immiya urai hu-
uphen huuphen ba wozanan qoppidobaa immo.
8 Xoossai intteyyo gidiyaabai ubba wode de7anaadaaninne
qassi haratuyyookka intte immanau gidiyaabai de7anaadan
inttena koshshiya ubbabaa intteyyo immanau danddayees.
9 Xoossaa maxaafai,
“I hiyyeesa asaayyo darissidi immees;
qassi a xillotettai merinau de7ana”
yaagees.
10 Xoossai, zeriyaagaayyo zerettaanne maanau qumaa im-
miyaagee, inttena koshshiya zeretta ubbaa intteyyo immana;
qassi intte xillotettaappe daro aifiyaa aifissanau he zerettaa
dichchana.

11 Daro asai intte immiyo imuwaa nuuppe ekkidi, Xoossaa galatanaadan, intte ubba wode darissidi immiyaageeta gidana mala, Xoossai inttena ubba baggaara dureyana.
12 Aissi giikko, ha intte oottiyo oosoi geeshshata koshshiyaabaa kuntti immiyoogaa xalaala gidenna; shin Xoossaayyo daro galataa immiyoogan kumidi goggees.
13 Ha intte oosoi intte ammanuwaa erissiyo gishshau, daro asai Kiristtoosa wonggeliyaa intte ammanidi markkattiyoogaayyoonne intte maaduwaa etaaranne hara ubbatuura shaakkidi, darissi immiyoogaayyo Xoossaa bonchchana.
14 Eti intteyyo Xoossaa woossiiddi, inttenan de7iya Xoossaa aaro kehatettaa zawai bainnaagaa gishshau, inttena laamotoosona.
15 Zawai bainna Xoossaa aaro kehatettaa gishshau, Xoossaa galatai gakko.

10

PHauloosi Mootiyaageetussi Zaarido Zaaruwaa

1 Taani PHauloosi, intte, “I nunaara de7iyo wode kauyyees” giyoogee, qassi, “Nuuppe haakkidi de7iyo wode nu bolli xalees” giyoogee, Kiristtoosa doshotettaa baggaaranne a ashkketettaa baggaara inttena woossais.
2 Nuna ha sa7aa meeziyaadan de7oosona giidi qoppiya issi issi asatu bolli taani xalanaagaa erais; shin taani inttekko biyo wode intte tana xalissenna mala, inttena woossais.
3 Aissi giikko, nuuni ha sa7an de7ikkokka, ha sa7aa asadan olettokko.
4 Aissi giikko, nuuni olettiyo toorai ha sa7aagaa gidenna. SHin qatuwaa laalanau wolqqaara de7iya Xoossaa tooraa.
5 Nuuni asa qofa xaissoos; qassi Xoossaa eratettaa bolli denddidi xubbiya otoro qofa ubbaa laaloos. He qofa ubbai Kiristtoosayyo azazettana mala omooddoos.
6 Intte azazettiyoogaa polidoogaappe guyyiyan, azazettennan ixxiyoobaa ubbaa nuuni qaxxayanau giigettana.
7 Intte sinttan de7iyaabaa xeellite; ooninne bana Kiristtoosabaa giidi qoppikko, hegaa gujji qoppo; Kiristtoosabaa i gididoogaadan, nuunikka qassi abaa.
8 Aissi giikko, Godai nuuyyo immido nu alaafetettan taani keehi otorettiyaabaa gidikkokka, hegan yeellatikke; he nuuyyo immido alaafetettai inttena keexxanaassappe attin, qolanaassa gidenna.
9 Taani ta dabddaabbiyan inttena yashissiya asa gidada beettanau koyikke.
10 Aissi giikko, issi issi asai, “PHauloosa dabddaabbee deexonne wolqqaama; shin xeelliyo wode i daafuranchcha; a haasayaikka pattenna” yaagees.

11 Hegaa mala asi nuuni haahuwan de7iiddi xaafiyo dabd-
daabbiyaaninne yaani inttenaara de7iiddi oottiyo oosuwan
dummatetti bainnaagaa akeekana koshshees.
12 Nuuni banttana nashshiya issi issi asatuura nuna
paidanau woi likkissanau xalokko; shin eti banttana issoi is-
suwaara likkissiiddinne qassi banttana issoi issuwaara yiggi
xeelliiddi, muleera eeyyidosona.
13 SHin nuuni Xoossai nuuyyo essido zawaa giddon cee-
qettiyoogaappe attin, he zawaappe pinnidi ceeqettokko; he
zawai inttekkokka gakkees.
14 Nuuni inttekko gakkibeennabaa milatidi, zawaa pin-
nokko; aissi giikko, nuuni Kiristtoosa wonggeliyaa mishi-
raachchuwaa yootiiddi, inttekko kase gakkida.
15 Nuuni Xoossai essido zawaa pinnidi, hara asi oottido
ooson ceeqettokko; shin intte ammanoi dicci dicci biyo wode,
nuuni intte giddon oottiyo oosuwaa zawai kaseegaappe
keehi aakki aakki baana giidi qoppoos.
16 Nuuni wonggeliyaa mishiraachchuwaa intte
de7iyoosaappe hini baggan yootana; qassi hara zawan
oosettiichchida oosonkka ceeqettokko.
17 SHin Xoossaa maxaafai,
“Ceeqqiya urai ooninne
Godan ceeqqo”
yaagees.
18 Aissi giikko, Godai nashshiyo uraappe attin, bana
nashshiya urai nashettenna.

11

PHauloosanne Banttana Yesuusi Kiittiis Giya Worddanchchata

1 Intte ta eeyyatettaa guuttaa gencciyaakko lo77o. Hayyan-
intta genccite.
2 Xoossai qanaatiyoogaadan, taanikka intteban qanaatais;
aissi giikko, taani inttena issi attumaagau, Kiristtoosau im-
mana gaada, geela7otettaara de7iya geeshsha geela7eedan
giigissa wottaas.
3 SHin shooshshai ba geniyaara Hewaano baletti-
doogaadan, Kiristtoosayyo intte immido intte suure qofai
moorettibeennaagee wora biichchanaakkonne gaada
hirggais.
4 Aissi giikko, issi urai yiidi, nuuni intteyyo yootido
Yesuusappe hara Yesuusa intteyyo yootikko, woi intte ekkido
Ayyaanaappenne wonggeliyaappe dumma ayyaanaanne
wonggeliyaa intte ekkikko, loittidi gencceeta.
5 Yesuusi kiittido ha waannatuppe taani aibinkka laafiy-
oobaa taayyo milatenna.

6 Taani haasayiyo haasayan tamaarabeenna asa
gidikkokka, eratettan gidikke; shin nuuni intteyyo ha
yohuwaa asa ubbaa giddon ubba baggaara qonccissida.
7 Woi taani inttena miishsha oichchennan, Xoossaa
wonggeliyaa mishiraachchuwaa intteyyo coo yooti-
doogeenne inttena xoqqu oottanau ta huuphiyaa
toochchidoogee taayyo nagara gidanddeeshsha!
8 Taani intteyyo oottanau hara woosa keettatun de7iya
asaappe miishsha ekka ekkada, he woosa keettata bonqqaas.
9 Qassi taani inttenaara de7ishin, tana metin, intteppe
issi uraakka waissabeikke. Aissi giikko, Maqidooniyaappe
yiida ishantti tana koshshida ubbabaa taayyo immidosona;
taani inttena waissenna mala, kase ta huuphen naagetti-
doogaadankka sinttaukka naagettana.
10 Kiristtoosa tumatettai tanan de7ishin, ha ta ceeqoi
Akaayiyaa biittan awaaninne attenna.
11 Taani hagaa aissi giyaanaa? Inttena siiqenna gishshas-
see? Taani inttena siiqiyoogaa Xoossai erees.
12 SHin he bantta ceeqettiyooban nuuni oottiyoogaadan
oottanau gaasottiyaageetu gaasuwaa digganau, ha77i taani
oottiyo oosuwaa gujjada oottana.
13 Aissi giikko, eti Yesuusi kiittibeenna worddanchcha
asata; hegeetu mala asati Kiristtoosi kiittidoogeeta mi-
latanau bantta meraa laamerettiya kiitettibeenna word-
danchchatanne genanchcha oosanchchata.
14 Hegee garamissiyaabaa gidenna; aissi giikko, Seexaanai
ba huuphen poo7o kiitanchcha milatanau ba meraa laam-
mees.
15 Hegaa gishshau, Seexaanaa ashkkarati xillotettaa
ashkkarata milatanau bantta meraa laamerettikko, hegee
gitabaa gidenna; eti wurssettan bantta oosuwaa malaa
ekkana.

PHauloosa Gakkida Metuwaa

16 Taani naa77anttuwaakka gais; tana ooninne eeyya giidi
qoppoppo; shin intte tana, i eeyya giikkokka, taani guuttaa
ceeqettanaadan, tana eeyya giite.
17 Taani hagaadan xalada ceeqettaidda haasayiyoogee,
eeyyatetta haasayappe attin, tana Godai azaziina gidenna.
18 Daro asai ha sa7aaban ceeqettiyo gishshau, taanikka
ceeqettana.
19 Intte aadhdhida eranchcha gidiyo gishshau, eeyya
asaabaa ufaissan gencceeta.
20 Aissi giikko, ooninne inttena ailleyikko, woi inttebaa
miikko, woi inttebaa bonqqikko, intte bolli otorettikko, woi
intte qinxxalliyaa baqqikko, gencceeta.

21 Nuuni hegaa oottanau daro daafuranchcha gididoogaa
taani yeellataidda yootais.
SHin ooninne issiban xalidi ceeqettikko, taanikka ceeqet-
tanau xalais; taani eeyya asadan haasayais.
22 Eti Ibraawetee? Taanikka Ibraawe. Eti Israa7eela asee?
Taanikka Israa7eela asa. Eti Abrahaama zaree? Taanikka
qassi Abrahaama zare.
23 Eti Kiristtoosa ashkkaratee? Taanikka etappe aadhdhiya
ashkkara; taani gooyyiya asadan haasayais; taani daro ootta
daafuraas; daro wodiyaa qashettaasinne lissuwan garafet-
taas; qassi daro wodiyaa haiqqaichchada attaas.
24 Aihudati tana ichchashutoo, hasttamanne uddufunaa
lissuwan garafidosona.
25 Roome asai tana heezzutoo dullan shociis; issi gal-
lassi shuchchan caddii caddidi aggiis; markkabee heezzutoo
me77in, abba giddon issi qammaanne issi gallassaa aqada
pe7aas.
26 Taani daro ogiyaa hemettaas; tana kixa haattinne panggi
daafirggidi ashshiis; qassi ta biittaa asainne Aihuda gi-
denna asai daafirggidi ashshidosona. Qassikka katamai, baz-
zoi, abbai, tana yashissiis; worddanchcha dabbotikka tana
daafirggidi ashshidosona.
27 Taani daafuraasinne metootaas. Darotoo xiskkuwaa
xayaas; namisettaas; saamettaas. Darotoo xoomaas; qassi
meegettaasinne kallottaas.
28 Harabaa ubbaappekka ubba gallassi tau tooho gididabai,
woosa keetta ubbau hirggiyoogaa.
29 Daafuriyai oonee? Taani daafurikkinaayye? Nagaran
geliyai oonee? Taani un77ettada ayyo qarettikkinaayye?
30 Taani ceeqettanau koshshiyaabaa gidikko, taani daafu-
ranchcha gidiyoogaa erissiyaaban ceeqettana.
31 Merinau anjjettida Xoossai, nu Godaa Yesuus Kiristtoosa
Aawai, taani worddotennaagaa erees.
32 Damasqqo kataman Aretaasa giyo kawuwaappe
garssaara deriyaa haariyaagee, tana oittanau Damasqqo
katamaa naagissees.
33 SHin katamaa dirssaa maskkootiyaara tana keeshiyan
duge wottin, appe kessa ekkaas.

12

PHauloosa Ajjuutaa

1 Ceeqettiyoogee taayyo ainne allaalle kessennabaa
gidikkokka, taani ceeqettanau bessees. SHin taani
ajjuutaabaanne Godaappe qonccidabaa haasayana.
2 Tammanne oiddu laittappe kase, heezzantto saluwaa
pude ekettida issi bitaniyaa, Kiristtoosa ammaniyaagaa,

taani erais; he bitanee ba asatettaara biidaakkonne woikko
ajjuutan biidaakko, taani erikke; Xoossai erees.
3 He bitaniyaa, heezzantto saluwaa pude ekettidaagaa,
erais; i ba asatettaara biidaakkonne woikko ajjuutan bi-
idaakko, taani erikke; Xoossai erees.
4 Hegan he bitanee asi haasayanau danddayennabaa, asa
inxxarssikka haasayanau danddayennabaa siyiis.
5 Taani he bitaniyaaban ceeqettana; shin taani daafu-
ranchcha gidiyoogaa erissanaappe attin, ta huupheban cee-
qettikke.
6 Taani ceeqettanau koyiyaabaa gidikkokka eeyyikke; aissi
giikko, taani tumaa haasayais. SHin asi tabaa tanan
be7iyoogaappenne taappe siyiyoogaappe aattidi qoppenna
mala ceeqettikke.
7 Qassi Xoossai qoncciyo aadhdhida gitatettan taani otoret-
tiyoogaa digganau tana caddi oiqqiyaagee, Seexaanaa ki-
itanchchai, tana dechchanaunne taani otorettenna mala,
tana naaganau taayyo imettiis.
8 Hegaa taappe shaakkana mala, taani Godaa heezzutoo
woossaas.
9 Godai tana, “Ta aaro kehatettai neeyyo gidana; aissi gi-
ikko, ta wolqqai daafuran polettees” yaagiis; hegaa gishshau,
Kiristtoosa wolqqai tanan de7ana mala, ta daafuran ceeqet-
tanau taani daro ufaittais.
10 Taani Kiristtoosa gishshau daafuriyoogan, asan cayet-
tiyoogan, waayettiyoogan, yedetettiyoogan, metootiyoogan
ufaittais; aissi giikko, taani daafuriyo wode, he wode min-
nais.

PHauloosi Qoronttoosa Asaassi Un77ettidi Qoppiis

11 Taani ceeqettidoogan eeyyaas; shin hegaa intte tana
wolqqan ootissideta; aissi giikko, intte tana galatanau
bessees; taani aibanne gidana xayikkokka, Yesuusi kiittido
ubbaappe aadhdhiyaageetuppe laafikke.
12 Yesuusi kiittidoogee tuma gididoogaa erissiya
malaatainne oorattabainne Xoossai oottiyo malaatai intte
giddon daro genccan oosettiis.
13 Taani ta huuphen inttena waissabeennaagaappe attin,
hara woosa keettatuppe intte aibin laafeetii? Hayyanintta
taani inttena naaqqidoogaa taayyo atto giite.
14 Taani inttekko baanau giigettishin, hagee taayyo
heezzantto wode; taani inttena waissikke. Taani inttena
koyiyoogaappe attin, intte miishsha koyikke; aissi
giikko, aayyiyaanne aawai bantta naatuyyo miishsha
minjjiyoogaappe attin, naati bantta aayeeyyoonne aawaayyo
minjjokkona.

15 Taani intte shemppuwaayyo taayyo de7iyaabaa tanaara
gattada ufaissan immana; yaatin, taani inttena keehi siiqiyo
gishshau, intte tana ashshi siiquuteetiiyye?
16 Gidikkokka, taani inttena waissabeikke; shin intte tana,
“Neeni nuna cimmada wordduwan oiqqadasa” yaagana.
17 Taani harai atto, inttekko kiittido issi asa baggaarakka
inttena cimmidanaa?
18 Tiitu inttekko baana mala, taani woossaas; qassi am-
maniya ishaakka aara yeddaas. Yeddin Tiitu inttena cim-
midee? Nuuni nu oosuwaa issi qofan oottibookkonii? Qassi
nu hanoikka issuwaa gidenneeyye?
19 Nuuni ubba wodekka intte sinttan nu huupheyyo
mootettiyoobaa intteyyo milatii? Nuuni Kiristtoosan
de7iyaageetudan, Xoossaa sinttan ha77i gakkanaassikka
haasayoos. Nu siiqotoo, nuuni oottiyo ubbabaikka inttena
maaddanaassa.
20 Aissi giikko, taani inttekko biyo wode, ooni erii taani
koyiyoogaa mala intte gidennan agganaakkonne; qassi
taanikka intte koyiyoogaa mala gidennan agganaakkonne.
Qassi ooni erii hegan palamai, qanaatee, hanqqoi,
yiiqetiyoogee, zigirssai, saasukkiyoogee, otoroi, metoi
de7ennan waayi aggana; tana yashshees.
21 Taani inttekko naa77anttuwaa biyo wode, ta Xoossai
intte sinttan tana kaushshanaakkonne yayyais; taani na-
gara kase oottidi, bantta oottido tunatettaappe, shaaramux-
atettaappenne amuwaappe simmibeenna daro asatuyyo
yeekkennan aggikke gaada yayyais.

13

Wurssetta Zoriyaanne Sarotaa

1 Hagee taayyo inttekko yiishin heezzantto wode. Ai
mootoikka naa77u woi heezzu markkai markkattin pirddet-
tanau koshshees.
2 Taani naa77anttuwaa inttenaara gaittido wode, inttena
ye77e gaas; ha77ikka haahuwan de7ikkokka, inttena ye77e
gais. Taani qassikka inttekko biyo wode, nagara kase ootti-
daageetakka qassi harata ubbatakka qaxxayennan aggikke.
3 Aissi giikko, Kiristtoosi ta baggaara haasayiyoogaa
erissiyaabaa intte koyeeta. I inttenaara haasayiyo
wode wolqqaama gidiyoogaappe attin, intte giddon
daafuranchcha gidenna;
4 aissi giikko, Kiristtoosi masqqaliyaa bolli misimaariyan
xishettidi, daafuran kaqettiis; shin Xoossaa wolqqan paxa
de7ees. Aissi giikko, i daafuranchcha gididoogaadan, nuu-
nikka daafuranchcha; shin inttenaara haasayiyoogan nuuni
Xoossaa wolqqan aara de7ana.

5 Ammanuwan intte de7iyaakkonne ane inttena qoridi
pirddite; paaciyan intte muleera kunddikkoppe attin, Kirist-
toosi inttenan de7iyoogaa intte geeshshidi ereeta.
6 Nuuni paaciyaa danddayanaagaa intte eriyoogaa am-
manais.
7 Intte iitabaa mulekka oottenna mala, nuuni Xoossaa
woossoos. Nuuni paaciyaa danddayiyaageeta gididi beet-
tanaassa gidenna; shin nuuni paaciyaa danddayennaageeta
milatidi beettikkokka, lo77obaa intte oottanaassa.
8 Aissi giikko, nuuni tumaa xalaalaayyo oottanaappe attin,
tumaa bolli ainne oottanau danddayokko;
9 nuuni daafuriyo wode ufaittoos; shin intte wolqqaama;
intte bali bainnaageeta gidana mala, nuuni qassi Xoossaa
woossoos.
10 Taani intteppe haahuwan de7aidda xaafidoogee hegaa
gishshassa; taani inttekko biyo wode, Godai taayyo im-
mido maatan zemppada, inttenaara iitettanau tana waayi
koshshana. He maatai taani inttena keexxanau taayyo imet-
tidoogaappe attin, inttena qolanau imettibeenna.
11 Wurssettan ta ishatoo, saro de7ite; bali bainnan de7ite;
ta zoriyaa siyite; issi wozana gididi de7ite; sarotettan de7ite.
Siiqo Xoossai, sarotettaa Xoossai, inttenaara issippe de7ana.
12 Issoi issuwaara geeshsha yeretaa yerettidi sarotite.
13 Xoossaa asa ubbati inttena saro saro goosona.
14 Godaa Yesuus Kiristtoosa aaro kehatettai, Xoossaa siiqoi,
Geeshsha Ayyaanaa issippetettai inttenaara ubbaara gido.
Amin77i.

PHauloosi Galaatiyaa Asaassi Xaafido Kiitaa

Gidduwaa Erissuwaa

Yesuusi Ashshiyaagaa gidiyoogaa odiya mishiraachchoi dumma dumma sohuwan odettishiininne Aihuda gidenna asaikka ammanidi ekki ekki biishin, “Kiristtiyaane gidanau Muuse higgiyaa polanau koshshiiyye koshshennee?” giyo oishai issippe denddiis. He wode PHauloosi “Kiristtiyaane gidanau Muuse higgiyaa polanau koshshenna; Yesuusan ooratta de7uwaa demmanau anoi ammano; asai Xoossaa sinttan xillanau danddayiyoogee ammano xalaalaana” yaagidi tamaarissuwaa doommiis. SHin Qeeri Iisiyaa giddon, “Asi Xoossaa sinttan xillanau Yesuusan ammaniyoogaa xalaala gidennan, Muuse higgiyaakka polanau koshshees” yaagi yaagidi PHauloosa timirttiyaa phalqqiya asati de7oosona.

PHauloosi hagaa Galaatiyaa kiitaa xaafidoogee ha bala timirttiyan cimettida asaa likke ammanuwaassinne Kiristtinna de7uwaassi zaaridi kaalettanaassa. PHauloosi koiro doommiiddi, i bana, “Taani Yesuusi Kiittidoogaa” yaagidi erissiiddi doommees. Yesuusi Kiittidoogaa oottidi a xeesidaagee Xoossaappe attin, asaa gidennaagaanne qassi i kiitettidoogee Aihuda gidenna asatussa gidiyoogaa qonccissidi yootees. Hegaarakka oisettidi, asai xillanau danddayiyoogee ammano xalaalaana gidiyoogaa odees. Wurssetta miraafetun Kiristtinnaa eeshshai Yesuusa ammaniyo ammanuwaappe kiyiya siiquwaappe pulttiyaagaa gidiyoogaa odees.

1 Taani PHauloosi, Yesuus Kiristtoosinne qassi haiquwaappe a denttida Xoossai Aawai kiittidoogaappe attin, asappe woikko asa baggaara kiitettidaagaa gidikke.

2 Ha taaninne tanaara de7iya ammaniya ishantti ubbai, Galaatiyaa biittan de7iya woosa keetta ubbaassi sarotaa kiittoos.

3 Xoossai nu Aawainne nu Godai Yesuus Kiristtoosi intteyyo aaro kehatettaanne sarotettaa immo.

4 Nu Xoossaa, nu Aawaa sheniyan Kiristtoosi ha iita oosoi oosettiyo wodiyaappe nuna ashshana mala, nu nagaraa gishshau, ba huuphiyaa immiis.

5 Xoossaayyo merinaappe merinaa gakkanaassi bonchchoi gido. Amin77i.

Wonggeliyaa Tumai Issuwaa Xalaala

6 Kiristtoosa aaro kehatettan inttena xeesida Xoossaa aggidi, hara wonggeliyaakko, intte ellellidi, waani simmidaakko tau oorattabaa gidiis.

7 Inttena bul77akkiyaageetinne Kiristtoosa wonggeliyaa geellayanau koyiya amarida asati de7oosonappe attin, tumaappe hara wonggelee baawa.

8 SHin harai atto nuna gidin, woikko saluwaappe kiitanchcha gidin, nuuni intteyyo kase yootido wonggeliyaa mishiraachchuwaappe dummatiyaagaa intteyyo yootiyaabaa gidikko, i qanggettidaagaa gido.

9 Kase nuuni giidoogaadan, ha77ikka naa77anttuwaa taani gais; intte ekkido wonggeliyaappe dummatiyaagaa ooninne intteyyo yootikko, he urai qanggettidaagaa gido.

10 Hagee tana asappe saba koyiyaabaa milatissii? Akkai! Taani Xoossai lo77o giyoogaa koyais. Woikko taani asa ufaissanau koyiyaanaa? Taani ha77ikka asa ufaissanau koyiyaabaa gidiyaakko, Kiristtoosa aille gidikke.

PHauloosi Yesuusi Kiittidoogaa Kiyido Kessaa

11 Ta ishanttoo, taani intteyyo yootido wonggeliyaa mishiraachchoi asappe gidennaagaa intteyyo yootais.

12 Aissi giikko, taassi Yesuus Kiristtoosi qonccissiisippe attin, taani wonggeliyaa asappe ekkabeikke; asinne tana tamaarissibeenna.

13 Kase taani Aihuda ammanuwan de7iyo wode, waana de7idaakko, intte siyideta; taani Xoossaa woosa keettaa qareti bainnan yedettaasinne xaissanau baaxetaas.

14 Ta wode de7ida ta dabbotuppe darota Aihuda ammanuwaa higgiyaa naagiyoogan aadhdhais; nu aawatu wogaa ooppenne aadhdhada siiqaas.

15-16 SHin Xoossai ba aaro kehatettan, taani biron ta aayee uluwan de7ishin, baayyo oottanau tana xeesiis; abaa yootiya wonggeliyaa mishiraachchuwaa Aihuda gidenna asaayyo taani yootana mala, Xoossai ba Na7aa tau qonccissanau koyido wode, zorettanau ookkonne babeikke.

17 Woikko taappe kase Yesuusi kiittidoogeetuura gaittanau Yerusalaame babeikke; shin taani sohuwaara Araba giyo biittaa baas. Hegaappe Damasqqo giyo katamaa simmaas.

18 Heezzu laittappe guyyiyan, PHeexiroosaara gaittanau Yerusalaame baada, aara tammanne ichchashu gallassaa uttaas.

19 SHin Yesuusi kiittidoogeetuppe Godaa ishaa Yaaqoobappe attin, haratuura gaittabeikke.

20 Taani intteyyo xaafiyoogan worddoi baawa; taani intteyyo wordduwaa odennaagau Xoossai markka!

21 Hegaappe guyyiyan, Sooriyaa giyo biittaanne Kilqqiyaa
giyo biittaa baas.
22 Yihudan de7iya woosa keettatun he wode uttiya am-
maniya asati tanaara meeze gidokkona.
23 SHin hara asai, “Nuna yedetti yuuyiya bitanee hagaappe
kase i xaissanau koyiyo ammanuwaabaa ha77i yootees”
yaagiyoogaa eti siyidosona.
24 Siyidi taban Xoossaa galatidosona.

2

PHauloosi Yesuusi Kiittidoogaa Gidiyoogee Yesuusi Kiittido Haratu Achchan Erettiis

1 Hegaappe simmada taani tammanne oiddu laittaappe
guyyiyan, Barnnaabaasaara naa77anttuwaa Yerusalaame
baidda, Tiitakka tanaara ekkada baas.
2 Xoossai tau ajjuutan qonccissido gishshau baas; baada
taani ha77i oottiyo oosoi woikko kase oottidoogee mela
attenna mala, woosa keettaa kaalettiyaageeta dumma
shiishshada, Aihuda gidenna asaayyo taani yootiyo
wonggeliyaa mishiraachchoi ai malakko etassi yootaas.
3 SHin harai atto tanaara de7iya Tiita i Giriike biitta asa
gidishin, qaxxaretto giidi godatibookkona.
4 Gidinkka, wordduwaa nuuyyo ishantta milatidi yiidi,
nunaara walahettida daro asati a qaxxaranau koyidosona.
He asati Kiristtoos Yesuusan nuuyyo de7iya nuuni koyi-
doogaadan hanana danddayiyo sheniyaa xomoosanau, wu-
uqettidi nu giddo gelidosona. Gelidi nuna aille oottanau
koyidosona.
5 SHin wonggeliyaa tumatettai inttenaara minnidi de7ana
mala, nuuni harai atto issi saatiyaukka etayyo haaretti-
bookko.
6 SHin halaqa milatiyaageeti taayyo ainne ooratta qofa im-
mibookkona; hagaa aissi giyaanaa giikko, hagaappe kase eti
oona gidinkka tana metiyaabaa gidenna; Xoossai asa som77o
xeellidi pirddenna.
7 SHin guyyeppe Xoossai PHeexiroosassi, Aihudatuyyo
wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootiyo hadaraa
immidoogaadan, taukka Aihuda gidenna asaayyo
wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootiyo hadaraa
immidoogaa eti be7idosona.
8 Aissi giikko, PHeexiroosi Aihudatuyyo Yesuusi kiitti-
doogaa gididoogaadan, taanikka Xoossaa wolqqan Aihuda
gidenna asaayyo Yesuusi kiittidoogaa gidaas.
9 Qassi kaalettiyaageeta milati beettiyaageeti, Yaaqoobi,
PHeexiroosinne Yohaannisi, taayyo imettida aaro kehatettaa

eridi, tananne Barnnaabaasa nu kushiyaa oiqqidi sarotidosona. Taaninne Barnnaabaasi Aihuda gidenna asaa giddon oottanaadan, qassi eti Aihudatu giddon oottanaadan qachchidi denddida.

10 Eti nuna kaseesappekka taani oottanau qoppaidda de7iyo hiyyeesata qoppanaagaa xalaalaa hassayissidosona.

PHauloosi Anxxookiyan PHeexiroosa Timirttiyaa PHalqqiis

11 SHin PHeexiroosi Anxxookiyaa giyo katamaa yiido wode, i moorido gishshau, qoncciyan taani a, “Neeni mooranchcha” yaagaas.

12 Aissi giikko, Yaaqooba matappe kiitettida amarida asai yaanaappe kase Aihuda gidenna asatuura qumaa mees; shin eti yiidoogaappe guyyiyan, Aihuda gidennaageeta qaxxaranau koyiyaageetuyyo yayyido gishshau, ba kushiyaa guyye ekkidi, Aihuda gidennaageetuppe shaahettiis.

13 Qassi hinkko ammanida Aihudati PHeexiroosaara yashshaa doommidosona; harai atto barnnaabaasikka etaara yashshanchcha gidiis.

14 SHin eti wonggeliyaa tumatettaadan, suure hemettennaagaa be7ada, PHeexiroosa he ubba asaa sinttan, “Neeni Aihuda gidaidda, Aihudatudan gidennan Aihuda gidennaageetudan de7aasa; shin yaatin, waatada Aihuda gidennaageeta, ‘Aihudatudan de7ite’ yaagada godatai?” yaagaas.

Aihudatikka Aihuda Gidennaageetikka Attiyoogee Ammanuwaana

15 Nuuni yeletan Aihuda; nagaranchcha gidida Aihuda gidenna asata gidokko.

16 Yaaninkka, asi Yesuus Kiristtoosa ammanidi xillanaappe attin, higgiyaa naagiyoogan xillennaagaa erida; ashuwaa maayida asai ubbai higgiyaa naagiyoogan xillenna gishshau, nuuni nu huuphenkka higgiyaa naagiyoogan gidennan, Kiristtoosan ammanidi xillana mala, Kiristtoosi Yesuusan ammanida.

17 SHin nuuni Kiristtoosan xillanau koyiyaageeta gidiiddi, nu huuphen nagaranchcha gidi beettikko, yaatin Kiristtoosi nagaraa tamaarissiyaagee? Hegee mulekka worddo!

18 Aissi giikko, issitookka qolarggidoogaa taani zaarettada keexxiyaagaa gidikko, taani ta huuphen higgiyaa menttiyaagaa gidiyoogaa erissais.

19 Taani Xoossaayyo paxa de7ana mala, higgiyaa baggaara higgiyaayyo haiqqaas.

20 Taani Kiristtoosaara a masqqaliyaa bolli misimaariyan xishettada kaqettaas; simmi, ha77i paxa de7iyaagee tana gidikke. SHin Kiristtoosi ta giddon de7ees; taani ha77i de7iyo

de7oi, tana siiqidi, ta gishshau, ba huuphiyaa immida Xoossaa Na7an de7iya ammanuwaana.

21 Taani Xoossaa aaro kehatettaa ixxikke; asai higgiyaa baggaara xillotetta demmiyaabaa gidikko, yaatin Kiristtoosi coo mela haiqqiis yaagiyoogaa.

3

Xillotettai Kiristtoosan Ammaniinappe Attin Higgiyaa Polin Beettenna

1 Akeeki bainna Galaatiyaa asatoo, intte aifiyaa sinttan Kiristtoosi masqqaliyaa bollan misimaariyan xishettidi kaqettido misilee qonccidi beettees. Yaatin, tumau intte azazettenna mala, inttena bitidai oonee?

2 Ane taayyo ha issi yohee xalaaliyo yootite: Xoossaa Ayyaanaa, higgee giyoogaa naagidi ekkidetiiyye woikko ammanuwan siyidi ekkidetii?

3 Intte hegaa keena eeyyee? Xoossaa Ayyaanan doommidi, ha77i intte wolqqan poleetii?

4 Intte daafura ubbau ainne go77i baawee? Tumaappe go77ai de7ees.

5 Yaatin, Xoossai intteyyo Geeshsha Ayyaanaa immiyoogeenne intte giddon malaataa oottiyoogee, higgee giyoogaa intte oottido gishshataasseeyye? Woikko wonggeliyaa mishiraachchuwaa siyidi, intte ammanido gishshataassee?

6 Hegaadankka, Abrahaami Xoossaa ammanido gishshau, Xoossai hegaa ayyo xillotettan qoodiis.

7 Hegaa gishshau, ammaniyaageeti Abrahaama zare gidiyoogaa erite.

8 Xoossai Aihuda gidenna asaa ammanuwan xillissanaagaa Xoossaa maxaafai kaseti be7idi, “Ha sa7an de7iya asai ubbai nenan anjjettana” yaagidi, wonggeliyaa mishiraachchuwaa Abrahaamayyo kasetidi yootiis.

9 Hegaa gishshau, Abrahaami ammanidi anjjettidoogaadan, ammaniyaageeti Abrahaamaara anjjettana.

10 Higgiyaa oosuwan ammanettidi de7iyaageeti ubbai qanggettaa giddon de7oosona; aissi giikko, Xoossaa maxaafai, “Higgiyaa maxaafan xaafettida ubbaban de7ennaageenne polennaagee ooninne qanggettidaagaa” yaagees.

11 Xoossaa maxaafai, “Xilloi ammanuwan de7ana” giyo gishshau, ooninne Xoossaa sinttan higgiyaa naagiyoogan xillennaagee erettidaagaa.

12 Higgee ammanuwan zemppenna; shin Xoossaa maxaafai, “Higgee giyoogaa poliyaagee an paxa de7ana” yaagees.

13 Xoossaa maxaafan, “Mitta bolli kaqetti haiqqiya ooninne
qanggettidaagaa” geetetti xaafettido gishshau, Kiristtoosi nu
gishshau qanggettidaagaa gididi, nuna higgiyaa qanggettaappe woziis.
14 Kiristtoosi hegaa aissi oottidee giikko, Xoossai
immana giido Geeshsha Ayyaanaa nuuni ammanuwan
ekkanaadaaninne Abrahaama anjjoi ba baggaara Aihuda
gidenna asaa gakkana mala giidi oottiis.

Higgee Hidootaa Qaalaa SHaarenna

15 Ta ishanttoo, taani asi giyoogaadan intteyyo gais; harai
atto naa77u asati issi yoho haasayidi, maachchaa wottoogaappe hini baggan, ooninne he maachchaa birshshanau
woikko harabaa he maachchaa bolli gujjanau danddayenna.
16 Abrahaaminne a zerettati Xoossai sinttappe immana
giidi haasayidoogaa siyidosona. Xoossaa maxaafai daro
asaayyo haasayiyoogaadan, “Ne zerettatuyyo” geenna;
woigii giikko, “Ne zerettaayyo” yaagees. Hegeenne, issi
asa xalla gees; ikka Kiristtoosa.
17 Taani giyoogee hagaa; Xoossai maachchaa wottidi, he
maachchaa taani naagana yaagiis. Oiddu xeetanne hasttamu
laittaappe guyyiyan yiida higgee Xoossai wottido maachchaa
xaissanaunne sinttappe immana giidi haasayidoogaa digganau danddayenna.
18 Aissi giikko, Xoossai immiyo laatai higgiyan beettiyaagaa gidikko, yaatin Xoossai sinttappe immana giidi, haasayidoogaana gidenna giyoogaa; shin Xoossai immana giidi
haasayidoogan laataa Abrahaamayyo immiis.
19 Yaatin, higgee aissi de7ii? Higgee mooro ooso gidiyaabai
aibakko bessanau Xoossai immana giidi haasayido Abrahaama zaree yaana gakkanaashin gujettiis; kiitanchchaa
baggaara issi gaannatiyaagan imettiis.
20 Gaannai issi uraa xalaalaassa gidenna; shin Xoossai
issuwaa.

Higgiyaa Halchchuwaa

21 Yaatin, Xoossai sinttappe immana giidi haasayidoogaa,
issi higgee, “Hanenna” yaagii? Akkai! Mulekka geenna. Aissi
giikko, higgee asaayyo de7uwaa immanau danddayiyaabaa
gidikko, xillotettaikka tumu higgiyaappe beettees giyoogaa.
22 SHin Yesuus Kiristtoosa ammanin, Xoossai sinttappe
immana giidi haasayidoogee, ammaniyaageetuyyo imettana
mala, asai ubbai nagaraassi haarettidi de7iyoogaa, Xoossaa
maxaafai yootees.
23 SHin ammanoi yaanaappe kase, sinttappe qonccana ammanuwaayyo higgee nuna qashettida asaadan gorddi wottiis.

24 Hegaa gishshau, nuuni ammanuwan xillana mala, Kiristtoosi yaana gakkanaassi higgee nuna naagiyaagaa gidiis.
25 SHin ha77i simmi ammanoi yiido gishshau, higgee hagaappe sinttau nuna naagiyaagaa gidenna.
26 Intte ubbai ammanuwaa baggaara Kiristtoos Yesuusan Xoossaa naata.
27 Aissi giikko, intte Kiristtoosaara issuwaa gidana mala xammaqettida ubbati Kiristtoosa maayideta.
28 Hegaa gishshau, Aihuda asaa giddooninne Giriike asaa giddon dummatetti baawa; aille woi goqa giddon dummatetti baawa; attumaasa woi maccaasa giddon dummatetti baawa. Aissi giikko, intte ubbaikka Kiristtoos Yesuusan issi asa.
29 Intte Kiristtoosabaa gidikko, simmi intte Abrahaama zare; qassi Xoossai sinttappe immana giidi haasayidoogaa laattiyaageeta.

4

Nuuni Xoossaa Naata Gidiyoogaa

1 SHin akeekite; ba aawaabaa laattiya na7ai naatettan de7iiddi, de7iyaabaa ubbau goda gidikkokka, ashkkaratuppe dummatiyoosi baawa.
2 SHin ba aawai giido wodee wurana gakkanaashin, a hadaraa ekkidaageetu kushiyaaninne a miishshaa naagiyaageetu kushiyan de7ees.
3 Hegaadan nuunikka qassi naatettan de7iyo wode, ha sa7aa haariya ayyaanatussi ailletida.
4 SHin wodiyaa wurssettai gakkido wode, Xoossai maccaasi yelidoogaa, higgiyaa garssan yelettidaagaa, ba na7aa kiittiis.
5 Aissi kiittidee giikko, higgiyan haarettidi de7iyaageeta wozanaunne nuna ba naata oottanau kiittiis.
6 Xoossai intte a naata gidiyo gishshau, “Abbaa, ta Aawau” giidi waassiya ba Na7aa Ayyaanaa, nu wozanaa giddo kiittiis.
7 Hegaa gishshau, hagaappe sinttan neeni Xoossaa na7a gidiyoogaappe attin, aille gidakka; qassi neeni a na7a gidikko, Kiristtoosa baggaara Xoossaabaa laattiyaagaa.

PHauloosi Galaatiyaa Asaabaa Hirggiis

8 SHin intte hagaappe kasiyan Xoossaa erennan de7iiddi, Xoossa gidennaageetuyyo aille gididi haarettideta.
9 SHin ha77i Xoossaa eridi, ubbakka Xoossan erettiichchidi, laafanne qassi karettida ha ayyaanatukko waanidi simmeetii? Wodhdhi eqqidi, aille gididi, naa77anttuwaa etayyo haarettanau koyeetii?
10 Gallassaa, aginaa, wodiyaanne laittaa intte loitti naageeta.

11 Tana inttebai yashshees; taani intteyyo coo mela daafu-
ridanaashsha?
12 Ta ishanttoo, taani inttenadan hanido gishshau, “Int-
tekka tanadan hanite” gaada, inttena woossais; intte tana
ainne naaqqibeekketa.
13 Taani koiro intteyyo wonggeliyaa yootidoogee tana
harggissishiina gidiyoogaa intte ereeta.
14 Taayyo payyatettai guuxxidi, intteyyo paace gidinkka,
tana karibeekketa; shenetinnebeekketa. Hegaa gishshaa
ubba tana Xoossaa kiitanchchaa mokkiyoogaadan, woikko
Kiristtoosi Yesuusa mokkiyoogaadan mokkideta.
15 Yaatin, hekko intte ufaittiyoogee beettenna! Tana
gidikko, intteyyo danddayettiyaabaa gidin, taayyo intte intte
aifiyaa shoddi immiyaakkonne ixxennaagaa markkattais.
16 Yaanin taani intteyyo tumaa yootiyo gishshau, intte
morkke gidiyaanaa?
17 Hara asati intteyyo qarettiyaabaa milatoosona; shin eta
qofai lo77enna; aissi giikko, intte etayyo qarettana mala,
taappe inttena shaakkanau koyoosona.
18 SHin taani intte matan de7iyo wode xalaalan gidennan,
ubba wodekka lo77oban intte koyettiyaageeta gidikko lo77o.
19 Ta siiqo naatoo, Kiristtoosa meretai inttenan beettana
gakkanaashin, maccaasiyo maaretai tuggayiyoogaa keenaa,
taani intte gishshau sahettais.
20 SHin taani intteyyo hirggiyo gishshau, ha77i intte mati
baada inttenaara doonan haasayiyaakko, daro dosais.

Aggaaranne Saara Leemiso Gidido Hanota

21 Higgiyan haarettidi de7anau koyiyaageetoo, higgee giy-
oogaa siyekketii? Ane taayyo yootite.
22 Aissi giikko, Xoossaa maxaafai, “Abrahaamayyo ailleep-
penne goqeeppe yelettida naa77u naati de7oosona” yaagees.
23 SHin aillee na7ai asi na7a yeliyo maaraadankka yelettiis;
qassi goqee na7ai, Xoossai sinttappe immana giidi haasayi-
doogan yelettiis.
24 Ha maccaasati naa77u maachcha gidiyo gishshau, hagee
leemiso gidana danddayees. Etappe issinniyaa, Siinaa De-
riyaappe yiidaara, ba naata ailletettaayyo yelaasu; akka Ag-
gaaro.
25 Ha Aggaara Araba giyo biittan de7iya Siinaa Deriyan
leemisettausu; qassikka ha77i de7iya Yerusalaamen
leemisettausu; aissi giikko, Yerusalaame katamai ba giddon
de7iya asa ubbaara ailletettan de7ees.
26 SHin saluwan de7iya Yerusalaama ailletettan de7ukku;
a nuussi aayyiyo.
27 Aissi giikko, Xoossaa maxaafai yaagees;

“Bii, yelabeenna mainee, ufaitta;
maareti oiqqi erennaaree,
ne qaalaa xoqqu oottada ilila!
Aissi giikko, ba azinaara
de7iya maccaaseeppe,
barkka de7iya maccaaseeyyo
daro naati de7ana”
yaagees.

28 Ta ishanttoo, nuunikka Yisaaqadan, Xoossai sinttappe immana giido naata.

29 SHin he wode asa maaraadan yelettidaagee, Xoossaa Ayyaanai giidoogaadan yelettidaagaa yedetti yuuyidoogaadan, ha77ikka hegaa mala.

30 SHin Xoossaa maxaafai woigii? “Aillee na7ai goqee na7aara issippe laattenna gishshau, ailliyo i na7aara gattada kessa yedda” yaagees.

31 Hegaa gishshau, ta ishanttoo, nuuni goqee naata gidiyoogaappe attin, aillee naata gidokko.

5

Kiristtoosan Ailletettaappe Kiyiyoogaa

1 Nuuni ailletetti bainnan, de7ana mala, Kiristtoosi nuna ailletettaappe kessiis; simmi minnidi eqqite; naa77anttuwaa ailletettaa qambbaran geloppite.

2 Siyite, taani PHauloosi, inttena yaagais; intte qaxxarettiyaabaa gidikko, Kiristtoosi inttena ainne go77enna.

3 Qaxxarettiya ubbati higgee giyoogaa ubbaa polidi naaganau bessiyoogaa gujjada hassayissais.

4 Higgiyaa naagidi xillanau koyiyaageetoo, Kiristtoosappe shaahettideta; Xoossaa aaro kehatettaappekka kunddideta.

5 Nuna gidikko, nuuni Xoossaa Ayyaanaa baggaara ammanuwan xillanau ufaissan naagoos.

6 Aissi giikko, nuuni Kiristtoosi Yesuusaara issippe de7in, siiquwan oottiya ammanuwaappe attin, qaxxarettinkka, qaxxarettennan agginkka nuna ainne go77enna.

7 Kase lo77o ootteeta; shin tumatettaayyo intte azazettenna mala, oonee inttena diggidai?

8 Ha cimoi inttena xeesida Xoossaappe yibeenna.

9 Asai giyoogaadan, guutta irshshoi munaqaa ubbaa denttees.

10 Intte harabaa qoppennaagaa taani Xoossan ammanettais; shin inttena waissiya urai oona gidikkonne, Xoossaappe ba pirddaa ekkana.

11 SHin ta ishanttoo, taani hanno gakkanau qaxxarai koshshiyoogaa yootiyaabaa gidikko, tana aissi

yedettiyoonaa? Hegee tuma gidiyaakko, taani Kiristtoosa
masqqaliyaabaa tamaarissin ainne waissiyaabi baawa.
12 Inttena waissiyaageeti banttana banttarkka
mureessorkkonaashsha!
13 Inttena gidikko, ta ishanttoo, ailletettaappe kiyanau
xeesettideta. Gidinkka ailletettaappe intte kiyidoogan, intte
asatettaa amoi inttena haaroppo. Hegaa gishshaa siiquwan
issoi issuwaayyo haarettite.
14 Aissi giikko, higge ubbai issi haasayan qashettees; ikka,
“Ne shooruwaa ne huuphedan siiqa” yaagiyaagaa.
15 SHin intte issoi issuwaara saxettiyaabaanne meetet-
tiyaabaa gidikko, intte intte giddon wurenna mala naagettite.

Ayyaanaanne Ashuwaa

16 SHin siyite; Xoossaa Ayyaanai inttena kaalettiyaabaa
gidikko, intte asatettaa amuwaa mulekka polekketa.
17 Aissi giikko, nu asatettai amottiyoobaa Geeshsha
Ayyaanai ixxees; qassi Geeshsha Ayyaanai amottiyoobaa
nu asatettai ixxees; hageeti issoi issuwaara ixettoosona.
Hegaa gishshau, intte dosiyoobaa oottanau danddayekketa.
18 SHin Xoossaa Ayyaanai inttena kaalettiyaabaa gidikko,
higgee inttena haarenna.
19 Asatettaa oosoi erettidaagaa; ikka aibee giikko, shaara-
muxiyoogaa, tunatettaa, yeellaa xayiyoogaa,
20 Eeqau goinniyoogaa, bitiyoogaa, morkketettaa, pala-
maa, qanaatiyoogaa, hanqquwaa, bana xoqqissiyoogaa,
ooyettiyoogaa, issoi issuwaappe shaahettiyoogaa,
21 miqqainniyoogaa, woriyoogaa, mattottiyoogaa, yet-
tanchcha kiyiyoogaanne hageeta milatiyaageeta. Kasekka
taani intteyyo yootidoogaadan, hageeta milatiyaageeta oot-
tiyaageeti Xoossaa kawotettaa laattokkona.
22 SHin Geeshsha Ayyaanaa aifee, siiquwaa, ufaissaa,
sarotettaa, danddayaa, kehatettaa, lo77otettaa,
ammanuwaa,
23 ashkketettaa, ba huuphiyaa naagiyoogaa. Hageeta mi-
latiyaageeta diggiya higgee baawa.
24 Kiristtoos Yesuusabaa gidiyaageeti bantta asatettaa a iita
qofaaranne a amuwaara issippe masqqaliyaa bollan misi-
maariyan xishidi kaqqidosona.
25 Nuuni Geeshsha Ayyaanan de7ikko, nuna qassi
Geeshsha Ayyaanai kaaletto.
26 Ane otorettiyoogaa, woikko issoi issuwaa yiilloyiyoogaa,
woikko issoi issuwaa qanaatiyoogaa aggoos.

6

Issoi Issuwaara Maadettiyoogaa

1 Ta ishanttoo, intte Ayyaanan de7iyaageeti issi urai ai
mooro oottidi, beettikkonne, ashkketetta ayyaanan a suuris-
site; qassi intte paacettenna mala, intte huuphiyaa naagite.
2 Issoi issuwaa toohuwaa tookkite; hegaa oottiyoogan
Kiristtoosa higgiyau azazetteeta.
3 Aissi giikko, issi urai ainne hanennan de7iiddi, aibakko i
hanidobaa ayyo milatikko, ba huuphiyaa cimmees.
4 SHin asai ubbai huuphiyan huuphiyan ba oosuwaa
paacco; hegaappe guyyiyan, hara asaagaara giigissennan, ba
huuphe ooso xalaalan ceeqettiyoobaa demmana.
5 Aissi giikko, asai ubbai huuphiyan huuphiyan ba
toohuwaa tookkanau bessees.
6 SHin Xoossaa qaalaa tamaariyaagee baayyo de7iya
lo77obaa ubbaa bana tamaarissiyaagaara shaakko.
7 Inttena intterkka cimmoppite. Ooninne Xoossaa bolli
qilliiccanau danddayenna; aissi giikko, asi ba zeriyoogaa
zaarettidi cakkana.
8 Ba asatettaa amuwan zeriyaabaa gidikko, asatettaa
amuwaappe haiquwaa cakkana. SHin Ayyaanan zeriyaabaa
gidikko, Ayyaanaappe merinaa de7uwaa cakkana.
9 Ane lo77o oosuwaa oottanau azalliyoogaa aggoos. Aissi
giikko, nuuni azallennan aggikko, cakkiyo wodee sinttappe
yaana.
10 Yaanikko ha oottanau nuuni danddayiyoorin, asa ub-
bau lo77obaa oottoos; shin ubbaappe aattidi, nunaara am-
manuwan de7iyaageetuyyo lo77obaa oottoos.

Wurssetta Zoriyaanne Sarotaa

11 Taani ta kushiyan, ai mala gita pitaletun, intteyyo
xaafiyaakko be7ite.
12 Asaa sinttan lo77idi beettanau koyiya ubbati, intte
qaxxarettana mala koyoosona; shin hegaa eti oottiyoogee
banttayyo Kiristtoosa masqqaliyaa gishshau yedetettennan
attana xalaalaassa.
13 Aissi giikko, eti intte qaxxarettidoogan ceeqettanau int-
tena qaxxarettona goosonappe attin, harai atto qaxxaretti-
daageetikka bantta huuphen higgiyaa naagokkona.
14 SHin sa7ai taayyo kaqettin, taanikka sa7aayyo kaqettido
Yesuus Kiristtoosa masqqaliyaappe attin, taani ceeqettiyoobi
harabai taappe haakko.
15 Aissi giikko, Kiristtoos Yesuusan ooratta mereta gidiy-
oogee go77eesippe attin, qaxxarettinkka qaxxarettennan ag-
ginkka ainne go77enna.
16 Ha wogan hemettiya ubbatu bollinne Xoossaa asa ubbaa
bolli, sarotettainne maarotettai de7o.

17 Taani Yesuusayyo masunxxido malaataa ta bollan
tookkido gishshau, hagaappe sinttau issi asikka tana
waissoppo.
18 Ta ishanttoo, nu Godaa Yesuus Kiristtoosa aaro kehatet-
tai inttenaara gido. Amin77i.

PHauloosi Efisoona Asaassi Xaafido Kiitaa

Gidduwaa Erissuwaa

PHauloosi Efisoonan de7iya asaassi xaafido kiitan ubbabaappe aattidi i xeellidobai, “Xoossaa halchchoi oosuwan pe7anaagee saluwaaninne sa7an de7iyaabati ubbai xaaxi waaxin, issi Kiristtoosa maataa garssan aqiyo wodee gakkiina” yaagiya qofaa (1:10). Hegaa bollankka gujoi Yesus Kiristtoosaara issippe gididi, asa zare ubbai issuwaa gidana mala, ha gita halchchuwaa oosuwan peeshshanaadan Xoossaa asaa hassayissees.

Efisoona Kiitai koiro shaahuwan xaafee issippetettaabaa xaafanau doommidoogaa aassidi, Xoossai Aawai ba asaa waati dooridaakko, etikka a na7an, Yesus Kiristtoosan bantta nagaraappe maarettidi, waani birshshettidaakkonne Xoossaa gita hidootaa qaalai Geeshsha Ayyaanaa baggaara xayenna waasiyaa waati demmidaakko odees. Naa77antto shaahuwan qassi xaafee ha kiitaa nabbabiyaageeti bantta issippetettaa de7uwan Kiristtoosan etassi de7iya issippetettai tuma gidana mala eti waanidi de7anau bessiyaakko qofissees.

Asai Kiristtoosan de7iya issippetettan waanidi de7anau danddayiyaakko dumma dumma hiilla haasayan qoncciis. Woosa keettai issi bollaa leemiso gidiyo wode, Kiristtoosi he bollaayyo huuphe. Woosa keettai gimbbe keettan leemisettiyo wode, Kiristtoosi he keettaayyo godaa xaphuwaa minttiya waanna shuchcha. Woosa keettai machchen leemisettiyo wode, Kiristtoosi azina. Xaafiyaagee Kiristtoosa baggaara qonccida Xoossaa aaro kehatettaa daro xoqqissi nashshidi haasayiyo wode, giddoi ciimmatiyo haasayaa haasayees. I ubbabaakka Kiristtoosa siiquwaa, i yarshshettidoogaa, i nagaraa atto giidoogaa, a aaro kehatettaanne a geeshshatettaa ginaara xeellees.

1 Taani Xoossaa sheniyan Kiristtoos Yesuusi kiittido PHauloosi, Efisoonan de7iya geeshshatuyyo qassi Kiristtoos Yesuusau ammanettidi de7iyaageetuyyo ha dabddaabbiyaa xaafais.
2 Xoossaa nu Aawaappenne Godaa Yesuus Kiristtoosappe aaro kehatettainne sarotettai intteyyo gido.

Kiristtoosappe Beettiya Ayyaanaa Anjjuwaa

3 Ayyaanaa anjjo ubban Kiristtoosa baggaara saluwaa sohuwan nuna anjjida Xoossaa, nu Godaa Yesuus Kiristtoosa Aawaa, nuuni galatoos.

4 Nuuni a sinttan geeshshatanne pokkoi bainnaageeta gi-
dana mala, Xoossai nuna sa7ai merettanaappe kase, Kirist-
toosa baggaara ba siiquwan dooriis.
5 Xoossai ba sheniyan ba dosidoogaadan, Yesuus Kirist-
toosa baggaara nuna ba naata oottanau kasetidi qoppi wot-
tiis.
6 Xoossai ba siiqiyo Na7aa baggaara nuuyyo coo immido
aaro kehatettaa bonchchuwaa gishshau, nuuppe galataa
ekkanau hegaa oottiis.
7 Nuuni Xoossaa aaro kehatettaa daruwaadan, Kiristtoosa
sunttan wozettida; hegan Xoossai nu nagaraa atto giis.
8 Xoossai ba aadhdhida eratetta ubbaaninne ba wozanaa
qofa ubban ba aaro kehatettaa nuuyyo darissidi immiis.
9 Aissi giikko, Xoossai ba qoppidoogaa oottiis; qassi Kirist-
toosa baggaara polanau qoppi wottido xuura yohuwaa nuna
erissiis.
10 Xoossai wodiyaa wurssettai gakkiyo wode polanau qop-
pido qofai Kiristtoosa waanna oottidi, saluwaaninne sa7an
de7iya mereta ubbaa issippe aani shiishshanaagaa.
11 Ubbabai Xoossaa qofaadaaninne i giidoogaadan haniis;
Xoossai kasetidi qoppi wottidoogaadan, Kiristtoosa baggaara
nuuni aageeta gidanaadan, nuna dooriis.
12 Nuuni kasetidi, Kiristtoosa baggaara ekkana giidi ufais-
san naagiyaageeti, Xoossaa bonchchuwaa galatoos.
13 Intteyyookka qassi hegaadan haniis; tumu kiitaa,
intteyyo atotettaa ehiida wonggeliyaa mishiraachchuwaa,
intte siyido wode Kiristtoosa ammanideta; Xoossai intteyyo
immana giido Geeshsha Ayyaanaa baggaara, intte abaa
gidiyoogaa erissiya maatafaa intte bolli wottiis.
14 Xoossai ba asau immana giidoogaa nuuni ekkana
gakkanaassi, Geeshsha Ayyaanaa daannatuwaa oiqqida.
Hegee qassi a bonchchuwau galata gidana.

PHauloosi Efisoona Asaayyo Woossiis

15 Hegaa gishshau, Godaa Yesuusa intte ammaniyoogaanne
geeshshata ubbaa intte siiqiyoogaa taani siyoosappe doom-
mada,
16 intteyyo Xoossaa galatiyoogaa aggabeikke; Xoossaa
woossaidda intteyyookka woossais.
17 Qassi Godaa Yesuus Kiristtoosa Xoossai, bonchcho
Aawai, Xoossaa intte eranaadan, inttena aadhdhida
eranchcha oottiya qassi Xoossaa intteyyo qonccissiya
Geeshsha Ayyaanaa intteyyo immanaadan, taani woossais.
18 Xoossai intte ekkana giidi, ufaissan naagi uttidoogaayyo
inttena xeesidoogaanne i ba asau immana giyo anjjoi ai
keena durekko intte eranaadan, Xoossai intte wozanaa

dooyin, a poo7uwaa intte be7anaadan, taani Xoossaa woossais.

19-20 Qassi a ammaniya nunan a wolqqai keehi oottees. Ha nunan de7iya wolqqainne haiquwaappe Kiristtoosa denttidi, saluwaa sohuwan Xoossaappe ushachcha baggaara utissida gita wolqqai issuwaa.

21 Kiristtoosi saluwaa sunttatuppe, godatettai de7iyoogeetuppe, wolqqaamatuppenne godatu ubbaappe bolla gididi haarees; i ha sa7aa xalaalan gidennan, sinttappe yaana sa7ankka hara sunttatetta ubbaappe xoqqees.

22 Xoossai ubbabaa Kiristtoosa tohuwaappe garssan haarissiis; qassi Xoossai i ubbaban ubbaappe bollaara Goda gidanaadan, woosa keettaayyo a immiis.

23 Woosa keettai Kiristtoosa asatetta; woosa keettai Kiristtoosi ubbasan ubbabaa kunttiyo a polo.

2

Kiristtoosan Haiquwaappe De7uwau Pinniyoogaa

1 Intte azazettennan ixxido gishshaunne intte nagaraa gishshau, kase wodiyan ayyaana haiquwaa haiqqideta.

2 He wode intte ha sa7aa iita ogiyaa hemettideta; carkkuwaa giddon de7iya wolqqaama ayyaanatu halaqaayyo qassi Xoossaayyo azazettenna asaa ha77i haariya ayyaanaayyo azazettideta.

3 Nuunikka qassi ubbai he asaa mala; qassi nuuni nu meretettaa amuwaadan de7ida; nu asatettainne nu wozanai koyidobaa oottida. Nuunikka haratuugaadan, nu meretan Xoossaa hanqquwaa ekkanau de7oos.

4 SHin Xoossaa maarotettai daro gidiyo gishshau, ba siiquwaa daruwaadan,

5 Nuuni ayyo azazettennan ixxidi, harai atto ayyaanan haiqqidaageeta gidinkka, i Kiristtoosaara nuuyyo de7uwaa immiis. Xoossaa aaro kehatettan intte attideta.

6 Nuuni Kiristtoos Yesuusaara saluwaa sohuwan haaranaadan, Xoossai nuna aara issippe haiquwaappe denttiis.

7 I sinttappe yaana wodiyan, nuuyyo Kiristtoos Yesuusan de7iya kehatettan, ubbaappe aadhdhiya ba aaro kehatettaa gitatettaa bessanau hegaa oottiis.

8 Aissi giikko, intte Xoossaa aaro kehatettan, ammanuwan attideta; hagee Xoossaa imoppe attin, intte oosuwaana gidenna.

9 Intte daafuran beettibeenna gishshau, intte ceeqettiyoobi aibinne baawa.

10 Aissi giikko, nuuni Xoossaa mereta; i nuuyyo kasetidi
giigissi wottido lo77o oosuwaa nuuni oottanaadan, Kiristtoos
Yesuusa baggaara nuna medhdhiis.

Kiristtoosan Beettiya Issippetettaa

11 Hegaa gishshau, inttenoo zariyan Aihuda gidenna
asatoo, bantta asatettaa bolli kushiyan oosettidoogan,
banttana qaxxarettidaageeta giya Aihudati, qaxxarettibeen-
naageeta giidi xeesiyoogeetoo, intte kase oonakko akeekite.
12 He wode intte Kiristtoosappe shaahettideta; imatta
gididi, Israa7eela asaappe haakkidi de7ideta; Xoossai ba
asaayyo immana giidi maacido maachchaappe ainne dem-
mibeekketa; ha sa7aa bolli intte demmana giidi, ufaissan
naagi uttidobaa demmennaaninne qassi Xoossi bainnan
de7ideta.
13 SHin intte kase haakkidi de7iyaageeti ha77i Kiristtoos
Yesuusaara de7idi, Kiristtoosa haiquwan mataa shiiqideta.

14 Aissi giikko, Kiristtoosi Aihuda asaanne Aihuda gidenna
asaa timidi, nuuyyo sarotettaa ehiis. Eta naa77aa shaakkidi,
morkke ootti wottida morkketettaa godaa ba asatettan qo-
qqofi yeggiis.
15 I ba huuphen ha naa77u zaretuppe issi ooratta asa
medhdhidi sarotettaa wottanau, Aihuda asatu higgiyaa a
azazotuuranne wogatuura issippe xaissiis.
16 Kiristtoosi masqqaliyaa bolli misimaariyan xishettidi
haiqqido ba haiquwan morkketettaa xaissiis; qassi
masqqaliyaa baggaara naa77u zaretakka issi asa ootti
sigettidi, Xoossaakko ekki ehiis.
17 Kiristtoosi yiidi, Xoossaappe haakkidi de7iya
intteyyo Aihuda gidennaageetuyyoonne, a matan de7iya
Aihudatuyyo ubbaayyo, wonggeliyaa mishiraachchuwaa
sarotettaa yootiis.
18 Aissi giikko, nuuni ubbai, Aihudatikka Aihuda giden-
naageetikka, issi Geeshsha Ayyaanan Kiristtoosa baggaara
Aawaa sintti shiiqanau danddayoos.

19 Simmi intte Aihuda gidenna asati hagaappe sinttau al-
laga woi imatta gidekketa; ha77i inttenne geeshshati issi
biittaa asa; qassi Xoossaayyo intte so asa.
20 Yesuusi kiittidoogeetinne hananabaa yootiyaageeti
baasido baasuwaa bolli inttekka keexettideta; godaa
xaphuwaa minttiya waanna shuchchai Kiristtoos Yesuusa.
21 I keettaa ubbaa issippe shiishshi oiqqidi, Xoossaa bag-
gaara geeshsha beeta maqidase gidana mala dichchees.
22 Intte qassi Xoossai ba Ayyaanan de7iyo keetta gidanau,
haratu ubbaara issippe Kiristtoosan keexetteeta.

3

PHauloosi Ammanenna Asaayyo Oottido Oosuwaa

1 Hegaa gishshau, inttenoo Aihuda gidenna asatoo, taani
PHauloosi intte gishshau Kiristtoos Yesuusa qasho asa gidi-
daagee, Xoossaa woossais.
2 Xoossai ba aaro kehatettan, taani inttena maaddanaadan,
ha oosuwaa taayyo immidoogaa intte loitti siyideta.
3 Xoossai ba xuura qofaa taayyo qonccissidi, tana erissiis;
erissin taani hegaa qanttan xaafaas.
4 Qassi taani xaafidoogaa intte nabbabiyo wode, Kiristtoosa
xuuraa taani waata akeekidaakko eranau danddayeeta.
5 Beni wode asai he xuura yohuwaa siyibeenna; shin Xoos-
sai hegaa Yesuusi kiittido geeshshatuyyoonne hananabaa
yootiyaageetuyyo, Geeshsha Ayyaanan ha77i qonccissiis.
6 Xuura yohoi hagaa; Aihuda gidenna asai wonggeliyaa
baggaara, Xoossaa anjjuwaa Aihudatuura issippe
laattoosona; eti issi asatettan shaahettennan de7oosona;
qassi Kiristtoos Yesuusa baggaara Xoossai immana giidoogaa
Aihudatuura shaakkoosona.
7 Xoossai ba oosuwaa wolqqaa baggaara tau immido aaro
kehatettan taani ha wonggeliyau ashkkara gidaas.
8 Taani geeshshatu ubbaa giddon laafiyaagaa gidikkokka,
Aihuda gidenna asau zawai bainna Kiristtoosa duretettaa
wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootiyo ha qaadaa Xoossai
taayyo immiis.
9-10 Qassi taani hegan Xoossaa xuura qofaa asa ubbau
qonccissa yootana; ubbabaa medhdhida Xoossai ba xuura
yohuwaa beni wode ubban gentti wottiis. Xoossai ha77i
hegaa woosa keettaa baggaara saluwaa sohuwan de7iya ha-
laqatuyyoonne godatettai de7iyoogeetuyyo zawai bainna ba
aadhdhida eratettaa qonccissanau oottiis.
11 Xoossai hegaa nu Godaa Kiristtoos Yesuusa baggaara i
polido ba merinaa qofaadan oottiis.
12 Nuuni Kiristtoosi Yesuusaara issippe gididi, a ammaniyo
ammanuwan ammanettidi, ainne yayyennan Xoossaa sintti
aadhdhanau danddayoos.
13 Hegaa gishshau, taani intteban metootiyoogan intte
hirggenna mala, inttena woossais; aissi giikko, taani intte
bonchchuwau metootais.

Kiristtoosa Siiquwaa

14-15 Hegaa gishshau, taani saluwaaninne sa7an de7iya
ammaniya keetta asai ubbai aani sunttettido Xoossaa sinttan
gulbbatais.
16-17 Xoossai ba bonchchuwaa daruwaadan, ba Geeshsha
Ayyaanan, intteyyo intte garssa asatettan intte minniyo

wolqqaa immanaadaaninne, qassi ammanuwaa baggaara
Kiristtoosi intte wozanaa ba keetta oottanaadan, taani Xoos-
saa woossais; qassikka intte xaphuwaa yeddidi, tokettidi
siiquwan minnanaadan, Xoossaa woossais.
18 Qassi geeshshatu ubbaara Kiristtoosa siiqoi ai keena aa-
hokko, adussakko, xoqqakkonne ciimmakko eriyo wolqqaa
intte demmanaadan, taani Xoossaa woossais.
19 Eratettaappe aadhdhiya Kiristtoosa siiquwaa intte er-
anaadaaninne qassi Xoossaabaa gidiya ubbaban intte poli
kumanaadan, taani Xoossaa woossais.
20-21 Simmi nu giddon oottiya ba wolqqaa baggaara nuuni
woossiyoobaa woi qoppiyoobaa ubbaappe keehi darissi oot-
tanau danddayiya Xoossaayyo, woosa keettaaninne Kirist-
toos Yesuusan ubba wode merinaappe merinaa gakkanaassi
bonchchoi gido. Amin77i.

4

Bollaa Issippetettaa

1 Hegaa gishshau, taani Godaayyo oottiyo gishshau qashet-
tidaagee Xoossai inttena xeesido xeessau bessiya de7uwaa
intte de7anaadan, taani inttena woossais.
2 Ubba wode intte intte huuphiyaa kaushshiyaageeta,
ashkketanne danddayanchchata gidite; issoi issuwaa maad-
diyoogan intte siiquwaa bessite.
3 Inttena issippe gatti qachchiya sarotettan, Geeshsha
Ayyaanai intteyyo immiyo issippetettaa naaganau minnite.
4 Xoossai inttena xeesido ufaissai, intte demmana giidi
naagi uttidoogee mexi issuwaa giyoogaadan, issi asatet-
tainne issi Geeshsha Ayyaanai de7ees.
5 Issi Godai, issi ammanoinne issi xinqqatee de7ees.
6 Ubbaa Godai, ubbaa baggaara oottiyaagee, ubbaa giddon
de7iyaagee, issi Xoossai, ubbaa Aawai de7ees.
7 SHin Kiristtoosi immido imuwaadan, nuuni huuphiyan
huuphiyan dumma imuwaa ekkida.
8 Hegaa gishshau, Xoossaa maxaafai,
“I pude xoqqasaa kiyido wode,
omoodettida darota ekkidi efiis;
asaayyookka imota immiis”
yaagees.
9 Yaatin, “Pude kiyiis” giyoogee woigiyoogee? I koiro duge
wodhdhiis; hegee sa7au hirkki ziqqiyaasaa wodhdhiis giy-
oogaa.
10 Ha duge wodhdhidaagee ba huuphen a; he i ubbabaa
kumanaadan, salo ubbaappe xoqqiyaasaa pude kiyiis.
11 Asaayyo imo immidaagee a; i issoota issoota Yesu-
usi kiittidoogeeta, harata hananabaa yootiyaageeta, qassi

harata wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootiyaageeta, qassikka harata woosa keettaa kaalettiyaageetanne tamaarissiyaageeta ootti sunttiis.
12 I hegaa geeshshati ubbai ammaniya asa ooso oottanaadaaninne Kiristtoosa bollaa keexxanaadan giigissanau oottiis.
13 Qassi nuuni ubbai Xoossaa Na7aa ammaniininne erin beettiya issippetettaakko gakkana; nuuni Kiristtoosa polo dichchaa keenaa diccidi, gastta asa gidana.
14 Nuuni beetan yaanne haanne shocettidi, bantta cimo hanotan asaa bala ogiyaa kaalettiya gene asaa timirtte carkko ubban sugettidi, hagaappe sinttau na7a gidanau bessenna.
15 SHin nuuni siiqotettan tumaa haasayiiddi, huuphe gidiya Kiristtoosakko ubbaban diccanau bessees.
16 Bolla giddon de7iya dumma dumma shaahoti aani issippe ohettidosona; qassi kumetta bollai baayyo imettida shaya ubban issoi issuwaara gaittidi, issippe ohetti uttiis; he dumma dumma shaahoti oottanau bessiyaagaa oottiyo wode, kumetta bollai siiquwan dicceesinne bana keexxees.

Kiristtoosan Beettiya Ooratta De7uwaa

17 Hegaa gishshau, taani hagaa intteyyo Godaa sunttan odaisinne markkattais. Intte go77i bainna qofaa qoppiya Aihuda gidenna asatudan de7oppite.
18 Eta wozanai xuman de7ees; eti ainne erennaageetanne ixxaas giyaageeta gidiyo gishshau, Xoossai immiyo de7uwaappe haakkidosona.
19 Eta matan yeella giyoobi baawa; eti shaaramuxettiyo qaaqqau bantta huuphiyaa aatti immoosona; qassi tunabaa ubbaa paci bainnan oottoosona.
20 SHin intte Kiristtoosabaa hegaadan tamaaribeekketa.
21 Abaa tumu siyideta; qassi tumatettaikka Yesuusan de7iyoogaadan, appe tamaarideta.
22 Intte kase de7iyo de7uwaa aggite; qassi ba cimmiya amuwan xayiya intte ceega asatettaa xaissite.
23 Intte wozanainne qofai muleera ooraxxanau bessees.
24 Tumu xillotettaaninne geeshshatettan Xoossaa leemisuwan merettida ooratta asatettaa maayite.
25 Simmi worddotoppite. Nuuni ubbai Kiristtoosa asatettan issi asa gidiyo gishshau, asai ubbai ba ishau tumaa haasayanau bessees.
26 Hanqqettite; shin intte hanqquwan nagaraa oottoppite. Intte hanqqetti uttidaashin, awai wulloppo.
27 Xalahe halaqaayyo soho immoppite.

28 Wuuqqiya urai hagaappe sinttau wuuqqoppo; shin
hegaa aggidi, hiyyeesata maaddanau, ba kushiyan lo77obaa
oottiiddi daafuro.
29 Intte haasayai siyiyaageeta go77ana mala, koshshiy-
oogaadan minttettiya lo77o qaalai intte doonaappe kiyoppe
attin, iita qaalai mulekka kiyoppo.
30 Xoossai inttena woziyo gallassau intte parametti uttido
Xoossaa Geeshsha Ayyaanaa azzanissoppite.
31 Ixo hanotettaa, yiilluwaa, hanqquwaa, waasuwaanne
cashshaa ubbaa iitatetta ubbaara intteppe xaissite.
32 Issoi issuwaayyo kehitenne qarettite; qassi Xoossai
Kiristtoosa baggaara intteyyo atto giidoogaadan, inttekka
issoi issuwaayyo atto giite.

5

Poo7uwan De7ite

1 Simmi Xoossai siiqiyo naatudan, a milatite.
2 Qassi Kiristtoosi nuna siiqidi, ba huuphiyaa Xoossaayyo
sawuwaa tonggu giya yarshsho oottidi immidoogaadan, int-
tekka siiquwan de7anau bessees.
3 SHin geeshshatuyyo bessiyaagaadan, intte giddon
shaaramuxiyoogeenne tunatetta ubbai, woi miishsha
amottiyoogee mulekka siyettoppo.
4 Yeellayiyaabainne eeyya haasayai woi pattenna qiree
intteyyo bessennabaa gidiyo gishshau, intte matan mulekka
de7oppo; intte hegaa ubbaa aggidi, Xoossaa galatanau
bessees.
5 Hagaa erite; ooninne shaaramuxiyaagaa woi tunabaa
oottiyaagaa, woi miishsha amottiyaagaa gidikko, Kirist-
toosa kawotettaanne Xoossaa kawotettaa laattanau dand-
dayenna; miishsha amottiyoogee eeqau goinniyoogaappe
dummatenna.
6 Inttena ooninne pattenna haasayan cimmoppo; aissi gi-
ikko, hagaa gaasuwan Xoossaa hanqqoi azazettenna asaa
bolli yaana.
7 Simmi hegaa mala asaara zuppetoppite.
8 Aissi giikko, kase intte xuman de7ideta; shin Godaa bag-
gaara ha77i poo7uwan de7eeta; poo7uwan de7iya asaadan
poo7uwan hemettite.
9 Aissi giikko, poo7oi lo77otettaa, xillotettaanne tumatettaa
ubbaa aifees.
10 Godaa ufaissiyaabai aibakko tamaarite.
11 Go77i bainna xuma oosuwaa qonccissi bessiteppe attin
aara walahettoppite.
12 Eti geeman oottiyoobaa harai atto haasayiyoogeekka
pokkees.

13 SHin ubbabai poo7uwaa kiyiyo wode, qoncciyan beettana; aissi giikko, qoncciyan beettiya ubbabai poo7o.
14 Hegaa gishshau,
“Xiskkiyaagoo, beegotta;
haiquwaappekka dendda;
Kiristtoosi neeyyo poo7issana”
yaagees.
15 Simmi intte waani de7iyaakko akeekite; aadhdhida eratettaara de7iya asadan de7iteppe attin, aadhdhida eratetti bainna asadan de7oppite.
16 Wodee iita gidiyo gishshau, intte lo77o wodiyaa coo xaissoppite.
17 Hegaa gishshau, Godai koyiyoobai aibakko akeekiteppe attin, eeyyoppite.
18 Qassi inttenan Geeshsha Ayyaanai kumoppe attin, inttena bashshiya woiniyaa giyo eessaa uyidi mattottoppite.
19 Mazamuriyaa yettan, galatiiddi yexxiyoogaaninne ayyaana yettan issoi issuwaara haasayite; qassi galatiyo yettaaninne mazamuriyaa yexxiyoogan intte wozanan Godaa galatiiddi yexxite.
20 Nu Godaa Yesuus Kiristtoosa sunttan, Aawaa Xoossaa ubbabau ubba wode galatite.

Azinabaanne Machchibaa

21 Kiristtoosayyo yayyiiddi, issoi issuwaayyo haarettite.
22 Maccaasatoo, Godaayyo haarettiyoogaadan, intte azinatuyyo haarettite.
23 Aissi giikko, Kiristtoosi qassi woosa keettaayyo huuphe gidiyoogaadan, azinaikka ba maccaaseeyyo huuphe; qassi Kiristtoosi ba huuphen, ba bollaa gidiya woosa keettaa ashshiyaagaa.
24 SHin woosa keettai Kiristtoosayyo haarettiyoogaadan, maccaasai qassi bantta azinau ubbaban haarettanau bessees.
25 Azinatoo, Kiristtoosi woosa keettaa siiqidi, ba huuphiyaa ayyo immidoogaadan, inttekka intte maccaasata siiqite.
26 I woosa keettaa ba qaalaaninne haattan meecci geeshshidi, Xoossaayyo dummayanau hagaa oottiis.
27 Kiristtoosi woosa keettaa qiti woi kul77i woi hegaa milatiyaabi bainnan, a kumetta bonchchuwaara geeshshanne borettennaagaa oottidi, ba huupheyyo shiishshanau koyiis.
28 Simmi qassi azinai ba maccaasiyo ba bollaadan siiqanau bessees; ba machchiyo siiqiyaagee bana siiqees.
29 Aissi giikko, ba bollaa ixxiya asi mulekka baawa; shin Kiristtoosi woosa keettaa miziyoogaadaaninne naagiyoogaadan ooninne ba bollaa mizeesinne naagees.

30 Aissi giikko, nuuni a bollaa shaaho.
31 Xoossaa maxaafai yaagees; “Hegaa gishshau,
attumaagee ba aawaanne ba aayyiyo aggi bayidi, ba
machcheera issippe de7ana; eti naa77aikka issi asho gidana”
yaagees.
32 Ha xuurai wolqqaama tumatetta; shin taani hagee Kirist-
toosabaanne woosa keettaabaa yootees yaagais.
33 Gidikkokka, qassi intte huuphiyan huuphiyan intte mac-
caasaa intte huuphedan siiqanau bessees; maccaasa ub-
baikka bantta azinaa azinaa bonchchanau bessees.

6

Yelidaageetubaanne Yelettida Naatubaa

1 Naatoo, inttena yelidaageetuyyo Godan azazettite; aissi
giikko, hagee oottanau bessiyaabaa.
2-3 “Neeyyo ubbabai lo77anaadaaninne sa7an ne laittai
aduqqanaadan, ne aawaanne ne aayyiyo bonchcha” giya
azazoi Xoossai immana giidoogaara de7iya koiro azazuwaa.
4 Aawatoo, intte intte naata Godaa seeraaninne zoriyan
dichchiteppe attin, eta hanqqetissoppite.

Godatubaanne Ashkkaratubaa

5 Ailletoo, Kiristtoosayyo oottiyoogaadan, intte godatuyyo
yashshatettaaninne kokkorssan suure wozanaappe
azazettite.
6 Xoossai giidoogaa oottiyaageetudan, Kiristtoosa
ailletudan, wozanaappe oottiteppe attin, asa ufaissanau
oottiyaabaadan, asi be7o giidi oottoppite.
7 Asau gidennan Kiristtoosau oottiyoogaadan, xibennan
wozanappe oottite.
8 Aille gidin woi goqa gidin, i oottiyo lo77o ooso ubbaayyo
Godai huuphiyan huuphiyan woitanaagaa ereeta.
9 Godatoo, intte ailleta naassiyoogaa aggidi, etayyo
hegaadan oottite; inttenanne eta gatti haariya Godai,
oonanne maaddi pirddennaagee, saluwan de7iyoogaa
ereeta.

Xoossaa Ola Miishshatubaa

10 Wurssettan, Godaaninne a gita wolqqan minnite.
11 Xalahee halaqaa iita cimuwaa teqqanau intte dand-
dayana mala, Xoossai intteyyo immiyo ollaa maayo ubbaa
maayite.
12 Aissi giikko, nuuni saluwaa sohuwan de7iya iita
ayyaana wolqqatuura, haariyaageetuura, godatettai
de7iyaageetuuranne ha xuma biittaa haariyaageetuura
olettiyoogaappe attin, asaara baaxetokko.
13 Hegaa gishshau, iita gallassan teqqanaunne qassi
wurssettai gakkanaassi warettoogaappe guyyiyan, minni

eqqanau intte danddayana mala, Xoossaa ola miishsha ubbaa oiqqite.

14-15 Hegaa gishshau, xeessan qabattuwaa gixxiyoogaadan tumatettaa gixxidi, tiran wottiyo ola miishshadan xillotettaa maayidi, intte tohuwan caammaa wottiyoogaadan sarotettaa wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootanau giigidi, minni eqqite.

16 He ubbaappe aattidi, xalahe halaqai dafidi yeddiyo wonddafiyaa tama ubbaa toissanau, ammanuwaa ubba wode gonddalledan oiqqite.

17 Ammanuwaa huuphiyan wottiyo birata qophedan wottite; qassi Geeshsha Ayyaanaa bisuwaa, Xoossaa qaalaa, oiqqite.

18 Xoossaa woossiiddinne a maaduwaa oichchiiddi, ubba wode Geeshsha Ayyaanan Xoossaa woossite. Hegaa gishshau, minnite; salettoppite; geeshshatu ubbaayyo Xoossaa ubba wode woossite.

19 Qassi taani yayyennan wonggeliyaa xuuraa yootanau, Xoossai ta doonaa dooyidi, tau haasayiyoobaa immanaadan, taukka Xoossaa woossite.

20 Taani ha77i qashuwan de7ikkokka, ha wonggeliyaa gishshau taani kiitettidaagaa; taani abaa tau bessiyaagaadan yayyennan yootana mala, taayyo Xoossaa woossite.

Wurssetta Sarotaa

21 SHin taani waana de7iyaakkonne ai oottiyaakko inttekka eranaadan, nu siiqo ishai, Godaa oosuwan ammanettida ashkkarai Tikiqoosi, tabaa ubbaa intteyyo yootana.

22 Nuuni ubbai waani de7iyaakko intteyyo yootidi, inttena minttettana mala, taani a inttekko kiittaas.

23 Xoossaa Aawaappenne Godaa Yesuus Kiristtoosappe sarotettainne siiqotettai ammanuwaara issippe ishanttu ubbaayyo gido;

24 dochchenna siiquwan nu Godaa Yesuus Kiristtoosa siiqiya ubbatuura Xoossaa aaro kehatettai gido. Amin77i.

PHauloosi Piliphphisiyuusa Asaassi Xaafido Kiitaa

Gidduwaa Erissuwaa

PHauloosi Piliphphisiyuusa asaayyo xaafido kiitai xaafettidoogee, Maqedooniyaa giyo Roome biittan, Piliphphisiyuusa giyoosan de7iya woosa keettaassa. Ha woosa keettai PHauloosi Aurophphaa biittan koiro essido woosa keetta. Ha kiitai xaafettidoogee, hara ammaniya oosanchchati PHauloosa qofaa phalqqi phalqqidi waayissiyo wodiyaananne Piliphphisiyuusa woosa keettan denddida worddo timirttiyaa gaasuwan a wozanai daro azzanidonne qasho keettan i de7ido wodiyaana. Gido shin, PHauloosi Yesuus Kiristtoosa minttidi ammaniya asa gidido gishshau, ha kiitaa bollan dalggidi beettiyaagee ufaissaanne kumetta ammanettiyoogaa.

PHauloosi ha kiitaa xaafido koiro gaasoi a metuwaa wode a maaddanau Piliphphisiyuusa ammaniya asai imotaa ayyo kiittido gishshau, eta galatanaassa. A bollankka eta bollankka dumma dumma metoi gakkidabaa gidikkokka, eti xalana malanne mule ammanettidi de7ana mala, ha gaittida injjiyan eta minttettees. Ayyuwaanne otoruwaa diggirggidi, Yesuus Kiristtoosa ashkketettan eti kumana mala, minttidi eta hassayissiis. Yesuus Kiristtoosaara issippe gididoogan eti demmido de7oi Xoossaa aaro kehatettaappe pulttidaagaanne eti ammanuwan ekkidoogaa gidiyoogaappe attin, Aihudatu wogata poliyoogan beettidaagaa gidennaagaa eta hassayissees. Yesuus Kiristtoosaara issuwaa gididi de7iyaageetu ubbaayyo Xoossai immiyo saruwaabaanne ufaissaabaa etassi xaafees.

Ha kiitai erettiyoogee ufaissaa, ammanettiyoogaa, issippetettaanne Kiristtinnaa ammanuwaaninne de7uwan minnidi de7iyoogaa geeshshidi bessiyoogaana. Hegaa bollikka gujjidi, PHauloosi Piliphphisiyuusa woosa keettaa siiqiyo gita siiquwaa qonccissees.

Sarotaa

1 Nuuni Yesuus Kiristtoosa ashkkarati PHauloosinne Ximootiyoosi, Kiristtoos Yesuusan de7iyaageetuyyo, Piliphphisiyuusa giyo kataman de7iya geeshsha ubbatuyyo, woosa keettaa kaalettiyaageetuyyoonne woosa keettaa cimatuyyo ha dabddaabbiyaa xaafoos.

2 Nu Aawaa Xoossaappenne Godaa Yesuus Kiristtoosappe aaro kehatettainne sarotettai intteyyo gido.

PHauloosi Woossido Galata Woosaa

3 Taani inttena hassayiyo wode ubban ta Xoossaa galatais.
4-5 Intte koiro gallassaappe hanno gakkanaassi,
wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootiyoogan tana
maaddido gishshau, taani ubba wode intteyyo ubbaayyo
ufaissan Xoossaa woossais.
6 Qassi intte giddon lo77o oosuwaa doommida Xoossai,
Kiristtoos Yesuusi simmiyo gallassai gakkanaassi polanaagaa
erais.
7 Taani intteyyo ubbaayyo hegaadan qoppanau bessees;
aissi giikko, taani inttena ubba wode hassayais. Ha77i taani
qashuwan de7iyoogan, wonggeliyau mootettiyoogaaninne
wonggeliyaa mintta essiyoogan Xoossai taayyo qaadido
qaadaa inttekka tanaara shaakki ekkideta.
8 Aissi giikko, taani inttena ubbata Kiristtoos Yesuusappe
yiya siiquwan ai keenaa siiqiyaakko, Xoossai tau markka.
9-10 Qassi taani intteyyo Xoossaa woossiyoogee hagaa;
lo77obai aibakko dooranau intte danddayanaadaaninne,
qassi intte siiqoi tumu eratettaaranne akeeka ubbaara
issippe gujji gujji diccanaadan, Xoossaa woossais;
yaatidi Kiristtoosi simmiyo gallassan intte suurenne
borettennaageeta gidana.
11 Qassi intte de7oikka Xoossaa bonchchuwaayyoonne
galataayyo Yesuus Kiristtoosa baggaara beettiya xillotettaa
aifiyaa aifana.

PHauloosi Qashettidoogee Mishiraachchuwaa Qaalai Biittan Aakkanaagaa Diggibeenna

12 Ta ishatoo, ha tana gakkidabai wonggelee aakkanaadan
tumu maaddidoogaa intte erana mala koyais.
13 Taani Kiristtoosa gishshau qashettidoogaa, kawo keettaa
naagiya ubbatinne hagan de7iya harati ubbati eroosona.
14 Qassi taani qashettidoogee nu ishanttuppe dariyaageeti
Godan keehi ammanettidi, Xoossaa qaalaa yashshi bainnan
kaseegaappe xalidi yootanaadan maaddiis.
15 Tumaappe issooti issooti qanaatiyaa gishshaunne pala-
maa gishshau, Kiristtoosabaa yootoosona; shin harati lo77o
amuwan yootoosona.
16 Hageeti Xoossai taayyo wonggeliyaa naagiyo oosuwaa
immido gishshau, siiqidi qaalaa yootoosona.
17 SHin hinkkooti taani qashuwan de7ishin, ta bolli waaye
ehaanabaa etau milatin, banttana siiqiyo gita amuwan Kirist-
toosabaa yootoosonappe attin, wozanappe yootokkona.
18 Aikkonne baawa; milatissiyo yootonne gido woikko
tumu yootonne gido, ai ogiyaaninne Kiristtoosabaa yootikko,
taani hegan ufaittais. Sinttanaukka qassi taani ufaittana.

19 Aissi giikko, taani intte woosaaninne Yesuus Kiristtoosa
Ayyaanaappe yiya maaduwan attanaagaa erais.
20 Ta gita amoinne Xoossaappe ekkana gaada taani
ufaissan naagiyo naagoi aibee giikko, taani paxa de7inkka
woi haiqqinkka yayyennan, kaseegaadan ha77ikka ta
kumetta asatettan Kiristtoosi bonchchettanaagaappe attin,
taani harai atto issibankka yeellatennan attanaassa.
21 Aissi giikko, tau de7oi Kiristtoosa; qassi haiqoikka tau
go77a.
22 SHin taani paxa de7iyoogan daro go77iyaabaa oottan-
abaa gidikko, augaa dooranaakko tau erettenna.
23 Taani ha naa77u yohotun tuggatais; ha de7uwaappe
shaahettanaunne qassi Kiristtoosaara issippe de7anau amot-
tais; Kiristtoosaara issippe de7iyoogee ubbaappe aadhdhida
daro lo77obaa.
24 SHin taani haiqqiyoogaappe intte gishshau paxa
de7iyoogee inttena daro koshshiyaabaa.
25 Hagee tuma gidiyoogaa taani geeshshada erais; qassi
ammanuwan intte diccanaadaaninne ufaittanaadan, taani
inttenaara ubbaara paxa de7ana.
26 Hegaa gishshau, taani inttenaara naa77anttuwaa de7iyo
wode, Kiristtoos Yesuusaara intte de7iyo de7uwan, taban
ceeqettiyoobai intteyyo darana.
27 Gidikkokka, intte intte huuphen Kiristtoosa
wonggeliyaayyo bessiya de7uwaa de7ite; taani inttena
baada be7in woikko be7ana xayin, intte issi qofan minnidi
eqqidoogaanne, qassi wonggeliyaa ammanuwaayyo issi
wozana gididi issippe baaxetiyoogaa siyana.
28 Intte morkketuyyo aibinkka yayyoppite; hegee etayyo
bashshaa malaata; shin Xoossai inttena xoonissiyo gishshau,
intteyyo atotettaa malaata.
29 Aissi giikko, Kiristtoosayyo oottiyo qaadai inttena gakki-
doogee intte a gishshau waayettiyo gishshassappe attin, intte
a ammaniyoogaa xalaalaassa gidenna.
30 Taani kase baaxetishin intte be7idoogaa mala baax-
eenne qassi ha77ikka taani baaxetiyoogaa intte siyiyoogaa
malai inttena gakkiis.

2

Kiristtoosi Bana Kaushshidoogaa Leemisuwaa

1 Kiristtoosan intte de7iyo de7oi inttena gasttissii? A siiqoi
inttena minttettii? Geeshsha Ayyaanaara intteyyo issippetet-
tai de7ii? Intte issoi issuwaayyo keheetiinne qaretteetii?
2 Yaatikko, intte qofan, siiquwan, wozanaaninne qofaa
poluwan issuwaa gididi, tana wurssi ufaissite.

3 Inttena siiqiyoogan woikko ceeqettanau koyiyo hada
amuwan issibaanne oottoppite; shin issoi issuwaappe gi-
tatais yaagidi qoppennan, issoi issuwaayyo intte huuphiyaa
kaushshite.
4 Qassi issoi issuwaa go77iyaabaa koyanaappe attin, intte
huuphe xalaalaa go77iyaabaa koyoppite.
5 Kiristtoos Yesuusan de7iya ha qofai qassi inttenankka
de7anau bessees.
6 I ubba wode Xoossaa gididi de7iis; shin Xoossaa keeni
wolqqan gidanau mali be7iyoogaa bessiyaabaadan qood-
ibeenna.
7 SHin i ba shenen ubbabaa aggi bayidi, ashkkara meretaa
ekkiis; qassi asa milatidi qoncciis.
8 I bana kaushshiis; haiquwau, ubba harai atto,
masqqaliyaa bolla haiquwaukka azazettiis.
9 Hegaa gishshau, Xoossai a keehi Xoqqu xoqqu oottiis;
qassi suntta ubbaappekka aadhdhiya xoqqa sunttaa ayyo
immiis.
10 Hegaa gishshau, saluwaaninne sa7an sa7aappe garssan
de7iya ubbai Yesuusa sunttaa bonchchanau gulbbatana.
11 Qassi asai ubbai Yesuus Kiristtoosa Goda yaagidi, Xoos-
saa Aawaa bonchchuwau markkattana.

Ha Sa7an De7iya Asaassi Poo7o Gidiyoogaa

12 Hegaa gishshau, ta dabbotoo, taani inttenaara de7iyo
wode ubban intte tau azazettidoogaadan, ha77i taani intte
matan de7enna wodekka, intte kaseegaappe aattidi tau
azazettanau bessees; yashshatettaaninne kokkorssan intte
atotettaa polanau oottite.
13 Aissi giikko, Xoossai inttena bau eeno giissanaadaaninne
qassi i qoppidobaa intte oottanaadan intte giddon ubba wode
oottees.
14-15 Geellanne nagaranchcha asaa giddon borette-
naageeta, ashkketanne Xoossaa naatudankka pokkoi
bainnaageeta gidite; qassi zuuzummennan woikko iitabaa
qoppennan ubbabaa oottite. He asaa giddonkka saluwan
poo7iya xoolinttedan poo7iiddi,
16 de7uwaa wonggeliyaa mishiraachchuwaa etau yootite;
he wode ta daafurainne ta oosoi mela xayibeennaagee
erettiyo gishshau, Kiristtoosa gallassi taani inttenan gitatana.
17 Harai atto intte ammanoi Xoossaayyo yarshshiyo
yarshshuwaa bolli ta suuttai ushshaa yarshshodan
gukkikkokka, taani ufaittais; inttenaara ubbaara issippe
ufaittais.
18 Hegaadan inttekka qassi ufaittanau bessees; tanaara
issippe ufaittite.

Ximootiyoosinne Eppafiroditoosi Oottido Oosuwaa

19 SHin taani intte de7uwaabaa siyada ufaittanaadan, Xi-
mootiyoosa inttekko eesuwan yeddanaagaa Godaa Yesuusan
ammanettais.
20 Aissi giikko, intte de7uwaabau wozanappe hirggiya a
mala asi harai ooninne tau baawa.
21 Aissi giikko, harati ubbati bantta huuphebaa koyoosona;
Yesuus Kiristtoosabaa koyokkona.
22 SHin na7i ba aawau oottiyoogaadan, Ximootiyoosi
tanaara issippe gididi, wonggeliyaa oosuwaa oottidoogan,
ammanettiya asa gidiyoogaa erissidoogaa intte ereeta.
23 Hegaa gishshau, taani yohoi haniyoobaa be7ada, so-
huwaara a inttekko yeddana gaada qoppais.
24 Taani ta huuphen mata wodiyan inttekko baanaagaa
Godan ammanettais.
25 SHin taani ta ishaa Eppafiroditoosa, tanaara issippe ta
bagga gididi oottidaagaa, olettidaagaanne, qassi tana maad-
diyooban intteyyo kiitettidi oottidaagaa inttekko kiittanau
koshshiyoogaa qoppaas.
26 Aissi giikko, i inttena ubbaa be7anau laamotees; qassi
i sakettidoogaa intte siyido gishshau, ba wozanan daro
metootees.
27 I tumu sakettidi, haiqqiichchidi attiis; shin Xoossai au
qarettiis; a xalaalaayyo gidennan azzanoi azzanuwaa bolli
gujettennaadan, taayyookka qarettiis.
28 Simmi intte naa77anttuwaa a be7idi ufaittanaadan,
taukka ta wozanaa azzanoi irxxanaadan, taani eesuwan a
inttekko yeddana.
29 Hegaa gishshau, Godan de7iya ishadan, kumetta ufais-
san a mokkite; qassi a milatiya asa ubbaakka bonchchite.
30 Aissi giikko, intte intte huuphen tana maaddana
danddayenna maaduwaa maaddanau, Kiristtoosa oosuwaa
gishshau, ba shemppuwaa shenehoo giidi, haiqqiichchidi
attiis.

3

Tumu Xillotettaa

1 Wurssettan, ta ishatoo, Godai intteyyo ufaissaa immo.
Taani kase xaafidoogaa zaarettada xaafiyoogee tana wais-
senna; qassi he xaafiyoogee inttena naagana.
2 Iitabaa oottiyaageetuppe, he kanatuppe, qaxxarai
koshshees giya asatuppe naagettite.
3 Aissi giikko, nuuni Xoossaa Geeshsha Ayyaanan Xoos-
saayyo goinniyo gishshaunne nu de7uwan Godaa Kirist-
toos Yesuusan ufaittiyo gishshau, tumu qaxxaraa qaxxaret-
tidaageeta; asatettaa bolli oosettiyaaban ammanokko.

4 Qassi tau ta huuphenkka ta asatettan ammanettiyoobi
de7ees. Ai asinne ba asatettan ammanettiyoobi bau de7ees
giidi qoppikko, taani appe keehi aadhdhais.
5 Taani yelettoosappe saamintta giishin qaxxarettaas.
Taani yeletan Israa7eela; Biniyaama zare; walahi bainna
Aihuda asa. Aihuda higgiyaa naagiyoogan gidikko, taani
parisaawe;
6 Aihuda ammanuwau mishettiyoogaa gidikko, taani
woosa keettaa waissaas; issi urai higgiyau azazettidi
xilliyoogaa baggaa gidikko, tanan boree beettibeenna.
7 SHin tana go77iya ubbabaa Kiristtoosa gishshau bayid-
abaadan qoodaas.
8-9 Tumakka, hegeetu xalaala gidenna; taani ta Godaa
Kiristtoos Yesuusa eriyoogee ubbabaappe keehi aadhdhiyo
gishshau, ubbabaa tana mulekka go77ennabaadan qoodaas;
taani a gishshau ubbabaa yegga bayaas. Kiristtoosa
demmanaunne aara de7anau ubbabaa wora olidobaadan
qoodais; taani higgiyaayyo azazettada demmiyo ta huuphe
xillotetti taayyo baawa. Kiristtoosa ammanin, Xoossai
immiyo xillotettai, ammanuwan Xoossaa matappe yiya
xillotettai tau ha77i de7ees.
10-11 Taani Kiristtoosanne haiquwaappe i denddido
wolqqaa eranau koyais; yaatada taani ta huuphen
haiquwaappe denddana yaagiyoogan, a waayiyaa aara
waayettanaunne a haiquwan a milatanau amottais.

Gakkiyoosaa Gakkanau Woxxiyoogaa

12 Taani ha77i demmarggaas woikko tanan bali baawa
giikke. SHin Kiristtoos Yesuusi tana baayyo oottido woituwaa
demmana gaada eesotais.
13 Ta ishatoo, taani hegaa demmarggaas gaada qoppikke;
shin taani issibaa oottais; taappe guyyeera de7iyaagaa doga
aggada, sinttan de7iyaagaa oiqqanau warettais.
14 Xoossai Kiristtoos Yesuusa baggaara bolla de7uwau
xeesiyo woituwaa ekkanau, ta gakkanasaa horddofais.
15 Simmi nuuni Ayyaanan gasttida ubbati hagaa qop-
panau bessees; qassi intteppe amaridaageetuyyo aibiininne
dumma qofai de7ikko, hegaakka Xoossai intteyyo qonccis-
sana.
16 Gidikkokka, nuuni hanno gakkanaassi de7ido
maaraadan, ane sinttau boos.
17 Ta ishatoo, taani haniyoogaadan hanite. Nuuni intteyyo
leemiso gidida; hegaadan inttekka nuuni intteyyo leemiso
gidido maaraa kaalliyaageeta akeekite.
18 Aissi giikko, taani hegaa intteyyo kase darotoo yootaas;
qassi ha77i naa77anttuwaakka afuxxaidda intteyyo yootais;

Kiristtoosa masqqaliyaassi morkke gidada daro asati
de7oosona.
19 Eta wurssettai bashsha; eta uloi etayyo Xoossa; yeel-
latanau bessiyooban eti otorettoosona; qassi ha sa7aabaa
xalaalaa qoppoosona.
20 Aissi giikko, nu biittai saluwaana; nuuni qassi
saluwaappe yaana nuna ashshiya Godaa Yesuus Kiristtoosa
naagoos.
21 Kiristtoosi ubbabaa baappe garssan wottanau dand-
dayiya ba wolqqan, nu daafuranchcha asatettaa laammidi,
ba bonchcho asatettaa milatissidi oottana.

4

Wurssetta Zoriyaa

1 Ta ishatoo, taani siiqiyoogeetoo, laamotiyoogeetoo, tana
ufaissiyaageetoo, tana gitayiyaageetoo, ta dabbotoo, simmi
Godan intte minni eqqanau bessees.
2 Ewodeenne Sinxxiikee, intte naa77aikka issi qofan
michchidan, Godan de7anaadan, taani inttena zorais.
3 Qassi tanaara oottiya ammanettidaagoo, neeni ha mac-
caasata maaddanaadan, taani nena woossais; aissi giikko, eti
tanaaranne eta sunttai Xoossaa de7o maxaafan xaafettido
Qaleminxxoosaara qassi tanaara issippe oottiya haratu ub-
baara wonggeliyaa ubbasaa gattanau daafuridosona.
4 Godaara intte de7iyo de7uwan ubba wode ufaittite; taani
hagaa gujjadakka gais; ufaittite.
5 Asai ubbai intte ashkketettaa ero; Godai matan yaana.
6 Xoossaa intte woossiyo woosa ubban a keehi galatiiddi,
inttena koshshiyaabaa ubbau woossiteppe attin, issibaukka
hirggoppite.
7 Qassi asa eratettaa ubbaappe aadhdhiya Xoossaa sarotet-
tai intte wozanaanne intte qofaa Godaa Yesuus Kiristtoosa
baggaara naagana.
8 Wurssettan, ta ishatoo, intte wozanan lo77obaanne
galatissiyaabaa qoppite; tuma gidiyaabaa ubbaa,
bonchchissiyaabaa ubbaa, mooro gidennabaa ubbaa,
geeshshabaa ubbaa, siiqobaa ubbaa, lo77o haasaya
gidiyaabaa ubbaa qoppite.
9 Intte taappe tamaaridoogaa, ekkidoogaa, siyidoogaanne
be7idoogaa ubbaa oottite; qassi nuuyyo sarotettaa immiya
Xoossai inttenaara issippe gidana.

Baayyo Kiitettida Imotaayyo PHauloosi Galatidoogaa

10 SHin daro wodiyaappe guyyiyan, ha77i intte tabaa
naa77anttuwaa qoppanau doommido gishshau, taani Godan
keehi ufaittais; taayyo qoppanau intteyyo injjetennan ixxi-
doogaappe attin, tau qofaa qoppeeta.

11 Taani hagaa tana metido gishshau giikke; aissi giikko, tau
de7iyaabai taayyo gidana giyoogaa taani tamaaraas.
12 Taani metootidi de7iyoobi aibakko erais; qassi duretidi
de7iyoobikka aibakko erais; awan gidinkka aude gidinkka,
taani kaluwaanne namisaa qassi pacaanne palahaa
tamaaraas.
13 Kiristtoosi tau immido wolqqan, ubbabaa oottanau taani
danddayais.
14 Gidikkokka, intte ta metuwaa tanaara metootidi daro
loittideta;
15 Piliphphisiyuusa asau, wonggeliyaa mishiraachchoi
koiro intte giddon odettiis; shin taani maqidooniyaappe
kiyido wode, tana intte woosa keettappe attin, harai
maaddibeennaagaa intte intte huuphen ereeta; qassi
immiyoobankka ekkiyoobankka intteppe attin, harai tana
maaddibeenna.
16 Aissi giikko, tana metoi oiqqido wode, harai atto taani
Tasalonqqen de7ishinkka tana zaari zaaridi maaddideta.
17 Taani inttebaa bolli harabai gujettanaagaa
koyiyoogaappe attin, woito xalaalaa ekkanau koyikke.
18 SHin taani intte immidoogaa ubbaa ekkaas; qassi tau
palahidi gidiyaagee de7ees. Intte kiittido ubbabaa Ep-
pafiroditoosappe ekkaas; koshshiya ubbai tau de7ees. Intte
tau kiittido imoi Xoossaayyo sawuwaa tonggu giyaanne i
dosiyo, a ufaissiya yarshsho mala.
19 Qassi ta Xoossai ba bonchcho duretettaa daruwan Kirist-
toos Yesuusa baggaara inttena koshshiyaabaa ubbaa intteyyo
immana.
20 Nu Xoossaayyoonne nu Aawaayyo merinaappe merinaa
gakkanaassi bonchchoi gido. Amin77i.

Wurssetta Sarotaa

21 Kiristtoos Yesuusabaa gidiya geeshsha ubbata saro giite.
Tanaara hagan de7iya ishantti inttena saro goosona.
22 Hagan de7iya geeshsha ubbati, ubbaappekka aattidi
Kawuwaa Qeesaara keettan de7iyaageeti inttena saro
goosona.
23 Nu Godaa Yesuus Kiristtoosa aaro kehatettai inttenaara
gido.

PHauloosi Qolasiyaasa Asaassi Xaafido Kiitaa

Gidduwaa Erissuwaa

PHauloosi Qollasiyaasa asaassi xaafido kiitai xaafettidoogee Qeeri Iisiyan, Efisoonappe arshsho baggaara beettiya Qollasiyaasan de7iya woosa keettaassa. Ha woosa keettaa essidai PHauloosa gidana xayikkokka, Roome biittan, Iisiyaa waanna katama gidiya Efisooneppe etassi oottiya asata kiittiyai a gidiyo gishshau, Qollasiyaasayyookka aawatiyo hanotai ayyo de7ees. Qollasiyaasa woosa keettan, "Xoossaa eranaunne kumetta atotettaa demmanau, asi ubbi ayyaana wolqqatussinne maatai de7iyoogeetussi goinnanau koshshees" yaagiya worddo asttamaareti de7iyoogaa PHauloosi siyiis. Ha asttamaareti harabaa qassi, "Asai ubbaikka qaxxaraa milatiya wogatussi haarettanaunne qumaa wogaanne hara wogata ubbaa naaganau koshshees" yaagoosona.

PHauloosi ha kiitaa xaafidoogee tumanchcha gidiya Kiristtinnaa kiitaa odiyoogan, eta worddo timirttiyaa phalqqanaassa. I zaarido zaarotuppe waannatiyaagee "Yesuus Kiristtoosi kumetta atotettaa immanau danddayees; ha hara ammanotinne oosoti appe haassanau danddayoosona" yaagiyaagaa. Xoossai Kiristtoosa baggaara ha sa7aa medhdhiis. Qassi a baggaara zaaridi a baakko ehaana. Ha sa7aassi Kiristtoosaara maayettiyoogaa xalaalan atotettaa hidootai de7ees. Hagaa maaran PHauloosi ha gita timirttee ammaniya asa de7uwan waanidi oosuwan pe7anau danddayiyaakko yootees.

Ha kiitaa PHauloosappe ekkidi, Qollasiyaasa gattanau biida Tiikiiqoosaara issippe de7iyai Anaasimoosa gidiyoogaa be7iyoogee go77iyaabaa. Waanidi giikko, PHauloosi ha Anaasimoosa geetettiya ba oosanchchaabaa denttidi, Pilmmoonassi hara kiitaa xaafiis.

1 Taani PHauloosi, Xoossaa sheniyan Kiristtoosi Yesuusi kiittidoogaa gididaageenne nu ishai Ximootiyoosi,

2 Qolasiyaasa giyo kataman de7iya geeshshatuyyo, Kiristtoosan ammanettida ishanttuyyo ha dabddaabbiyaa xaafoos.

PHauloosi Woossido Galata Woosaa

Xoossaa nu Aawaappenne Godaa Yesuus Kiristtoosappe, aaro kehatettainne sarotettai intteyyo gido.

3 Nuuni intteyyo Xoossaa woossiyo wode, Xoossaa nu Godaa Yesuus Kiristtoosa Aawaa, ubba wode galatoos.

4 Aissi giikko, nuuni Kiristtoos Yesuusa intte ammaniy-
oogaanne geeshshata ubbaa siiqiyoogaa siyida.
5 Tumu kiitai wonggelee koiro inttekko yiido wode, Xoos-
sai sinttappe immana giidoogaa siyideta. Simmi intte am-
manoinne siiqoi saluwan giigidi naagiya, Xoossai sinttappe
immana giidoogan doomettiis.
6 He wonggelee inttekko gakkiis; gakkidi, intte a siyoosap-
penne Xoossaa aaro kehatettaa tumatettan eroosappe doom-
midi, intte giddon de7iyoogaadankka, biitta ubban anjjuwaa
eheesinne ubbasaa aakkees.
7 Intte hegaa nunaara issippe ashkkara gidida siiqo Ep-
paafirappe tamaarideta; i nu gishshaa Kiristtoosayyo am-
manettidi oottiyaagee,
8 Xoossaa Ayyaanan harata intte siiqiyoogaa nuuyyo
yootiis.
9 Hegaa gishshau, nuuni qassi hegaa siyido gallassaas-
appe doommidi, Xoossai intteyyo ba sheniyaa eriyo eratet-
taa, Xoossaa Ayyaanai immiyo aadhdhida eratettaaranne
akeekaara issippe kunttidi immanaadan, ubba wode balen-
nan Xoossaa woossoos.
10 Hegaappe guyyiyan, Godai koyiyoogaadan intte
de7anaunne, ubba wode a ufaissiyaabaa oottanau
danddayana; intte oottiyo lo77o ooso ubban intte de7oi
go77aara de7iyaagaa gidana; qassi Xoossaa eriyoogan intte
diccana.
11 Intte ubbaban ufaissan genccanaadaaninne
danddayanaadan, Xoossai ba bonchchuwaa gitaadan
immiyo wolqqa ubban minnite.
12 Qassi geeshshatuyyo giigida poo7o kawotettaa laat-
tanau, nuna danddayissida Aawaa galatite.
13 I nuna xumaa wolqqaappe ashshidi, ba siiqiyo Na7aa
kawotettaakko pinttiis.
14 Qassi i ba Na7an nuna wozidi, nu nagaraa atto giis.

Kiristtoosa Xoossatettaanne A Oosuwaa

15 Kiristtoosi beettenna Xoossaa leemiso; i merettidabaa
ubbaappe aadhdhiya baira Na7a.
16 Aissi giikko, ubbabaikka aani merettiis; beettiyaageeti,
beettennaageeti, ayyaanatuppe beettiya wolqqainne go-
datettai, halaqatettainne maatai, saluwaaninne sa7an de7iya
ubbabaikka aaninne ayyo merettiis.
17 I ubbabaappe kase de7iis; ubbabaikka aani ba sohuwaa
sohuwaa oiqqidi de7ees.
18 I ba bollau, woosa keettau huuphe; i ubbaappe bolla
gidana mala, kasetidi haiquwaappe denddida baira Na7a
gidiis.

19 Aissi giikko, Xoossai koyidoogaadan, aani Xoossatetta
mereta kumettai de7ees.
20 Yaatin Xoossai Kiristtoosa baggaara ubbabaa banaara
sigettanau yohuwaa qachchiis; ba Na7ai masqqaliyaa bol-
lan gussido suuttan saluwaaninne sa7an de7iya ubbabaa
banaara sigettiis.
21 Hagaappe kase, intte iitabaa oottido gishshaunne qop-
pido gishshau, Xoossaappe shaahettidi, aara morkkettideta.
22 SHin Xoossai ha77i inttena pokkoinne boree bainnaagee-
tanne qassi geeshshata oottidi, ba sintti shiishshanau, ba
Na7aa haiqqidaagaa asatettan banaara inttena sigettiis.
23 Hegee intte tumu ammanuwan minni eqqidi,
wonggeliyaa mishiraachchuwaa siyidi, sinttappe ekkana
giidoogaappe qaaxxennan minnidi de7ikko hanana;
he wonggeliyaa mishiraachchoi sa7an de7iya mereta
ubbaa matan odettiis. Taani PHauloosikka wonggeliyaa
mishiraachchuwaa yootiyaagaa gidaas.

PHauloosi Yesuusi Kiittidoogaa Gididi Oottido Oosuwaa

24 Taani intteyyo waayettido gishshau, ha77i ufaittais;
Kiristtoosi ba bollaayyo, hegaa giyoogee woosa keettaayyo,
waayettishin paccidaagaa taani ta bollaa sahuwan kunttais.
25 Xoossai tana intte gishshau, woosa keettaa Ayyaanan
kaalettiyaagaa oottido gishshau, a qaalaa polada yootana
mala, taani woosa keettau ashkkara gidaas.
26 Ha qaalai hagaappe kase bagga ubban, asa ubbau
erettennan geemmidi de7ees; shin ba geeshshatuyyo Xoossai
ha77i qonccissiis.
27 Xoossai Aihuda gidenna asaayyo wottido ha asaayyo
qonccibeenna bonchchonne dure yohoi aibakko geeshshata
erissanau koyiis; ha asaayyo qonccibeennaagee aibee giikko,
Kiristtoosi inttenan de7iyoogaa; hegaa giyoogee Xoossaa
bonchchuwaa aara intte ekkanaagaa.
28 Hegaa gishshau, nuuni asa ubbau Kiristtoosabaa
yootoos; asa ubbaa Kiristtoosan kumetta asa oottidi,
Xoossaakko shiishshana mala, nuuyyo aadhdhida eratetta
ubban inttena ye77e goosinne tamaarissoos.
29 Taani hagaa polanau, tanan oottiya Kiristtoosi taayyo
immiyo wolqqan baaxetaisinne daafurais.

2

1 Taani intteyyo, Lodooqiyaa giyo kataman de7iya asaayy-
oonne tana be7ibeenna asa ubbaayyo ai keenaa baaxeti-
daakkonne intte erana mala koyais.
2 Eta wozanai minnana mala, siiquwan issippe gididi, tumu
akeekan beettiya duretettaa ubbaa eti ekkana malanne qassi

eti Xoossai asaayyo qonccissibeennaagaa, Kiristtoosa a hu-
uphen erana mala, taani daafurais.
3 Geeman Xoossai minjjido erainne aadhdhida eratettai
ubbai aani de7ees.
4 Ooninne inttena cimo qaalan balettenna mala, taani int-
tena hassayissais.
5 Aissi giikko, taani intte matappe haakkada de7ikkokka,
ayyaanan inttenaara de7ais; intte de7iyo maaraanne Kirist-
toosa intte minnidi ammaniyoogaa be7ada ufaittais.

Kiristtoosan Beettiya Kumetta De7uwaa

6 Simmi intte Godaa Kiristtoos Yesuusa ekkidoogaadan,
aani de7ite.
7 Aani xaphuwaa yeddidi diccite; intte tamaaridoogaadan
ammanuwan minnite; Xoossaa ubba wode galatite.
8 Kiristtoosappe gidenna timirttiyan, ha sa7aa haariya
ayyaanatu timirttiyaaninne, asappe yiida eratettan, qassi
mela cimuwan inttena ooninne omooddenna mala naaget-
tite.
9 Aissi giikko, Kiristtoosa bollan Xoossatetta mereta kumet-
tai de7ees.
10 Qassi halaqatettaayyoonne godatettaayyo ubbaayyo hu-
uphe gidiya Kiristtoosappe kumetta de7uwaa demmideta.
11 Intte Kiristtoosaara issi asa mala gididi, asa qaxxara
mala gidennan, intte iita hanotettaa diggiyo qaxxaraa, Kirist-
toosan qaxxarettideta.
12 Intte xammaqettido wode, Kiristtoosaara moogettidi,
Kiristtoosa haiquwaappe denttida Xoossaa wolqqaa am-
manido gishshau, xinqqatiyan Kiristtoosaara issippe dend-
dideta.
13 Intte intte naaquwaaninne intte asatettaa qaxxaret-
tennan aggidoogan haiqqidi de7iyo wode, Xoossai intte
naaquwaa atto giidi, Kiristtoosaara inttena paxa wottiis.
14 Nuna ixxiya, acuwaa paramaa a maachchaara issippe
Xoossai daakkiis; daakkidi, masqqaliyaa bollan xishidi,
ogiyaappe diggiis.
15 Kiristtoosi he masqqaliyan halaqatuppenne godatuppe
wolqqaa wotti ekkidi, eta omooddidoogaa asa ubbaa qonc-
ciyan yuushshi bessiis.
16 Hegaa gishshau, meettan woi ushshan, baala gallassaa
woi aginai xeeriyo wodiyaa bonchchiyoogan, woi Samb-
bataa bonchchiyoogan, ooninne intte bolli pirddoppo.
17 Hageeti sinttappe yaana yohotu eesho; shin bollai Kirist-
toosaagaa.
18 Wordduwaa ashkke milatanaunne kiitanchchaayyo
goinnanau koyiyaagee, be7ibeennaagaa ajjuutan be7aas

giidi otorettiyaagee, asatetta qofan coo ayyiyaagee, ooninne
intte bolli pirddoppo.
19 Hegaa mala asi huuphe gidiya Kiristtoosa mintti oiqqi-
doogaa lefissees. Bolla ubbai he huuphiyaappe wolqqaa
demmidi, bollan de7iya kuriyaaranne shayaara issippe ohet-
tidi, Xoossai dichchiyo dishuwaadan diccees.

Haiquwan Paxankka Kiristtoosaara De7iyoogaa

20-21 Intte ha sa7aa haariya ayyaanatuppe haakkidi, Kirist-
toosaara haiqqideta; yaatin, aissi ha sa7aa wogan de7iya
asadan de7eetii? “Oiqqoppa; baara be7oppa; bochchoppa”
yaagiya higgetuyyo aissi azazetteetii?
22 Ha ubbabaikka asi medhdhido higgenne timirtte gidiyo
gishshau, polettoogaappe guyyiyan xayana.
23 Eti kiitanchchaayyo goinniyoogaaninne wordduwaa
ashkke milatiyoogan qassi bantta asatettaa gilqqissiyoogan
aadhdhida eranchcha milatoosona; shin shaaramuxanau
koyiyoogaa diggiyoogee hegan ainne go77enna.

3

1 Simmi intte Kiristtoosaara haiquwaappe denddidobaa
gidikko, Xoossaappe ushachcha baggaara uttida Kiristtoosi
de7iyoosan saluwan de7iyaagaa mintti koyite.
2 Saluwan de7iyaagaa intte qoppanaappe attin, sa7an
de7iyaagaa qoppoppite.
3 Aissi giikko, intte haiqqideta; qassi intte de7oi Xoossan
Kiristtoosaara geemmiis.
4 Intteyyo de7o gidida Kiristtoosi qoncciyo wode, he wode
inttekka aara bonchchuwan qonccana.

Gal77anne Ooratta De7uwaa

5 Hegaa gishshau, inttenan de7iya ha sa7aa amota worite;
hegeetikka shaaramuxiyoogaa, tunatettaa, shaaramuxanau
koyiyoogaa, iita amuwaa, miishsha amottiyoogaa. Miishsha
amottiyoogee eeqau goinniyoogaappe dummatenna.
6 Hageetu gaasuwan, Xoossai azazettenna asata hanqqet-
tana.
7 Kase intte ha iita qofatun de7iyo wode etan haarettideta.
8 SHin ha77i intte qassi hanqquwaa, yiilluwaa, ixuwaa,
intte doonaappe kiyiya cashshaanne yeellayiya haasayaa
hageeta ubbaa intteppe xaissite.
9 Issoi issuwau worddotoppite; aissi giikko, ceega meretaa
a oosuwaara intteppe xaissirggidi,
10 Xoossai, a medhdhidaagee, bana milatissanaunne
baayyo de7iya eratetta ubbaa immanau, ubba wode
ooraxissiyo ooratta meretaa maayideta.

11 Ha ooratta meretan, Giriike asa woi Aihuda asa,
qaxxarettidaagaa woi qaxxarettibeennaagaa, ammanoi
bainnaageetanne ainne tamaaribeennaagaa, aille woi goqa
giidi shaakkiyoobi baawa; Kiristtoosi ubbabaa; i ubbankka
de7ees.
12 Hegaa gishshau, Xoossai dooridoogeetudan,
geeshshanne siiqidoogeeta gididi, maarotettaa,
qaretaa, kehatettaa, intte huuphiyaa kaushshiyoogaa,
ashkketettaanne danddayaa maayite.
13 Issoi issuwaabaa danddayite; ooninne ba laggiyaa bolli
hanqqettidobai de7ikko, issoi issuwau atto yaago. Kiristtoosi
intteyyo atto giidoogaadan, inttekka atto giite.
14 Hegaa ubbaa bolli, ubbabaa issippe shiishshi qachchiya
siiquwaa maayite.
15 Kiristtoosi immiyo sarotettai inttena haaro; aissi giikko,
Xoossai inttena issi asa oottidi, he sarotettau xeesiis. Xoossaa
galatite.
16 Kiristtoosa qaalai intte wozanan kumidi de7o;
intteyyo de7iya aadhdhida eratetta ubban issoi issuwaa
tamaarissitenne zorite; intte wozanan Xoossaa galatiiddi,
xalotiyaanne mazamuriyaa, Xoossaa sunttaa xoqqu oottiya
yettaa yexxite.
17 Intte ai haasayiyaabaa woi ai oottiyaabaa gidikkokka,
Aawaa Xoossaa Yesuusa baggaara galatiiddi, oottiyoobaa ub-
baa Godaa Yesuusa sunttan oottite.

So Asaa Giddon Ammaniya Asi Aggennan Oottanau Bessiya Oosota

18 Maccaasatoo, ammaniya asau bessiyaagaadan, intte azi-
natuyyo haarettite.
19 Attumaasatoo, intte maccaasaa siiqite; etaara woppu
giidi de7ite.
20 Naatoo, inttena yelidaageetuyyo ubbaban azazettite.
Aissi giikko, intte etau azazettiyoogee Xoossaa daro ufaissees.
21 Aawatoo, intte naati wozanaa bayenna mala, eta yiilloy-
oppite.
22 Ailletoo, sa7an intteyyo goda gidiyaageetuyyo ubbaban
azazettite; Godau yayyidi, suure wozanan oottiteppe attin,
asa ufaissanaunne asi be7o giyoogan azazettiyaageeta gi-
doppite.
23 Intte oottiyo ooso ubbaa asau gidennan Godau oottiy-
oogaadan, wozanappe oottite.
24 Godaa Kiristtoosayyo intte oottiyo gishshau,
i baageetuyyo immanau giigissi wottidoogaa intte
laattanaagaa akeekite.

25 Balabaa oottida urai ooninne, ba oottido balaadan
woituwaa ekkana; aissi giikko, Xoossai pirddiiddi, oonanne
maaddenna.

4

1 Godatoo, intteyyookka saluwan Godai de7iyoogaa eridi,
intte ailletuyyo xillotettaaninne suuretettan koshshiyaabaa
oottite.

Zoriyaa

2 Xoossaa aggennan woossite; qassi woossiiddi azallennan,
a galatiiddi woossite.
3 Qassi intte woossiyo wode ubban, kaseesappe asayyo qon-
ccibeennabaa, Kiristtoosabaa nuuni yootana mala, Xoossai
nuuyyo injjeyanaadan, nuuyyookka Xoossaa woossite; aissi
giikko, ha77i taani qasho keettan de7iyoogee hegaassa.
4 Qassikka taani bessiyaagaa keenaa qonccissada ha
yohuwaa yootana mala, taayyo Xoossaa woossite.
5 Intteyyo de7iya wodiyaa go77i bainnasan xaissennan,
ammanennaageetu matan hayyottidi de7ite.
6 Intte asa ubbau waati zaaranau bessiyaakko erana mala,
intte haasayai ubba wode, siyanau kehiyaagaanne ufais-
siyaagaa gidanau bessees.

Wurssetta Sarotaa

7 Nu siiqo ishai Tikiqoosi, tanaara issippe Godaa oosuwan
ashkkara gidida ammanettiya oosanchchai, ta de7uwaabaa
inttena erissana.
8 Taani a inttekko kiittiyoogee, nuuni waani de7iyaakko
intteyyo i yootidi, inttena minttettana gishshassa.
9 Anaasimoosi, ammanettiya siiqo ishai, intte biittaagee,
aara issippe inttekko bees; eti hagan haniya ubbabaa inttena
erissana.
10 Tanaara qashuwan de7iya Arisxxirokoosinne Barn-
naabaasayyo ishaa na7ai Marqqoosi inttena saro de7eetii
goosona; taani inttena kase azazidoogaadan, Marqqoosi int-
tekko biikko, wozanappe a mokkite.
11 Yosxxoosa giyo Yesuusikka inttena saro saro gees; Ai-
huda asatuppe tanaara Xoossaa kawotettaayyo oottiyai, ha
heezzu asatuppe harai baawa; hageeti tana daro maaddi-
dosona.
12 Eppaafiri, intte biittaagee, Kiristtoos Yesuusa
ashkkarai, inttena saro saro gees. I intte Xoossan minnidi
eqqanaadaaninne Xoossai koyiyoobai ubbai aibakko eridi,
poli ammananaadan, ubba wode Xoossaa mintti woossees.
13 Aissi giikko, i intteyyo, Lodooqiyaa asaayyoonne Hi-
rapoliisa giyo katamaa asaayyo daro daafuriyoogaa taani
markkattais.

14 Nu siiqo dottoree Luqaasinne Deemaasi inttena saro
de7eetii yaagoosona.
15 Lodooqiyan de7iya nu ishanttuyyoonne Nimppiyyo
qassi i keettan shiiqiya asaayyo nu sarotaa yootite.
16 Ha dabddaabbiyaa intte nabbabidoogaappe
guyyiyan, Lodooqiyaa woosa keettankka nabbabissite;
inttekka Lodooqiyaa woosa keettaikka intteyyo yeddiyo
dabddaabbiyaa nabbabite.
17 Qassi Arkkipoosayyo, “Godai neeyyo immido oosuwaa
polanaagaa dogoppa” yaagidi yootite.
18 Taani PHauloosi, ta kushiyan saro gaada xaafidoogaa
hagaa be7ite; taani qashuwan de7iyoogaa dogoppite.
Xoossaa aaro kehatettai inttenaara gido.

PHauloosi Tasalonqqe Asaassi Xaafido Koiro Kiitaa

Gidduwaa Erissuwaa

Tasalonqqee Maqadooniyaa geetettiya Rooma biittaayyo waanna katama. PHauloosi Tasalonqqen woosa keettaa essidoogee Pilphphisiyuusa yeddidi kiyidoogaappe guyyiyaana. Gidoshin, Aihudatu ammanuwaa ekkanau shiiqi eqqida Aihuda gidenna asati PHauloosi tamaarissiyo, kiristtinnaa timirttiyan gooshettido gishshau, Aihudati PHauloosa qanaatidi, phalqqettaa denttidosona. Hegaa gishshau PHauloosi Tasalonqqe yeddidi, wolqqan Beeriyaa biis. Takkiiddi i Tasalonqqe gakkido wode, matan a maaddiya Ximootiyoosi Tasalonqqe woosa keettan de7iya hanotaa ayyo istti naa77an xaafiis.

PHauloosi koiro kiitaa Tasalonqqe asaassi xaafidoogee, ammaniya asaa wolqqaa kunttanaassanne minttettanaassa. I eta ammanuwaabaanne eta siiquwaabaa lo77o oduwaa siyiis. Hegaa gishshau, eta galatees. Kase i eta giddon de7ido wode, waanida de7uwaa de7idaakko eta hassayissees. Hegaappe oishata zaarees. He oishatuppekka amaridaageeti: “Kiristtoosi ha sa7aa simmanaappe kasetidi haiqqida ammaniya asi, Kiristtoosa simoi immiyo merinaa de7uwaa ekkanau danddayii? Kiristtoosi simmidi yaanai audee?” yaagiyaageeta. PHauloosikka he gaittida kayyiyan etau odiiddi, “Kiristtoosi naa77anttoo yaanaagaa ufaissan naagiiddi i yaana gakkanaashin woppu giidi intte oosuwaa oottite” yaagidi zorees.

1 Nuuni PHauloosi, Sillaasinne Ximootiyoosi Tasalonqqe woosa keettan de7iya asaayyo ha dabddaabbiyaa xaafoos; he woosa keettai Xoossaa nu Aawaabaanne Godaa Yesuus Kiristtoosabaa.

Tasalonqqe Asaa De7uwaanne Ammanuwaa

Xoossaa nu Aawaappenne Godaa Yesuus Kiristtoosappe, aaro kehatettainne sarotettai intteyyo gido.

2 Nuuni Xoossaa woossiyo wode inttena hassayidi, intteyyo ubbaayyo ubba wode Xoossaa galatoos.

3 Nuuni nu Xoossaa, nu Aawaa sinttan ammanuwan intte oottido oosuwaanne, siiquwan intte daafurido daafuraa, qassi Xoossai intteyyo nu Godaa Yesuus Kiristtoosa baggaara immana giidoogaa ekkanau gencciyo genccaa ubba wode hassayoos.

4 Nu ishatoo, Xoossai inttena siiqiyoogaanne inttena babaa
oottanau dooridoogaa nuuni eroos.
5 Aissi giikko, nuuni wonggeliyaa wolqqan, Geeshsha
Ayyaanaaninne he wonggelee tuma gididoogaa wurssi am-
maniyoogan intteyyo ehiidoogaappe attin, doona xalaalan
ehibookko. Nuuni inttenaara de7iyo wode, intte gishshau
waani de7idaakko, intte ereeta.
6 Qassi intte daro waayettikkokka, Geeshsha Ayyaanai im-
mido ufaissaara kiitaa ekkideta; nunanne Godaa milatideta.
7 Hegaa gishshau, Maqidooniyaa giyo biittaaninne
Akaayiyaa giyo biittan de7iya ammaniya ubbatuyyo leemiso
gidideta.
8 Aissi giikko, Godaa qaalai intteppe kiyidi, Maqi-
dooniyaaninne Akaayiyaa xalaalan siyettibeenna; shin
Xoossaa intte ammaniyoogee ubbasan siyettiis. Simmi nuuni
haasayanau koshshiyaabi aibinne baawa.
9 Aissi giikko, nuuni inttekko biido wode, intte nuna waati
mokkidaakkonne qassi intte intte eeqaa aggidi, worddotenna
de7o Xoossaayyo oottanau waani simmidaakko, eti bantta
huuphen haasayoosona.
10 Qassi Xoossaa Na7ai Yesuusi, Xoossai haiquwaappe
denttidoogee, nuna sinttappe yaana Xoossaa hanqquwaappe
ashshiyaagee saluwaappe yaanaagaa intte naagiyoogaa eti
haasayoosona.

2

PHauloosi Yesuusi Kiittido Asa Gididi Tasalonqqen Oottido Oosuwaa

1 Ta ishatoo, nuuni inttekko biidoogee mela gidennaagaa
intte intte huuphen ereeta.
2 SHin nuuni inttekko yaanaappe kase Piliphphisiyuusa
giyo kataman waayettidoogaanne cayettidoogaa intte ereeta;
daro phalqqettai de7ikkokka, intteyyo a wonggeliyaa mishi-
raachchuwaa yootana mala, Xoossai nuuyyo minotettaa im-
miis.
3 Nuuni inttena woossiyoogee balan woi tunatettan woi
geniyan gidenna.
4 SHin Xoossai wonggeliyaa hadaraa ekkanau nuuni am-
manettiyaageeta gidin, nuuyyo he hadaraa immiis; he immi-
doogaadankka nuuni haasayoos. Qassi nuuni nu wozanaa
xomoosiya Xoossaa ufaissiyaagaadan haasayoosippe attin,
asa ufaissiyaagaadan haasayokko.
5 Nuuni inttekko cimo haasayaara yibeennaagaa, woikko
nuuni uuzettiyoogaa genttiya haasayaa haasayibeennaagaa
intte loitti ereeta; Xoossaikka nuuyyo markka.

6 Nuuni Kiristtoosi kiittidoogeeta gidiiddi, intteppe bonchcho ekkanau danddayikkokka, ooppenne intteppe gidin woi haratuppekka gidin, bonchcho koyibookko.

7 SHin nuuni aayyiyaa ba naata dichchiyoogaadan, intte giddon ashkke gidida.

8 Inttena siiqido gishshau, Xoossaa wonggeliyaa intteyyo immanaagaa xalaala gidennan, nu de7uwaakka intteyyo immanau giigi uttida; aissi giikko, intte nuuyyo daro al77o.

9 Ta ishatoo, nu oosuwaanne nu daafuraa intte akeekeeta; intteyyo Xoossaa wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootiiddi, inttena ainne waayissenna mala, qamminne gallassi nuuni oottida.

10 Nu de7oi intte matan, ammaniyaageetu matan, geeshsha, xillonne borettennaagaa gidiyoogau intte markka; qassi Xoossaikka markka.

11 Nuuni intteyyo huuphiyan huuphiyan aawai ba naatuyyo haniyoogaadan hanidoogaa ereeta.

12 Nuuni inttena zorida; minttettida. Qassi a kawotettaanne a bonchchuwaa shaakkanau inttena xeesiya Xoossaa ufaissiya de7uwaa intte de7ana mala, intteyyo minttidi yootida.

13 Intte nuuppe Xoossaa qaalaa tuma gididoogaadan ekkido wode, Xoossaa kiitadan ekkidoogaappe attin, asa kiitadan ekkibeenna gishshau, nuuni Xoossaa ubba wode hegaa gaasuwan galatoos; Xoossaa qaalai ammaniyaageetun, inttenan oottees.

14 Aissi giikko, ta ishatoo, Kiristtoos Yesuusayyo Yihudaa giyo biittan de7iya woosa keettatuura, intte leemisetteeta; hegeeti Xoossaa woosa keettata. Aihudati eta waissidoogaadan, intte biittaa asaikka inttena waissiis.

15 He Aihudati Godaa Yesuusanne hananabaa yootiyaageeta woridosona; qassi nuna yedettidosona. Eti Xoossaa ufaissokkona; asa ubbaakka ixxoosona.

16 Aihuda gidenna asai attana mala, nuuni etau qaalaa yootiyoogaa diggoosona. Qassi eta nagaraikka ubba wode dari dari bees. SHin wurssettan Xoossaa hanqqoi eta bolli wodhdhiis.

PHauloosi Tasalonqqe Asaa Naa77anttuwaa Xomoosanau Amottido Amuwaa

17 SHin ta ishatoo, nuuni nu qofan gidennan, asatettaa xalaalan intteppe guutta wodiyau shaahettido wode, inttena daro laamotidi, be7anau keehi koyida.

18 Aissi giikko, nuuni inttekko simmidi baanau koyida. Harai atto, taani PHauloosikka darotoo inttekko baanau mala be7aas; shin Seexaanai nuna diggiis.

19 Aissi giikko, nu Godaa Yesuus Kiristtoosi yiyo wode,
nuuni be7ana giidi ufaissan naagiyoogee, woikko nu ufaissai,
woikko nuuni ceeqettiyo akiliile oonee? Inttena gidekketi-
iyye?
20 Aissi giikko, intte nu bonchchonne nu ufaissa.

3

1 Hegaa gishshau, nuuyyo genccanau danddayettennan
ixxido wode, Ateena giyo kataman nurkka attanau qofaa
qachchida.
2 Inttena zoranaadaaninne intte ammanuwan inttena
minttanaadan, Xoossau oottiya nu ishaa, nunaara issippe
Kiristtoosa wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootiya
Ximootiyoosa inttekko kiittida.
3 Ha waayiyaa gaasuwan intteppe ooninne guyye sim-
menna mala, a kiittida. Nuuni hegau doorettidoogaa intte
intte huuphen ereeta.
4 Aissi giikko, nuuni inttenaara de7iiddi, nuuni
waayettanaagaa kasetidi intteyyo yootida; qassi intte
eriyoogaadankka kase hegaadan haniis.
5 Hegaa gishshau, qassi genccanau tau danddayettennan
ixxido wode, “Ooni erii xalahe halaqai eta paaccennan
aggenna. Nu daafuraikka mela gidennan aggenna” yaagada
intte ammanuwaabaa eranau Ximootiyoosa inttekko kiit-
taas.
6 SHin ha77i Ximootiyoosi intte matappe nuukko yiidi,
intte ammanuwaabaanne intte siiquwaabaa intteyyo mishi-
raachcho giidi nuuyyo yootiis. Qassi nuuni inttena be7anau
laamotiyoogaadan inttekka nuna be7anau laamotiiddi, ubba
wode nuuyyo lo77obaa qoppiyoogaa i yootiis.
7 Hegaa gishshau, ta ishatoo, nu waayiyaaninne nu tuggan
ubban intte ammanuwaa baggaara intteban minettida.
8 Godan minnidi intte de7ikko, nuunikka tumu de7oos.
9 Aissi giikko, nuuni inttebaayyo Xoossaa galatoos. Nuuni
nu Xoossaa sinttan intte gishshau de7iya ufaissa ubbau a
daro galatoos.
10 Nuuni inttena be7anaunne intte ammanuwau paccid-
abaa kunttanau, qamminne gallassi nu kumetta wozanaappe
Xoossaa woossoos.
11 Nu Aawai, nu Xoossai ba huuphen, qassi nu Godai Yesuus
Kiristtoosi nuuni inttekko biyo ogiyaa nuuyyo giigisso.
12 Nuuni inttena keehi siiqiyoogaadan, Xoossai intte is-
soi issuwaa siiqiyo siiquwaanne qassi asa ubbaa siiqiyo si-
iquwaa intteyyo darissonne gujjo.

13 Nu Godai Yesuus Kiristtoosi ba geeshshatu ubbaara yiyo
wode, nu Xoossaa, nu aawaa sinttan geeshshatanne boret-
tennaageeta oottidi, inttena i minttetto.

4

Xoossaa Ufaissiya De7uwaa

1 Simmi wurssettan, ta ishatoo, Xoossaa ufaissanau intte
waani de7anau bessiyaakko, nuuppe tamaarideta. Hegee
intte kaseesappe de7iyo maaraa; shin ha77i intte kasee-
gaappe loittidi oottanaadan, Godaa Yesuusa sunttan inttena
woossoosinne zoroos.
2 Aissi giikko, nuuni Godaa Yesuusa maataa baggaara
intteyyo immido azazoi augaakko, intte ereeta.
3 Aissi giikko, Xoossai intteppe koyiyoogee aibee giikko,
intte geeshsha gidanaagaanne shaaramuxiyoogaa muleera
agganaagaa koyees.
4 Intte ubbai huuphen huuphen geeshshatettaaninne
bonchchuwan machcho waati ekkiyaakko eranau
besseesippe attin,
5 Xoossaa erenna ammanenna asatudan, keehi amottiy-
oogan ekkanau bessenna.
6 Nuuni qassi kase intteyyo yootidoogaadaaninne inttena
mintti zoridoogaadan, Godai hagaa malaban ubban halo
kessiyaagaa gidiyo gishshau, ooninne ha yohuwan ba ishaa
naaqqanaunne cimmanau bessenna.
7 Aissi giikko, Xoossai nuna geeshshatettan de7anau xeesi-
doogaappe attin, tunatettan de7anau xeesibeenna.
8 Hegaa gishshau, ha timirttiyaa ixxiya ooninne intteyyo
ba Geeshsha Ayyaanaa immiya Xoossaa ixxeesippe attin, asa
ixxenna.
9 Intte intte huuphen issoi issuwaa siiqanaadan, Xoossai
inttena tamaarissido gishshau, intte intte ishata waati si-
iqanau bessiyaakko, nuuni xaafanau koshshenna.
10 Qassi Maqidooniyaa biitta ubban de7iya ishata ubbata
tumu intte siiqeeta. SHin nu ishatoo, intte hegaappe gujji
gujjidi eta siiqana mala, inttena woossoos.
11 Nuuni kase intteyyo yootidoogaadan, woppu giida
de7uwaa de7ite. Qassi intte huuphe oosuwaa oottidi, inttena
koshshiyaabaa demmite.
12 Hegaa gidikko, ammanennaageetu matan intte
bonchchettananne qassi inttena koshshiyaabau oonanne
auddashekketa.

Godai Yiyo Wode Haiqqiichchida Asainne Paxa De7iya Asai Hananabaa

13 SHin nu ishatoo, intte sinttappe demmana giidi ufaissan
naagiyoobi bainna asatudan kayyottenna mala, haiqqida
asatubaa intte erana mala koyoos.
14 Nuuni Yesuusi haiqqidoogaanne qassi haiquwaappe
i denddidoogaa ammanoos; hegaadankka, Xoossai Yesu-
usa ammanidi haiqqidaageeta Yesuusaara ehaanaagaa am-
manoos.
15 Aissi giikko, nuuni intteyyo yootiyo Godaa qaalai ha-
gaa; nuuni paxa de7iyaageeti, Godai yiyo gallassi hagan
de7iyaageeti, haiqqidaageetuppe kasetokko.
16 Aissi giikko, Godai ba huuphen azazuwaara,
kiitanchchatu halaqaa cenggurssaara, Xoossaa malkkataa
giirettaara saluwaappe wodhdhana. Kiristtoosa ammanidi
haiqqidaageeti kasetidi haiquwaappe denddana.
17 Hegaappe guyyiyan, nuuni he wode paxa de7iyaageeti,
Godaara carkkuwaa giddon gaittanau etaara issippe shaaran
pude shiiqana. Hegan nuuni Godaara issippe ubba wode
de7ana.
18 Hegaa gishshau, ha haasayan issoi issuwaa minttettite.

5

Godaa Yuussaa Giigidi Naagite

1 SHin ishatoo, ha yohoti aude hananaakko, wodiyaanne
aginaa intteyyo xaafanau koshshenna.
2 Aissi giikko, Godaa gallassai kaisoi qammi yiyoogaadan
yaanaagaa intte loitti ereeta.
3 Asai, “Ubbabai saro; aibikka hanenna” giishin, maccaasaa
maaretai oiqqiyoogaadan, bashshai eti qoppennan eta bolli
yaana. Eti mulekka kessi ekkokkona.
4 SHin nu ishatoo, he gallassai intteyyo kaisoi yiyoogaadan
yaanau intte xuman de7ekketa.
5 Intte ubbai poo7uwaa asanne gallassaa asa; nuuni qam-
maa asa woi xumaa asa gidokko.
6 Hegaa gishshau, nuuni harati xiskkiyoogaadan
xiskkanau bessenna. Nuuni beegottanaunne woga de7anau
bessees.
7 Aissi giikko, xiskkiyaageeti qammi xiskkoosona; mattot-
tiyaageetikka qammi mattottoosona.
8 SHin nuuni gallassaa asa gidiyaageeti woga de7anau
bessees. Nuuni ammanuwaanne siiquwaa tiran wottiyo ola
miishshadan oiqqidi, Xoossai nuuyyo immana gin, nuuni
ufaissan naagi uttido atotettaa birata qophedan, huuphiyan
wottanau bessees.
9 Aissi giikko, Xoossai nuna nu Godaa Yesuus Kiristtoosa
baggaara atotettaa demmanau dooridoogaappe attin, a han-
qquwaa ekkanau dooribeenna.

10 Nuuni paxa gidin woikko haiqqidaageeta gidin,
Kiristtoosaara issippe de7ana mala, Kiristtoosi nu gishshau
haiqqiis.
11 Hegaa gishshau, intte qassi ha77i oottiyoogaadan, issoi
issuwaa minttettitenne maaddite.

Wurssetta Zoriyaanne Sarotaa

12 Nu ishatoo, intte giddon oottiyaageeta, inttena kaalet-
tanaunne zoranau Godai dooridoogeeta, intte bonchchana
mala, inttena woossoos.
13 Eti oottiyo oosuwaa gishshau, eta keehi bonchchitenne
siiqite. Issoi issuwaara sarotettan de7ite.
14 Nu ishatoo, nuuni inttena zoroos; maari bainna de7uwaa
de7iyaageeta seerite. Yayyiyaageeta minttettite. Wolqqi
bainnaageeta maaddite. Asa ubbaa danddayite.
15 Ooninne iitaa gishshaa iitaa zaarenna mala naagettite;
shin issoi issuwaayyoonne qassi asa ubbaayyo lo77obaa oot-
tanau minnite.
16 Ubba wode ufaittite.
17 Ubba wode Xoossaa woossite.
18 Ubbaban galatite. Aissi giikko, Kiristtoos Yesuusa bag-
gaara Xoossai intteppe koyiyoobai hegaa.
19 Geeshsha Ayyaanaa doshissoppite.
20 Hanana giidi yootido qaalaa karoppite.
21 Ubbabaakka paaccite. Lo77obaa oiqqite.
22 Iita ooso ubbaappe haakkite.
23 Sarotettaa Xoossai ba huuphen inttena ubbaban
geeshsho; qassi nu Godai Yesuusi Kiristtoosi yiyo wode,
Xoossai intte ayyaanaa, shemppuwaanne kumetta asatettaa
borettennaagaa oottidi naago.
24 Inttena xeesiyaagee ammanettidaagaa; qassi hegaa i
polana.
25 Nu ishatoo, nuuyyo Xoossaa woossite.
26 Ishantta ubbaa geeshsha yeruwaa yeridi sarotite.
27 Intte ha kiitaa geeshsha ishanttu ubbaayyo nabba-
banaadan, Godaa sunttan inttena woossais.
28 Nu Godaa Yesuus Kiristtoosa aaro kehatettai inttenaara
issippe gido. Amin77i.

PHauloosi Tasalonqqe Asaassi Xaafido Naa77antto Kiitaa

Gidduwaa Erissuwaa

Kiristtoosa naa77antto yuussaa xeelliyaagan denddida oishai wocamaa medhdhi medhdhidi biido gishshau, Tasalonqqe woosa keettan metoi dari daridi biis. PHauloosi Tasalonqqe asaassi xaafido naa77antto kiitai, “Godai yaana gallassai matiis” yaagiya ammanuwaabaa minttidi odees. PHauloosi etassi odiiddi, “Kiristtoosi yaanaappe kasetidi Kiristtoosa timirttiyaa phalqqiya issi ‘Makkala asa’ geetettiyaagee denddana; denddidi ha sa7an de7iya asaa kaalettin, ha sa7aa bolli iitatettainne makkalai dari daridi baana” yaagidi eta ammanuwaa suurissanau malees.

Yesuusi Kiittidoogee nabbabiyaageetussi “Metoinne waayee darikkokka eti bantta ammanuwan minnanaadan, ikka aara issippe oottiyaageetikka oottiyoogaadan, eti bantta de7uwaassi koshshiyaabaa demmanau, minnidi oottanaadan, hegaadankka qassi lo77o ooso oottanau xibennaadan” eta minttidi zorees.

1 Nuuni PHauloosi, Sillaasinne Ximootiyoosi, Tasalonqqe woosa keettan de7iya asaayyo ha dabddaabbiyaa xaafoos. He woosa keettai Xoossaa nu Aawaabaanne Godaa Yesuus Kiristtoosabaa.
2 Xoossaa nu Aawaappenne Godaa Yesuus Kiristtoosappe, aaro kehatettainne sarotettai intteyyo gido.

Kiristtoosa Yuussaa Gallassi Hanana Pirddaa

3 Nu ishatoo, intte ammanoi keehi dicciyo gishshaunne, intte issoi issuwaa siiqiyo siiqoi dariyo gishshau, nuuni intteyyo bessiyaadan, Xoossaa ubba wode galatanau bessees.
4 Hegaa gishshau, inttena yedetainne waaye ubbai gakkinkka intte gencciyoogaanne ammaniyoogaa nuuni nu huuphen Xoossaa woosa keettaayyo yootiiddi, intteban ceeqettoos.
5 Intte waayettiyo Xoossaa kawotettaayyo bessiyaageeta gididi qoodettana mala, Xoossai pirddiyo xillo pirddau hagee malaata.
6-7 Xoossai tumu pirddaa pirddana. Godai Yesuusi ba wolqqaama kiitanchchatuura tamaa lacuwaa giddon saluwaappe yiyo wode, Xoossai inttena waissiyaageetu bolli waayiyaa ehaana. Qassi waayettiya inttenanne nuna shemppissana.

8 Qassi Xoossai bana erennaageetanne nu Godaa Yesuus
Kiristtoosa wonggeliyaa mishiraachchuwaayyo azazetten-
naageeta qaxxayana.
9-10 He gallassi, i ba geeshshatu ubban bonchchettanaunne
qassi bana ammaniya ubbatun sabettanau yiyo wode, eti Go-
daa sinttappenne a wolqqaa bonchchuwaappe shaahettidi,
merinaa bashshan qaxxayettana. Nuuni intteyyo yootido
kiitaa intte ammanido gishshau, intte a bonchchiyaageetu
giddooninne sabbiyaageetu giddon de7ana.
11 Nuuni intteyyo ubba wode Xoossaa woossiyoogee
hegaassa. Nu Xoossai xeesido de7uwau inttena
bessiyaageeta giidi qoodanaadan, nuuni a woossoos; intte
lo77obaa amottiyoogaanne intte ammanuwaa oosuwaa i ba
wolqqan polo.
12 Hegan nu Xoossaa aaro kehatettaaninne qassi nu Godaa
Yesuus Kiristtoosa aaro kehatettan, Godaa Yesuusa sunttaa
intte bonchchana; inttenakka i bonchchana.

2

Makkaliya Bitaniyaa

1 Ha77i nu ishatoo, nu Godaa Yesuus Kiristtoosa yuus-
saabaunne nuuni aara de7anau akko shiiqanabau,
2 hananabaa asi intteyyo yootiyooban woi hara asappe
siyido qaalan, woi ooninne nuuppe yiida kiitadan haasayiy-
oogan, “Godaa gallassai gakkiis” giidi intte dagammen-
naadaaninne wozanaa bayennaadan, nuuni inttena woos-
soos.
3 Inttena ooninne ai ogiyaaninne balettoppo. Aissi giikko,
kasetidi makkaliyoogeenne qassi nagaranchchai, bashshaa
na7ai qonccennan de7ishin, he gallassai gakkenna.
4 Asi goinniyo ubbabaanne asi Xoossa giyo ubbabaa i
ixxana. I bana eta ubbaappe xoqqu oottana. Qassi harai atto
Xoossaa Beeta Maqidasiyaa geli uttidikka, “Taani Xoossaa”
gaana.
5 Intte hassayekketii? Taani hegaa intteyyo inttenaara
de7aidda odaas.
6 I ba qaxaruwaa gallassi yaanaappe attin, ha77i yaanaa-
gaa aibi a teqqiyaakko, intte ereeta.
7 Aissi giikko, asau qonccibeenna makkalaa wolqqai
ha77i oottees; shin he teqqiyaagee ogiyaappe kichchana
gakkanaassi, i qonccenna.
8 Hegaappe guyyiyan, he makkalanchchai qonccin, Godai
Yesuusi ba doonaa shemppuwan a worana. Qassi i yiyo wode
ba bonchcho Yuussan a xaissana.

9 He makkalanchchai Seexaanaa wolqqaara yiidi, Xoossai oottiyo malaata ubbaa, worddo malaataanne garamissiyaabaa oottana.
10 Hegaadankka, qassi xayiya asata dumma dumma iita cimuwan balettana. Xayiyaageeti attanau tumatettaa siiqidi ekkibeenna gishshau xayana.
11-12 Hegaa gishshau, tumatettaa ammanibeenna asati, nagara oottiyoogan ufaittiyaageeti ubbai pirddettanaadaaninne worddo gidiyaabaa ammananaadan, Xoossai wolqqaama balaa eta giddo yeddana.

Atotettau Doorettida Asata

13 SHin Godai siiqiyo nu ishatoo, nuuni Xoossaa intte gishshau, ubba wode galatanau bessees. Aissi giikko, Geeshsha Ayyaanaa wolqqan inttena ba geeshsha asa oottiyoogaaninne tumatettaa intte ammaniyoogan inttena ashshanau, Xoossai inttena bairadan dooriis.
14 Xoossai inttena nuuni intteyyo yootido nu wonggeliyaa mishiraachchuwaa baggaara xeesidoogee, intte nu Godaa Yesuus Kiristtoosaara issippe bonchchettanaassa.
15 Simmi nu ishatoo, minnidi eqqite; nuuni inttena nu doonan gidin, woi nu dabddaabbiyan gidin, tamaarissido wogaa oiqqite.
16-17 Nu Godai Yesuus Kiristtoosi ba huuphen qassi Xoossai, nu Aawai nuna siiqidi, ba aaro kehatettan nuuyyo merinaa danddayaanne sinttappe ekkana giyo lo77o ufaissaa immidaagee, inttena minttetto; qassi intte lo77obaa ubbaa oottanaadaaninne haasayanaadan, inttena minttetto.

3

PHauloosi, "Nuuyyo Woossite" Yaagiis

1 Wurssettan nu ishatoo, Godaa qaalai intte giddon, eesuwan aakkanaadaaninne bonchchettanaadan, nuuyyo Xoossaa woossite.
2 Qassi asai ubbai qaalaa ammanenna gishshau, Xoossai nuna nagaranchcha asatuppenne iita asatuppe ashshana mala, nuuyyo woossite.
3 SHin Godai ammanettiyaagaa; i inttena minttettananne qassi iitaappekka naagana.
4 Nuuni inttena azaziyoogaa intte ha77i oottiyoogaanne qassi sinttappekka oottanaagaa Godai nuna intteban ammanttees.
5 Godai intte wozanaa Xoossaa siiquwaakkonne Kiristtoosi immiyo danddayaakko kaaletto.

Ooso Oottidi De7anaagee Gidde

6 Nu ishatoo, intte nuuppe ekkido wogaa kaallennan azalla
de7uwaa de7iya isha ubbaappe intte shaahettanaadan, Go-
daa Yesuus Kiristtoosa sunttan inttena azazoos.
7 Aissi giikko, nuuni inttenaara de7iyo wode azallibeenna
gishshau, intte nunadan hanidi de7anau bessiyoogaa intte
intte huuphen ereeta.
8 Nuuni intteppe oossinne tooho gidenna mala, qamminne
gallassi daafuriiddinne jaamiiddi oottidi de7idoogaappe at-
tin, bessiyaagaa oottennan ooppenne quma coo mibookko.
9 Nuuni hegaa oottidoogee intte nunadan hanidi
de7anaadan, nuuni intteyyo leemiso gidanaassappe attin,
hegaa inttena oichchanau nuuyyo maati xayiina gidenna.
10 Aissi giikko, nuuni harai atto inttenaara de7iiddikka,
“Oottanau koyenna urai ooninne mooppo” yaagidi inttena
azazida.
11 Aissi giikko, asa yohon geliyoogaappe attin, ainne ootten-
naageeti, azalla de7uwaa de7iya amarida asati intte giddon
de7iyoogaa nuuni siyida.
12 Nuuni hegeetu mala asati maara de7uwaa
de7anaadaaninne banttana koshshiyaabaa oottidi
demmanaadan, Godaa Yesuus Kiristtoosa sunttan eta
azazoosinne zoroos.
13 SHin intte nu ishatoo, lo77o oosuwaa oottanau azallop-
pite.
14 Qassi nuuni ha dabddaabbiyan kiittido kiitaayyo
azazettenna urai ooninne de7ikko, he uraa akeekite. I
yeellatana mala, appe shaahettite.
15 SHin ishadan a seeriteppe attin, morkkedan xeelloppite.

Wurssetta Sarotaa

16 Sarotettaa Godai ba huuphen intteyyo ubba wodenne
ubba baggaara sarotettaa immo. Godai inttenaara ubbaara
gido.
17 Taani PHauloosi, ha kiitaa ta kushiyan xaafaas; ta kiita
ubbau malaatai hagaa. Taani hagaadan xaafais.
18 Nu Godaa Yesuus Kiristtoosa aaro kehatettai inttenaara
ubbaara gido.

PHauloosi Ximootiyoosayyo Xaafido Koiro Kiitaa

Gidduwaa Erissuwaa

Ximootiyoosa geetettiya, ammaniya wodallai, Qeeri Iisiyaa giyo sohuwan yelettiis. Ayyo aayyiyaa Aihuda; aawai qassi Giriike. I PHauloosaara zuppetiya asa; wonggeliyaa kiitaakka aara maadettidi oottiyaagaa. PHauloosi Ximootiyoosassi xaafido koiro kiitai heezzu waanna aife yohota mintti xeellees.

Ubbaappe kasetidi kiitai woosa keettan denddidi uttida worddo timirttiyaabaa minttidi odees. Ha imatta gidida timirtee Aihudatu timirttiyaappe baggaa, Aihuda gidenna asatu timirttiyaappe baggaa oiqqidaagaa; “Hagee beettiya sa7ai nagaran hambbalaashettiichchidaagaa gidiyo gishshau, asi atotettaa demmanau dumma xuuraa eranau, issi issi qumata meennan agganaunne machcho ekkennaaninne azina gelennan naagettanau koshshees” yaagiya qofaa baaso oottidi oiqqidaagaa. Hegaa bollikka gujjidi a kiitai wosa keettaa aisuwaabaanne goinuwaa wogaabaa tamaarissiya timirttiyaa, hegaadankka qassi woosa keettaa kaalettiyaageetinne eta maaddiyaageeti ai mala eeshshaara de7iyaageeta gidanau bessiyaakko odiyaabaa oiqqiis. Wurssettan Ximootiyoosi Yesus Kiristtoosassi oottiya lo77o asa waanidi gidanau danddayiyaakkonne qassi dumma dumma ammaniya asaa maabaraa achchan ayyo de7iya aawatettai aibakko, PHauloosi a zorido zoriyaa demmoos.

1 Nuna ashshiya Xoossainne nuuni be7ana giidi ufaissan naagiyo Yesuus Kiristtoosi azazido azazuwaadan, Yesuus Kiristtoosi kiittidoogaa gidida taani PHauloosi,
2 ammanuwaa baggaara ta tumu na7au, Ximootiyoosau ha dabddaabbiyaa xaafais.

Worddo Timirttiyaappe Naagettiyoogaa

Xoossaa nu Aawaappenne nu Godaa Kiristtoos Yesuusappe aaro kehatettai, maarotettainne sarotettai neeyyo gido.

3 Taani Maqidooniyaa baidda neeyyo giidoogaadan, neeni Efisoonan takkana mala koyais. Issi issi asati worddo timirttiyaa tamaarissoosona; hegeeti tamaarissenna mala, aggite gaada oda.

4 Eti haisiyaa yootiyoogaanne bantta zariyaa gairiyoogaa agganaadan oda. Aissi giikko, hegaa malabai palamaa kaalettees; qassi Xoossaa qofaa ammanuwan erettiyaagaa oottokkona.
5 Ha azazuwau waanna qofai geeshsha wozanaappe, lo77o zoriya wozanaappe, asi be7o giyoobi bainna ammanuwaappe beettiya siiquwaa denttettanaassa.
6 Issi issi asati hagaa aggidi, pattenna haasayaakko simmidosona.
7 Eti ai haasayiyaakkonne woikko tumayidi yootiyoobai aibakko erokkona; shin Xoossaa higgiyaa tamaarissiyaageeta gidanau koyoosona.
8 Asai bessiyaagaadan higgiyan go7ettikko, higgee lo77o gidiyoogaa nuuni eroos.
9 Issibaa akeekanau koshshees. Higgee lo77o asau merettibeenna. SHin higgiyaa menttiyaageetuyyo, azazettennaageetuyyo, makkalanchchatuyyo, nagaranchchatuyyo, geeshshatetti bainnaageetuyyo, tunatuyyo, bantta aayyiyo woikko aawaa woriyaageetuyyo, shemppuwaa woriyaageetuyyo,
10 shaaramuxanau qaaqqatiyaageetuyyo, attumaasai attumaasaara shaaramuxiyaageetuyyo, asa baizziyaageetuyyo, worddanchchatuyyoonne wordduwan caaqqiyaageetuyyo, woikko tumu timirttiyaara gaittenna ai ooso gidinkka oottiyaageetuyyo kiyiis.
11 Qassi anjjettida Xoossai taani awaajjana mala, tau hadaraa immido bonchcho wonggeliyaa giddon he timirttee de7iyoogaakka nuuni eroos.

PHauloosi Xoossaayyo SHiishshido Galataa

12 Taani oottiyo oosuwan taayyo wolqqaa immida nu Godaa Kiristtoos Yesuusa galatais. Tana ba oosuwau sunttidi, tana he oosuwau bessiyaagaa giidi qoodiyo gishshaukka a galatais.
13 Taani hagaappe kase a cayiyaagaa, a yedettiyaagaanne tuggayiyaagaa gidikkokka, taayyo hagaa i oottiis. SHin taani erennan oottido gishshaunne ammanabeenna gishshau, Xoossai tana maariis.
14 Qassi nu Godai zawai bainna ba aaro kehatettaa ta bollan gussidi, Kiristtoos Yesuusa baggaara nubaa gidiya ammanuwaanne siiquwaa taayyo immiis.
15 Kiristtoos Yesuusi nagaranchchata ashshanau ha sa7aa yiis giyo haasayai ammanettidaagaanne asai ubbai tuma giidi ekkanau bessiyaabaa. Ubbaappe aadhdhiya nagaranchchai tana.
16 SHin merinaa de7uwaa ekkanau aani ammananau bessiya asau taani leemiso gidanaadan, ubbaappe aadhdhiya

nagaranchchau taayyo Yesuus Kiristtoosi keehi danddayi-
doogaadan, Xoossai tana maariis.
17 Aifiyan beettenna merinaa Xoossau issuwau, meri-
naa Kawuwau, merinaappe merinaa gakkanaassi galatainne
bonchchoi gido.
18 Ta na7aa Ximootiyoosaa, kase nebaa hananabaa yooti-
doogaadan, he yootidoogan lo77o olaa neeni olettana mala,
ha azazuwaa neeyyo hadaraa immais.
19 Ammanoinne lo77o zoriya wozanai neeyyo de7o. Issooti
issooti banttana zoriya wozanaa yeggi aggidi, laaggiyaabi
bainna markkabee bayiyoogaadan, bantta ammanuwaa
bashshidosona.
20 Xoossaa cayiyoogaa aggana mala, hegaa tamaaranau
taani Seexaanau aatta immido Hemeneyoosinne Iskkinddiri
eta giddon de7oosona.

2

Woosa Keettaa Woosaa

1-2 Nuuni Xoossaa milatiyoogan, geeshshatetta ubban,
sarotettaaninne ashkketettan de7ana mala, asa ubbau,
kawotuyyoonne sunttatettai de7iyo ubbatuyyo, Xoossaa
oichchanau, woossanau, gaannatanaunne galatanau
bessiyoogaa ubbabaappe kasetada taani nena erissais.
3-4 Asai ubbai attanaadaaninne tumatettaa eranaadan
koyiya nuna ashshiya Xoossaa sinttan hagee lo77iyaabaanne
ufaissiyaabaa.
5 Aissi giikko, issi Xoossai de7ees; Xoossaappenne asaappe
gidduwan gididi gaannatiya issoi de7ees. Hegeekka Kirist-
toos Yesuusa giyo asa.
6 I asaa ubbaa wozanau bana ubbau immiis. Xoossai ba
wodiyan asa ubbaa wozanau koyiyoogaa bessiya markkai
hagaa.
7 Taani Xoossaa qaalaa yootiyaagaa, Yesuusi
kiittidoogaanne qassi ammanuwaaninne tumatettan Aihuda
gidenna asaa tamaarissiyaagaa gidada sunttettidoogee
hegaassa. Taani worddotikke; tumaa haasayais.
8 Hegaa gishshau, ubbasan de7iya attumaasai hanqqoinne
palami bainnan, ba geeshsha kushiyaa pude denttidi, Xoos-
saa woossanaadan, taani koyais.
9-10 Hegaadan qassi maccaasaikka bessiya maayuwaa
kiphataaninne banttana shiishshi ekkiyoogan maayona.
Xoossau yayyais giya maccaasau bessiyoogaadan, lo77obaa
oottiyoogaanappe attin, huuphiyaa shurubbaa daddiyoogan,
worqqan woikko inqquwan, woikko daro al77o afalan
banttana alleeqissoppona.
11 Maccaasai ubbaban haarettidi, co77u giidi tamaaro.

12 Taani maccaasai co77u giidi de7ona gaisippe attin, attumaasaa tamaarissona woikko eta bolli aawatona giikke.
13 Aissi giikko, Addaamee koiro merettiis; Hewaana guyyeppe merettaasu.
14 Hewaana cimettada Xoossaa higgiyaa menttaasuppe attin, Addaamee cimettibeenna.
15 SHin maccaasai ammanuwan, siiquwan, geeshshatettaaninne banttana kiphatiyoogan de7ikko, naata yeliyoogan attana.

3

Woosa Keettaa Kaalettiyaageeta

1 Ooninne woosa keettaa kaalettiyaagaa gidanau koyikko, lo77obaa amottiis giyo haasayai tuma.
2 Woosa keettaa kaalettiya urai borettennaagaa, issi machchee xalaalai de7iyoogaa, kiphatanchchaa, bana naagiyaagaa, bau bessiyaabaa oottiyaagaa, imattaa mokkiyaagaa, tamaarissanau danddayiyaagaa,
3 mattottennaagaa, ashkketettappe attin ooyettennaagaa, palamettennaagaa, miishsha siiqennaagaa,
4 naati ayyo azazettiyoogaanne bonchchiyoogaa, qassi ba keettaa aissanau danddayiyaagaa gidanau bessees.
5 Aissi giikko, issi urai ba keettaa aissanau danddayennaagaa gidikko, Xoossaa woosa keettaa waati aissanau danddayii?
6 Otoruwan sugettidi, xalahe halaqai Xoossaa pirddan kunddidoogaadan kunddenna mala, ooratta ammanida asa gidanau bessenna.
7 Xalahe halaqaa boriyaaninne piriyan gelenna mala, he aawi woosa keettaappe kareera de7iya asan nashettiyaagaa gidanau bessees.

Woosa Keettan Maaddiyaageetubaa

8 Hegaadan qassi woosa keettan oottiyaageeti cinccata, naa77a haasayennaageeta, daro woiniyaa eessaa uyennaageeta, yaaretennaageeta,
9 ammanuwaa xuuraa geeshsha zoriya wozanan naagiyaageeta gidanau bessees.
10 Hegeeti kasetidi paacettanau koshshees. Paaciyaa aadhdhidoogaappe guyyiyan, woosa keettan oottiyaageeta gididi oottona.
11 Hegaadan qassi eta maccaasati cinccata, zigirennaageeta, kiphatanchchata, ubbaban ammanettiyaageeta gidanau bessees.
12 Woosa keettan oottiyaagee issi machchee xalaalai de7iyoogaanne qassi ba naatanne ba keettaa loitti aissiyaagaa gidanau bessees.

13 Aissi giikko, woosa keettaa maaddiyaageeta gididi, lo77o
ooso oottiyaageeti bantta huuphiyau gita bonchchuwaa dem-
moosona; qassi Kiristtoos Yesuusan banttau de7iya am-
manuwaa keehi xalidi haasayanau danddayoosona.

Gita Xuuraa

14 Taani neekko eesuwan baana gaada hagaa neeyyo
xaafais.
15 SHin taani beennan gam77ikko, Xoossaa keettan neeni
waana de7anau bessiyaakko erana mala xaafais. He keettai
tumatettau tuussanne tuuqe gidiya de7o Xoossaa woosa keet-
taa.
16 Nu ammanuwaa xuurai gita gidiyoogaa ooninne kashi
gaanau danddayenna.
Kiristtoosi ashuwan qoncciis;
i xillo gidiyoogaa Geeshsha Ayyaanai markkattiis.
Kiitanchchatikka a be7idosona;
Aihuda gidenna asai abaa yootin siyiis.
Sa7an de7iya asai a ammaniis;
bonchchuwan i saluwaa biis.

4

Worddo Asttamaareta

1 Issi issi asai wurssetta wodiyan ammanuwaa agganaa-
gaa Geeshsha Ayyaanai qoncciyan yootiis. Eti worddo
ayyaanatuyyo azazettana; qassi xalahetu timirttiyaa kaal-
lana.
2 Hagaa mala timirttee zoriya wozanai taman bonqqida bi-
ratan xuuggidobaadan donjjillida worddanchcha asatu bag-
gaara yiis.
3 Hageetu mala asati ekkiyoogaanne geliyoogaa qassi
issi issi qommo kattaa miyoogaa diggoosona. SHin
ammaniyaageetinne tumatettaa eriyaageeti Xoossaa
galatidoogaappe guyyiyan maana mala, Xoossai kattaa
medhdhiis.
4 Aissi giikko, Xoossai medhdhidobai ubbabaikka lo77o.
Xoossaa galatidi ekkikko, wora yeggiyo aibinne baawa.
5 Aissi giikko, he ubbabai Xoossaa qaalaaninne woosan
anjjettidaagaa.

Kiristtoosassi Lo77o Ashkkara Gidiyoogaa

6 Hegaa gishshau, neeni ishantta hegaa hassayissiyaabaa
gidikko, ammanuwaanne neeni kaallido lo77o timirttiyaa
qaalaa maasa; qassi neeni Kiristtoos Yesuusa ashkkara.
7 SHin ammaniya asau lo77enna haasayaappenne qassi
ceega maccaasa haisiyaappe baqata. Qassi Xoossaa milatiy-
oogan nena loohissa.

8 Aissi giikko, asai ba bollaa minttiyoogee guuttaa go77ees.
SHin Xoossaa milatiyoogan lohissiyoogee ha77ikka sint-
tappekka de7uwaa immana giyo gishshau, ubbabaukka
go77ees.
9 Ha haasayai asai ubbai ekkanau bessiyo tumu haasaya.
10 Nuuni hegaa demmanau daafuroosinne keehi oottoos;
hegaa gishshau, nuuni cayettoos. Aissi giikko, asa ubbaa,
ubbaappekka aattidi, ammaniyaageeta ashshiya de7o Xoos-
saappe nuuni ekkana giidi uttida.
11 Hagaa azazanne tamaarissa.
12 Neeni yelaga gidiyo gishshau, nena ooninne karoppo.
SHin ammaniyaageetuyyo ne haasayan, hanotettan, si-
iquwan, ammanuwaaninne geeshshatettan leemiso gida.
13 Taani yaana gakkanaassi asassi Xoossaa maxaafaa nab-
babiyoogan, Xoossaa qaalaa yootiyoogaaninne tamaarissiy-
oogan minna.
14 Hananabaa yootiyaageeti haasayiininne cimati bantta
kushiyaa ne bolli wottin, neeni ekkido, nenan de7iya
Geeshsha Ayyaanaa imuwaa toochchoppa.
15 Ne dichchai asa ubbau qonccana mala, hegaa mintta
qoppa. Hagaa ubba wode ootta.
16 Ne huuphiyaanne ne timirttiyaa naaga. Neeni hegaa
oottikko, nenanne neeni giyoogaa siyiyaageeta ashshiyo
gishshau, aggennan ootta.

5

Am77etubaa Zorido Zoriyaa

1 Cima asa ne aawaa bonchchiyoogaadan bonchchappe
attin, toochchoppa. Yelagata ne ishadan,
2 qassi cima maccaasa ne aayeedan, yelaga maccaasa ne
michcheedan, kumetta geeshshatettan bonchcha.
3 Tumu am77eta bonchcha.
4 SHin am77eeyyo naati woikko naatu naati de7ikko, he
naati Xoossaa milatiyoogaa bantta so asaa bessiyoogaanne
qassi hegaa oottiyoogan banttana yelidaageetuyyo kushe
zaariyoogaa tamaarona. Aissi giikko, hegee Xoossaa ufais-
siyaabaa.
5 Ai maadoikka bainna tumu am77iyaa Xoossai immana
gaada ufaissan naaga uttaasu. Qassi gallassinne qammi
Xoossai o maaddana mala, woossausunne oichchausu.
6 SHin bana ishalissiya am77iyaa paxa de7ikkokka, a
haiqqaichchaasu.
7 Qassi ooninne eta borenna mala, ha azazuwaa imma.

8 SHin baageetuyyo qassi ubbaappe aattidi, ba so asaayyo
qoppenna urai oonanne gidikko, he aawi ba ammanuwaa
kaddidaagaa. Ammanenna asaappekka aadhdhida iitaa.
9 Usuppun tammu laittai kumibeenna am77ee sunttaa
mazggafan xaafoppa. Hegaa bollan qassi a issi azinaappe
haraa gelabeennaaro gidanau koshshees.
10 Naata dichchiyoogan, imattaa mokkiyoogan, geeshshatu
tohuwaa meecciyoogan, waayettida asaa maaddiyoogan,
lo77o ooso ubbaa kaalliyoogan, ha lo77o oosuwaa oottiy-
oogan erettidaaro gidanau bessees.
11 SHin yelaga am77eta hinkkootu sunttaara gatta
xaafoppa. Aissi giikko, eti banttana azinaa gela gela giyo
wode, Kiristtoosa aggi bayana.
12 Koiro ammanuwaa karido gishshau, eti pirddettana.
13 Hegee bainnan ooso xayidi issi keettaappe hara keettaa
hoskkattana. Hoskkattiyoogee hemettiyoogaa xalaala gide-
nnan, banttau bessennabaa haasayiiddi, zigirssaanne yohon
coo geliyoogaa tamaaroosona.
14 Hegaa gishshau, nu morkketi nu bolli haasayiyo iitabaa
demmenna mala, yelaga am77eti azinaa gelidi, na7a yelidi,
bantta keettaa aissana mala zorais.
15 Aissi giikko, hagaappe kase amarida am77eti Seexaanaa
kaallanau aggidi guyye simmidosona.
16 Ammaniya maccaaseeyyo ainniyyookka dabbo am77eti
de7ikko, a eta maaddanau bessees. Woosa keettai maadoi
bessiyo tumu am77eta maaddana mala, eti woosa keettaayyo
tooho gidoppona.
17 Loitti heemmiya cimati, qassi ubbaappekka aattidi,
qaalaa yootiyoogaaninne tamaarissiyoogan daafuriyaageeti,
naa77u kushe bonchchuwaa ekkanau bessees.
18 Aissi giikko, Xoossaa maxaafai, “Audiyan kattaa yed-
hdhiya booraa doonaa qachchoppa” qassi, “Oosanchchai ba
damoozaa ekkanau bessees” yaagees.
19 Naa77u woi heezzu markki bainnan, woosa keettaa
cimaa mootiyoobaa siyoppa.
20 Harati yayyana mala, nagara oottiya ubbata asa ubbaa
sinttan seera.
21 Neeni ainne asa som77o xeellennan, issuwaa
issuwaappe dummayennan ha azazuwaa naagana
mala, Xoossaanne Godaa Yesuus Kiristtoosa doorettida
kiitanchchatu sinttan nena taani zorais.
22 O bollaaninne eesotada ne kushiyaa wottoppa. Haratu
nagaran geloppa. Nena geeshshatettan naaga.
23 Neeni ubba wode sakettiyo gishshaunne ne uluwaa
gishshau, guutta woiniyaa eessaa uyappe attin, haatta
xalaalaa uyoppa.

24 Issi issi asatu nagarai be7anau qoncce; eta nagarai eta
pirddanau etappe sinttau aadhdhees. SHin haratu nagarai
guyyeppe qonccees.
25 Hegaadankka, lo77o oosoikka qoncce. Qonccibeennabaa
gidikkokka, geemmanau danddayenna.

6

Ashkkaratussi Imettida Zoriyaa

1 Xoossaa sunttainne nu timirttee cayettenna mala, ail-
letettaa qambbaraa giddon de7iyaageeti banttana haariya
godatuyyo bonchchoi bessiyoogaa erona.
2 Ammaniya asaa aille gidiyaageetuyyo eta godati etau
isha gidiyo gishshau, eta karoppona. SHin bantta oosuwan
go7ettiyaageeti eti siiqiyo ammaniyaageeta gidiyo gishshau,
eti kaseegaappe aattidi oottanau bessees.

Worddo Timirttiyaanne Tumu Duretettaa

Neeni ha yohota tamaarissanaunne yootanau bessees.
3-4 Ai asinne dumma timirttiyaa tamaarissiyaabaa gidikko,
qassi nu Godaa Yesuus Kiristtoosa tumu qaalaaranne nu
haimaanootiyaa timirttiyaara gaittenna urai daro otorettees;
ainnekka erenna. Qassi qaalaa bollan palamettanaunne
ooyettanau etau giigenna qofai de7ees. Hegee qanaatiyaa,
palamaa, cashshaa, iita siriyaa kaalettees.
5 Qassi eta huuphee oottenna. Tumatetti bainna asatuu-
rakka palamaa kaalettees. Eti Xoossaa milatiyoogan dure-
tana giidi qoppoosona. Neeni he asatuppe shaahetta.
6 SHin taayyo de7iyaabai tau gidana giya ura Xoossaa mi-
latiyoogee dureyees.
7 Aissi giikko, nuuni ha sa7aassi ainne ehibookko; qassi
appe ainnekka ekkokko.
8 SHin miyoobainne maayiyoobai de7ikko, hegee nuuyyo
gidana.
9 SHin duretanau koyiyaageeti paaciyaaninne piriyan
geloosona; qassi daro asaa bashshaunne xayuwau goochchi
efiya daro eeyyanne qohiya amuwan kunddoosona.
10 Aissi giikko, miishsha siiqiyoogee iitatetta ubbau pultto.
Issooti issooti hegaa amottiiddi, ammanuwaappe balettidi,
daro metuwan banttana qohidosona.

*PHauloosi Ximootiyoosa Zorido Zoriyaanne Azazido Aza-
zuwaa*

11 SHin nenoo, Xoossaa asau, hegaappe baqata. Xillotet-
taa, Xoossaa milatiyoogaa, ammanuwaa, siiquwaa, dand-
dayaanne ashkketettaa kaalla.

12 Ammanuwaa baaxiyaa loitta baaxeta. Daro asaa sinttan
lo77o markkaa markkattaidda, nena Xoossai xeesido meri-
naa de7uwaa oiqqa.
13 Ubbabau de7o immiya Xoossaa sinttaaninne, qassi
PHenxxeniyaa PHilaaxoosa giyo biittaa haariyaagaa sinttan
lo77o markkaa markkattida Kiristtoos Yesuusa sinttan taani
nena hagaa azazais.
14 Nu Godaa Yesuus Kiristtoosi qonccana gakkanaassi, qiti
bainnaaninne boree bainnan he azazuwaa naaga.
15 A qonccettaa, anjjettida issi sunttai, kawotu Kawoi, go-
datu Godai, Xoossai bessiya wodiyan bessana.
16 Haiqqennaagee issi a xalaala. Ooninne akko shiiqanau
danddayenna poo7uwan de7ees. Ooninne a be7ibeenna;
qassi be7anaukka danddayenna. Bonchchoinne merinaa
wolqqai ayyo gido. Amin77i.
17 Ha77i ha wodiyan dure gidiyaageeti otoretten-
naadaaninne qassi nuuni ufaittanaadan, ubbabaa palahis-
sidi nuuyyo immiya de7o Xoossan ammanettanaagaappe
attin, aadhdhiya duretettan eti ammanettennaadan, eta
azaza.
18 Eti lo77obaa oottanaadan, lo77o oosuwan
duretanaadan, kehiyaageetanne haratuura shaakki
ekkiyaageeta gidanaadan azaza.
19 Hegaa yaatiyoogan eti sinttanau banttau mino baaso
gidiya miishshaa banttau shiishshoosona. Hegaappe
guyyiyan, eti tumu de7uwaa ekkana.
20 Ximootiyoosaa, issi issi asai balan eratetta giyo eeyya
palamaappenne hada haasayaappe baqataidda, neeyyo
imettida hadaraa naaga.
21 Aissi giikko, issooti issooti nuuyyo eratetti de7ees yaagi-
iddi, ammanuwaa balidosona.
Xoossaa aaro kehatettai inttenaara ubbaara gido.

PHauloosi Ximootiyoosayyo Xaafido Naa77antto Kiitaa

Gidduwaa Erissuwaa

Hagee PHauloosi Ximootiyoosassi xaafido naa77antto kiitai PHauloosi matan bana maaddiyaanne oosuwaa banaara issippe oottiya wodallaa, Ximootiyoosa zorido zoriyaa oiqqidaagaa. A zoriyaappe dariya baggai genccan minnanau bessees giyaagaa. Ximootiyoosi zoriyaanne minttettuwaa qaalaa demmidoogee, Yesus Kiristtoosabaa tumaa markkattanaassa, mishiraachchuwaa qaalaanne Gal77a Maachchaa timirttiyaa minttidi oiqqanaassanne metiyaabainne eqettiyaabai darikkonne tamaarissiyoogaaninne Wonggeliyaa Mishiraachchuwaa odiyoogan minnanaassa.

Ximootiyoosi pattenna haasayaappe haakkana mala, dumma mino odoi ayyo odettiis. Aissi giikko, hegaa mala odoi siyiyaageeta bashshiyoogaappe attin, harabai i immiyo go77i baawa.

Hegan ubbankka Ximootiyoosi hassayanau bessiyaabai PHauloosa hanotaanne a de7uwaa halchchuwaa, hegaappekka a ammanuwaa, a genccaa, a siiquwaa a danddayaanne yedetan a gakkida metuwaa leemiso oottidi kaallanaagaa.

1 Taani PHauloosi, Xoossai immana giido Kiristtoos Yesuusaara nuuyyo de7iya de7uwaabaa yootanau, Xoossai giidoogaadan, Kiristtoos Yesuusi kiittidoogee,
2 ta siiqo na7aa Ximootiyoosayyo ha dabddaabbiyaa xaafais.

Ximootiyoosau Imettida Zoriyaa

Xoossaa Aawaappenne nu Godaa Kiristtoos Yesuusappe, aaro kehatettai, maarotettainne sarotettai neeyyo gido.
3 Ta zareti oottidoogaadan, taanikka tana zoriya geeshsha wozanaappe oottiyo Xoossaa qamminne gallassi woossiyo woosan ubba wode nena hassayiyo gishshau, a galatais.
4 Taani ne afuttaa hassaya hassayada ufaittana mala, nena be7anau daro laamotais.
5 Nenan de7iya worddoi bainna ammanuwaa hassayais. He ammanoi beni ne aayee aayee Loidiininne ne aayee Euniiqin de7iya ammanuwaa mala; qassi nenankka hegee de7iyoogaa eraas.
6 Hegaa gishshau, taani ta kushiyaa naa77aa ne bolli wottido wode, Xoossai neeyyo immido imuwaa neeni doshissenna mala, nena hassayissais.

7 Aissi giikko, Xoossai nuuyyo wolqqaa, siiquwaanne nu
huuphiyaa naagiyoogaa immiya Geeshsha Ayyaanaa immi-
isippe attin, yashsha ayyaanaa immibeenna.

8 Simmi, nu Godaayyo markkattiyoogan woikko a gishshau
qashuwan de7iya tabankka yeellatoppa. SHin Xoossai
neeyyo immiyo wolqqaa keenan tanaara wonggeliyaayyo
waayetta.

9 Xoossai ba qofaaninne ba aaro kehatettan nuna ashshidi,
ba asa oottanau xeesidoogaappe attin, nuuni oottido
oosuwaa gishshau gidenna. I ha aaro kehatettaa Kiristtoos
Yesuusa baggaara wodee doomettanaappe kase nuuyyo
immiis.

10 SHin ha77i ha aaro kehatettai nuna ashshiya Kirist-
toos Yesuusa yuussan nuuyyo qoncciis. Qassi haiquwaa
wolqqaakka i xaissiis. Wonggeliyaa mishiraachchuwaa bag-
gaara xayenna de7uwaa nuuyyo qonccissees.

11 Taani Yesuusi kiittidoogaanne Aihuda gidenna asaa
tamaarissiyaagaa gidada, wonggeliyaa mishiraachchuwaa
yootana mala, Xoossai tana dooriis.

12 Qassi taani ha metuwaa ekkiyoogee hegaa gishshassa.
SHin taani ammanidoogaa eriyo gishshau, yeellatikke. Qassi
taani ayyo immido hadaraa he gallassai gakkanaassi, i naa-
ganau danddayiyoogaa erais.

13 Taani nena tamaarissido tumu qaalaa leemiso
ootta oiqqada, Kiristtoos Yesuusan nuuyyo de7iya
ammanuwaaninne siiquwan de7a.

14 Nu giddon de7iya Geeshsha Ayyaanaa baggaara neeyyo
hadaraa immido lo77obaa naaga.

15 Isiyaa giyo biittan de7iya ubbati taappe baqatidoogaa
eraasa; eta giddon Pigeluusinne Hermmogeneesi de7oosona.

16 Henesifooru tana daro wode minttettido gishshau, Godai
a so asaayyo maarotettaa immo. Qassi taani qasho keettan
de7iyoogan i yeellatibeenna.

17 SHin Roome giyo katamaa gakkidosaara tana keehi
koyidi demmiis.

18 He gallassi Godaappe maarotettaa demmanaadan, Godai
ayyo immo. Qassi Efisoona giyo kataman i tana ai keenaa
maaddidaakkonne neeni loitta eraasa.

2

*Kiristtoosayyo Lo77o Wotaaddara Gididi Metuwaa Ekkiy-
oogaa*

1 Simmi ta na7au, Kiristtoos Yesuusan de7iya aaro kehatet-
tan minna.

2 Qassi daro markkati de7iyoosan taappe neeni siyido
yohota harata tamaarissanau danddayiya ammanettida
asatuyyo hadaraa imma.
3 Yesuus Kiristtoosayyo ammanettida wotaaddaradan,
tanaara waayetta.
4 Olaa biya wotaaddarai ba halaqaa ufaissanau, wotaad-
dara gidenna asai oottiyo oosuwan walahettenna.
5 Qassi baaxiyaa gaittiya uraikka baaxetana xayikko,
woituwaa ekkenna.
6 Daro daafuridi oottida biittaa goyiya bitanee shiiqida
kattaappe bana gakkiyaagaa koiro ekkanau bessees.
7 Neeni ubbabaa akeekanaadan, Godai nena danddayis-
sana gishshau, taani giyoogaa qoppa.
8 Taani wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootiyoogaadan,
haiquwaappe denddida Daawita zariyaa Yesuus Kiristtoosa
qoppa.
9 Taani wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootiyo gishshau,
iitabaa oottidabaadan, harai atto qashettana gakkanaassi
waayettais. SHin Xoossaa qaalai qashettenna.
10 Hegaa gishshau, taani Xoossai doorido asatikka Kirist-
toos Yesuusan de7iya atotettaa merinaa bonchchuwaara
demmanaadan, eta gishshau, taani ubbaban waayettais.
11 Hagee,
“Nuuni aara issippe haiqqidobaa gidikko,
aara issippe de7ana.
12 Nuuni genccikko,
aara issippe kawotana.
Nuuni a kaddikko,
ikka nuna kaddana.
13 Nuuni ammanettennan aggikkokka,
i ammanettiyaagaa gididi de7ana.
Aissi giikko, i bana ba huuphen
erikke gaanau danddayenna”
giyaagee tumu haasaya.

Mino Oosanchchaa

14 Neeni ne asaa hagaa hassayissa; eti qaalan palamet-
tenna mala, Xoossaa sinttan zora. Hegee siyiya asa mooriy-
oogaappe attin, ainne go77enna.
15 Neeni Xoossaa tumatettaa qaalaa suuretettan yootiyaa-
gaanne qassi a oosuwaayyo yeellatenna oosanchcha gidada,
Xoossai sabbiyo asadan, ne huuphiyaa Xoossau immanau
minna.
16 SHin ha sa7au injjetiya pattenna haasayaappe nena
naaga. Aissi giikko, hegee Xoossaappe asa haassees.

17 Qassi eti tamaarissiyoogee bollaa mirggiya cittuwaadan
ubbasaa gakkana. He tamaarissiyaageetuppe naa77ati
Hemeneyoosanne Piliixoosa.
18 Eti tumaa ogiyaa aggidi, “Nuuni haiquwaappe dend-
diyoogee kase aadhdhiichchiis” yaagidi amarida ammaniya
asatu ammanuwaa bashshoosona.
19 Gidikkokka, Xoossai essido mino tuussai qaaxxana dand-
dayenna. Qassi a bollan, “Godai baageeta erees”; qassi “Go-
daabaa gidiya ooninne iita ooso aggi bayo” yaagiya qaalati
xaafettidosona.
20 Issi gita keettan worqqaappenne biraappe merettida
miishsha xalaala gidennan, mittaappenne urqqaappe
merettida miishshatikka de7oosona. Hegeetuppe
baggati bonchcho oosuwaa etan oottanau, qassi baggati
tooshettiyaabaa etan oottanau merettidosona.
21 Hegaa gishshau, ooninne ha iitabaa ubbaappe bana
geeshshikko, i ba Godaa go77iya ooso oottanau bana immido
gishshau, bonchcho ooso oottiyo miishsha gidana. Qassi
lo77o ooso ubbaa oottanau giigettidaagaa gidana.
22 SHin neeni iita wodallatetta amuwaappe baqata.
Banttana maaddanau geeshsha wozanaappe Godaa
xeesiyaageetuura issippe, xillotettaa, ammanuwaa,
siiqotettaanne sarotettaa minttada kaalla.
23 SHin eeyyatu palamainne ainne erennaageetu palamai
ooshsha kaalettiyoogaa erada appe baqata.
24 Godaa ashkkarai ubbaayyo kehiyaagaa, loitti tamaaris-
siyaagaanne danddayanchcha gidanau besseesippe attin,
ooyettanau bessenna.
25 Qassi i bana ixxiyaageeta ashkketettan seeriyaagaa gi-
danau bessees. Eti bantta nagaraappe simmidi, tumatettaa
eranaadan Xoossai oottanaakko, ooni erii.
26 Qassi eti bantta wozanaa qofau simmidi, banttana ba
koyidobau azazettana mala oiqqida xalahee halaqaa gi-
tiyaappe kessi ekkana.

3

Wurssetta Gallassatun Hananau De7iya Iita Yohota

1 SHin wurssetta gallassi waissiya wodee yaanaagaa
akeeka.
2 Aissi giikko, asati banttana siiqiyaageeta, miishshaa
siiqiyaageeta, ceeqettiyaageeta, ayyiyaageeta, cayiyaageeta,
banttana yelidaageetuyyo azazettennaageeta, galaten-
naageeta, geeshshatetti bainnaageeta,
3 siiqoi bainnaageeta, sigettennaageeta, zigirssanchchata,
banttana naagennaageeta, kehennaageeta, lo77obaa dosen-
naageeta,

4 kashi erikke giyaageeta, eesotiyaageeta, otoruwan
sugettiyaageeta, qassi Xoossaappe aattidi, ufaittiyoobaa
dosiyaageeta gidana.
5 Eti nu ammanuwaa bolla doonan ekkidabaa milatana;
shin a tumu wolqqaa erikke gaana. Hegeetu mala asatukko
shiiqoppa.
6-7 Aissi giikko, etappe issoi issoi asa keetta gelidi, nagarai
deexxidoogeeta, dumma dumma amuwan sugettiyaageeta,
ubba wode tamaaridi, tumatettaa eratettaa ekkanau mule
danddayibeenna daafuranchcha maccaasata godatoosona.
8 Yaaneesinne Yambbareesi Muuse yohuwaa
phalqqidoogaadan, hegaadan qassi hageeti, suure qofai
bainnaageeti ammanuwan kunddidaageeti, tumatettaabaa
phalqqoosona.
9 SHin Yaaneesa eeyyatettainne Yambbareesa eeyyatettai
qassi qonccidoogaadan, eta eeyyatettaikka asa ubbau qonc-
cana gishshau, eti kaseegaappe aadhdhidi go7ettokkona.

Wurssetta Zoriyaa

10 SHin neeni ta timirttiyaa, ta hanotaanne ta qofaa, ta
ammanuwaanne ta danddayaa, ta siiquwaanne ta genccaa,
11 ta yedetaanne ta waayiyaa be7adasa. Anxxookiyaanne,
Iqooniyoonenne Lisxxira giyo katamatun tana
gakkidabaanne taani danddayido yedetaa eraasa. Godai
tana he ubbaappe ashshiis.
12 Tumatettan Kiristtoos Yesuusan Xoossaa milatidi
de7anau dosiya ubbai yedetettana.
13 SHin iita asatinne balettiyaageeti harata balettiiddinne
bantta huuphiyau baliiddi, kaseppe iiti iiti boosona.
14 SHin neeni he tumatettaa ooppe tamaaridaakkonne er-
ada, neeni tamaaridoogaaninne eridoogan minnada de7a.
15 Neeni guutta naatettaasappe doommada Kiristtoos Yesu-
usa ammanada, atotettai beettiyo aadhdhida eratettaa im-
manau danddayiya geeshsha maxaafata eradasa.
16-17 Xoossaa maxaafa ubban Xoossaa Ayyaanai de7ees.
Qassi he maxaafati Xoossau oottiya asi kumettanne lo77o
ooso ubbau giigidaagaa gidana mala, tumatettaa tamaaris-
sanau, balaa seeranau, mooruwaa suurissanaunne xillotetta
de7uwau zoriyaa immanau maaddoosona.

4

1 Taani nena Xoossaa sinttaaninne, paxa de7iya asaanne
haiqqida asaa pirddanau de7iya Kiristtoos Yesuusa sinttan,
qassi a yuussaaninne a kawotettan nena zorais.
2 Qaalaa yoota. Wodee injjetin injjetana xayin, minnada
yoota. Daro danddayan asaa tamaarissaidda bora, seeranne
zora.

3 Aissi giikko, asai tumu timirttiyaa ezggennan ixxiyo
wodee yaana. SHin asai bantta amuwaa kaallidi, siyanau
ufaissiyaabaa yootiya tamaarissiyaageeta gujji gujji shi-
ishshana.
4 Eti tumu yohuwaa siyiyoogaa aggidi, haisiyaa siyanau
bantta haittaa wora zaarana.
5 SHin neeni ubbaban ne huuphiyaa naaganau bessees.
Waayiyaa danddaya. Wonggeliyaa mishiraachchuwaa
yootiyaagee oottiyo oosuwaa ootta. Xoossaa ashkkaradan,
ne oottiyo ooso ubbaa pola.
6 Tana gidikko, taani yarshshettiyo wodeenne qassi ha
de7uwaa aggada biyo wodee gakkiis.
7 Taani lo77o baaxiyaa baaxetaas; ta wottaanne woxxada
wurssaas; ammanuwaakka naagaas.
8 Sinttappe taayyo xillotettaa akiliilee giigi uttiis. Hegaa
xillo pirddaa pirddiya Godai he gallassi taayyo sheedhdhana.
Qassi Kiristtoosi qonccanaagaa dosiya ubbaassappe attin, ta
xalaalaassa gidenna.

A Buzo Allaalletubaa

9 Taakko eesuwan yaanau minna.
10 Aissi giikko, Deemaasi ha wodiyaa sa7aa dosidi, tana
aggidi, Tasalonqqe giyo katamaa biis. Qerqqiisi Galaatiyaa
giyo biittaa bin, qassi Tiitu Dilmmaaxiyaa giyo biittaa biis.
11 Luqaasa xalaalai tanaara de7ees. Marqqoosi tana
oosuwan keehi maaddanau danddayiyo gishshau, a dem-
mada nenaara ekkada ya.
12 SHin taani Tikiqoosa Efisoona giyo katamaa kiittaas.
13 Neeni yaidda, Xiro7aada giyo kataman Karppoosaagan
taani yeggada yiido ta waaruwaanne qassi maxaafata taayyo
ekkada ya. SHin galbban xaafettidaageeta ai gidikkonne,
ekkennan yooppa.
14 Birataa qoxxiya Iskkinddiri tana daro qohiis; Godai ayyo
a oosuwaadan zaarana.
15 I nuuni yootiyoogaa keehi phalqqiyo gishshau, neeni
appe nena naaga.
16 Koiro tana mootiyo wode, ubbaikka aggi bayidoogaappe
attin, tana ooninne maaddibeenna. Xoossai hegaa etau
qoodoppo.
17 SHin taani kumetta kiitaa Aihuda gidenna asai ub-
bai siyanau yootana mala, Godai ta matan eqqidi, taayyo
wolqqaa immiis. Qassi gaammuwaa doonaappekka tana
ashshiis.
18 Godai tana iitabaa ubbaappe ashshidi, ba saluwaa ka-
wotettaa sarotettan efaana; ayyo meri merinau bonchchoi
gido. Amin77i.

Wurssetta Sarotaa

19 PHirisqqilo, Aqiilanne Henesifooru so asaayyo ta sarotaa
oda.
20 Erasxxoosi Qoronttoosa giyo kataman attiis. SHin Xirofi-
imoosi sahettido gishshau, Miliixe giyo kataman a yeggaas.
21 Balggoi wodhdhanaappe kase yaanau minna.
Eubuluusi, PHudeesi, Liinoosinne Qilaadee qassi hara is-
hantti ubbaikka nena saro saro goosona.
22 Godai Yesuus Kiristtoosi ne ayyaanaara gido. Xoossaa
aaro kehatettai inttenaara ubbaara gido. Amin77i.

PHauloosi Pilimoonayyo Xaafido Kiitaa

Gidduwaa Erissuwaa

Pilimooni erettida ammaniya asa; i Qollasiyaasa woosa keettaa asa gidennan waayi aggana. Pilimoonayyo Anaasimoosa giyo ashkkarai de7ees. He ashkkarai ba godaappe betidi biido wode, qasho keettan de7iya PHauloosaara gaittiis. Anaasimoosi PHauloosa baggaara Yesuusa ammaniis. PHauloosi Pilimoonassi xaafido kiitai Pilimooni guyye simmidi biiddi de7iya ba ashkkaraara sigettanaadan, hegaa hassayissiyaagaa. Hegaa bollikka ha77i Anaasimoosi ammaniya asa gidido gishshau, hegaappe sinttan ammaniya ishadan a mokki ekkanaappe attin, ashkkaradan a qoodennaadan ayyo odees.

1 Taani PHauloosi, Yesuus Kiristtoosa gishshau qashuwan
de7iyaageenne nu ishaa Ximootiyoosi, nunaara oottiya nu-
uni siiqiyo Pilimoonayyo,
2 ne sooni shiiqiya woosa keettaayyo, nu michchee
Afiibiyyoonne nunaara issippe de7iya wotaaddaraa
Arkkipoosayyo ha dabddaabbiyaa xaafoos.
3 Xoossaa nu Aawaappenne nu Godaa Yesuus Kiristtoos-
appe aaro kehatettainne sarotettai intteyyo gido.

Pilimoona Siiquwaanne Ammanuwaa

4-5 Neeni geeshshata siiqiyoogaanne Godaa Yesuusa am-
maniyoogaa taani siyiyo gishshau, Xoossaa woossaidda nena
hassayiyo wode ubban, ta Xoossaa galatais.
6 Neeni ne ammanuwaa haratuura shaakkiyoogee nuuyyo
Kiristtoos Yesuusa baggaara yiya lo77obaa ubbaa erissana
mala, taani Xoossaa woossais.
7 Aissi giikko, geeshshatu wozanai ne oosuwan minnido
gishshau, ta ishau, taani ne siiquwan daro ufaissaanne mint-
tettuwaa demmaas.

Anaasimoosi Pilimoonakko Simmido Simuwaa

8 Hegaa gishshau, neeni oottanau bessiyaabaa oottana
mala, taani nena azazanau Kiristtoosa baggaara xalikkokka,
9 Taani PHauloosi cimidaagee, Kiristtoos Yesuusayyo
ha77ikka qashuwan de7iyaagee, siiquwaa gishshau, nena
woossais.
10 Taani qashuwan de7aidda ayyo aawa gidido ta na7aa
Anaasimoosa gishshau, nena woossais.
11 I kase nena go77enna; shin ha77i nenakka tanakka tumu
go77ees.

12-13 Taani wozanappe dosiyo Anaasimoosa neekko yed-
dais. Taani wonggeliyaa gishshau qashetta uttidaashin,
ne gishshaa tau oottidi, tana maaddana mala, ta matan a
ashshanau koyais.
14 SHin neeni ne shenedan oottanaagaa koyaisippe attin,
nenaara zorettennan wolqqan ainne oottanau koyikke.
15 Anaasimoosi guutta wodiyaa neeppe shaahetti-
doogee, ooni erii simmidi, ubba wodekka nenaara
de7anaassakkonne.
16 Simmi hagaappe sinttau Anaasimoosi aille gidenna; shin
ailleppe i keehi aadhdhees; i taayyo ai keena siiqo ishee!
Qassi i neeyyo asa baggaarakka Godaa baggaarakka ai keena
aadhdhida isha gidanddeeshsha!
17 Simmi neeni tana ne lagge giyaabaa gidikko, tana
mokkiyoogaadan, a mokka.
18 I neeyyo mooridobai woi a bolli neeyyo acoi de7ikko,
taappe qanxxuwaa ekka.
19 He acuwaa taani qanxxana gaada, taani PHauloosi ta
kushiyan xaafais. Neeni tau ne shemppuwaa acota utti-
doogaa taani nena hassayissanau koshshenna.
20 Ee ta ishau, Godaa baggaara neeppe go77a demmanau
koyais. Kiristtoosa baggaara tana minttetta.
21 Taani giidoogaappe daruwaa neeni oottanaagaa erada,
qassi ne tau azazettanaagaakka ammanada, hagaa neeyyo
xaafais.
22 Qassi intte he sohuwaarakka taayyo imatti shemppiyo
keetta giigissite. Aissi giikko, Xoossai intte woosan tana
intteyyo guyye zaaridi immana gaada qoppais.

Wurssetta Sarotaa

23 Kiristtoos Yesuusa gishshau, tanaara qashuwan de7iya
Eppaafiri nena saro saro gees.
24 Qassi tanaara issippe oottiya Marqqoosi, Arisxxirokoosi,
Deemaasinne Luqaasi nena saro saro goosona.
25 Godaa Yesuus Kiristtoosa aaro kehatettai intte
ayyaanaara gido.

PHauloosi Ibraawe Asaassi Xaafido Kiitaa

Gidduwaa Erissuwaa

Ha kiitai xaafettidoogee wolqqaama tuggai gakkin, ammanuwaa agganau matida ammaniya asatussa. Xaafee Xoossai banatettaa wurssetta qonccettaa qonccissidoi tumu oge gidiya, Yesuus Kiristtoosa baggaara gidiyoogaa bessidi, hageeti ammaniyaageeti bantta ammanuwan minnana mala, eta minttettees. I hegaa oottiiddi heezzu tumata gitayidi bessees:

1. Ba ekkido metuwaa baggaara Aawaassi tumu azazettida Yesuusi Xoossaayyo merinaa Na7a. I Xoossaa Na7a gidido gishshau, Gal77a Maachchaa wode hananabaa yootidaageetuppe, kiitanchchatuppenne, harai attin, Muuseppekka keehi aadhdhiyaagaa.
2. Yesuusi Gal77a Maachchaa qeesetuppe keehi aadhdhiya, merinaa qeese gidiyoogaa Xoossai ba huuphen awaajjiis.
3 Yesuusa baggaara ammaniyaagee nagaraappe, yashshaappenne haiquwaappe attees. Yesuusi qeesetu ubbatu halaqa gidiyoogaadan, asaayyo tumu atotettaa immees; atotettai kase Ibraawetu ammanuwaa wogatuuninne mehetu yarshshotun eeshodan beettees; shin i ha77i tumaa oottiis.

Xaafee Israa7eela asaa taarikiyan daro erettida asaa ammanuwaa leemisodan go7ettidi (miraafiyaa 11), ha maxaafaa nabbabiya asati bantta ammanuwan minnanaadan hassayissees. Hegaadankka, miraafiyaa 12n nabbabiyaageeti bantta aifiyan Yesuusa tishshi ootti xeellidi, bantta ammanuwan minnanaadaaninne ai qommo metoinne waayeenne gakkikkokka, eti genccanaadan zorees. Wurssettan qassi zore qaalaanne akeekisso qaalaa immidi, qofaa wurssees.

Xoossai Ba Na7aa Baggaara Haasayiis

1 Xoossai beni wode, nu aawatuyyo hananabaa yootiyaageetu baggaara dumma dumma ogiyaaninne daro wodiyan haasayiis.

2 SHin ha wurssetta wodiyan, ubbabaa a laatissidi, sa7aa a baggaara medhdhido ba Na7aa baggaara nuuyyo haasayiis.

3 Na7ai Xoossaa bonchcho poo7uwaa phoolees; qassi muleerakka a meretaa ekkidi, ba wolqqaama qaalan ha

sa7aa naagees; yaatidi asaa nagaraappe geeshshidi, Ub-
baappe Bolla Xoossaappe ushachcha baggaara saluwan ut-
tiis.

Xoossaa Na7ai Kiitanchchatuppe Bolla

4 Xoossai ayyo immido sunttatettai kiitanchchatuugaappe
xoqqa gidiyoogaadankka, etappe a keehi xoqqu oottiis.
5 Aissi giikko, Xoossai ba kiitanchchatuppe oona,
“Neeni ta Na7aa;
taani hachchi neeyyo aawa gidaas”
giidee? Woi qassi oona,
“Taani ayyo aawa gidana;
ikka taayyo na7a gidana”
giidee?
6 Qassi Xoossai ba baira Na7aa ha sa7aa yeddana haniiddi,
“Ta kiitanchchati ubbatikka ayyo goinnona” yaagiis.
7 Xoossai kiitanchchatubaa haasayiiddi,
“Taani ta kiitanchchata carkko kessais;
qassi ta ashkkaratakka tama laco kessais”
yaagees.
8 SHin ba Na7aabaa haasayiiddi,
“Xoossau, ne kawotaa araatai
meri merinau de7ees.
Ne kawotaa xam77aikka
xillotettaa xam77aa.
9 Neeni xillotettaa siiqadasa;
naaquwaa ixxadasa.
Xoossai, ne Xoossai nena
ne laggetuppe aattidi,
ufaissa zaitiyaa tiyidoogee hegaassa”
yaagees.
10 Xoossai hagaadan yaagees;
“Godau, koiro neeni sa7aa medhdhadasa;
saluwaakka ne kushiyan medhdhadasa.
11 Hegeeti ubbai xayana;
shin neeni de7ana.
Eti ubbaikka afaladan wurana.
12 Neeni eta iirichchodan dakkoyana;
qassi eti afaladan laamettana.
SHin neeni nenakka;
ne laittai mulekka wurenna”
yaagees.
13 SHin Xoossai ba kiitanchchatuppe issuwaanne,
“Taani ne morkketa neeni
tohuwan yedhdhiyoobaa oottana gakkanaassi,
hagan taappe ushachcha baggan utta”
gibeenna.

14 Kiitanchchati ubbai Xoossau oottanaunne atotettaa
demmana asata maaddanau Xoossai kiittido ayyaanata
gidokkonaayye?

2

Atotettai Gitabaa Gidiyoogaa

1 Hegaa gishshau, nuuni siyido tumu yohuwaappe wora
beenna mala, he yohuwaa mintti oiqqanau bessees.
2 Aissi giikko, kiitanchchati yootido qaalai tuma gidiyo
gishshau, naaqqiya woi azazettenna asai ubbai qaxxayetti-
dobaa gidikko,
3 Yaatin, nuuni ha gita atotettaa wudennaageeta gidikko,
waanidi kessi ekkanee? Godai koiro ba huuphen ha atotettaa
yootiis; qassi i yootidoogaa siyidaageeti nuuyyo geeshshidi
yootidosona.
4 He siyidaageeti markkattidoogaa bolli Xoossaikka
malaataa, oorattabaanne Xoossai oottiyo dumma dumma
malaataa oottiyoogan gujji markkattiis; qassi Geeshsha
Ayyaanaa imuwaakka ba koyidoogaadan, gishi gattiis.

Atotettaayyo Kaalettiyaagaa

5 Aissi giikko, Xoossai nuuni haasayiyo sinttappe yaana
sa7aa, kiitanchchata haarissibeenna.
6 SHin Xoossaa maxaafai issisan hagaadan yaagees;
“Xoossau, neeni asabaa qoppanau asi aibee?
Woi neeni ayyo hirgganau i aibee?
7 Neeni kiitanchchatuppe
amarida wodiyaa a guuttadasa.
A huuphiyankka bonchchonne
saba akiliiliyaa wottadasa.
8 Qassi ubbabaa a tohuwaappe garssaara
wottada haarissadasa”
yaagees. Aissi giikko, Xoossai ubbabaakka a haarissidoogan
aani haarettibeennabi aibinne baawa; shin ha77i ubbabai
ayyo haarettiyoobi nuuyyo beettenna.
9 SHin nuuni Yesuusa be7oos; Yesuusi Xoossaa aaro kehatet-
taa baggaara asa ubbau haiqqana mala, amarida wodiyaa
kiitanchchatuppe garssa gidiis. Qassi haiqo waayiyaa i
waayettido gishshau, poo7iya bonchchonne saba akiliiliyaa
wottidaagaa ha77i nuuni be7oos.
10 Xoossai ubbabaa medhdhiyaagee, ubbabaakka
naagiyaagee, Yesuusi daro naata ehiidi, banaara
bonchchissana mala, waayiyaa baggaara Yesuusa bali
bainnaagaa oottanau bessees; aissi giikko, he naata
atotettaayyo kaalettiyaagee Yesuusa.

11 Aissi giikko, asa geeshshiyaagaukka qassi he geeyida asa
ubbaukka Aawai issuwaa. Yesuusi eta, “Ta ishantta” giidi
yeellatennan xeesiyoogee hegaassa.
12 Yesuusi,
“Taani ne sunttaa ta ishanttuyyo awaajjana.
Maabaraa shiiquwankka nena galatana”
yaagees.
13 Qassi i, “Taani ta ammanuwaa Xoossan wottana” qassikka,
“Xoossai tau immido naatuura taani hagan de7ais” yaagees.
14 Naata giidi i xeesiyoogeeti, ashoppenne suuttappe
merettida asata gidiyo gishshau, Yesuusi ba huuphen eta
milatidi, eta meretaa ekkiis; qassi i hegaa oottidoogee, xalahe
halaqaa wolqqaa ba haiquwan xaissanaassa.
15 Qassi bantta de7o ubban haiquwau yayyidi, au ailletidi
de7iyaageeta ubbata ailletettaappe kessiis.
16 Aissi giikko, Abrahaama zariyaa i maaddiyoogaappe
attin, kiitanchchata maaddennaagee erettiis.
17 Hegaa gishshau, asaa nagarai atto geetettana mala, Xoos-
saa oosuwan ammanettida maariya qeese ubbatu halaqa
gidana mala, ubbaban i ba ishantta milatanau bessees.
18 Aissi giikko, i ba huuphen paacettido gishshaunne
waayettido gishshau, paacettiyaageeta maaddanau dand-
dayees.

3

Yesuusi Muuseppe Bolla

1 Hegaa gishshau, Xoossai xeesido geeshsha ishatoo, nu am-
manuwau Xoossai kiittidoogaa qeese ubbatu halaqaa, Yesuus
Kiristtoosa qoppite.
2 Muusee ba oosuwan Xoossaa keetta ubban
ammanettidaagaa gididoogaadan, Yesuusikka bana dooridi,
ha oosuwau yeddida Xoossaayyo ammanettidaagaa.
3 Aissi giikko, keexettiya keettaappe keexxiya bitanee
bonchchettiyoogaadan, Muuseegaappe aadhdhiya
bonchchuwaa i ekkanau bessiyoogee erettidaagaa.
4 Aissi giikko, keetta ubbaa keexxidaagee issi asa; shin
ubbabaa keexxidaagee Xoossaa.
5 Muusee Xoossaa keetta ubban ammanettida ashkkara
gididi, Xoossai sinttappe gaanabaa markkattiis.
6 SHin Kiristtoosi Xoossaa keettan na7adan ammanetti-
daagaa; nuuni ekkana giidi ufaissan naagiyoogaa xalatet-
taaninne ammanuwan naagikko, Xoossau keetta gidoos.

Xoossaa Asai SHemppuwaa Demmana

7 Hegaa gishshau, Geeshsha Ayyaanai hagaadan yaagees;
“Xoossaa qaalaa intte

hachchi siyiyaabaa gidikko,
8-9 intte aawati taayyo ixxi makkalidi,
oitamu laittaa ta oosuwaa be7ido
bazzo paaciyaa gallassaadan,
inttekka zore ekkennan ixxoppite.
10 Hegaa gishshau, taani
he asaa hanqqettada,
‘Eti ubba wode bantta wozanan baloosona.
Ta ogiyaakka eribookkona’ yaagaas.
11 Hegaadankka qassi,
taani hanqqetta caaqqada,
‘Taani shemppiyoosaa eti
mulekka gelokkona’ yaagaas”
yaagees.
12 Ta ishatoo, de7o Xoossaappe inttena shaakkiya iita ammanenna wozani inttenan oonaaninne de7enna mala naagettite.
13 SHin Xoossai inttena ubba gallassi hachchi giidi xeesishin, intteppe oonanne nagari balettin, zore ekkennan ixxenna mala, issoi issuwaa zorite.
14 Aissi giikko, nuuni koiro nuuyyo de7iya ammanuwaa wurssettai gakkanaassi mintti naagikko, Kiristtoosaara issippe shaakkana.
15 Xoossaa maxaafai,
“Xoossaa qaalaa intte
hachchi siyiyaabaa gidikko,
he wode eti ixxi makkalidoogaadan,
zore ekkennan ixxoppite”
yaagiis.
16 Xoossai giyoogaa siyidi, ayyo makkalida asati oonee? Muusee Gibxxeppe kaalettin kiyida ubbata gidokkonaayye?
17 Xoossai oitamu laittaa oona hanqqettidee? Ahai bazzuwan attido asata, nagaraa oottidaageeta gidokkonaayye?
18 Qassi Xoossai baayyo azazettennan ixxidaageeti i shemppiyoosaa mulekka gelenna mala, etayyo caaqqidoogaappe attin, ooyyo caaqqidee?
19 Eti ammanibeenna gishshau, shemppiyoosaa gelanau danddayibeennaagaa nuuni be7oos.

4

1 Simmi Xoossai nuna ba shemppiyoosaa, “Gelissana” giidoogee biroona gidikko, intteppe ooninne he shemppiyoosaa gelennan attenna mala yayyoos.
2 Aissi giikko, eti wonggeliyaa mishiraachchuwaa siyidoogaadan, nuunikka siyida; eti siyidosona; shin ammanidi ekkibeenna gishshau, ainne eta go77ibeenna.

3 Gidikkokka, Xoossaa oosoi sa7ai merettoosappe doom-
min polettidaagaa gidikkokka, Xoossai,
“Taani hanqqetta caaqqada,
‘Eti taani shemppiyoosaa
mulekka gelokkona’ yaagaas”
giidoogaadan, nuuni ammanidaageeti i shemppiyoosaa
gelana.
4 Aissi giikko, laappuntta gallassaabaa issisan Xoossaa max-
aafai, “Xoossai laappuntta gallassan ba ooso ubbaappe
shemppiis” yaagiis.
5 Qassi he sohuwankka, “Eti taani shemppiyoosaa mulekka
gelokkona” yaagiis.
6 Wonggeliyaa mishiraachchuwaa koiro siyidaageeti
azazettibeenna gishshau, shemppo sohuwaa gelibookkona;
issi issi asati he sohuwaa gelanaageeti de7oosona.
7 Xoossai daro wodiyaappe guyyiyan, Daawita baggaara
naa77anttuwaa issi gallassaa, “Hachchi” giyo qaalan keeridi,
“Xoossaa qaalaa intte hachchi siyiyaabaa gidikko,
zore ekkennan ixxoppite”
yaagiis.
8 Xoossai shemppiyoosaa asaa efiidi Yaasu shemppissidobaa
gidiyaakko, Xoossai hara gallassabaa guyye keerenna.
9 Hegaa gishshau, Xoossaa asaayyo Sambbataa shemppoi
naagetti uttiis.
10 Aissi giikko, Xoossai shemppiyoosaa geliya ooninne, Xoos-
sai ba oosuwaappe shemppidoogaadan, ikka ba oosuwaappe
shemppana.
11 Simmi Israa7eela asai azazettennan ixxidi, Xoossaara
issippe shemppiyoosaa gelennan attidoogaadan, nuuppe
ooninne hegaa mala ixuwan he sohuwaa gelennan attenna
mala minnoos.
12 Aissi giikko, Xoossaa qaalai paxa de7eesinne oottees;
naa77u zoozee de7iyo bisuwaappekka aadhdhidi qarattees.
He qaalai shemppoinne ayyaanai, kureenne kolzzee issippe
gaittiyoosaa shaakkana gakkanaassi caddees. Qassi asa
wozanan de7iya koshshaanne qofaa i shaakkees.
13 Nuuni oottiyoobaa wochchiya Xoossaa sinttan
ubbabaikka beettiyoogaappenne qoncciyan de7iyoogaappe
attin, a aifiyan geemmiya mereti aibinne baawa.

Yesuusi Qeese Ubbatuyyo Gita Halaqa

14 Simmi saluwaa biida qeese ubbatu gita halaqai, Xoossaa
Na7ai Yesuusi, nuuyyo de7iyo gishshau, nu ammanuwaa
mintti naagoos.

15 Aissi giikko, nu qeese ubbatu halaqai nuuni daafuriyo
wode nuuyyo qarettanau danddayees; nagara i oottibeen-
naagaappe attin, nunadan ubbabankka paacettiis.
16 Simmi nuna koshshiyo wode maaddiya maarotettaa
ekkanaunne aaro kehatettaa demmanau, aaro kehatettai
de7iyoosaa Xoossaa araataakko, yayyennan shiiqoos.

5

1 Qeese ubbatu halaqati huuphiyan huuphiyan ba asaa
giddoppe doorettidi, he asaa gishshaa Xoossau oottanau,
imuwaa immanaunne nagaraa yarshshuwaa yarshshanau
sunttettidosona.
2 I ba huuphen daafuranchcha gidiyo gishshau,
tamaaribeennaageetuyyoonne baliyaageetuyyo qarettanau
danddayees.
3 Hegaa gishshau, he qeese ubbatu halaqai asaa gishshau
yarshshuwaa yarshshiyoogaadan, ba huuphe nagaraa
gishshaukka yarshshanau bessees.
4 Xoossai Aaroona qeese ubbatu halaqa gidanau
xeesidoogaadan, Xoossai xeesanaappe attin, ooninne
qeese ubbatu halaqa gidiyo bonchchuwaa bau ekkanau
danddayenna.
5 Hegaadankka, Kiristtoosi qeese ubbatu halaqa gidiyo
bonchchuwaa bau ekkibeenna; shin Xoossai a,
“Neeni ta Na7aa.
Taani hachchi neeyyo Aawa gidaas”
yaagiis.
6 Hegaadankka qassi harasan,
“Malkki-Xedeqi qeese gididoogaadan,
neenikka merinau qeese gidana”
yaagiis.
7 Yesuusi sa7an de7iyo wode, bana haiquwaappe
ashshanau danddayiya Xoossaa keehi yeekkidinne afuxxidi
woossiisinne oichchiis; Xoossai a woosaa siyidoogee, i bana
toochchidoogaassanne bau yayyidoogaassa.
8 Yesuusi Xoossaa Na7aa gidikkokka, ba waayettido
waayiyan azazettiyoogaa tamaariis.
9 Yesuusi bali bainnaagaa gidido wode, bau azazettiya ub-
bau merinaa atotettaa demmanau gaaso gidiis.
10 Qassi Xoossai Malkki-Xedeqa sunttatettaadan, qeese ub-
batu halaqa gidana mala, a sunttiis.

Asai Balennaadan Odettida Mino Oduwaa

11 Nuuni ha yohuwan haasayanabai darobai de7ees; shin
intte akeekanau azalla gidiyo gishshau, intteyyo yooti geli-
ssanau waissees.

12 Aissi giikko, intte ha wodiyan tamaarissiyaageeta gi-
danau bessikkokka, Xoossaa qaalaa koiro timirttiyaa int-
tena zaaretti tamaarissiya issi uraa koshshees; inttena uyiyo
maatta koshsheesippe attin, mino quma koshshenna.
13 Maatta paahettidi de7iya ooninne gacino na7a gidiyo
gishshau, xillotettaa timirttiyaabaa erenna.
14 SHin mino qumai iitaa kehaa de7uwaa daruwan
shaakkida wozannaama asaassa.

6

1-2 Hegaa gishshau, Kiristtoosa timirttiyaa biron doom-
miyaagaa aggi bayidi, wozannaama asa timirttiyau sinttau
boos; koiro nuuni tamaaranau koshshiyo timirttiyaa wod-
hdhi eqqidi tamaaranau nuuyyo bessenna; he timirttee aibee
giikko, pattenna oosuwaappe simmiyoogaa, Xoossaa am-
maniyoogaa, xinqqatebaa, kushe wotobaa, haiqoppe dend-
dobaanne merinaa pirddaabaa.
3 Xoossai oottite giikko, hegaa nuuni oottana.
4-5 Aissi giikko, issitookka poo7oi poo7idoogeetanne
saluwaa imuwaa baari be7idaageeta, qassi Geeshsha
Ayyaanaakka shaakki ekkidaageetanne Xoossaa qaalai
lo77o gididoogaa siyi eridaageeta, sinttappe yaana sa7aa
wolqqaakka bochchi xeellidaageeta,
6 hegaappe guyye simmidi kaddidaageeta nagaraappe
naa77anttuwaa zaaranaagee danddayettennabaa. Aissi gi-
ikko, hegeeti Xoossaa Na7aa masqqaliyaa bolli misimaariyan
xishidi kaqqoosonanne asa sinttan kaushshoosona.
7 Ubba wode bukkiya iraa uyidi, goyida uraa go77iya kattaa
mokkiya biittaa Xoossai anjjees.
8 SHin buluwaa buuzuwaa mokkikko, ainne go77enna;
qanggettau shiiqi eqqiis. Qassi wurssettan xuugettana.
9 SHin nu siiqotoo, nuuni hagaadan haasayiyaabaa
gidikkokka, intte atotettau gidiya lo77obai intteyyo
de7iyoogaa eroos.
10 Aissi giikko, intte oottido oosuwaanne qassi
ammaniyaageeta maaddidoogaaninne ha77ikka
maaddiyoogan Xoossaa siiqido siiquwaa Xoossai doganau
worddanchcha gidenna.
11 Intte huuphiyan huuphiyan demmana giidi, nuuni ufais-
san naagi uttido kumetta tumatettaa wurssettai gakkanaassi,
kaseegaadan minttidi naagana mala amottoos.
12 Xoossai immana giidoogaa ammanuwaaninne genccan
laattiyaageetu mala intte gidanaagaa nuuni koyiyoogaappe
attin, azalla gidanaagaa koyokko.

Xoossai Immido Hidootai Sirissennaagaa

13 Xoossai Abrahaamayyo immana giidi caaqqido wode,
baappe aadhdhiya giti bainna gishshau, ba huuphiyan
caaqqiis.
14 Xoossai a,
“Taani nena anjjana;
ne zerettaakka corayana”
yaagidi caaqqiis.
15 Hegaadankka, Abrahaami gencci naagidi, Xoossai immana
giidoogaa ekkiis.
16 Aissi giikko, asai baappe gitatiya uran caaqqees; qassi he
caaqoi palama ubbaakka teqqees.
17 Hegaa gishshau, Xoossai ba immana giidoogaa laat-
tanaageetuyyo ba qofaa mulekka laammennaagaa geeshshi
yootanau keehi koyidi, hegee tuma gididoogaayyo caaqqiis.
18 Xoossai worddotanau danddayenna ha naa77u laamet-
tenna yohotun, i immana giido nu sinttan de7iyaagaa
oiqqanau baqatida nuuyyo gita minttettoi de7ees.
19 Ha nuuni demmana giidi ufaissan naagi uttidoogee,
nu shemppuwaayyo markkabiyaa oiqqiya qaaxxenna birata
mala; he nuuni demmana giidi, ufaissan naagi uttidoogee
erettida mino gididi, magalasho giddo geeshshasaa gelees.
20 Qassi Yesuusi Malkki-Xedeqa sunttatettaadan, merinau
qeese ubbatu halaqa gididi, nu gishshaa nuuppe kasetidi, he
sohuwaa geliis.

7

Qeesiyaa Malkki-Xedeqa

1 Ha Malkki-Xedeqi, Saleema kawoi, Ubbaappe Bolla Xoos-
saa qeesee, Abrahaami kawota woridi olaappe simmishin,
aara gaittidi, a anjjiis.
2 Abrahaami ba omooddido ubbaappe asirataa kessidi,
ayyo immiis; Malkki-Xedeqa sunttau koiro birshshettai xil-
lotettaa kawuwaa giyoogaa; qassi Saleema kawo i gidiyo
gishshau, naa77antto birshshettai sarotettaa kawuwaa giy-
oogaa.
3 Malkki-Xedeqayyo aayyiyaa woi aawai, woi ayyo zare
paidoi baawa; qassi a yeletau doometti woi a haiquwau wurs-
setti baawa; shin Xoossaa Na7aa milatidi, merinau qeese
gidiis.
4 Nu aawatu halaqai Abrahaami olan omooddidi, ehi-
idobaappe asirataa immido Malkki-Xedeqi ai keena gitakko
be7ite.
5 Qeese gidiya Leewa zareti Israa7eela asaappe, hegeenne
bantta dere asaappe harai atto eti Abrahaama zare
gidikkokka, asirataa ekkana mala, higgiyan azazettidosona.

6 Malkki-Xedeqi Leewa zare gidenna; shin Abrahaamappe
asirataa ekkidi, Xoossai immana giidoogaa naagiya Abra-
haama anjjiis.
7 Qassi anjjiyaagee anjjettiyaagaappe gitatiyoogee palant-
tenna.
8 Issi baggaara, haiqqiya asai asirataa kessees; shin hara
baggaara qassi, haiqqenna giidi markkattiyo urai asirataa
kessees.
9 Hagaadan haasayanau harai atto, asirataa kessiya
Leewikka Abrahaama baggaara asirataa immiis.
10 Aissi giikko, Malkki-Xedeqi Abrahaamaara gaittiyo
wode, Leewi biron yelettibeenna; shin ba zariyaa
Abrahaama gulbbatan de7ees.
11 Israa7eela asaayyo higgee Leewa qeesetettaa baggaara
imettiis. He qeesetettaa oosoi bali bainnaagaa gidikko, Aa-
roonaagaa mala gidennan Malkki-Xedeqa mala hara qeesee
sunttettanau aissi koshshii?
12 Aissi giikko, qeesetettai laamettiyo wode, higgeekka
qassi laamettanau koshshees.
13 Ha yohoi haasayettido urai hara zaree; a zariyaappe
ooninne yarshshiyoosan qeesedan oottibeenna.
14 Nu Godai Yihudaa zariyaappe yiidoogee erettidaa-
gaa gidiyo gishshau, Muusee qeesetubaa haasayiiddi, he
zariyaabaa ainne haasayibeenna.

Kiristtoosi Malkki-Xedeqa Mala Qeese

15 Malkki-Xedeqa mala hara qeesee yiidobaa gidiyaakko,
hagee aadhdhidi erettana.
16 I asa higgeeninne wogan qeese gidibeenna; shin
wurenna de7uwaa wolqqan qeese gidiis.
17 Aissi giikko, Xoossaa maxaafai,
“Malkki-Xedeqi qeese gididoogaadan,
neenikka merinau qeese gidana”
yaagidi markkattees.
18 Beni de7iya higgee laafanne pattennaagaa gidiyo gishshau
attiis.
19 Aissi giikko, Muuse higgee aibanne bali bainnabaa oot-
tanau danddayenna; qassi nuuni a baggaara Xoossaakko shi-
iqana giidi ufaissan naagi uttido ubbaappe aadhdhiyaagee
yiis.
20 Hegaa bollan qassi Xoossaa caaqoikka de7ees; harati
qeese gidido wode, hegaa mala caaqoi baawa.
21 SHin Yesuusi caaquwan qeese gidiis; Xoossai a,
“Godai caaqqiis; i ba qofaa laammenna.
‘Neeni merinau qeese gidana’ giis”
yaagiis.

22 Hegaa gishshau, Yesuusi ubbaappe aadhdhiya caaquwau
waase gidiis.
23 Kase qeesetu qoodai daro; aissi giikko, eti oottana
oosuwaa haiqoi diggiis.
24 SHin Yesuusi merinau de7iyo gishshau, a qeesetettai
laamettenna.
25 Hegaa gishshau, i eta gishshaa gaannatanau merinau
de7iyo gishshau, Xoossaakko ba baggaara yiyaageeta
muleera ashshanau danddayees.
26 Nuuyyo giigiya hagaa mala, qeese ubbatu halaqai
de7anau koshshees; i geeshsha; aani geneenne borssoi
baawa; nagaranchchatuura i gaittenna; qassi xoqqa
saluwankka i bonchchettiis.
27 Hara qeese ubbatu halaqatudan, i koiro ba huuphe na-
garaassi yarshshidi, qassi guyyeppe asaa nagaraassi hachchi
hachchi yarshshanau koshshenna; i bana yarshshido wode,
naa77anttennan issitoo yarshshiis.
28 Aissi giikko, Muuse higgee daafuranchcha asaa qeese
ubbatu halaqa oottidi sunttees; shin Xoossai immana giidi
caaqqido higgiyaappe guyye yiida qaalai merinau bali bain-
naagaa, Xoossaa Na7aa sunttees.

8

Yesuusi Ooratta Maachchaa Qeese Ubbatu Halaqaa

1 Nuuni haasayiyo gitabai hagaa; saluwan Ubbaappe Bolla
Xoossai uttiyo kawotaa araataappe ushachcha baggaara ut-
tida qeese ubbatu halaqai, hagaa malai nuuyyo de7ees.
2 Geeshsha Sohuwaaninne tumu Dunkkaaniyan i oottees;
he Dunkkaanee asi essidoogaa gidennan, Xoossai essidoogaa.
3 Qeese ubbatu halaqa ubbai imuwaanne yarshshuwaa
Xoossau immanau sunttettido gishshau, ha qeese ubbatu
halaqaayyookka yarshshanau issibai de7anau koshshees.
4 Simmi sa7an i de7iyaabaa gidikko, mulekka qeese gi-
denna; aissi giikko, higgee azaziyoogaadan, imuwaa immiya
qeeseti de7oosona.
5 Eti qeesetuugaadan oottiyo oosoi saluwan de7iya
oosuwau tumu leemisonne eesho; aissi giikko, Muusee
Dunkkaaniyaa essana hanishin, Xoossai a, “Akeeka;
ubbabaakka taani nena deriyaa huuphiyan bessido
leemisuwaa kaallada ootta” yaagiis.
6 SHin Yesuusi gaannatiyo maachchai kaseegaappe aad-
hdhiyoogaadankka, ayyo imettida oosoikka etaagaappe aad-
hdhees; aissi giikko, he maachchai Xoossai immana giido
ubbaappe aadhdhiya oosuwan oosettiis.
7 Aissi giikko, koiro maachchan bali bainnabaa gidiyaakko,
naa77antto maachchaa koshshenna.

8 SHin eta boriiddi, Godai hagaadan yaagees;
“Taani Israa7eela asaaranne Yihudaa asaara
ooratta maachchaa maacettiyo gallassati yaana.
9 He maachchai taani Gibxxe biittaappe
eta aawatu kushiyaa oiqqada, goochcha kessido wode,
etaara maacettido maachchaa mala gidenna.
Eti ta maachchan ammanettibeenna gishshau,
taanikka eta yegga bayaas.
Taani, Godai, hagaa odais.
10 Aissi giikko, he gallassatuppe guyyiyan,
taani Israa7eela asaara maacettana maachchai hagaa:
Taani ta higgiyaa eta qofan wottana;
qassi eta wozanankka xaafana.
Taani eta Xoossaa gidana; etikka ta asa gidana.
11 Etappe ooninne ba shooruwaa
woi ba ishaa,
‘Godaa era’ yaagidi tamaarissenna.
Aissi giikko, eti guuttaappe
gitaa gakkanaassi ubbai tana eroosona.
12 Taani eta naaquwaa maarana;
eta nagaraakka naa77antto hassayikke”
yaagees.
13 Xoossai ooratta maachchaa giidi haasayiyoogan koiroogaa ceegettiis; qassi ceeggiyaabainne wuriyaabai eesuwan xayana.

9

Saluwan Oosettiya Ayyaanaa Oosoi Sa7an Oosettiya Ayyaanaa Oosuwaappe Aadhdhees

1 Koiro maachchaayyo Xoossau goinniyo wogainne asai oottido Beeta Maqidasee de7ees.
2 Aissi giikko, koiro Dunkkaanee eqqiis; a giddon muqaaddaa wottiyoogee, xaraphpheezainne Godaa sinttan wottiyo oittai de7ees; he sohuwaa Geeshsha Sohuwaa giidi xeeseettees.
3 Naa77antto magalashuwaappe guyye baggaara Ubbaappe Aadhdhiya Geeshsha Soho geetettiya Dunkkaanee de7ees.
4 A giddon ixaanaa cuwayanau worqqappe oottido saaxineenne ubbasaara worqqan sheeshshido Maachchaa Taabootai de7ees. He Maachchaa Taabootan mannai de7iyo worqqa xaaroi, Aaroona xam77ai aacidaageenne qassi Muuse higgee xaafettido naa77u masettida shuchchati de7oosona.

5 He Maachchaa Taabootaappe bolla baggaara atto giyo so-
huwaa qum77uwaa bantta qefiyan genttiya bonchcho kiru-
ubeti de7oosona; shin ha ubbabaa ha77i wurssi yootanau
danddayokko.

6 Hegee hegaadan giigidaashin, qeeseti ubba wode, bantta
oosuwaa oottanau koiro Dunkkaaniyaa geloosona.

7 SHin qeese ubbatu halaqa xalaalai naa77antto
Dunkkaaniyaa laittaappe issitoo gelees; geliiddi ba
gishshaunne erennan asi oottido nagaraa gishshau,
Xoossaayyo yarshshiyo suuttaa ekkidi gelees.

8 Koiro Dunkkaanee eqqi de7ishin, ubbaappe aadhdhiya
geeshsha sohuwaa efiya ogee biron dooyettibeennaagaa
Geeshsha Ayyaanai hegan erissees.

9 He Dunkkaanee ha wodiyau leemiso; hegaa giyoogee
Xoossau immiyo imoinne yarshshoi goinniyaagaa zoriya
wozanaa bali bainnaagaa oottanau danddayokkona.

10 Hegeeti meettaabaa, ushshaabaanne dumma dumma
meechchaabaa yootiyaageeta; eti ooraxxiyo wodee
gakkanaassi oosettiya wogata.

11 SHin Kiristtoosi hagan de7iya lo77obau qeese ubbatu
halaqa gididi yiichchiis. Giddon i oottiyo Dunkkaanee
ubbaappe aadhdhiyaagaanne bali bainnaagaa; qassi he
Dunkkaaniyaa asi oottibeenna; ha merettida sa7aabaakka
gidenna.

12 Kiristtoosi Ubbaappe Aadhdhiya Geeshsha Sohuwaa
geliyo wode, deeshsha suuttanne galo suutta oiqqidi ge-
libeenna; shin ba suuttaa oiqqidi, nuuyyo merinaa atotettaa
demmidi, naa77anttennan issitoo geliis.

13 Tunida asa bolli korimaa suuttaanne deeshshaa suuttaa
caccafidi, xuugettida usa bidintta qolin, he uraa tunatet-
taappe geeshshanau danddayikko,

14 Merinaa Geeshsha Ayyaanaa baggaara bali
bainna yarshshodan, Xoossau bana immida Kiristtoosa
suuttai, nuuni de7o Xoossau oottana mala, kase nu
haiqqida oosuwaappe nuna zoriya wozanaa waati
geeshshanddeeshsha!

15 Hegaa gishshau, Xoossai xeesidoogeeti i immana gi-
ido merinaa anjjuwaa laattana mala, Kiristtoosi ooratta
maachchau gaannatiis; hegee hanana danddayiyoogee, asai
koiro maachchaappe garssan de7iiddi oottido bala ailletet-
taappe kessiya haiqoi de7iyo gishshassa.

16 Aissi giikko, haiqqiya urai azazidobai de7ikko, he urai
haiqqidoogee erettana koshshees.

17 Aissi giikko, azazida urai haiqqido wode, i azazidoogee
polettees; he azazidaagee paxa de7ishin, ainne polettenna.

18 Harai atto, koiro maachchaikka suutti bainnan inj-
jetibeennaagee hegaassa.
19-20 Aissi giikko, higgiyan de7iya azazo ubbaa Muusee asa
ubbau yootiis; hegaappe guyyiyan, galo maraa suuttaanne
deeshshaa suuttaa, haattaara, zo7o dorssa ikisiyaaranne
hiisoophphiyaa giyo mittaa bonccuwaara issippe ekkidi,
“Hagee inttena Xoossai azazido maachchaa suuttaa” yaagidi,
higgiyaa maxaafaa bollinne asa ubbaa bolli caccafiis.
21 Hegaadankka, Dunkkaaniyaa bollinne oottiyo miishsha
ubbaa bolli suuttaa Muusee caccafiis.
22 Higgee giyoogaadan, tumakka amaridabaappe attin, ub-
babaikka suuttan geeyees; suutti gukkana xayikko, atotetti
baawa.

Kiristtoosi Yarshshettidoogee Nagaraa Quccidi Xaissees

23 Hegaa gishshau, saluwan de7iyaageeta milatiyaageeti
he yarshshuwan geeyanau koshshees; shin saluwan
de7iyaageetikka bantta huuphen geeyanau aadhdhiya
yarshshuwaa eta koshshees.
24 Aissi giikko, Kiristtoosi tumu geeshshasan leemisettiya
asi oottido geeshshasaa gelibeenna; shin i ha77i nu gishshaa
Xoossaa sinttan beettanau yaa saluwaa geliis.
25 Qeese ubbatu halaqai laittan laittan ba suuttaa giden-
naagaa oiqqidi, Geeshsha Sohuwaa geliyoogaadan, i bana
ubbatoo yarshshanau gelibeenna.
26 Hegaa gidiyaakko, Kiristtoosi sa7ai merettoosappe
doommidi darotoo waayettanau koshshees; shin ha77i
wodiyaa wurssettan nagaraa xaissanau bana yarshshidi,
naa77anttennan issitoo beettiis.
27 Asai ubbai issitoo haiqqanau bessees; hegaappe
guyyiyan Xoossai asaa pirddana.
28 Hegaadankka, qassi Kiristtoosi daro asaa nagaraa
xaissanau issitoo yarshshettiis; qassi i bana mintti
naagiyaageeta ashshanau beettanaappe attin, naa77antto
nagara tookkanau beettenna.

10

1 Aissi giikko, higgiyau yaana lo77obaa eesho xalaalai
de7ees; ayyo tumu leemisoi baawa. Ubba wode laittan laittan
issi mala yarshshoi yarshshettees; hegaa gishshau, higgee
Xoossaakko shiiqiya asa he yarshshon bali bainna asa oot-
tanau mulekka danddayenna.
2 Xoossau goinniya asai ba nagaraappe muleera geeyi-
dobaa gidiyaakko, bana zoriya wozanan naa77anttuwaa na-
gara qoppenna; qassi yarshshiyoogaakka aggi bayana.
3 SHin asai laittan laittan he yarshshuwan ba nagaraa
hassayees.

4 Aissi giikko, korima suuttinne deeshsha suutti nagara
xaissanau mulekka danddayenna.
5 Hegaa gishshau, Kiristtoosi ha sa7aa yaana haniiddi, ha-
gaadan yaagiis;
“Neeni yarshshonne imo koyabaakka;
shin taayyo bolla giigissadasa.
6 Neeni xuuggiyo yarshshuwaaninne
nagaraa yarshshuwan mulekka ufaittakka.
7 Taani he wode, ‘Xaatta maxaafan
tabai xaafettidoogaadankka,
Xoossau, taani neeni koyiyoogaa
oottanau yaas’ yaagaas”
yaagiis.
8 Yarshshoi yarshshettana mala, higgee azaziyoobaa
gidikkokka, Kiristtoosi koiro, “Neeni yarshsho, imo, xuuggiyo
yarshshonne nagaraa yarshsho mulekka koyabaakka;
hegeetun ufaittakka” yaagiis.
9 Hegaappe guyyiyan Kiristtoosi, “Xoossau, taani neeni koyiy-
oogaa oottanau yaas” yaagiis. Hegaa gishshau, Kiristtoosi
naa77anttuwaa essanau koiroogaa xaissees.
10 Yesuus Kiristtoosi Xoossai koyidoogaa oottido gishshau, ba
ashuwaa naa77anttennan issitoo yarshshidoogan nuuni nu
nagaraappe geeyi aggida.
11 Qeese ubbai hachchi hachchi eqqidi, ba oosuwaa oot-
tees; qassi nagara xaissanau mulekka danddayenna issi mala
yarshshuwaa zaari zaaridi yarshshees.
12 SHin Kiristtoosi nagaraa gishshau, ubba wodiyau gidiya
issi yarshshuwaa yarshshidi, Xoossaappe ushachcha bag-
gaara utti aggiis.
13 Xoossai sinttappe Kiristtoosa morkketa Kiristtoosayyo
tohuwan yedhdhiyoobaa oottana gakkanaassi, yaani
naagees.
14 Aissi giikko, i issitoo yarshshidoogan, nagaraappe geeyi-
daageeta merinau bali bainnaageeta oottiis.
15 Qassi Geeshsha Ayyaanai nuuyyo markkattiiddi, ha-
gaadan yaagees;
16 “Taani he gallassatuppe guyyiyan,
etaara maacettiyo maachchai hagaa:
Taani ta higgiyaa eta qofan wottana;
qassi eta wozanankka xaafana”
yaagees.
17 Qassi hegaappe guyyiyankka,
“Taani eta nagaraanne
eta makkala oosuwaa naa77antto hassayikke”
yaagees.

18 Xoossai he nagara atto giido wode, nagara xaissanau ha-
gaappe sinttau yarshsho koshshenna.

Xoossaakko SHiiqanau Koshshees

19 Simmi ta ishatoo, nuuni Yesuusa suuttaa baggaara
Ubbaappe Aadhdhiya Geeshsha Sohuwaa gelanau nuuyyo
xalatettai de7ees.
20 Kiristtoosi nuuyyo ooratta ogiyaanne de7o ogiyaa ma-
galashuwaa baggaara, hegaa giyoogee ba bollaa baggaara
dooyiis.
21 Nuuyyo Xoossaa keettan sunttettida gita qeesee de7iyo
gishshau,
22 Nuuni suure wozanaara, tumu ammanuwaara, iitabaa
zoriya wozanaappe geeyida wozanaaranne qassi xillo haat-
tan meecettida bollaara Xoossaakko shiiqoos.
23 Nuuyyo immana giida Xoossai ammanttiyo gishshau, nu-
uni demmana giidi ufaissan naagi uttidoogaa mintti oiqqoos.
24 Issoi issuwaara waani siiqettanaakkonne qassi lo77o
oosuwaa waati oottanaakko, issoi issuwau qoppoos.
25 Issooti issooti shiiquwaa meeze oottidi shiiqiyoogaadan,
nuunikka issippe shiiqiyoogaa aggokko; shin Godaa gallassai
matattiyoogaa intte be7iyo gishshau, issoi issuwaa minttet-
toos.
26 Nuuni tumatettaa eratettaa ekkirggidi, eriiddi nagara
oottiyaabaa gidikko, hagaappe sinttau nagara xaissiya
yarshshoi issibinne baawa.
27 SHin yashshiya pirddaa naagiyoogeenne Xoossaa ixxiya
ubbaa maanau wolqqaama tamai de7ees.
28 Muuse higgiyau azazettenna urai, naa77u urai woi
heezzu urai a bolli markkattikko, qareti bainnan haiqqees.
29 Xoossaa Na7aa karida urai, bana nagaraappe geeshshida
Xoossaa maachchaa suuttaa tunabaadan qoppida urai, qassi
aaro kehatettaa Geeshsha Ayyaanaa cayiya urai, ai keena iita
pirddaa ekkanau bessiyaakkonne ane qoppite.
30 Aissi giikko, “Taani haluwaa kessananne kushiyaa
zaarana” giidaagaa nuuni eroos; qassikka, “Godai ba asaa
pirddana” yaagiis.
31 De7o Xoossaa kushiyan kunddanaagee daro
yashshiyaabaa.
32 Intteyyo Xoossaa poo7oi poo7idoogaappe guyyiyan, intte
daroban waayettidi, gita waretan genccido beni wodiyaa
hassayite.
33 Issi issitoo inttena asa sinttan cayidosonanne paxa
kaa7idosona; qassi hara wode hegaadan oottidoogeetuura
issippe de7ideta.

34 Aissi giikko, qashuwan de7iya asatuyyo intte qarettideta;
yaatidi intteyyo merinau wurenna ubbaappe aadhdhiya mi-
ishshai saluwan de7iyoogaa intte huuphen erido gishshau,
inttebaa ubbaa ekkirgginkka ufaissan genccideta.
35 Hegaa gishshau, gita woituwaara de7iya intte xalatettaa
oloppite.
36 Xoossai koyiyoogaa oottidi, i intteyyo immana giidoogaa
ekkanau genccana koshshees.
37 Aissi giikko, Xoossaa maxaafai,
“Amarida wodee attiis.
Yiyaagee yaana; gam77enna.
38 Ta xilloi ammanuwan de7ana.
SHin ooninne guyye simmikko,
tana ufaissenna”
yaagees.
39 Nuuni ammanidi attidaageetu bagga gidiyoogaappe attin,
guyye simmidi xayidaageetu bagga gidokko.

11

Ammanuwaa

1 Ammano giyoogee, demmana giidi ufaissan naagi utti-
dobai ammanttiyoogaanne be7anau danddayennabaa eris-
siyaagaa.
2 Xoossai beni ceega asaayyo markkattidoogee, eti am-
manidoogaana.
3 Sa7ai Xoossaa qaalan merettidoogaa ammanuwan nu-
uni eroos; hegaa gishshau, beettiyaabai beettennabaappe
merettiis.
4 Aabeeli Qaa7eelaagaappe aadhdhiya yarshshuwaa Xoos-
sau yarshshidoogee ammanuwaana. Xoossai a imuwaabaa
markkattiiddi, i xillo gididoogaakka markkattiis; Aabeeli
harai atto haiqqidikka, ba ammanuwan ha77i gakkanaassi
haasayees.
5 Heenooki haiqqennan saluwaa biidoogee am-
manuwaana; Xoossai efiido gishshau, ooninne a be7anau
danddayibeenna. Xoossaa maxaafai, “Heenooki saluwaa
baanaappe kase Xoossaa ufaissiis” yaagees.
6 Ammanoi bainnan ooninne Xoossaa ufaissanau dand-
dayenna; aissi giikko, Xoossaakko yiya ooninne Xoossai
de7iyoogaanne bana koyiyaageetuyyo woituwaa immiy-
oogaa ammananau koshshees.
7 Nohee be7anau danddayenna sinttappe hananabau Xoos-
sai, “Nena naaga” gin, Xoossau yayyidi, bananne ba so asaa
ashshanau markkabiyaa keexxidoogee ammanuwaana; yaa-
tidi hegan ha sa7aa bolli pirddidi, ammanuwan beettiya
xillotettaakka Xoossaappe ekkiis.

8 Abrahaami laattanaadan, Xoossai baayyo immana giido
biittaa baana mala, Xoossai bana xeesido wode, azazetti-
doogee ammanuwaana; i ba biittaappe kiyidi biyo wode, au
biyaakkonne erennan kiyiis.
9 Abrahaami Xoossai baayyo immana giido biittan hara
biitta asadan de7idoogee ammanuwaana; Xoossai he im-
mana giidoogaa banaara issippe laattana Yisaaqaaranne
Yaaqoobaara Dunkkaaniyan de7iis.
10 Aissi giikko, Abrahaami Xoossai lo77o baasuwan hayyot-
tidi keexxido katamaa naagees.
11 Saara ba huuphen harai atto ceeggaichchadakka, im-
mana giida Xoossai ammanettidaagaa gididoogaa erido
gishshau, na7a shahaaranau wolqqaa demmidoogee am-
manuwaana.
12 Hegaa gishshau, haiqqida asa milatiya issi bitaniyaappe
saluwan de7iya xoolintte keena, abbaa lanqqiyan de7iya
qoodi bainna shafe keena zareti yelettidosona.
13 He asati ubbati ammanuwan haiqqidosona; banttau
Xoossai immana giidoogaakka ekkibookkona; shin
haahuwan hegaa be7idi, sarotidosona. Qassi eti sa7an
imattanne yedetettidi kiyida asata gididoogaa eridosona.
14 Aissi giikko, hegaadan giya asati bantta huuphe biittaa
koyiyoogaa erissoosona.
15 Eti he yeggidi kiyido biittaa simmanau qoppidobaa
gidiyaakko, guyye simmiyo qaadaa demmennan aggokkona;
shin
16 eti hegaa aggidi, lo77iya biittaa laamotoosona; hegee
saluwaa biittaa. Hegaa gishshau, Xoossai eta Xoossaa geetet-
tanau yeellatenna. Aissi giikko, i etau katamaa giigissi wot-
tiis.
17-18 Abrahaami Yisaaqa yarshshanaakko yarshshen-
naakko, Xoossai eranau xomoosido wode, Abrahaami
ammanuwan a yarshshiis. Xoossai Abrahaama, “Ne zaree
Yisaaqa baggaara xeesettana” giidaashinkka, Abrahaami ba
na7aa Yisaaqa yarshshanau giigiis.
19 Abrahaami Xoossai Yisaaqa harai atto, haiquwaappekka
pattanau danddayiyoogaa eriis; hegaa gishshau,
haiquwaappe guyye a zaaridi ekkiis.
20 Yisaaqi wodeppe hananabau Yaaqoobanne Eesawa an-
jjidoogee ammanuwaana.
21 Yaaqoobi haiqqana haniiddi, Yooseefa naata huuphiyan
huuphiyan anjjidoogeenne gatiman guufetidi, Xoossau goin-
nidoogee ammanuwaana.
22 Yooseefi haiqqanau matiiddi, Israa7eela asai Gibxxeppe
kiyanaagaa haasayidoogeenne ba meqettaa oottanabaa eta
azazidoogee ammanuwaana.

23 Muusee yelettidoogaappe guyyiyan, aayyiyaanne aawai
malaa lo77o na7a gididoogaa be7idi, heezzu agina qotti-
doogee ammanuwaana; eti kawuwaa awaajuwaukka yayy-
ibookkona.
24 Muusee diccidoogaappe guyyiyan, Gibxxe kawuwaa
na7ee na7aa geetettanaagaa ixxidoogee ammanuwaana.
25 Nagaran Muusee guutta wodiyaa ufaittanaagaappe,
Xoossaa asaara waayettanaagaa dooriis.
26 Wodeppe demmana woituwaa i tishshi oottidi xeel-
lido gishshau, Gibxxe biittaa miishsha ubbaappe Kiristtoosa
gishshau borettiyoogee daro aadhdhiya duretetta gididoogaa
qoppiis.
27 Kawuwaa hanqquwau Muusee yayyennan, Gibxxe bi-
ittaappe kiyidoogee ammanuwaana; aissi giikko, beettenna
Xoossaa be7idabaadan, genccidi sinttau biis.
28 Haiquwaa kiitanchchai Israa7eela asaayyo baira naata
bochchennaadan, Muusee Paasikaa bonchchidoogeenne
qosilettan suuttaa caccafissidoogee ammanuwaana.
29 Israa7eela asai mela biittan hemettiyoogaadan, Zo7o
Abbaa pinnidoogee ammanuwaana; shin Gibxxe asati geli
be7ishin, haattai eta mitti aggiis.
30 Israa7eela asai Yarkko giyo katamaa shuchcha dirssaa
laappun gallassaa yuuyi yuuyi aadhdhidoogaappe guyyiyan,
he shuchcha dirssai kunddidoogee ammanuwaana.
31 SHaaramuxiyaa Ra7aaba yohuwaa qoriyaageeta loitta
mokkido gishshau, Xoossau azazettennan ixxida asaara
haiqqennan attidoogee ammanuwaana.
32 Simmi harabaa gujjada ai odoo? Geedoonabaa,
Baaraaqabaa, Samssoonabaa, Yofttaahebaa, Daawitabaanne
Sameelabaa, qassi hananabaa yootiyaageetubaa odanau tau
wodee gidenna.
33 Eti kawo ubbaara olettidi xoonidoogeenne xillobaa oot-
tidoogee ammanuwaana; yaatidi Xoossai immana giidoogaa
ekkidosona; gaammotu doonaakka gorddidosona.
34 Wolqqaama tamaa toissidosona; bisuwaa qaraappe
kessi ekkidosona; eti daafuranchcha; shin minnidosona;
qassi olan wolqqaamidi, hara biittaa tooraasaa yedetti-
dosona.
35 Maccaasati bantta haiqqidaageeti haiquwaappe paxi-
daageeta ekkidosona.

Qassi harati qashuwaappe birshshettanaagaa ixxidi,
kehiya de7uwaayyo haiquwaappe denddanau, bukettidi
haiqqidosona.
36 Haratu bolli asai qilliicci kaa7iis; lissuwan garafettidoso-
nanne sanssalatan qashettidi, qasho keettaa gelidosona.

37 SHuchchan cadettidosona; magaajan naa77u kiyidi
phalqqettidosona; paacettidosona; bisuwan haiqqidosona;
etau ubbabaikka xayin, waayettidi tuggatidi, dorssa
calaanne deeshsha calaa maayidi yuuyidosona.
38 Etau ha sa7ai giigennan ixxin, bazzon, deriyan, gonggolo
giddooninne olla giddon yuuyidosona.
39 Xoossai eta ammanuwaa markkattikkokka, hegeeti ub-
bati i, immana giidoogaa ekkibookkona.
40 Xoossai nuuyyo issi lo77o qofaa qoppi wottido gishshau,
eti nuuni bainnan bali bainnaageeta gidokkona.

12

Xoossai Nuussi Aawa

1 Simmi nuuyyo hagaa keena daro asai, shaaraadan nu
matan yuuyi aadhdhidi markkattiyaagee de7ishin, nuna
xubbiya ubbabaanne baqqi oiqqiya nagaraa diggoos; diggidi
nu sinttan de7iya nuuni woxxana wottaa genccidi woxxoos.
2 Nuuni nu ammanuwau huuphenne polo gidiya Yesu-
usa xeelloos. Yesuusi yeellaa karidi, wodeppe au de7iya
ufaissaa gishshau, masqqaliyaa bolli misimaariyan xishet-
tidi haiqqanaagaa genccidi, Xoossaa kawotaa araataappe
ushachcha baggaara uttiis.
3 Intte intte wozanaa bayidi daafurenna mala,
nagaranchchati bana daro ixxinkka genccida Yesuusa
qoppite.
4 Nagaraara intte baaxetiiddi, suuttaa gussana gakkanaassi
biron olettiichchibeekketa.
5 Xoossai ba naatudan, inttena zoriyoogaa dogidetii? Xoos-
sai inttena,
“Ta na7au, Xoossai nena qaxxayiyo wode,
laafabaadan qoppoppa.
I nena seeriyo wodekka yayyoppa.
6 Aissi giikko, i ba siiqiyo uraa qaxxayees;
qassi ba na7adan ekkiyo ubbaakka
lissuwan garafees”
yaagiis.
7 Xoossai inttena qaxxayiyo wode genccite. Aissi giikko, i
inttena naatudan oottees. Aawai qaxxayenna na7i de7ii?
8 Naata ubbaa qaxxayiyoogaadan, inttena qaxxayennan
yeggi bayikko, karen yelettidaageeta gideetappe attin, tumu
naata gidekketa.
9 Hegaa bollan qassi, nuna yelida nu aawati nuna qaxxayido
wode, nuuni eta bonchchida. Yaatin, nuuni waanidi
ayyaanatu Aawaayyo keehi darissi haarettidi de7okkonii?

10 Aissi giikko, nuna yelida nu aawati banttana ufais-
siyaadan, amarida wodiyaa nuna qaxxayidosona; shin Xoos-
sai nuuni a geeshshatettaa ekkana mala, nuna maaddanau
qaxxayees.
11 Nuuni qaxxayettiyo wode, ha77issau yiilloyees; ufais-
senna. SHin qaxxayidoogeetuyyo guyyeppe he qaxxayoi
xillotettaa de7uwaa sarotettaa woituwaa immana.

Zoriyaanne Seeraa

12 Hegaa gishshau, intte arggaacida kushiyaanne intte daa-
furida gulbbataa minttettite.
13 Wobbiya tohoi paxanaappe attin, burqqenna mala, sitta
ogiyan hemettite.
14 Asa ubbaara saro de7anau minnite; qassi geeshsha
de7uwaa de7ite. Aissi giikko, hegee bainnan ooninne Godaa
be7anau danddayenna.
15 Xoossaa aaro kehatettaa ooninne ekkennan attenna
mala naagettite; qassi mokkidi, ba marzziyan asa waissiya
camo mittadan hanidi, ooninne daro asaa tunissenna mala
naagettite.
16 SHaaramuxanau qaaqqatiya asi ooninne de7enna mala,
woi qassi issitoo miyoobau ba bairatettaa baizzida, Xoossaa
Ayyaani bainna Eesawa mala asikka de7enna mala naaget-
tite.
17 Hegaappe guyyiyan, Eesawi ba aawaa anjjuwaa ekkanau
koyidoogaa ereeta; shin a aawai a anjjennan ixxiis; aissi
giikko, nagaraappe simmiyo ogiyaa i harai atto, afuxxi
koyidikka demmanau danddayibeenna.
18 Intte bochchanau danddayiyo deriyaakkonne eexxiya
tamaakko, xumaakko, ciggaaraakkonne gotiyaakko,
19 qassi malkkataa waasuwaakkonne qaalaa
cenggurssaakko yibeekketa. Asai he cenggurssaa siyido
wode, haraa gujji siyenna mala woossiis.
20 Aissi giikko, Xoossai eta, “Harai atto, do7ikka he deriyaa
bochchikko, shuchchan cadettidi haiqqo” yaagido azazuwaa
eti genccanau danddayibookkona.
21 Aifiyan beettiyaagee daro daganttiyaagaa gidiyo
gishshau Muusee, “Taani yashshan kokkorais” yaagiis.
22 SHin intte Xiyoone Deriyaa, de7o Xoossai de7iyo kata-
maa, issippe shiiqidi ufaittiya daro sha7u kiitanchchatukko
saluwaa Yerusalaame yiideta.
23 Xoossaa baira naatukko, issippe shiiqidaageetukko, eta
sunttai saluwan xaafettidoogeetukko yiideta; qassi asa ub-
baa pirddiya Xoossaakkonne, bali bainnaageeta oottido xillo
asatu ayyaanatukko yiideta.

24 Ooratta maachchau gaannatiya Yesuusanne Aabeela su-
uttaappe aadhdhiyaabaa yootiya caccafettida suuttaakko yi-
ideta.
25 Intteyyo yootiya uraa yohuwaa ezggiyoogaa intte
ixxenna mala, inttena naagite. Xoossaa kiitaa sa7an banttau
yootiyaagee yootiyoogaa ezggennan ixxidaageeti kessi
ekkana xayikko, saluwan, “Inttena naagite” giya Xoossaappe
nuuni waanidi kessi ekkanee?
26 He wode a cenggurssai sa7aa qaattiis; shin i ha77i, “Taani
sa7aa xalaalaa gidennan, issitoo gujjada saluwaakka qaat-
tana” yaagiis.
27 “Issitoo gujjada” giya qaalai qaaxxennabai minnidi
de7ana mala, merettidabai qaaxxanaagaanne kichchanaa-
gaa geeshshidi bessees.
28 Nuuni qaaxxanau danddayenna kawotettaa ekkiyo
gishshau, ane Xoossaa galatoosinne a ufaissoos; au bessiy-
oogaadan bonchchuwaaninne yashshatettan au goinnoos.
29 Aissi giikko, nu Xoossai tumu bashshiya tama.

13

Xoossaa Nuuni Waati Ufaissanau Bessiyaakko

1 Intte ishata siiqiyoogaa aggoppite.
2 Imatta mokkiyoogaakka dogoppite. Aissi giikko, yaatiy-
oogan issi issi asai erennan kiitanchchata mokkiis.
3 Qasho keettan de7iyaageetubaa inttekka etaara issippe
qasho keettan de7iyoogaadan qoppite; qassi intte intte hu-
uphen waayettiyoogaadan, waayettiyaageetubaa qoppite.
4 Ekkiyoogaanne geliyoogaa asai ubbai bonchchanau
bessees; qassi azinainne machchiyaa issoi issuwau am-
manettanau bessees; aissi giikko, Xoossai shaaramuxanau
qaaqqatiyaageetanne shaaramuxiyaageeta pirddana.
5 Miishsha siiqoppe inttena naagite; intteyyo de7iyaagee
intteyyo gido. Aissi giikko, Xoossai ba huuphen,
“Taani nena mulekka yeggikke
woikko aggikke”
yaagiis.
6 Hegaa gishshau, nuuni xalidi,
“Godai tana maaddiyaagaa;
taani yayyikke.
Asi tana ai oottii?”
yaagoos.
7 Xoossaa qaalaa intteyyo yootida inttena kaalettidaageeta
hassayite; eti waani de7idaakkonne hassayite; qassi etaa-
gaadan ammanite.
8 Yesuus Kiristtoosi zinekka hachchikka merinaukka
laamettenna.

9 Dumma dumma ooratta timirttiyan wora booppite. Nu
wozanai Xoossaa aaro kehatettan galatiyoogee lo77o gidiy-
oogaappe attin, miyoobau azazettiyoogaa gidenna; hegau
azazettidaageetikka maadettibookkona.
10 Nuuyyo yarshshiyoosai de7ees; Dunkkaaniyaa giddon
oottiyaageeti he yarshshiyoosaappe maanau etau maati
baawa.
11 Qeese ubbatu halaqai nagaraa gishshau, mehiyaa suut-
taa yarshshanau Ubbaappe Aadhdhiya Geeshsha Sohuwaa
efees; shin he mehiyaa ashuwaa qassi dirssaappe kareera
xuuggees.
12 Hegaa gishshau, Yesuusikka qassi nagaraappe asaa
ba suuttan geeshshanau, katamaa penggiyaappe kareera
waayettiis.
13 Simmi nuuni i borettido boriyaa ekkidi, dirssaappe kare
akko kiyoos.
14 Aissi giikko, nuuyyo hagan merinau de7iya katami
baawa; shin nuuni yaana katamaa naagoos.
15 Simmi Xoossaayyo Yesuusa baggaara ubba wode galataa
yarshshuwaa immoos; hegaa giyoogee menttershshai a sunt-
taayyo immiyo galataa giyoogaa.
16 Lo77obaa oottiyoogaanne issoi issuwaa maaddiyoogaa
dogoppite. Aissi giikko, Xoossaa ufaissiyaagee hegaa mala
yarshshuwaa.
17 Inttena kaalettiyaageetuyyo azazettite; qassi eti azaziy-
oogaakka oottite. Eti bantta oottidobaa Xoossau yootana
gishshau, intte shemppuwaa mintti naagoosona; intte etau
azazettikko, bantta oosuwaa ufaittidi oottana; hegee xayikko,
eti yiillotiiddi oottana; hegee inttena ainne maaddenna.
18 Nuuyyo Xoossaa woossite. Nuuni ubba wode lo77obaa
oottanau koyiyo gishshau, nuna zoriya lo77o wozanai nu-
uyyo de7ees.
19 Xoossai tana inttekko eesuwan zaarana mala, Xoossaa
intte mintti woossanaadan, taani inttena keehi woossais.

Woosaa

20 Sarotettaa Xoossai, nu Godaa Yesuusa, dorssaa heem-
miya gitaa, merinaa maachchaa suuttan haiquwaappe dent-
tiis.
21 Xoossai Yesuus Kiristtoosa baggaara ba sinttan bana
ufaissiyaabaa inttena ootissiiddi, inttekka i koyidobaa oot-
tana mala, lo77o ooso ubban inttena i giigisso; Xoossai meri
merinau bonchchetto. Amin77i.

Kuushshaa

22 Ta ishatoo, taani ha dabddaabbiyaa intteyyo qanttan
xaafido gishshau, intte ha zoriyaa salettennan ezggana mala,
taani inttena woossais.

23 Nu ishai, Ximootiyoosi qashuwaappe birshshettidoogaa
erite. Eesuwan i haa yiikko, taani aara baada inttena be7ana.
24 Inttena kaalettiya ubbatanne geeshshata ubbaa saro
saro giite. Xaaliyaappe yiida ammaniyaageeti inttena saro
saro goosona.
25 Aaro kehatettai inttenaara ubbaara issippe gido.
Amin77i.

Yaaqoobi Xaafido Kiitaa

Gidduwaa Erissuwaa

Hagee Yaaqooba kiitai nu hachchi hachchi de7uwaa kaalettiya qofata oiqqiis. Xaafettidoogeekka “Biittan sa7an ubban laalettida Xoossaa asaassa. Ha maxaafaa xaafidaagee aadhdhida eratettaa nuuni oosuwan peeshshiyo hiillaanne ammaniya asaa mokuwaassinne eeshshaassi kaaletuwaa immiya yohota si7iliyaadan qoncciyan bessees.

Hiyyeesatettaabaa, duretettaabaa, paaciyaabaa, lo77o eeshshaabaa, qanaatiyaabaa, ammanuwaabaanne lo77o oosuwaabaa, inxxarssaa maaduwaabaanne qohuwaabaa, aadhdhida eratettaabaa, issoi issuwaara ooyettiyo ooshshaabaa, otoruwaabaanne ashkketettaabaa, hara asaa bolli pirddiyoobaa, ceequwaabaa woikko ayyuwaabaa, genccaabaanne woosaabaa, ammaniya asaassi de7anau bessiya xeelaa ubbaa qoodidi xaafiis.

Kiitaikka kiristtinnaa de7uwan ammanoi oosuwan pe7ana hanotata orddissidi bessees.

1 Taani Yaaqoobi Xoossaa ailleenne Godaa Yesuus Kiristtoosa aillee, biitta ubban laalettida tammanne naa77u zerettatuyyo sarotaa kiittais.

Danddayaa, Ammanuwaa, Aadhdhida Eratettaa

2-3 Ta ishatoo, intte ammanoi paacettiyoogee intteyyo danddayaa immanaagaa eridi, dumma dumma paacee inttena gakkiyo wode, hegaa kumetta ufaissadan qoodite.

4 Intte danddayai aibinne bali bainnan inttena zawatidaageetanne paci bainnaageeta oottidi, ba oosuwaa polo.

5 SHin intteppe ooninne baayyo aadhdhida eratettai xayikko, borennan ubbau kehatettan immiya Xoossaa woosso. I ayyo immana.

6 SHin i aibiininne sirennan ammanuwan Xoossaa woosso. Aissi giikko, siriya urai carkkoi sugin qaaxxiya abbaa beetaa mala.

7-8 Aissi giikko, naa77u qofai de7iyo urai, ba oge ubban ba qofaa qachchennaagee, he urai Godaappe ainne demmanau qoppoppo.

Hiyyeesa Asanne Dure Asa Ufaissaa

9-10 SHin hiyyeesa ishai Xoossai a xoqqu oottido wode ufaitto; qassi dure ishaikka Xoossai a ziqqi oottido wode ufaitto. Aissi giikko, dure bitanee maata giddon dicciya ciishshadan xayana.

11 Aissi giikko, awai ba mishuwaara kiyidi, maataa
melissin, ciishshai xayees; qassi a meraa lo77otettaikka
xayees; hegaadankka qassi dure bitanee babaa oottiiddi
xayana.

Asaa Bolli Gakkiya Paaciyaa

12 Waayiyan gencciya urai anjjettidaagaa; aissi giikko,
he waayiyaa xoonidoogaappe guyyiyan, Xoossai bana si-
iqiyaageetuyyo immana giido de7uwaa akiliiliyaa i ekkana.
13 Ooninne paacettido wode, “Tana Xoossai paaccees”
gooppo. Aissi giikko, Xoossai iitan paacettanau dand-
dayenna; qassi i ba huuphen oonanne paaccenna.
14 SHin asi huuphiyan huuphiyan ba huuphe iita amuwan
gooshettiyo wodenne cimettiyo wode paacettees.
15 Hegaappe guyyiyan, amoi shahaaridi, nagaraa yelees;
qassi nagarai diccidi, haiquwaa yelees.
16 Ta siiqo ishatoo, cimettoppite.
17 Lo77o imo ubbainne kumetta woito ubbai saluwaappe
yees. Saluwaa poo7uwaa medhdhida Xoossaappe yees; Xoos-
sai ba huuphen dummatennanne woi mirqqidi xumissenna.
18 Nuuni i medhdhido meretatu giddon Xoqqasaa
ekkanaadan, nuna ba sheniyan tumu qaalan yeliis.

Siyidoogaa Oosuwan Peeshshiyoogaa

19 Hegaa gishshau, ta siiqo ishatoo, hagaa hassayite; asai
ubbai siyanau eesoto; shin haasayanaunne hanqqettanau
eesotoppo.
20 Aissi giikko, asa hanqqoi Xoossai koyiyo xillotettaa
eheenna.
21 Hegaa gishshau, tuna hanota ubbaanne iitatetta ub-
baa intteppe xaissidi, Xoossai intte wozanan tookkido intte
shemppuwaa ashshanau danddayiya qaalaa ashkketettan
ekkite.
22 SHin Xoossaa qaalaa oottiteppe attin, sissa xallan intte
huuphiyaa cimmoppite.
23 Aissi giikko, qaalaa siyidi oottenna urai de7ikko, i ba
meraa heregan xeelliya uraa mala.
24 I bana xeellidi bees; biidi sohuwaarakka i ai malakkonne
dogi aggees.
25 SHin ooninne ailletettaappe kessiya bali bainna higgiyaa
xeellidi, aani aqiyaagee qassi a naagiyaagee, siyidoogaakka
dogennaagee, he urai ba oottiyo oosuwan anjjettana.
26 Ba inxxarssaa naagennan bana cimmiiddi, bau Xoossaa
ammaniyoobaa milatiyo urai de7ikko, a ammanoi mela.
27 Xoossaa Aawaa sinttan pokkoi bainna geeshsha
ammanoi hagaa; hegee augee giikko, aaya aawi bainna

naatanne waayettiya am77eta maaddanaagaanne sa7aa nagaraa qitaappe ba huuphiyaa naaganaagaa.

2

Hiyyeesaa Karanau Bessenna

1 Ta ishatoo, intte nu bonchcho Godaa Yesuus Kiristtoosa ammaniiddi, som77o xeellidi, asa bonchchoppite.

2 Aissi giikko, worqqa migido wottidi, lo77o maayo maayida issi asi intte shiiquwaa yiikko, qassi curqqa maayo maayida hiyyeesa asikka yiikko,

3 lo77o maayuwaa maayida bitaniyaa intte aatti bonchchidi a, “Neeni hagan ubbaappe lo77iya oidiyan utta” giidi qassi hiyyeesa bitaniyaa, “Neeni hinin eqqashsha; woi hagan ta tohuwaa matan sa7an utta” giikko,

4 yaatin intte intte giddon shaahotettaa medhdhiyaageetanne iita qofaara de7iya daannata gidekketiiyye?

5 Ta siiqo ishatoo, siyite; Xoossai ha sa7an de7iya hiyyeesa asai ammanuwan duretanaunne bana siiqiyaageetuyyo immana giido saluwaa kawotettaa laattanau dooribeenneeyye?

6 SHin intte hiyyeesata toochchideta. Dureti inttena tuggayiyaageeta gidokkonaayye? Eti inttena daannan mootiyaageeta gidokkonaayye?

7 Intteyyo imettida lo77o sunttaa cayiyaageeti eta gidokkonaayye?

8 SHin Xoossaa maxaafan, “Ne shooruwaa ne huuphedan siiqa” geetettidi xaafettida kawo higgiyaa intte polikko, lo77obaa ootteeta.

9 SHin intte asa som77o xeellidi bonchchikko, nagaraa ootteeta; qassi higgee intte bolli higgiyaa menttidaageetudan pirddana.

10 Aissi giikko, ooninne higge ubbaa naagidi, issinno menttiyaabaa gidikko, he urai higge ubbaa menttees.

11 Aissi giikko, “SHaaramuxoppa” giidaagee qassi “Woroppa” giis; shin neeni shaaramuxana xayikkokka, woridabaa gidikko, higgiyaa menttadasa.

12 Asa ailletettaappe kessiya higgiyan pirddaa ekkana asatudan haasayitenne etaagaadan oottite.

13 Aissi giikko, asa maaribeenna uraa Xoossai maarennan pirddana; maarotettai pirddaa xoonees.

Ammanuwaanne Oosuwaa

14 Ta ishatoo, issi urai baayyo ammanoi de7ees giikko, qassi a ammanuwaa a oosoi erissana xayikko, a ai go77anee? A ammanoi a ashshanau danddayii?

15 Issi ishai, woi issi michchiyaa kallottikko, qassi etau ubba gallassi miyoobi xayikko,

16 Intteppe issi urai eta, “Saro biite. Tamaa ho77ite. Kallidi
miite” giidi, etau koshshiyaabaa immana xayikko, eta ai
go77anee?
17 Hegaa gishshau, ammanoi oosoi bainnan barkka
de7ikko haiqqidaagaa.
18 SHin issi urai, “Neessi ammanoi de7ees; qassi taassi oosoi
de7ees. Neeni ne ammanuwaa ne oosuwaappe shaakkada
tana bessa; taanikka ta ammanuwaa ta oosuwan nena
bessana” gaana.
19 Neeni issi Xoossai de7iyoogaa ammanaasa; hegee lo77o.
Xalahetikka qassi ammanoosona; yashshan kokkoroosona.
20 Neeni eeyyai! Ammanoi oosuwaappe shaahettidi
go77ennaagaa eranau koyai?
21 Nu aawai Abrahaami ba na7aa Yisaaqa yarshshiyoosaa
bolli wottido wode, ba oosuwan xillibeennee?
22 A ammanoinne a oosoi issippe oottidoogaanne a am-
manoi a oosuwan polettidoogaa be7ikkii?
23 Xoossaa maxaafai “Abrahaami Xoossaa ammaniis. Xoos-
saikka hegaa ayyo xillotettan qoodiis” giidoogee polettiis;
qassi Xoossaa dabbo geetettidi i xeesettiis.
24 Asi ammano xalaalaana gidennan, oosuwan xilliyoogaa
intte be7eeta.
25 Hegaadankka qassi shaaramuxiyaa Ra7aaba
kiitettiyaageeta mokkada hara ogiyaara eta moissido wode,
ba oosuwan xillabeikke?
26 Aissi giikko, shemppoi shaahettido bollai haiqqidaagaa
gidiyoogaadan, hegaadankka qassi oosoi shaahettido am-
manoi haiqqidaagaa.

3

Inxxarssaa Naagiyoogaa

1 Ta ishatoo, nuuni haratuppe aadhdhiya pirddaa ekkanaa-
gaa intte eriyo gishshau, intteppe daroti tamaarissiyaageeta
gidoppite.
2 Nuuni ubbaikka daroban baleettees; issi urai ba haasayan
mulekka balana xayikko, i bana naaganau danddayiya bali
bainna asa.
3 Parati nuuyyo azazettana mala, bixaalaa barssidi, nuuni
koyiyoosaa ubbaa eta efeettees.
4 Be7ite, markkabetikka qassi hegaa keena gita gidiiddi,
gote carkkuwan laagettikkokka, eta laaggiyaagee ba koyiy-
oosaa zaaridi laaggiyo qii guutta mittan laagettidi boosona.
5 Hegaadan inxxarssai bollaa giddon guutta qommo
gidikkokka, daro gitaban ceeqettees.

Guutta tamai waanida gita woraa xuuggii! Akeekite.

6 Inxxarssaikka tama mala. I nu asatettaa giddon iitabaa
ubbaa oottana danddayees; asatetta ubbaa tunissees. Qassi
nu de7uwaa wottaakka taman xuuggees; Gaannabiyaa
taman i xuugettana.
7 Aissi giikko, do7atu kafotu zariyaa, tiran gooshettiya
shooshshatu zariyaanne abban de7iya meretatu zariyaa ub-
baa asi aadissiis; qassi etikka aadidosona.
8 SHin ooninne inxxarssaa aadissanau danddayibeenna;
inxxarssi woriya marzzee kumido woppu geenna iita
mereta.
9 Nuuni inxxarssan nu Godaanne Xoossaa galatoos; qassi
aanikka Xoossaa leemisuwan merettida asaa qanggoos.
10 Issi doonaappe galatainne qanggettai kiyees. Ta ishatoo,
hegee hegaadan hananau bessenna.
11 Pulttoi issi ollaappe mal77iya haattaanne cammiya haat-
taa pulttanau danddayii?
12 Ta ishatoo, balase giyo mitti wogara aifanau danddayii?
Woi woine turi balase giyo mitta aifanau danddayii? Max-
ine maxine giya haattappekka mal77o haatti kiyana dand-
dayenna.

Saluwaa Aadhdhida Eraanne Sa7aa Aadhdhida Eraa

13 Intte giddon aadhdhida eranchchinne akeekanchchi
oonee? Ba lo77o de7uwan oosettida ba oosuwaa ashkketet-
taaninne aadhdhida eratettan besso.
14 SHin intte wozanan cammiya qanaateenne yiiqee
de7ikko, otorettoppite; qassi tumatettaa bollikka
worddotoppite.
15 Hegaa mala aadhdhida eratettai saluwaappe wodhd-
hiyaagaa gidenna; shin hegee sa7aabaa, asaabaa, xala-
hetubaa.
16 Aissi giikko, qanaateenne yiiqee de7iyoosan
ooshshainne iita ooso ubbai de7ees.
17 SHin bollappe yiya aadhdhida eratettai ubbaappe kase
geeshsha. Qassi sarotetta, ashkkenne ero giyaagaa; qassi
maarotettinne lo77o aifee kumidoogaa. Sireenne lo77o mi-
latiya iitatetti bainnaagaa.
18 Xillotettaa aifee sarotettaa oottiyaageeti sarotettan
zerido zerettaappe beettiis.

4

Ha Sa7aa Iitatettaa Dosennan Agganaagaa

1 Olinne ooshshi intte giddo auppe yii? Eti yiidosai intte
bollaa giddon olettiya intte ufaittanau gita amuwaa amottiy-
oogaappe gidennee?
2 Intte amotteeta; shin demmekketa; hegaa gishshau
woreeta. Mintti koyeeta; shin demmanau danddayekketa;

hegaa gishshau, ooyetteetanne oletteeta. SHin Xoossaa
woossenna gishshau, intte koyiyoobaa demmekketa.
3 Xoossaa intte woossiyo wode, intte amuwaa polanau
woosseeta; qassi intte qofai iita gidiyo gishshau demmekketa.
4 Simmi shaaramuxiyaageetoo, ha sa7aara dabbotiyoogee
Xoossaayyo ixo gidiyoogaa erekketii? Aissi giikko, ha sa7aara
dabbotana koyiyai ooninne Xoossaara morkkettees.
5 Woi Xoossaa maxaafai, “Xoossai nunan wottido Ayyaanai
wolqqaama amuwaa amottees” giyoogaa intteyyo coo giy-
oobaa milatii?
6 SHin Xoossai aaro kehatettaa aattidi immees. Hegaa
gishshau, Xoossaa maxaafai, “Xoossai otorettiyaageeta
ixxees; shin banttana kaushshiyaageetuyyo aaro kehatettaa
immees” yaagees.
7 Hegaa gishshau, intte Xoossau haarettite. Yaatidi xalahe
halaqaa teqqite; i intteppe baqatana.
8 Xoossaakko shiiqite; ikka inttekko shiiqana. Inttenoo
nagaranchchatoo, intte kushiyaa meecettite. Naa77u qofai
de7iyoogeetoo, intte wozanaa geeshshite.
9 Tuggatite; kayottitenne yeekkite. Intte miichchaa yee-
huwau laammite; intte ufaissaakka kayyuwau laammite.
10 Godaa sinttan intte huuphiyaa toochchite; qassi i inttena
xoqqu xoqqu oottana.

Asa Bolli Pirddennan Agganaagaa

11 Ta ishatoo, issoi issuwaa zigiroppite. Ba ishaa zi-
giriyaageenne a bolli pirddiyaagee higgiyaa zigireesinne hig-
giyaa bolli pirddees. Neeni higgiyaa bolli pirddikko, higgiyaa
bolli pirddiyaagaa gidaasappe attin, higgiyau azazettiyaagaa
gidakka.
12 Higgiyaa immiyaageenne pirddiyaagee Xoossaa xalaala;
i ashshanaunne xaissanau danddayees; shin ne shooruwaa
bolli pirddiyaagee neeni oonee?

Ceeqettennaadan Imettida Zoriyaa

13 Inttenoo, “Nuuni hachchi woi wontto he katamaa baana;
biidi hegan laitta uttana; zal77ananne qassi miishsha woris-
sana” giyaageetoo, be7ite.
14 Wontto intte de7oi ai hananaakkonne erekketa; guutta
wodiyau intte beettidi, guyyeppe xayiya cuwa mala.
15 Hegaa aggidi, “Godai giikko, nuuni de7ana; hagaa woi
hegaa oottana” gaanau bessees.
16 SHin intte ha77i intte gitatettan ceeqqeeta; hegaa mala
ceeqo ubbai iita.
17 Hegaa gishshau, lo77obaa oottanau eriiddi oottenna
urau hegee nagara.

5

Dure Asaassi Imettida Mino Zoriyaa

1 Ha77ikka inttenoo dure asatoo, intte bolli yiya tuggau
“Aayyee! Aayyee!” yaagidi yeekkitenne zilaalite.
2 Intte duretettai moorettiichchiis; qassi intte afalaakka
bil77ai mirggiis.
3 Intte worqqainne intte birai shiyiichchiis. Qassi he shiyai
intte bolli markkattana; intte bollaakka tamadan maana.
Intte intte miishshaa wodeyyo dagayideta.
4 Akeekite; intte gaden kattaa cakkida asatuyyo
qanxxibeenna keraa miishshai waassees; eta waasoi
wolqqaama Godaa haittan siyettiis.
5 Intteyyo injjetin, sa7an ishalidi de7ideta; shuha gallassau
xiikkiyoogaadan, intte bollaa xiikkideta.
6 Xillo asa bolli pirddideta; qassi a worideta; i inttenaara
eqettenna.

Godaa Naa77antto Yuussaa Danddayan Naagiyoogaa

7 Hegaa gishshau, ta ishatoo, Godai yaana gakkanaassi
genccite; biittaa goyyiyaagee ofinttaa irainne badhdheesaa
irai yaana gakkanaassi genccidi, al77o kattaa i waati naagidi
gatti ekkiyaakko be7ite.
8 Inttekka qassi genccite; yayyoppite. Aissi giikko, Godaa
yuussai matattiis.
9 Ta ishatoo, Xoossai intte bolli pirddenna mala, issoi is-
suwaa bolli zuuzummoppite. Be7ite, pirddiyaagee penggen
eqqiis.
10 Ta ishatoo, waayessinne genccassi leemiso gididaageeta,
Godaa sunttan haasayida hananabaa yootidaageeta has-
sayite.
11 Be7ite, danddayidi genccidaageeta nuuni anjjetti-
daageeta geettees. Iyyooba genccaa intte siyideta; qassi
Godai ayyo wurssettan immidoogaakka be7ideta. Aissi
giikko, Godai maarotainne qaretai kumidoogaa.
12 SHin ubbaappe kase, ta ishatoo, saluwan gidin, woi
sa7an gidin, woi hara caaquwan gidin, aibinkka caaqqoppite.
SHin Xoossaa pirddan intte gelennaadan, intte yohoi ee giy-
oobaa gidikko, “Ee” giite; chii giyoobaa gidikko, “CHii” giite.
13 Intte giddon waayettiya urai ooninne de7ikko, Xoossaa
woosso; ufaittiya urai ooninne de7ikko, yexxidi galato.
14 Intteppe sahettiya urai ooninne de7ikko, woosa keettaa
cimata baakko xeeso; eti Godaa sunttan zaitiyaa a tiyidi, ayyo
Xoossaa woossona.
15 Ammanuwan Xoossaa woossido woosai hargganchchaa
pattana; Godaikka a harggiyaappe denttana; qassi nagara i
oottidobaa gidikkokka Godai ayyo atto gaana.

16 Hegaa gishshau, intte paxana mala, intte nagaraa issoi issuwaayyo paaxitenne issoi issuwaayyo Xoossaa woossite; xillo asa woosai wolqqaama oosuwaa oottees.
17 Eelaasi nu mala asa. Irai sa7an bukkennaadan, i mint-tidi, Xoossaa woossiis; woossin heezzu laittanne usuppun agina sa7an irai bukkibeenna.
18 Naa77anttuwaa Xoossaa i woossin, saluwaappe irai bukkiis; sa7aikka ba kattaa mokkiis.
19 Ta ishatoo, intteppe ooninne tumaappe wora biikko, qassi issoi a guyye zaarikko,
20 nagaranchchaa a bala ogiyaappe zaariya ooninne a shemppuwaa haiquwaappe ashshanaagaanne daro nagaraa kammanaagaa ero.

PHeexiroosi Xaafido Koiro Kiitaa

Gidduwaa Erissuwaa

Yesuusi kiittido PHeexiroosi xaafido koiro kiitai xaafettidoogee he kiitaa giddon "Doorettida Xoossaa Asata" geetettidi xeesettiyaanne Qeeri Iisiyan huuphessa bagga shaahuwan laalettida ammaniyaageetussa. Kiitaayyo waanna halchchoi ammanuwaa gaasuwan metoinne waayee gakkidoogeeta gazddissanaassanne minttettanaassa. Xaafee hegaa oottiyoogee a haiquwaa, a dendduwaa, a naa77antto yuussaa yootiya Yesuus Kiristtoosa mishiraachchuwaa qaalaa eta hassayissiyoogaana. Yesuus Kiristtoosa de7uwaa leemisodan xeellidi, metuwaa eti genccan kanttanaadan, eta hassayissees. Hegaara oisettidi, metoi eta ammanuwaa murutatettaa paacciyoogaanne "Yesuus Kiristtoosi qoncciyo gallassi" bessiya woituwaa eti ekkanau de7iyoogaa eta hassayissees.

Xaafee eti metuwaa genccana mala minttettiyoogaa bollikka, Kiristtoosa kaalliyaageeti de7iyoogaadan eti de7anaadan qofissees.

1 Taani, Yesuus Kiristtoosi kiittido PHeexiroosi, Xoossai doorido asatuyyo PHanxxoosa biittan, Galaatiyaa biittan, Qaphphadooqiyaa biittan, Isiyaa biittaaninne Bitiniyaa biittan yedettin laalettidi de7iyaageetuyyo dabddaabbiyaa xaafais.
2 Yesuus Kiristtoosayyo intte azazettana malanne a suuttan geeyana mala, Xoossai Aawai doorido intteyyo ba Ayyaanan geeshshidoogeetuyyo, aaro kehatettainne sarotettai gido.

De7uwaa Immana Giido Ufaissaa

3 Nuuni Xoossaa, nu Godaa Yesuus Kiristtoosa Aawaa, ba maarotettaa daruwaadankka nuna naa77anttuwaa yelidaagaa, Yesuus Kiristtoosa haiquwaappe denttidoogan nuuyyo de7uwaa immana giidaagaa galatoos.
4 Qassi Xoossai intteyyo immana daro laataa wooqqennasan, moorettennasan, woi xayennasan saluwan naagees.
5 He laatai wodiyaa wurssettan beettanau de7iya atotettaayyo Xoossaa wolqqan ammanuwan naagetti uttida inttessa.
6 Ha77i guutta wodiyaayyo harai atto dumma dumma paaciyan intte paacettanau koshshikkokka, hagan daro ufaittite.
7 Hegee harai atto, taman yeggin xayiya worqqappekka intte ammanoi daro al77onne bali bainnaagaa gidiyoogaa

bessanaassa; yaatidi Yesuus Kiristtoosi beettiyo wode,
galataa, bonchchuwaanne sabaa intte ekkana.
8-9 Intte a be7ana xayikkokka, siiqeeta; intte ha77i a be7ana
xayikkokka, ammaneeta. Qassi intte intte ammanuwau
polo gidiya intte shemppuwaa atotettaa ekkiyo gishshau,
yootanau danddayettenna bonchchoi kumido ufaissaa ufait-
teeta.
10 Xoossai intteyyo immana aaro kehatettaabau hanan-
abaa yootidaageeti keehi koyidi, ha atotettaabaa qoridosona.
11 Etan de7iya Kiristtoosa Ayyaanai Kirist-
toosa waayiyaabaanne hegaappe guyyiyan yaana
bonchchuwaabaa kasetidi markkattiiddi, aude woi waanida
wodiyan yaanaakkonne akeekissidoogaadan, eti qoroosona.
12 He hananabaa yootiyaageeti oottido oosoi inttessappe
attin, eta huuphessa gidennaagaa Xoossai etayyo qonccissiis;
ha77i intte siyido wonggeliyaa mishiraachchuwaa intteyyo
yootida asati, banttau saluwaappe kiitettida Geeshsha
Ayyaanaa wolqqan yootidosona. Hegaa kiitanchchatikka
be7anau amottoosona.

Geeshshatettan De7iyoogaa

13 Hegaa gishshau, oosuwaa oottanau intte wozanan qoppi
uttite; minnite. Yesuus Kiristtoosi beettiyo wode aaro ke-
hatettaa ekkana giidi, kumetta ufaissan naagi uttite.
14 Xoossau azazettite; intte kase erennan amottido
amuwaa kaalloppite.
15-16 SHin inttena xeesida Xoossai geeshsha gididoogaadan,
inttekka intte ooso ubban geeshsha gidite. Xoossaa max-
aafan, “Taani geeshsha gidiyo gishshau, inttekka geeshsha
gidite” geetettidi xaafettiis.
17 Asa huuphen huuphen som77o xeellennan a huuphe
huuphe oosuwaadan pirddiya Xoossaa woossiiddi intte, “Nu
Aawau” giidi a xeesiyaabaa gidikko, ha sa7aa bolli intte
de7iyo wodiyan yashshatettan de7ite.
18-19 Intte intte aawatuppe laattido pattenna de7uwaappe
wozettidoogee, xayiya bira woi worqqa malaana gidennaa-
gaa ereeta; borssoi woi qiti bainna dorssa suuttadan, al77o
Kiristtoosa suuttan intte wozettideta.
20 Xoossai sa7ai merettanaappe kase Kiristtoosa doori wot-
tiis; shin intte gishshau, ha wodiyaa wurssettan i beettiis.
21 Intte ammanoinne intte ekkana giidi ufaissan naagi utti-
dobai Xoossan de7ana mala, Xoossai haiquwaappe a denttidi,
ayyo bonchchuwaa immidaagan aani ammanetta.
22 Tumatettaayyo intte azazettiyoogan, lo77o milatiya
iitatetti bainnan, intte ishantta siiqanau intte huuphiyaa
geeshshidi, issoi issuwaara minttidi wozanappe siiqettite.

23 Intte haiqqiya zareppe naa77anttuwaa yelettibeekketa;
shin merinau de7iya Xoossaa qaalan haiqqenna zareppe
yelettideta.
24 Aissi giikko, Xoossaa maxaafai, “Asai ubbai maataa mala;
a bonchcho ubbaikka maataa ciishshaa mala. Maatai melees;
ciishshaikka qoqqofettees.
25 SHin Godaa qaalai merinau de7ees” yaagees. Hagee
intteyyo odido wonggeliyaa mishiraachchuwaa qaalaa.

2

De7o SHuchchaanne Geeshsha Asaa

1 Hegaa gishshau, intteppe iitatetta ubbaa, cimo ubbaa,
lo77o milatiya iitatetta, qanaatenne zigirssa ubbaa diggite.
2-3 Godai keha gididoogaa intte eridobaa gidikko, ha77i
yelettida gacino naatudan, uyiiddi diccanaunne attanau
Xoossaa geeshsha qaalaa maattaa ubba wode laamotite.
4 Godaakko de7o shuchchaakko shiiqite. Asi a ixxiis; shin
Xoossaa matan i doorettida al77o.
5 Inttekka qassi de7o shuchchadan, geeshsha qeese gi-
didi, Yesuus Kiristtoosa baggaara Xoossaa ufaissiya ayyaanaa
yarshshuwaa Xoossaayyo yarshshanau, intte intte huuphen
ayyaana keettadan keexettite.
6 Aissi giikko, Xoossaa maxaafai, “Be7ite, taani Xiyoone
giyo kataman keettaa godaa xaphuwaa minttiya, doorettida, al77o shuchchaa wottais; aani ammaniya ooninne yeel-
latenna” yaagees.
7 Hegaa gishshau, ha shuchchai intteyyo am-
maniyaageetuyyo daro al77o; shin ammanennaageetuyyo,
“Gimbbiyaageeti karidi ixxido shuchchai godaa xaphuwaa
minttiya, ubbaappe aadhdhiya shuchcha gidiis” yaagees.
8 Qassikka, “Ha shuchchai asa xubbiya shuchchanne asa
ooggiya zaalla” yaagees; eti Xoossaa qaalaa ammanenna
gishshau, i etau qoppidoogaadankka xubettoosona.
9 SHin Xoossai xumaappe garamissiya ba poo7uwau int-
tena xeesiis; intte a ooratta oosuwaa yootanau doorettida
zare; intte kawo qeeseta; geeshsha asanne Xoossaassi buzo
asa.
10 Intte kase Xoossaa asa gidekketa; shin ha77i intte a asa;
intte kase maarotettaa ekkibeekketa; shin ha77i maarotettaa
ekkideta.

Xoossaa Ashkkarata

11 Ta dabbotoo, intte ha sa7an imattanne yedettin
asasan de7iyaageeta gididoogaadan, ubba wode intte
shemppuwaara olettiya asatettaa amuwaappe intte
haakkana mala, taani inttena woossais.

12 Aihuda gidenna asai inttena iitabaa oottiyaageetudan
zigiriyo wode, Kiristtoosi yiyo gallassi intte lo77o oosuwaa eti
akeekidi, Xoossaa galatana mala, intte de7uwaa eta giddon
loitti naagite.

13 Godaa gishshau, asa higge ubbaayyo haarettite; ka-
woikka ubbaappe bolla gidiyo gishshau, ayyo haarettite.
14 Qassi deriyaa haariyaageetuyyookka haarettite. Aissi
giikko, eti iitabaa oottiyaageeta qaxxayanaunne lo77obaa
oottiyaageeta galatanau kawoppe kiitettidosona.
15 Aissi giikko, Xoossai intte intte lo77o oosuwan erenna
eeyya asaa haasayaa co77u oottanaagaa koyees.
16 Ailletettaappe kiyidi, Xoossaa ailledan de7iteppe attin,
he ailletettaappe kiyidoogaa iitatetta genttiyoobaa oottop-
pite.
17 Asa ubbaa bonchchite. Intte ishantta siiqite. Xoossau
yayyite. Kawo bonchchite.

Kiristtoosi Ekkido Metuwaa Leemisotettaa

18 Ashkkaratoo, intte lo77o godatu xalaalaayyoonne
ashkke godatu xalaalaayyo gidennan, iitatuyyookka daro
yayyidi haarettite.
19 Aissi giikko, asi naaqqiyo wode waayettiya urai Xoossaa
qoppiiddi, waayiyaa danddayikko, Xoossai a anjjana.
20 Aissi giikko, intte nagara oottin, inttena dechchiyo wode,
intte danddayikko, intteyyo ai galati de7ii? SHin lo77obaa
oottidi waayiyaa intte danddayikko, Xoossai inttena hegau
anjjana.
21 Xoossai inttena xeesidoogee hegaa gishshassa; aissi gi-
ikko, Kiristtoosi intteyyo waayettiis; intte a kaallana mala,
intteyyo leemiso gidiis.
22 Nagara i oottibeenna; ba doonankka worddo haasay-
ibeenna.
23 Asi bana cayiyo wode, zaaridi cayibeenna; waayettiyo
wodekka manddibeenna. SHin xillo pirddiya Xoossaayyo
bana aattidi immiis.
24 Nuuni nagarau haiqqidi, xillotettau de7ana mala, Kirist-
toosi ba huuphen ba ashuwan nu nagaraa masqqaliyan
tookkiis; intte a masunttan paxideta.
25 Aissi giikko, intte oge balida dorssa mala; shin ha77i
intte shemppuwaa heemmiyaagaakkonne naagiyaagaakko
simmideta.

3

Azinabaanne Machchibaa

1-2 Hegaadankka maccaasatoo, intte azinatuppe Xoossaa
qaalau azazettenna issooti issooti de7ikkokka, intte palamet-
tennan, eti intte yashshatettaanne intte geeshsha de7uwaa
be7idi ammanana mala, etau haarettite.
3 Intte intte huuphe pixiyoogaaninne worqqa wottiyoogan
woi lo77o maayo maayiyoogan intteyyo bolla baggaa loittop-
pite.
4 SHin intte wozana giddon de7iya lo77otettai Xoossaa sint-
tan intteyyo daro al77o gididi, xayenna ashkkenne woppu
giida ayyaana gido.
5 Aissi giikko, hegaadan Xoossai immana giidoogaa am-
manida geeshsha maccaasati beni wode bantta azinatuyyo
haarettidi, banttana hegaadan daro loittidosona.
6 Hegaadan Saara Abrahaama, “Ta godau” yaagada xee-
saidda, ayyo azazettaasu; inttekka issibaunne yayyennan
lo77obaa oottikko, i naata.
7 Hegaadan azinatoo, intte maccaasati daafuranchcha
mereta gidiyoogaa eridi, etaara issippe de7ite; intte woosai
xubettenna mala, Xoossai immido de7uwaa aaro kehatettaa
eti inttenaara issippe laattiyo gishshau, eta bonchchite.

Lo77obaa Oottiiddi Metuwaa Ekkiyoogaa

8 Hegaappe aadhdhiyaabaa gidikko, ubbai issi qofan
de7ite. Issoi issuwau qarettidi, ishanttudan siiqettite;
qassi issoi issuwau kehiyaageetanne intte huuphiyaa
kaushshiyaageeta gidite.
9 Iitaa gishshaa iitaa woi cashshaa gishshaa cashshaa
zaaroppite; hegaa aggidi, Xoossai intteyyo anjjuwaa im-
manau inttena xeesido gishshau anjjite.
10 Aissi giikko, Xoossaa maxaafai hagaadan yaagees; “De7o
dosiyainne lo77o wodiyaa be7anau koyiyai oona gidikkonne
ba inxxarssan iitabaa haasayiyoogaanne worddo yootiy-
oogaa aggo.
11 Iitabaa oottiyoogaa aggidi, lo77obaa ootto; sarotettaakka
keehi koyonne a kaallo.
12 Aissi giikko, Godaa aifee xillotukko xeellees; qassi i ubba
wode eta woosaa ezggees. SHin Godai iitabaa oottiyaageeta
ba hanqqo som77uwan xeellees” yaagees.
13 Intte lo77obaa oottanau amottikko, inttena qohanai
oonee?
14 SHin harai atto, xillotettaa gishshau intte waayet-
tikkokka, anjjettidaageeta. Asau yayyoppitenne hirggoppite.
15 SHin Kiristtoosa intte wozanan bonchchitenne a intte
Goda oottite. Xoossai intteyyo immana giido inttenan
de7iyaagau gaaso oichchiya ooyyoonne zaaro immanau
ubba wode giigi uttite; shin hegaa ashkketettaaninne
yashshatettan oottite.

16 Qassi Kiristtoosan intte de7iyo lo77o de7uwaa iitabaa
oottidobaadan, inttena cayiya asai ba zigiriyooban yeella-
tana mala, inttena zoriya wozanai geeshsha gido.
17 Aissi giikko, Xoossai giidobaa gidikko, iitabaa oot-
tido gishshau waayettiyoogaappe, lo77obaa oottido gishshau
waayettiyoogee keha.
18 Aissi giikko, Kiristtoosi nuna Xoossaakko efaanau,
baayyo xillo gidiiddi, makkalanchchatu gishshau, issitoo
ubbaa nagarau haiqqiis; i ba asatettan haiqqiis; shin
ayyaanan paxiis.
19 Qassi he Ayyaanan, qashuwan de7iya ayyaanatukko bi-
idi, etayyo qaalaa yootiis.
20 He ayyaanati amarida hosppun asati haattan attido
markkabiyaa Nohee keexxishin, Xoossai danddayidi
gam77ido wode, Xoossaayyo azazettibeenna asaa ayyaanata.
21 Hegee xinqqatiyau leemiso gididi, inttena
ha77i ashshees; lo77o zoriya wozanaappe Xoossaa
woossiyoogaappe attin, bollaa qitaa meecciyoogaa gidenna;
hegee inttena Yesuus Kiristtoosi haiquwaappe denddidoogan
ashshees.
22 Saluwaa biidi Xoossaappe ushachcha baggan i uttidi, ki-
itanchcha ubbaa, maataara de7iyaageetanne wolqqaamata
haarees.

4

Geeshshatettan De7ana De7uwaabaa

1 Hegaa gishshau, Kiristtoosi ba ashuwan nuuyyo waayet-
tido gishshau, inttekka he qofaa ola miishshadan oiqqidi,
intte intteyyo minnite. Aissi giikko, ba ashuwan waayettida
urai nagaraa oottiyoogaa aggiis.
2 Hagaappe sinttan, ha sa7an shemppoora de7anau attida
wodiyan, Xoossai koyiyoogaadan de7anau bessiyoogaappe
attin, asa amodan de7anau bessenna.
3 Aissi giikko, Aihuda gidenna asai oottanau dosiyoogaa
intte oottiiddi, shaaramuxanau qaaqqatiyoogan, amuwan,
mattuwan, yettan, ushshan, pokkiya eeqau goinniyoogan,
de7ido kase aadhdhida wodee intteyyo gidana.
4 Aihuda gidenna asaara intte shori bainna oosuwaa is-
sippe oottenna gishshau garamettidi, inttena cayoosona.
5 SHin eti paxa de7iya asaa bollinne haiqqida asaa bolli
pirddanau giigi uttida Xoossau zaaruwaa immana.
6 Haiqqida asai ba asatettan asai pirddettiyoogaadan
pirddettanaunne qassi ayyaanan Xoossai de7iyoogaadan
de7anau, wonggeliyaa mishiraachchoi etayyo hegau odettiis.

Xoossai Immido Imotata Loittidi Aissiyoogaa

7 Ubbabaukka wurssettai matattiis. Hegaa gishshau, Xoossaa woossanau wozanaa qofai de7iyoogeetudan, inttena naagitenne minnite.
8 Siiqoi daro nagaraa kammiyo gishshau, ubbabaappe aattidi issoi issuwaara wozanappe siiqettite.
9 Zuuzummennan issoi issuwaa imattatettan mokkite.
10 Intte huuphiyan huuphiyan Xoossaappe dumma dumma aaro kehatettaa ekkidoogaadankka, Xoossaa dumma imuwaa loitti gishiyaageetudan, issoi issuwau oottite.
11 Yesuus Kiristtoosa baggaara ubbaban Xoossai galatettana mala, ooninne yootiyaabaa gidikko, qaalaa Xoossaappe ekkidi yootiyoogaadan yooto. Qassi ooninne maaddiyaabaa gidikko, Xoossai ayyo immiyo wolqqan maaddo. Bonchchoinne godatettai Xoossaassi meri merinau gido. Amin77i.

Metuwaa Wode Minniyoogaa

12 Ta dabbotoo, intte giddon tamadan xuuggidi paacciya waayee yiyaagaa oorattabai haniyaabaadan garamettoppite.
13 SHin Kiristtoosa bonchchoi beettiyo wode intte ufaittana mala, aara waayettiyoogan ufaittite.
14 Asi inttena Kiristtoosa sunttaa gishshau boriyaabaa gidikko, intte anjjettidaageeta; aissi giikko, bonchcho Ayyaanai, Xoossaa Ayyaanai, intte bolli shemppana.
15 Intteppe ooninne shemppo woridabaadan, woi kaisodan, woi iitabaa oottida asadan, woi hara asa yohuwan gelidabaadan waayettoppo.
16 SHin ooninne Kiristtoosa ammaniyo gishshau waayettikko, Kiristtoosa sunttaa gishshau, Xoossaa galatanaappe attin, yeellatoppo.
17 Aissi giikko, pirddai Xoossaa asaa bolli doomettiyo wodee gakkiis. Qassi he pirddai koiro nu bolli doomettiyaabaa gidikko, a wonggeliyaayyo azazettennaageetu wurssettai aiba gidanee?
18 Xillo asi tuggan attiyaabaa gidikko, makkalanchchainne nagaranchchai yaatin waananee?
19 Hegaa gishshau qassi, Xoossai giidoogaadan waayettiyaageeti lo77obaa oottiiddi, bantta shemppuwaa hadaraa banttana medhdhida ammanettiya Xoossau immona.

5

Xoossaa Asaa Aissanau Imettida Zoriyaa

1 Simmi taani woosa keettaa cimatuura cima gidiyaageenne, Kiristtoosa waayiyaa markkattiyaagee, qassi qonccana bonchchuwaa shaakkanaagee intte giddon de7iya cimata zorais.

2 Intte giddon de7iya Xoossaa dorssaa wudiyaa Xoossai
koyiyoogaadan heemmite. Dosaanappe attin, wolqqan gi-
denna. Qassi intte go77a xalaalaa xeellennan, lo77o qofan
heemmite.
3 Dorssaa wudiyau intte leemiso gidanaappe attin, heem-
miyoogeeta wolqqan haaroppite.
4 Qassi heemmiyaageetu halaqai beettiyo wode, moorett-
enna bonchcho akiliiliyaa intte ekkana.
5 Hegaadankka yelaga asatoo, cimatuyyo haarettite. Ub-
baikka issoi issuwau oottanau intte huuphiyaa kaushshiy-
oogaa afaladan maayite. Aissi giikko, Xoossai otoret-
tiyaageeta ixxees; shin banttana kaushshiyaageetuyyo aaro
kehatettaa immees.
6 Xoossai ba lo77o wodiyan inttena xoqqu oottana
mala, wolqqaama Xoossaa kushiyaappe garssaara inttena
toochchite.
7 I intteyyo qoppiyo gishshau, inttena hirggissiya ubbabaa
a bolli olite.
8 Xalahe halaqai, intte morkkee, mittiyo uraa koyidi, gudiya
gaammuwaadan gudiiddi, intte lanqqiyan yuuyiyo gishshau
naagettitenne beegottite.
9 Sa7an de7iya intte ishantti hegaadan waayettiyoogaa
eridi, ammanuwan minnidi, aara eqettite.
10 Aaro kehatetta ubbaa Xoossai, ba merinaa
bonchchuwaayyo Kiristtoos Yesuusa baggaara inttena
xeesidaagee, amarida wodiyaa intte waayettidoogaappe
guyyiyan, i ba huuphen inttena loittananne minttana. Qassi
i inttena wolqqanttana.
11 Bonchchoinne wolqqai merinaappe merinaa
gakkanaassi ayyo gido. Amin77i.

Wurssetta Sarotaa

12 Hagee Xoossaa tumu aaro kehatettaa gidiyoogaa taani
intteyyo markkattaiddanne inttena zoraidda, intteyyo qant-
tan xaafido dabddaabbiyaa ammanettiya isha gaada taani
qoppiyo Sillaasa bolli kiittaas; he aaro kehatettan minnite.
13 Inttenaara issippe doorettida Baabiloonen de7iya woosa
keettaa asainne ta na7ai Marqqoosi inttena “Saro saro”
goosona.
14 Siiqo yeretaa yerettiiddi, issoi issuwaa sarotite.
Intteyyo, Kiristtoosaara de7iya ubbatuyyo sarotettai gido.
Amin77i.

PHeexiroosi Xaafido Naa77antto Kiitaa

Gidduwaa Erissuwaa

Yesuusi kiittido PHeexiroosi xaafido naa77antto kiitai xaafettidoogee dumma dumma sohuwan de7iya, beni ammaniya asatussa. Kiitaayyo waanna halchchoi worddo asttamaaretu iita oosuwaanne eta timirttiyaa gaasuwan merettida pokko de7uwaa ixxiyoogaa. Merettida metota qaaranau maado gidiyaagee Yesuusa bantta aifiyan be7idanne i tamaarissiyo wode bantta haittan siyida asati tamaarissido timirttiyaa baggaara Xoossaabaanne Godaa Yesus Kiristtoosabaa ammanttiya eraa demmiyoogaa. Xaafee dumma naagidi odidobai, “Kiristtoosi naa77anttoo yeenna” yaagiya worddo timirttiyaabaa. Hegaa xeelliyaagan haasayiiddi, “Kiristtoosi simmidi yeennan gam77idoogee, Xoossai, asai ubbai ba nagaraappe simmanaagaappe attin, ai asinne xayanaagaa koyenna gishshaassa” yaagees.

1 Taani Simoon PHeexiroosi, Yesuus Kiristtoosi kiittidoogeenne a ashkkarai, nu Xoossaanne nuna ashshiya Yesuus Kiristtoosa xillotettaa baggaara nuugaa mala al77o ammanuwaa ekkidaageetuyyo ha dabddaabbiyaa xaafais.

2 Xoossaanne nu Godaa Yesuusa intte eriyoogan aaro kehatettainne sarotettai intteyyo palahidi gido.

Xoossaa Xeessaanne A Dooruwaa

3 Nuuni Xoossaa bonchchuwaanne lo77otettaa laattana mala, nuna xeesidaagaa nuuni eriyoogan, Xoossaa milatidi de7anau nuna koshshiyaabaa ubbaa Xoossaa wolqqai nuuyyo immiis.

4 Intte a imuwaa baggaara sa7an de7iya bashshiya amuwaappe kessi ekkanaadaaninne Xoossaa xoossatettaa laattanaadan, i ba immana giido daro wolqqaamanne al77o imuwaa nuuyyo immiis.

5 Hegaa gishshau, minnidi intte ammanuwaa bolli lo77otettaa, lo77otettaa bolli eratettaa,

6 eratettaa bolli inttena naagiyoogaa, inttena naagiyoogaa bolli genccaa, genccaa bolli Xoossaa milatiyoogaa,

7 Xoossaa milatiyoogaa bolli ishatettaa siiquwaa, ishatettaa siiquwaa bolli siiquwaa gujjite.

8 Aissi giikko, hageeti intteyyo keehi dariyaabaa gidikko, inttena Godaa Yesuus Kiristtoosa eratettan tishshanne aifeera de7iyaageeta oottana.

9 SHin hegeeti bainna urai ba matan de7iyaabaa xalaalaa
demmees; qassi i qooqe; i kase oottido nagarai atto geetetti-
doogaa erenna.

10 Hegaa gishshau, ta ishatoo, inttena Xoossai xeesi-
doogaanne dooridoogaa minttanau, kaseegaappe aadhdhi
minnite; aissi giikko, intte hegaa oottiyaabaa gidikko, xubet-
tekketa.
11 Hegaadan qassi nu Godaanne nuna ashshiya Yesuus
Kiristtoosa merinaa kawotettaa geliyo kumetta shenee
intteyyo imettana.

12 Hegaa gishshau, intte ha yohota eriyaabaa gidikkokka,
qassi intte oiqqido tuman minnidaageeta gidikkokka, taani
inttena ha yohota ubba wode hassayissiyoogaa aggikke.
13 Taani paxa de7ido keenan, inttena hassayissada qaaset-
tanau koshshiyaabaa tau milatees.
14 Nu Godai Yesuus Kiristtoosi tau qoncciyan
yootidoogaadan, taani ha haiqqiya asatettaa gam77ennan
qaara olanaagaa erais.
15 Taani haiqqidoogaappe guyyiyaana gidinkka, intte ha
yohota ubba wode qoppanau danddayana mala, tau dand-
dayettidabaa ubbaa oottana.

Kiristtoosa Bonchchuwaa Bantta Aifiyan Be7ida Markkata

16 Nuuni a gita bonchchuwaa be7idi yootoosippe attin,
medhdhi ekkido haisiyan nu Godaa Kiristtoosa wolqqaanne
yuussaa intteyyo yootibookko.
17 Aissi giikko, daro wolqqaama bonchchuwaappe, “Taani
aani daro ufaittiyo ta siiqo Na7ai hagaa” yaagiya cenggurs-
sai yiido wode, Xoossaappe, Aawaappe bonchchuwaanne
galataa i ekkiis.
18 Qassi nuunikka geeshsha deriyaa bollan aara de7iiddi,
he cenggurssai saluwaappe yiishin siyida.

19 Qassi hegaappe keehi aadhdhiya hananabaa
yootiyaageeti haasayido nuna keehi ammanttiya qaalai
nuuyyo de7ees; intte he qaalaa naagiyaabaa gidikko
loittideta. Aissi giikko, hegee sa7ai wonttana gakkanaassinne
maallado xoolinttiyaa poo7oi intte wozanan poo7ana
gakkanaassi, xuman poo7iya poo7uwaa mala.
20 Ubbaappe kasetidi, hagaa erite; Xoossaa maxaafan
xaafettida hananabaa yootidobaa ooninne barkka
birshshanau danddayenna.
21 Aissi giikko, hananabaa yootidobi ubbai geeshsha asati
Geeshsha Ayyaanai kaalettin, Xoossaa qaalaa haasayidoson-
appe attin, asa sheniyan haasayettibeenna.

2

Worddo Asttamaareta

1 SHin hananabaa yootiya worddoti asaa giddon
kase de7iyoogaadan, intte giddonkka wordduwaa
tamaarissiyaageeti de7ana. Eti banttana wozida, Ubbaa
Haariya Godaa kaddidi, bashshiya worddo timirttiyaa
ehaana; qassi eti akeekenna bashshaa bantta bolli ehaana.
2 Qassi daro asai yeellayiya eta iita ogiyaa kaallana; eta
gaasuwan tumaa ogee cayettana.
3 Wordduwaa tamaarissiya hegeeti miishshau yaaretiy-
oogan bantta medhdhi ekkido haisiyan inttena bonqqana;
beniisappe doommidi, eta pirddai giigi uttiis; eta xais-
siyaagee beegottidi naagees.
4 Nagara oottida kiitanchchatuyyo Xoossai qarettennan,
pirddaa gallassai gakkanaassi xuma ollan eti qashetti uttido
Gaannabiyan yeggiis.
5 Xoossai nagaranchchatu bolli bashshaa haattaa yed-
diisippe attin, beni asau kehibeenna; shin xillotettaabaa
yootida Nohanne hara laappun asata ashshiis.
6 Xoossai Sadoomanne Gamoora giyo katamata biitta bid-
intta oottidi, xuuggi xaissidi, nagaranchcha gidiyaageeta
gakkanabau leemiso oottiis.
7 Higgiyau azazettenna shaaramuxiya asatu giddon tugga-
tidi de7iya xillo Looxa Xoossai ashshiis.
8 He lo77o bitanee eta giddon de7iiddi, eti oottiyo iita
oosuwaa gallassi gallassi be7ido wodenne siyido wode a
lo77o wozanai un77ettiis.
9-10 Hegaa gidikko, Godai Xoossau goinniya asata
paaciyaappe waati ashshanaakko erees; nagaranchchata
qassi ubbaappe aattidi, tuna amuwan ashuwaa amuwaa
kaalliyaageetanne qassi Xoossaa wolqqaa kariyaageeta,
pirddaa gallassai gakkanaassi Godai qaxxayiiddi
wottanaagaakka erees.

Wordduwaa tamaarissiya hegeeti xalanne otoranchcha gi-
didoogan, bollan de7iya bonchcho meretaa cayoosonappe
attin, bonchchokkona.
11 He asatuppe daro minonne wolqqaama gidiya ki-
itanchchatikka bollan de7iya bonchcho meretaa Godaa sint-
tan cashshan mootanau koyokkona.
12 SHin he asati ohettidi xayanau yelettida bantta meretan
wozanai bainna woraa do7atudan hanoosona; eti erennabaa
cayoosona; qassi woraa do7adan, eti coo xayana.
13 Eti bantta medhdhido metuwan metootana; gallassi
yexxidi duriyoogaa ufaissiyaabaa giidi qoppoosona; eti
kaushshatanne tunata gidi uttidi, inttenaara miyo qumaa
meettan ufaittoosona.

14 SHaaramuxa maccaasaa xeelliyoogaa aggenna aifee
etau de7ees; qassi nagara oottiyoogaakka aggokkona. Am-
manuwan minnibeenna asaa cimmoosona. Amuwaara
meezetida wozanai etau de7ees; eti qanggettidaageeta.
15 Sitta ogiyaa aggidi balidosona. Bi7oora na7aa Balaama
ogiyaara biidosona; Balaami makkalan miishshaa ekkanau
koyiis.
16 I hananabaa yootiyaagaa; shin a nagaraa gishshau, a ha-
ree asadan haasayan seeridi, a gooshsha mala hanuwaappe
a teqqiis.
17 He asati meliichchida pulttuwaa mala; qassi gotee
tookkidi efiyo shaaraa mala; Xoossai etau sakkana xumaa
giigissi uttiis.
18 Aissi giikko, eti hadanne otoro haasayaa hasayoosona;
balan de7iya asaappe kessi ekkiyaageeta shaaramuxanau
qaaqqatiyo amuwan cimmoosona.
19 Eti banttau bashsha amuwaara de7iiddi eta, “Intte ail-
letettaappe kiyana” yaagoosona; aissi giikko, issi asi bana
xoonidabau aibaunne aille.
20 Eti nu Godaanne nuna ashshiya Yesuus Kiristtoosa
eratettan ha sa7aa tunatettaappe kessi ekkidoogaappe
guyyiyan, guyye simmidi, aani xubettidi xoonettiyaabaa
gidikko, kase de7iyo de7uwaappe guyyeegee etau iitana.
21 Aissi giikko, etau imettida geeshsha azazuwaa eridi ag-
giyoogaappe eti xillotettaa ogiyaa erennan aggiyaakko lo77o
shin.
22 “Kanai ba cooshshaakko guyye simmees” giyo
leemisoinne qassi, “Meecettida gudunttai guyye simmidi,
urqqan gonddorettees” giyo leemisoi tuma gidiyoogaa eta
gakkidabai bessees.

3

Godai Yesuusi Yaana Ufaissaa

1 Ta siiqotoo, hagee taani intteyyo xaafido naa77antto dab-
ddaabbiyaa; taani he naa77u dabddaabbetakka intte suure
qofaa qoppanaadan denttettanau inttena hassayissanaadan
xaafaas.
2 Hananabaa yootiya geeshshati beni yootido qaalaa intte
hassayana malanne Godai inttena ashshiyaagee, ba kiit-
tidoogeetu baggaara inttena azazido azazuwaa intte has-
sayana mala koyais.
3 Wodiyaa wurssettan, asa toochchiya bantta amuwaadan
de7iyaageeti asa toochchiiddi denddanaagaa ubbaappe
kasetidi erite.
4 Eti, “I ‘Yaana’ yaagiis. Gibeennee? Yaatin awan de7ii?
Aissi giikko, nu aawati haiqqiichchidosona; shin ubbabaikka

sa7ai merettoosappe doommidi de7iyoogaadankka de7ees”
yaagana.
5 Daro wodiyaappe kase Xoossai haasayin, saloinne sa7ai
merettidoogaa eridi, eti akeekennan ixxidosona. Sa7ai haat-
taappenne haattan merettiis.
6 Qassi hegaa gaasuwan, he wode de7iya sa7ai he haattan
meetetti xayiis.
7 SHin ha77i de7iya saloinne sa7ai, Xoossau goinnenna
asati pirddettiyo gallassainne xayiyo gallassai gakkanaassi
takkidi, he qaalan tamaa naagoosona.
8 SHin ta siiqotoo, ha issi yohiyo dogoppite; Godaa matan,
issi gallassai sha7u gallassa mala gidiyoogaanne, qassi sha7u
gallassai issi gallassa mala gidiyoogaa dogoppite.
9 Issooti issooti qoppiyoogaadan, Godai ba oottana
giidoogaa oottanau takkenna; shin ooninne ba nagaraappe
simmanaadan koyeesippe attin, ooninne xayana mala
koyenna gishshau, inttebaa genccees.
10 SHin Godaa gallassai kaisodan yaana. He gallassi saloti
wolqqaama gunttan Xayana; saluwaa meretati wolqqaama
mishuwan seerana; sa7ainne a bollan de7iya ubbabai
xayana.
11 Ubbabaikka hegaadan xayiyaabaa gidikko, intte ai mala
asa gidanau bessii? Intte de7oi geeshshanne Xoossaa mi-
latiyaagaa gidanau koshshees.
12 Intte Xoossaa gallassaa naagishin, he gallassai eesuwan
gakkanaadan, intteyyo danddayettiyaabaa oottite; he
gallassi saloti xuugettidi xayananne saluwaa meretatikka
wolqqaama mishuwan seerana.
13 SHin nuuni Xoossai immana giido ooratta saluwaanne
ooratta sa7aa xilloi de7anasaa naagoos.
14 Hegaa gishshau, ta siiqotoo, he gallassaa naagiiddi,
pokkoinne boree bainnaageeta gididi, aara sarotettan
de7ana mala minnite.
15 Godaa danddayai atotettaa gidiyoogaa intte wozanan
qoppite; hegaadan qassi nu siiqo ishai PHauloosi, Xoossai
bau immido aadhdhida eratettan intteyyo xaafiis.
16 Ba xaafiyo dabddaabbe ubban, he yohuwaabaa
xaafiyo wode, i giyoogee hagaa. Tamaaribeenna
asatinne minnibeenna asati Xoossaa maxaafata harata
geellayiyoogaadankka, he dabddaabbiyaa giddon de7iya
akeekanau waayissiya yohuwaa geellayoosona. Eti hegaa
oottiyoogan bantta bolli bashshaa ehoosona.
17 Hegaa gishshau, ta siiqotoo, intte hegaa eriyo gishshau,
makkalanchchatu balan cimettidi, wora beenna malanne,
qassi minnidi de7iyo sohuwaappe kunddenna mala naaget-
tite.

18 SHin intte nu Godaa, nuna ashshiya Yesuus Kiristtoosa
aaro kehatettaaninne eratettan diccite. A ha77inne merinaa
gallassai gakkanaassi galatai gakko. Amin77i.

Yohaannisi Xaafido Koiro Kiitaa

Gidduwaa Erissuwaa

Yesuusi kiittido Yohaannisi xaafido koiro kiitai naa77u waanna waanna halchchota oiqqiis; hegeetikka: nabbabiyaageetuyyo Xoossaaranne a na7aa Yesuus Kiristtoosaara issippetettai de7anaadan minttettanaassanne ha issippetettaa xaissanau danddayiya worddo timirttiyaappe eti haakkana mala, eta minttidi akeekissanaassa. He wode denddida worddo timirttee "Iitabai pulttiyoogee ha nuuni de7iyo gita sa7aara gaittiyo gaitotettaana gidiyo gishshau, Xoossaa na7ai Yesuusi mulekka asa gidanau woikko, asatettaa eeshshai ayyo de7anau danddayenna" yaagiyaagaa. He asttamaareti, "Attiyoogaa giyoogee ha sa7aa de7uwaassi un77ettiyoogaappe yeda gidiyoogaa" yaagoosona. Hegaa bollikka qassi "Iitaanne kehaa shaakkidi oiqqiyoogaa gidin, hara asaa siiqiyoogaa gidin, atotettaara eta gattiyaabi baawa" yaagoosona.

Xaafee ha timirttiyaa phalqqidi, "Yesuus Kiristtosi polo asa; Yesuusan ammaniyaageetinne Xoossaa siiqiyaageeti ubbai bantta giddonkka issoi issuwaara siiqettanau bessees" yaagidi odiis.

De7o Qaalaa

1 Nuuni koiroosappe doommidi de7iya, nu aifiyan be7idi,
nu kushiyan a bochchi be7ido de7uwaa qaalaabaa intteyyo
xaafoos. Nuuni a be7ida; nu kusheekka a bochchi be7iis.
2 He de7oi qonccin, nuuni a be7idi, abaa intteyyo markkat-
toos; qassi Aawaa matan de7iya nuuyyo qonccida merinaa
de7uwaabaa intteyyo yootoos.
3 Qassi nunaara intteyyo issippetettai de7ana mala, nu-
uni be7idoogaanne siyidoogaa intteyyo yootoos; nuuyyo
Aawaaranne a Na7aa Yesuus Kiristtoosaara issippetettai
de7ees.
4 Nuuni nu ufaissai polettana mala, hagaa intteyyo xaafoos.

Xoossai Poo7o

5 Nuuni appe siyidi, intteyyo yootiyo kiitai, "Xoossai poo7o;
aani xumi mulekka baawa" yaagiyaagaa.
6 Nuuni nuuyyo aara issippetettai de7ees giidi xuman
de7ikko, nu haasayaaninne nu oosuwan worddotoos.
7 SHin poo7uwan i de7iyoogaadan, nuunikka poo7uwan
de7ikko, nuuyyo issuwau issuwaara issippetettai de7ees;
qassi a Na7aa, Yesuus Kiristtoosa suuttai nagara ubbaappe
nuna ashshees.

8 Nuuni nunan nagari baawa giikko, nurkka nuna cim-
moos; nunan tumatettikka baawa.
9 SHin nuuni Xoossau nu nagaraa paaxikko, i nu na-
garaa atto gaanaunne nu mooro ooso ubbaappe nuna
geeshshanau, ammanttiyaagaanne tumubaa oottiyaagaa.
10 Nuuni nagara oottibookko giikko, Xoossaa
worddanchcha kessoos; a qaalaikka nunan de7enna.

2

Kiristtoosi Nuuyyo Gaannatiyaagaa

1 Ta naatoo, nagara intte oottennaadan, taani hagaa
intteyyo xaafais; shin ooninne nagara oottikko, Aawaa
matan nuuyyo gaannatiya Yesuus Kiristtoosi, Xilloi, de7ees.
2 Qassi nuuni nu nagaraa atto geetettaa Kiristtoosa bag-
gaara demmeettees; Kiristtoosi yarshshettidoogee asa ubbaa
nagaraassappe attin, nu nagaraa xalaalaassa gidenna.
3 Nuuni Xoossaa azazuwaa naagikko, tumu a eriyoogaa
hegan shaakkanau danddayoos.
4 Issi urai, “Taani a erais” giidi, qassi a azazuwaa naa-
gennan aggikko, he urai worddanchcha; tumatettikka aani
baawa.
5 SHin a qaalau azazettiya oona gidikkonne, he urai Xoos-
saa siiqiyoogee tumu polettiis. Nuuni Xoossan de7iyoogaa
hagee nuna erissees.
6 Taani, “Xoossan de7ais” giya ooninne Kiristtoosi
de7idoogaadan de7anau bessees.

Ooratta Azazuwaa

7 Ta ishatoo, taani intteyyo koiroosappe de7iya ceega aza-
zuwaa xaafaisippe attin, ooratta azazo xaafikke; he ceega
azazoi intte siyido qaalaa.
8 Gidikkokka, taani intteyyo naa77anttuwaa ooratta
azazuwaa xaafais; he azazuwaa tumatettaikka
Kiristtoosaaninne inttenan beettees. Aissi giikko, xumai
xayees; tumu poo7oi ha77i poo7ees.
9 Poo7uwan de7ais giiddi, ba ishaa ixxiya ooninne hanno
gakkanaassikka xuman de7ees.
10 Ba ishaa siiqiya ooninne poo7uwan de7ees; he uran hara
ura xubbiyaabi aibinne baawa.
11 SHin ba ishaa ixxiya ooninne xuman de7ees; xuman
hemettees. Xumai a aifiyaa qooqissi wottido gishshau, awu
biyaakkonne erenna.
12 Ta naatoo, Xoossai Kiristtoosa sunttaa gishshau, intte
nagaraa atto yaagido gishshau, taani intteyyo xaafais.
13 Aawatoo, koiroosappe de7iyaagaa intte erido gishshau,
intteyyo xaafais. Yelagatoo, xalahe halaqaa intte xoonido

gishshau, intteyyo xaafais. Guutta naatoo, Xoossaa intte erido gishshau, intteyyo xaafais.

14 Aawatoo, koiroosappe de7iyaagaa intte erido gishshau, intteyyo xaafais. Yelagatoo, intte mino gidiyo gishshaunne Xoossaa qaalai inttenan de7iyo gishshau, qassi xalahe halaqaa intte xoonido gishshau, intteyyo xaafais.

15 Ha sa7aa woi sa7an de7iya aibanne siiqoppite. Intte ha sa7aa siiqikko, Xoossaa siiqoi inttenan baawa.

16 Aissi giikko, ha sa7an de7iya ubbabai, hegeekka: asatettaa amoi, aifen xeellidi qaaqqatiyoogeenne miishshan ceeqettiyoogee ha sa7aappe yiidoogaappe attin, Xoossaappe yibeenna.

17 Ha sa7ainne ha sa7an asi amottiyo ubbabai aadhdhana. SHin Xoossai giidoogaa oottiya urai merinau de7ana.

Kiristtoosa Morkkiyaappe Naagettiyoogaa

18 Ta naatoo, wodiyaa wurssettai matattiis; Kiristtoosa morkkee sinttappe yaanaagaa intte siyidoogaadan, harai atto ha77ikka a morkketi daroti denddidosona. Hegaa gishshau, wodiyaa wurssettai matattidoogaa nuuni hegan eroos.

19 Ha morkketi nu bagga gidenna gishshau, nu giddoppe kiyidosona; aissi giikko, eti nu bagga gidiyaabaa gidiyaakko, nu giddon de7ana; shin etappe ooninne nu bagga gidennaagee erettana mala, nu giddoppe kiyidosona.

20 SHin Kiristtoosi intte bolli Geeshsha Ayyaanaa gussiis; qassi intte ubbai tumaa ereeta.

21 Tumaa intte eriyo gishshaunne qassi tuman worddoi aibinne bainnaagaa intte eriyo gishshau, taani intteyyo xaafaisippe attin, tumaa intte erenna gishshau xaafikke.

22 Yesuusa giyoogee Kiristtoosa gidin erikke giya urappe attin, worddanchchi oonee? Hegee Aawaanne Na7aa erikke giyaagee Kiristtoosa morkkiyaa.

23 Na7aa erikke giya oonaaninne Aawai de7enna; Na7aa erais giya oonaanikka qassi Aawai de7ees.

24 Hegaa gishshau, koiroosappe intte siyidoogaa intte wozanan minttidi naagite. Koiroosappe siyidoogaa intte naagikko, intteyyo qassi Na7aaranne Aawaara issippetettai de7ana.

25 Qassi Kiristtoosi ba huuphen nuuyyo immana giidoogee merinaa de7uwaa.

26 Taani hagaa intteyyo he inttena balettiya asatu gishshau xaafaas.

27 SHin Kiristtoosi intte bolli ba Geeshsha Ayyaanaa gussiis. Geeshsha Ayyaanai inttenan de7iyo gishshau, ooninne inttena tamaarissana koshshenna; aissi giikko, a Geeshsha

Ayyaanai inttena ubbabaa tamaarissees. I tamaarissi-
doogaadan, Kiristtoosan de7ite.
28 Ta naatoo, qassi i qoncciyo wode, nuuni yashshi bain-
naageeta gidanaadaaninne, a yuussaa gallassi a sinttan nu-
uni yeellatennaadan, aani de7ite.
29 Kiristtoosi xillo gidiyoogaa intte erikko, xillobaa oottiya
ubbai Xoossaa na7a gidiyoogaa eranau bessees.

3

Xoossaa Naata

1 Nuuni Xoossaa naata geetettidi xeesettana mala, Xoossai
nuna ai keenaa siiqidaakkonne be7ite. Nuuni tumukka a
naata. Ha sa7ai Xoossaa erenna gishshau, nunakka erenna.
2 Ta siiqotoo, ha77i nuuni Xoossaa naata; nuuni ai
hananaakko biron erettibeenna; shin Kiristtoosi qoncciyo
wode, nuuni a milatanaagaa eroos. Aissi giikko, i tumu
de7iyoogaa nuuni be7ana.
3 Qassi Kiristtoosa be7ana giidi ufaissan naagiya ooninne
Kiristtoosi geeshsha gididoogaadan, bana geeshshees.
4 Nagara oottiya ubbai Xoossaa higgiyaa menttees; aissi
giikko, nagari higge menttiyoogaa.
5 Kiristtoosi asaa nagaraa xaissanau qonccidoogaa intte
ereeta; aani nagari baawa.
6 Kiristtoosan de7iya ooninne nagara oottenna; qassi na-
garaa oottiya ooninne a be7ibeenna woi eribeenna.
7 Ta naatoo, ooninne inttena balettoppo. Kiristtoosi xillo
gidiyoogaadan, xillobaa oottiya urai xillo.
8 Xalahe halaqai koiroosappe nagaraa oottido gishshau,
nagara ubba wode oottiya urai xalahe halaqaassa; hegaa
gishshau, Xoossaa Na7ai xalahe halaqaa oosuwaa xaissanau
qoncciis.
9 Xoossaa na7a gidiya ooninne Xoossaa meretai aani de7iyo
gishshau, nagara ubba wode oottenna; qassi Xoossai a Aawaa
gidiyo gishshau, nagara oottanau danddayenna.
10 Xoossaa naatu giddooninne xalahe halaqaa naatu gid-
don de7iya dummatettai hagan erettees; xillobaa oottenna
urai woikko ba ishaa siiqenna urai ooninne Xoossaa Na7a
gidenna.

Issoi Issuwaara Siiqettiyoogaa

11 Aissi giikko, koiroosappe intte siyido kiitai, “Issoi is-
suwaara siiqettanau bessees” yaagiyaagaa.
12 Nuuni Qaayeela mala gidanau bessenna. Qaayeeli
xalahe halaqaassa; yaanidi ba ishaa woriis. I ba ishaa aissi
woridee? I oottido oosoi iita gidin, a ishai oottido oosoi lo77o
gidido gishshau woriis.

13 Ta ishatoo, ha sa7aa asai inttena ixxikko, oorattabaa
gooppite.
14 Nuuni nu ishata siiqiyo gishshau, haiquwaappe
de7uwau pinnidoogaa eroos; ba ishaa siiqenna urai ooninne
haiquwaa giddon de7ees.
15 Ba ishaa ixxiya ooninne shemppo woridaagaa; qassi
shemppo woridaagan merinaa de7oi bainnaagaa intte
ereetá.
16 Kiristtoosi ba shemppuwaa nu gishshau aattidi immi-
doogan siiqoi aibakko nuuni erida; nuunikka nu ishatu
gishshau, nu shemppuwaa aattidi immanau bessees.
17 SHin dure asi ooninne ba ishai metootiyoogaa be7iiddi,
ayyo qarettennan ixxikko, ba wozanan Xoossaa siiqoi de7ees
gaanau waani danddayii?
18 Ta naatoo, nuuni oosuwaaninne tumatettan siiqet-
tanaappe attin, coo haasayan woikko bolla doonan siiqet-
tanau bessenna.

Xoossaa Sinttan Ammanettidi Eqqiyoogaa

19-20 Nuuni tumaa baggan de7iyoogaa hegan erana; qassi
nu wozanai nu bolli pirddiyo wode ubban, Xoossaa sinttan
tumatettaa nuna hegan erissees. Aissi giikko, Xoossai nu
wozanaappe gita; qassi i ubbabaa erees.
21 Ta siiqotoo, nu wozanai nu bolli pirddennabaa gidikko,
nuuni Xoossaa sinttan yayyokko.
22 Nuuni a azazuwaa naagiyo gishshaunne a ufaissiyaabaa
oottiyo gishshau, woossiyo ubbabaa appe ekkoos.
23 Xoossaa azazoi hagaa: Kiristtoosi nuna azazi-
doogaadankka, Xoossaa Na7aa Yesuus Kiristtoosa sunttan
nuuni ammananaadaaninne issoi issuwaara siiqettanaadan
Xoossai nuna azaziis.
24 Xoossaa azazuwaa naagiya ooninne Xoossaa giddon
de7ees; Xoossainne a giddon de7ees; Xoossai nuuyyo immido
Geeshsha Ayyaanaa baggaara i nu giddon de7iyoogaa nuuni
eroos.

4

Tumanchcha Ayyaanaanne Worddanchcha Ayyaanaa

1 Ta siiqotoo, ayyaanata ubbata ammanoppite; shin eti
Xoossaappe yiidaakkonne akeekite. Aissi giikko, hananabaa
yootiya daro worddoti ubbasaa biidosona.
2 Xoossaa Ayyaana gidiyoogaa intte hegan erana; “Yesuus
Kiristtoosi asa gididi yiidoogaa ammanais” giya ayyaana ub-
bai Xoossaappe yees.
3 Qassi Kiristtoosi asa gididi yiidoogaa ammanais geenna
ayyaana ubbai Xoossaappe yibeenna; hegee Kiristtoosa

morkkiya ayyaana. Intte he ayyaanai yaanaagaa kase
siyideta; i harai atto ha77ikka ha sa7an de7ees.
4 Ta naatoo, intte Xoossaageeta; intte giddon de7iya
Geeshsha Ayyaanai ha sa7an de7iya ayyaanaappe daro
wolqqaamiyo gishshau, hananabaa yootiya worddota intte
xoonideta.
5 Eti ha sa7aa asa gidiyo gishshau, ha sa7aabaa haasay-
oosona; ha sa7aa asaikka eta haasayaa siyees.
6 Nuuni Xoossaageeta; Xoossaa eriya ooninne nuuni giy-
oogaa siyees. Xoossaa erenna ooninne nuuni giyoogaa
siyenna. Nuuni tumu ayyaanaanne worddo ayyaanaa hegan
shaakkoos.

Xoossai Siiqo

7 Ta siiqotoo, siiqoi Xoossaappe yiyo gishshau, ane issoi
issuwaara siiqettoos. Siiqiya ooninne Xoossaa na7a; Xoossaa
i erees.
8 Xoossai siiqo gidiyo gishshau, siiqenna urai ooninne Xoos-
saa erenna.
9 Xoossai nuna ba siiquwaa hagan bessiis; nuuni Kirist-
toosa baggaara de7uwaa demmana mala, ba issi Na7aa ha
sa7aa kiittiis.
10 Siiqo giyoogee hagaa; Xoossai nuna siiqidi, nuuni nu
nagaraappe maarotettaa demmido ba Na7aa nuuyyo kiitti-
isippe attin, nuuni a siiqidoogaana gidenna.
11 Ta siiqotoo, Xoossai nuna hagaadan siiqidabaa gidikko,
nuunikka issoi issuwaara siiqettanau bessees.
12 Xoossaa ooninne mulekka be7ibeenna; nuuni issoi is-
suwaara siiqettikko, Xoossai nu giddon de7ees; a siiqoikka nu
giddon polettiis.
13 Xoossai ba Geeshsha Ayyaanaa nuuyyo immido
gishshau, nuuni Xoossaa giddon de7iyoogaanne ikka nu
giddon de7iyoogaa eroos.
14 Aawai ba Na7aa ha sa7aa ashshiyaagaa gidanau kiitti-
doogaa nuuni be7idi markkattoos.
15 Yesuusi Xoossaa Na7aa gidiyoogaa markkattiya o gid-
dooninne Xoossai de7ees; ikka Xoossaa giddon de7ees.
16 Xoossai nuna siiqiyoogaa nuuni nu huuphen eroosinne
ammanoos.
Xoossai siiqo. Siiquwan de7iya ooninne Xoossaa giddon
de7ees; Xoossaikka a giddon de7ees.
17 Nu de7oi ha sa7an Kiristtoosi de7idoogaa mala gidiyo
gishshau, pirddaa gallassi nuuni yayyenna mala, siiqoi nu
giddon polettiis.
18 Siiquwan yashshi baawa; shin tumu siiqoi yashshaa
kessi olees. Yashshainne qaxxayoi issippe biyo gishshau,
yayyiya uraa siiqoi kumetta gidenna.

19 Xoossai koiro nuna siiqido gishshau, nuuni a siiqoos.
20 Ooninne, “Taani Xoossaa siiqais” giidi ba ishaa ixxikko,
i worddanchcha. Aissi giikko, be7ido ba ishaa siiqennaagee
be7ibeenna Xoossaa siiqanau waani danddayii?
21 Qassi Kiristtoosi nuuyyo immido azazoi hagaa; Xoossaa
siiqiya urai ba ishaakka siiqanau bessees.

5

Ha Sa7aa Xooniyoogaa

1 Kiristtoosa yaagidi, Yesuusa ammaniya ooninne Xoossaa
na7a; qassi Aawaa siiqiya ooninne a Na7aakka siiqees.
2 Nuuni Xoossaa siiqiyoogaaninne a azazuwaa naagiy-
oogan, Xoossaa naata siiqiyoogaa eroos.
3 Aissi giikko, nuuni Xoossaa siiqiyoogee a azazuwaa
naagiyoogaa; a azazoikka deexo gidenna.
4 Aissi giikko, Xoossaa na7a gidiya ooninne ha sa7aa xoo-
nanau danddayees; nuunikka ha sa7aa xoonanaagee nu am-
manuwaana.
5 Ha sa7aa xoonanau danddayiyai oonee? Yesuusi Xoossaa
Na7aa gidiyoogaa ammaniyaagaa xalaalai xoonana.

Kiristtoosabaa Markkattidoogaa

6 Haattaaranne suuttaara yiidaagee hagaa; ikka Yesuus
Kiristtoosa; haattaaranne suuttaara i yiidoogaappe attin,
haatta xalaalaara yibeenna. Geeshsha Ayyaanai tuma gidiyo
gishshau, hegee tuma gidiyoogaa i ba huuphen markkattees.
7 Aissi giikko, heezzu markkati de7oosona.
8 Hegeeti Geeshsha Ayyaanaa, haattaanne suuttaa; ha
heezzati issoi issuwaagaa phalqqokkona.
9 Nuuni asai markkattiyoogaa ammanikko, Xoossai
markkattiyoogee asaagaappe keehi aadhdhees; aissi giikko,
Xoossai ba Na7aayyo markkattido markkatettai hagaa.
10 Xoossaa Na7aa ammaniya uraa wozanan ha markkatet-
tai de7ees. Xoossaa ammanenna urai ooninne Xoossai
ba Na7aayyo markkattido markkatettaa ammanibeenna
gishshau, Xoossaa worddanchcha oottiis.
11 Simmi markkatettai hagaa; Xoossai nuuyyo merinaa
de7uwaa immiis; he de7oikka a Na7an de7ees.
12 Xoossaa Na7ai de7iyo ooyyoonne de7oi de7ees; Xoossaa
Na7ai bainna ooyyoonne de7oi baawa.

Merinaa De7uwaa

13 Xoossaa Na7aa sunttan ammaniya intteyyo merinaa
de7oi de7iyoogaa intte erana mala, hagaa intteyyo xaafaas.
14 Xoossai koyiyoogaadan, ainne nuuni a woossikko, i siyiy-
oogaa nuuni eriyo gishshau, a sinttan yayyokko.

15 Nuuni woossiyo ubban i siyiyoogaa erikko, nuuni a
woossidoogaa i immanaagaa eroos.
16 Ooninne haiqoi bessenna nagara ba ishai oottishin
be7ikko, Xoossaa woossanau bessees; haiqoi bessenna na-
gara oottidaageetuyyo Xoossai de7o immana. Haiqoi bessiyo
nagari de7ees; taani inttena hegau Xoossaa woossite giikke.
17 Mooro ooso ubbi nagara; shin haiqoi bessenna nagari
de7ees.
18 Xoossaa na7i ooninne nagara ubba wode oottennaagaa
nuuni eroos. Aissi giikko, Xoossaa na7ai a naagees; qassi
xalahee halaqaikka a qohanau danddayenna.
19 Nuuni Xoossaageeta gidiyoogaanne ha mule sa7aikka
xalahe halaqan haarettidoogaa eroos.
20 Nuuni tumu Xoossaa eranaadan, Xoossaa Na7ai yi-
idoogaanne nuuyyo akeekaa immidoogaa eroos. Nuuni
tumu Xoossaa giddon, a Na7aa Yesuus Kiristtoosa giddon
de7eettees; i tumu Xoossaanne merinaa de7uwaa.
21 Ta naatoo, eeqatuppe intte huuphiyaa naagite.

Yohaannisi Xaafido Naa77antto Kiitaa

Gidduwaa Erissuwaa

Yohaannisi xaafido naa77antto kiitaa “Yesuusi kiittido cima Yohaannisi” xaafiis. Xaafettidoogeekka “Doorettida godeessanne i naatussa.” Ooni erii, issi man77e woosa keetteessanne in uttiya asaassa gidennan aggenna. Ha qantta kiitai xaafettidoogee eti issoi issuwaara siiqettanaadan hassayissanaassanne worddo asttamaaretuppenne eta timirttiyaappe naagettanaadan qofissanaassa.

1-2 Taani cimai, intteyyo doorettida godatteeyyoonne ne naatuyyo ha dabddaabbiyaa xaafais; nu giddon de7iya qassi nunaara merinau de7ana tumatettaa gishshau, taani inttena tumu siiqais. Qassi ta xalaala gidennan, tumatettaa eriya ubbati inttena siiqoosona.

3 Xoossaa nu Aawaa aaro kehatettai, maarotettainne sarotettai a Na7aa Yesuus Kiristtoosa aaro kehatettai, maarotettainne sarotettai tumatettaaninne siiquwan nunaara issippe gido.

Tumaabaanne Siiquwaabaa

4 Xoossai, Aawai nuna azazidoogaadan, ne naatuppe amaridaageeti, tumatettan de7iyoogaa be7ada taani daro ufaittaas.

5 Siiqo godattee, ha77ikka nuuni ubbai issoi issuwaara siiqettana mala, taani nena woossais; ha azazoi kaseesappe nunaara de7iya azazoppe attin, taani neeyyo ooratta azazo xaafikke.

6 Siiquwaa giyoogee nuuni Xoossaa azazuwaa naagiiddi de7iyoogaa giyoogaa. Qassi koiroosappe intte siyidoogaadankka, a azazoi aibee giikko, intte ubbai siiquwan de7anaagaa.

7 Aissi giikko, Yesuus Kiristtoosi asa gididi yiidoogaa ammanokko giyaageeti, balettiya daro asati, dere giddo gelidosona. Hegaa mala urai ooninne asa balettiyaagaanne Kiristtoosa morkkiyaa.

8 Intte oottidoogau kumetta woituwaa ekkanaappe attin, intte oottidoogaa bashshenna mala, inttena naagite.

9 Kiristtoosa timirttiyaappe haakkiya uraunne qassi a timirttiyan de7enna urau Xoossai baawa. Kiristtoosa timirttiyan de7iya uraayyo Aawainne Na7ai de7oosona.

10 Ooninne inttekko yiidi, ha timirttiyaa eheennan aggikko, intte soo a gelissoppite; sarokka gooppite.

11 Aissi giikko, a saro giya urai a iita oosuwaa aara shaak-
kees.

Wurssetta Sarotaa

12 Taani intteyyo xaafanau koyido darobai de7ees; shin
woraqataaninne qalamiyan xaafanau koyabeikke; shin nu
ufaissai polettana mala, inttenaara doonan haasayanau int-
tekko baana gaada qoppais.

13 Xoossai doorido ne michchee naati nena saro saro yaa-
goosona.

Yohaannisi Xaafido Heezzantto Kiitaa

Gidduwaa Erissuwaa

Yohaannisi xaafido heezzantto kiitaa “Yesuusi kiittido cima Yohaannisi” xaafiis. I xaafidoogeekka Gaayoosa giyo issi woosa keettaa kaalettiyaagaassa. Xaafee issi baggaara Gaayoosi hara ammaniyaageeti maaddido gishshau a galatees; hara baggaara qassi Diyooxiraaxisa geetettiya makkalanchcha bitaniyaappe naagettana mala akeekissees.

1 Taani cimai, tumu siiqiyo ta siiquwaa Gaayoosayyo ha
dabddaabbiyaa xaafais.
2 Ta siiquwau, neeni ayyaanan lo77o gidiyoogaa taani
eriyoogaadan, nena aibinne waissenna malanne qassi neeni
payya de7ana mala, Xoossaa woossais.
3 Aissi giikko, amarida ishantti yiidi, ubba wode neeni
tumatettan de7iyoogaanne ne tumatettaabaa markkattido
wode, taani daro ufaittaas.
4 Ta naati tumatettan de7iyoogaa siyiyoogaappe aadhd-
hidi, tana ufaissiyaabi baawa.

Gaayoosabaa Asai Markkattiis

5 Ta siiquwau, nu ishantti imatta gidikkokka, neeni etayyo
oottiyo ooso ubban ammanettida ooso oottaasa.
6 Qassi eti ne siiquwaabaa woosa keettan markkattidosona;
eti biyo ogiyan Xoossai dosiyoogaadan, neeni eta maaddikko,
lo77obaa oottaasa.
7 Aissi giikko, Xoossaa ammanennaageetuppe ainne ekken-
nan, Kiristtoosa sunttaa gishshau kiyidosona.
8 Hegaa gishshau, nuuni tumatettaa etaara issippe oottana
mala, hageetu mala asata maaddanau bessees.

Diyotirefeesi Walasettiis; Dimexiroosi Sabettiis

9 Taani woosa keettaayyo dabddaabbiyaa xaafaas; shin
eta halaqa gidanau koyiya Diyotirefeesi nuuni giyoogaa
ekkenna.
10 Hegaa gishshau, taani yaa biyo wode, i nu bollan
haasayiyo iita haasayaanne i oottido oosuwaa intteyyo
yootana; qassi i hegee guuxxiis giidi, nu ishantti yiyo wode
mokkenna; harai atto eta mokkanau koyiyaageetakka dig-
gidi, woosa keettaappe kessees.
11 Ta siiquwau, lo77obaappe attin, iitabaa milatoppa.
Lo77obaa oottiya ooninne Xoossaa asa; shin iitabaa oottiya
ooninne Xoossaa be7ibeenna.

12 Dimexiroosi lo77o gidiyoogaa asai ubbai markkattees;
tumatettai ba huuphenkka abaa markkattees. Nuunikka
qassi abaa markkattoos; nu markkatettai tuma gidiyoogaa
inttekka ereeta.

Wurssetta Sarotaa

13 Taani neeyyo xaafanau koyido darobai de7ees; shin
qalamiyaaninne biiriyan xaafanau koyikke.
14 SHin taani matan nenaara gaittanau qoppais; he wode
nuuni gaittidi haasayana.
15 Sarotettai nenaara gido.
Ne dabboti nena saro saro yaagoosona. Nu dabbota ubbaa
eta sunttaa sunttaa xeesada, tana saro saro giis yaaga.

Yihudai Xaafido Kiitaa

Gidduwaa Erissuwaa

Yihudaa kiitai xaafettidoogee, ammanennan de7iiddi ammaniya asa milatidi, worddo timirttiyaa laaliya asatuppe ammaniya asai naagettana mala, odanaassa. Ha qantta kiitai ba giddon oiqqidoban naa77antto PHeexiroosa milatees. Xaafee nabbabiyaageetussi odiiddi, “Naa77anttenna hanotan geeshshatuyyo issiton imettida ammanuwaassi minnidi olettite” yaagidi, minttidi qofissees.

1 Taani Yesuus Kiristtoosa ashkkarai Yihudai, Yaaqooba
ishai, Xoossai xeegidoogeetuyyo, Xoossai Aawai siiqiyoogee-
tuyyo, qassi Yesuus Kiristtoosi naagiyoogeetuyyo, ha dabd-
daabbiyaa xaafais.
2 Maarotettai, sarotettainne siiqotettai inttenan kumo.

Worddo Asttamaareta

3 Ta dabbotoo, nuuni issippe shaakki ekkana
atotettaabaa intteyyo xaafanau taani daro daafuriyo wode,
Xoossai geeshshatuyyo naa77anttennan issitoo immido
ammanuwau intte baaxetana mala, inttena zorada xaafanau
koshshiyoogaa akeekaas.
4 Aissi giikko, Xoossaa erenna issi issi asati ooninne
be7ennan intte giddo gelidosona. Hegeeti nu Xoossaa
aaro kehatettaabaa yootiya kiitaa shaaramuxatettau geellayi
tamaarissoosona; eti nu issi Kawuwaa, nu Godaa Yesuus
Kiristtoosa erokko yaagoosona; qassi eti pirddaa ekkanaagaa
Xoossaa maxaafati daro wodeppe kase yootidosona.
5 SHin intte ha ubbabaa eriyaabaa gidikkokka, Godai
Israa7eela asaa Gibxxe biittaappe waati ashshidaakkonne
qassi ammanibeennaageeta guyyeppe waati xaissidaakko,
taani inttena hassayissanau koyais.
6 Qassi bantta de7iyoosaa aggidi, banttau imettida ha-
laqatettaa naagibeenna kiitanchchati pirddaa ekkiyo gita
gallassai gakkanaassi Xoossai eta naagiyoosan, xumaappe
garssan merinau qashettidi de7oosona.
7 Hegaadan Sadoomanne Gamoora giyo katamatuuninne
eta heeran de7iya katamatun de7iya asai he kiitanchchatu-
dan shaaramuxidosonanne shaaramuxanau keehi qaaqqati-
dosona; hegeeti merinaa taman eexxidi, haratuyyo leemiso
gididosona.
8 Hegaadan qassi he aimottiya asati bantta asatettaa tunis-
soosona; Xoossaa godatettaa karoosona; bonchcho mere-
tatakka cayoosona.

9 SHin kiitanchchatu halaqai Mikaa7eeli Muuse ahaabaa
xalahe halaqaara palamettido wode, “Godai nena seero”
giidoogaappe attin, cashsha qaalan a bolli pirddanau koy-
ibeenna.
10 SHin he asati banttau akeekennabaa ubbaa cayoosona;
qassi eti yuushshi qoppenna do7atudan, mereta eratettan
eriyo yohoti eta xaissiyaageeta.
11 Etau aayye7ana! Aissi giikko, eti Qaayeeli hemettido
ogiyaa hemettidosona. Miishsha gishshau giidi, Balaami
oottidoogaa mala mooruwaa oottidosona. Qassi Qore giyo
bitanee “Ixxaas” giidi xayidoogaadan, etikka “Ixxida” giidi
xayidosona.
12 Hegeeti siiquwan gibiraa intte miyoosan inttenaara
yashshi bainnan miyo wode, qita mala. Eti bantta xalaalaa
naagoosona. Eti carkkoi efiyo iri bainna shaara mala; qassi
eti boniyan aifiyaa aifenna, xaphuwaara shodettidi, muleera
melida mitta mala.
13 Eti bantta pokkuwaa genttenna hoommotiya, iita abbaa
beetaa mala. Eti Xoossai merinau sakkana xuman sohuwaa
giigissi wottido yuuyiya xoolinttetu mala.
14-15 Heenooki Addaameppe doommin, laappuntta yeleta
gidiyaagee, daro wodeppe kase etabaa hananabaa yootiiddi,
hagaadan yaagiis;
“Akeekite, Xoossaa erenna nagaranchcha
asati oottido iita ooso ubbaunne
qassi Xoossaa erenna he iita asati
Xoossaa bolli haasayido iita haasaya ubbau,
Godai eta ubbaa bolli pirddanau,
ba daro sha7u geeshshatuura issippe yaana”
yaagiis.
16 He asati ubba wode zuuzummoosonanne harata amas-
saloosona; qassi bantta iita amuwaa kaalloosona; bantta
huuphiyau go77a demmanau harata sabboosonanne bantta
qaalaa wogaappe aattidi, xoqqu ootti haasayoosona.

Mino Akeekissuwaanne Zoriyaa

17 SHin ta dabbotoo, nu Godaa Yesuus Kiristtoosi kiitti-
doogeeti intteyyo beni haasayido qaalaa akeekite.
18 Eti intteyyo, “Wurssettaa wodiyan, bantta Xoossi bainna
amuwaa kaalliyaageeti, qassi intte bolli qilliicciyaageeti
yaana” yaagidosona.
19 Hegeeti asaa giddon shaahotettaa medhdhiyaageetanne,
bantta iita amuwau haarettidaageeta, qassi Geeshsha
Ayyaanai bainnaageeta.
20 SHin ta dabbotoo, ubbaappe aadhdhiya geeshsha
ammanuwan intte huuphiyaa keexxite; qassi Geeshsha
Ayyaanaa wolqqan Xoossaa woossite.

21 Qassi nu Godai Yesuus Kiristtoosi ba maarotettan
intteyyo immana merinaa de7uwaa naagiiddi, intte
huuphiyaa Xoossaa siiquwan wottite.
22 Issi issi siree de7iyo asatuyyo qarettite.
23 Issoota issoota tamaappe dafi kessidi ashshite. Qassi
harai atto eta iita amuwan tunida maayuwaa ixxiiddikka,
issootuyyo issootuyyo yashshatettan qarettite.

Galata Woosaa

24-25 Intte kunddennaadan, inttena naaganaunne
borettennaageeta oottidi, ba bonchchuwaa sintti gita
ufaissaara shiishshanau danddayiya nuna ashshiya
issi Xoossau, nu Godaa Yesuus Kiristtoosa baggaara
bonchchoi, gitatettai, wolqqainne maatai, aadhdhida wode
ubbaappenne ha77inne merinaa gakkanaassinne gido.
Amin77i.